

School of Theology at Claremont

1001 1383360

The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

PHILONIS OPERA

268
2
396
.6

PHILONIS ALEXANDRINI

OPERA QVAE SVPERSVNT

EDIDERVNT

LEOPOLDVS COHN ET PAVLVS WENDLAND

VOL. VI

CONTINENS QVOD OMNIS PROBVS LIBER SIT
DE VITA CONTEMPLATIVA
DE AETERNITATE MVNDI
IN FLACCVM
LEGATIO AD GAIVM

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MCMXV

PHILONIS ALEXANDRINI

OPERA QVAE SVPERSVNT

VOL. VI

EDIDERVNT

LEOPOLDVS COHN ET SIGOFREDVS REITER

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MCMXV

Interiecto longiore intervallo serius quam exspectari poterat ipsique sperabamus hoc volumen sextum in lucem prodit. causa nimiae tarditatis fuit duplex. primum ipse praeparanda et edenda versione vernacula Philonis operum, cuius duo priora volumina adhuc in publicum prolata sunt, aliisque negotiis ita distentus eram, ut a continuando labore textui graeco destinato quamvis invitus aliquamdiu desistere coactus essem. deinde cum Sigofredus Reiter eodem tempore, quo nos Philonis edendi consilium cepimus, ipse quidem Philonis libros historicos in *Flaccum* et *Legationem ad Gaium* tractare sibi proposuisset, postquam de consilio nostro certior factus est, rogatu eius ita inter nos convenerat, ut operis nostri socius adsumptus pro nobis hos libros recensendos susciperet. iam cum in eo esset, ut ipse partem priorem huius voluminis absolverem, Reiter edendo Hieronymi in Ieremiam prophetam commentario, opere diligentiae ac doctrinae pleno in Corpore scriptorum ecclesiasticorum latinorum ex mandato Academiae Caesareae Vindobonensis ab eo confecto, diutius quam ipse crediderat occupatus coeptam in hoc volumine operam statim persequi prohibebatur. paulisper denique turbis belli tardati sumus, quod admirabilibus nostratium victoriis gloriose incohatum pace patriae gloriosissima ad finem felicem mox perducere ex animo cupimus. his votis hunc librum tandem emittimus.

Vratislaviae m. Octobri MDCCCXIV.

L. COHN

PROLEGOMENA

I

AD OPUSCULA

QUOD OMNIS PROBUS LIBER SIT DE VITA CONTEMPLATIVA DE AETERNITATE MUNDI

Ad textum trium horum opusculorum constituendum adhibiti sunt De codici
codices CMUFGAHP(L). de codice C in Prolegomenis voluminis quarti
dixi, de ceteris omnibus in Prolegomenis voluminis primi. accesserunt
in opusculo *quod omnis probus liber sit* recensendo codices Q et T.

Q nobis est codex Parisinus graecus 2075, chartaceus, formae
octavae, foliorum 418, scriptus saec. XV (teste H. Omontio anno 1439
ab Ioanne Eugenio); continet cum alia multa scripta (praecipue Ioannis
Eugenici) tum fol. 30^r—45^r Philonis opusculum inscriptum *φίλωνος του*
δαίου περί του πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον. codicem contuli Parisiis,
altera collatione usus sum Constantini Tischendorffii olim pro Ch. G.
L. Grossmanno facta (cf. quae narraui in Philologi vol. LI p. 274³).

T est codex Ambrosianus D 27, chartaceus, formae octavae,
foliorum 131, saec. XV scriptus; inest fol. 55^v idem Philonis opusculum
sic inscriptum: *φίλωνος ὅτι πᾶς ἀσπεῖος ἐλεύθερος*¹). codicem contulit
Wendland.

In singulis opusculis qualis sit codicum memoria et auctoritas, suis
locis disserendum erit. item de opusculi *de vita contemplativa* versionibus
antiquis Armenia et Latina infra dicam. pauca hoc loco monenda sunt
de excerptis Philoneis in codicibus vel in florilegiis traditis. codex De excerpt
Urbinas graecus 125 (cf. vol. I p. LIX, vol. IV p. XII) fol. 306^v et

¹) Praeedit fol. 49^r tractatus hoc titulo falso insignitus: *Φίλωνος ὅτι πᾶς ἄφρων*
δοῦλος ἐστίν. est autem re vera Georgii Gemisti Plethonis *περί ἀρετῶν καὶ τῶν ταύτης*
μορίων (una cum Porphyrii ad Marcellam libro ed. A. Mai, Mediolani 1816).

308^v opusculi *quod omnis probus liber sit* duos locos exhibet hos: 1. λέγω δὲ μὴ καθαρὸς — ἀπιστοῦσι τοῖς ἐν ἡμέρᾳ ζῶσι (§ 4. 5 p. 2, 4—9). 2. ὅψεως κάλλει — μηχανημάτων ἀπάντων σθεναρώτατα (§ 38 p. 11, 12—14). memoriam sequitur maxime codici M cognatam. in codice Vindobonensi hist. gr. 67 (cf. vol. IV p. XXII) fol. 58^r unum extat ex eodem opusculo excerptum: οὐποτε δουλεῖη κεφαλὴ — καὶ ἀνύπουλον εὐγενέστατον (§ 155 p. 43, 11—14). in Ioannis Damasceni Sacris Parallelis et in florilegiis quae cum eis cohaerent Parisino et Maximi unum legitur excerptum ex opusculo *de vita contemplativa*: αἱ χρημάτων καὶ κτημάτων ἐπιμέλεια τοὺς χρόνους ἀναλίσκουσι· χρόνου δὲ φεῖδεσθαι καλόν (§ 16 p. 50, 9—11). de epitome E, qua largiora excerpta e libello *de aeternitate mundi* traduntur, infra dicendum est.

Ut ad scriptores transeam, qui Philonis libris utebantur, Clemens Alexandrinus uno loco verba quaedam e Philone descripsit. nam quae Indorum philosophos Alexandro dixisse narrat (Strom. IV 7), ex Calani ad Alexandrum epistula apud Philonem tradita videntur petita esse. cf. adnot. ad p. 27, 6.

De Eusebio
et excerptis
Eusebianis

Eusebius opuscula *quod omnis probus liber sit* et *de vita contemplativa* usurpavit ex eisque locos ampliores excerpsit. atque e priore quidem in Praeparatione Evangelica (VIII 12, 1—19) caput illud transcripsit, quo de Essaeorum secta Iudaica rettulit Philo (§ 75—91 p. 21, 20—26, 7). Eusebii textus ad codicum meliorum (inprimis codicis M) memoriam proxime accedit, ut non paulum valeat ad eam confirmandam. Therapeutarum sectam in opusculo *de vita contemplativa* a Philone tractatam pro monachis Christianis habendam esse putavit Eusebius. quam ad sententiam probandam in Historia Ecclesiastica (II 17, 3 sqq.) complura frustula inde excerpsit et suis verbis illustrata composuit: cf. adnot. ad p. 46, 11. 49, 8. 51, 9. 13. 52, 14. 53, 9. 16. 54, 23. 64, 4. 67, 1. 68, 17. ex Eusebio postea haec excerpta Philonea, quae quidem ad verbum recepit Eusebius, a compilatore quodam vetere in codice, quo scripta Dionysii Areopagitae congesta erant, adscripta sunt, unde in omnes fere Dionysii codices transierunt. titulum prae se ferunt hunc: Φίλωνος περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστευσάντων ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανῶν ἅμα καὶ μοναχῶν ἐκ τοῦ ἐπιγεγραμμένου αὐτῷ λόγου περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ περὶ ἱκετῶν (cf. adnot. ad p. 51, 13). excerpta quae sequuntur

singula inscripta sunt τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. in fine compiler coniecturas quasdam de Therapeutis de suo adiecit (cf. adnot. ad p. 67, 1). collata sunt excerpta haec a me cum Dionysii codice Musei Britannici Addit. 18231 (membr. saec. X) fol. 12^r et codice Oxoniensi Collegii Corp. Christi 141 (membr. saec. XII) fol. 1^r, a Wendlandio cum codice Parisino graeco 440 (membr. saec. XII) fol. 178^r, Coisliniano 86 (membr. saec. XII) fol. 394^r, Laurentiano S. Marci (membr. saec. X) fol. 215^r. singulorum codicum varias lectiones, cum nihil valeant, non adnotavi. Eusebii memoriam, quippe quae multo antiquior sit codicum Philonis memoria, haud exigui momenti esse consentaneum videtur. idem cum valeat in versionem Armeniam et versionem Latinam, sequitur ut lectiones quaedam Eusebii, si cum utraque vel alterutra versione antiqua congruant, contra codicum Philonis auctoritatem in textum recipiendae videantur. velut p. 52, 3 εὐκαίρως Eusebii et versionis Armeniae scripturam codicum lectioni εὐκαίρου praeferendam esse Conybeare recte iudicavit, idque eo magis quod hiatus (εὐκαίρου ἀσφαλείας) sic tollitur. item p. 55, 4 τὰς τοῦ σώματος ἀνάγκας exhibent Eus Arm Lat, τὰς σωματικὰς ἀνάγκας codd. Philonis. p. 67, 6 Eusebius solus veram scripturam ἐμφαινόμενα suppeditavit, ubi codices ἐμφερόμενα praebent; verba ἐμφαίνειν et ἐμφέρειν in libris manuscriptis saepe inter se confunduntur. aliquot tamen locis in Eusebii textu verba Philonis corrupta leguntur, sive Eusebius in transcribendo erravit vel consulto mutavit sive librarii vitia commiserunt. ut p. 52, 14 pro ἐν ἐκάστη δὲ (scil. οἰκία, quod ex antecedenti enuntiato lectori supplendum est) Eusebius in initio novi excerpti scripsit ἐν ἐκάστη δὲ οἰκία. p. 54, 1. 2 pro ᾧ ῥυθμοῖς in Eusebii codicibus vel ἀριθμοῖς vel ῥυθμοῖς (omisso ᾧ) traditum est et idcirco in fine enuntiati χαράσσοντες pro χαράττουσιν. p. 55, 9 excerptum mirifice abrumptur voce ἐθισθέντες, quam ad sequentia verba ὥσπερ φασὶ τὸ τῶν τεττίγων γένος ἀέρι τρέφεσθαι potius pertinere Eusebius non intellexit. p. 64, 4. 5 pro ὧν πλεῖσται γηραιαὶ παρθέναι Eusebius scripsit ὧν αἱ πλεῖσται γηραλέαι παρθέναι τυγχάνουσιν. p. 67, 2 post γίνονται addidit αὐτοῖς, quod supervacaneum videtur. p. 67, 5 Eusebii codices textum depravatum exhibent δν ἤρξατο διαφερόντως ἡ οἰκεία (vel οἰκία vel θρησκεία) αὕτη θεωρεῖν pro ἐν ᾧ ἤρξατο ἡ λογικὴ ψυχὴ διαφερόντως τὰ οἰκεῖα θεωρεῖν.

Ambrosius episcopus in epistula XXXVII Philonis libellum *quod* De Ambrosio

omnis probus liber sit tacite, ut facere solebat, in usum suum ita convertit, ut sententias eius hinc illinc excerptas orationi suae immisceret. cf. adnot. ad p. 5, 1. 14. 6, 8. 11, 6. 11. 12, 1. 13, 15. 16, 14. 17, 5. 26, 15. 27, 6. etsi Ambrosius scriptoris compilati sententias plerumque libere interpretatur, tamen ad codicum graecorum lectiones confirmandas vel corrigendas nonnihil confert. in Calani ad Alexandrum epistula (§ 96), quam totam Ambrosius ad verbum transtulit, interpretatio eius ansam praebere videtur ad Philonis codicum lacunam explendam. in fine enim epistolae verba tradita ἀλλὰ λόγοις ἔργα παρ' ἡμῖν ἀκόλουθα καὶ ἔργοις λόγοι βραχεῖς ἄλλην ἔχουσι δύναμιν καὶ μακαριότητα καὶ ἐλευθερίαν περιποιῶντες manifesto corrupta sunt. quae cum Ambrosius sic reddat: *nobis res sociae verbis et verba rebus: res celeres et sermones breves: in virtute nobis libertas beata est*, inter λόγοι et βραχεῖς aliquot verba intercidisce et Philonem sic scripsisse putaverim: ... καὶ ἔργοις λόγοι· ἔργα μὲν ταχέα καὶ λόγοι βραχεῖς, ἀλλ' ἔχουσι δύναμιν κτλ. p. 5, 16 Philonis textum consulto mutatum esse Ambrosio collato concludendum videtur. laudat Philo Sophoclis versum θεὸς ἐμὸς ἄρχων, θνητὸς δ' οὐδείς. at Sophocles teste Aristotele scripsit Ζεὺς ἐμὸς ἄρχων. ita vero apud Philonem Ambrosius videtur legisse, si quidem vertit: *Iupiter mihi praeest, nullus autem hominum*. nam fieri potuit, ut pius lector quidam apud Philonem in nomine Ζεὺς offenderet et eius loco θεός scribere mallet, quae scriptura ex archetypo in codices omnes transiit.

Nemesius et Zacharias Mitylenaeus cum eo loco Philonei libri *de aeternitate mundi* congruunt, quo mundi destructionem cum puerorum lusu comparavit (cf. adnot. ad p. 86, 1). sed num ipso libello Philonis usi sint, id quod de Zacharia Cumont (p. XIII) contendit, equidem valde dubito.

His praemissis iam ad singula opuscula accedamus.

QVOD OMNIS PROBVS LIBER SIT. Codices MFGAHPQT. titulus in codice M traditus περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον ἐλεύθερον εἶναι, quocum ceteri codices fere congruunt, Eusebii testimonio Hist. eccl. II 18, 6 et Praep. evang. VIII 11, 19 confirmatur. paulo differt codex T, qui titulum hunc exhibet φίλωνος ὅτι πᾶς ἀστεῖος ἐλεύθερος. hunc libellum partem alteram esse operis, cuius prior pars fuerit περὶ τοῦ δοῦλον εἶναι πάντα φαῦλον, et Philo ipse in prooemio declarat et Eusebius Hist. eccl. II 18, 6

testatur. prior pars iniquitate temporum deperiit. libellum superstitem non a Philone conscriptum esse, cum alii putavissent, demonstrare frustra conatus est Ricardus Ausfeld in dissertatione Gottingensi *De libro περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον qui inter Philonis Alexandrini opera fertur* (1887). Ausfeldium redarguerunt et authenticam opusculi comprobaverunt Wendland (*Archiv für Geschichte der Philosophie* I p. 509—517) et Aemilius Krell in programme *Philo περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον, die Echtheitsfrage* (Augsburg 1896). totum opusculum vero num tale nobis traditum sit, quale prodiit e scriptoris manu, iure dubitandum videtur. ac primum quidem eis quae paragraphis 32—40 exponuntur ordinem turbari animadvertit Massebieau, cum paragrapho 40 autem apte coniungi posse verba paragraphi 147 φυλακτέον οὖν — δείκνυται, quae suo loco prorsus absurda sunt. itaque paragraphos 32—40 de eo loco quo codices eas exhibent movendas et post paragraphum 146 transponendas esse censuit. deinde paragraphos 137—143 tamquam aliunde (fortasse ex parte deperdita περὶ τοῦ δοῦλον εἶναι πάντα φαῦλον) interpolatas idem secludendas esse iudicavit. eandem sententiam Krell pronuntiavit, qui paragraphum 136 quoque interpolatam esse declaravit et totum glossema (§§ 136—143) ante paragraphum 32 transponendum esse coniecit. Bacchisio Motzo, qui nuper de hoc libro disseruit (*Atti della R. Accad. delle Scienze di Torino, vol. XLVII [1912]*), paragraphos 118—130 post paragraphum 143 collocandas esse probare studuit. equidem ordinem in codicibus traditum mutare nolui.

Quod ad textus memoriam attinet, primarium locum ut in aliis libris Philonis obtinet codex M. valet quidem et in hoc libello quod identidem diximus, in codice M multa vitiose scripta esse multasque contineri corruptelas vel errori librarii vel mutationi consulto factae tribuendas; quarum pars vetustiorum codicum scriptura continua et maiuscula explicari potest. ut exemplis nonnullis utar, p. 3, 16 ἐπηματίοις pro συγγραμματίαις in M legitur; nempe librarius pro ΣΤΙΓΜΑΤΙΑΙC scripsit ΕΠΗΜΑΤΙΟΙC. 4, 20 ἀσφαλεία M pro ἀσαφεία. 5, 10 ἐκ προγόνων M pro ἐκποδών. 7, 4 κακίζουσι M pro κακά νομίζουσι. 11, 11 φύσεις τῶν μυλᾶδων M pro φύσει στωμύλα. 15, 3 ἐν ὄνομα M pro ἡ ἐκ νόμου. 20, 2 καὶ μὴ ἀσφαλέστεραι M pro αἱ καὶ τιμαλφέστεραι. 20, 13 ἀφρόναντες M pro ἀφαιδνάντες. 21, 1 ἐν διανοίᾳ M pro ἐνδειαν. 21, 13 προσέταξε λόγων ἔργα M pro πρεσβευταὶ

λόγων καὶ ἔργων. 22,2 ὀνομαστοὶ M pro ὄνομα Ἑσσαῖοι. 23,2 ἀποδίδονται ποιοῦμενοι M pro ἀποδοισιμοπούμενοι. 23,13 αἰὶ ὑπισχνούμενοι M pro ἀλείπταις χρώμενοι. 24,17 συνιάται M pro συσσίτια. 26,17 κάλον M pro Κάλανον. 27,1 ἔφησεν ἀκολουθεῖν M pro ἔφη συνακολουθεῖν. 28,2 εἰς πάντα M pro εἰς πανήγυριν. 29,8 οὐ δεῖσθαι M pro οὐδεὶς δ' ἐς. 29,16 πριαμένου λέγω M pro πριαμένου Συλέως. 29,17 τῶν ξέ ταύρων M pro τῶν ἐκεῖ ταύρων. 29,18 διευωχεῖτο πρόφασιν M pro Διὶ πρόφασιν εὐωχεῖτο. 29,19 συνδιαφικομένω M pro Συλεῖ δὲ ἀφικομένῳ. 30,5 χεῖρα M pro πεῖραν. 30,12 ὑπόψεων M pro ὑπὸ σέων (sic G). 32,11 ἦδε λύπη M pro ἡ τελευταία. 33,2 Λακεδαιμονίων M pro Μακεδόνων. 34,2 σκηπίων M pro ἐπιών. 34,8 ἐφοδιάσαντες M pro τὰ σφάγια νήσαντες. 34,16 ὥστ' ἄλλους ὑποπλήττων M pro ὥστ' ἀλὸς ὑπὸ ληστῶν. 36,1 χάριν σεισμόν M pro χαριεντισμόν. 42,1 ἂς ἰδία τόπον M pro ἀσουλία τόπων (ACIDIAIOTOPON pro ACYLIATOPWON). 43,8 δεινόχλους M pro διχόνους. haec aliaque vitia, quibus interdum sententia fit absurda, respicientibus memoria codicis M pessima videri potest. at obstant permulti loci, quibus ceterorum codicum memoriam deteriore vel minus integram esse et unius codicis M auctoritate corruptam scripturam vulgatam emendari lacunasque expleri posse apparet. exempla quaedam afferam. p. 2,1 pro vulgata lectione λόγον e codice M νόμον restitui, quam scripturam genuinam esse verbis quae sequuntur μᾶλλον δὲ θεσμόν demonstratur. eandem confusionem in codicibus deterioribus habemus p. 14,11, ubi R. Ausfeld iam λόγος in νόμος corrigendum esse coniecerat. 2,3 ἄβατον vocem prorsus necessariam unus M servavit, ceteri codices omittunt. 4,6 legebatur κατὰ τὸν λιγυρώτατον Πλάτωνα, pro vocabulo λιγυρώτατον M praebet ἱερώτατον, quod multo aptius esse apparet et simillimo loco p. 1,7 τὸν τῶν Πυθαγορείων ἱερώτατον θίασον confirmatur; cf. etiam de providentia II § 48 *sicut conscribunt Parmenides, Empedocles, Zeno, Cleanthes aliique divi homines ac velut verus quidam proprieque sacer coetus* (κυρίως ἱερός θίασος). 5,6 ceterorum codicum scriptura μυρίαί (vel μυρίων) γὰρ ἀνθρώπων ψυχαί sensu caret, genuinam exhibet M μυρίαί γὰρ αἱ ἀνθρώπων τύχαι. 6,3 τοῦ σοφοῦ unus tradit M, omittunt ceteri codices. 6,8 ἐπανισταμένῳ καὶ ἐπιβεβη-χότι M, ἐпанεσταμένῳ (vel ἐпанεσταμένον) κατεπιβεβηχότι ceteri codices. 7,10 codicis M scriptura μηδὲν καινὸν τῶν ἀνθρωπίνων εἶναι νομίζω sine dubio praeferenda est vulgatae μηδὲν καινὸν ἀπ' ἀνθρώπων εἶναι νομίζω,

quae inde videtur orta esse, quod lector quidam verbis ἐγκαρτερῶν τοῖς ἀπὸ τύχης simile aliquid opponendum esse putavit. 10,12 ὑπηρετοῦντες ἀόκνως omittunt ceteri codices, e codice M restituit Mangey. item 11,12. 13 τοὺς κερκτῆμένους (praeter codicem M servavit etiam codex Urbinas) et 13,3 ἀλλὰ θεόν. 14,14 codicis M vera lectio οἱ δὲ σπουδαῖοι πάντες in ceteris codicibus varie depravata est. 21,12 legebatur οὐκ ἡφανίσθη, voculam οὐκ memoriam codicis M secutus delevi. 25,5 pro νοσηλεύοντες recte Mangey νοσοῦντες, quod M et Eusebius tradunt, in textum recepit. 27,1 ἀναγκάσειν M, ἀναγκαστὶ vel ἀναγκασθήσῃ ceteri codices. 27,10 οὐκ ἀναγκάσεις M, quam scripturam Clemens Alexandrinus confirmat, οὐ δύνασαι insulse ceteri codices. 30,6 verba κύριον ἀποφαντέον τοῦ δεσπότου recte tradit M, ordine mutato κύριον τοῦ δεσπότου ἀποφαντέον, quo hiatus extitit illicitus, ceteri codices. 31,11 pro λόγον ἡσυχῇ, quod omnino sensu caret, e codice M ἀ καλὸν ἡσυχάζειν iam Mangey recepit. 32,19 codicis M scriptura ἀβιώτου βίου mirabiliter sententia scriptoris restituitur, ceteri codices vel βιωτοῦ βίαιον vel βιότου βίαιον (sic adhuc legebatur) vel βίου βίαιον praebent. 33,5 vulgatam lectionem corruptam τροχέων recepta codicis M scriptura τὸ χρεῶν correxerit Mangey. 35,5 deteriorum codicum scriptura variat: οὐ λυπούμενου ὄντος vel οὐ μόνον λυπούμενου ὄντος vel οὐ μόνον λυπούμενου (sic editiones); genuinam memoriam sine dubio scriptura codicis M οὐχ ὑπομένοντος servavit; quomodo vero corruptae lectiones illae natae sint, facile intelligitur, nempe confusae sunt litterae χ et λ in scriptura quae dicitur minuscula inter se simillimae. 35,10 cum codice M haud dubie scribendum est πρὸς τὸν πυθόμενον τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων, cum codices FHP tantummodo τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων, codex G τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων τινί, codices AQT τινι τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων ἐρωτήσαντι praebeant; quarum lectionum causa manifesta est: verba πρὸς τὸν πυθόμενον in communi archetypo codicum deteriorum interciderant, librarii codicum FHP transcripserunt verba quae supererant τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων, librarii vero codicum G et AQT lacunam quam existere sentiebant explere ipsi varie conati sunt. 37,10 pro corrupta scriptura vulgata ἐξέλαυσε καὶ e codice M restitui ἐξελεύσας. 40,13 codicis M scripturam αὐτουργίαν (pro λειτουργίαν) iam recepit Mangey. haec hactenus de codice M. proinde apparet ceteros codices ad textum constituendum tantummodo adhibendos

esse, ubi codex M aperte vitiosam vel corruptam memoriam ostendit. singuli codices raro bonam scripturam suppeditant ceteris praeferendam. ut p. 2,6 σοφιστείας GH (P Urb.) pro σοφίας. 10,20 τις GHQT pro τῆς. 19,8 ἀδυνατοῦντες G pro ἀδυνατεῖν vel ἀδυνατοῦν. 28,6 τις addit G in ceteris omnibus omissum. 29,5 in Euripidis fragmento πρὸς σχῆμα A pro πρόσχημα. 30,5 εὐθὺς A pro εὐθύ (ἐκ θεοῦ M) et λάμβαν' εἰ G pro λάμβανε vel λάμβανε καί. 38,15 διφρεῖς APQT pro διαφρεῖς. codices QT, quibus solum hoc Philonis opusculum traditur, plerumque cum codice A congruunt, ut ad eundem fontem atque codicum classis A redire videantur, sed et multa sua habent vitia, quibus A caret, et interdum genuinam memoriam ostendunt: p. 12,5 eorum scriptura σώματι φύσει δούλῳ praeferenda videtur eis quas M et ceteri codices tradunt; 19,20 κατέβη, quod ceteri omittunt, extat in QT ut in M; 25,12 δοναστῶν recte QT ut M et Eusebius pro vulgata scriptura δονατῶν.

His de codicum memoria dictis pauca de viris doctis qui textui recensendo et emendando operam dederunt adicienda sunt. ac Turnebus quidem in editione sua corruptam codicis L, qui solus ei praesto fuit, memoriam fere secutus est, nonnullis tamen locis verba tradita emendare conatus est. ut p. 3,19 δικαζόμενον correxit in δεκαζόμενον. 6,8 recte ἐπανισταμένῳ καὶ ἐπιβεβηκότι scripsit pro ἐπανεσταλμένῳ κατεπιβεβηκότι. 12,7 τὴν ἀλήθειαν in τὴν ἐλευθερίαν corrigendum esse cognovit. 15,12 pro αὐτὸ τὸ ἀψευδές recte scripsit αὐτοῦ τὸ ἀψευδές, quam emendationem codicis M testimonio confirmatam videmus. 18,6 ποιεῖ, quod in codice L non legit, ipse addidit. 19,14 περιρρομένους in περιρρομένην correxit, quod unus codex G servavit. Mangey cum multo plura subsidia adhiberet, saepius vulgatam lectionem corrigere potuit et correxit, sed opes suas exhaurire nescivit, multa quae cum alii codices tum codex M traderunt ille neglexit vel negligentia pessumdedit, quo facto haud pauca nobis emendanda reliquit. ut unum exemplum negligentiae eius afferam, p. 2,3 Philo teste codice M scripsit ἀτραπὸν ἄλλην ἐκαινοτόμησαν ἄβατον ἰδιώταις λόγων καὶ δογμάτων, Mangey omissis ἄλλην eiusque loco voce ἄβατον (quae a ceteris codicibus abest) falso posita scripsit ἀτραπὸν ἄβατον ἐκαινοτόμησαν ἰδιώταις λόγων καὶ δογμάτων. sed de huius quoque libelli textu bene meritus est, cum verba tradita saepius corrupta esse intellegeret nec raro talia corrigeret. ut p. 10,23 ὀφηγηταί restituit pro

ἀφηγῶνται vel ἀφηγοῦνται. 14,8 ἔφω pro ἔφη. 34,3 δουλείαν supplevit. 36,20 οὐκ delendum esse recte monuit. 43,14 βουλῆμασι καὶ βουλημάτων correxit in βουλευμασι καὶ βουλευμάτων. 44,4 σπερμάτων in περμάτων. post Mangeium nemo textui huius opusculi operam navavit. unum monendum est Wilamowitzium coniecturas quasdam cum Ausfeldio communicasse, quas ex huius dissertatione suis locis adnotavi.

DE VITA CONTEMPLATIVA. Codices CMFGAHP, accedunt versio Armenia et particula veteris versionis Latinae. de titulo περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ ἱκετῶν codices plerique consentiunt, eundem testatur Eusebius Hist. eccl. II 17,3 et 18,7. addunt codices alterum titulum περὶ ἀρετῶν δ' vel ἀρετῶν τὸ δ', qui quid sibi velit, certo dici nequit; causam additamenti diversa ratione explicare conati sunt Conybeare et Schürer (*Theol. Lit.-Zeitung* 1895 p. 389). de titulo discrepat versio Latina, in qua hoc opusculum *De statu Essaeorum* fertur inscriptum fuisse. atque eundem titulum refert Epiphanius (Adv. haeres. I 29,5), cum ea quae de Therapeutis ex Philonis narratione profert reperiri dicat ἐν τῇ περὶ Ἰεσσαίων αὐτοῦ ἐπιγραφομένῃ βιβλῳ, ubi Ἰεσσαίων haud dubie vitiose scriptum est pro Ἰεσσαίων. sed haec Essaeorum cum Therapeutis confusio inde orta est, quod olim opusculum *de vita contemplativa* cum eiusdem Philonis tractatu de Essaeis artissime coniunctum fuit. etenim opusculum de Therapeutis nobis traditum non integrum esse librum, sed dimidiam partem operis maioris cuiusdam, scriptoris ipsius testimonio constat. commentario de Therapeutis, qui vitam theoreticam seu contemplativam colant, praecessisse tractatum de Essaeis, qui vitam practicam sive activam agant, in initio Philo declarat. his verbis non intellegendam esse eam de Essaeis expositionem, quae legitur in libro *quod omnis probus liber sit* (§§ 75—91), nunc iam inter omnes constat. alterum Philonis de Essaeis fragmentum traditur ab Eusebio (Praep. evang. VIII 11) transcriptum, ut ipse profitetur, ἀπὸ τῆς ὑπὲρ Ἰουδαίων Ἀπολογίας. iam vero hanc Philonis *Apologiam* eum esse librum, cuius particulae et fragmentum de Essaeis et opusculum *de vita contemplativa* fuerint, suspicatus est Massebieau, cui et Conybeare et Wendland et ego olim adstipulati sumus. quam opinionem sane gravibus argumentis nuper refutavit Bacchisio Motzo (*Atti della R. Accad. delle Scienze di Torino vol. XLVI [1911]*) et opusculo tradito praecessisse tertium quendam de

Essaeis tractatum ampliorem, qui plane perierit, mea quidem sententia comprobavit. scripsit igitur Philo librum de philosophis Iudaeis in duas partes divisum, quarum una περί βίου πρακτικοῦ ἢ Ἑσσαιῶν (vel ὁσίων?) altera περί βίου θεωρητικοῦ ἢ ἱερωτῶν inscripta fuit. ea vero pars libri, quae ad Therapeutas pertinet, iam antiquis temporibus e conexu suo abscissa separatim vulgabatur. causa haec videtur fuisse, quod quos Philo Therapeutas nominavit monachos Christianos fuisse multi putabant. priorem partem ne Eusebius quidem commemorat. quam vel Photii aetate extitisse equidem non crediderim; nam quod ille scribit (Bibl. cod. 104) ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ τῶν παρὰ Ἰουδαίοις φιλοσοφησάντων τὴν τε θεωρητικὴν καὶ τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν βίοι, ὧν οἱ μὲν Ἑσσηνοί, οἱ δὲ Θεραπευταὶ ἐκαλοῦντο, inde Photium Philonis librum integrum habuisse minime concludendum est.

De authenticia huius opusculi plura dicere nunc iam opus non est. nam cum viri docti quidam Philonis non esse libellum contendissent et inprimis E. Lucius in commentatione de Therapeutis anno 1879 conscripta eum a falsario quodam Philoni suppositum esse demonstrare conatus esset, eam opinionem Massebieau, Conybeare, Wendland alique refutaverunt et opusculum Philoneum esse ita comprobaverunt, ut omnes fere qui nuper de Philone scripserunt horum sententiam amplexi tractatum *de vita contemplativa* ut vere genuinum Philoni reddendum esse sibi persuaderent. unus Schürer restabat, qui contrariam sententiam tenere malebat.

Ut ad memoriam textus transeam, ceteris codicibus virtute praestat codex vetustissimus C, quem iuxta codicem L iam Turnebus adhibuit. ac postquam versiones Armeniam et Latinam cognitatas habemus, optimas eius lectiones simul in antiquis illis versionibus reperiri videmus. ut p. 48,16 Θεσπίτησι codicem C et versionem Armeniam secutus restituit Conybeare pro vulgato θηρσί τισι (interpres latinus quoque, qui *monstris* vertit, in exemplari suo Θεσπίτησι videtur legisse). 52,5 addunt C et versio Armenia αἱ, quod ceteri codices omittunt. 54,19 οἰκῶν, quod unus praebet C pro οἰκιῶν, confirmatur versione Latina, ubi *cellularum* legitur. 55,1 scriptura codicis C τῆς ψυχῆς ex usu Philonis et collata versione Latina *cordis* praeferenda est vulgatae τῇ ψυχῇ, etsi Eusebius et versio Armenia hanc exhibent; cf. de gigant. § 30 καθάπερ τις θεμέ-

λιος ἀγνοίας καὶ ἀμαθίας . . . ὑποβέβληται. » de somn. I § 124 ἐγκράτειαν ὀλιγοδείαν καρτερίαν ὥσπερ κρηπιδάς τινας ὅλου τοῦ βίου καταβεβλημένοι. 62, 17 vulgatam scripturam ἐρωτικάῃς e codice C et versione Armenia in ἐνωτικάῃς correxit Conybeare. 61, 4 et 5 unus codex C genuinam scripturam tradit τὸ μὲν ἐν Καλλίου et τὸ δὲ ἐν Ἀγάθωνος, cum ceteri codices et versio Armenia τὸ μὲν ἐν Καλλίου et τὸ δὲ ἐν Ἀγάθωνος praebeant. codex M, quamquam a codice C virtute superatur, interdum tamen bonam memoriam prae se fert. ut p. 48, 19 una cum utraque versione antiqua recte tradit ἀθεράπευτοι διατελείτωσαν, ceteri perperam αὐτοί vel αὐτῆς addunt ante ἀθεράπευτοι. 49, 14 codicum MA et versionis Armeniae scriptura καὶ αὐτὸς mea quidem sententia praeferenda est lectioni ceterorum codicum et versionis Latinae καὶ αὐτούς. 69, 3 καθ' ἑκάτερον e codice M, quocum versio Armenia congruit, iure in textum recepit Mangey pro καθ' ἕτερον. monendum vero codicem M verba scriptoris non integra tradere, sed multa omittere spatiis vacuis relictis; librarius igitur in hoc opusculo describendo videtur exemplar pessumdatum adhibuisse, in quo passim quid scriptum fuisset non iam dispici potuit. cf. adnot. ad p. 50, 1. 51, 5. 53, 12. 13. 56, 14. 15. 58, 16. 17. 18. 19. 63, 3. 65, 5. 6. 7. 67, 2. 3. 69, 15. ceterum in paragraphis 53—55 maior confusio textum ingressa est, quae iam antiquis temporibus orta esse iudicanda est, quippe cum ne Armeniam quidem versionem eius expertem esse videamus. ordinem verborum et sententiarum ibi turbatum esse recte cognovit J. M. Stahl (Mus. Rhen. LI, 157 sqq.), sed viam ac rationem, qua locum tamquam corruptum emendare conatus est, probare non possum. equidem simplici transpositione facta pristinum ordinem restituisse mihi videor: verbis τοὺς αὐχένους ἐν κύκλῳ περιάγοντες — τὸν ἐστιάτορα τῆς πολυτελείας ante verba ἐπὶ γούν καὶ πλείους — ἀπειρηγότες πρὸς τὰς ἐδωδὰς collocatis iam convivii descriptio recta via progreditur neque ullam praebet offensionem. in initio et in fine tantummodo totius sententiae, postquam verba illa locum suum mutaverunt, verba quaedam interciderunt vel consulto omissa sunt.

Versionem Armeniam, qua de conferenda sunt quae dixi vol. I p. LII sqq., propriam prae se ferre memoriam neque ab archetypo codicum graecorum pendere demonstravit Conybeare. quamquam passim verba scriptoris in codicibus graecis tradita vel omittit vel perperam

interpretatur, meliorem tamen textum ei praesto fuisse videre licet. hoc iam inde apparet, quod egregiae codicum graecorum lectiones, quarum exempla modo laudavi, versione Armenia confirmantur. sed multis locis pro corrupta codicum graecorum memoria textum genuinum interpres Armenius vel solus nobis suppeditavit. p. 49,9 pro vulgata scriptura προσκληρονομούμενοι secundum versionem Armeniam (et Latinam) προκληρονομούμενοι restituit Conybeare. item 50,8 τοὺς μὲν pro καὶ τοὺς μὲν. 52,3 εὐχαίρως recte versio Armenia et Eusebius, codices perperam εὐχαίρου. 56,15 πίνοντες scripsi versionem Armeniam (et Latinam) σέcutus pro πίνοντες. item 58,18 πολύκλινα pro περίκλινα, quod graecum non est. 59,17 rectam verborum collocationem et distinctionem exhibet versio Armenia εὐρόνοντες τὰ κοῖλα τῶν πλευρῶν. ἐφεδρεύουσι ὁ ἄλλοι, codices corruptam εὐρόνοντες τὰ κοῖλα τῶν πλευρῶν ἐφεδρεύουσι. οἱ ὁ ἄλλοι. 60,4 περιλιχνεύουσι, quod pro περιτχνεύουσι coniecerat Mangey, versione Armenia confirmatur. 64,1 insulsa verba ἀλλ' ἔτι κομιδῇ νηπίους παῖδας a lectore quodam inculcata versio Armenia omittit. 65,11 Turnebi emendationem ἐπειγομένους pro ἐπιγενομένους confirmavit versio Armenia. 66,4, ubi verba complura in archetypo codicum graecorum interciderant, ad lacunam explendam versio Armenia nobis ansam dedit. proinde 66,15, ubi post verba οἱ δὲ ἀνωρθακότες in codicibus graecis lacunam hiare facile intellegitur, secundum versionem Armeniam lacuna expleri potuit. 68,15 eadem recte tradit τῶν ἱερέων pro τῶν ἱερῶν, 68,16 τῶν αὐτῶν pro τῶν ἄρτων. item 69,7 ἐν χορείᾳ pro ἐν χρείᾳ et 69,8 ἐκάτερος τῶν χορῶν pro ἐκάτερος τῶν ἀνδρῶν. apparet ex his exemplis, quantum versio Armenia ad textum huius opusculi constituendum atque emendandum contribuat. etsi vero non ab archetypo codicum graecorum pendet, non tamen longe ab eius memoria distat, id quod eo maxime probatur, quod confusio illa, quam in paragraphis 53—55 deprehendimus, in eò quoque exemplari graeco extabat, quo interpres Armenius usus est.

Versionis Latinae particulam una cum versione *CII Quaestionum et Solutionum in Genesin* saeculo XVI bis editam esse, Parisiis anno 1520 et a Joanne Sichardo Basileae anno 1527, dixi vol. I p. L. quae de his editionibus et de codicibus a Sichardo adhibitis ibi disserui, nunc iam corrigenda et supplenda sunt ex eis quae Paulus Lehmann, qui nuper commentationem de Johanne Sichardo et de scriptorum editionibus ab

eo curatis conscripsit¹⁾, et ego superioribus annis investigavimus. Sichardus igitur ad edendos libros Pseudo-Philonis *Antiquitatum* et Philonis *CII Quaestionum in Genesin* et *De statu Essaeorum* (i. e. *de vita contemplativa*) duos adhibuit codices, quos fratres quasi gemellos declarat, unum Laurissensem alterum Fuldensem. Laurissensis, quem pervetustum dicit Sichardus, utrum perierit an alicubi lateat, ne nunc quidem dicere possum, eum indagare adhuc non contigit²⁾. Fuldensem vero nunc in bibliotheca provinciali Cassellana asservari et Lehmann cognovit et ego dudum compertum habeo. codicem hunc Sichardo partim pro fundamento fuisse et officinae typographi Basileensis ad imprimendum ab eo traditum esse primo obtutu perspicitur. namque in margine codicis paginae et lineae editionis Basileensis curiose notatae sunt et adnotamenta a Sichardo facta extant fere omnia. et in altera parte (inde a fol. 65^r), qua Philonis *CII Quaestiones in Genesin* et fragmentum opusculi *de vita contemplativa* continentur, codex vitiiis et corruptelis scatens ab initio ad finem correctoris manum passus est, quem Sichardum fuisse pro certo confirmare licet, quoniam correctiones illae tantum non omnes cum editionis Basileensis textu plane congruunt. quae autem ratio inter codicem Fuldensem et alterum a Sichardo adhibitum codicem Laurissensem intercesserit et quatenus utrumque adhibuerit, ex eius praefatione non satis dilucide apparet. iure quidem queritur exemplaria sua mendis et corruptelis monstrosis foedissime depravata fuisse, quare emendandi consilio denique abiecto id quod codices haberent sese imitatum esse. sed exemplaria ita inter se similia fuisse deinde declarat, ut nec ovum diceres ovo magis, ut dubium sibi non esset, quin ex altero esset alterum descriptum. iam cum Laurissensem pervetustum fuisse testetur, Fuldensem utpote recentiore ex Laurissensi descriptum fuisse concludendum videtur. quod non verum esse comparatione codicis Fuldensis cum Sichardi editione instituta clare demonstratur, si quidem Sichardus Laurissensem ut primarium fontem

1) Johannes Sichardus und die von ihm benutzten Bibliotheken u. Handschriften (Quellen u. Untersuch. zur latein. Philologie des Mittelalters IV, 1), München 1911.

2) Quod olim suspicatus eram, codicem dellescere Cheltenhami in bibliotheca Thomae Phillipps, iam refutatur eis quae infra de aetate et origine codicis Cheltenhamensis referam.

secutus est. Fuldensis enim quamquam saepissime cum Sichardi textu congruit vel proxime ad eius memoriam accedit, permultis tamen locis ab illo discrepat et propius a memoria ceterorum codicum abest. quod autem gravissimum est, in Fuldensi deest initium opusculi *de vita contemplativa*, quod in Sichardi editione extat e codice Laurissensi sine dubio petitus, in quo solo opusculum illud a *Quaestionibus in Genesin* distinctum necdum conglutinatum cum eis fuit. nam in Fuldensi post verba *nullius accipiendi personam*, quae in media Quaestione CII extant (Sich. p. 82 lin. 9 inf.), statim sine ullo signo lacunae sequuntur verba *illud colere quod est quod etiam boni melior est etc.*, quae ad finem paragraphi secundae opusculi *de vita contemplativa* pertinent (Sich. p. 84 l. 16 sup.). hanc discrepantiam ipse testatur Sichardus, si quidem hoc loco in margine adnotat: *Variabant hic exemplaria, secuti tamen sumus Laurissanum ut vetustius*. lacunam illam non librarii culpa Fuldensis ortam esse sed ad vetustius exemplar redire inde efficitur, quod eandem lacunam ceteri codices quod sciam omnes prae se ferunt. quos cum ab ipso codice Fuldensi non pendere facile demonstrari possit, iam in comuni Fuldensis et ceterorum codicum archetypo unum folium casu intercidisse et sic illam confusionem extitisse consentaneum est. nec minus illud quod Sichardus dixit in textu describendo sese omnino exemplaria sua secutum esse cum grano salis accipiendum videtur. uno saltem loco verba tradita ab eo consulto mutata esse pro certo confirmare licet. nempe in paragrapho 17, ubi Philo Homeri Iliadis versus laudavit, Sichardus verba graeca inculcavit, cum interpretem latinum illos versus quoque latine vertisse vel circumscripsisse codicis Fuldensis et ceterorum codicum testimonio satis constet. itaque ne aliis quidem locis Sichardum textus traditi mutationibus abstinuisse crediderim. ut p. XXII 10 *superveniente* (pro *supereluyente*) non scriptura codicis Laurissensis sed Sichardi coniectura esse mihi videtur. item XXIII 14 *ipsoque lares*, XXIV 14 *cautela*, XXVII 18. 19 *domina humano generi*, XXVIII 2 *indumentorum tamen gemina species, una*, XXIX 5 *speciores gestiunt videri*. aliis huiusmodi locis, ubi Sichardus a Fuldensi ceterisque codicibus discrepat, dubitari potest utrum Laurissensem an coniecturam suam secutus sit. ubi vero Sichardi textus et Fuldensis plane inter se conveniunt, idem in Laurissensi fere scriptum fuisse iudicare licet.

Pseudo-Philonis et Philonis libri rudi sermone latino conversi, quos Sichardus edidit, medio aevo multum lectitabantur ac vulgabantur. extant in bibliothecis multi codices, quorum plerique tres illos libros omnes (*Antiquitates, Quaestiones in Genesin, De vita contemplativa*) continent, alii tantummodo *Quaestiones una cum fragmento opusculi de vita contemplativa*, alii tantum *Antiquitates*. sunt autem codices omnes adhuc nobis noti numero duodeviginti¹⁾.

1. Laurissensis, cuius instar est editio Sichardi. L

2. Fuldensis, nunc Cassellanus theol. 4° num. 3, membranaceus, *F* formae quartae, foliorum 89, saeculo XI a librario litterarum plane rudi scriptus. in interiore parte tegumenti haec leguntur: *Io. Sichardus in gratiam uetustatis hunc philonis librū male coherentem reconcinnandum curauit An: [MD] XXVII Mens: Augusto.* deinde manu recentissima falso scriptum est: *Stammt aus Kl. Lorsch, vorher in Fulda.* fol. 1^r incipit Philonis qui fertur Antiquitatum biblicarum liber, sine titulo, his verbis: INITIVM MVNDI. Adam genuit tres filios etc. fol. 65^r sup.: LIBER FILONIS QVESTIONV̄ IN GENISI ET SOLVTIONV̄.

3. Admontensis 359, membranaceus, formae maioris, foliorum 98, *A* saeculo XI diligentissime scriptus. fol. 1^r: Hieronimus de philone in Katalogo uirorum illustrium. fol. 2^r: INCIPIT GENESIS. INITIVM MVNDI. fol. 72 incipit sine titulo liber Quaestionum in Genesin.

4. Monacensis lat. 18481 (olim Tegernseensis 481), membranaceus, *M* formae quartae, foliorum 137, saeculo XI elegantissime scriptus. fol. 1^r: HIERONIMVS DE PHILONE IN CATALAGO (sic) VIROR ILLVST. fol. 2^v: INITIVM MVNDI. GENESIS. fol. 98^v: Explicit Hystoria Philonis ab initio mundi usque ad David regem. Philonis Questionum in Genesi et Solutionum liber incipit.

5. Monacensis lat. 4569, membranaceus, formae maioris, foliorum 119, saec. XII scriptus. fol. 1^r: Philonis Hystoria ab inicio mundi usque ad David regem. fol. 70^v: Philonis Quaestionum in Genesim et Solutionum liber. fol. 99^v: Visio Tungdali.

6. Monacensis lat. 17133, membranaceus, formae maioris, foliorum 125, saeculo XII scriptus. continet Antiquitatum librum et Quaestiones in Genesim.

¹⁾ Excepto codice Budapestino eosdem breuiter enumerat P. Lehmann l. l. p. 81.

B 7. Budapestinus Musei Nationalis Hungarici cod. lat. medii aevi 23, membranaceus, formae octavae, foliorum 149, saeculo XII scriptus. fol. 2^r: Hieronym⁹ de philone in catalogo uiroz illustriū. fol. 2^r med.: Genesis. INITIVM MVNDI. fol. 107^v: Explicit Hystoria Philonis ab initio mundi vsque ad David Regem. fol. 108 et 109^r vacua. fol. 109^v: Incipit LIBER PHILONIS QVESTIONVM IN GENESI ET SOLVTIONVM. QVESTIO PRIMA.

8. Cusanus 16, chartaceus, formae octavae, foliorum 154, saeculo XV (anno 1451) in monasterio Gottwicensi scriptus. fol. 2^r: Philo in Genesim. fol. 97^r: Hystoria Apollonii Tyri. fol. 124^r: Philonis liber questionum et solutionum in Genesim. cf. J. Marx, Verzeichnis der Handschriften-Sammlung des Hospitals zu Cues (Trier 1905) p. 11.

9. Confluentinus G. 132, usque ad annum 1911 Confluentibus in bibliotheca gymnasii regii, nunc Berolini in Bibliotheca Regia adservatus, chartaceus, formae quartae, foliorum 143, saec. XV exeunte scriptus. fol. 1^r: Hieronymus de Philone etc. fol. 2^r: Philo iudeus super Genesim Exodum Iosue Iudicum et primum Regum. fol. 75^v: Historia Apollonii Tyri regis. fol. 114^r: Liber Questionum Philonis Iudei et solutionum in Genesi.

10. Wirceburgensis bibliothecae Universitatis M. ch. f. 276, chartaceus, foliorum 104, saec. XV (anno 1462) scriptus. fol. 2^r incipit Pseudo-Philonis Antiquitatum liber, sine titulo: Initium mundi. Adam genuit etc. fol. 56^r: Explicit hystoria Phylonis ab initio mundi usque ad David regem. Nunc sequuntur quaestiones Phylonis in genesim et solutiones. fol. 86^r: Visio Tungdali.

11. Vaticanus lat. 488, chartaceus, formae maioris, foliorum 149, saec. XV scriptus. fol. 1^r: Augustini de praedestinatione sanctorum, de bono perseverantiae etc. fol. 81^r: Hyeronimus de phylone etc. fol. 81^v: GENESIS. Initium mundi. Adam genuit etc. fol. 129^r: Explicit ystoria philonis ab initio mundi usque ad David regem. Incipit liber philonis quaestionum in genesim et solutionum.

Atque his quidem undecim codicibus continentur Pseudo-Philonis *Antiquitatum* liber et Philonis *Quaestiones in Genesim* cum fragmento opusculi *de vita contemplativa*. solas *Antiquitates* tradunt tres codices hice:

1. Cheltenhamensis 461 bibliothecae Thomae Phillipps, membranaceus, formae octavae, saec. XII scriptus. codicem emit Phillipps e collectione, quam ineunte saeculo XIX comparaverat Leander Van Ess Darmstadiensis. de origine codicis in primo folio docemur hac notatione: *Codex sancti Eucharri primi Trevirorum archiepiscopi. si quis eum abstulerit, anathema sit* (cf. Keuffer, Verzeichnis der Hss. der Stadtbibliothek zu Trier II p. 56. 88). fol. 1^r: Philo Iudeus de successione generationis veteris testamenti. quae de hoc codice comperta habeo, benignitati amici F. C. Conybeare accepta refero.

2. Vindobonensis lat. 446, membranaceus, formae quartae, foliorum 53, saec. XIII scriptus. titulus et subscriptio desunt. fol. 1^r manu Tengnagelii inscriptum est *Philonis Iudaei Antiquitates Biblicae*. fol. 1^r: Ieronimus de Phylone etc. fol. 1^v: incip̄ Genesis. Initium mundi. Adam genuit etc.

3. Wirceburgensis M. ch. f. 210 (olim monasterii S. Stephani), chartaceus, formae maioris, foliorum 232, saec. XV scriptus. continet cum alia tum Pseudo-Philonis *Antiquitates*. fol. 198^r: Hieronymus de Philone etc. ibid.: Genesis. Initium mundi. Adam genuit etc.

Denique solas *Quaestiones in Genesim* cum fragmento opusculi *de vita contemplativa* continent quattuor codices:

1. Augustanus 9 bibliothecae episcopalis (Ordinariatsbibliothek), membranaceus, saec. XII scriptus.

2. Laurentianus XII 10, membranaceus, formae maximae, foliorum 300, saec. XV pro Matthia Corvino rege Hungariae elegantissime exaratus. fol. 196^v: Liber Quaestionum et Solutionum Philonis in Genesim. praeterea insunt scripta Augustini et alia.

3. Urbinas lat. 61, chartaceus, foliorum 182, saeculo XIV scriptus. continet cum alia tum fol. 35 librum Philonis Quaestionum et Solutionum in Genesim.

4. Treverensis 71, chartaceus, formae maioris, foliorum 266, saec. XIV scriptus. insunt Philonis Quaestiones in Genesim et Angilomi ord. S. Bened. expositio in libros Regum. cf. Keuffer, Verzeichnis der Hss. der Stadtbibl. zu Trier I p. 58.

Fragmentum opusculi *de vita contemplativa* in omnibus codicibus (excepto Laurissensi) incipit verbis *illud colere quod est*, abruptitur verbis

hi vero usque ad tenebras in Laurissensi et Fuldensi, ceteri codices adi-
ciunt verba *peregrinando deveniunt*. editio Parisiensis anni 1520 ab
aliquo codice recentiore (Urbinate 61 puto) pendet, sed editor multa
quae vitiosa vel corrupta videbantur satis temere mutavit, quare ple-
rumque admodum a Sichardi editione discrepat. cuius per tria fere
saecula oblitteratam memoriam primus resuscitavit I. B. Aucher, cum
versionis Armeniae Philonis Quaestionum in Genesim et Exodum reli-
quias ederet. deinde I. B. Pitra cardinalis anno 1884 de opusculis
a Sichardo editis disseruit et fragmentum opusculi *de vita*
contemplativa denuo edidit adhibitis duobus bibliothecae Vaticanae
codicibus Vaticano lat. 488 et Urbinate lat. 61, quos in deteriorum
numero habendos esse facile apparet (Anal. sacra spicilegio Solesmensi
parata, II p. 323 sqq.). denique Conybeare textum versionis Latinae
repetendum e Sichardi editione curavit adiectis variis lectionibus editio-
nis Parisiensis. ego cum codices vetustissimos Fuldensem Admontensem
Monacensem Budapestinum ipse contulissem, hoc loco novam editionem
offerre constitui. pro fundamento Laurissensis (sive Sichardi editionis)
et Fuldensis memoriam habendam esse arbitratus sum, cui raro ceterorum
codicum memoria praeferenda videtur. varias lectiones notavi codicum
FAMB et editionum *Sich(ardi)* et *Par(isiensis)*. verba manibus librario-
rum depravata quantum poteram codicum auxilio vel coniciendo emen-
dare studui (nonnulla temptavit C. Weymann Mus. Rhen. LIII p. 316).
intacta reliqui vocabula insolentiora et formas vulgares aetate posteriore
usitatas. in interpungendo et distinguendo menda codicum et editionum
tacite correxi.

Philonis Iudaei liber de statu Essaeorum, id est Monachorum, qui
temporibus Agrippae regis monasteria sibi fecerunt.

- 1 De statu Essaeorum disputaturus, qui actibus ipsis non verbis
aemulati sunt semper agere vitam, ne mediocrius adseram, in plu-
ribus partibus differentiores, statim etiam religionem ipsis rebus 5
speculantes * * * integre indicabo, nihil de meo pro commendatione

5 differentes conicio

6 lacunam indicavi

meliori inserendo, quod solet <in> inopia bonorum poetis omnibus-
 que causidicis contingere, sed sine arte circumplexus veritatem,
 quam valde etiam eloquentissimos vitare optime novi. certandum
 est ergo atque deluctandum, ne magnitudo virtutis eorum rea
 silentii existat iis qui omnem rem optimam ubique praedicari per-
 mittunt, dum benevolentia philosophi de prima statim salutatione 2
 nominis comprobatur. cultores ergo et cultrices pietatis merito
 vocentur, plus quam medicina remedia promittentes oppido; <illa>
 enim corpora curat, haec etiam animas reficit pessimis imbecillita-
 tibus insanabiliter detentas, quas providerunt libidines et amores
 et tristitiarum trepidantia, usurpationes atque insipientiae et ini-
 quitates ceterorumque vitiorum et malitiarum inexplicabilis conge-
 ries. ad quantum vero naturaliter vel de sacris potius legibus
 sunt instructi illud colere quod est, quod etiam boni melior est et
 unius sincerior et unionis praecipua fons est. his comparandus 3
 est * * * qui se nimium superstitiosos adserunt? aut nempe ei
 qui elementa honorificant, terram, aquam, aërem, ignem, quibus
 etiam nomina posuere altera altero: ignem quidem Vulcanum pro
 accendendo, puto, vocantes, Iunonem aërem pro levando vel sus-
 pendendo, aquam vero Neptunum forsitan pro potando, terram vero
 Demetorem, ad quantum mater omnium esse putatur plantarum
 atque animalium. et quidem nomina sophistarum sunt inventicula, 4

1 in addidi	3 vitare] vetare Weymann	8 illa addidi	11 usur-
patione Sich (L?)	insipientia Sich (L?)	11. 12 iniquitate Sich (L?)	
13 ad] at Sich in marg.	14 illud] incip. codd. omnes praeter L, incip. ed. Par		
colere] pro colore Par	quod est] quoque est Par	quod etiam] quod	
om. Sich	est om. Sich	15 unius] unus FAMB	
bono AMB Par			
Par, uno Sich	unionis] uni onius (sic) F, unius A Par, unus MB		
fons] frons AMB Par	his] hos F, hos enim AMB Par	15. 16. com-	
parandus est Sich (L?): comparandum F, comparandos AMB Par	his compa-		
randus est <quis eorum> conicio	16 qui se nimium] quis autem F, quis AMB,		
quibus Par	superstitiosus FAMB Par	adserunt] asserat AMB Par	
aut om. Par	ei scripsi: eis codd. edd.	17 terram] terrena LF Sich	
18 nomina] pronomina LF Sich	posuere] pusuero (sic) F	altera	
altero F: altero om. codd. ceteri et edd.	igni F	quidem] vero A Par	
19 accendo F, accedendo B	aërem] merum F	19. 20 suspenso F	
20 proputando LF Sich	21 ad] aut AMB Par	quantum] quoniam	
Par	21. 22 plantatorem. atque animalium FAMB Par	22 et quidem]	
equidem AMB Par	sophistarum sunt F		

- 5 elementa vero materies sine anima, ab se immobilis, artificii
subiecta ad omnes figurarum et qualitatum species. altera vero
quae apotelesmata vocant, solem, lunam, aliasque stellas, planetas
aut minus planetarum usque coelum ac mundum, ne ipsa quidem
ab se facta sunt, sed a quodam creatore perfectissimae disciplinae.
6 certe semideos alii colentes ignominia dignum; quonam autem
modo et mortalis idem sit et immortalis? omittam originem
erroris puerilis inconstantiae plenam, quam ausi sunt non sine
pernicie sua obicere beatis divinisque virtutibus, utpote mortalibus
7 uxoribus inamorantes convenerant totius vitii insontes et felices.
delubra quoque et simulacra, quorum materia lapides et ligna,
quae ante paullulum sine forma, ingenio artis incisa, quorum ger-
mana vel paria lavacrum uso vel pedum lavandorum aliisque in-
honestis usibus, quae tenebrarum, non luminis, ministerio cedunt.
8 Aegyptiorum proinde portenta nec meminisse melius, qui muta
animalia, non modo mansueta, sed etiam immanissima pro deorum
honore posuisse sublunaribus auris: de arida quidem leonem, un-
darum vero invicinisimum crocodilum, et de volatilibus milvum
9 aut aegyptiacam aucellam, ibi. haec intuentes substantiae carentia

- 1 sine] siue *Sich* immobili *Sich* 2 qualitatem *F* 3 apothelis-
mata *Sich* (*L?*), apothelismamata (*sic*) *FAMB* planetas] planetae *AMB Par*
4 aut *Sich in marg.*: autem *codd.* minus planetarum usque] inter *AMB Par*
usque] atque *conicio* ipsae *AMB*, ipsi *Par* quidem *om. LF Sich*
5 factae *AMB*, facti *Par* 6 ignomino (*sic*) *F* dignum] digni sunt
AMB Par; dignum (faciunt) *conicio* quonam] quo *B Par* autem] enim
AMB Par (*Sich in marg.*) 7 omittam originem] amor ignem *F*, denique huius
originem *AMB*, denique in huius originem *Par* 8 erroris] eorum *conicio*
quam ausi *scripsi*: quam visi *LF Sich*, qua usi *AMB*, qua nisi *Par* 9 sua]
sui *Par* 10 inamorantes *scripsi*: immorantes *codd. edd.* vitiis *F*
insontes] vi sonantes *Par* felices] felices arbores et *Par* 11 quoque]
quaque *MB* simulachra *A*, symulachra *MB* materies *AM Par*
12 incisa] incirca *F* 12. 13 germana vel] germina vel *codd.*, germinalis *Par*
13 paria *corr. Sich in marg.*: patria *codd.* lavacro *A Par*, lavachro *MB*
uso] usa *AMB*, usurpata *Par* lavandorum pedum *AMB Par* aliisque]
alius quae *F* 14 usibus deputata *Par* 15 nec] vero *Par* qui]
quam *FAMB Par* 16 mansuetas *F* 17 posuisse] posuere e *conicio*
subluminaribus *F*, sublunaribus *AMB* leonem] bovem *Par* 17. 18 leone.
mundarum (*sic*) *F* 18 invictissimum *AMB Par*, in vicinis suum *Weymann*
crocodilum *F*, corcodrillum *AMB* 19 aut *om. LF Sich* aucellam] aut
cellam *F*, autem *B*, auem *AM Par* haec videntes mente carentes *Par*

et escae egentia et ad edendum rapacissima et plena stercoris, virulenta atque homicidas, variis subiecta morbis, nec tantum naturali morti, sed etiam negatitio, venerantur, mites homines immanissima et rationabiles minus rationabilia, et quibus propinquitas est ad divinitatem ne monstris quidem comparanda, ut principes et domini obnoxia et famulosa suspicientes.

Sed hos quidem, qui non tantum eiusdem societatis sed etiam 10 proximantes sibi repleverunt verbositatis, sine medela permanere dignum est intuitu mentis, qui praecipuus est sensuum portus, obstruos. dico autem non corporales oculos, sed animae, quibus verum et mendacium directo cognoscitur. genus igitur religiosum, 11 semper cernere doctum substantialis culminis maiestatem, digne pietati adnitatur commendari, sensibilem solem transgrediatur et mundi huius inordinantiam deserat, ut ita ad perfectam beatitudinem deducatur. ad vota namque religionis commeantes non 12 ex usitato nec ex mandato cuiusquam aut deprecatione, sed amore caelesti rapiuntur, utpote debacchantes et more Corybantum praesagantes, donec videant quod desiderant. hactenus pro amore 13 immortalis et beatissimae vitae iam se defunctos existimantes, omissa temporali gleba dimisere substantias filiis aliisque cognatis, spontanea voluntate ante tempus praehereditati, quibus autem

- 1 et escae] escarum *AMB Par* 2 virulenta *A Sich*: uerolentia *FM*, virulentia *B*, violenta *Par* homicidiosa *AMB Par* auariis *F* 3 naturali mortis *F*, naturalis mortis *AMB Par*, naturali morte *Sich* negatitio *LFA*: negotiatio *MB*, fortuitae *Par* mites homines] minis hominis *F*, mites *om. AMB Par* 4 rationabilis *F* 5 quidem] quibus *FAMB Par* comparanda *scripsi*: comparandis *Sich (L?)*, corporati sunt *FAMB Par*, comparati *Sich in marg.* ut *om. FAMB Par* 6 principem et deum morti *Par* famulosa *Sich in marg.*: fabulosa *codd. edd.* suspicientes *scripsi*: suscipientes *codd. edd.* 7 societates *F* 8 si medella (*sic*) *F* 9 mentis] tamen *FAMB Par* portus *om. Par* 10 obstruos *scripsi*: obstrusi *LF Sich*, obstruso *AMB Par* 10. 11 quibus ... cognoscitur] quae ... cognoscit *LF Sich* 12 substantiali *F* 13 adnitatur *scripsi*: adnititur *Par*, admittitur *codd. Sich* solem] onosolem *LF Sich* solem sensibilem *A* transgreditur *codd. edd.* 14 deserit *AMB Par*, deferat *F* 15 deducetur *F* 16 depredatione *F* 17 caelestis *F* ut pede uacantes *F*, utpote uacantes *AMB Par* coribantum *F*, choribantium *AMB* 17. 18 praesagientes *Par* 18 actenus *F* 19 exestimantes *F*, aestimantes *AMB Par* 20 demiserere (*sic*) *F* cognatis] cogitantis *F* 21 praehereditatis *AMB Par*

- parentelae non sunt, proximis vel amicis admittunt; oportuit enim
 oculatas divitias diligentes caecum relinquere censum his qui adhuc
 mente caligant. Anaxagoram et Democritum Graeci decantant,
 quod philosophiae cupidine pulsati pasturas ovium locupletes
 massas suas permiserunt. miror huiusmodi viros etiam ipsos pecu-
 niarum meliores fuisse; sed quanto meliores qui non pecudis posses-
 siones dimiserunt, sed hominum penuriis subvenerunt, parentes
 vel amicos ex inopia copiosos efficientes? et illud quidem non
 integri consilii, ne furiosos dicam viros, quos tota Graecia praefert,
 attamen <hoc> sobrium, cum sapientia superrelevante moderatum. 10
 quid enim amplius gerunt adversarii obsidentes? aut secant aut
 excidunt contrariorum regiones, ut raritate necessariorum oppressi
 prosternantur. in hoc Democritiani suos laesere consanguineos
 manu factam suis pauperiem conficientes, non insidia utique, sed
 ex improvise contempsere quod alteris <prodest>. quanto meliores 15
 esse credamus et mirabiliores eos, qui non minus philosophiae
 integritatem superantes, munificentia pro tarditate usi, miseri-
 cordiam desidia praepponentes, dimisere substantias, non ad

- 1 parentela *F* admittant *F* 2 oculatas] occultas *AMB Par*
 caecum] celum *A* censum] sensum *Sich* his] iis *Par* 3 cali-
 gant *LA*: caligi. aut *F*, caliginant *MB* anaxagoran *B*, anagoran *FAM*
 4 philosophiae] filius sophiae *F*, filiis sophiae *AMB Par* pulsatis *AMB*
 locupletas *FAMB* 5 promiserunt *B Sich (L?)* miror] mori *FAMB*,
om. Par etiam] dicunt etiam *Par* ipsis pecuniis *AMB Par*
 6 fuisset *F*, fuisse *om. AMB Par* sed *om. FAMB Par* quantum *FAMB*
 meliores sunt qui *AMB Par* non] non modo *Par* 7 sed et hominum
Par 8 inopibus *Par* 9 praefert *LA*: praeferent *F*, defert *MB*
 10 attamen] habent tamen *Par* hoc addidi superrelevante *scripsi*:
 supereluyente *FAMB Par*, superveniente *Sich* 11 gerunt *scripsi*: gerant
vodd. edd. obsidentes *F* aut secant] aut secata *F*, haut secata *AMB*,
 hanc sectam? *Par* 11. 12 aut excidunt] ut excidant *A*, ut occidant *MB*, ut
 excedant *Par* 12 raritate] raditate *F*, ariditate *AMB Par* 13 Demo-
 critiani suos] democritonis uos *FMB*, democrationis nos (*sed n in nos in ras.*) *A*,
 remotionis loco. hos *Par* laesere] lese *F*, esse *AMB Par* 14 manu
 facta *LF Sich*, manifesta *AMB Par* pauperies *AM*, pauperie *Par*
 conficientes *Weymann et ego*: confidentes (*L?*) *FAMB*, confitentes *Sich Par*
 insidia] in desidia *AMB Par* 15 prodest *e. gr. addidi* melior *F*
 17 munificentiam *LF Sich* 18 pro desidia *F* substantia *F*, sub-
 stantiam *AMB Par*

dissipandum, ut et aliis (et sibi) prodessent, illis pro copiositate, sibi vero pro expeditione verae religionis, ne curae praediorum tempora consumant nec pecuniarum sollicitudo deiciat; tempori autem pepercisse quam optimum est, quoniam secundum medicum Hippocraten 'vita quidem brevis, ars vero longa'. hoc mihi videtur 17 etiam Homerus insinuasse paucis carminibus tertiae decimae rhapsodiae: Mysos et Scythas equini lactis esores dicit iustissimos, eosdemque abios appellat, hoc est sine vita; sollicitudo enim domesticarum rerum iniurias parturire consuevit ipsamque iniquitatem generare solet; iustitia vero propositi melioris est, secundum quam naturales divitiae constant omnem sensum vanarum gloriarum superantes. omissis enim possessionibus, iam ab nulla re decepti 18 recedunt impenitibiliter, relictis fratribus uxore parentibus et omni plurifaria propinquitate et amicitiarum societate ipsaque patria qua nati sunt et viri (facti), quarum consuetudo ponderosa atque insidiosa est. transmigrant vero non in alteram civitatem 19 rursum, ut solent venditionibus subiecti servi infelicissimi, qui per immutationem domini libertatem adipisci se sperant; omnis enim

1 dissipandam *M Par* ut et aliis] utiliis *F*, utilius *A Par*, utilibus *MB*
et sibi addidi prodesset *FAMB Par* illi *Sich*, illis rati *Par* sibi
scripsi: se *codd. edd.* 2 verae *Sich in marg.*: vanae *codd. Par.* ne] nec
LF Sich praeliorum *AMB Par* tempore *AMB* 4 pepercisse
scripsi: percisse *F*, percepisse *AMB*, parsisse *Sich*, consuluisse *Par* quam]
quem *F* 4. 5 ipocraten *F*, ypocratem *AMB* 6 omerus *F*
6. 7 rabsodiae *AMB* 7 Mysos — iustissimos] *μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγανῶν*
ἱππημολγῶν γλαυτοφάγων Sich Mysos] musas *FAMB Par* scitas *FAMB*
quini lactis esores *FAMB* dicit iustissimos *scripsi*: decitiuscisimos *FAMB*,
demisissimos *Par* 8 eosdemque] vosdemque *F*, vos denique *AMB*, hos deni-
que *Par* abios] *ἀβίους Sich* 10 quam *om. Sich* 11 vanarum]
variarum *MB* 12 ad nullo re (*sic*) *F* decepti] detenti *AMB Par*
13 uxore] uore *F* 14 omni] omnium *Par* plurivaria *Sich (L?)*, pluri-
paria *F* societates *LF Sich* 14. 15 ipsaque — viri *om. AMB Par*
ipsaque patria *scripsi*: ipsas querales (*sic*) *F*, ipsosque lares *Sich* 15 qua
nati *scripsi*: quanti *LF Sich* facti addidi 16 transmigrant vero
non] transmigrationem *FAMB Par* vero *scripsi*: ergo *Sich (L?)* in
altera civitate *codd. edd.* 17 rursum *Sich in marg.*: sursum *LF* rur-
sum, ut] perquirere *AMB Par* 18 mutationem *Par* dominii *Sich*
adipisci se sperant] adipiscere solent *LF Sich* (sperant *Sich in marg.*), sperant se
adipisci *AMB Par*

- civitas, etiam legibus perfoederata, perturbationis fons est, infinitis
 20 rea conditionibus, quas non sustinebit, qui semel amoris sapientiae
 deditus evigilaverit. solent aliqui etiam extra muros commorantes
 in hortis vel unicellulis casis solitudinem imitari, non fastidio
 21 humani odii, sed pro disparilitate morum <commixtiones> vitantes,
 dum inutiles eas et noxias esse cognoscunt.
- Plurimis itaque locis orbis terrarum hoc invenitur genus;
 22 provenit enim perfecti boni compotem esse non Graeciam <tantum>
 totumque Romanum solum, sed etiam barbariae partes; abundat
 autem in Aegypto per loca quae legum castella vocantur, et prae-
 23 sertim circa Alexandriam. undique optimi viri aptissimos saltus
 elegerunt, ut patriae loco melioris compotentes immorentur religio-
 nis. est optima regio altera super stagnum, quod Maria vocatur, col-
 lis humilioris, spatiositas nimia pro tutela habitantium et aëris tem-
 24 perantia provisus. munitionem enim castella vicina faciunt, tem-
 periem vero aurae stagni maritimo situ adhaerente et vicino aequo-
 re pariunt; stagni enim spissiores et pelagi leviores commixtae
 sanabilem statum operantur. cellulae tamen universis valde hu-
 milissimae * * * pro solis calore et aëris absconsione, nec proximae
 sibi, ut mos est in oppidis — molestum enim et fastidiosum ama-

1 perturbationum *A Par* 2. 3 amoris sapientiae deditus] amoris hac detibus *F*,
 amoris ardoribus *AMB Par* 4 in ortis *F* unicellulis] uni telluris (*L*)*F*
Sich in textu 5 odii] commercii *Par* disparalitate *LF Sich*, disparitate
Par commixtiones *e. gr. addidi*, turbas *add. Par* 6 et] set *F*
 7 itaque] ita *F* 8 provenit] convenit *Sich in marg.* tantum *addidi*, modo
add. Par 9 habundat *FA* 10. 11 prefertim *F* 11 undique] uti-
 que *Par* obtimi *MB* saltos *F* 12 ut] et *Par* patre (*sic*) *A*
 loco melioris] melioris loco *A*, meliora loca *LF Sich* (molliora *Sich in marg.*)
 competentes *B*, competentis *AM* immorentur *A*: immorantur *ceteri*
 13 regio *Sich in marg.*: religio *codd. Par* Maria vocatur] maria uecur *F*, mari
 habetur *AMB*, pro mari habetur *Par* 13. 14 collis est humilis *Par*
 14 spatiositatis nimiae *Par* tutela recte *Par*: cultela *AMB*, cultella *F*, cautela
Sich et aëris] eteris *F* 15 provisa *conicio* 17 pariunt recte *Par*: par-
 ciant *LF Sich*, parciuntur *AMB*, pracitant *Sich in marg.* spissiores] sper-
 siores *F*, sparsiores *AMB*, expansiores *Par* commixta *Sich (L?)*, commixtam
F, mixtae *AMB Par* 18 sanabilem] salubrem *Par* valde *om. AMB Par*
 19 lacunam *indicavi* et aëris] eteris *F*, et aetheris *AMB Par* 20 sibi]
 sunt *Par* molestum *F*, molestum *ex molestus corr. A*, molestus *Sich (L?)*
 enim *om. LF Sich* fastidiosus *Sich (L?)*

tores etiam maximae solitudinis densas habere vicinitates —, nec tamen longius sibi pro voto suae communionis, ut etiam, si latro-
 num impetus contingat, alterutro auxiliuntur. singulis ergo habita- 25
 culum est religiosum, quod Semnium vocant sive Monasterium, in
 quo desolati modestissimae vitae sacramentis occupantur: non po-
 tus illic nec cibus inducitur aut quodlibet pro corporis necessitu-
 dine, sed leges sanctae et eloquia divina per choros prophetarum
 dignis destinata praesagia, quibus ad puritatem disciplinae et inte-
 gritatem pietatis animi eriguntur atque magnificantur. incessabi- 26
 lem in se habent[es] dei commemorationem, ut etiam ipsis vi-
 sionibus non aliud quicquam nisi splendores divinarum virtutum
 caelestiumque imagines speculentur; plurimi etiam adhuc somno
 detenti verba proferunt religiosa atque saluberrima sapientiae de-
 creta. singulis autem diebus bis orare consueti, mane atque ves- 27
 pere, oriente quidem sole eam sibi placationem a deo dari pre-
 cantur, quae possit mentes eorum caelestis luminis largitate sagi-
 nare, occasu vero, ut anima totius sensualitatis huius mundi li-
 bera, in sua sede atque albo stabilita, veritati copuletur. inter 28
 matutinum et vespertinum tempus proprio vacant exercitio, divi-
 nis interpellantes Scripturis, scrutantes sapientiae titulos et disse-
 rentes, scientes momenta oratoriae interpretationis pro existima-
 tione absconsae naturae declarari. habent etiam tractatus virorum 29
 antiquorum, qui huius consilii principes facti quam plurima pig-
 nora diluendarum lectionum dimisere, quos utpote magistros imi-
 tantes iisdem moribus gaudent voluntatis. nec tantum veritatis

1 vicinitatis *F* nec] habent *Par* 3 alterutro] mutuo *Par* ergo]
 enim *MB* 5 sacramentis] sacratissimae *FAMB*, sacratissimae exercitiis *Par*
 6. 7 necessitate *F* 7 leges sanctae et eloquia divina] legis et eloquia divina
Sich (*L?*), legis scete loqui addiuvina *F*, legere tantum et eloqui solent divina *AMB*
Par 8 dignis] et hymnis *conicio* 9 animi] animis *Sich* (*L?*), amnis *F*
 10 habentes *codd. edd.* 12 caelestium *LF Sich* 14 bis] his *AMB*
 15 placationum *F* 16 mentis *F* caelesti *LF Sich* 17 occasu
 vero *scripsi*: hac causa vero *Sich* (*L?*), hoc causa uenti *F*, hoc auspicantes *AMB Par*
 ut] aut *F* 18 sedatque *F* 19 in tempus *F* vocant *F*
 19. 20 divinas ... Scripturas *conicio* 21 momenta] momen (*in fine lin.*) *F*,
 nomen *AMB Par* 22 declarare *AMB Par* 24 dilucidandarum *A*, di-
 lucidandarum *MB Par* 25 isdem *F*, hisdem *AMB Par* gaudent.
 Voluntatis *Sich* nec] non *LF Sich* veritatis] deitatis *Sich in marg.*

30 figuras explorant legentes, sed etiam cantica et hymnos in deum
 multimodis metri et harmoniae sonis magnopere describunt. sex
 quidem diebus semoti singuli apud se philosophantur nec limen
 cellulae transeunt neque e longinquo respicientes perdurant. sep-
 31 timis autem diebus conveniunt pia concilii communicatione, secun-
 dum aetates ordinanter considerantes cum competenti habitu, dexteram
 celantes supra pectus et gremia colli, sinistram vero leniter lumbis
 remissam. his praesidens unus senior sectarum peritissimus, mitiori
 32 aspectu, voce constantissima, sermocinatur cum rationabilitate atque
 sapientia, non tortuositate verborum, ut solent cauidici aut sophis-
 10 tarum fallacia disputare, sed ipsius intelligentiae investigans veritatem,
 quae non pinnis aurium resilit, sed per auditum in animam
 cautius penetrat et permanet. silentio tamen alteri omnes aus-
 cultantes suffragia non verbis, sed consensu mentis aut vultus
 33 aut capitis motu referunt. hoc commune est Monasterium, quo
 septimis adunantur diebus, duplici structura munitum: una virorum,
 altera mulierum coetu discernitur; ex usu enim etiam feminae
 sectantur eiusdem propositi fructum zelo deifico. medius autem
 utrarumque cellularum paries tertio vel quarto cubito exaltatus,
 vice thoracis aedificatus, reliquam altitudinem usque ad tectum
 20 apertam habet, duabus hoc causis, ut et pudori feminini sexus

-
1 himnos <i>F</i> , ymnos <i>AMB</i>	2 metris <i>Sich</i>	3 limen] lionem <i>F</i>
4. 5 septem autem his in diebus <i>FAMB Par</i>	5 concilia <i>F</i>	6 aetates
<i>om. FAMB Par</i>	ordinanter] ordinarentur <i>F</i> , ordinationem <i>AMB Par</i>	
competenti] comparenti <i>FAMB</i>	7 vero] ligero <i>LF Sich</i> (liero <i>Sich in marg.</i>)	
8 his <i>scripsi</i> : hic <i>LF Sich</i> , sic <i>AMB Par</i>	praesidentes <i>F</i> , residentibus illis	
<i>AMB Par</i>	unius <i>F</i>	seniorum <i>Par</i>
tissimus <i>Par</i>	sermocinatur <i>F</i>	10 solunt <i>F</i>
fallatia <i>F</i>	11 investigans <i>scripsi</i> : investigatam <i>Sich (L?)</i> , investigantem <i>FAMB</i> ,	10. 11 sofistarum
investigantes <i>Par</i>	12 pinnis] pruritu <i>Par</i>	resilent <i>F</i> , resilet <i>MB</i> ,
resiliet <i>A</i>	auditam <i>F</i>	anima <i>FAMB</i>
penetrante <i>codd. Sich</i> , penetrans <i>Par</i>	13 penetrat et <i>scripsi</i> :	permanet silentio. tandem (<i>sic</i>)
<i>FAMB Par</i>	alteri] alterutrim <i>AMB Par</i>	13. 14 auscultantes] osculantes
<i>FAMB Par</i>	14 consensum <i>conicio</i>	15. 16 qua septimis <i>Sich (L?)</i> ,
quas optimi <i>F</i>	16 instructura <i>AMB Par</i>	17 coetu] ceci <i>F</i>
cernuntur <i>LF Sich</i>	enim] autem <i>F</i>	etiam <i>om. F</i>
<i>LF Sich</i>	19 pari ei <i>F</i>	cupito <i>F</i>
tum <i>LF Sich</i>	duobus <i>F</i>	20 aedificatis <i>F</i>
		21 aper-
		pudore <i>F</i>

servetur reverentia et auscultatio sit facillima, nullo offendente tractatoris responsa. abstinentiam praecipue pro fundamento cor- 34
dis dedicantes sequentes superaedificant virtutes. cibum aut potum nemo eorum ante solis tangit occasum; lumini enim adiudicant philosophiae indaginem, tenebris vero corporis necessitudinem; admittunt adeo differentiora per diem, huic vero modicum noctis tribuerunt. nonnulli tamen post triduum commonentur ad escam, 35
quibus maior disciplinae amor inhaesit. alii vero usque adeo indelician- tur sapientiae gremiis atque responsis locupletissimis, ut etiam duplum tempus sustineant; denique vix post sex dies cibantur, ex more iam instituti, utpote cicadae aëris haustus, quibus
<ni> fallor eorum esuries praesonantia vocis lenitur. festivissimam 36
itaque ac sacratissimam diem septimam credentes praestantiori privilegio remunerantur, in qua post animae diligentiam corpus reficiunt, tamquam oviculae, superfluis laboribus relaxati. cibantur 37
enim nihil exquisitum, sed panem vilissimum et sales pro pulmentis, et ditiores ad escam hyssopo condientes utuntur; potus eis aqua fontanea. quas enim imposuit miserabili ventri natura dominas humani generis, esuriem ac sitim, omnino despiciunt, non pro blandimento quicquam requirentes, nisi haec utilissima, quorum absque vivere non est. ita cibantur, ne esuriant, et bibunt,

1 osculatio <i>FAMB Par</i>	2 responso <i>AMB Par</i>	4 nemo] mense <i>F</i> ,
lumine <i>Sich (L?)</i> , luminis <i>F</i>
mensa <i>AMB Par</i>	non tangit <i>AMB Par</i>	
adiudicant <i>Par</i> : diiudicant <i>codd. Sich</i>	4. 5 philosophiae diiudicant <i>AMB (Par)</i>	
6 adeo] Deo <i>A Par</i> , duo <i>MB</i>	differentiora] differenti hora <i>Par</i>	7 tri-
buerent <i>F</i>	tamen] tantum <i>Par</i>	8 adeo] ad ea <i>F</i>
8. 9 indeli-		
cientur <i>F</i>	9 gremiis <i>LA</i> : greminis <i>F</i> , germinis <i>MB</i> , quaestionibus <i>Par</i>	
10 sustinent <i>LF Sich</i>	vix] iuxta <i>F</i> , om. <i>AMB Par</i>	11 cicare <i>LF Sich</i>
(cicala <i>Sich in marg.</i>)	aëris haustus om. <i>AMB Par</i>	aëris] eris <i>F</i> , quae
eris <i>Sich (L?)</i> , aquae aëris <i>Sich in marg.</i>	austus <i>F</i>	12 ni om. <i>LF</i>
<i>Sich</i> , ni fallor om. <i>AMB Par</i>	eorum <i>F</i> : quorum <i>Sich</i> , om. <i>AMB Par</i>	
praesonantia] propter sonantiam <i>AMB Par</i>	13 ac om. <i>LF Sich</i>	prae-
stantiori scripsi: praesentiori <i>codd. edd.</i>	14 diligentiae <i>F</i>	15 relaxatur
<i>F</i> , relaxantur <i>AMB Par</i>	16 sale <i>AMB</i>	16. 17 propulenti <i>LF Sich</i>
(opulenti <i>Sich in marg.</i>)	17 ysopo <i>FAMB</i>	18 mirabili <i>F</i> , mirabilis
<i>AMB Par</i>	ventri] venturi <i>F</i> , om. <i>AMB Par</i>	natura] ventura <i>F</i>
18. 19 domina <i>Sich</i>	19 humano generi <i>Sich</i>	esuriae ac sitiem <i>F</i>
omni non <i>F</i>	dispiciunt <i>F</i>	21 nec esurient <i>F</i>

- ne sitiant, satietatem pro insidia animae atque corporis aspernantur.
- 38 indumenta tamen gemina: species una tegminis, altera per amictum sine ornamento; remissior enim et expedita vel paratissima, ad hoc tantum operata; tum simulatur et amictus frivolus humilitatibus mansionis. pro amphibolo pallio de pelle hiberno tempore
- 39 grossiore, aestate vero utuntur colobio. hoc modo sine typho immorantur per omnia, scientes supercilium mendacitatis initium, veritatem vero simplicitatis amicam; manat enim utraque fontis vice: ex mendacio enim plurifariae malorum species, a veritate vero divitiae humanarum atque divinarum rerum.
- 40 Velim etiam communes convocationes eorum et hilariores in conviviis mores edicere ■ diverso ponendo cetera convivia. illi enim assiduo meraculo satiati, quasi non vino epotato, sed incitamento furoris, aut quicquid peius per excessum animi inusitatum est aliquid, crepitantes veluti canes indomiti exululant et resurgunt adversus
- 41 se, morsibus invicem laniantes, aliquoties et detondentes auriculas et nares dentibus desecantes; degustant et digitos aliaque membra comedunt et re vera Cyclopis et Ulixis fabulam veram ostendunt, * * * et si quid crudelius est irrogantes. ille enim inimicos verendos ulciscabatur, hi amicos et parentes: in ipso

1 pro desidia <i>AMB Par</i>	2 indumentorum <i>Sich</i>	per amicus (<i>sic</i>) <i>F</i> ,
pro amictu <i>AMB Par</i>	3 et] uel <i>A</i>	4 tum simulatur] dum simulat
<i>LF Sich</i>	amicus frivolus <i>F</i>	5 amphibilo <i>F</i> , amphibilo <i>Sich</i>
palium <i>Sich</i>	hiberna <i>LF Sich</i>	tempore <i>om. LF Sich</i>
<i>LF Sich</i>	utuntur <i>om. LF Sich</i>	6 grossiorem
typho] typo <i>AMB Sich Par</i> , tipo <i>F</i>	7 mendacitatis <i>Par</i> : mendositatis <i>codd.</i>	cobolio <i>LF Sich (corr. in marg.)</i>
<i>Sich</i>	8 veritatem <i>Par</i> : virtutem <i>codd. Sich</i>	simplicitatem amicant <i>F</i>
manat <i>scripsi</i> : manant <i>codd. edd.</i>	9 ex mendacio] emendatio <i>LF Sich (emendat Sich in marg.)</i>	12 mores <i>Sich in marg.</i> :
11 Velim] Velum <i>MB</i>	13 assidue <i>LF Sich</i>	
meraculo <i>A Sich in marg. Par</i> : miraculo <i>LFMB</i>	quasi] quae si <i>F</i>	vino]
uno <i>F</i>	eputate <i>F</i>	incitamento] incremento <i>FAMB Par</i>
13. 14 furoris] unius furoris <i>F</i> , vini furiosi <i>AMB</i>	14 est <i>scripsi</i> : ea <i>LF Sich</i> ,	
<i>om. AMB Par</i>	aliquid delendum?	15 exulantur <i>FAM</i> , exululantur
<i>B Par</i>	16 aliquotiens <i>AM</i>	17 desectantes <i>F</i>
tibus <i>A</i>	aliaque] aliqua <i>LF Sich</i>	desecantes den-
cidopis (<i>sic</i>) <i>F</i>	olixis <i>F</i> , Ulyssis <i>Sich</i>	Cyclopis]
nam indicavi	ille] illi <i>Sich</i>	18. 19 ostendit <i>F</i>
<i>LF Sich</i>	hi] ii <i>Sich</i>	20 verendo <i>LF Sich</i>
	ipso] ipram (<i>sic</i>) <i>F</i> , ipsam <i>AMB Par</i>	ulciscabantur

mensarum libamine nefanda operantur in invicem rabientes, pro foedere conubia infoederata gerentes et omnem speciem nequitiarum irrogantes; et qui poterant esse in melioribus luctatoribus, miserabile certamen exhibent: illi namque pro corona adipiscenda species gestant optimas pro victoria et laude exercitii, hi vero usque ad tenebras [peregrinando deveniunt.] * * *

Quantopere corrupta sit ac vitiose tradita versio Latina, facile intelligitur. plerumque codices in duas partes discedunt, quarum unam efficiunt codices *LF*, alteram codices *AMB*. sed *F* sat multis locis ab *L* (sive *Sichardi* editione) discedit et cum *AMB* communes habet lectiones. rursus *A* interdum ad memoriam alterius classis proxime accedit: cf. p. XXII, 3 caligant. XXII, 9 praefert. XXIII, 11 vanarum. XXV, 3 ergo. XXVII, 9 gremiis. XXVIII, 11 velim. XXIX, 4 illi. corruptelis mendisque nullus codex caret. aliquot locis etiam cognoscere licet, quomodo depravatio progressa sit in singulis codicibus: p. XXII, 12 raritate] raditate *F*, ariditate *AMB*. XXIII, 1 ut et aliis] utiliis *F*, utilius *A*, utilibus *MB*. ib. l. 4 pepercisse] percisse (*L?*) *F*, percepisse *AMB*. ib. l. 8 eosdemque] vosdemque *F*, vos denique *AMB*. XXIV, 13 Maria vocatur] maria uecur *F*, mari habetur *AMB*. XXV, 17 occasu vero] hac causa vero *L*(?), hoc causa uenti *F*, hoc auspicantes *AMB*. XXVI, 6 ordinanter] ordinarentur *F*, ordinationem *AMB*. XXVII, 4 nemo] mense *F*, mensa *AMB*. ib. l. 9 gremiis] greminis *F*, germinis *MB*. iam versio ipsa quanti sit aestimanda propter nimiam depravationem difficile est dictu. multis enim locis quid librariorum culpa quid interpreti tribuendum sit diiudicari nequit. velut p. XIX, 11 tristitiarum trepidantia (λῶπαι καὶ φόβοι). XX, 6 ignominia dignum. ib. l. 13 lavacrum uso (λουτροφόροι γεγόνασι). ib. l. 19 substantiae carentia (γεννώμενα). XXIV, 19 aëris absconsione (τὸν ἀπ' ἀέρος χρομὸν). item hic illic verba quaedam desunt,

1 mensarum scripsi: mensuram *codd. edd.*

Par: nefando *codd. Sich* operatur *F*

ribus *FAMB Par*, luctatores *Sich in marg.*

gestant optimas *AMB*: species gestum optimos *F*, spectiores gestiunt videri *Sich*

victoriae *LF Sich* hi] ii *Sich*, hii *F*

peregrinando deveniunt *add. AMB Par*

libamini *codd. edd.*

3 luctatoribus *Sich (L?)*: laetato-

4 illi] illa *MB*

6 tenebras] *desinunt LF Sich*,

5 species

quae intereiderint an ab interprete sint omissa dubitandum. ut p. XVIII, 6 ἀκολουθία τῆς πραγματείας ἐπόμενος. XXIV, 19 πρὸς δύο τὰ ἀναγκαϊότατα σκέπην παρέχουσαι. XXVIII, 19 ψωμούς, ἧ φησιν ὁ ποιητής, ἐπεσθίοντας ἀνθρώπων. aliis vero locis versio Latina nonnulla continet quae in tradito textu graeco desunt, ut interpretes in exemplari suo plura legisse videatur. ut p. XXII, 4. 5 locupletes massas suas permiserunt (τὰς οὐσίας). ib. l. 17 munificentia pro tarditate usi. XXIV, 11. 12 aptissimos saltus elegerunt, ut patriae loco melioris compotentes immorentur religionis (καθάπερ εἰς πατρίδα ἀποικίαν στέλλονται πρὸς τι χωρίον ἐπιτηδειότατον). XXV, 25 nec tantum veritatis figuras explorant legentes (ὥστε οὐ θεωροῦσι μόνον). XXVII, 6 admittunt adeo differentiora per diem (τῷ μὲν ἡμέραν). interpretem graece non admodum doctum fuisse inde concludendum, quod saepius verba scriptoris male intellexit nec recte latine vertit. ut p. XIX, 6 benevolentia (προαίρεσις) philosophi de prima statim salutatione nominis (διὰ τῆς προσρήσεως). XXI, 12 verba βλέπειν αἰεὶ προδιδασκόμενον τῆς τοῦ ὄντος θεας ἐφίεσθω vertit semper cernere doctum substantialis culminis maiestatem digne pietati adnitatur commendari, quasi τὴν τοῦ ὄντος θεάν et pro ἐφίεσθω plura extitissent in exemplari graeco. ib. l. 14 mundi huius inordinantiam deserat (μηδέποτε τὴν τάξιν ταύτην λειπέτω). ib. l. 20 verba τὸν θνητὸν βίον, quae ad τετελευτηγένηα pertinent, vertit omissa temporali gleba. XXII, 16 non minus philosophiae integritatem superantes (χρησάμενοι μὲν οὐκ ἐλάττωσι ταῖς πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμαῖς). XXIV, 9 totumque Romanum solum interpretes de suo adiecit. XXV, 5 modestissimae vitae (σεμνοῦ βίου). XXV, 25 voluntatis (τῆς προαιρέσεως i. e. sectae). at vero graecum exemplar, quod interpretes adhibuit, melioris notae fuisse vel inde apparet, quod optimae quaedam lectiones et codicis C et versionis Armeniae in versione Latina quoque reperiuntur. v. supra p. X. XII. atque uno quidem loco, quo codices graeci et versio Armenia manifesto corrupta verba scriptoris exhibent, versio Latina nobis emendationem suppeditavit: § 39 vulgo legebatur συνόλως γὰρ ἀσκοῦσιν ἀτυφίαν, εἰδότες τύφου μὲν τὸ ψεῦδος ἀρχήν, ἀτυφίας δὲ ἀλήθειαν. interpretes latinus autem sic vertit: hoc modo sine typho immorantur per omnia, scientes supercilium mendacitatis initium, veritatem vero simplicitatis amicam. unde apud Philonem τῷφον μὲν τοῦ ψεύδους ἀρχήν, ἀτυφίαν δὲ ἀληθείας legendum esse

cognovit Conybeare, ego in textum hoc recipere non dubitavi. haec hactenus de versione Latina.

De opusculo περὶ βίου θεωρητικοῦ recensendo et emendando post Turnebum et Mangeium optime meritus est F. C. Conybeare, qui nobis editione sua (Philo about the contemplative life, Oxford 1895) viam quasi praemunivit. etenim codices graecos indagavit et fere omnes vel ipse contulit vel in usum suum conferendos curavit eorumque dignitatem aestimavit, versionem Armeniam e tenebris in lucem protulit, veterem versionem Latinam primus adhibuit, his subsidiis omnibus diligentissime usus textum constituit longe meliorem vulgato, verba scriptoris illustravit locis parallelis ex aliis eius libris copiosissime congestis, deinde commentarium adiecit doctarum observationum plenum, denique excursibus de Philonis doctrina et de Therapeutis genuinum esse opusculum *de vita contemplativa* demonstravit. equidem in textu constituendo plerumque eandem viam secutus sum quam praeivit Conybeare, nisi quod auctoritati codicis C et versionis Armeniae hic illic eum nimium tribuisse mihi persuasi, quare nonnullis locis ab eius sententia recedendum esse iudicavi. ut p. 46,2 φορητότερον scripsi, non ἀφορητότερον. 48,19 τοὺς πλησιάζοντας, non τοὺς πλησιάζοντας αὐτοῖς (cf. locos quos ipse Conybeare laudavit). 50,10 τοὺς χρόνους, non τοὺς χρωμένους, scripsi codices graecos fere omnes et versionem Latinam secutus ac testimonia Clementis Alexandrini et Ioannis Damasceni. 52,11 οὗτε δέ, non οὗτε γάρ, et ὥσπερ αἱ, non ὥσπερ. 53,11 φιλοσοφίαν, non νομοθεσίαν (cf. locos parallelos). 56,4 ἐπεὶ δὲ e fide codicis A recipiendum duxi, cum plerique codices et versio Armenia ἐπειδὴ praebeant. item 56,8 ἀπὸ λασίου δορᾶς pro ἀντὶ λασίου δορᾶς, deinde ἡ ὁθόνῃ, non ἡ ὁθόνῃ. 57,15 διαλύσαις, non διαλύσει. 58,7 μήτε ἰδόντες, non μήτ' εἰδότες, et ἀκούσαντες, non ἀκούοντες. 62,11 παραφύεται, non παραφύεσθαι. 65,11 πρὸς, non καὶ πρὸς. 65,20 ἄρται, non ἄρτος. 68,1 εἰς τὸ τρίτον μόνον e versione Armenia (?) recepit Conybeare, quod omnino sensu caret, ego εἰς τὸ ἔτι ἐψόμενον e codicum scriptura εἰς τὸ ἐποψόμενον restitui. 70,1 τοῦ μὲν ἔνθεν τοῦ δὲ ἔνθεν . . . ἀναχυθέντος scripsi, non τῆς μὲν ἔνθεν τῆς δὲ ἔνθεν . . . ἀναχυθείσης.

DE AETERNITATE MVNDI. Codices MUHP(L). titulum περὶ ἀφθαρσίας κόσμου recte tradunt codices UHP, falso περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως refert codex M. genuinum esse Philonis libellum adversus con-

trariam sententiam Bernaysii aliorum fusius demonstravit Franciscus Cumont in Prolegomenis editionis suae. codicum memoriae confusionem quandam ingeniosissime detexit ac pristinum ordinem libelli restituit Iacobus Bernays¹⁾. verba enim ὑποστῆναι καθ' ἑαυτὸν — ἡνίκα νέος ἦν συνεπιγραφάμενος, quae in Mangeii editionis pag. 492,10—497,8 leguntur, foliis nonnullis avulsis et deinde falso collocatis in archetypo locum suum mutasse intellexit et post verba τούτῳ δ' ἀκόλουθον τὸ μηδὲ χρόνον p. 502,34 Mang. transponenda esse demonstravit. idem anno 1876 nova collatione codicis M usus ab Hugone Hinck facta totius libelli peculiarem editionem translatione germanica addita curavit, in qua genuinum ordinem reduxit et multa vel codicis M auctoritate nisus vel suis coniecturis correxit²⁾. sed cum ceterorum codicum (inprimis Vaticani 381) memoriam prorsus neglexisset, non omnia quae in votis erant executus est. commentarium quoque conscripsit doctrinae plenum post mortem eius H. Useneri cura editum, quem imperfectum relictum esse valde dolendum³⁾. post Bernaysium novam editionem paravit ampliorem apparatu critico adhibito Franciscus Cumont⁴⁾, qui praeter Hinckii collationem codicis M Eduardi Schwartzii collationibus codicum MUH et Dieslii collatione codicis P uti potuit ac de singulorum codicum fide in univsum recte iudicavit. eosdem codices omnes denuo contulit Wendland, cuius collationes quam accuratissime cum Cumontii adnotationibus comparavi. editionis Bernaysianae de lectionibus codicis M errores quosdam et Cumontii de codicibus H et P errores Wendland iam correxerat in collationibus suis quas mecum communicavit. inter Schwartzii et Wendlandii collationes codicis Vaticani 381 (U) complures repperi discrepantias, de quibus a me rogatus W. W. Jaeger inspecto codice benignissime dubitationes meas sustulit. itaque ubicunque inter hanc et

1) Ueber die Herstellung des Zusammenhanges in der unter Philon's Namen gehenden Schrift περὶ ἀφθαρσίας κόσμου durch Blättersetzung, Monatsber. der Kgl. Akad. d. Wiss. zu Berlin 1863 p. 34—40 (= Gesamm. Abhandlungen Bd. I p. 283—290).

2) Die unter Philon's Werken stehende Schrift Ueber die Unzerstörbarkeit des Weltalls nach ihrer ursprünglichen Anordnung wiederhergestellt und ins Deutsche übertragen von Jacob Bernays (Abhandlungen der Kgl. Akad. d. Wiss. zu Berlin 1876).

3) Ueber die unter Philon's Werken stehende Schrift Ueber die Unzerstörbarkeit des Weltalls (Abhandl. d. Kgl. Akad. d. Wiss. zu Berlin 1882).

4) Censuram egerunt cum alii tum Th. Gomperz (Deutsche Literaturzeitung 1892, 11 sqq.).

Cumontii editionem de codicum scriptura differentia extat, in hac editione verum praeberi mihi credas velim.

Iam cum recensio huius libelli triplici memoria (M, U, HP) nitatur, nulla ita comparata est, ut sola pro fundamento accipi possit. nam et M et U et HP suas habent virtutes et propria ostendunt vitia, ut eclecticam quam dicunt rationem in hoc quoque libro recensendo adhibendam esse facile intellegatur. saepius codicum memoria in duas partes ita discedit, ut unam efficiant codices MU, alteram classis codicum HP. atque eiusmodi locis plerisque scriptura codicum MU sine dubio praeferenda est. extant vero sat multi loci quibus codices HP meliorem textus formam praebere non minus certum videtur. ut p. 72,1 *θεὸν καλεῖν ἄξιον* pro *ἐγκαλεῖν ἄξιον*, quae codicum MU scriptura e confusione similium litterarum *ΘΝ* (i. e. *θεόν*) et *ΕΝ* orta est. 76,11 *τῶν* ante *τὸν* recte addunt HP, omittunt MU. 77,6 *ἔτε* HP, *ὄντες* MU. 78,11 *ὦν* om. MU. 79,7 *αἰδοῦς* HP, *ἀειδοῦς* vitiose MU. 83,12 *τετάχθαι τὴν . . . χώραν* recte HP, *τὴν* om. MU. 87,13 *νομίζοντας* recte HP, *νομίζουσιν* MU. 91,22 *φθίνειν* recte HP, *φθάνειν* MU. 99,8 *ἐξαναλωθείσης* recte HP, *ἐξαναλωθείσης* MU. 103,8 *χολὴν* recte HP, *χολήν* U, *σχολήν* ut videtur M. 113,2 *ἀλογήσαντες* recte HP, *ἀναλογίσαντες* U, *ἀμελήσαντες* M. quod ad singularem codicum M et U memoriam attinet, utrique codici aequa fere dignitas tribuenda videtur. uterque enim permultis locis sane corruptam textus formam prae se fert et rursus aliis locis verba scriptoris genuina tradit. atque in M quidem praeter menda et corruptelas interdum lacunas deprehendimus, ut in hoc quoque libello exemplum illud, quo librarius codicis M usus est, non integrum vel non satis dilucide scriptum fuisse existimandum sit. ut p. 77,16 omittit *ψευσάμενος*. 82,3 *ὥστε*. 87,15 *ὥστε*. 88,5 *οὐδέν*. 93,8 *τοῦτ' οὐκ εὐθύθεια δεινή*. 95,5 *ὥστε*. 100,5 *ἀφ' οὗ — ἀπὸ φλογός* (om. propter homoeoteleuton). 110,18.19 *εἰθ' ὅσπερον δαπανηθέντες ἐξαναλοῦνται*, attamen haud paucis locis codex M solus veram lectionem servavit et ad textum scriptoris restituendum contulit. ut p. 72,11 *ψυχᾷς* pro *εὐχαῖς*. 79,12 *ῥιπῇ* pro *ῥοπῇ*. 89,4 *ἀμήχανον δέ τι τούτων*, ubi vulgo perperam legabatur *ἀμήχανον δέ πη τοῦτον* (sic HP), *ἀμήχανον δ' ἐπὶ τούτων* U exhibet. 91,10 *τῶν ὄλων*, ubi ceteri codices *τῶν* (post *τὰ τῆς*) omittunt. 92,16 *ἀνθέων* formam Atticam exhibet M pro vulgari *ἀνθῶν*. 97,5 *διιδεῖν* pro

δεῖ ἰδεῖν. 112,6 κενουμένου pro κινουμένου. 114,5 ὅσῃν pro ὅσον. 118,15 πρώτων pro πρὸ τῶν. perinde codex U, quamvis corruptus sit, nonnullis tamen locis egregias lectiones nobis suppeditavit. ut p. 74,8 ἐξαπολέσθαι pro ἐξαπολεῖσθαι. 79,7 τὸν ὁρατὸν (θεὸν recte supplevit Bernays) pro τὸ ὁρατόν. 82,10 ὃν pro ὧν. 84,3 τάξις pro κατά. 112,5 καθιζομένους, ubi M καθεζομένους praebebat, καθιζομένους HP. 112,11 πιέζονται pro πιεζοῦνται.

Ad libros manuscriptos alterum artis criticae subsidium accedit Epitome (E), quae extat in centone Philonis nomine inscripto περὶ κόσμου. constat hoc opusculum medio aevo consarcinatum et primum ab Aldo Manutio anno 1497 in Aristotelis operum volumine secundo post Aristotelis qui fertur librum περὶ κόσμου editum, quod iam Budaeus non Philonis esse iudicavit, e duabus partibus, quarum priorem efficiunt frustula e variis Philonis libris congesta, posteriorem excerpta e libello περὶ ἀφθαρσίας κόσμου satis copiosa (inde a § 7). cf. quae dixerunt Wendland in Prolegomenis vol. II p. VI sqq. et Cumont in Prolegomenis editionis suae p. XXVII. cum editiones omnes inde a Basileensi a. 1533 ab Aldina penderent, Wendland tres libros manuscriptos opusculi περὶ κόσμου investigavit et contulit, eius collationes in textu libelli περὶ ἀφθαρσίας κόσμου recensendo Cumont adhibuit. equidem singulorum codicum lectiones a Wendlandio enotatas accuratissime rursus examinavi et Cumontii errores nonnullos tacite correxi. sunt autem codices hi:

- a Vindobonensis philos. et philol. gr. 102 (a), chartaceus, formae maximae, foliorum 266, saec. XV, quo cum Plotini et Hermiae Trismegisti scripta continentur tum fol. 218^r Φίλωνος περὶ κόσμου.
- b Vaticanus gr. 671 (b), chartaceus, saec. XV vel XVI, quo cum alia continentur tum fol. 213^r Φίλωνος περὶ κόσμου.
- r Vaticanus Reginensis gr. 123 (r), chartaceus, formae octavae, saec. XV vel XVI, foliorum 339, continet Aristotelis scripta quaedam, fol. 284^r Φίλωνος περὶ κόσμου, tum Theophrasti opuscula.

Varias lectiones eas tantum in apparatus criticum recepi, quae ad illud exemplar libelli Philonei quo compilerator usus est pertinere videntur, singulorum codicum scripturas admodum paucas enotavi, vitia manifesta prorsus omittenda existimavi. editio Aldina cum Reginensi (r) et Vindobonensi (a) magis consentit quam cum Vaticano (b), quem haud paucis locis incorruptam scripturam praebere videmus. ut p. 80,8 ἡ

ἀπαθῆς φύσις, non ἡ ἀ. φ. 81,19 δοκεῖ μὴ, non δοκεῖ μέν. 83,6 θεσμός, non δεσμός. 84,9 ἐξασθενεῖ δὲ, non ἐ. δῆ. 97,19 σώματα, non σώματος. 110,14 ἀπὸ ταύτης, non ἀπὸ ταυτοῦ. 115,13 ἐπεκλύσθη¹⁾. in vitiiis quibusdam inter Reginensem et editionem Aldinam tantus extat consensus, ut Aldus vel ipso Reginensi, id si per aetatem codicis licet existimare, vel codice simillimo usus esse videatur. ut exempla afferam, p. 78,6 εἶναι om. r et Ald., habent a et b. 83,8 r et Ald. τὸ πρὸς τοὺς ἐναντίους τόπους praebent, a et b recte καὶ pro τό. 84,14 τὴν ὅλου διαμονὴν r et Ald., τὴν τοῦ ὅλου διαμονὴν b, τὴν τοῦ κόσμου διαμονὴν a. 84,15 ἐπὶ μέρη r et Ald., ἐπὶ μέρους recte a et b. 84,21 ἀήττός (sic) ἐστὶ r et Ald., ἀήττητός ἐστὶ recte a et b. 85,3 γὰρ om. r et Ald., habent a et b. 85,13 ἐρευνῆς r et Ald. pro ἐρεύνης. 85,14 ἡ ὁμοίως r et Ald., ἡ ὁμοιος recte a et b. 98,2 ἐξαιρέτους r et Ald. pro ἐξαιρέτου. 109,1 κλάπτουσα r et Ald., βλάπτουσα a, κολάπτουσα recte b. 114,19 δυνάμει τε r et Ald. pro δυνάμει δέ. 116,10 ἡ δὲ Ἀτλαντὶς νῆσος r et Ald., ἡ δὲ Ἀ. v. recte a et b.

Textus Philonei forma in E servata proxime accedit ad memoriam codicis U, quocum et corruptas et bonas lectiones E communes habet. ut exemplis utar, p. 75,12 ἀναλέγουσαν praebent U et E pro ἀναλύουσαν. 79,13 νοσήμασι pro νοσήσασι. 84,12.13 verba τοιοῦτον — πάντα om U et E. 99,16 οὐσίᾳ om. U et E. 108,7 πλεονεκτοῦν μήτε om. U et E. 114,13 verba μετέωρος ἐξάιρεται καὶ κρατηθεῖσα om. U et E. rursus meliorem quam ceteri codices praebent scripturam U et E p. 75,4 τῶν ὑστέρων. 80,12 τὰ πάντα μέρη, ubi ceteri πάντα omittunt. 97,19 λύεται (λύονται ceteri). 108,11 γῆς (τῆς ceteri). 110,11 χρῶνται (χρᾶται M, χρήσεται HP). 114,18 λυθέντος (λυθέντα ceteri). 117,20 μακραις (μικραις ceteri). neque vero desunt loci, quibus E genuinam scripturam nobis suppeditavit et ad restituenda scriptoris verba contulit. velut p. 80,6 ἀποδράσα ex E recepi, cum codices MUHP vulgarem formam ἀποδράσασα praebeant. item 86,15 εἰκότα λόγον (quod olim conieceram) pro εἰκοτά λόγον. 99,24 ἐγκατελιγφθαι iam Cumont recepit pro vulgata scriptura ἐγκατελειῖσθαι. 105,2 ἔσται cum E scribendum esse apparet pro ἐστὶ et ἴδια γὰρ πρὸς ταῦτα, ubi γὰρ codices omittunt. item 105,4 ἐκπυρώσεως pro πυρώσεως. 113,21 τὸ

¹⁾ Itaque non recte fecisse nunc mihi videor, quod istis locis codicum Vindobonensis et Reginensis scripturam nota E significavi.

λεγόμενον pro τῶν λεγομένων. 114,4 ἄνω pro ἄνωθεν. 114,20 στεγανώτερον
 pro στεγανώτερα. 116,1 τῆς θαλάττης pro τῇ θαλάττῃ. exemplum igitur
 illud quod compiler adhibuit, quamquam cognatum fuit codici U,
 paulo melioris notae videtur fuisse. hoc quoque notandum confusionis illius,
 quam iam in archetypo codicum fuisse vidimus, in opusculo περὶ κόσμου
 nullum extare vestigium. nam in E verbis καὶ νόσφ τελευτήσῃ (p. 80,16
 huius editionis = p. 492,8 Mang.), omissis paucis verbis, statim succe-
 dunt verba ἐπειδὴ τοῖνον ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς φθαρησόμενος (p. 80,18 =
 p. 497,9 Mang.); tota autem particula quae in codicibus locum suum
 mutavit, verba dico ὑποστῆναι καθ' ἑαυτὸν — Διογένης ἡνίκα νέος ἦν συνεπι-
 γραφάμενος (p. 89,11—97,3 = p. 492,10—497,8 Mang.), una cum ante-
 cedente sectione καὶ μὴν ἅπαντί τῃ καχεῖνῳ δῆλον — τοῦτῃ δ' ἀκόλουθον
 τὸ μηδὲ χρόνον (p. 86,17—89,11 = p. 500,44—502,34 Mang.) et subse-
 quentibus verbis τῷ δόγματι τῆς ἐκπυρώσεως — ἀχραιφνέστατος νοῦς
 (p. 97,3—6 = p. 502,34—39 Mang.) plane deest. videntur igitur ea quae
 in foliis illis avulsis et deinde falso transpositis leguntur in exemplo
 illo quo compiler usus est prorsus non extitisse, quare illa quoque
 quae cum ceteris tum non cohaerere videbantur excerptor praetermisit.
 idem exemplum altera quadam confusione liberum videtur fuisse. nempe
 enuntiatum illud, in quo Pindari de Delo insula versus laudantur (διὸ καὶ
 Πίνδαρος — αἰνιττόμενος p. 109,9—110,1), in codicibus falsum occupare locum
 post εἰώθεν ἀποβράττεσθαι (p. 110,6) recte cognovit Buecheler. compila-
 tor vero totam de Delo et Anaphe sententiam una cum Pindari ver-
 sibus omisit, unde eum hos ab illa non seiunctos legisse verisimile fit.
 ceterum auctor opusculi περὶ κόσμου, etsi permulta in excerptando prae-
 termisit, ea quae excerpsit pleraque ad verbum transcripsit. raro verba
 scriptoris aliquantum immutavit: p. 76,6 pro τοσοῦτον ὁράτων θεὸν pia
 ratione ductus τὸ τοσοῦτον ἔργον θεοῦ scribere maluit. eadem de causa
 p. 79,6.7 verba ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν ὁράτων (θεὸν) αἰδοῦς omisit. 80,2.3
 verba εἰς μὲν — εἰς αὐτὸν ἐξανηλῶσθαι admodum contraxit, cum scriberet
 εἰς μὲν καὶ ὅλος διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. 82.7 συνεκράθησαν scripsit
 pro tradito συνεκράθημεν. 115,9.10 pro verbis (ῥ) τὴν περὶ τὸν ἱερώτατον
 Σικελικὸν πορθμὸν ᾄδομένην ἱστορίαν ἀγνοεῖτε ille scripsit ἡ περὶ τὸν Σικε-
 λικὸν πορθμὸν ᾄδομένη ἱστορία ἀγνοεῖται παρ' οὐδενὸς τῶν ἐλλογίμων et con-
 sulto ἱερώτατον omisit.

De textu huius libelli constituendo et corrigendo post Turnebum et Mangeium optime meriti sunt Iacobus Bernays et Franciscus Cumont. Bernays cum depravatum editionum priorum textum codicis M scripturis receptis correxit tum suis coniecturis egregiis emendavit. ut p. 73,11 verbis corruptis τὰ πολλὰ πειρᾶται διανοκτερεύειν medelam attulit, cum τάλαιπωρεῖται διανοκτερεύων scribendum esse intellexeret. 74,2 ζῶων in ἐξ ὧν latere vidit. 79,7 θεόν addidit. 81,19 συνθεῖς correxit in συνείς. 89,9 verba χρόνος et κόσμος recte transposuit. 90,14 φράσεως pro ὀράσεως scripsit. sed cum nimiam fidem codici M tribueret, haud paucis locis erravit ac iusto saepius eius auctoritatem secutus est. Cumont ampliore apparatu critico instructus Bernaysii operam multis locis supplevit eiusque errores correxit, subsidiis criticis plerumque sano iudicio usus est et ipse corruptelas quasdam coniectura sustulit. nonnullis tamen locis et in praeferendis codicum lectionibus et in recipiendis virorum doctorum coniecturis ab eo discessi. velut p. 73,1 scripturam codicum (U)HP ἀγαπᾶν χρή, καὶ . . . ἀνευρίσκωμεν praetuli, Cumont Bernaysii exemplum secutus codicis M scripturam ἀγαπᾶν χρή, . . . ἀνευρίσκειν ἡμᾶς recepit. 82,6 haud recte οὐρανοῦ Cumont secluserat. 82,10 ὃν (scil. τὸν ἄνω τόπον) τὸ γεωδέστατον τῶν ἐν ἡμῖν ἐπέσχηκε κεφαλὴ scripsi codicem U secutus, Cumont sine iusta causa memoria codicum neglecta ὥστε τὸ γεωδέστατον τῶν ἐν ἡμῖν ἐπέσχηκεν (ἐν) κεφαλῇ scripsit; ἐπέχειν sine dubio i. q. occupare hoc loco significat, non i. q. morari vel resistere, ut Cumont adnotat. 85,12 ἄξιόν που βραχείας ἐρεῦνης scripsit Cumont, ego traditam scripturam ἄξιον οὐ βραχείας ἐρεῦνης retinui. 92,1 καταρθεῖσα Mangeii coniecturam Bernaysium secutus Cumont recepit, ego iustam codicum scripturam καταρθεῖσα restitui. 103,2 Buecheleri coniecturam δεῖ τὴν (pro διττὴν) a Cumontio receptam non necessariam esse iudicavi. 111,9 traditam scripturam ὅλης μονῆν retinendam duxi, Cumont Useneri coniecturam ὅλης νομῆν recepit.

Scribebam Vratislaviae

m. Aprili a. MDCCCCXIII.

L. COHN

PROLEGOMENA

II

AD LIBROS

IN FLACCUM

LEGATIO AD GAIUM

De codicibus

In Philonis mere historicorum libellorum textu recensendo codicibus CGMAH(L) usi sumus, qui iam in Prolegomenis voluminis primi et quarti accuratissime descripti sunt. et his quidem sex codicibus novum accrescit subsidium codex O.

O nobis in hoc volumine audit codex Bononiensis graecus nr. 3568 bibliothecae Universitariae. est chartaceus, 160 foliorum, scriptus saec. XIV—XV (cf. Alessandro Olivieri in *Studi Ital. di filol. class.* III [1895] p. 435). priorem maioremque codicis partem (fol. 1—131) Iosephi complectitur *Bellum Iudaicum*; Philonis *Legatio ad Gaium* ab alio amanuensi exarata atque Iosephus orditur inde a fol. 132. cuius libri quae sit dignitas, quo sit cognationis vinculo cum ceteris libris in usum nostrum vocatis coniunctus, infra nobis fusius erit disserendum. codicem contulit Wendland.

De excerptis

Priusquam vero de singulorum codicum virtute agamus, quorum ope utriusque opusculi textum recensuimus et constituimus, pauca nobis exponere liceat de excerptis, quotquot in codicibus miscellaneis, in Ioannis Damasceni Sacris Parallelis, in gnomologiis, in Eusebii libris obviam fiunt.

a) in codice C

Ac primum quidem in transcurso moneo in codice Parisino graeco 435 (C) tribus excerptis e libro II *de vita Mosis* desumptis (cf. vol. IV p. I) adiungi duo fragmenta (fol. 123^v), quae ἐκ τοῦ περὶ Φλάκκου λόγου deprompta esse manus quaedam diversa a librario qui codicem ipsum transcripserat in margine adnotavit: 1. οἷς ἰσχυρὸς οὐ πρόσσεσι — κατορθοῦσιν (p. 120, 9—11). 2. τῷ μὲν ἀγνοία τοῦ κρείττονος διαμαρτάνοντι — ἐν τῷ τοῦ συνειδότης δικαστηρίῳ (p. 121, 24—26). valde vero dolendum

est, quod in hoc codice iam vetustate sua venerando haec duo tantummodo huius libri fragmenta sane brevissima tradita sunt.

Praeterea nominandus est codex Neapolitanus II C 32=N (cf. b) in codice N vol. I p. LVIII, vol. II p. II sqq.), ex quo unum idque sat amplum excerptum nobis praesto fuit: ὁ μὲν δὴ Λάμπων — πλημμεληθεῖσαν (p. 145, 1—23). compiler codicis N, quem perpaucis locis — quattuor omnino sunt ex tanta mole — graecos titulos praebere monuit Wendland, huic excerpto, postquam tituli instar generalis praemisit verba (fol. 150) ἀπὸ τῶν τοῦ Φίλωνος ὅσα κρείττονά τε καὶ χρησιμώτερα, specialem praefixit titulum (fol. 152^r) τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Φλάκκου (sic corrigas quaeso p. 145). codex N peculiare aliquot suppletur scripturas partim iam primo obtutu mendosas et reiciendas (lin. 2 κατήγορος] κτήσεως. 9 ἔκγονος] ἔκμονος. 18 ἀπ'] ἐπ'), partim per se haud sane spernendas, sed ceterorum librorum lectionibus nequaquam praeferendas, veluti lin. 3 ἐχθρὸς εἰρήνης καὶ εὐσταθείας (εἰρήνη καὶ εὐσταθεία ceteri, sed cf. 176, 9), lin. 9 παροινία (παροινίαι ceteri), 13 ἄθροοι (ἄθροως vel ἄθρόον ceteri), 18 ἐλθεῖν (συνελθεῖν ceteri). quae cum ita sint, ad textum emendandum nihil inde redundat lucelli nisi uno loco, lin. 18 τοῦ Φλάκκου . . . κατηγόρουν, ut iam Turnebus correxerat soloecum illud ceterorum codicum τὸν Φλάκκον . . . κατηγόρουν. et cum Cohn adstipulante Wendlandio demonstraverit scripturam codicis N tantum non ubique cum familia F conspirare, non est dubitandum, quin etiam *Flaccus* non ex alio codice ascitus sit ab excerptore (cf. vol. II p. V). hodie vero *Flaccus* cum aliis scriptis legitur quidem in codice F, sed in recentiore huius codicis parte, quae prorsus nullius est pretii, quippe quae a Iacobo Diassorino medio fere saeculo XVI ex Turnebi editione expleta sit (cf. vol. I p. XXV).

In Flor. Laur., i. e. florilegio illo, quod viginti quinque sententias Flor. Laur. Philoneas continet quattuor codicibus traditas (cf. vol. I p. LXIX, vol. II p. XIV), tria occurrunt excerpta ex *Legatione ad Gaïum*: nr. 13. ἐγκρατείας τὰ ἐπίχειρα ὑγεία (τὰ δὲ ἐπίχειρα ἐγκρατείας μὲν ὑγεία codd.) — νόσος (p. 158, 14. 15). nr. 15. δεινὸν γυνή γνώμην ἀνδρὸς [παραλῦσαι καὶ] παραγαγεῖν (p. 163, 2. 3). nr. 14. οὐδὲν βέβαιον τῶν ἐν ἔρωτι (βέβαιον δὲ οὐδὲν φασὶ τῶν ἐν ἔρωτι φίλων εἶναι) — ἀψύχορον (p. 167, 4. 5). excerptor igitur arbitrio suo alia verba traiecit, alia praetermisit. ad ipsum Philonis textum emendandum nihil inde lucratur.

Flor. Par. Flor. Par., i. e. florilegium codicis Parisini graeci 1168 (cf. vol. I p. LXVIII), duos praebet locos, quorum unum (nr. 9) ex *Flacco* p. 121, 24—26 desumptum iam ex codice C (cf. p. XXXVIII) novimus: τῷ μὲν ἀγνοίᾳ τοῦ κρείττονος διαμαρτάνοντι συγγνώμη παραιοῦται (δίδοται codd.), ὁ δὲ ἐξ ἐπιστήδης (δ' ἐξ ἐπιστήμης codd.) ἀδικῶν ἀπολογία οὐκ ἔχει προσαλωκός (sic falso pro προσαλωκός) ἐν τῷ τοῦ συνειδότης δικαστήριῳ. qui locus cum fere concordet cum Philonis codicibus, alter (nr. 29; sic scribendum pro 30) ex *Legatione* p. 164, 14—17 decerptus non tam verba quam sensum reddit: ἄξιον θαυμάσαι θάλασσαν (sic sine articulo) — ἀντιτέμπουσι.

De Sacris
Paralleliis (D) In Ioannis Damasceni Sacra Parallela (D) permulta ex utroque libro transiere excerpta, undecim ex *Flacco* (p. 120, 9—11. 121, 16—18. 24—26. 123, 12—14. 126, 15—17. 22—24. 140, 5—7. 144, 6—16. 145, 2—7. 148, 18. 153, 11. 12), ex *Legatione* triginta quattuor (p. 155, 4. 5. 11—13. 156, 13—17. 22—24. 158, 14. 15. 159, 1—3. 5. 6. 161, 26. 27. 162, 13. 14. 163, 2—4. 163, 22—164, 12. 14—17. 165, 6—14. 166, 24—26. 167, 4. 5. 168, 13—15. 171, 18. 19. 177, 12. 181, 15. 16. 183, 3—5. 190, 9. 17. 18. 191, 1—3. 24. 25. 194, 23. 24. 199, 1. 2. 200, 12. 201, 7. 8. 14—16. 206, 4—6. 208, 4. 5. 8—10. 214, 2. 3. 221, 8. 9. 223, 2. 3). atque omnes illas sententias, quas ex codice C, ex florilegiis Laurentiano et Parisino modo laudavimus, hic quoque deprehendimus. sat pauca eaque breviora fragmenta cum textu Philoneo ad verbum congruunt: p. 120, 9—11. 123, 12—14. 153, 11. 12. 156, 22—24. 159, 5. 6. 163, 2—4. 166, 24—26. 168, 13. 177, 12. 190, 17. 18. 199, 1; alia, ut fere fit in sententiis ex conexu suo evulsis, plus minusve sunt immutata, ita quidem ut compiler

1. pro uno verbo aliud synonymum substituat: p. 126, 23 ἀφορμὴν (cf. lin. 13)] ὁρμὴν. 145, 2 ὀχλικός, cf. *de sacr. Ab. et Ca.* § 50 vol. I p. 222, 7] ὀχληρός. 145, 3 συγγέειν (cf. 180, 4. 182, 8)] κοῦᾶν (= G). 155, 4 ἄχρι] μέχρι. 158, 14. 15 τὰ δὲ ἐπίχειρα (hanc vocem in deliciis habet Philo, cf. p. 167, 2. 193, 25 et Wendland, *Philos Schrift über die Vor-selung* p. 105) ἐγκρατείας μὲν ὑγεία (cf. p. 175, 2 et Wendland in Mus. Rhen. N. S. LII 477)] ἐγκρατείας μὲν ἴδιον ὑγεία. 161, 26 κολακείας γὰρ ἴδιον] κολάκων ἴδιον. 183, 3 ὁ εἰρηνοφύλαξ] ὁ τῆς εἰρήνης φύλαξ. 194, 23 φυλακτικοί] φύλακες. 206, 5. 6 ἐμπέφυκεν ἔρως μὲν τῆς πατρίδος, τῶν δὲ

οἰκείων νόμων ἀποδοχή] συμπέφυκεν ἔρως τῆς πατρίδος καὶ τῶν οἰκείων
v. d. 214, 2 γάρ] τε,

2. vel orationis rotundandae gratia membrum quoddam sive adiciat: p. 155, 12 τὰ ἐν φανερωῖ καὶ <τὰ> ἐν χερσὶ καταλαμβάνεται, λογισμὸς δὲ <ἀκέραιος> φθάνει. 162, 13. 14 τὴν αἰδῶ <φάσι> μὴ λυσιτελεῖσαι πολλοῖς. 164, 12 τὸν τῆς . . μεγίστης τέχνης <πασῶν> ἐπιστήμονα. 165, 6. 7 <βασιλεὺς δικαιοτάτε, quod quidem Mangeio ad sensum videtur necessarium,> παραπεμφθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως. 181, 15. 16 τὰς τῶν ἀρχόντων εὐπραγίας . . εἰθῶσαι θαρραπεύειν <οἱ πλεῖστοι>. 191, 1. 2 νεότης μετ' ἐξουσίας αὐτοκρατοῦς . . κακὸν δῶσμάχων <γίνεται>,

3. sive desecet: p. 140, 5 αἱ [τῶν] πονηρῶν ἀνθρώπων ἐλπίδες. 140, 7 ὧν ἄξιον [τυγχάνειν = M] εἰσί. 144, 14 ἦτταν [καὶ πενίαν] ἀδικωτάτην ὑπέμειναν. 153, 11. 12 μαντικώτατον ἢ ἐκάστου ψυχῇ, [καὶ] μάλιστα τῶν ἐν κακοπραγίαις. 166, 24 τοιοῦτόν [ἐστὶν ἢ] εἰς τοὺς ἀχαρίστους χάρις. 167, 5 βέβαιον οὐδὲν φάσι τῶν ἐν ἔρωτι [φίλτρων εἶναι]. 168, 14 ἡγεμονία . . ἀνερίθευτος [ὀρθῇ] μόνῃ. 208, 4 τί ἂν γένοιτο εὐμενεῖας ἡγεμόνος ὑπηκόοις ἄμεινον [ἀγαθόν],

4. sive transponat: p. 144, 8 ἔστι δ' ὅτε καὶ] ἔστι δὲ καὶ ὅτε. 191, 24. 25 οἱ νόμοι τοῖς ἐντυγχάνουσι μὴ χεῖλεσιν ἄκροις] τοῖς ἐντυγχάνουσι μὴ χεῖλεσιν ἄκροις οἱ <θεοὶ> νόμοι.

5. hic illic grammatica constructio aliqua ex parte variatur, veluti sententia illa p. 159, 1—3 ἀνεπὸλουν γὰρ ὅσα καὶ ἡλίκα κακὰ ἐξ ἀναρχίας φύεται· λιμὸν, πόλεμον, δεινδροτομίας. δηώσεις χωρίων, στερήσεις χρημάτων, ἀπαγωγάς, τοὺς περὶ δουλείας . . φόβους sic redditur in D: ὦ πόσα καὶ ἡλίκα—φύεται· λιμός, πόλεμος (δεινδροτομῖαι om.), δηώσεις χωρίων, στερήσεις (στερήσεις conl. Mang. II 649) χρημάτων, ἀπαγωγαί, οἱ περὶ δουλείας . . φόβοι. In quibus hos addo locos: p. 200, 12 ἀκρίτους (cf. 139, 25. 143, 15) καταγνωσθῆναι χαλεπόν] ἀκρίτως (= A, cf. 130, 10) καὶ καταγνωσθῆναι χ. 223, 2 ἂν πρέσβεις ὑπομένωσιν] ἂν πρέσβεις ὑπομένουσιν.

Iam aliquot sequantur loci, qui ex sententiarum conexu dirempti maiores etiam passi sunt mutationes. p. 121, 16 laudatur Flaccus exercens militum unumquemque, ἵνα μηδὲν ἔξω τῶν κατὰ τὴν στρατείαν περιεργάζεται μεμνημένος, ὅτι τέτακται καὶ τὴν εἰρήνην διαφυλάττειν. en, quantum mutatus ab illo comparet locus in D: τῷ στρατιώτῃ (sic pro accusativo) οὐδὲν δεῖ ἔξω τῶν κατὰ τὴν στρατείαν περιεργάζεσθαι, ἀλλὰ μεμνησθαι αἰεί, ὅτι τέτακται τὴν εἰρήνην φυλάττειν. quod vero ultimum

enuntiati verbum attinet, licet codex quoque G, quem plurimis *Flacci* locis unum genuinam memoriam servasse infra videbimus, refragantibus ceteris libris verbum simplex φυλάττειν exhibeat, tamen hoc loco his maior est habenda fides, praesertim cum paulo post p. 122, 2 τὴν εἰρήνην διεφύλαξε omnium codicum consensu sit comprobatum. alius quoque locus eiusdem *Flacci* — expresse praefixum est lemma Φίλωνος ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον — adeo mutatam speciem prae se fert, ut Harris (*Fragments of Philo Iudaeus* p. 10) Philonem in Philone quaereret neque in superstitibus *Flacci* partibus reperiret: αἰσχροὶ καὶ εἰκατοὶ οἱ ἐν τοῖς ματαίοις εὐφυΐαν ἐπιδεικνύμενοι, βραδεῖς μὲν ὄντες τὰ καλὰ παιδεύεσθαι etc. at minime in deperdita quadam *Flacci* parte hic locus quaerendus est, quem vel Mangey (II 650) quasi ἀδέσποτον proferre videtur, si quidem Philo p. 126, 14, ut se gesserit plebs Alexandrinorum adversus Agrippam regem, his refert verbis: πῇ δὲ καὶ . . τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς εὐφυΐαν ἐπιδείκνυντο βραδεῖς — παιδεύεσθαι. neque minore libertate transformatum est illud enuntiatum, quo Philo p. 144, 22 Lamponis mores ita depingit: ἐνεπορεύετο τὴν λήθη τῶν δικαστῶν, cuius loco in D legis: ἐμπορία γὰρ αὐτῷ πλήθη (sic pro λήθη) τῶν δικαστῶν ὑπῆρχεν. p. 148, 18 sermo est de eis, οἷς ἔθος ταῖς ἐτέρων τύχαις σωφρονίζεσθαι, quae sententia plane immutatis verbis sic fertur in D: χρήσιμον ἐν ταῖς ἀλλοτρίαις συμφοραῖς σωφρονίζεσθαι (sic DK) vel χρήσιμον καὶ ταῖς ἐτέρων ἀτυχαῖς σ. (sic DV, cf. II 652 Mang.). p. 163, 20 sententia illa, qua imperator Gaius ipse coram a Macrone appellatur talibus dictis: σὲ δεῖ . . προφέρειν ἐπὶ τοσοῦτον . . , ἐφ' ὅσον καὶ ταῖς εὐτυχαῖς διενήνοχας, sic transvertitur in generale: τὸν ἡγεμόνα καὶ κύριον τῶν πραγμάτων τοσοῦτον χρή προφέρειν . . , ἐφ' ὅσον καὶ ταῖς εὐτυχαῖς τῶν ἄλλων διενήνοχεν. memoriter citatus esse videtur locus ille, quo agitur de mari admiratione digno p. 164, 14—17; magis enim verba reddi a compilatore quam sensum iam supra (p. XL) diximus.

Aliquot vero locis, ubi ex omnium Philonis codicum memoria verba quaedam sensu cassa sunt, ex D unice veram scripturam Philoneam recuperamus, veluti p. 144, 9 γράμματα pro πράγματα, quarum vocum in unciali scriptura similitudo saepius alibi quoque fucum fecit librariis, v. c. de *Abr.* § 60 vol. IV p. 14, 22 γραμμάτων Arm: πραγμάτων codd. de *decal.* § 140 vol. IV p. 300, 8 γραμμάτων] πραγμάτων AP. q. *omnis prob. lib. s.* § 95 p. 27, 5 γράμμασιν] πράγμασιν. p. 140, 6 τὰ δὲ παλίμ-

φημα καὶ ὧν ἄλλοι τογχνάνειν εἰσὶ voculam καί, quam ad unum omnes omittunt codices, ex D recepimus; eandem vero particulam p. 144, 12, quamvis omnium nitatur codicum auctoritate, expunximus. p. 144, 15 edidimus παρὰ τοῦ . . ἐπευωνίζοντος cum D pro παρ' αὐτοῦ . . ἐπευωνίζοντος, quod ex falsa vocationum distinctione in omnes Philonis codices inrepsit. p. 163, 3 Philonis codices miro consensu habent μαχλάς, cum D (et Antonii monachi Melissa) μάχλος tradat, quae lectio haud scio an sit verior; nam eadem forma Philonis codicum fide comprobata est *de opif. m.* § 166 vol. I p. 58, 6 (μαχλάς edidit Cohn ex Wendlandii coniectura) et *de sacr. Ab. et Ca.* § 28 vol. I p. 213, 4. ceterum forma μαχλάς invenitur *de fuga et inv.* § 153 vol. III p. 143, 4, cuius opusculi memoria duobus tantummodo codicibus G et H nititur. quodsi quis hoc *Legationis* loco ambigere poterit, utrum Philonis codicibus an D maior sit fides habenda, quin p. 164, 9 τέρψιν δὲ καὶ ἡδονὴν αὐτὸ μόνον, quod in D legitur, unice verum et anteponendum sit codicum lectionibus καὶ ἡδονὴν μόνην vel μόνην καὶ ἡδονήν nemini erit dubium, qui Philonei dicendi generis saltem parvam habuerit scientiam. pronomen enim αὐτό a Philone saepe cum vocabulo μόνον ita coniungi, ut eius vim tantummodo augeat nec per se quicquam significet, rectissime observavit Cohn in editione sua speciali libelli *de opificio mundi* p. LIII (cf. etiam Aemil. Krell, *Philo* περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον, *die Echtheitsfrage*. progr. gymn. St. Annae, Augsburg 1896 p. 14 sq.). et exemplis quidem a Cohnio in medium prolatis: *de op. m.* § 66 vol. I p. 22, 1. § 84 p. 29, 17. § 170 p. 59, 21. *leg. alleg.* I § 8 p. 63, 9. *de post. Ca.* § 106 vol. II p. 23, 13. § 137 p. 30, 10. *de somn.* I § 29 vol. III p. 211, 7. *de Abr.* § 4 vol. IV p. 2, 5 haec addere liceat: *de spec. leg.* I § 97 vol. V p. 24, 10 ὅπερ οἰκείων καὶ φίλων καὶ πολιτῶν αὐτὸ μόνον. *de aet. m.* § 138 p. 115, 4 τὰς ἀνασχούσας νήσους αὐτὸ μόνον. *in Flacc.* § 20 p. 124, 3 ἕνεκα προσχήματος αὐτὸ μόνον παραλαμβάνοντες. *Leg. ad Gai.* § 16 p. 158, 24 ἐκείνη (scil. ἡ νόσος) μὲν γὰρ σώματος ἦν αὐτὸ (sic Turnebus codicum emendavit lectionem αὐτῶ) μόνον. § 197 p. 192, 6 σπινθῆρας αὐτὸ μόνον τοῖς ὥσιν ἡμῶν ἐνιέντες. § 253 p. 202, 18 δεῖ δὲ χορηγιῶν οὐ πρὸς τὰ ἀναγκαῖα συμμετρημένων αὐτὸ (sic correxit Mangey codicum scripturam αὐτῶ) μόνον. atque suo quidem iure Mangey p. 168, 14 τὰλλα πάντα κατορθοῦται ex D praetulit verbo simplici

ὀρθοῦται; est enim, nisi fallimur egregie, usitatus apud Philonem verbum compositum κατορθοῦν: cf. e. gr. *de op. m.* § 59 vol. I p. 19, 19 αἱ δ' ὄραι πάντα τελεσφοροῦσαι κατορθοῦσι. *in Flacc.* § 1 p. 120, 10 πανουργίας τὰς ἐπιβουλὰς κατορθοῦσιν. § 4 p. 121, 3 ὅσα μὲν περὶ λογισμοὺς καὶ τὴν τῶν προσοδομένων κατὰ ῥθου διοίκησιν. denique p. 214, 2 lectio D memoria fulta ἀσθενέστεραι γὰρ πῶς εἰσιν αἱ γινῶμαι τῶν γυναικῶν maiorem prae se ferre videtur probabilitatis speciem quam Philonis codicibus commendata .. εἰσι γινῶμαι γυναικῶν.

Alibi haec excerpta aliquantulum conferunt ad veram lectionem constituendam, ubi in lectionum varietate, quatenus sit praeferenda, dubius haeres. p. 126, 23 μέτεσι δ' ἀφ' ἐτέρων εἰς ἕτερα scripsimus cum MAD; ἐφ' ἕτερα, quod GH minus recte exhibent, scribendi ansam dedisse videtur vicinum illud ἀφ'. p. 163, 22 περὶ τὸν βίον reponendo articulo, quem excepto M omnes libri omittunt, calculum adicit D. p. 164, 4 ποιμένα τινὰ ex CGOD edidimus contra ceterorum codicum memoriam τινὰ ποιμένα. p. 208, 4 τί ἂν γένοιτο εὐμενείας ἡγεμόνος ὑπηκόοις ἄμεινον ἀγαθόν vox ἡγεμόνος, quam D communem habet cum CG, in ceteris codicibus non sine magno sensus dispendio suppressa est.

Hic illic D peculiare suas praebet lectiones per se quidem dignas quae perpendantur; quibus ut posthabeamus Philonem codicum memoriam, a nobis impetrare non potuimus, etsi e. c. p. 156, 14 κυρίοις ὀνόμασιν ἀδυνατῶν ἐπιβάθρα (ἐπιβάθραις D) χρῆσθαι pluralis numerus habeat quo commendetur, quippe qui praedicative referendus sit ad pluralem ὀνόμασιν; cf. *de confus. lingu.* § 2 vol. II p. 229, 21 τούτοις καὶ τοῖς παραπλησίοις ὡς ἂν ἐπιβάθραις τῆς ἀθεότητος αὐτῶν .. χρῶνται. p. 145, 5 ὄχλον ἀσύντακτον καὶ πεφορημένον ἐκ μιγάδων καὶ συγκλύδων ἡρμοσμένον edidimus, licet lectiones in D traditae πεφορημένον et σὺν κλύδωνι ἡθροισμένον neque ex re neque ex verbis ullam habeant offensionem; sed cf. infra p. 151, 13 πλήθος ἀσύντακτον καὶ πεφορημένον. 177, 19 ὁ Ἀλεξανδρέων μιγάς καὶ πεφορημένος ὄχλος. *de ebr.* § 113 vol. II p. 192, 19 μιγάδα καὶ πεφορημένον ὄχλον. § 198 p. 208, 12 πεφορημένος καὶ μιγάς ὄχλος. *de migr. Abr.* § 152 p. 298, 9 (ψυχῇ) συμπεφορημένη καὶ μιγάς ὄντως (cf. Wendland, *Mus. Rhen. N. S.* LIII 11); frequenter etiam coniunguntur μιγάδες et σύγκλυδες, cf. *in Flacc.* § 4 p. 121, 8 μιγάδων καὶ συγκλύδων ἀνθρώπων ὄχλον ἐκώλυεν ἐπισυνίστασθαι. *leg. alleg.* III § 187

vol. I p. 154,31 τῶν μιγάδων καὶ συγχλύδων καὶ πεφυρμένων ἀβουλεὶ τὸ πάθος ἄρχει. *de ebr.* § 36 vol. II p. 177,17 πρὸς πόλιν καὶ πολιτείαν συγχλύδων καὶ μιγάδων ἀνθρώπων . . μάλιστα ἀρμόττων. *de spec. leg.* III § 79 vol. V p. 171,21 συγχλύδων καὶ μιγάδων ῥήθων ἀνάπλεω. p. 201,7.8 in sententia τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὰς ὑπηχεῖν ἔοικε γνώμας ὁ θεός citanda in D (et ab Antonio) scribitur ὑπέχειν, sed nihil esse mutandum rectissime iam Mangey sensit; valde enim adamat hoc verbum Philo (cf. Krell l. c. p. 9): *de Abr.* § 73 vol. IV p. 18,10 νοῦς ἀόρατος . . ἔνδοθεν ὑπῆχει ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσιν. § 102 p. 24,4 ἡ ἀρετὴ . . καλὰς ἐννοίας καλῶν πράξεων καὶ λόγων ὑπηχεῖ. *de Ios.* § 110 p. 84,13 ὑπηχεῖ δέ μοι καὶ ἐκλαλεῖ τὸ θεῖον. *de vit. Mos.* I § 281 p. 187,2 λέγω γὰρ ἴδιον οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸ ἂν ὑπηχῇ τὸ θεῖον. *de spec. leg.* II § 80 vol. V p. 106,9 ἦν (οἰδασκαλίαν) ὁ ἱερὸς λόγος ὑπηχεῖ. *de praem. et poen.* § 50 vol. V p. 347,5 ὑποβολέως ἔνδοθεν ὑπηχοῦντος. § 55 p. 348,15 ἔνδοθεν ὑπηχοῦντος τὰ λεκτέα τοῦ θεοῦ. *q. omnis prob. lib. s.* § 123 p. 35,12 ἔνδοθεν τῆς ψυχῆς τὸ ἐλεύθερον . . ὑπηχούσης.

Econtra minime est tacendum compilatorem et librariorum ex mera negligentia multos commisisse errores, quibus Philonis verba misere foedantur: p. 126,24 τι νεώτερον] τιμωτέρον. 140,7 πασχόντων] πάσχοντες. 144,6 προσεστώς] προσεστώς. 164,5 λόγου] ζῆου. 183,5 καλόν] κακόν. 194,24 ἐθῶν] ἐθῶν. 208,8.9 τυγχάνουσι] πρὸς βασιλῆα τυγχάνουσιν. 221,8 αἰτιᾶται κρινόμενον δικαστῆς] αἰτιᾶται δικαστῆς κρινόμενον. quid? quod vel corruptelas quasdam D cum recentioribus peiorisque notae libris manuscriptis communes habet, sicuti p. 190,9 verba ἐθάρδες γεγόναμεν κακοπραγίων neminem offendent, sed ἐνθάδε, quod D cum uno codice L suppeditat, omni caret sensu. at aliorum quoque codicum corruptelae etiam in D nobis obviam fiunt: p. 123,14 ἀνερεθίζεσθαι] ἀναίρεθίζεσθαι MD. 144,7 ἀπῆλειφεν] ἀπεῖληφεν GAD. 161,26 εὐπραγίας (sic A)] εὐπραξίας CGOMHD. 164,16 ἀντεκτείνουσιν] ἀντεκτείνουσιν MHD. 165,12 προφέρειν] προσφέρειν MHD. uno quidem loco p. 201,14 —16 pius monachus quidam Philonis sententiam perperam reddidit et ad deum, cuius nomen suo periculo interpolavit, rettulit, quae ad imperatorem Gaium referri vult auctor, ut taceam verba etiam quae praegrediuntur (ἀφ' αὐτοῦ γὰρ οὐκ εἶναι) perverse eis quae sequuntur addita enuntiatique clausulam (μὴ ἐναντιοῦσθαι), ut quae turbaret quem sibi

sciolus ille male sedulus finxerat sensum, plane mutilatam esse; haec igitur legis in D sub lemmate ἐκ τῆς αὐτῆς i. e. Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας: οὐκ ἀσφαλὲς τοῖς βουλομένοις ἐπὶ τὸν πάντων ἡγεμόνα καὶ δεσπότην (θεὸν) ἐκκαλεῖσθαι τὰ πράγματα. — quid vero lucremur ex excerptis in D servatis ad duorum operum titulos constituendos, infra nobis dicendum erit.

De gnomologiis

Iam transeo ad ea gnomologia sacroprofana, quae artissime cohaerent cum Sacris Parallelis, dico Maximi Confessoris Eclogas, Melissam Baroccianam, Ioannem Georgidem, Antonii monachi Melissam. in Maximi Eclogis (Migne, *Patrol. gr.* t. 91 cap. 26. 27) et in Melissa Barocciana fol. 102^r et 134^r (cf. vol. I p. LXVIII) binae comparent sententiae iam in D nobis obviae. altera etiam ex Flor. Par. nobis nota (p. 121, 24—26) desinit in verbis ὁ δὲ ἐξεπίτηδες (pro δ' ἐξ ἐπιστήμης) ἀδικῶν ἀπολογίαὺν οὐκ ἔχει, altera ex *Legatione* (p. 158, 14. 15) desumpta minus severe sese astringit verbis Philoneis quam Florilegium Laurentianum, ubi idem invenimus excerptum. quibus adde unam sententiam ex Ioannis Georgidis gnomologio petitam (p. 191, 1—3), quale traditur in codice Laurentiano VII (sic corrigas velim pro VIII) 15. huius quoque sententiae iam supra inter excerpta D mentionem inieci.

Horum gnomologiorum agmen claudat Antonii monachi Melissa, ubi quattuor occurrunt loci ad *Flaccum* pertinentes (120, 9—11. 121, 24—26. 123, 12—14. 140, 5—7), duodecim ad *Legationem ad Gaium* (155, 4. 5. 11—13. 158, 14. 15. 163, 2—4. 165, 6—9. 168, 13. 169, 7. 8. 191, 1—3. 199, 1. 2. 201, 7. 8. 208, 4. 5. 214, 2. 3). omnibus fere locis illis, quibus compiler solummodo Φίλωνος nomen sine scripti titulo praeiicit, haud aliter atque in ceteris florilegiis modo memoratis forma textus Philonei cum Sacris Parallelis fere conspirat, id quod minime mirum est, „si quidem sententiae sacrae quotquot in eis exstant (quibus excerpta Philonea adiungenda sunt) ad unam omnes e Sacris Parallelis fluxerunt“ (cf. vol. I p. LXIX). lectionis varietatem paucis locis animadverti: 140, 7 ἄξιοι] ἄξιον. 155, 5 πολιοί] παλαιοί. 163, 4 χολακικωτέρα] μαλακικωτέρα sive μαχλικωτέρα vel μαλακωτέρα. 165, 9 (ἐν) τῷ . . εὐεργετεῖν. 201, 7 ὅπηχεῖν] ἔοικε γνώμας] ὀπέχειν (cf. p. XLV) γνώμας] ἔοικεν. 208, 4 ἡγεμόνος] βασιλέως. novum accrescit excerptum Antonii excerptis illis iam memoratis: p. 169, 7. 8 δεσμός οἴκων ὀθνεῶν αἱ ἐπιγαμίαι τὴν ἄλλο-

τριότητα εἰς οἰκειότητα μετάγουσαι, quod Mangey in textum recepit pro verbo συνάγων omnium Philonis codicum fide firmato. sed iam Ernesti in *Nov. Actis Eruditorum* anno MDCCXLV publicatis, nr. IX 399 recte observaverat vocem συνάγων referri debere ad δεσμός, quod est verbum principale, idque etiam ex eo patere, quod sequatur οὗ λυθέντος. rectius Cohn ex ancipiti memoria συνάγων et μετάγουσαι Philonem μετάγων scripsisse rationatus esse videtur, quod verbum fortasse hic sensui accommodatius est.

Inter antiquissimos textus Philonei testes hic quoque nominandus De Eusebio
est Eusebius Pamphili, qui unum bene longum excerptum verbo tenus (κατὰ λέξιν) repetivit ex *Legatione ad Gaium*. legimus enim in eius *Hist. eccl.* II 6,1. 2 μετὰ δὲ τὴν Τιβερίου τελευτὴν Γάιον τὴν ἀρχὴν παρειληφότα (haec alludunt sine dubio ad *Leg. ad Gai.* § 8 p. 157,1 τίς γὰρ ἰδὼν Γάιον μετὰ τὴν Τιβερίου Καίσαρος τελευτὴν παρειληφότα τὴν ἡγεμονίαν) πολλὰ μὲν εἰς πολλοὺς καὶ ἄλλα ἐνουβρίσαι, πάντων δὲ μάλιστα τὸ πᾶν Ἰουδαίων ἔθνος οὐ σμικρὰ καταβλάψαι· ἃ καὶ ἐν βραχεὶ πάρεστι διὰ τῶν αὐτοῦ καταμαθεῖν φωνῶν, ἐν αἷς κατὰ λέξιν ταῦτα γράφει· „τοσαύτη μὲν οὖν τις ἢ τοῦ Γαίου περὶ τὸ ἦθος ἦν ἀνωμαλία — ἵνα τοῦ Ἐπιφανοῦς Νέου χρηματίζῃ Γαίου“ (§ 346 p. 218,13—20). textus forma prorsus congruit cum Philonis textu, nisi quod pro vulgata scriptura ἀφείς substituendum est ἐφείς ex Eusebio et Philonis codicibus MH. praeter illum locum supra memoratum (*Leg. ad Gai.* § 8) *Flaccī* quoque quod hodie legimus initium δεύτερος μετὰ Σηιανὸν Φλάχκος Ἀουὶλλιος διαδέχεται τὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐπιβουλὴν, σύμπαν μὲν ἀδικῆσαι τὸ ἔθνος ὥσπερ ἐκεῖνος ἄντικρυς οὐ δυνηθεῖς (cf. etiam § 116 οὗς [τοὺς Ἰουδαίους] ἄρδην ἀφανίσαι διεγνώκει) aliqua ex parte innuere videtur Eusebius, cum *Hist. eccl.* II 5,7 scribit ἰστορεῖ Σηιανὸν . . ἄρδην τὸ πᾶν ἔθνος ἀπολέσθαι σπουδῇ ἐισαγροχέαι. expressis denique verbis Philonem testem (cf. p. 210,6) Eusebius citat *Dem. ev.* VIII 123 αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ Φίλων συμμαρτυρεῖ etc.

His iam praemissis de locis memoriae quae dici adsolet indirectae quotquot nobis innotuerunt ad singulos transgrediamur libros in altera huius voluminis parte editos.

IN FLACCUM. Codices MAGH(L). in libelli huius titulo multum discrepant codices manuscripti; sed hic quoque simplicissimum quidque verissimum esse videtur. cum enim codices MH(L) brevissimum prae

se ferant titulum εἰς Φλάκκων, quo nihil fere de libelli argumento proditur, in G comparet inscriptio Φλάκκος ψεγόμενος, quam legimus etiam in Photii Biblioth. cod. 105 ἀνεγνώσθη δὲ αὐτοῦ καὶ λόγος οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Γάιος ψεγόμενος καὶ Φλάκκος ἢ Φλάκκων ψεγόμενος. quid sibi velit monstruosum illud Φλάκκων non adsequor; nam ut Photium ipsum Φλάκκων pro nominativo posuisse putem, animum inducere non possum. immo vero sciulus quidam, cum voce ψεγόμενος ad prius Φλάκκος relata iam nullam inter hos duos titulos differentiam videret, ineptissime Flacci nomen in Φλάκκων depravasse videtur. Photium igitur huius libelli titulum aut simpliciter Φλάκκος aut Φλάκκος ψεγόμενος notasse eo mihi veri similis est, quod reapse brevissima illa inscriptio cum in codice N occurrit (p. 145, 1 ἀπὸ [sic corrige pro περὶ] τοῦ Φλάκκου) tum luculentissimo Eusebii testimonio comprobatur in *Chron.* II 150 ed. Schoene: Φίλων ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ λόγῳ Φλάκκῳ, quod sic transtulit Hieronymus: *refert Filo in eo libro qui „Flaccus“ inscribitur.* multo amplior eaque ipsa de causa suspectior tituli forma extat in A: ἱστορία πάνυ ὠφέλιμος καὶ τῷ βίῳ χρήσιμος τὰ κατὰ τὸν Φλάκκων ἔστι περὶ προνοίας. priorem huius tituli partem (ἱστορία — χρήσιμος) non a Philone, sed a librariis male sedulis profectam esse vel caeco perspicuum est; alter vero περὶ προνοίας — sic alium inscriptum esse librum Philoneum, cuius translatio Armenia solummodo ad nos pervenit, non est quod moneam — inde originem traxisse videtur, quod Philo plus semel in hoc scripto de dei providentia verba facit, cuius exemplum sit ipsius Flacci finis miserabilis, quo deum Iudaeos oppressos ulcisci atque tueri demonstretur; cf. § 125 τρίτον δ' ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημένους καὶ κελὶν μοι δοκεῖ θεῖα προνοία συμβῆναι. § 170 βασιλεῦ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, οὐκ ἄρα τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἔθνους ἀμελῶς ἔχει, οὐδ' ἐπιψεύδονται τὴν ἐκ σοῦ πρόνοιαν. § 102 θεός . . ᾧ μέλει τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, . . λαβὼν οἶκτον ἡμῶν. § 104 ἐπὶ δὴ τούτοις ἤρξατο κονίεσθαι κατ' αὐτοῦ ἡ ὑπέρμαχος μὲν καὶ παραστάτις ἀδικουμένων τιμωρὸς δ' ἀνοσιῶν καὶ ἔργων καὶ ἀνθρώπων δίκη. § 107 Φλάκκῳ . . προὔπηγτησεν ἡ μισοπόνηρος δίκη ταῖς ἀμέτροις ὑπερβολαῖς ὧν ἡδίκη καὶ παρηγόμευ δυσχεράνασα. § 115 ἔδει ἀφ' ἐστίας ἄρξασθαι τὴν δίκην κατὰ τοῦ μυρίου ἀνεστίους οἴκους οὐδὲν ἡδικοῦτων ἀνθρώπων ἐργασαμένου. § 121 παιᾶνας ἐξῆρχον εἰς τὸν ἔφορον θεὸν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. § 146 ταῦτ' ἐμήκυνα . . τεθραυμαχῶς τὴν ἔφορον τῶν ἀνθρωπείων δίκην. § 191 τοιαῦτα καὶ Φλάκκος ἔπαθε γινόμενος ἀψευ-

δεστάτη πίστις τοῦ μὴ ἀπεστερῆσθαι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ἐπικουρίας τῆς ἐκ θεοῦ. eademque de dei providentia sententia cum saepius recurat in *Leg. ad Gai.* (§ 3 ἄπιστοι γεγónασί τινες τοῦ προνοεῖν τὸ θεῖον ἀνθρώπων. § 220 θεοῦ μοι προνοία δοκῶ τὴν χεῖρα τῶν ἀδικουμένων ἀφανῶς ὑπερέχοντος. § 336 προνοία δέ τινι καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πάντα ἐφορῶντος καὶ σὺν δίκῃ πρυτανεύοντος θεοῦ), haud scio an non eodem iure περὶ προνοίας quasi alter titulus *Legationi ad Gaium* adscribi potuerit. iam desecto initio ac fine huius tituli iusto amplioris nihil restat nisi τὰ κατὰ τὸν Φλάκκον, quem primitus genuinum titulum fuisse Ioannis Damasceni testimonio confirmatur, qui omnino quinque locos ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον, unum ἐκ τῶν πρὸς Φλάκκον citat. frustra igitur Mangey κατὰ τοῦ Φλάκκου olim scriptum fuisse in A suspicatur; nam praeterquam quod eius coniectura repugnat Ioannis Damasceni auctoritati, scriptura κατὰ τὸν Φλάκκον ne ex re grammatica quidem ullam habet offensionem. praepositiones enim κατὰ et πρὸς vel εἰς Φλάκκον idem significant, quod in Eusebii *Chron.* ad a. Abr. 2055 ad graecum titulum accommodatum sic redditur: *Philon in eo libro quem ipse „ad Flaccum“ (i. e. mit Bezug auf) scripsit.* atque eadem notio inest praepositioni περί, quam in citatione codicis C (p. 120,9 ἐκ τοῦ περὶ Φλάκκου λόγου) invenimus.

Librum *in Flaccum* non integrum nobis esse servatum extra omnem dubitationis aleam positum est. ac primum quidem ipsa externa huius libelli species, cuius ambitus solito minor est, huic opinioni quam maxime favet. accedunt vero alia argumenta ex sententiarum conexu petita, qua de re uberius egit L. Massebieau, *Le classement des œuvres de Philon* (Bibl. de l'école des hautes études. Sciences religieuses. Vol. I. Paris 1888) p. 65 sqq. et Cohn, *Einteilung und Chronologie der Schriften Philos* (Philol. suppl. VII [1899]) p. 421 sqq. iam ex primis quae nunc legimus *Flacci* verbis: δεύτερος μετὰ Σηιανὸν Φλάκκος Ἀουῖλλιος διαδέχεται τὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐπιβουλὴν, quibus auctor sine ulla praefatione abrupte in narrationem ipsam cadit, haud immerito conclusit Dahl in *Chrestomathiae Philoniana* suae volumine altero p. 3 istum libellum esse non nisi partem libri maioris, quo et de aliorum, certe Seiani, iniuriis, quas Iudaei perpassi essent, ageret Philo. et voculam καὶ quam in ultimo huius opusculi enuntiato legimus: τοιαῦτα καὶ Φλάκκος ἔπαθε γενόμενος ἀψεudesτάτη πίστις τοῦ μὴ ἀπεστερῆσθαι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ἐπι-

κουρίας τῆς ἐκ θεοῦ referri ad eam partem deperditam, qua Seiani iniuriae in Iudaeos eiusque exitium expositum fuisset, rectissime iam monuit Ernesti l. l. p. 396; suo igitur iure Dahl hanc voculam, quae nec Gelenii nec Mangeii versione exprimeretur (*haec sunt quae Flaccus pertulit*), minime esse praetermittendam censuit. sed alio quoque loco relegare videtur lectores suos Philo ad eam quae temporis iniuria intercidit libelli partem. postquam enim Flaccum Iudaeorum senatores foedissime flagellis caedi iussisse narravit, eius facinoris magnitudinem etiam *alibi* declaratam esse adiungit: § 76 ἡ ἐπιβουλῆς τὸ μέγεθος ἐξελέγχεται καὶ δι' ἐτέρων. quodsi pro certo diiudicari non potest, utrum Philo de illa flagellatione in ea *Flacci* parte, quae memoriae non est prodita, an in alio quodam scripto egerit (cf. Massebieau p. 67 et Ferdinand Delaunay, *Philon d'Alexandrie. Écrits historiques. Influence, luttres et persécutions des Juifs dans le monde Romain.* Paris 1867. p. 227), certe expressis verbis ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον in Ioannis Damasceni Sacris Parallelis (D^C fol. 111^r D^P fol. 68^v D^V p. 349; cf. I. B. Pitra, *Anal. Sacra* II 310. Harris p. 10) et in Maximi Eclogis cap. 45 sine lemmate (cf. Tischendorf, *Philonea* p. 154) citatur hic locus, quem in *Flacco* frustra nos quaerere iam adnotavit Mangey II 649: οὐκ ἔστι παρὰ θεῶν, οὔτε πονηρὸν ὄντα ἀπολέσαι τὸν ἀγαθὸν μισθὸν περὶ ἐνὸς ἀγαθοῦ μετὰ πλειόνων κακῶν πεπραγμένον οὔτε πάλιν ἀγαθὸν ὄντα ἀπολέσαι τὴν κόλασιν καὶ μὴ λαβεῖν αὐτήν, εἰ μετὰ πλειόνων ἀγαθῶν ἔν τι γένηται πονηρὸν· ἀνάγκη γὰρ ζυγῶ καὶ σταθμῶ πάντα ἀποδιδόναι τὸν θεόν. hoc igitur fragmentum in deperdita *Flacci* parte locum habuisse certum est, cum aliud, quod Harris aliique in superstitionibus *Flacci* partibus non invenerant (cf. p. XLII), licet satis commutata specie ibidem agnoscat (p. 126, 15—17).

Iam si ad instrumentum respicimus, quod libri manu scripti ad constituendum textum suppedient, nullus est horum quattuor vel quinque librorum, quem ubique sequi liceat, sed modo hinc modo illinc decerpendum est, quod a scriptore profectum videri possit, saepeque etiam contra libros omnes restituendum, quod corruptum esse loquendi usus et ratio arguit. et melioribus quidem textus testibus adnumerandi sunt MAG, peioribus H(L), sed ita quidem, ut illi discrepare magis inter se quam alii alios superare videantur. iam quod ad codicem G attinet, non totus *Flaccus* in eo traditus est, sed maior hinc lacuna inde a

verbis ἦν τε παρὰ γονέων ἐκληρονόμησε (p. 147,15) usque ad Γάιος δὲ τὴν φύσιν ὠμόθυμος ὢν καὶ ἀχόρεστος ἐν ταῖς τιμωρίαις οὐχ ὥσ(περ p. 152,18). in verbis enim τῆς τε γὰρ οὐσίας ἀπάσης εὐθύς (p. 147,14) desinit fol. 223^v, in cuius margine infimo manus quaedam secunda adscripsit ἐξίσταται, foliumque 225^r quod incipit a verbis (ὥσ)περ ἔνιοι μεθίετο τοὺς ἄπαξ κολασθέντας (p. 152,18) rursus ab alio quodam librario exaratum est, qui etiam in *Legatione ad Gaium* transcribenda desudavit. folium igitur 224, quod, ut est codicis forma maxima, caperet ea quae nunc desiderantur, vacuum relictum est. in ceteris vero partibus, quae integrae ad nos pervenerunt, sat multas lectiones egregias uni codici G debemus. ut aliquot afferam exempla, p. 120,8 vulgatae lectioni τὴν ἐπιβουλὴν ἐξέτεινεν ἐπὶ τοὺς (τοὺς om. G) πανταχοῦ, quae per se non esset temptanda, praeposuimus cum codice G τὴν ἐπιβουλὴν ἐξέτεινεν ἐπιὼν τοὺς πανταχοῦ πάντας, quam dicendi figuram mirum quantum adamat Philo, cf. p. 158,24 ἐκείνη μὲν γὰρ σώματος ἦν αὐτὸ μόνον, ἡ δὲ τῶν πανταχοῦ πάντων. 165,1 πρυτανεύειν τῶν πανταχοῦ πάντων. 172,4 μεταβάλλεις τὰ ἡδέα . . πρὸς ἀγρίας . . τοῖς πανταχοῦ πᾶσι. 183,26 ἔχοντες . . τοὺς πανταχοῦ πάντας ὁμογνώμονας. 185,11. 192,11. 12. 193,18. 195,11. 223,7. — p. 120,12 nomen illius praefecti, qui Flaccum praecesserat in Aegypto administranda, in omnibus codicibus traditur Σεβήρου excepto G, qui βήρου exhibet; quod licet nihil significet, tamen nobis ansam dat veram nominis formam Ἰβήρου eliciendi, quam ex Dione Cassio LVIII 19,6 novimus, ubi ille Καيسάρειος i. e. *Augusti libertus* vocatur, cui *Hiberi* nomen re vera convenientius est, cum *Severi* nomen ad ingenuos solummodo pertinere videatur. adde quod in scriptura unciali et continua, quam in archetypo codicis G usurpatam fuisse probabile est (ΘΗΝΙΒΗΡΟΥ), littera I praecedente N facillime evanescere potuit, nomen autem *Severi* in graeco non Σεβήρου sed Σεουήρου (cf. lin. 4 Ἀουίλλιος: *Avillius*) transcribendum erat. — in alius quoque nominis proprii forma constituenda codicem G secutus sum: p. 136,1 Philo commemorat centurionem quendam, Κάστον ὄνομα; sic scribit G (et H), Κάστορα A, in codice M hae duae voces desunt. quamquam *Castoris* quoque cognomen civibus Romanis inditum fuisse concedendum est — Plinius, *Nat. hist.* XX 174. 244. 261. XXIII 166. XXV 9. XXVI 51 laudat *Antonium Castorem*, aequalem suum —, tamen Κάστον hoc loco ut lectionem diffici-

liorem praefendam esse putaverim. *Castoris* enim semidei nomen utpote usu tritissimum scribenti sponte in mentem et in calamum venisse videtur, licet *Casti* cognomen alias frequentissimum fuerit; cf. *Plut. Crass.* 11, ubi Κάστος, dux Crassi, memoratur, et Klebs, *Prosopogr. imp. Rom.* I 319, ubi quinque viri hoc cognomine cognominati producuntur: *L. Artorius Castus, L. Fulvius Castus, Iulius Castus, M. Tineius Ovinius Castus, Valerius Statilius Castus.* — p. 126, 24 προσεπεξεργαζόμενος genuina procul dubio est lectio, quae ex duabus scripturis προσεξεργαζόμενος M et προσεπεργαζόμενος AH (προσαπεργαζόμενος D) nobis conflanda fuisset, vel si non esset tradita in G. cumque p. 138, 19 codices similiter titubent inter

άν

παρεγνωσμένου MA, παρεγνωσμένου H, πανεγνωσμένου (sic) L, παρανεγνωσμένου, quod G praebet, unice verum esse luce clarius est. ac duplicis huius memoriae alia quoque ultro sese offerunt exempla: p. 216, 6 ἀγρίππαν ἡζίωσε MA: ἀγρίππα CGO, ἡζίωσε H. 216, 8 τῷ τῆς CGO: τῷ MH, τῆς A. sic ex variarum lectionum quasi commixtione hic illic genuina lectio enucleanda est: p. 129, 27 οὐ δόξουσιν ἀδικεῖν GMH: οἷδε δόξουσι μὴ ἀδικεῖν A; οὐ δόξουσι μὴ ἀδικεῖν probabiliter coniecit Cohn. 137, 20 ὅπλα ὅσα scripsi: ὅπλα G, ὅσα MAH. 147, 24 τὴν τοῦ scripsi: τὴν AH, τοῦ M (deest G). 167, 12 τοὺς τοῦ scripsi: τοὺς COMAH, τοῦ G. 169, 8 μετὰγων Cohn: συνάγων codd., μετὰγουσαι Anton. (v. p. XLVII). 176, 9 ἡς ἐχθρὸς μὲν ἦν ἕτερος, ἐταῖρος δὲ πολέμων] ἕτερος ἐταῖρος Mangey: ἕτερος CGOL, ἐταῖρος MAH. 177, 23 κατακρατηθέντας scripsi: κατακριθέντας C, κρατηθέντας GOMAH. 189, 1 ἄρα ἔτι Turnebus: ἄρα CGOMA, ἔτι H. 191, 8 τίς ἐστίν ὁ Turnebus: τις ὁ GM, ἐστίν ὁ C, τις OH, τις καὶ A. 193, 12 ἀκμῇ μὲν τῆς πρώτης ἡλικίας] ἀκμῇ CGO: ἐν ἀρχῇ MAH; ἐν ἀκμῇ recte scripsisse videtur Matthaei, cf. 171, 24 ἐν ἀκμῇ τῆς πρώτης ἡλικίας et 201, 22 ἐν ἀκμῇ τὸν τοῦ σίτου καρπὸν εἶναι. 208, 14 διὰ τὸ ἔδος τοῦ ἀληθοῦς εἶναι θεοῦ] ἔδος τοῦ ἀληθοῦς Cohn: ἔδος CGO, τοῦ ἀληθοῦς MH, τοῦτο ἀληθές A, cf. 219, 2 τὸν ὄντως ὄντα ἀληθῆ θεόν. 222, 10 ἰκετεύειν τὸν ἀληθινὸν θεόν. *de spec. leg.* I § 36 vol. V p. 9, 19 ἄμεινον οὐδὲν τοῦ ζητεῖν τὸν ἀληθῆ θεόν. § 332 p. 80, 14 οἱ ἀγνοοῦντες τὸν ἕνα καὶ ἀληθινὸν θεόν etc. uberrima duplicis huius memoriae exempla collegit Cohn in *Herm.* XLIII (1908) p. 188. — p. 128, 28 uni G unice veram a Philone in numero singulari usurpatam formam νεώς debemus, cum ceteri libri ναός

habeant. sed Philo semper dicit ὁ νεῶς (183,20. 206,11), τοῦ νεῶ (209,18), τὸν νεῶν (191,5. 209,3. 213,23. 218,18); in plurali autem ναοί (181,13. 183,16). idem Atticam formam vocis λεῶς praefert; cf. Wendland, Mus. Rhen. N. S. LII 488. — p. 132,25 ἐνεπίμπρασαν edidimus cum G contra ceterorum codicum mendosam formam ἐνεπίμπρων, quae a Philonis loquendi consuetudine alibi observata abhorret; cf. v. c. 179,16, ubi ad unum omnes codices in forma ἐνεπίμπρασαν consentiunt. idem codex p. 133,5 rectam exhibet formam περιθρυφθεῖς; nam secundi aoristi passivi forma περιθρυβείς (sic A; in aliis codicibus gliscente corruptela scribitur περιβρυθείς M vel περιβρυφθείς H) non nisi senioris aetatis Byzantinae est propria. — p. 133,11 recte scribitur in G ὅσας ἐδύνατο χωρῆσαι τὰ σώματα αὐτοῖς, falso in aliis ἐδύναντο (H) vel ἡδύναντο MA; paucissimos enim locos, quibus apud Philonem iuxta codices subiectum plurale neutri generis cum praedicato plurali coniungitur, emendandos esse monuit Wendland (Philol. N. S. XI 255). de forma ἐδύνατο optimorum codicum Philoneorum auctoritate fulta cf. 180,1. 17. 187,19. 223,4 et Cohn in Herm. XLIII 216. — p. 143,14 verborum collocatione ὑποδύεσθαι δίκαστοῦ cum G accepta hiatus tollitur illicitus δίκαστοῦ ὑποδύεσθαι, quam traiectionem ceteri offerunt libri; cf. Cohn, Herm. XLIII 197. sed his quoque locis quos summatim percurro codicis G lectiones prae ceteris meo iure antetulisse mihi videor: p. 122,9. 26. 123,9. 126,6. 131,12. 132,24. 135,3. 136,18. 141,4. 9. 146,17. fortasse etiam p. 128,6 lectio καινότητον καὶ μηδεπώποτε (sic G, μηδέπω ceteri) πραχθὲν εἰσηγούμενοι παρανόμημα digna fuit, quae non solum in suppellectilem criticam, sed etiam in textum reciperetur, sicuti Cohn suaserat. — sed librarium codicis G etiam vitia quaedam commisisse, quae ex aliis codicibus sunt corrigenda, non est quod moneam. unum affero exemplum pro multis: p. 125,9 περὶ δειλινῶν ὄραν habet G, sed rectius ceteri libri περὶ δειλὴν ὄραν, quod his locis similibus confirmatur: 140,11. 205,3 περὶ δειλὴν ἐσπέραν. errandi causa fuit aliquot locis archetypi scriptura continua, qua effectum est, ut nonnumquam haud facile diiungi possent voces. sic explicantur huiusmodi errores: p. 120,16 παντάσας γοῦν pro παντάσαςιν οὔν. 135,15 αὐτὴν pro οὐ τήν. 141,3 τοῖς ποσίν pro τὸ συμπόσιον. 146,19 τὸ ὀφήμερον pro τοῦ ὀφήμερον. iota ἀνεκφώνητον in archetypo adscriptum invenisse librarium hac demonstratur scriptura: 152,23 ἡ, ἱταῖο pro ἡτταῖο.

Codici G auctoritate suppar est M, quippe cui non paucioribus locis bonas lectiones debeamus. p. 126,20 ταῦτ' εἰσι πίστεις ἐναργεῖς (cf. 181,7 ἐναργεῖς πίστεις λαβεῖν ἔστι), pro quo ceteri falso πίστις ἐναργής. 129,12 οὐκ εἰδότες ὥς, quod ceteri codices supprimunt, sententiarum structurae grammaticae optime inservit rotundioremque reddit totam periodum. 132,12 ἐπὶ τὰ καριώτατα (sic MH: κυριώτατα GA) μέρη τὰς πληγὰς φέροντες legendum est, cf. 161,16 λαβὼν τὸ ξίφος ἐπυνθάνετο τὸν καριώτατον τόπον et 179,4 πρίνου κλάδοις καὶ δρυὸς τὰ καριώτατα (sic scripsi; κυριώτατα vel κυριώτερα codd.) μέρη τοῦ σώματος . . καταγνόμενοι. 137,17 εἶχον ὄπλα recte scribit M, ὄπλα εἶχον ceteri codices, quo inconcessus existit hiatus. 148,6 κεχειροτόνητο, quod MA suppeditant, edere malimus quam ἐκεχειροτόνητο, quod in nullo invenitur codice (ἐκεχειροτόνη H), qualis plusquamperfecti forma augmento neglecto in aliis quoque verbis apud Philonem occurrit: 158,21 γεγέννητο. 214,22 περιβέβληντο. 223,16 κέχρητο; cf. Cohn, *de op. m.* p. XLIX. his quoque locis codicem M secuti sumus: p. 124,10. 125,6. 134,16. 138,20. 140,1. 142,10. 17. 144,7. 147,9. 148,3. 150,3. 21. 151,24. 152,1. econtra aliquot comparent menda ex archetypi scriptura continua et maiuscula enata (cf. Cohn p. V), ut p. 134,24 ἰδίων τῶν pro ιδιωτῶν. 138,10 πρὸς βίαν pro πρεσβείαν. 145,4 κοθορύβους pro καὶ θορύβους. 146,19 τοῦ φήμερον pro τοῦφήμερον. 150,10 οὐδένπερ ἀναστάντες pro οὐδὲν περιαναστάντες. scribae incuriae attribuenda videntur alia vel commissa: 127,14 προσταγμάτων pro πραγμάτων. 133,14 ἀνώτερον pro ἀμέτοχον. 136,4 πρὸς τὸ πραχθέν pro τὸ προσταχθέν vel omissa: 130,14. 136,1. 140,7. 141,17. 142,29. 150,3. 6 vel transposita: 139,30. 143,18. 144,1 τῷ εἶναι (hiatus illicitus) γλίσχρος καὶ ἀνελεύθερος pro τῷ γλίσχρος καὶ ἀνελεύθερος εἶναι. 146,20. hic illic manus prima in margine notas quasdam haud sane indignas quae hic proferantur adscripsit, quibus lexicographorum ritu textus verba rariora illustrantur; sic p. 123,6 ad vocem αὐθέκαστος hoc pertinet scholium: σημείωσαι τὸ αὐθέκαστος τόν τε ἀπλοῦν καὶ ἄδολον καὶ ἀληθέα καὶ τὸν ἔτοιμον πρὸς ἅπαντα καὶ τὸν ταχὺν καὶ σύντομον καὶ αὐτόματον. p. 125,6 ad nomen proprium Δικαιάρχειαν adnotatum est: ἦν νῦν Ποτιόλους φασίν. p. 128,25 Philonis sententia Ἰουδαίους γὰρ χώρα μία διὰ πολυανθρωπίαν οὐ χωρεῖ his impugnatur verbis: ἡ ἀγνοεῖν ἔοικας τὴν ἀληθινὴν ἢ προσποιῇ. ἡ δὲ δῆλγ, εἰ καὶ μὴ σοὶ ἐθελ

(sic). — praeter meam codicis M collationem, quem bis Florentiae excusseram, Wendlandii benevolentia ea mihi praesto erat comparatio, quam in usum Ludovici Mendelssohnii, professoris Dorpatensis defuncti, duorum historicorum Philonis operum editionem olim molientis a. 1887 confecerat Hieronymus Vitelli. idem, qua est humanitate omnibus rerum antiquarum studiosis notissima, aliquot locos, ubi utraque collatio discreparet, rogatu meo iterum inspexit, ita ut iam nihil esse posse dubitationis de huius codicis scripturis quovis pignore possim contendere.

Iam in scaenam prodeant codices AH(L). et in codicem quidem A optime cadit, quod Cohn iam in prioribus libris edendis de eius pretio dixerat (vol. IV p. XIX), textum in eo traditum singularem quasi locum obtinere; multis enim locis ab omnibus discedentem proprias habere lectiones non plane spernendas, si quidem in quibusdam verba scriptoris genuina viderentur esse tradita. p. 123,10 τὴν ἐλπίδα . . ἀπεγνώκει recte habet (cf. 122,16. 123,12. 133,27. 201,23. 220,2); falso ceteri ἀναπεπτώκει. 131,1 καὶ τοῦ μὴ δεδυνῆσθαι optima est lectio, σεσυλῆσθαι in ceteris libris sensu vacuum originem traxit ex eo quod proxime antecedit περισεσυλημένων. 138,7 verba πρὸς τοῖς εἰρημένοις aptissime coniungit liber A cum eis quae sequuntur, inepte alii cum antecedentibus; cf. 143,4 τρίτον δ'εἶτι πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ κείνῳ μοι δοκεῖ θείᾳ προνοίᾳ συμβῆναι. 140,12 ἀνεπίφαντον germana videtur forma (cf. *de Ios.* § 249 vol. IV p. 113,24), minus recta ἀνεπίφατον. 145,16 φωνασκεῖν (non φωνομαζεῖν) scripsit sine dubio Philo hic ut alibi (cf. 124,5. 144,10 γραμματοχύφων) Demosthenis imitatus dictionem, qui eadem voce iaculatur Aeschinem rabulam illum latratoremque (cf. XVIII 280. 308. XIX 255. 336). 150,16 ἐφώλευς (sic A) recte omnes ediderunt; nam ἐφώδευς in MH ex sollemni consonarum Α et Δ confusione ortum esse apparet. ceterum voce φωλεύειν Philo magno opere delectari videtur, cf. *leg. all.* I § 71 vol. I p. 80,2. III § 6 p. 114,17. § 114 p. 138,23. *de spec. leg.* I § 215 vol. V p. 52,9. *de aet. m.* § 86 p. 99,16. *Leg. ad Gai.* § 48 p. 164,19. saepius etiam in codice A voces alibi omissas, sed ad cohaerentiam dictorum et ad sensum prorsus necessarias invenimus: 120,11 οὖν. 129,27 ὁρμὴν ἔφαμεν. 149,19 μὴ. 152,26 τι. 154,1 ἔκειτο (cf. 122,15. 132,23). his quoque locis huius codicis scripturas genuinas esse duximus: 130,3. 133,23. 135,19. 138,3. 146,15.

150, 9. 24. 153, 1. neque veri est absimile etiam 128, 9 ex Philonis dicendi ratione magis commendari φ (Καίσαρι) προσάπτειν τι τῶν ὑπαίτιων οὐ θεμιτόν quam ἐπαιτίων; valde enim adamat Philo vocem τὰ ὑπαίτια, cf. e. c. *de spec. leg.* II § 14 vol. V p. 89, 2 προστίθησι γὰρ ὑπαίτια ὑπαίτιοις. — quodsi largam messem bonarum lectionum ex A ita recuperavimus, rursus non est reticendum eundem codicem multifariam interpolationes passum esse latiusque grassante interpolatione librarium proprio Marte haud pauca temptasse. nonnumquam enim propter similiter cadentia vocabula archetypi scribam verba inter scribendum omisisse (127, 13 οἱ δὲ ὡς δικασόμενοι. 128, 4 ἀθλίων. 128, 29 καὶ προπάππων. 139, 17 τὴν ἐπιμέλειαν καὶ προστασίαν. 141, 27 τοῖς μὴ δυναμένοις ἐορτάζειν) vel forsitan eius oscitantia lineam integram excidisse (127, 2 ἄσκητος — πλησιάζουσιν. 132, 6 εὐθὺς — δολοφονοῦνται) minime est mirandum; ac sane quidem his verbis vel enuntiatis deficientibus sententiarum conexus turbatus esse non videbatur. ubi vero doctus ille antiquarius hiare sententiam animadvertit, suo periculo illi succurrere non dubitavit. en habes aliquot exempla. 121, 26 ἐξαετίαν γὰρ τὴν ἐπικράτειαν λαβὼν . . τὴν τε εἰρήνην διεφύλαξε καὶ οὕτως εὐτόνως καὶ ἐρρωμένως ἀφηγήσατο sine ulla offensa legitur in GMH. in A vero pro eis, quae diductis litteris scripsimus, insulsissime: οὕτω χρηστὸς ἦν, quae interpolator, postquam verbis τὴν τε εἰρήνην — ἀφηγήσατο omissis labare sententiam cognovit, pro Philonis verbis textui importune inculcavit. 144, 16 ἀμήχανον μὲν γὰρ ἦν τοὺς ἡγεμόνας τοσαύτης χώρας ἐπιτροπεύοντας, αἰεὶ καινοτέρων ἐπεισερόντων ἰδιωτικῶν τε καὶ δημοσίων πραγμάτων, ἀπάντων μεμνησθαι, καὶ ταῦτα οὐ δικάζοντας μόνον, ἀλλὰ καὶ λογισμοὺς τῶν προσόδων καὶ δασμῶν λαμβάνοντας, ὧν ἡ ἐξέτασις τὸν πλείονα τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνον ἀνήλiscεν] ἀμήχανον . . ἐπιτροπεύοντας μὴδὲν λαθεῖν, ὧν ἦν ἐξέτασις, ὅτι τὸν . . χρόνον ἀνήλiscον εἰς δημοσίας χρεῖας A. haec quoque manum grammatici docti produnt, qui, postquam propter homoeoteleuton verba αἰεὶ—λαμβάνοντας exciderunt, non nihil deesse recte vidit, sed ex libidine sua μὴδὲν λαθεῖν supplevit, qua interpolatione non contentus sequentia etiam magis corruptit. neque aliter comparati sunt hi loci, quos, cum res ipsa iam satis loquatur, sine adnotatione profero. 147, 24 μόνην τὴν τοῦ Φλάκκου (οὐσίαν) ταμειουθῆναι τῷ αὐτοκράτορι, δίχα τινῶν ὀλίγων, ὑπὲρ τοῦ μὴ παραβιβασθῆναι

τὸν ἐπὶ τοῖς οὕτως ἐαλωκόσι τεθέντα νόμον] . . ταμειυθῆναι κατὰ τὸν . . νόμον. 150,25 βραχύ τι γῆδιον πριάμενος ἐν αὐτῷ πολλά διέτριβε μονούμενος καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπιστένων καὶ κατακλαίων δαίμονα. λέγεται δέ ποτε καὶ περὶ μέσας νύκτας ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες ἔνθους γενόμενος, ἐκ τῆς ἐπαύλεως ἔξω προσελθὼν . . ἀναβοῆσαι] βραχύ τι γῆδιον πριάμενος, ἐκ τῆς ἐπαύλεως ἔξω προσελθὼν . . ἀνεβόησε. eadem manus interpolatrix his quoque deprehenditur locis: 123,7 τοὺς ἐκ πρώτης ἡλικίας ὁ καιρὸς ἀπῆλασε] τὸν ἐκ πρώτης ἡλικίας ὄντα ἀπῆλασε. 126,4 παραιτήσασθαι τὴν ἐνθάδε ἄφιξιν] παραιτήσασθαι ἐνθάδ' ἀφίχθαι. 126,23 οὐχ ἴσταται, μέτεσι δ' ἀφ' ἐτέρων] οὐχ ἦκιστα μέτεσιν ἀφ' ἐτέρων. 127,18 ταῦτα δὲ . . ὁρῶν ὁ Φλάκκος, δεόντως ἂν [ἔπραξε] καὶ τὸν μεμνηνότα συλλαβῶν καὶ καθείρξας . . καὶ τοὺς ἐνσκευάσαντας τιμωρησάμενος, ὅτι γε βασιλέα . . ἐτόλμησαν καὶ ἔργοις καὶ λόγοις . . ὑβρίζειν (ὅτι γε βασιλέα . . καὶ ἔργοις καὶ λόγοις . . ὑβρίζουσιν A), [ὁ δὲ] οὐ μόνον οὐκ ἐξέπληξεν. quae uncis angularibus circumdedimus, licet interpolatorem oleant, ex uno codice A Mangey, qui huius lectionibus plus semel plausum dedit, eiusque sequaces receperunt. genuinum vero textum iam praeberat Turnebus, qui neque codicis A neque aliorum eiusdem prosapiae codicum ullam habuerat notitiam. 132,8 οὐδενὸς ὑπολειφθέντος μέρους δ] . . ἀνέρος δς. 135,8 ταύτη νομίζων ἐξοικειώσασθαι μᾶλλον αὐτόν] ταύτην νομίζων δ' οἰκειώσασθαι μᾶλλον ἔσφηλεν αὐτόν. 136,21 εὐθύς εὐκολία διαφαίνεται πολυτέλειαν καὶ τὸ ἀβροδίατον μὴ προσιεμένων] εὐκολία εὐθύς διαφαίνεται καὶ πολυτέλεια καὶ τὸ ἀβροδίατον. 145,11 τὰ πρωτεῖα φέρεται καὶ λέγεται ὁ συμποσίαρχος] τὰ πρωτεῖα λέγεται φέρεσθαι (φέρεσθαι λέγεται transp. Mangey) ὁ σ. ad ultimum denique moneo frequentissime verborum collocationes in A comparere a ceteris codicibus diversas: 126,5. 130,9. 131,23. 25. 133,16. 134,6. 14. 16. 135,4. 136,21. 137,5. 6. 9. 138,1. 20. 140,14. 144,20. 145,5. 147,23. 149,21. 152,3. — codicem in meum usum examinavit Cohn, cum ipse codicem Vaticanum graecum 378 eidem sectae adsignandum (cf. vol. I p. VII) iam antea contulissem. deinde codicem A Monachio benignissime Pragmam transmissum compluribus locis iterum inspexi, ubi de scriptura codicis dubitationes mihi occurrerant.

Pauca dicenda sunt de deterioris notae codicibus H et L proxima cognatione inter se coniunctis. raro ex his solis bonas recuperamus

lectiones, velut 125,4 ὁ δὲ πειθαρχεῖ ὡς δεσπότῃ, ubi voculam ὡς in ceteris codicibus (et H¹) omissam L exhibet, altera manus H superscripsit. 136,5 cum H edidimus εἰστήκεσαν (εἰστήκεισαν MA, ἐστήκεσαν GL), quales plusquamperfecti formas in -εσαν exeuntes ut genuinas ex meliore Philonis memoria alibi recepimus: 127,12. 149,20. 173,10. ἦδεσαν 127,16. 184,4. 191,21. 193,1. 209,6. 217,21. ἐγεγήθεσαν 159,16. ἐξεληλύθεσαν 197,19. 222,9. ἀπειρήκεσαν 223,14 (cf. Cohn, Herm. XXXVIII 521). idem codex (et M) 148,25 rariorem eaque ipsa de causa veriore nobis servavit formam insulae Cei, nempe Κίαν (κίον A), quae minime corrigenda est in usu tritam Κέων vel Κίανον; nam de veritate formae Κία (hodie *Zia*) nulla relicta est dubitatio, cum Ptolem. *Geogr.* III 15,27 eadem nominis forma utatur, quae apud Latinos quoque invenitur: *Cia* Liv. XXXI 15,8. *Cea* Plin. *Nat. Hist.* II 206. IV 62. XXXI 15. recte traditum est 150,10 οὐδὲν περιαναστάντες, pro quo MA ex falsa distinctione οὐδένπερ ἀναστάντες scribunt. quibus adiungo 145,22. 148,2. 151,22. cum editio princeps codici L superstructa sit, falsis eius codicis lectionibus saepius in errorem inductus est Turnebus. sic mendosam et interpolatam eius memoriam 122,5 εἴτε διὰ τὸ ἐπὶ Τιβερίῳ βαρύτατον πεπονθῶς πένθος . . εἴτε καὶ κακόνους ὧν hoc modo correxit: εἴτε ἐπὶ Τιβερίου βαρύτατον πεπονθῶς πένθος. sed πεπονθῶς, quod falso in textum inrepsit, eiciendum est et cum ceteris libris scribendum: εἴτε διὰ τὸ ἐπὶ Τιβερίῳ β. πένθος, quocum iam Mangey comparat locum simillimum 122,23 διὰ τὸν ἐπὶ τῷ υἱῶν φόνον. 130,18 unus L suppeditat ἐξέρχοντο, quod ex ἐξήρχοντο depravatam esse putavit Turnebus; sed vera lectio est ἐξεχέοντο . . εἰς αἰγιαλοὺς καὶ κοπρίας aliorum codicum auctoritate hisque locis parallelis commendata: 142,18 ἐκχυθέντες ἐπὶ τοὺς πλησίον αἰγιαλοὺς et 178,28 ἐξεχέοντο εἰς ἐρημίας καὶ αἰγιαλοὺς. 133,10 ἐτροχιζόντο Turnebus omisit cum L. 142,10 κατὰ πίστιν τοῦ συμβεβηκότος edidit, ubi pro inepta voce πίστιν substituendum est πόστιν. cum librario similiter peccavit Turnebus 148,16 κατὰ πίστιν τῆς αἰφνιδίου μεταβολῆς.

LEGATIO AD GAIUM. Codices CGOMAH(L). titulum iuxta anti-quissimum librum C edidimus, quocum ceteri fere concordant excepto A, ubi huic scripto similiter atque *Flacco* (ἱστορία πάνυ ὠφέλιμος καὶ τῷ βίῳ χρήσιμος) praefixum est: ἱστορία πάνυ χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος περὶ τῶν κατὰ τὸν Γάιον καὶ τῆς αἰτίας τῆς πρὸς ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος

ἀπεχθείας αὐτοῦ. iam omissis initio ultimisque verbis, quae antiquarius a quo ista sine dubio profecta sunt, ex *Legationis* ipsius fine deprompsit (p. 223, 17 εἴρηται . . ἡ αἰτία τῆς πρὸς ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ἀπεχθείας Γαίτου), tituli instar remanet περὶ τῶν κατὰ τὸν Γάιον, qui *Flacci* in A titulo, quem supra (p. XLIX) enucleavimus: τὰ κατὰ τὸν Φλάκκον, quodammodo respondet. ac profecto bini loci (p. 159, 1—3. 191, 1—3) sub isto lemme excitantur in Ioannis Damasceni Sacris Parallelis: ἐκ τοῦ (vel τῶν) πρὸς Γάιον, sed hic quasi decurtatus titulus esse videtur. minorem etiam habet probabilitatem inscriptio in Photii Bibl. cod. 105 servata Γάιος ψεγόμενος, ubi nobis statim in mentem venit titulus ille supra (p. XLVIII) memoratus Φλάκκος ψεγόμενος. genuinus vero titulus quin nobis traditus sit in C(GO), nullus dubito: Φίλωνος ἀρετῶν πρῶτον δ' ἐστὶ τῆς αὐτοῦ πρεσβείας πρὸς Γάιον. illud πρῶτον autem quid sibi vellet cum non intellexeretur, simpliciter suppressum est in M. brevius etiam insignitus est libellus noster in H: περὶ ἀρετῶν καὶ πρεσβείας πρὸς Γάιον. in Ioannis Damasceni Sacris Parallelis praeter duos illos locos modo memoratos ubivis praenotatum est lemma ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας vel ἐκ τῆς αὐτῆς, quod idem significat; ridiculo notariorum errore p. 159, 1—3. 164, 14—17 in D^K et D^M legitur ἐκ τῆς vel ἐκ τοῦ πρὸς Γάιον πρεσβύτερον. titulum autem istum ἀρετῶν πρῶτον re vera inditum esse a Philone ipso gravissimo Eusebii testimonio demonstratur, qui haec refert *Hist. eccl.* II 6, 3: μυρία μὲν οὖν ἄλλα δεινὰ καὶ πέρα πάσης διηγήσεως ὁ αὐτὸς (Φίλων) κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν συμβεβηκότα Ἰουδαίοις ἐπὶ τοῦ δηλουμένου (Γαίτου) ἐν δευτέρῳ συγγράμματι ὧν (sic emendavit Cohn pro ᾧ) ἐπέγραψε περὶ ἀρετῶν ἱστορεῖ. at vero istam libelli inscriptionem (περὶ ἀρετῶν), quo flagitia ac scelera profligatissimi imperatoris depingerentur, quemvis lectorem merito offendere suo iure monuit Dahl (l. c. p. 113). frustra mihi desudasse videntur in hac difficultate enodanda viri docti inde ab Eusebio usque ad recentiora tempora. Eusebius enim Philonem per ironiam hunc titulum libello suo impertiisse autumat, *Hist. eccl.* II 18, 8 οὗτος μὲν οὖν κατὰ Γάιον ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἀφικόμενος τὰ περὶ τῆς Γαίτου θεοστογίας αὐτῷ γραφέντα, ἃ μετὰ ἡθους καὶ εἰρωνείας περὶ ἀρετῶν ἐπέγραψεν, ἐπὶ πάσης λέγεται τῆς Ῥωμαίων συγκλήτου κατὰ Κλαύδιον διελθεῖν. quae Eusebii sententia a probabilitate abhorrere mihi videtur cum Dahlio; esset enim εἰρωνεία

audacissima ac sane multis lectoribus obscura, certe parum placens. neque magis mihi persuasit Delaunay (l. c. p. 88), qui Philonem agere voluisse opinabatur de populi Iudaeorum ab imperatore Gaio vexati virtutibus deque eorum animis fortissimis, quippe qui soli resistere auderent illius dementiae templumque defenderent a profanatione. an cuiquam veri simile videbitur, id quod suspicatur Massebieau (l. c. p. 77), auctorem significare voluisse hoc titulo Heraclis, Castorum, ceterorum semideorum virtutes, quorum repraesentasset speciem Gaius? ut huiusmodi locos sat paucos (§ 81 ἐχρῆν γὰρ ζηλοῦν τὰς ἐκείνων ἀρετάς. § 92 εἰ γὰρ ἀθανατίζουσιν ἀρεταί. § 98 τὰς μὲν ἀρετὰς αὐτῶν ἐπιτηδεύειν οὐκ ἀξιοῖ) totius libri inscribendi ansam dedisse putemus, animum inducere nullo pacto possumus. certe de huius inscriptionis vi ac potestate, quam nunc haud satis intellegimus, melius iudicare possemus, si quinque illi libri περὶ ἀρετῶν, quos Philonem de Iudaeorum Gaio imperante rebus scripsisse testis est Eusebius (*Hist. eccl.* II 5,1 καὶ δὴ τὰ κατὰ Γάιον οὗτος Ἰουδαίους συμβάντα πέντε βιβλίοις παραδίδωσιν), integri ad nos pervenissent. neque magis, quomodo argumentum illud per quinque libros dispositum fuerit, pro certo dici potest (cf. Massebieau l. c. p. 67 sqq. et Cohn, *Einteilung und Chronologie der Schriften Philos* p. 422 sqq.). *Legationem* quidem *ad Gaium*, etsi iusti libri ambitum superet, tamen non vacare lacunis maioribus (post § 7. 179. 291. 348; cf. etiam Delaunay l. c. p. 274. 325. 381) constat. quare varias partes ex ceteris quattuor περὶ ἀρετῶν libris petitas in hunc librum unum nobis servatum coartatas esse veri est simillimum (cf. Cohn l. c. p. 424).

Iam si codices perlustramus, quorum fide huius scripti memoria nititur, in *Legationem* aliquanto benignior quam in *Flaccum* fuit fortuna, nec tamen ut fructus numerum semper aequaret codicum. et hi quidem in duas partes discedunt: ab altera parte stant CGO artissimo necessitudinis vinculo inter se conexi, ab altera MAH, qui persaepe communes, sed a CGO diversas ostendunt scripturas. de codicis C antiquissimi proprietatibus iam Cohn disputavit (vol. IV p. II) recteque eum manu nitidissima, sed indocta scriptum esse adnotavit, cuius rei documento sunt falsi accentus, innumerabiles errores ex itacismo orti, pravae verborum diremptiones, velut p. 163,9 ἀν ὑπόλοις pro ἀνυπόλοις. 187,17 κινώντας pro κινῶν τὰς. compendiose scripta sunt ἀνων (sed per omnia

elementa ἀνθρώπινος p. 159, 17. 164, 9. παλούανθρωπος 192, 22), θν, ἱηλ,
 αν, οὔνοσ, πρα, πνα, πνσ, πνι, σηρ, σριαν, σριωσ. iota ἀνεκφώνητον nisi his locis
 adscriptum non inveni: p. 199, 10 αἶδου. 186, 11. 197, 6 ὤιστο. 185, 16
 ὠικηρότων. 207, 5 διωικισμένας. plurimis vero locis huic uni codici
 egregias debemus lectiones: p. 163, 11 ὁπότε οὖν ἡ καταδαρθόντα . . θεάσαιτο
 . . ἡ ἔστιν ὅτε συνορχούμενον . ., ἔστιν ὅπου καὶ συνάδοντα. ὡς, quod
 ante ἔστιν ὅπου omnes interserunt libri excepto C, omnino redundare
 recte cognovit Mangey. pro unice vero participio συνάδοντα ceteri falso
 scribunt infinitivum συνάδειν. 167, 11 μεθαρμοσάμενος (non μεθαρμοσα-
 μένου) ex re grammatica scribendum. 168, 9 ἄμυνα τοῦτ' ἔστιν palmaris
 lectio, in ceteris libris vox ἄμυνα satis rara (cf. 195, 24 πρὸς ἄμυναν
 ἔλθειν) depravata est in ἡμόνατο, quod verbum cum eis quae praecedunt
 coniungere editores: ἰσχυρότερος ὢν ἡμόνατο· τοῦτ' ἔστιν οὐκ ἀνδροφονία.
 180, 2 ex ὀχλοκρατειαν (sic C) genuina forma ὀχλοκρατίαν facile restituitur,
 quae alibi meliorum codicum usu confirmata est, cf. *de op. m.* § 171
 vol. I p. 59, 23. sic recte edidit in *Flacc.* § 65 p. 132, 6 Turnebus.
 idem 183, 12 cum codice C, quo iuxta codicem L iam usus erat, scripsit
 θαυμασίω, quod in ceteris legitur θαυμασίως ineptum est. 184, 22 ἐφρόν-
 τιζον (scil. Iudaei Romae habitantes) multo magis ad sensum est accom-
 modatum quam ἐφρόντιζεν (scil. Augustus). 193, 7 ἀντὶ τοῦ, quo omisso
 claudicat sententia, unus servavit C. 212, 20 sane desperandum foret de
 vero sensu eliciendo, nisi C nobis succurreret: ὡς λυμαίνεσθαι τὰ τῆς
 εἰρήνης. nam quod ceteri suppeditant λυμαινεσάτης (vel λυμαινομένης)
 εἰρήνης (sine ὡς) sensu omnino caret. haud scio an cum uno codice C
 restituenda fuerit forma δουῖν 156, 21, quam 219, 18 cum CG edidimus.
 in forma δουῖν omnes codices consentiunt 153, 15. 169, 16. 215, 14.
 utramque formam Philo promiscue usurpasse videtur. his quoque locis
 codicis C lectiones ceteris optimo iure praetulisse nobis videmur: p. 158, 5.
 172, 10. 17. 177, 13. 184, 12. 185, 19. 190, 21. 192, 6. 193, 6. 25. 196, 11.
 197, 27. 200, 21. 202, 6. 203, 18. 206, 7. 207, 6. 12. 208, 13. 213, 8. 216, 23.
 221, 9. 13. 222, 20. 223, 6. 16. — codicem C ea qua par est diligentia
 bis terve Parisiis iam dudum excusseram, cum mihi in manus venit ea
 collatio quam L. Mendelssohn (cf. p. LV) in suum usum confecerat.
 locos aliquot selectos, quibus de codicis scriptura dubitatio oborta erat,
 rogatus a me officiosissime inspexit Henricus Lebègue Parisinus.

Eidem sectae cui C accensendi sunt codices GO, quocum probas lectiones permultas communes habent; quod quidem exemplis illustrare vix necessarium videtur, cum unaquaeque huius editionis pagina satis luculenta offerat testimonia. neque tamen GO ex C originem traxerunt, quoniam in C complura interciderunt, quae in GO integra deprehenduntur, ut p. 163,22 ἐν. 176,13 ἦ. 185,15 alterum ἔγνω. 187,4 τό. 187,18 ὁμολόγει οὔτε (propter homoeoteleuton). 193,20 ἦν γὰρ ἐκεῖθεν. 202,21 τῇ. 204,20 καὶ τὰ μέλη (ob homoeoteleuton). 216,4 ἐν. 219,13 μετά. 220,23 ἀλλ' ἐτέρω, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ· τί οὖν ὄφελος; οὐ γὰρ ἐμοὶ τεθύκατε (ob homoeoteleuton). 223,3 τοὺς. quibus omissionibus adiungendi sunt ei loci, ubi codex vetustior C, etsi recentiores GO praestantia scripturae in universum superat, tamen ab his cum MAH fere concordantibus superatur: p. 156,14 πάντῃ] πάντα. 162,11 οἴωνῶ] οἴωνῶ. 164,2 ὥδῃς ἢ ὀρχήσεως] ὀρχήσεως ἢ ὥδῃς. verborum positura in GOMAH servata cum Ioannis Damasceni testimonio comprobatur tum gradatione ὥδῃ, ὀρχησις, σκῶμμα. 165,24 μέχρι] μετά. 167,2 διαδέξασθαι] δέξασθαι. 167,17 ὑστάτων] ὑστάτου. 169,22 πρωτεῖα (cf. 123,14. 145,11)] πρῶτα. 170,26 ἐνδεχόμενον] ἐνδεχόμενος. 172,17 φοραῖς] φθοραῖς. vulgo peccare librariorum scribendo φθορά pro φορά recte adnotavit Mangey, qui φοραῖς restituendum duxit totumque locum ἐπὶ δὲ ταῖς τοσαύταις φοραῖς, ἀς ἦνεγκας (neminem fugit verborum lusus) sic bene vertit: *ob tam uberes proventus quos in exitium protulisti*. ceterum vox φορά frequenter recurrit apud Philonem, cf. *de spec. leg.* III § 28 vol. V p. 157,11 φιλονεικίαι φορὰς ἀμυθήτους ἐπάγουσαι κακῶν. *de virt. (de fortit.)* § 14 p. 270,5 ὑπὸ τῆς τῶν παθῶν φορᾶς κατακλύζεσθαι. *de praem. et poen.* § 72 p. 352,13 τὴν φορὰν τῶν μελλόντων (κακῶν) προορώμενος. § 93 p. 357,6 φορὰς μεγάλων ἐξευμαρίζειν κακῶν (cf. Cohn, *de op. m.* p. 107 et Cumont *de aet. m.* p. 74). 179,22 πρ. δέ] καί. 183,18 ἡμετέραν] ἡμέραν. 184,1 καθ' ἕκαστον] καθέστατον. 185,1 διαιωνίους] δι' αἰῶνος. 187,11 ἐνετράφης] ἀνετράφης. 189,20 τῶν] τῷ. 191,15 κοινοῖς] κενοῖς. 198,27 εὐτρεπίσθαι (cf. 178,16. 202,13)] ὑπὲρτρεπίσθαι. 200,19 κεκομμένῳ τῷ πνεύματι (cf. 190,10)] κεκομμένοι τὸ πνεῦμα. 201,18 ἐπ' ἀληθείας (cf. 166,26)] ἐπ' ἀληθεία. 202,1.2 δηλώσωσι . . ἐμπρήσωσι] δηλώσουσι . . ἐμπρήσουσι. 203,5 ἐνέδωκας] ἔδωκας. 207,12 ἔχουσαι] ἔχουσι. 211,10 καθελεῖν] κατελθεῖν. 216,10 ἀργαλεώτατον] ἀργαλεώτερον. 219,23 ἐκάστην]

ἐκάστης. neque desunt loci, quibus O, rarius G, sive solus sive cum aliis libris meliores praebet scripturas quam C. unum quidem codicem O secuti sumus his locis: p. 155,11 αἰσθήσει πεπλανημένη χρωμένους πρὸ διανοίας ἀπλανοῦς (ἀφανῶς C, ἀφανοῦς ceteri), quod coniectura iam assecutus erat Mangey, qui opponi voces πρὸ διανοίας ἀπλανοῦς praecedentibus αἰσθήσει πεπλανημένη rectissime monuit. 161,16 τὸν αὐχένα προτείνας multo efficacius exprimit sensum, quem exigit res, quam ἀποτείνας, quod ceteri ferunt libri. 174,10 τί δὲ δεῖ κηρυκεῖον (τί δὲ κηρύκειον ceteri) commendatur locis perquam similibus 174,8 καίτοι τί κινήσεως ἐπεσπευσμένης ἔδει et 202,18 δεῖ δὲ χορηγῶν. 178,1 lectioni vulgatae ἃς κενὰς οἰκητόρων ἀπέφηναν, in qua maxime offendit, quod pronomen a substantivo, ad quod referendum (οἰκίαις), nimis longo intervallo disiunctum est, multo praestat ὥς (sic CGO) κενὰς οἰκητόρων ἀποφῆναι (sic O); particulam enim consecutivam ὥς Philo, nisi fallor, semper cum infinitivo, ὥστε modo cum infinitivo modo cum indicativo coniungit (cf. 152,23). 212,17 pro corrupto ἀπέστειλε legendum esse ἐπέστειλε suspicatus erat Mangey, cui emendationi omnino favet O. 213,9 recte traditur τιμὴν in O, perperam in aliis alia. facile eruitur genuinum ex scriptura in O tradita his duobus locis: 192,4 διεξῆμιν (διέξημιν [η corr. in ι] O, διέξιμιν ceteri). 208,18 ὁ πάππος σου (οὗ O, μου ceteri). fortasse etiam 163,16 ex apicibus scripturae in O traditae καχάζοντα, ubi λ quasi ex dittographia inrepsisse videtur, iustam formam καχάζοντα recte restituit Cohn, cui formae verbi originitas χα χα (ha ha) λέγειν (*cachinnari*) quam maxime favet (cf. Herwerden, *Lexicon graec. supplementum et dialecticum* p. 444). nonnumquam O invito C suffragantibus aliis codicibus verum nobis servavit: 159,14 ὑπωρειῶν (cf. *de post. Ca.* § 49 vol. II p. 11,4). 160,9 ἀγαγεῖν, praecedens ἐπὶ τέλος ansam dedit scribendi in CG ἐπαγαγεῖν. 178,5 ἐν (om. CG). 179,3 ἀπέλαιον. 179,10 ἀλογήσαντες. 184,24 ἀπαρχομένοις] ἀπερχομένοις CG. 191,17 δεικνόντας] δεικνόντες CG. 210,13 βασιλέων] τῶν βασιλέων CG. 223,12 ἐκάστα] ἕκαστα CG. fortasse etiam 187,12 γλωσσαλγοτάτου scribendum erat cum O(H²L), quoniam 126,9 formam γλωσσαλγίαν omnes codices concorditer exhibent; γλώσσαργον invenitur apud Dionem Chrys. 47,16. econtra non est negandum hunc codicem ceteroquin haudquaquam spernendum bene multis inquinatum esse mendis scripturae, quibus commune codi-

cum CGO archetypum nondum erat affectum. quae quidem menda codici O peculiaria in medium proferre, ut chartae parcam, supersedeo. quod ad codicem G attinet, uno solummodo loco, si quid video, unus germanam servavit scripturam p. 204, 24 ἀθρόων (ἀθρόως O, ἀθρόον ceteri), pluribus locis cum uno alterove codice conspirat in vera lectione tradenda: 165, 15 κατεπῆδεν] κατεπάδων CO. 178, 15 σωρούς GA: σώους O, σορούς ceteri. 180, 3 alt. καί om. CO. 190, 10 ἀναλύζων GH: ἀναβλύζων A, ἀνολύζων COM. 195, 29 ἐλευθερίου] ἐλευθέρου CO. eodem modo, quo hic legimus ὑπὸ φρονήματος ἐλευθερίου καὶ εὐγενοῦς, 216, 5 invenimus δείγματα ἐλευθεριωτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἡθῶν. 198, 12 περισώσῃται] περισώσεται CO (eidem paulo post cum G διαφθείρηται pro διαφθείρητε). 200, 19 κεχομμένῳ (cf. 190, 10) GA: κεχομμένοι ceteri. sed persaepe is, qui codicem G exaravit, suo Marte peccavit haud aliter atque scribae librorum C et O. quorum trium codicum ex eadem stirpe prognatorum etsi consensus est maximus, tamen nullum ex supellectile critica exclusimus, quia suas quisque habet virtutes et proprietates. nam ut probi iudices, ubi fieri potest, duobus vel tribus testibus rem agere malunt quam uno neque eum qui minoris fidei sit propterea de foro pellunt, ita O et G quoque libros iuxta C semper audiendos esse duximus.

Etsi innumeris locis ex codicibus CGO inter se consentientibus rectum textum refragantibus MAH restituimus, ex altera parte hi quoque codices congruentia sua saepissime magnae sunt utilitati, ubi illi labem quandam traxerunt. hoc quoque exemplis illustrare nobis liceat. p. 157, 13 χορηγούμενας MAH: χορηγούμενον CGO. 157, 20 ἐγεγήθει] ἐγενήθη. 160, 3 τῆς ἡλικίας χωρούσης ἔγκλημα τοιοῦτον cum Philonis ratione dicendi aliunde nota plane convenit; nihil enim usitatius verbo χωρεῖν τι potestate „capiendi“ aliquid, cf. *de op. m.* § 20 vol. I p. 6, 12. § 151 p. 53, 2. *leg. alleg.* III § 163 vol. I p. 148, 22 ex egregia Cohnii coniectura (cf. Herm. XXXII [1897] p. 125) οὐ χωρήσει (ἢ ψυχῇ) τὸν πολλὸν πλοῦτον τῶν τοῦ θεοῦ χαρίτων. *de ebr.* § 32 vol. II p. 176, 14 τῶν δωρεῶν ἱκανὸς οὐδεὶς χωρῆσαι τὸ ἄφθονον πλῆθος. *de vit. Mos.* II § 232 vol. IV p. 254, 14. *de spec. leg.* I § 44 vol. V p. 11, 12. *in Flacc.* § 45 p. 128, 25. § 72 p. 133, 11. *Leg. ad Gai.* § 88 p. 17, 22. § 227 p. 197, 27 etc. in CGO ineptissime scriptum est χωρούσης πρὸς ἔγκλημα. 161, 7 οἰωνοὶ γὰρ πατέρων ἀποθανόντων] οἰῶν· οἱ γὰρ π. ἀποθανόντων οἰωνοί. 162, 15 συνθηκῶν] σχυθῶν.

167,3 ἀνεδέξατο] ἀναδέξασθαι. 168,11 γεγένηται] γεγένητο. 169,22 φερόμενος (cf. lin. 4)] φερόμενος εἰς. 170,12 προῆει] προσῆει. 174,14 ἀκτινωτόν] ἀκτιακόν. 177,18 τρέποντος] τρέποντες. 182,6 κλήρου μέρος] κληρούμενος. 188,1 ἐμφωλεύοντα] φωλεύοντα. 188,5 συνεσφαίριζε] συνεφέδριζε. 188,27 μακροτέρας] μακροτέρα. 190,16 ἔπειτα] καὶ ἔπειτα. 191,25 δημιουργοῦσιν] δημιουργεῖν. 192,6 αὐτό (cf. p. XLIII)] αὐτως C, αὖτως G, οὕτως O. 192,7 προσεξηγεῖσθαι] προσηγείσθαι. 193,19 ὁ] διὸ CG, διὸ ὁ O. 193,25 εὖρον] εὐρόντες. 194,8 ἡ τὴν] ἦτις. 195,4 ἦ] ἤδη. 198,12 διαφθείρητε] διαφθείρηται. 203,17 ὁρῶν] ἀφαιρεῖν. 203,25 μέντοι] δέ. 204,20 συνεχύχα] συνεχύκων. 205,9 εἰμι] ἤμην. 205,12 εἰς ὕπνον ἀλλ'] ἀλλ' εἰς ὕπνον. 206,3 ἐκτρεπόμενος] ἐκτρεπόμενον. 207,11 Βαβυλῶν (cf. 196,1 et quae Mangey optime adnotavit)] Βαβυλῶνος. 207,12 ἀρετῶσαν . . γῆν proba est lectio codicum MAH, corrupta omnique sensu vacua ἀραρότως in CGO. participii ἀρετῶσα cum γῆ, χώρα, πεδιάς coniuncti multa exempla conguessit Cohn, *de op. m.* p. XLIII; cf. *de spec. leg.* I § 246 vol. V p. 59, 23. § 335 p. 81, 6. II § 88 p. 108, 6. IV § 212 p. 258, 17. § 217 p. 260, 5. § 226 p. 262, 12. *de praem. et poen.* § 10 p. 338, 10. 209,6 ἐπὶ τιμῇ] ἐπ' ἀτιμῇ. 209,22 ἱερῶν] ἱερέων. 210,23 δι(εν)οχλεῖν . . δεώμεθα] ὀχλεῖν . . δεη(θη)σώμεθα. 214,10 αὐτοκράτορες] αὐτοκρατεῖς. 215,11 ἐξίσταμαι] ἐξανίσταμαι. 216,13 ἡ παραχρῆμα] παραχρῆμα ἡ. 217,9 ἄλεκτος . . ἔρως recte scribitur in MAH, minus apte in CGO ἄληκτος, in quibus vocibus permutandis frequenter peccant librarii; cf. 122,14 ἀλέκτω πληγῆς συμφορᾷ. 180,13 ὃν (Γαίον) εὖ ἡπίσαντο μῖσος ἄλεκτον ἔχοντα πρὸς Ἰουδαίους, contra 162,11 διὰ τὸν ἄληκτον . . φόβον (cf. Wendland, *Mus. Rhen. N. S.* LII 470). 217,21 πεπραχόσιν] πεπραχέαι. 218,6 οἱ δ' εὐπάρυφοι καὶ σφόδρ' εὐδοκιμεῖν οἰόμενοι] οἱ δὲ σφόδρα παρ' αὐτῷ εὐδοκιμεῖν οἰόμενοι. quin vox εὐπάρυφοι ab ipso Philone profecta sit, non magis dubitandum est quam quin verba παρ' αὐτῷ, quibus illicitus hiatus textui inculcetur, interpolata sint. 218,9 πάμπολλα] πολλὰ. 218,25 καθιερωθέντα καὶ καθοσιωθέντα] καθιερωθέντα καὶ καθωσιωμένον. 220,17 ἐκατόμβας ἐθύσαμεν, οὐ τὸ μὲν αἶμα τῷ βωμῷ περισπείσαντες τὰ δὲ χρέα εἰς θοίνην καὶ εὐωχίαν οἴκαδε κομίσαντες . . , ἀλλ' δλόκαυτα τὰ ἱερεῖα παραδόντες. hoc enuntiatum, in quo neque ex sensu neque ex re grammatica quisquam offendet, prorsus arbitrario ita in peius mutatum est in CGO: . . ὦν τὸ αἶμα . . τὰ χρέα οὐκ εἰς θοίνην . . ἐκομίσσαμεν,

.. παραδόντες. cum παραδόντες consequatur, ἐχομίσαμεν vitiosum esse nemo non videt; verbum enim finitum ἐχομίσαμεν ut cum participio παραδόντες coniungatur, fieri non potest; immo vero praecedente ἐχομίσαμεν exspectares παρέδομεν. sed in MAH omnia rectissime se habent. 220, 21 τὴν βαρεῖαν νόσον ἐκείνην] τὴν βαρεῖαν ἐκείνην νόσον. 221, 21 πολλοί] πολλά. 222, 19 κατατάσεις] κατά. 222, 20 τοσοῦτος (cf. 221, 9)] τοσοῦτον. hic illic voculae quaedam interciderunt in CGO, quae locum suum obtinent in MAH: 164, 12. 172, 24. 176, 9. 180, 18. 181, 15. 186, 24. 189, 4. 190, 2. 195, 24. 199, 23. 205, 20. 206, 9. 207, 25. 210, 11. 214, 5.

Iam celerius perstringere possumus, quid singulis insit pretii codicibus MAH in crisi factitanda. quod de codice M iam supra (p. LIV) diximus multa in eo mendose scripta esse, quae ex archetypi scriptura continua et maiuscula explicari possint, in hunc quoque libellum cadit. sic quidem notarius aliquot errores ridiculos commisit, quibus verborum sensus plane obscuratur: p. 163, 15 ἐπὶ μίμοις] ἐπιτιμίσις. 164, 8 εἰ τὰ] εἴτα. 165, 1 ἀφ' οὗ] αὐτοῦ. 178, 17 κακοπραγίων] κακῶν ὁ πραγίων. 195, 21 ἡ οἰκουμένη] ἡκουμένη. 199, 2 τὰς σφαγὰς] τὰς φυγάς. 200, 5 που πρεσβευσάμενοι] παραπρεσβευσάμενοι. 205, 5 ἀχλυώδεσι] ἀχμώδεσι. 211, 14 ἀνεζωγράφτο] ἀνεζωγράφη τό. 212, 1 εἰ θεάσαιντο] ἐθεάσαιντο. 213, 16 Καῖσαρ] καὶ σοῖς. hic illic scriba — suo periculo, ut videtur — pro uno vocabulo alterum cognatae notionis substituit. iam in *Flacco* ita peccavit, ut e. c. p. 140, 22 ἐκπέμπει τινὰ τῶν ἰδίων pro ἰδίων scriberet οἰκείων vel 142, 8 pro (τάχει) συντόνῃ μετὰ σπουδῆς nihil nisi πολλῶ. similiter 161, 2 γινομένοις exaravit pro πεπραγμένοις, 174, 5 ἀπείρους pro ἀτελευτήτους. nonnumquam inter se confusae sunt praepositiones παρά et περί (205, 11. 208, 7. 215, 13. περίσχεψιν] παράσχεψιν 203, 15. παράπλῃ] περίπλῃ 217, 8), saepiusque haud facile in codice comparando est diiudicatu, utram particulam voluerit librarius, quandoquidem pro utraque fere idem adhibuit compendium. verborum traiectiones (160, 4. 161, 1. 164, 13. 167, 22. 171, 6. 172, 1. 176, 25) vel omissiones (156, 10. 158, 21. 159, 21. 160, 23. 163, 19. 170, 12. 176, 21. 222, 20) satis raro occurrunt. interdum in ceterorum librorum scriptura acquiescendum esse certis indiciis demonstratur, veluti 163, 14, ubi pro verborum collocatione quaesitiore et difficiliore, quam aucupari Philonem constat, ἡ τινὰς ἐκμανῶς ὀρχηστὰς ὀρῶντα faciliior minusque artificiosa ἡ τινὰς ὀρχηστὰς

ἐκμάνῳς ὁρῶντα substituitur. tribus tantummodo locis ex uno codice M genuinas lectiones recuperavimus et in textum recepimus: 184, 19. 221, 5. 222, 2.

Multo vero pluribus locis ex codice A, ubi ab omnibus discedit, sincerum textum lucramur: p. 159, 11 καὶ παραλαβόντι τὴν ἀρχὴν καὶ ῥωσθέντι (cf. 157, 1 Γάιον . . παρσιληφότα τὴν ἡγεμονίαν. 198, 14 Γαίῳ παραλαβόντι τὴν ἡγεμονίαν)] καίπερ ἀλύοντος τὴν ἀρχὴν καὶ ῥωσθέντος. 160, 21 συγκληρονόμῳ] συγκληρονόμων. 161, 26 εὐπραγίας (cf. 157, 8. 181, 15. *de spec. leg.* II § 122 vol. V p. 115, 15 etc.)) εὐπραξίας. 164, 20 ἄγαν πνέοι] ἀγαπᾶν πνέοι. 174, 12 τε] γε. 177, 18 τοῦ ἄρχοντος . . τρέποντος] τὸν ἄρχοντα . . τρέποντες. 178, 2 σκότος (haec est accusativi forma Philonea, cf. 150, 23. 215, 10, genetivi σκότους, dativi σκότῳ; cf. Wendland, *Die Therapeuten* p. 724)] σκότον. 179, 17 'μέσῃ] μέσῳ. 181, 26 λογιώτερος (cf. 212, 13. *de vit. Mos.* I § 2 vol. IV p. 119, 11. *de virt. (de hum.)* § 174 vol. V p. 320, 18)] λογικώτερος. 182, 18 ἐστιν ὁ] ἐστι. 183, 20 ἀντικρὺ] ἀντικρυς. 188, 16 ἀληστον . . μνήμην, pro quo ceteri libri γνώμην praebent, iam Mangey ex A restituit; familiaris enim Philoni ratio dicendi est ἀλυστος μνήμη, cf. *de spec. leg.* I § 133 vol. V p. 32, 23. *de virt. (de hum.)* § 165 vol. V p. 318, 2. *de virt. (de paen.)* § 176 p. 321, 8. *de vit. contempl.* § 26 p. 52, 19. 193, 18 ἡρεμεῖσθαι] εὐνομεῖσθαι. 194, 12 τοῦ νόμου] τοῖς νόμοις. 195, 20 περίβολος (cf. 129, 10. 195, 10. 218, 24)] περίβολον. 203, 21 ἀνατεθῆναι (cf. 204, 14)] ἀναθεῖναι. 205, 20 δὴ] δέ. 205, 24 ἐπέχει (cf. 149, 11. 203, 8)] ἀπέχει. 208, 3 φορητότατον (cf. *de vit. contempl.* § 1 p. 46, 2 τὸ γοῦν φορητότερον εἰπεῖν)] ἀφορ(η)-τότατον. 209, 2 ἄλλο τι] ἄλλο(ς). 209, 9 παντελεῖ] παντελεῖς. 211, 10 μετακομισθῆναι] μετεκομίσθη. 211, 26 θανάτους (cf. 176, 26. 194, 21)] θάνατον. multifariam in hoc codice rimae, quibus dehiscunt alii codices, optime explentur. sic 183, 15 in editis omnia mire turbata et mutilata erant, priusquam Mangey libri A ope textum constitueret: καὶ μαρτυροῦσι ναί . . ὡς ὅσαι τῶν πόλεων . . ἔργα φέρουσι μεγαλοπρεπῇ, τῇ κάλλει . . τῶν Καισαρείων παρευημερεῖσθαι. verba enim illa, quae diductis litteris impressimus, ad sensum loci apprime necessaria esse unusquisque videt. neque multo post 184, 1 hiatus, quo laborat oratio, aptissime tollitur receptis verbis ἐνεωτέρισαν καὶ ex A, quae sensus omnino postulat: οὔτε περὶ τὰς προσευχὰς ἐνεωτέρισαν καὶ καθ' ἕκαστον τὸ νόμιμον ἐφύ-

λαξαν; Philoni enim sollemnis est haec dictio, cf. 129, 4 εἰς τὰς προσευχὰς .. νεωτερίζοντες. 184, 22 οὔτε ἐνεωτέρισεν εἰς τὰς προσευχὰς οὔτε ἐκώλυσεν συνάγεσθαι. 194, 14 τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν ᾤψασθαι νεωτερισμοῦ. 209, 2 οὐδὲν ἐνεωτέρισέ ποτε οὕτως εἰς τὸν νεών. 210, 14 τὸ νεωτερισθὲν περὶ τὰς ἀσπίδας (quibus adde 198, 23 μηδὲν ἐν τῇ ἱερῇ γενέσθαι νεώτερον. 216, 8 μηδὲν ἐπὶ τῇ ἱερῇ .. ἔτι νεώτερον κινεῖν). 185, 21 verba ὡς οὐκ εἰς πάντας προβάσῃς τῆς ἐπεξελεύσεως non ex „Mss.“, sed ex uno codice A restituit Mangey, cui esse ea ad sensum prorsus necessaria adstipulamur. idemque valet 192, 9 ὑπέιληφε δὲ μόνους Ἰουδαίους μὴ πείσεσθαι, quae ultima duo verba in ceteris libris desiderantur. alibi voculas quasdam, quae in omnibus codicibus excepto A interciderunt, in textum recipere non dubitavimus: 166, 13. 169, 1. 180, 5. 183, 11. 186, 13. 221, 27. interdum A cum C renitentibus ceteris codicibus convenit, veluti 184, 7 τυφοπλαστῶν ἑαυτὸν (cf. 185, 25 ὁ δὲ Γάιος ἑαυτὸν ἐξετύφωσεν), quae germana est lectio. alibi quoque hoc verbum, quod frequentissime librarii commutant cum τυφοπλαστεῖν, reponendum esse ostendit Wendland, *Philos Schrift über die Vorsehung* p. 111. eundem consensumprehendimus v. c. 184, 10. 188, 11. 15. forsán codicis A scripturam iniuria negleximus 198, 2 εἰς τοῦδαφος, ubi cum ceteris εἰς ἔδαφος edidimus; nam Philo εἰς τοῦδαφος, nisi fallor, dicere adsolet, cf. 149, 17. 30. 219, 25. — at his locis sat multis, quibus A magno est usui in verbis constituendis, oppositi sunt alii, quos grammaticus ille, cuius malam sedulitatem iam supra (p. LVI) castigavimus, ex libidine sua attrectavit in peiusque mutavit. ac sane in hunc correctorem, qui scripturam genuinam saepenumero corrumpit vel leviter corruptam gravius etiam pessumdedit, optime cadit illud Hieronymi (*Epist.* 71, 5) querentis de imperitia notariorum librariorumque incuria, qui scribant, non quod inveniant, sed quod intellegant et, dum alienos errores emendare nitantur, ostendant suos. his vero locis grammatici illius manum correctricem vel interpolatricem agnoscere mihi videor. p. 155, 6 νομίζοντες τὸ μὲν ἀσταθμητότατον, τὴν τύχην, ἀκλινέστατον, τὸ δὲ παγιώτατον, τὴν φύσιν, ἀβεβαιοτάτον] .. ἀκλινέστατον, τὴν δὲ φύσιν ἀβεβαιοτάτον. 157, 6 εἰς μετουσίαν καὶ ἀπόλαυσιν εἰρήνης] εἰς θαυμασίαν ἀπόλαυσιν εἰρήνης. 160, 15 τί ἂν ᾔην μείζον ἀγαθὸν ἢ τὰ τοσαῦτα βάρη τῆς ἡγεμονίας μὴ μίαν ψυχὴν ἢ σῶμα ἐν ἐπηχθίσθαι, ἀλλ' ἔχειν τὸν δυνησόμενον ἐπελαφρίζειν] .. ἀγαθόν, εἰ

τὰ . . μία ψυχὴ . . ἐπηχθίσθη, ἀλλ' ἔσχε . . 161, 27 ὁ γὰρ Τιβέριος . . ὑπεβλέπετο τὸν Γάιον . . , πρὸς δὲ (τε A) ἀρχὴν καὶ τοσαύτην ἀνεπιτηδείως ἔχοντα [ἔκρινε A]. ex „Mss.“ se restituisse ἔκρινε ait Mangey; sed ex praecedenti ὑπεβλέπετο facile subintellegitur talis significationis verbum, quale ἔκρινε, quod ex mera interpolatione textui inculcatum esse mihi persuasum est. attamen omnes editores Mangeium secuti sunt. 165, 23 ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐξ ἔτι σπαργάνων μυρίοι διδασκαλοὶ γεγονάσι] ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔξεστιν· ἐκ σπαργάνων γὰρ μυρίοι . . 168, 1 ὡς διὰ παντὸς στόματος δυσκάρτα ἄγη συνηχεῖσθαι] . . ἄγη ἐφέρετο. 168, 9 τάχα δὲ καὶ προνοητικῶς ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ σύμπαντος ἀνθρώπων γένους] τάχα δ' ὑπὲρ τοῦ . . 172, 20 ἐγὼ δὲ νομίζω τοῦναντίον [εἶναι]. 174, 19 μεταθέτω καὶ τὰ ἐν ἑκατέρᾳ χειρὶ καὶ μὴ κιβδηλευέτω τὴν τάξιν. [τὰ μὲν βέλη καὶ τόξα τῇ δεξιᾷ προφερέτω] τὸ δὲ τόξον μετατεθέτω (sic) καὶ προφερέτω. 187, 1 εὐθιχτος εἴ τὴν φύσιν· σκώπτειν καὶ χαριεντίζεσθαι δύνασαι] . . φύσιν, ὡς σκώπτειν καὶ χαριεντίζειν δύνασθαι. 191, 18 ἅμα γὰρ τῇ τοῦ ἱεροῦ καταλύσει δέος, μὴ καὶ τὸ κοινὸν τοῦ ἔθνους ὄνομα συναφανισθῆναι κελεύσῃ ὁ νεωτεροποιὸς καὶ μεγαλουργὸς ἄνθρωπος] . . δέος, ὡς ἐξαφανίσει τὸ ἔθνος μεγαλουργὸς ἄνθρωπος. 194, 15 προμαθὼν δὲ . . τὰ γενησόμενα ὡς χειριζόμενα scripsimus pro eo quod in codicibus CGOMH legitur χειριούμενα. Mangey nimium, ut adsolet, codici A indulgens ab interpolata lectione ἐν χειρὶ ἐσόμενα, quae manifesta est glossa, profectus ἐν ἀκαρεῖ ἐσόμενα coniecit. eidemque fortasse interpolatori adscribendum est, quod 169, 11 in A profertur — idque rectius, ut opinatur Mangey — πλεῖστον αὐτοὶ τοῖς λόγοις εἰσφέρειν δοκοῦντες μέρος, cum ceteri multo brevius exhibeant πλεῖστον διδόντες μέρος. quodsi fortasse ambigi potest, aptiusne hoc sit dictum an illud, certissima interpolationis vestigia alius prae se fert locus, qui horum locorum agmen claudat, 182, 15 ὡς μικροῦ σύμπαν τὸ ἀνθρώπων γένος . . ἀφανισθῆναι, εἰ μὴ δι' ἓνα ἄνδρα καὶ ἡγεμόνα, τὸν Σεβαστόν, ἦκον ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὃν ἄξιον καλεῖν ἀλεξίκακον. sic restituit Mangey, ut ex sua consuetudine ait, „ex Mss. Vat. Med. et Coll. Nov.“, licet haec legantur in uno codice A eiusque germinibus, quae utpote nullum habentia pretium nihil moramur; in Mediceo autem aliisque libris scriptum est: τὸν Σεβαστόν οἶκον, ὃν καλεῖν ἀλεξίκακον, quae quidem sensu carere concedendum est Mangeio, quoniam τὸν Σεβαστόν οἶκον ineptissima est appositio verborum δι' ἓνα ἄνδρα καὶ

ἡγεμόνα. illo vero membro ἦκον ἐπὶ τὸ βέλτιον per se insulsissimo verborum cohaerentia τὸν Σεβαστόν, ὃν ἄξιον καλεῖν ἀλεξίκακον interpellatur, quo resecto omnia optime procedunt. non enim est dubitandum, quin ieiunum illud ἦκον ἐπὶ τὸ βέλτιον ab aliquo interpolatore profectum sit, qui hiantem ex sua opinione sententiam integrare vellet. cave vero putes in hoc enuntiatio per εἰ μὴ διὰ illato quicquam deesse in textu; deprehendis enim ellipsis illius exemplum ab aliis quoque scriptoribus usurpatae, qua post εἰ μὴ διὰ sequentia supprimuntur, cuius idiotismi specimina contulerunt grammatici inde a Francisco Vigero (v. interpretes ad Viger. p. 510 sq.) usque ad Krüger (I § 54, 12, 10), Kühner-Gerth (II 1 p. 484 sq.), J. M. Stahl, *Kritisch-historische Syntax des griech. Verbums der klass. Zeit* (Heidelberg 1907) p. 419. ex Philone ipso aliud novi exemplum *Leg. ad Gai.* § 58 p. 166, 16 τρίς, οὐχ ἅπαξ, ἀνήρπαστο ἂν ἐπ' αὐτῷ Τιβερίου φονῶντος, εἰ μὴ δι' ἐμὲ καὶ τὰς ἐμὰς παρηγορίας (intellege *servatus esset* s. *res esset prohibita*). neque aliter comparati sunt hi loci: Thuc. II 18,4 ἐδόκουν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ τάχους πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου μέλλῃσιν (supple *prohibiti fuissent*). Arist. *Vesp.* 558 ὅς ἔμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ἤδειν, εἰ μὴ διὰ τὴν προτέραν ἀπόφευξιν. Lys. XII 60 ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν, εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθοὺς. Plat. *Gorg.* LXXII p. 516E Μιλτιάδην . . εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο καί, εἰ μὴ διὰ τὸν πρότανιν (scil. *servatus esset* sive *res esset prohibita*), ἐνέπεσεν ἄν. Isocr. V 92 φαίνονται κἀκχεῖνοι (scil. οἱ Ἕλληνες) κρατήσαντες ἂν τῶν βασιλείως πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ Κῦρον. Dem. XIX 74 οὐ γὰρ ὥς εἰ μὴ διὰ Λακεδαιμονίους, οὐδ' ὥς εἰ μὴ Πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, οὐδ' ὥς εἰ μὴ δι' Ἡγήσιππον, οὐδ' ὥς εἰ μὴ διὰ τὸ καὶ τό, ἐσώθησαν ἂν οἱ Φωκεῖς, οὐχ οὕτω τότε ἀπήγγειλεν. 90 ἐκεῖνα δὲ τοῦτοις ἂν προσῇν, εἰ μὴ διὰ τούτους (scil. ἐκωλύθη προσεῖναι). 172 ἐπεὶ εἰ μὴ διὰ τὸ τούτους βούλεσθαι σῶσαι, ἐξώλης ἀπολοίμην. XXIII 180 ψήφισμα παρ' ὁμῶν τοιοῦθ' εὗρετο, ἐξ οὗ κυρωθέντος ἄν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν γραφὴν, ἡδίκηντο μὲν φανερώς οἱ δύο τῶν βασιλέων. Aristid. *sacr. serm.* I p. 509 καὶ μοι δοκεῖ καὶ πλείω βιῶναι χρόνον, εἰ μὴ δι' ἀρετὴν τινα ἑαυτοῦ. quibus exemplis iam satis superque mihi illustrasse videor, verba ἦκον ἐπὶ τὸ βέλτιον, quibus enervatur sententia magis quam adiuvatur, grammatici cuiusdam prodere manum imperite sarcientis quae hiare putaret. vocem vero οἶκον, quae in ceteris libris habetur, uncis

circumdedimus, quippe quam inepte adscriptam fuisse nomini Σεβαστόν persuasum habeamus. fortasse cuidam scribenti Σεβαστόν sponte in mentem venit οἶκον, cum hae voces alibi haud raro sese excipiant: 124,13. 129,13. 139,15. — his locis in A interpolatione vitiatas adiungendi sunt alii bene multi, ubi aut verba arbitrario transposita aut singula membra vel sententiae totae aberratione oculorum vel librarii incuria praetermissa sunt; quae quidem singillatim proferre super-vacuum est.

Paucis solummodo locis ex uno codice H bonas lectiones hausimus, quae ut in textum recipiantur dignae sunt. et hae quidem ita sunt comparatae, ut velsine codicis ope ultro sese offerant. p. 166, 13 iam Mangey εῦθιχοι, quod H¹ suppeditat (εῦθηχοι ceteri), recte reposuit eandemque formam alibi quoque apud Philonem obviam invitis codicibus 187,1 edidit Turnebus; cf. praeterea *leg. all.* I § 55 vol. I p. 74,24. *q. deus s. immut.* § 93 vol. II p. 76,26. similiter εὐθιξία (non εὐθηξία) ubivis scribendum, cf. *leg. all.* I § 55 vol. I p. 74,21. *de cherub.* § 102 p. 194,23. *de mut. nom.* § 98 vol. III p. 174,3. *de praem. et poen.* § 50 vol. V p. 347,4. 183,10 τοῦ Σεβαστοῦ γένους] τοῦ σεβαστ(ε)ίου γ. 204,18 ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας ἄχρι (μέχρι ceteri) ποδῶν φρίκη κατέσχητο cum H edendum est, quo optime comprobatur observatio illa μέχρι et ἄχρι particulas tantum non ubique ita collocatas esse apud Philonem, ut μέχρι vocabulum in vocalem desinens sequatur, ἄχρι autem consonantem excipiat (cf. Jul. Jessen, *De elocutione Philonis Alexandrini* p. 5. Wendland, *Die Therapeuten* p. 726. Krell l. l. p. 15). eadem dictio saepius occurrit in Philonis libris: *de spec. leg.* IV (*de concup.*) § 83 vol. V p. 228,11. *q. deus s. immut.* § 127 vol. II p. 83,10 ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας ἄχρι ποδῶν ἐσχάτων (ex egregia Wendlandii coniectura, qui *de plant.* § 111 p. 155,7 ἀπὸ κεφαλῆς <ἄκρας> ἕως ποδῶν ἐσχάτων emendavit coll. Clem. *Paedag.* III § 54 p. 286 P. ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας ἄχρι ποδῶν ἐσχάτων, cf. Mus. Rhen. N. S. LII [1897] p. 482). *de vit. Mos.* I § 15 vol. IV p. 123,5. § 128 p. 150,13. *de spec. leg.* I (*de vict.*) § 232 vol. V p. 57,2 ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν. quare oleum et operam perdidisse videtur Jessen, qui hoc loco (204,18) a vulgata lectione μέχρι profectus quin verba ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας vitii aliquid traxissent non dubitavit. ἄκρας igitur ex ἄχρις corruptum esse ariolatur posteaque librarium, ut labenti sententiae succurreret,

μέχρι inculcasse opinatur, quo sublato legendum esse putat ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρις ποδῶν. idem Jessen (p. 5), quod hic leviter attingere mihi liceat, alium quoque locum frustra sollicitavit, nempe 148,24 τὰς ἐξῆς λοιπὸν ἐπεραιούτο νήσους . . τὰς ἄλλας ὅσαι κεῖνται στοιχηδὸν ἐξῆς μέχρι τῆς ἐφ' ἣν τελευταίαν ἐλθεῖν ἔδει, ubi cum μέχρι excipiat vocem ἐξῆς consonante terminatam, verba στοιχηδὸν ἐξῆς uncinis inclusit, quippe quae inepte repetita interpolatorem proderent. at iam Wendland (l. c.) Philonem non eadem severitate vitare μέχρι post consonantes monuit atque ἄχρι post vocales vocemque στοιχηδόν a Philone alibi quoque usurpatam (137,6. *de Ios.* § 160 vol. IV p. 95,10) minime esse attrectandam. 221,6 μυμεία cum H anteposuimus vulgatae formae μυμία, nisi forte, cum neutra forma alias in graecitate inveniatur, codicum scripturam labem quandam contraxisse putandum est.

Haec hactenus de codicibus, quibus editionem meam superstruxi. restat ut de prioribus editionibus, quas in textu meo constituendo adhibui, deque virorum eruditorum opera, quam his Philonis scriptis emendandis navaverunt, pauca adiciam. ac primum quidem nominandus est Turnebus, qui cum in *Flacco* uno codice L usus esse videatur, bene multis locis textum mendis inquinatum suppeditat. nonnumquam vero divinando verum invenit scriptorisque manum restituit his quidem locis, quibus alii quoque quotquot nobis innotuerunt codices in aperte corrupta scriptura concinunt: p. 130,15 δύο] ἐν δυσίν. 130,26 δὲ ἐωμένου] δὲ ὠνουμένου. 131,7 ἐνδεδέχθαι (cf. 168,4. 169,14. 170,26)] ἐνδεδεῖ(τ)χθαι. 132,6 ὀχλοκρατίαν (cf. 180,2)] ὀχλοκρασίαν. 139,8 διαπέμψεσθαι] διαπέμψασθαι. 141,3 εἰσέδραμεν] ἐξέδραμεν. 145,12 συμποσίαρχος] ποσίαρχος. 145,14 ὅτι] ἔτι. 148,25 Κύθον] κύ(τ)νον vel κύθον. 149,12 καινήν] κενήν. 150,22 ἐσπέραν] ἐσπέρας. 153,10 δ' ἐκ] δέ. in *Legatione ad Gaium* praeter L praesto ei fuit vetustissimus codex C, cuius ope emendatiorem textum edere poterat quam in *Flacco*. nihilo minus hic quoque Turnebo in coniecturis salus erat petenda, ubi codicibus suis erat destitutus. et plus uno loco, quo ne in aliis quidem codicibus quicquam subsidii est, flores in eius hortulo nati a posterioribus decerpti sunt. pauca acuminis eruditionisque eius specimina afferam: p. 162,21 ἀσαφεῖς] σαφεῖς. 166,23 τῆς περιττῆς εὐνοίας ἀμοιβὰς . . ἀντιλαβὼν (cf. 123,2)] τῆς περὶ τῆς εὐνοίας ἀμοιβῆς . . ἀντιλαβὼν.

187,4 ἐὰν ἔτι κέντρον ἐγκαταμίξης . . ὑποκακότηθες] ἐὰν εἴ τι (οὖν τι A) κέντρον ἐγκαταμίξης . . ὑπὸ κακότηθῃ vel ὑπὸ κακοθηθείας. 196,26 σχῶν] σχόντος. 201,23 κατ' ἀπόγνωσιν] κατὰ πρόγνωσιν. 206,14 ἀρχιερωσύνην] ἀρχιερωσύνη. 208,18 ὁ πάππος σου] ὁ πάππος οὗ vel μου. rursus non desunt exempla ita comparata, ut errores sive operarum (189,10 νενιηκόσι pro νενικηκόσι) sive alia vitia inde a Turnebi editione principe in omnes quae insequabantur editiones migrarent. sic 163,11 pro καταδαρθόντα, quod reposuit Cohn, ex codicum mendosa lectione omnes ediderant καταδαρθέντα, licet 150,23 iuste legatur καταδαρθών et alio loco (*de spec. leg.* II [*de septen.*] § 102 vol. V p. 111,3) Mangey codicum formam καταδαρθέντες correxerit. 201,4 in omnibus editionibus propagatur τῶν χωρῶν (pro χώρων) ἐπετρόπευσεν, ἐν οἷς et 204,4 ἔρεσθαι aliiue falsi accentus. 202,8 monstruosum illud ῥάως ex una editione in alteram transiit. porro invitis codicibus legebatur 181,24 πλουσίῳ (pro πλουσίᾳ) χειρί et 192,21 πόλις δέ ἐστι τῆς Ἰουδαίας ἐν ταῖς μάλιστα πολυάνθρωπος, quamvis ad unum omnes libri ἐν τοῖς μάλιστα exhibeant. ac sane quidem sincera est codicum lectio, modo recte intellegatur. est enim ἐν τοῖς formula ad superlativi vim augendam adhibita, quae, cum τοῖς sit generis neutri, adverbii instar etiam cum femininis coniuncta occurrit (cf. Hermann ad Viger. p. 787 et Krüger I § 49, 10, 6). apud Philonem duo huius usus repperi exempla: *de spec. leg.* I (*de sacerdot. honor.*) § 151 vol. V p. 36,19 τὰς τῶν δλοκατωμάτων . . δορὰς προστάττει τοὺς ὑπηρετοῦντας ταῖς θυσίαις ἱερεῖς λαμβάνειν, οὐ βραχεῖαν ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα πολυχρήματον δωρεάν. *de spec. leg.* I (*de victim.*) § 173 p. 42,13 ἄρτος γὰρ ἐραστῇ σοφίας διαρκῆς τροφή, παρέχουσα καὶ τὰ σώματα ἄγροσα καὶ τὸν λογισμὸν ὕγιῇ καὶ ἐν τοῖς μάλιστα νηφάλιον. sed satis superque munita est haec formula his exemplis Thucydideis: III 17,1 καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὃν αἱ νῆες ἔπλεον ἐν τοῖς πλεῖσται δὴ νῆες ἄμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ κάλλει ἐγένοντο. III 82,1 οὕτως ὡμὴ ἡ στάσις προυχώρησε καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο. quibus adde Dion. Hal. *de Isocr.* 2 τὴν διάλεκτον ἀκριβοῦσα (scil. ἡ λέξις Ἰσοκράτους) ἐν τοῖς πάντο τὴν κοινὴν καὶ συνηθεστάτην. cum masculinis eadem formula frequenter coniungitur apud Philonem, cf. 147,16 φιλόκοσμος ἐν τοῖς μάλιστα γεγινώς. *de Abr.* § 69 vol. IV p. 16,21 Χαλδαῖοι ἐν τοῖς μάλιστα διαπρονήσαντες ἀστρονομίαν. *de spec. leg.* I (*de sacrif.*) § 324 vol. V p. 78,14 κοι-

νωνίας δὲ καὶ φιλανθρωπίας εἰσηγητῆς ὧν ἐν τοῖς μάλιστα ὁ νόμος. cum neutro coniungitur haec dictio *fragm.* II 664 Mang. σωτήριον ἐν τοῖς μάλιστα δικαιοσύνη.

Amplioribus librorum manu scriptorum subsidiis instructus fuit Mangey, qui in edendis his duobus opusculis etiam codices MA in usum suum vocaverat. sed ex M, qui in his libris nequaquam primi ordinis fontibus adnumerandus est, non multum redundat lucri et A, quamquam aliis locis optime inservit Philonis verbis restituendis, aliis haud immunis remansit ab interpolamentis (cf. p. LV ss. LXVII ss.), quae Mangey nimium huic libro tribuens in textum suum induxit. ceterum librorum scripturas sine delectu alias attulit, alias praeteriit, saepenumero in enotandis variis lectionibus ita peccavit, ut ex „Mss.“ se quasdam hausisse asserat, ubi codices inter se discordant vel non de pluribus manu scriptis, sed de uno tantummodo dicendum erat. in arte critica exercenda „Britannico more iusto audacior“ (Ernesti) non semper liber fuit ab effrenata sanissima sollicitandi et insolentissima quaeque captandi libidine. nihilo secius vir ille, ut erat diligentissimus dictionis Philoneae observator atque immensa copia doctrinae egregioque ingenio praeditus, persaepe haud vulgaria critici acuminis specimina dedit, ut optime eum de his quoque scriptis meritum esse iure fatendum sit.

Editionis Mangeianae censuram egit Ioannes Augustus Ernesti in *Novis Actis Eruditorum* anno MDCCXLV publicatis nr. IX 385—402; in qua censura ex more aetatis illius anonyma — sed Ernestium auctorem esse ex Dahlii *Chrestomathia* II p. VIII comperimus — locos inprimis ex *Flacco* et ex *Legatione ad Gaium* a Mangeio coniecturis attrectatos circumspecto iudicio in examen vocavit, „quoniam maxime apud omne genus doctorum hominum in pretio esse debent hi libelli“ (p. 394). en elenchus locorum, de quibus Ernesti sive brevius sive fusius disputat: p. 124, 4. 17. 125, 6. 129, 1. 133, 18. 135, 20. 142, 10. 148, 16. 150, 1. 152, 27. 153, 1. 154, 7. 155, 10. 11. 157, 11. 21. 160, 21. 22. 161, 23. 162, 11. 19. 166, 6. 167, 17. 169, 8. 19. 170, 28. 171, 23. 175, 12. 176, 15. 177, 5. 184, 9. 187, 6. 188, 27. 192, 12. 193, 8. 194, 16. locos quosdam ex *Legatione ad Gaium* petitos examinavit et a Mangeii mutationibus defendere studuit Ioannes Christophorus Gottleber, illustris Afranei quondam rector, in prolusionibus, quibus inscripsit *Animad-*

versionum historicarum et philologico-criticarum ad Philonis Legationem ad Caium (sic). Specimen I—V. Misenae 1773—4. et de his quidem locis accuratius agit: p. 161,9 (I p. XII). 182,4. 6 (III p. Vsq.). 188,27 (I p. VII). 196,3 (II p. XIII). 207,11 (IV p. XV). 212,17. 213,5. 14 (III p. XII sqq.). 223,7 (I p. V).

Separatim absque nominis indicio editus est *Philonis Iudaei liber de virtutibus sive de Legatione ad Caium imperatorem* Lipsiae a. 1781. sed Samuelem Fridericum Nathanaelem Morum, professorem olim Lipsiensem, editorem esse Dahl (l. c. II p. V) et Harles (in Fabricii *Bibl.* IV 741) testantur. et Morus quidem nudum textum Mangeianum nihil fere mutatum typis excudendum curavit neque praefatione neque adnotatione quadam adiecta. sic eidem falsi accentus (170,17 λεοντήν. 177,21. 180,13 μίσος. 179,1 σπᾶσαι. 190,7 μηνύσαι. 200,22 συνηρπᾶσθαι etc.), eidem typhothetarum errores (188,26 τε πάθομεν. 189,10 νενινηκόσι. 193,8 Ἰαμνείφ) atque apud Mangeium recurrunt. nisi in pusillis rebus a Mangeiano exemplari recedere ausus non est, sic 158,16 διαγγελθείσης nescio qua de causa edidit pro διαγγελείσης, 167,7 ἐγένετο pro ἐγεγένητο. 198,5 falsam formam ἐξεγκωνισμένων (pro ἐξηγκωνισμένων) corrigere studens alio modo corruptit scribendo ἐξαγκωνισμένων. hic illic textum tacite correxit: 201,4 τῶν χωρῶν ἐπετρόπευσεν, ἐν αἷς (οἷς codd.) vel voculam inseruit (171,25 τὰς <δὲ> ἀδελφάς. 175,15 λέγεται <δὲ>. 183,20 νεώς, <δς>) vel uncis circumscripsit (163,14 ὥς. 166,12 καί. 184,13 ἦν sic mutata interpunctione: πῶς οὖν ἀπεδέχετο; τὴν πέραν τοῦ Τιβέρεως ποταμοῦ μεγάλην τῆς Ρώμης ἀποτομὴν [ἦν] οὐκ ἡγγόει κατεχομένην . . πρὸς Ἰουδαίων). denique legentium commoditati ita consulere studuit, ut textum in 95 capita distingueret, qua in re interdum haud sane feliciter versatus est, quandoquidem sententiarum conexum discerp-
sit; cf. e. gr. 156,3. 157,20. 162,9. contra perutili commentario critico et exegetico instructos utrosque edidit libellos historicos Dahl sub hoc titulo: *Chrestomathiae Philoniana pars altera sive Philonis Alexandrini libelli illustres adversus Flaccum et de Legatione ad Caium cum animadversionibus editi a Ioanne Christiano Guiliel. Dahl.* Hamburgi 1802. praeterquam quod Dahl ipse emendando textui operam dedit, ad calcem editionis suae (p. 412—420) cum pauculis suis Addendis coniecturas atque observationes criticas adiecit, quas cum eo communicaverat Christi-

anus Fridericus Matthaei, graecarum litterarum in academia Vitebergensi olim professor.

Praeter hos viros doctos, quorum opera textus a varii generis vitiis purgatus est, in apparatu critico memoravi coniecturas Ioannis Baptistae Cotelarii (127,2. 137,13. 213,10, cf. *Ecclesiae graecae monumenta*. Tomus II. Lutetiae Parisiorum 1681, p. 635 sq. 645. 683) et Ezechielis Spanhemii (207,20, cf. *Orbis romanus* in Thesauro antiquitatum romanarum congesto a Ioanne Georgio Graevio. Tom. XI. Traiecti ad Rh. 1699. Exercitatio prima cap. XVIII p. 50). sparsim nominandus erat Carolus Siegfried (163,14, cf. *Philo von Alexandria als Ausleger des Alten Testaments* p. 71), Ludovicus Mendelssohn (185,4 σπυρίδος in schedis eius inveni) et Aemilius Schürer, *Geschichte des jüdischen Volkes im Zeitalter Jesu Christi*, qui hisce locis mutationes protulit: 133,19 (Vol. III⁴ p. 77). 192,16 (I 503; cf. etiam O. Hirschfeld in *Beiträge zur alten Geschichte* II [1902] p. 48). 213,16 (II 361).

Pauca denique adiungenda sunt de versionibus horum libellorum seorsum editis. *Legationem ad Gaïum* Dahlio et Harlesio testibus in linguam vernaculam fideliter quidem, at invenuste parumque in universum feliciter transtulit animadversionesque quasdam ad res pertinentes addidit Ioannes Fridericus Eckhard, Isenacensis gymnasii quondam director: *Die Gesandtschaft an den Cajus* (sic): *Aus dem Griechischen des Philo übersetzt*. Lipsiae 1783. ipse quidem hanc interpretationem inspicere non potui. Franco-Gallice utraque opuscula edidit F. Delaunay in eo libro, cuius iam supra (p. L) mentionem inieci: *Contre Flaccus ou de la Providence* (p. 201—270). *Légation à Caïus ou des Vertus* (p. 271—389). haec quoque translatio hodie vix cuiquam satisfaciet, ut quae obsoleto textu innitatur iustoque liberior saepius non tam verba quam sensum neque semper verum reddat.

Iam reliquum est, ut gratissimo animo duorum virorum humanitatem recorder, qui ad hoc opus promovendum et absolvendum vario modo contulerunt. atque insigni subsidio mihi erat Leopoldi Cohn amici mei ingenium, cuius consilio prudenti in locis contortis ac difficilibus uti mihi licebat. idem comes fidus per omnia in corrigendis plagulis multa quae in usum meum converterem indicavit, plurimos locos ex intima sua Philonis scientia acutissime emendavit semperque inde-

fesso labore me adiuvit. neque minore voluntate devinxit me Paulus Wendland, cui praeter coniecturas aliquot egregias plurima debentur indirectae quae dicitur memoriae testimonia. huic quoque amico, qui corrigendarum plagularum laborem mecum partitus est, pro eximia benevolentia, qua me constanter sublevavit, grates habeo atque ago debitas. — mentem denique memorem hoc quoque loco testificor collegae meo Arthuro Stein, qui, quotienscumque eum consului de rebus inprimis ad prosopographiam spectantibus, numquam mihi defuit.

Scribebam Pragae

m. Septembri a. MDCCCXIV.

SIGOFREDUS REITER

ADDENDA ET CORRIGENDA

- p. 3,16 adnot. παλαιοδοῦλοις] corr. sed cf. § 148.
 18,15 corr. εἶσιν.
 21,20 adnot. corr. 20—26,7.
 28,18 corr. θῶπ'.
 29,9 corr. δ'.
 36,1 scribendum fortasse ἀπὸ τῆς συνωθοῦσης (M) ἐπηρείας.
 49,11 corr. ἐτοίμου.
 64,1 adnot. corr. νέους παῖδας.
 70,1 corr. παραπεμφθεῖς.
 78,2 corr. ἐκείνου.
 80,8 dele adnot. κενόν] κενός E.
 84,14 adnot. corr. τὴν τοῦ ὄλου διαμονήν E.
 84,15 dele adnot. ἐπὶ μέρη E.
 95,17 corr. αἴς.
 120,4—6 adnot. cf. Eus. *Hist. eccl.* II 5,7 (Φίλων) ἱστορεῖ Σηιανόν .. ἄρδην τὸ πᾶν
 ἔθνος ἀπολέσθαι σπουδὴν εἰσαγγοχένοι.
 132,6 adnot. corr. ὀχλοκρατίαν Turn. (v).
 143,28 ante μέλλοντος tyrothetae errore intercidit τοῦ.
 145,1—23 adnot. corr. τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Φλάκκου.
 145,19 adnot. corr. ἀγέννητα MHN(v).
 148,18 adnot. add. DV p. 683 (cf. II 652 Mang.) χρήσιμον καὶ ταῖς ἐτέρων ἀτυχίαις
 σωφρονίζεσθαι.
 153,22 corr. εἰλικον.
 157,1. 2 adnot. cf. Eus. *Hist. eccl.* II 6, 1 μετὰ δὲ τὴν Τιβερίου τελευτὴν Γάιον τὴν
 ἀρχὴν παρεληφότα πολλὰ μὲν .. ἐνυβρίσαι.
 164,14—17 adnot. corr. Flor. Par. nr. 29.
 170,1 adnot. corr. ὑπερέκυπτεν L.
 170,20 post ἤσκειτο non plene, sed coli signo interpungendum erat.
 173,7 174,23 corr. Χάριτας.
 176,6 adnot. cf. Hom. *Hymn.* VII 4 sqq. συναρωγὲ θέμιστος, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
 βροτῶν ἐπὶ κούρε.
 180,2 adnot. corr. ὀχλοκρατίαν Turn. (v).
 191,1—3 adnot. corr. cod. Laur. VII.
 208,15 adnot. corr. ἕδος CGO (v).
 218,15 corr. ἀπεχθανόμενος et adnot. corr. ἀπεχθανόμενος CGOH (Turn.): ἀπεχθόμενος
 MA (Mang.).
-

INDEX SIGLORUM

- C = Parisinus graecus 435
M = Laurentianus X 20
U = Vaticanus graecus 381
F = Laurentianus LXXXV 10
G = Vaticano-Palatinus graecus 248
O = Bononiensis graecus 3568
A = Monacensis graecus 459
Q = Parisinus graecus 2075
T = Ambrosianus D 27
H = Venetus graecus 40
P = Petropolitanus XX Aa 1
L = Parisinus graecus 433

N = Neapolitanus II C 32 (excerpta)
D = Sacra Parallela
 DC = Coislinianus 276
 DK = Vaticanus graecus 1553
 DP = Parisinus graecus 923
 DM = Venetus graecus 138
 DH = Hierosolymitanus 15
 DR = Rupefucaldinus (Berolinensis Phill. 1450)
 DL = Laurentianus VIII 22
 DV = Vaticanus graecus 1236

Eus = Eusebius
Arm = versio Armenia
Lat = vetus versio Latina
Turn. = Turnebus
Mang. = Mangey
 v = lectio vulgata
-

ΦΙΛΩΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΕΙΝΑΙ

445 M. (1.) Ὁ μὲν πρότερος λόγος ἦν ἡμῖν, ὃ Θεόδοτε, περὶ τοῦ δοῦλον 1
εἶναι πάντα φαῦλον, ὥς καὶ διὰ πολλῶν καὶ εἰκότων καὶ ἀληθῶν
5 ἐπιστῶσάμεθα· οὐτοσί δ' ἐκείνου συγγενῆς, ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος
ἀδελφὸς καὶ τρόπον τινὰ δίδυμος, καθ' ὃν ἐπιδείξομεν, ὅτι πᾶς ὁ ἀστείος
ἐλεύθερος. τὸν μὲν οὖν τῶν Πυθαγορείων ἱερώτατον θίασον λόγος ἔχει 2
μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων καλῶν καὶ τοῦτ' ἀναδιδάσκειν, „ταῖς λεωφόροις
μὴ βαδίζειν ὁδοῖς“, οὐχ ἵνα κρημνοβατῶμεν — οὐ γὰρ ποσὶ κάματον
10 παρήγγελλεν —, ἀλλ' αἰνιττόμενος διὰ συμβόλου τὸ μῆτε λόγους μῆτ'
ἔργοις δημῳδεσι καὶ πεπατημένοις χρῆσθαι. ὅσοι δὲ φιλοσοφίαν γνησίως 3

Tit. Φίλωνος περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον ἐλεύθερον εἶναι M (Eus): φίλωνος περὶ τοῦ πάντα
σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον G, φίλωνος ἰουδαίου περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον
AQ, τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον F, περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον
εἶναι ἐλεύθερον HP, φίλωνος ὅτι πᾶς ἀστείος ἐλεύθερος T

3 πρότερος] πρῶτος QT ὦ om. QT 3. 4 δοῦλον εἶναι πάντα φαῦλον M (cf. Eus.

Hist. eccl. II 18, 6): πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον F, πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον ceteri (v)

4 καὶ ἀληθῶν om. Q ἀληθῶν M: ἀληθινῶν ceteri (v) 5 δὲ M

6 δίδυμον H¹P ὁ ante ἀστείος om. G 7 οὖν om. A πυθαγορίων MP

8 τοῦτο AT, ταῦτ' F 10 παρήγγελλεν MF²: παρήγγειλεν ceteri (Turn.)

10. 11 μῆτε λόγους μῆτ' ἔργοις] μῆτ' ἔργοις μῆτε λόγους MHP (v) 11. 2, 1 φιλοσοφίας
γνησίας ἐσπάσαντο conl. Mang.

3 cf. Diog. La. VII 121 (Stoicorum doctrina) μόνον τ' ἐλεύθερον (scil. τὸν σοφὸν εἶναι),
τοὺς δὲ φαύλους δούλους. Cic. Parad. V Ὅτι μόνος ὁ σοφὸς ἐλεύθερος καὶ πᾶς ἄφρων
δούλος.

8 cf. Diog. La. VIII 17 ἦν δ' αὐτῷ (Pythagorae) τὰ σύμβολα τάδε·
„... τὰς λεωφόρους μὴ βαδίζειν“. Aelian. Var. Hist. IV 17 προσέταττε δὲ ὁ αὐτὸς
Πυθαγόρας ... μὴδὲ βαδίζειν τὰς λεωφόρους ὁδοὺς. Clem. Alex. Strom. V 5 p. 664 P.
καὶ Πυθαγόρας οὐκ ὀκνεῖ ἀπαγορεύειν τὰς λεωφόρους ὁδοὺς βαδίζειν, προστάττων μὴ δεῖν
ταῖς τῶν πολλῶν ἔπασθαι γνώμαις ἀκρίτοις καὶ ἀνομολογουμέναις οὖσαις. Porphyry. Vita
Pythag. 42 ἦν δὲ καὶ ἄλλο εἶδος τῶν συμβόλων τοιοῦτον· „... τὰς δὲ λεωφόρους μὴ βαδι-
ζειν“, δι' οὗ ταῖς τῶν πολλῶν ἔπασθαι γνώμαις ἐκώλυεν.

ἡσπάσαντο, καταπειθεῖς γενόμενοι τῷ προστάγματι νόμον αὐτὸ μᾶλλον δὲ
 θεσμὸν ἰσοῦμενον χρησμῷ ὑπετόπησαν, δόξας δ' ἀγελαίους ὑπερκύψαντες
 ἀτραπὸν ἄλλην ἐκαινοτόμησαν ἄβατον ἰδιώταις λόγων καὶ δογμάτων, ἰδέας
 4 ἀνατείλαντες ὧν οὐδενὶ μὴ καθαρῷ θέμις ψαύειν. λέγω δὲ μὴ καθαρούς,
 ὅσοι ἢ παιδείας εἰς ἅπαν ἄγευστοι | διετέλεσαν ἢ πλαγίως ἀλλὰ μὴ ἐπ' p.446
 εὐθείας αὐτὴν ἐδέξαντο κάλλος τὸ σοφίας εἰς τὸ σοφιστείας αἰσχος μεταχα- 6
 5 ράζαντες. οὗτοι τὸ νοητὸν φῶς ἰδεῖν οὐ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν τοῦ
 κατὰ ψυχὴν ὄμματος, ὃ ταῖς μαρμαρυγαῖς πέφυκεν ἐπισκιάζεσθαι,
 καθάπερ ἐν νυκτὶ διάγοντες ἀπιστοῦσι τοῖς ἐν ἡμέρᾳ ζῶσι καὶ ὅς' ἂν
 αὐγαῖς ἀκράτοις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων εἰλικρινέστατα περιαιθρήσαντες διη- 10
 γῶνται τεράστια νομίζουσι φάσμασιν ἐοικότα, τῶν ἐν τοῖς θαύμασιν οὐ δια-
 6 φέροντα. πῶς γὰρ οὐκ ἐκτόπια καὶ θαύματ' ὄντως, φυγάδας μὲν καλεῖν τοὺς
 μὴ μόνον ἐν μέσῃ τῇ πόλει διατρίβοντας, ἀλλὰ καὶ βουλεύοντας καὶ δικάζοντας
 καὶ ἐκκλησιάζοντας, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀγορανομίας καὶ γυμνασιαρχίας καὶ
 7 τὰς ἄλλας λειτουργίας ὑπομένοντας, πολίτας δὲ τοὺς ἢ μὴ ἐγγραφέντας 15
 τὸ παράπαν ἢ ὧν ἀτιμία καὶ φυγὴ κατέγνωσται, πέραν ὄρων ἀνθρώπου
 ἐληλαμένους, οὐ μόνον οὐκ ἐπιβῆναι τῆς χώρας ἀλλ' οὐδ' ἐξ ἀπόπτου τὸ
 πατρῶον ἔδαφος θεάσασθαι δυνάμενους, εἰ μὴ τισι Ποιναῖς ἐλαύνουν-

1 γινόμενοι HAQT	προστάγματι] πράγματι AQT	νόμον M: λόγον ceteri (v)
αὐτὸν P	2 ὑπετόπασαν A	δόξας δ' GA: δόξας (om. δ') ceteri, καὶ
δόξας v	ἀγελαίας GT	3 ἄλλην codd.: ἄβατον Mang. ἄβατον
hoc loco M: om.	ceteri	4 ἀνατείλαντες M: ἀναστείλαντες
ceteri (v)	ψαύειν M: ψαῦσαι ceteri (v)	6 αὐτὴν ἐδέξαντο] αὐτῆς ἐγεύσαντο
AQT (Mang.)	σοφιστείας GH, σοφιστίας P Urbin.: σοφίας ceteri	6. 7 μετα-
χαράξαντες] παραχαράξαντες HP (v)	7 οὗτοι γὰρ G	τὸ om. M Urbin.
οὐ MFGA Urbin.: μὴ HPQT (v)	8 κατὰ ψυχὴν] κατ' ὅψιν QT	9 ὅς' FGAP: ὅσα
H (v), ὅσοι M, ὥς QT	10 αὐγαῖς M: αὐτοῖς ceteri (v); (ἐν) αὐγαῖς conicio	
ἀκράτοις τῶν ἡλιακῶν M (ἀκτίνων addidi): ἀκτίνων κρατούντων FG, ἀκτίνων κρατούντων		
ἡλιακῶν AQT, ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπικρατούντων HP (v)		εἰλικρινεστέrais M
παραθρήσαντες A	10. 11 διηγῶνται] διάγονται M; (ἐκείνοι) διηγῶνται conicio	
11 φάσματα AQT	ἐοικότα—θαύματ' (12) om. AQT	τοῖς om. Mang.
12 ἔκτοπα F	θαύματα F ² , αὐτόματα M	ante φυγάδας add. ὥς AQT
13 καὶ δικάζοντας om. AQT	16 ἢ om. F	πέραν ὄρων] πέραν ὄρων G,
πέραν ὄρων F, περιορᾶν HP (Turn.)	17 ἐπιβῆναι] ἀποβῆναι AQ	18 ἔδαφος]
πέδον F in textu, ἔδαφος mg F	δυνάμενοι M	

4—9 Cod. Urbin. gr. fol. 306 v: φίλωνος: λέγω δὲ μὴ καθαρούς — ἀπιστοῦσι τοῖς ἐν
 ἡμέρᾳ ζῶσιν. 7—11 cf. Plat. Resp. VII 514 ss. 17 sq. Euseb. Hist.
 eccl. III 6,3 τὸ πᾶν ἔθνος (Iudaeorum) ἐξ ἐκείνου καὶ τῆς περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα γῆς πᾶμπαν
 ἐπιβαίνειν εἴργεται νόμου δόγματι καὶ διατάξεσιν Ἀδριανοῦ, ὥς ἂν μὴδ' ἐξ ἀπόπτου θεωροῖεν
 τὸ πατρῶον ἔδαφος, ἐγκελευσαμένου· Ἀρίστων ὁ Πελλαῖος ἱστορεῖ.

το θανατῶντες; ἔφεδροι γὰρ καταστειχόντων κολασταὶ μυρίοι, καὶ δι' 8
 ἑαυτῶν ἡκονημένοι καὶ νόμων προστάξεσιν ὑπηρετοῦντες. (2.) πῶς δὲ οὐ 8
 παράλογα καὶ γέμοντα πολλῆς ἀναισχυντίας ἢ μανίας ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω
 — διὰ γὰρ ὑπερβολὴν οὐδ' οἰκείων ὀνομάτων εὐπορῆσαι ῥάδιον — πλουσίους
 5 μὲν ὀνομάζειν τοὺς ἀπορωτάτους καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς, λυπρῶς
 καὶ ἀθλίως ἀποζῶντας, μόλις τὸ ἐφήμερον ἐκπορίζοντας, ἐν εὐθηνίᾳ
 κοινῇ λιμὸν ἐξαίρετον ἔχοντας, ἀρετῆς αὖρα, καθάπερ ἀέρι φασὶ τοὺς
 τέττιγας, τρεφομένους, πένητας δὲ τοὺς ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ πλήθει κτη- 9
 μάτων καὶ προσόδων καὶ ἄλλων ἀμυθῆτων ἀγαθῶν ἀφθονίᾳ περιρρεομένους,
 10 ὧν ὁ πλοῦτος οὐ συγγενεῖς καὶ φίλους αὐτὸ μόνον ὦνησεν, ἀλλὰ καὶ τῆς
 οἰκίας ἔξω προσελθὼν μεγάλους ὀμίλους δημοτῶν καὶ φυλετῶν, διαβάς δ'
 ἔτι μεῖζον καὶ πόλει χορηγεῖ τὰ πάντα, ὧν εἰρήνη χρεῖος ἢ πόλεμος;
 ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ὀνειρώξεως τοῖς μὲν ἀμφιθαλέσι καὶ τῷ ὄντι εὐπατριδαίς, 10
 ὧν οὐ γονεῖς μόνον ἀλλὰ καὶ πάπποι καὶ πρόγονοι μέχρι τῶν ἀρχηγετῶν καὶ
 15 πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν ἐπιφανέστατοι γεγόνاسι, δουλείαν ἐτόλμησαν
 ἐπιφημίσαι, τοῖς δ' ἐκ τριγωνίας στιγματίαις, πεδότριψι καὶ παλαιοδοῦλοις,
 7 M. ἐλευθερίαν. ἐστὶ δὲ | τὰ τοιαῦτα, ὡς ἔφην, πρόφασις ἀνθρώπων, οἱ διὰ- 11
 νοιαν μὲν ἡμαῦρωνται, δοῦλοι δ' εἰσὶ δόξης ἐπ' ἀνέχοντες αἰσθήσεσιν, ὧν τὸ
 συνέδριον ὑπὸ τῶν κρινομένων αἰεὶ δεκαζόμενον ἀβέβαιον. χρῆν δὲ αὐτούς, 12

1 κατὰ στειχόντων MA, καταστιχόντων P (Turn.) 1. 2 δι' αὐτῶν M
 2 δ' M 3 λέγω] λέγειν GAQT 4 οὐδ'] οὐκ QT 5 ἐνδεεῖς] ἐπιδεεῖς
 HP (v) λυπρῶς M (Mang.) 6 ἐκπορίζοντας] εὐπορίζοντας F, κομίζοντας
 H (v) ἐν] ἢ T 7 κοινῇ] πολλῇ M αὔραις M ἀέρος A,
 ἀέρι om. QT, δρόσφ coni. Mang. 8 τοὺς] τῶν ἐν QT 8. 9 κτημάτων]
 χρημάτων A 11 οἰκίας] οἰκείας FH² 11. 12 δ' ἔτι] δέ τι H (v), τε
 (om. δ') M 12 εἰρήνην M πόλεμον M 13 δὲ] γὰρ M
 14 μόνον M: μόνοι ceteri (v) 15 alterum πρὸς om. A ἐτόλμησαν M:
 ἐπετόλμησαν ceteri (v) 16 τριγωνίας MFG: τριγενείας ceteri (v) στιγματίαις]
 μαστιγίαις QT, ἐπηματίαις M πεδότριψι MG (Wilamowitz): παιδότριψι ceteri (v);
 οἰκότριψι coni. Mang. παλαιοδοῦλοις] παλιμβόλοις coni. Wilamowitz, sed cf. § 147
 17 ἀνθρώπων] ἀνδρῶν M 19 δεκαζόμενον v (Turn.): δικαζόμενον codd.
 ἀβέβαιον] οὐ βέβαιον A ἐχρῆν AQT δ' GA

7 Philo de vita contempl. § 35 ... ἐθισθέντες, ὥσπερ φασὶ τὸ τῶν τέττιγων γένος, ἀέρι
 τρέφεσθαι. cf. Plat. Phaedr. 259c ... ἐξ ὧν τὸ τέττιγων γένος μετ' ἐκείνο φύεται, γέρας
 τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν τροφῆς δεῖσθαι, ἀλλ' αἰτόν τε καὶ ἄποτον εὐθὺς γενό-
 μενον ἄδειν, ἕως ἂν τελευτήσῃ. Theocr. IV 16 μὴ πρῶκας σιτίζεται ὥσπερ ὁ τέττιξ.
 Vergil. Ecl. V 77 dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadae. Plin. Nat. Hist.
 XI 91 Chamaeleonum stelliones qui quodam modo naturam habent, rore tantum
 viventes praeterque araneis. (92) Similis cicadis vita.

περὶ οὗ ὁ λόγος τὰς ἀποδείξεις εὐσκόπως ἐφαρμόττωμεν. δουλεία τοίνυν 17
 ἡ μὲν ψυχῶν, ἡ δὲ σωμαίων λέγεται· δεσπόται δὲ τῶν μὲν σωμαίων
 ἄνθρωποι, ψυχῶν δὲ κακίαι καὶ πάθη. κατὰ ταῦτά δὲ καὶ ἐλευθερία·
 ἡ μὲν γὰρ ἄδειαν σωμαίων ἀπ' ἀνθρώπων δυνατωτέρων, ἡ δὲ διανοίας
 18 M. ἐκχειρίαν ἀπὸ τῆς τῶν παθῶν δυναστείας | ἐργάζεται. τὸ μὲν οὖν 18
 6 πρότερον οὐδὲ εἰς ζητεῖ· μυρίαί γὰρ αἱ ἀνθρώπων τύχαι, καὶ πολλοὶ
 πολλάκις καιροῖς ἀβουλήτοις τῶν σφόδρα ἀστείων τὴν ἐκ γένους ἀπέβαλον
 ἐλευθερίαν· ἀλλ' ἔστιν ἡ σκέψις περὶ τρόπων, οὐς οὐτ' ἐπιθυμῖαι οὔτε
 φόβοι οὐδ' ἡδοναὶ οὔτε λύπαι κατέξουσιν, ὥσπερ ἐξ εἰρκτῆς προεληλυθότων
 10 καὶ δεσμῶν οἷς ἐπεσφίγγοντο διαφευγμένων. ἀνελόντες οὖν ἐκποδὼν τὰς 19
 προφασιστικὰς εὐρεσιλογίας καὶ τὰ φύσεως μὲν ἀλλότρια δόξης δ' ἡρηγμένα
 ὀνόματα οἰκοτριβῶν ἢ ἀργυρωνήτων ἢ αἰχμαλώτων τὸν ἀψευδῶς ἐλεύ-
 θερον ἀναζητῶμεν, ὃ μόνον τὸ αὐτοκρατὲς πρόσσεσι, καὶ μυρίοι γράφωσι
 δεσπότας ἑαυτοῦς. ἀναφθέγγεται γὰρ ἐκεῖνο τὸ Σοφόκλειον οὐδὲν τῶν
 15 πυθοχρήστων διαφέρειν·

„θεὸς ἐμὸς ἄρχων, θνητὸς δ' οὐδέεις“.

ταῦ γὰρ ὄντι μόνος ἐλεύθερος ὁ μόνον θεῷ χρώμενος ἡγεμόνι, κατ' ἐμὴν δὲ 20

1 εὐσκόπως] εὐκόλως F ἐφαρμόττωμεν M, ἐφαρμόσωμεν AQT δουλεία μὲν
 τοίνυν M 2 ψυχῶν] ψυχῆς HP (Turn.) 3 κακίαι M: κακία ceteri (Turn.)
 κατωτά M (κατὰ ταῦτά scripsi): κατὰ ταῦτόν F, κατὰ τὰ αὐτά ceteri (v)
 ἐλευθερία M (ἐλευθερία scripsi): ἡ ἐλευθερία ceteri (v) 4 σωμαίων] σώμασιν M
 ἀπ' ἐπ' F δυνατωτέρων] σωμαίων δυνατωτέρων H (v) 5 ἐκχειρίαν
 APQT δυναστείας] διανοίας HP (Turn.), δυναστείας mg P οὖν] δὴ M
 6 μυρίων AQT αἱ M: om. ceteri (v) τύχαι M: ψυχῆς ceteri (Turn.)
 πολλοῖς F 7 καιροῖς] καὶ τοῖς QT σφόδρ' FGH 8 σκῆψις HP,
 post σκέψις add. τούτων F 9 οὔτε ἡδοναὶ M εἰρκτῆς MPT
 10 ἐκποδῶν] ἐκ ποδῶν FG, ἐκ προγόνων M 11 προφητικὰς G; σοφιστικὰς conl.
 Mang. εὐρεσιλογίας] ἐλευθερίας H mg P (v) εὐρησιλογίας G
 12 ἡ ἀργυρωνήτων ἢ M: καὶ ἀργυρωνήτων (om. altero ἢ) ceteri (Turn.)
 13 ἐπιζητῶμεν AQT 14 ἀναφθέγγεται F 14. 15 τῶν πυθοχρήστω A
 16 ἐμὸς codd.: ἐμοὶ v θνητὸς] θνητῶν HP (v) δ' MA: δὲ ceteri (v)
 οὐδέεις AQT: οὐδὲ εἰς ceteri (v) 17 μόνον] μόνος QT δὲ om. QT

1 sqq. *Ambros. Epist.* 37, 24 ... gemina enim servitus est, altera corporis, animarum
 altera: domini autem corporis quidem homines, animarum autem malitiae et passiones,
 a quibus sola animi libertas sapientem vindicat, ut servitio ei liceat exire.

13 Philo de post. Caini § 138 τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ δογματικώτατον (τὸ δόγμα τὸ Στωικόν
 conl. Wendl.), ὅτι ὁ σοφὸς μόνος ἐλεύθερός τε καὶ ἄρχων, καὶ μυρίους τοῦ σώματος ἐχῆ
 δεσπότης.

14 sqq. *Ambros. Epist.* 37, 28 Quis est qui Sophoclea in medium ferat
 carmina dicentia: „Iupiter mihi praeest, nullus autem hominum?“ 16 Soph.
 frg. 688, 3 ap. Arist. *Eth. Eud.* 7, 10 p. 1242^a 37, ubi Ζεὺς ἐμὸς ἄρχων. fortasse
 etiam Philo Ζεὺς scripsit, si quidem Ambrosius Philonem transscribens vertit *Iupiter*.

διάνοιαν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων, ἐπιτετραμμένος τὰ περίγεια, οἷα
 μεγάλου βασιλέως, θνητὸς ἀθανάτου, διάδοχος. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ἀρχῆς
 τοῦ σοφοῦ λόγος εἰς καιρὸν ἐπιτηδαιότερον ὑπερκείσθω, τὸν δὲ περὶ
 21 ἐλευθερίας τὰ νῦν ἀκριβωτέον. εἰ δὴ τις εἴσω προελθὼν τῶν πραγ-
 μάτων ἐθελήσειε διακύψαι, γινώσεται σαφῶς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἄλλω. 5
 συγγενὲς οὕτως, ὡς αὐτοπραγία ἐλευθερία, διότι πολλὰ μὲν τῷ φαύλῳ
 τὰ ἐμποδῶν, φιλαργυρία, φιλοδοξία, φιληδονία, τῷ δ' ἀστείῳ τὸ παράπαν
 οὐδέν, ἐπανισταμένῳ καὶ ἐπιβεβηκότι καθάπερ ἐν ἄθλων ἀγῶνι τοῖς
 22 καταπαλαισθεῖσιν, ἔρωτι, φόβῳ, δειλίᾳ, λύπῃ, τοῖς ὁμοιοτρόποις. ἔμαθε γὰρ
 ἀλογεῖν ἐπιταγμάτων, ὅσα οἱ ψυχῆς παρανομώτατοι ἄρχοντες ἐπιτάττουσι, 10
 διὰ ζῆλον καὶ πόθον ἐλευθερίας, ἥς τὸ αὐτοκέλευστον καὶ ἐθελουργὸν
 κλῆρος ἴδιος. ἐπαινεῖται παρὰ τισιν ὁ τὸ τρίμετρον ἐκείνο ποιήσας
 „τίς δ' ἐστὶ δοῦλος τοῦ θανεῖν ἄφροντις ὦν;“

ὧς μάλα συνιδὼν τὸ ἀκόλουθον· ὑπέλαβε γάρ, ὅτι οὐδὲν οὕτως δουλοῦσθαι

1 διάνοιαν] γνώμην vel ἔννοιαν conl. Mang.	τῶν] τὴν H ² (Turn.)	ἡγεμόνων
M: ἡγεμονίαν ceteri (Turn.)	ἐπιτετραμμένος M	τῶν περιγείων H ² (Turn.)
2 ἀρχῆς] τῆς ἀρχῆς HP (v)	3 τοῦ σοφοῦ M: om. ceteri (Turn.)	ἐπιτη-
δαιότατον A	ὑποκείσθω QT	4—6 τὰ νῦν — ἐλευθερία om. QT
4 τὰ νῦν] τὰ om. P	5 ἄλλω om. MA	6 εὐγενὲς A
ἐλευθερίας A	τῶν φαύλων M	7 καὶ φιληδονία F
M: ἐπανισταμένῳ FGHP, ἐπανεσταλμένον AQT	καὶ ἐπιβεβηκότι MF: κατεπιβε-	8 ἐπανισταμένῳ
βηκότι ceteri	ἄθλων] ἀθλητῶν conicio, cf. 8, 5 ἐν ἀγῶνι παγκρατιαστῶν	ἀγῶνι
τοῖς] ἀγωνιστοῖς L; ἀγωνισταῖς v	9 ὁμοτρόποις M	10 ἀλογεῖν] ἄλλο F
11 ἥς] οἷς A	12 τὸ τρίμετρον] τὸ τριμερὲς QT, τὸ τρίτον μέρος G	
τὸ om. Mang.	13 τίς δ' ἐστὶ scripsi (cf. testim.): τίς γάρ ἐστι codd.; τίς ἔστι v	
ὦν om. AQT	14 ἀπέλαβε T	οὕτως M: οὕτω ceteri (v)

6 cf. Diog. La. VII 121 εἶναι γὰρ τὴν ἐλευθερίαν ἐξουσίαν αὐτοπραγίας, τὴν δὲ δουλείαν στέρησιν αὐτοπραγίας.

7 cf. Plut. Stoic. repugn. 33 οὐδεὶς γὰρ φύεται ἀνθρώποις πόλεμος ἄνευ κακίας· ἀλλὰ τὸν μὲν φιληδονία, τὸν δὲ πλεονεξία, τὸν δὲ φιλοδοξία τις ἢ φιλαρχία συρρήγνυσιν.

8 Ambros. Epist. 37, 30 ... insurgit enim sapiens quasi victor debellatis a se ac triumphatis libidini, timori, ignaviae, maestitudini ceterisque vitiis, donec ea de possessione suae mentis eliminat et omnibus terminis finibusque suis propulset atque arceat.

10 cf. Cic. Parad. VI refrenet primum libidines, ... ceteras animi labes repellat, tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori ac turpitudini, parere desierit. Seneca Epist. 37, 4 humilis res est stultitia, abiecta, sordida, servilis, multis affectibus et saevissimis subiecta. hos tam graves dominos, interdum alternis imperantes interdum pariter, dimittit a te sapientia, quae sola libertas est.

13 Eur. frg. 958 laud. a Chrysippo ap. Plut. de aud. poet. 13 τίς δ' ἐστὶ δοῦλος τοῦ θανεῖν ἄφροντις ὦν. cf. Plut. de consol. ad Apollon. 10. Clem. Alex. Strom. IV 7 p. 586 P. Cic. ad Att. IX 2^a, 2.

14 cf. Epict. Diss. III 26, 38 ἄρ' οὐν ἐνθυμῇ, ὅτι κεφάλαιον τοῦτο πάντων τῶν κακῶν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἀγεννείας καὶ δειλίας οὐ θανάτος ἐστὶ, μᾶλλον δ' ὁ τοῦ θανάτου φόβος;

πέφυκε διάνοιαν, ὡς τὸ ἐπὶ θανάτῳ δέος, ἔνεκα τοῦ πρὸς τὸ ζῆν ἡμέρου.

(4.) χρῆν δὲ λογίσασθαι, ὅτι οὐχ ὁ τοῦ θανεῖν μόνον ἄφροντις ὢν 23
ἀδούλωτος, ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ πένεσθαι καὶ ἀδοξεῖν καὶ ἀλγεῖν καὶ τῶν
M. ἄλλων ὅσα οἱ πολλοὶ κακὰ νομίζουσι, κακοὶ τῶν | πραγμάτων ὄντες αὐτοὶ
5 κριταί, οἵτινες ἐκ τῶν χρειῶν δοκιμάζουσι τὸν δοῦλον εἰς τὰς ὑπηρεσίας
ἀφορῶντες, δέον εἰς τὸ ἀδούλωτον ἦθος. ὁ μὲν γὰρ ἀπὸ ταπεινοῦ καὶ 24
δουλοπρεποῦς φρονήματος ταπεινοῖς καὶ δουλοπρεπέσι παρὰ γνώμην
ἐγχειρῶν τὴν ἑαυτοῦ δοῦλος ὄντως· ὁ δὲ πρὸς τὸν παρόντα καιρὸν ἀρμοζό-
μενος τὰ οἰκεῖα καὶ ἐκουσίως ἅμα καὶ τλητικῶς ἐγκαρτερῶν τοῖς ἀπὸ τύχης
10 καὶ μὴδὲν καινὸν τῶν ἀνθρωπίνων εἶναι νομίζων, ἀλλ' ἐξητακῶς ἐπιμελῶς,
ὅτι τὰ μὲν θεῖα αἰωνίῳ τάξει καὶ εὐδαιμονίᾳ τετίμηται, τὰ δὲ θνητὰ
πάντα σάλῳ καὶ κλύδωνι πραγμάτων διαφερόμενα πρὸς ἀνίσους ῥοπὰς
ταλαντεύει, καὶ γενναίως ὑπομένων τὰ συμπίπτοντα φιλόσοφος εὐθύς ἐστι
καὶ ἐλεύθερος. ὅθιν οὐδὲ παντὶ τῷ προστάττοντι ὑπακούσεται, κἄν αἰκίας 25
15 καὶ βασάνους καὶ τινας φοβερωτάτας ἀπειλὰς ἐπανατείνηται, νεανιευσάμε-
νος δὲ ἀντικηρύξει·

1 πέφυκεν εἰς διάνοιαν QT τὸ MF²H²: om. ceteri 2 χρῆν MFAQT:
χρῆ GHP (v) λογίσασθαι M: λελογίσθαι ceteri (v) οὐ τοῦ θανεῖν (om. ὁ)
AQ T ὢν M: ὁ QT, om. ceteri (Turn.) 4 κακὰ νομίζουσι] κακίζουσι M
5 χρειῶν] τριῶν AQT 6 ἀπὸ τοῦ ταπεινοῦ Q 9 καὶ ἐκουσίως M: καὶ
om. ceteri (Turn.) ἐκουσία F 10 τῶν ἀνθρωπίνων M: ἀπ' ἀνθρώπων
ceteri (v) 12 διαφερόμενα] φερόμενα G 13 εὐθύς ἐστι Mang.: om. M,
εὐθύς T, εὐθύς τε ceteri (v) 14 προστάσσοντι G 15 φοβερωτάτας M:
φοβερωτέρας ceteri (v) νεανιευσάμενος M: νεανιευόμενος ceteri (v)
16 δ' M ἀντικηρύττει F

6. 7 cf. *Cic. Parad. V 1, 35* non enim ita dicunt eos esse servos, ut mancipia, ... sed si servitus sit, sicut est, oboedientia fracti animi et abiecti et arbitrio carentis suo.
8 sqq. cf. *Cic. Tusc. III 30* et nimirum haec est illa praestans et divina sapientia et perceptas penitus et pertractatas res humanas habere, nil admirari cum acciderit, nihil antequam evenerit non evenire posse arbitrari. *V 81* sapientis est enim proprium nihil quod paenitere possit facere, ... nihil ita exspectare quasi certo futurum, nihil cum acciderit admirari, ut inopinatum ac novum accidisse videatur, omnia ad suum arbitrium referre, suis stare iudiciis. *Seneca Epist. 91, 15* itaque formetur animus ad intellectum patientiamque sortis suae et sciat nihil inausum esse fortunae.
Diog. La. VII 123 ἔτι τε τὸν σοφὸν οὐδὲν θαυμάζειν τῶν δοκούντων παραδόξων.
11. 12 cf. *Cic. de nat. deor. II 56* nulla igitur in caelo nec fortuna nec temeritas nec erratio nec vanitas est, contraque omnis ordo, veritas, ratio, constantia; quaeque his vacant, ementita et falsa pleneque erroris, ea circum terras infra lunam, quae omnium ultima est, in terrisque versantur.

„ὅπτα, κατάτιθε σάρκας, ἐμπλήσθητί μου
 πίνων κελαινὸν αἷμα· πρόσθε γάρ κάτω
 γῆς εἰσιν ἄστροα, γῆ δ' ἄνεισ' ἐς οὐρανόν,
 πρὶν ἐξ ἐμοῦ σοι θῶπ' ἀπαντῆσαι λόγον.“

- 26 (5.) ἤδη ποτ' εἶδον ἐν ἀγῶνι παγκρατιαστῶν τὸν μὲν ἐπιφέροντα 5
 τὰς πληγὰς καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ καὶ πάσας εὐσκόπως καὶ μηδὲν παρα-
 λελοιπότα τῶν εἰς τὸ νικᾶν ἀπειρηκότα καὶ παρειμένον καὶ πέρας ἀστε-
 φάνωτον ἐξελθόντα τοῦ σταδίου, τὸν δὲ τυπτόμενον, ὑπὸ πυκνότητος
 σαρκῶν πεπιλημένον, στρυφνόν, ναστόν, ὥντως γέμοντα πνεύματος ἀθλητικοῦ,
 δι' ὧλων νενευρωμένον, οἷα πέτραν ἢ σίδηρον, οὐδὲν μὲν πρὸς τὰς πληγὰς ἰο-
 ἔνδόντα, τὴν δὲ τοῦ ἀντιπάλου δύναμιν τῷ καρτερικῷ καὶ παγίῳ τῆς
 27 ὑπομονῆς καθηρηκότα μέχρι παντελοῦς νίκης. ὁμοιον δὲ τι τοῦτω
 πεπονθέναι μοι δοκεῖ ὁ ἀστεῖος· τὴν γὰρ ψυχὴν εὖ μάλα κραταιωθεὶς
 ἰσχυρογνώμονι λογισμῷ θᾶττον ἀναγκάζει τὸν βιαζόμενον ἀπειπεῖν ἢ
 ὑπομένει τι δρᾶσαι τῶν παρὰ γνώμην. ἀλλ' ἄπιστον ἴσως τοῖς μὴ πεπον- 15
 θόσιν ἀρετὴν τὸ λεγόμενον· καὶ γὰρ ἐκεῖνο τοῖς τοῖς παγκρατιαστάς οὐκ
 28 εἰδόσι, γέγονε δ' οὐδὲν ἤττον ἐπ' ἀληθείας. εἰς ταῦτα δ' ἀπιδὼν Ἀντι-

1 ὅπτα codd. (sic etiam Artemid. IV 59): πίμπρα H² (v) κάτεσθε M (κατέσθιτε
 Artemid.) σάρκα Q 2 κελαινόν] ἐρεμνόν (sic, pro ἐρεμνόν) M
 πρόσθεν FAQT 3 εἰσιν] εἰσιν M ἄστροα] ἄκρα F καὶ γῆ PAQT
 δ' scripsi: τ' codd. (v) ἄνεισ' FG: ἄνεισιν M, ἄνω HP (v), ἄν AQT
 ἐς M: εἰς ceteri (v) οὐρανόν] αἰθέρα mg F²; cf. § 99 4 θῶπα MAQ
 ἀπαντῆσαι A 5 ποτ' codd.: ποτὲ v 6 καὶ ante πάσας secludit Wendl.
 ως
 εὐσκόπον F μηδὲν] μὲν δὲ AQT 7 τῶν] τὸν AQT post νικᾶν
 add. τεταγμένον QT καὶ παρειμένον om. HP (Turn.) 10 δι' ὧλων MFAQT:
 δι' ὧλου GHP (v); ὧλον δι' ὧλων conl. Mang. οἷον AQT πέτραν M:
 πέτρον ceteri (v) ἢ codd.: καὶ v 11 ἐνδιδόντα AQT τοῦ om. F
 καρτερικῷ MF: καρτερῷ GHP (v), κρατερῷ AQT 12 παντελῶς F²
 δὴ τι MGAQT: τι om. FHP (Turn.) τοῦτο A 14 βιαζόμενον M: βιασά-
 μενον ceteri (Turn.) 15 ὑπομένει GAQT: ὑπομένειν MFHP; ἀναγκάσει et ὑπομενεῖ
 conl. Mang. δρᾶσειν M δρᾶσαι τῶν om. AQT, τῶν om. F
 16 ἀρετῇ M; πεπονθόσι πρὸς ἀρετὴν conl. Mang., προσπεπονθόσιν ἀρετῇ Wilamowitz
 λεγόμενον] γινόμενον QT ἐκεῖνο MFGH¹P: καὶ ἐκεῖνο H² (Turn.), κάκεινο AQT
 (Mang.) παγκρατιαστῶν (in ras.) F 17 εἰδόσι codd.: ἰδοῦσι v
 γέγονε δ' γέγονεν M alterum δ' δὲ M post ἀπιδὼν add. καὶ mg F

1 sqq. Eur. frg. 687.

5 sqq. cf. Seneca de const. sap. 9,5 sic in certaminibus
 sacris plerique vicerunt caedentium manus obstinata patientia fatigando: ex hoc puta
 genere sapientem eorum, qui exercitatione longa ac fideli robur perpetiendi lassan-
 dique omnem inimicam vim consecuti sunt. de ira II 14, 2 nec est difficile vincere
 animum, cum athletae quoque in vilissima sui parte occupati tamen ictus doloresque
 patiantur, ut vires caedentis exhauriant.

σθένης δυσβάστακτον εἶπεν εἶναι τὸν ἀστεῖον· ὡς γὰρ ἡ ἀφροσύνη κοῦφον
καὶ φερόμενον, (οὕτως) ἡ φρόνησις ἐρηρειασμένον καὶ ἀκλινὲς καὶ βάρος
ἔχον ἀσάλευτον. ὁ δὲ δὴ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης τὰς τοῦ σοφοῦ 29
M. χεῖρας | βαρείας εἰσάγει (Exod. 17, 12), διὰ συμβόλων τὰς πράξεις αἰνιττό-
5 μενος οὐκ ἐπιπολαίως ἀλλὰ παγίως ἐρηρειασμένας ἀπὸ διανοίας ἀρρεποῦς.
πρὸς οὐδενὸς οὖν ἀναγκάζεται, ἅτε καταπεφρονηκῶς μὲν ἀληθδόνων, 30
καταπεφρονηκῶς δὲ θανάτου, νόμῳ δὲ φύσεως ὑπάρχους ἔχων ἅπαντας
ἄφρονας· ὅνπερ γὰρ τρόπον αἰγῶν μὲν καὶ βοῶν καὶ προβάτων αἰπόλοι
καὶ βουκόλοι καὶ νομεῖς ἀφηγοῦνται, τὰς δ' ἀγέλας ἀμήχανον ἐπιτάζει
10 ποιμέσι, τὸν αὐτὸν τρόπον οἱ μὲν πολλοὶ θρέμμασιν ἐοικότες ἐπιστάτου
καὶ ἄρχοντος δέονται, ἡγεμόνες δ' εἰσὶν οἱ ἀστεῖοι τὴν τῶν ἀγελάρχων
τεταγμένοι τάξιν. Ὅμηρος μὲν οὖν „ποιμένας λαῶν“ εἶθε καλεῖν τοὺς 31
βασιλέας, ἡ δὲ φύσις τοῖς ἀγαθοῖς κυριώτερον τοῦτι τοῦνομα ἐπεφήμισεν,
εἴ γε ἔκεινοι ποιμαίνονται τὸ πλεόν ἢ ποιμαίνουσιν — ἄκρατος γὰρ
15 αὐτοὺς ἄγει καὶ εὐμορφία πέμματά τε καὶ ὄψα καὶ τὰ μαγεύρων καὶ
σιτοποιῶν ἡδύσματα. ἵνα τὰς ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ τῶν σεμνοτέρων
ἐπιθυμίας παραλείπω —, τοῖς δ' ὑπ' οὐδενὸς συμβέβηκε δελεάζεσθαι,
νουθετεῖν δὲ καὶ ὅσους ἂν αἰσθωνται πάγαις ἡδονῆς ἀλισκομένους.

2 οὕτως addidi	^{ει} ἐρηρειασμένον A, ἐρηρειασμένη HP	ἀκλινῆς HP
^{ει} 5 ἐρηρειασμένας A	ἀπὸ] ὑπὸ QT	7 ἅπαντας M: πάντας ceteri (v)
8 ὅνπερ] ὅν Q	9 τὰς] τούτων F	δε M 10 αὐτε τὸν αὐτὸν τρόπον
add. καὶ v, om. codd.	τὸν αὐτὸν τρόπον om. F	11 τὴν om. M
13 βασιλεῖς AQT	κυριώτερόν τι ante τοῖς ἀγαθοῖς transp. AQT	τοῦτι M:
τι ceteri	τοῦνομα ἐπεφήμισε H, ἐπεφήμησε τοῦνομα QT	14 εἴ γε MT:
εἴτ' FGHP, εἴτ' A, εἴτ' corr. in εἴγ' Q	ποιμαίνοντα A	τὸ om. M
15 αὐτοῦς] αὐτὸς Turn.	18 post δὲ add. μᾶλλον G (Mang.)	καὶ <κολάζειν>
coni. Wilamowitz	ἂν] ἐάν M	πάγαις ἡδονῆς] πάσαις ἡδοναῖς AQT

1 Antisth. frg. 74 Mullach. 4 Exod. 17, 12 αἱ δὲ χεῖρες Μωυσῆ βαρεῖαι. cf. Leg. alleg. III § 45. 12 Hom. II. A 263 al. 13 cf. Diog. La. VII 122 οὐ μόνον
δ' ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σοφοὺς ἀλλὰ καὶ βασιλέας, τῆς βασιλείας οὐσῆς ἀρχῆς ἀνυπευθύνου,
ἥτις περὶ μόνους ἂν τοὺς σοφοὺς συσταίη, καθά φησι Χρύσιππος κτλ. Stob. Ecl. II 7, 11^m
καὶ μόνον εἶναι τὸν σοφὸν βασιλέα τε καὶ βασιλικόν, τῶν δὲ φαύλων μηδένα· τὴν γὰρ
βασιλείαν ἀρχὴν ἀνυπεύθυνον εἶναι καὶ τὴν ἀνωτάτω καὶ τὴν ἐπὶ πάσαις. Cic. de rep. I 51
quodsi liber populus deliget, quibus se committat, deligetque ... optimum quemque,
certe in optimorum consiliis posita est civitatum salus, praesertim cum hoc natura
tulerit, non solum ut summi virtute et animo praeessent imbecillioribus, sed ut hi
etiam parere summis velint. Epict. Diss. I 29, 13 διὰ τοῦτο καὶ ὁ τοῦ θεοῦ νόμος
κράτιστός ἐστι καὶ δικαιοτάτος· τὸ κρεῖσσον αἰεὶ περιγινέσθω τοῦ χείρονος.

32 (6.) Ὅτι δ' οὐχ αἱ ὑπηρεσίαι μηνύματ' εἰσὶ δουλείας, ἐναργεστάτη
πίστις οἱ πόλεμοι· τοὺς γὰρ στρατευομένους ἰδεῖν ἔστιν αὐτοურγούς ἀπαν-
τας, οὐ μόνον τὰς πανοπλίας κομίζοντας, ἀλλὰ καὶ ὅσα πρὸς τὴν ἀναγκαίαν
χρῆσιν ὑποζυγίων τρόπον ἐπηχθισμένους, εἴτ' ἐφ' ὕδρεϊαν ἐξιόντας καὶ
33 φρυγανισμόν καὶ χιλὸν κτήνεσι. τὰ γὰρ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐν ταῖς 5
στρατείαις τί δεῖ μακρηγορεῖν, τάφρους ἀνατεμνόντων ἢ τεῖχη κατασκευα-
ζόντων ἢ τριήρεις ναυπηγουμένων ἢ ὅσα ὑπουργίας ἢ τέχνης πάντα
34 χερσὶ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ὑπηρετούντων. ἔστι δέ τις καὶ κατ' εἰρήνην
πόλεμος τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις οὐκ ἀποδέων, ὃν ἀδοξία καὶ πενία καὶ δεινὴ
σπάνις τῶν ἀναγκαίων συγκροτοῦσιν, ὑφ' οὗ βιασθέντες ἐγχειρεῖν καὶ τοῖς 10
δουλοπρεπεστάτοις ἀναγκάζονται, σκάπτοντες, γεωπονοῦντες, βαναύσους
ἐπιτηδεύοντες τέχνας, ὑπηρετοῦντες ἀόκνως ἕνεκα τοῦ παρατρέφεσθαι,
πολλάκις δὲ καὶ κατὰ μέσσην ἀγορὰν ἀχθοφοροῦντες ἐν ἡλικιωτῶν καὶ
35 συμφοιτητῶν καὶ συνεφήβων ὄψεσιν. ἔτεροι δ' εἰσὶν ἐκ γένους δοῦλοι
τὰ τῶν ἐλευθέρων εὐμοιρία τύχης μετιόντες· ἐπίτροποι γὰρ οἰκῶν καὶ 15
κτημάτων καὶ μεγάλων οὐσιῶν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν ὁμοδούλων ἄρχοντες
καθίστανται, πολλοὶ δὲ καὶ γυναικας καὶ παῖδας ὀρφανούς δεσποτῶν
ἐπετράπησαν, φίλων καὶ συγγενῶν προκριθέντες εἰς πίστιν· ἀλλ' ὅμως
εἰσὶ δοῦλοι, δανείζοντες, ὠνούμενοι, προσόδους ἐκλεγόμενοι, θεραπευό-
36 μενοι. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ κατὰ τοῦναντίον ὀλίσθῃ τις εὐτυχίας | p.451
δουλικὰς χρείας ἐπιτελεῖ; τὸ δ' ὑπακούειν ἐτέρῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖται. 21
καὶ πῶς πατὴρ μὲν ἢ μητὴρ ἐπιταγμάτων παῖδες ἀνέχονται, γνῶριμοι
δὲ ὧν ὑφηγῆται διακελεύονται; δοῦλος γὰρ ἐκὼν οὐδεὶς. οἷ γε μὴν

1 paragraphos 32—40 hoc loco secluserit et ante paragraphum 147 transponendas esse
censuit Massebieau αἱ om. M μηνύματα M ἐναργεστάτη om. M
4 εἴτ' codd.: ἄτ' H² (v) εἴτ' ἐφ' ὕδρεϊαν om. in ras. F ὕδρεϊαν M
5 post ἐχθροὺς add. αὐτῶν M (fortasse addendum post τάφρους l. 6) 5. 6 ἐν τῇ
στρατείᾳ F 6 ἀνατεμνόντων] ἀνορυπτόντων in ras. F² 8 τῷ ἄλλῳ] τῷ
ὄλῳ conl. Mang. 9 τοῖς ὅπλοις M: τοῖς om. ceteri (Turn.) 10 ἀφ' οὗ M
ἐγχειρεῖν καὶ τοῖς] ἐγχειροῦσι καίτοι FGH¹P 12 ἐπιτηδεύοντας A ὑπηρε-
τούντες ἀόκνως M: om. ceteri (Turn.) παρατρέφεσθαι MG: περιτρέφεσθαι FAHP,
τρέφεσθαι QT 13 δὲ om. FGHP (Turn.) 14 καὶ συνεφήβων om. G
ἄτεροι Q δ' om. T 15 μετιόντες] ἐπιόντες QT 15. 16 καὶ
κτημάτων M: καὶ om. ceteri (v) 16 τῶν ὁμοδούλων M: τῶν om. ceteri (v)
19 προσόδους] παρόδους QT 20 εἰ καὶ M: καὶ om. ceteri (Turn.)
τις GHQT (conl. Mang.): τῆς MFAP (v) ἀτυχίας AQT 21 ἐπιτελεῖν M
τὸ codd.: τῷ H² (v) ἐτέρῳ MQT: ἐτέρων ceteri (v) 23 δ' M
ὧν M: ὧν ἂν ceteri (v) ὑφηγῆται Mang.: ἀφηγῶνται M, ὑφηγῶνται ceteri
διακελεύονται codd.: διακελεύωνται v

τοκέες οὐ τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐπιδείξονται ποτε μισοτεκνίας, ὥσθ' ἂ
 μόνα σύμβολα δουλείας ἐστί, τὰς ὑπηρεσίας, ἀναγκάσαι ἂν παῖδας τοὺς
 ἑαυτῶν ὑπομένειν. εἰ δέ τινες ὑπ' ἀνδραποδοκαπῆλων ἐπευωνιζομένους 37
 ἰδὼν τις οἶται δούλους εὐθὺς εἶναι, πολὺ διαμαρτάνει τῆς ἀληθείας·
 5 οὐ γὰρ ἢ πρᾶσις ἢ κύριον ἀποφαίνει τὸν πριάμενον ἢ τὸν πραθέντα
 δοῦλον, ἐπεὶ καὶ πατέρες υἱῶν τιμὰς κατέθεσαν καὶ υἱοὶ πολλὰς πατέρων
 ἢ κατὰ ληστείας ἀπαχθέντων ἢ κατὰ πόλεμον αἰχμαλώτων γενομένων,
 οὓς οἱ τῆς φύσεως νόμοι τῶν κάτωθεν ὄντες βεβαιοτέρου γράφουσιν
 ἐλευθέρους. ἤδη δέ τινες καὶ προσυπερβάλλοντες εἰς τοῦναντίον περι- 38
 10 ἡγάγον τὸ πρᾶγμα, δεσπόται γενόμενοι τῶν πριαμένων ἀντὶ δούλων· ἔγωγ'
 οὖν ἐθεασάμην πολλάκις εὐμορφα παιδισκάρια καὶ φύσει στωμύλα δυσὶν
 ὀρμητηρίοις, ὅψεως κάλλει καὶ τῇ περὶ λόγους χάριτι, πορθοῦντα τοὺς
 κεκτημένους· ἐλεπόλεις γὰρ ταῦτα ψυχῶν ἀνιδρύτων καὶ ἀνερματίστων,
 15 μηχανημάτων ἀπάντων ὅσα ἐπ' ἀνατροπῇ τειχῶν κατασκευάζεται σθενα-
 39 ρώτερα. σημεῖον δέ· θεραπεύουσιν, ἱκετεύουσιν, εὐμένειαν ὡς παρὰ
 τύχης καὶ ἀγαθοῦ δαίμονος αἰτεῖσθαι γλίσχονται, καὶ παρορώμενοι μὲν
 σφαδᾶζουσιν, εἰ δ' αὐτὸ μόνον τὸ βλέμμα ἔλεων θεάσαιντο, γεγηθότες

1 τοκῆς M; de forma τοκέες cf. Lobeck Phryn. p. 69 οὐ om. AQT
 ἐνδείξονται GAQT 2 μόνα] μόνον H (v) τὰς ὑπηρεσίας FGHP¹: τὰ τῆς
 ὑπηρεσίας AQT², πρὸς ὑπηρεσίας M ἀναγκάσαι ἂν] ἀναγκαῖα M 3 τινες A
 5 ἢ κύριον M: ἢ om. ceteri (v) 7 ληστείας MFG: ληστεῖαν ceteri 8 τῶν
 κάτωθεν] τῶν καθεστῶτων conl. Mang. 9 ἐλευθέρους A ^ετινα A, τινὰ QT
 10 γινόμενοι A 10. 11 ἔγωγ' οὖν codd.: ἐγὼ γοῦν v 11 πολλάκις M:
 om. ceteri (Turn.) παιδάρσκια A φύσει στωμύλα] φύσει τῶν μυλῶν M
 12 ποθοῦντα M, ἐπόρθει Urbin. 12. 13 τοὺς κεκτημένους M Urbin.: om. ceteri (Turn.)
 13 ταῦτα MGAQT Urbin.: ταῦτά γε FHP (v) ἀνιδρύτων MGQT Urbin.: ἀϊδρύτων
 FAHP (Turn.) 14 ὅσα—κατασκευάζεται om. Urbin. 14. 15 σθεναρώτερα
 QT, σθεναρώτατα M: σθεναρώτατα ceteri (v) 17 δὲ M ^ελεων] ἔλεω M,
 νέων F θεάσαιντο M, θεάσονται G

5 Clem. Alex. Paed. III 11 p. 288 P. τὸ δὲ εὐγενὲς τῆς ἀληθείας ... οὐ πράσει καὶ
 ὦντ' τὸν δοῦλον, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ τῇ ἀνελευθέρῳ διακέχρικεν. 6 sqq. Ambros.
 Epist. 37, 13 ... non videmus plerumque in potestatem piraticam vel immanium bar-
 barorum redactos parentes a filiis redimi pecunia? numquid leges pecuniae potiores
 quam leges naturae? 11 sqq. Ambros. Epist. 37, 12 non fecit igitur eum
 (Ioseph) servum venditio ... verum si pretium spectes, multos invenies qui emerunt
 sibi puellulas formae elegantioris, quarum amore capti turpi servitio sese dederunt.
 cf. Cic. Parad. V 2, 36. Epict. Diss. IV 1, 15 sqq. 21. 12—14 Cod.
 Urbin. gr. 125 fol. 308 v: ὅψεως κάλλει—σθεναρώτατα.

- 40 ἀνорχοῦνται. εἰ μὴ καὶ τὸν λέοντας ὠνησάμενον δεσπότην φατέον εἶναι
λεόντων, ὅς, εἰ μόνον ἐπανατείναντο τὰς ὤψεις, οἷους ἐπρίατο κυρίους ὁ
δύστηνος, ὡς χαλεποὺς καὶ ὠμοθύμους, αὐτίκα παθὼν εἴσεται. τί οὖν;
οὐκ οἶόμεθα τὸν σοφὸν ἀδουλωτότερον εἶναι λεόντων, ἐλευθέρα καὶ
ἀτρώτῃ ψυχῇ τὴν ἀλκὴν ἔχοντα μᾶλλον ἢ εἰ σώματι φύσει δούλῳ καὶ 5
εὐτονώα κραταιοτάτῃ ἰσχύος ἀφηνιάζοι;
- 41 (7.) Μάθοι δ' ἂν τις τὴν ἐλευθερίαν, ἥ περὶ τὸν σπουδαῖόν ἐστι,
καὶ ἐξ ἐτέρων· δοῦλος εὐδαίμων πρὸς ἀλήθειαν οὐδεὶς· τί γὰρ ἀθλιώτερον
ἢ πάντων ἄκυρον εἶναί τινα καὶ ἑαυτοῦ; ὁ δέ γε σοφὸς εὐδαίμων, ἔρμα
καὶ πλήρωμα καλοκαγαθίας ἐπιφερόμενος, ἐν ἧ τὸ κύριός ἐστιν ἀπάντων· 10
- 42 (ὥστ') ἀναμφιβόλως καὶ ἐξ ἀνάγκης ὁ σπουδαῖος ἐλευθέρος ἐστι. πρὸς
τούτοις τίς οὐκ ἂν εἴποι τοὺς φίλους τῶν θεῶν ἐλευθέρους εἶναι; εἰ μὴ
τοῖς μὲν τῶν βασιλέων ἐταίροις | ἄξιον οὐ μόνον ἐλευθερίαν ἀλλὰ καὶ p.452 M
ἀρχὴν ὁμολογεῖν συνεπιτροπεύουσι καὶ συνδιέπουσι τὴν ἡγεμονίαν, τοῖς
δὲ θεῶν τῶν ὀλυμπίων δουλείαν ἐπιφημιστέον, οἱ διὰ τὸ φιλόθεον εὐθύς 15
γενόμενοι θεοφιλεῖς, ἴση ἀντιτιμηθέντες εὐνοία παρ' ἀληθεία δικαζούσῃ,
καθάπερ οἱ ποιηταὶ φασί, πανάρχοντές τε καὶ βασιλέες βασιλέων εἰσὶ.

1 post ἀνорχοῦνται quaedam deesse videri censuit Mang. 2—4 ὅς—λεόντων om. QT
2 ὅς MFGA: om. HP (Turn.) ἐπανατείναντο scripsi: ἐπανατείναντο M, ἐπανατείναντο G,
ἐπανατείναντο F, ἐπανατείναντο AHP (v) 4 ἀδουλωτότερον M: ἀδουλώτερον H,
ἀδουλώτερον ceteri (v) ἐλευθέρα M: ἐλευθερία F, ἐλευθερία ceteri (v)
5 ἀτρώτῃ] ἀτρέπτω ΔQT ἢ om. M εἰ MH²: om. ceteri σώματι
φύσει δούλῳ QT: σώμασι φύσει δούλοις MGHP (v), σωματῶν φύσει δούλοις F, σώματος
φύσει δουλείας A καὶ] ἐν A 6 κραταιοτάτῃ] ἀκραιοτάτῃ M
κραταιοτάτῃ ἰσχύος suspectum propter hiatum ἀφηνιάζοι M: ἀφηνιάζει FHP,
ἀφηνιάζειν GAQT 7 ἐλευθερίαν v (corr. Turn.): ἀλήθειαν codd. 9 καὶ
ἑαυτοῦ] ἐξ αὐτοῦ F γε om. M καὶ εὐδαίμων M 10 ἐστὶ τῶν
ἀπάντων F 11 ὥστ' add. Wilamowitz καὶ MG: τ' ceteri (Turn.)
12 τίς MFG: ἔτι ceteri (v) post εἴποι add. τίς H² (v). om. ceteri τῶν
θεῶν scripsi (cf. l. 15): τοῦ θεοῦ codd. (v) 13 οὐ M: μὴ ceteri (v)
14 ὁμολογεῖν scripsi: συνομολογεῖν codd. (v) 15 θεῶ A THP τῶν] τὴν
L (Turn.) οἷ] οἷς M φιλόθεον] ὤφειλον M 17 βασιλέες βασιλέων
M: βασιλέων βασιλῆες ceteri (v)

1 sqq. Ambros. Epist. 37, 13 ... plerique emptores leonum sunt, et tamen non domi-
nantur leonibus, sed ita subiciuntur vice versa, ut si exasperatos eos excutere cervice
toros viderint, fugiant et delitescant. cf. Diog. La. VI 75 (de Diogene Cynico) οὐδε
γὰρ τοὺς λέοντας δούλους εἶναι τῶν τρεφόντων, ἀλλὰ τοὺς τρέφοντας τῶν λεόντων· δούλου
γὰρ τὸ φοβεῖσθαι, τὰ δὲ θηρία φοβερά τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. 9 Cic. Parad. II
ὅτι αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν. cf. Diog. La. VII 128. 15 sqq. cf. Diog.
La. VI 37 et 72 (de Diogene Cynico) πάντα τῶν σοφῶν εἶναι λέγων... πάντα τῶν
θεῶν ἐστὶ· φίλοι δὲ τοῖς σοφοῖς οἱ θεοί· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα τῶν σοφῶν.

νεανικώτερον δ' ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης προσυπερβάλλον, ἅτε γυμνῆς ὡς 43
λόγος ἀσκητῆς φιλοσοφίας, τὸν ἔρωτι θεῷ κατεσχημένον καὶ τὸ ὄν μόνον
θεραπεύοντα οὐκέτ' ἀνθρώπων ἀλλὰ θεὸν ἀπετόλμησεν εἰπεῖν (Exod. 7, 1).
ἀνθρώπων μέντοι θεόν, οὐ τῶν τῆς φύσεως μερῶν, ἵνα τῷ πάντων
5 καταλίπη πατρὶ τὸ θεῶν εἶναι βασιλεῖ καὶ θεῷ. ἄρ' ἄξιον τὸν προνομίας 44
τοσαύτης τετυχηκότα δοῦλον ἢ μόνον ἐλεύθερον εἶναι νομίζεις; ὃς εἰ
καὶ θείας οὐκ ἡξίωται μοίρας καθ' αὐτόν, ἀλλὰ τοι διὰ τὸ φίλῳ θεῷ χῆρ-
σθαι πάντως ὥφειλεν εὐδαιμονεῖν· οὔτε γὰρ ἀσθενὴς ὁ ὑπέρμαχος οὔτε φιλι-
κῶν ἀμελὴς δικαίων θεὸς ἐταίρειος ὢν καὶ τὰ κατὰ τοὺς ἐταίρους ἐφορῶν.
10 ἔτι τοίνυν, ὥσπερ τῶν πόλεων αἱ μὲν ὀλιγαρχοῦμεναι καὶ τυραννοῦμεναι 45
δουλείαν ὑπομένουσιν χαλεποὺς καὶ βαρεῖς ἔχουσιν δεσπότης τοὺς ὑπαγο-
μένους καὶ κρατοῦντας, αἱ δὲ νόμοις ἐπιμεληταῖς χρώμεναι καὶ προστάταις
εἰσὶν ἐλεύθεραι, οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων, παρ' οἷς μὲν ὀργῇ ἢ
ἐπιθυμίᾳ ἢ τι ἄλλο πάθος ἢ καὶ ἐπίβουλος κακία δυναστεύει, πάντως
15 εἰσὶ δοῦλοι, ὅσοι δὲ μετὰ νόμου ζῶσιν, ἐλεύθεροι. νόμος δὲ ἀψευδὴς 46
ὁ ὀρθὸς λόγος, οὐχ ὑπὸ τοῦ δεῖνος ἢ τοῦ δεῖνος, θνητοῦ φθαρτός, ἐν
χαρτιδίῳ ἢ στήλαις, ἄψυχος ἀψύχοις, ἀλλ' ὑπ' ἀθανάτου φύσεως ἄφ-
θαρτος ἐν ἀθανάτῳ διανοίᾳ τυπωθεὶς. διὸ καὶ θαυμάσαι ἂν τις τῆς 47
ἀμβλυωπίας τοὺς τρανὰς οὕτω πραγμάτων ιδιότητος μὴ συνορῶντας, οἱ
20 μεγίστοις μὲν δῆμοις Ἀθήναις καὶ Λακεδαίμονι πρὸς ἐλευθερίαν αὐταρ-

1 δὲ M τῶν Ἰουδαίων ὁ νομοθέτης M γυμνῆς] γνησίας conl. Mang.
2 κατισχημένον MAQT 3 ἀλλὰ θεὸν M: om. ceteri (Turn.) 4 θεὸν]
θεῶν M 5 καταλείπη HP (v) θεῶν MG: θεὸν ceteri (v); τούτων conl.
Mang. βασιλεῖ καὶ θεῷ] βασιλείᾳ καὶ θεὸν conl. Mang. ἄρ' MFA: ἄρα ceteri (v)
προνομίας] προνοίας AQT 6 ὃς] ὕπερ Q 7 καθ' ἑαυτὸν G φίλον HP
8 ὑπέρμαχος] ὑπαρχος F 9 θεὸς om. AQT τὰ MF²: om. ceteri (Turn.)
ἐτέρους A ἀφορῶν P 10 καὶ τυραννοῦμεναι om. AQT 11 τοὺς]
τάς F 13 ἐλεύθεροι MGT οὕτως MF: οὕτω ceteri (v) ὀργῇ M:
ἀν ὀργῇ ceteri (v) 13. 14 ἢ ἐπιθυμία M: καὶ ἐπιθυμία ceteri (Turn.)
14 ἐπίβουλος] ἐπιβουλῆς F, ἐπιβουλὰς H¹P, ἐπὶ βουλὰς G δυναστεύει M: δυνα-
στεύσει AQT, δυναστεύσῃ FGHP (Turn.) πάντων M 15 δὲ post νόμος om. M
16 ὁ om. P¹, ss. P² alterum τοῦ om. F φθαρτός] γραπτός F
17 ὑπὸ M 19 οὕτω] εἶναι M 20 ἀθήναις καὶ λακεδαίμονι MGPAQT:
ἀθήναις καὶ λακεδαίμοσι F, ἀθήναις καὶ λακεδαίμόνιοι H (sed oi add. H²), ἀθηναίων καὶ
λακεδαimoniῶν L (v) ἐλευθερίαν] εὐδαιμονίαν mg P

3 Exod. 7, 1 ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ. 15 sqq. Ambros. Epist. 37, 32 illi
autem liberi sunt, qui legibus vivunt. lex autem vera sermo rectus, lex vera non
insculpta tabulis nec aere incisa, sed impressa mentibus atque infixā sensibus.
cf. de migr. Abrah. § 130. de Josepho § 29. de praem. et poen. § 55. Stob.
Ecl. II 7, 11 d. Cic. de leg. I 6, 18.

κεστάτους εἶναι φασὶ τοὺς Σόλωνος καὶ Λυκούργου νόμους κρατοῦντάς τε καὶ ἄρχοντας, πειθαρχούντων αὐτοῖς τῶν πολιτευομένων, σοφοῖς δὲ ἀνδράσι τὸν ὀρθὸν λόγον, ὃς καὶ τοῖς ἄλλοις ἐστὶ πηγὴ νόμοις, οὐχ ἱκανὸν εἶναι πρὸς μετουσίαν ἐλευθερίας ὑπακούουσι πάντων, ἅτ' ἂν ᾗ προστάτῃ ἢ ἀπαγο-
 48 ρεύῃ. πρὸς τοῖνυν τοῖς εἰρημένοις ἐναργεστάτῃ πίστις ἐλευθερίας ἰσηγορία, 5
 ἦν οἱ σπουδαῖοι πάντες ἄγουσι πρὸς ἀλλήλους. ὅθεν καὶ τὰ τρίμετρα φιλοσόφως ἐκεῖνά φασιν εἰρῆσθαι·

| „οὐ γὰρ μετεῖναι τῶν νόμων δούλοις ἔφυ.“

p.453

καὶ πάλιν·

„δοῦλος πέφυκας, οὐ μέτεστί σοι λόγου.“

10

49 καθάπερ οὖν ὁ μουσικὸς νόμος ἅπασι τοῖς ἐπιτετηδευκόσι μουσικὴν ἰσηγορίας τῆς ἐν τῇ τέχνῃ μεταδίδωσι καὶ ὁ γραμματικὸς ἢ ὁ γεωμετρικὸς γραμματικοῖς ἢ γεωμέτραις, οὕτω καὶ ὁ ἐν τῷ βίῳ νόμος τοῖς ἐμπείροις
 50 τῶν βιωτικῶν. οἱ δὲ σπουδαῖοι πάντες ἐμπειροὶ τῶν κατὰ τὸν βίον πραγμάτων εἰσίν, ὅποτε καὶ τῶν ἐν ἀπάσῃ τῇ φύσει· καὶ εἰσὶ τινες αὐτῶν 15
 ἐλεύθεροι, ὥστε καὶ ὅσοι τούτοις ἰσηγορίας μετέχουσιν. οὐδεὶς ἄρα τῶν
 51 σπουδαίων δοῦλος, ἀλλ' ἐλεύθεροι πάντες. (8.) ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς καὶ ὅτι δοῦλος ὁ ἄφρων ἐστίν, ἐπιδειχθήσεται. ὥσπερ γὰρ ὁ κατὰ μουσικὴν νόμος οὐ δίδωσιν ἰσηγορίαν ἀμούσοις πρὸς μεμουσωμένους οὐδ' ὁ κατὰ γραμματικὴν ἀγραμμάτοις πρὸς γραμματικούς οὐδὲ συνόλως 20

2 δ' A 3 πηγῆς M νόμοις om. M 4 ὑπακούουσι MFGHP¹: τοῖς
 ὑπακούουσι AQTTP² (Mang.) ἅτ' HPQT: ἅτ' GA, ὅτ' F, ἔτι M prius ἢ
 om. M 4. 5 προστάτῃ ἢ (ἢ M) ἀπαγορεύῃ codd.: προστάττει ἢ ἀπαγορεύει H²;
 προστάττει ἢ ἀπαγορεύει v 5 τοῖνυν] τὴν ἐπὶ M ἰσηγορία codd.: ἡ ἰσηγορία
 Mang. 6 τὰ om. QT τρίμετρα] τρία μέτρα HP¹ (Turn.) 7 φασὶν
 ἐκεῖνα transp. A 8 τὸν νόμον F; τῶν λόγων conl. Mang. 8. 9 ἔφυ. καὶ πάλιν
 Mang.: ἔφη· καὶ πάλιν GF²AH², ἐφῆκε· πάλιν F¹HPQT, ἐφῆκεν πάλιν M
 11 νόμος M (conl. Ausfeld): λόγος ceteri (v) μουσικῆς M 12 τῇ om.
 HP (Turn.) ὁ γεωμέτρης QT (conl. Mang.) ὁ ante γεωμετρικὸς om. v
 13 τῷ om. M 14 οἱ δὲ σπουδαῖοι πάντες M: οἱ δεσποτείας οἱ πάντες G, οἱ
 δεσπότης οἱ πάντες H², οἱ δεσπότης οὐ πάντες H², ἢ δεσπότης οἱ πάντες AQT, οἱ
 πάντες F (οἱ δὲ δεσπότης ἅπαντες Turn., οἱ δὲ σπουδαῖοι ἅπαντες Mang.) 15 εἰσίν]
 εἰσὶ v ἐν πάσῃ QT verba καὶ εἰσὶ—μετέχουσιν (16) delenda censet Ausfeld
 καὶ ante εἰσὶ] καὶ M 16 τούτοις] τῆς P 18 ὁ ante ἄφρων om. M
 ἀποδειχθήσεται F 20 οὐδ'] ὁ δ' Q

ὁ τεχνικὸς πρὸς τεχνίτας ἀτέχνους, οὕτως οὐδ' ὁ βιωτικὸς νόμος ἰσηγο-
 ρίας μεταδίδωσι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀπείροις πρὸς ἐμπείρους. τοῖς δ' ἐλευθέ- 52
 ροις ἢ ἐκ νόμου πᾶσιν ἰσηγορία δίδεται· καὶ εἰσὶ τινες τῶν σπουδαίων
 ἐλευθέροι· καὶ τῶν βιωτικῶν ἄπειροι μὲν οἱ φαῦλοι, ἐμπειρότατοι δ' οἱ
 5 σοφοί· οὐκ ἄρ' εἰσὶ τινες τῶν φαύλων ἐλεύθεροι, δοῦλοι δὲ πάντες.
 ὁ δὲ Ζήνων, εἰ καὶ τις ἄλλος ὑπ' ἀρετῆς ἀχθεῖς, νεανικώτερον ἀποδείκνυσιν 53
 περὶ τοῦ μὴ εἶναι τοῖς φαύλοις ἰσηγορίαν πρὸς ἀστείους. φησὶ γάρ·
 „οὐκ οἰμώζεται μὲν ὁ φαῦλος, ἐὰν ἀντιλέγῃ τῷ σπουδαίῳ; οὐκ ἄρ'
 ἐστὶν ἰσηγορία τῷ φαύλῳ πρὸς σπουδαῖον.“ οἷδ' ὅτι πολλοὶ τοῦ λόγου 54
 10 κατακερτομησοῦσιν ὥς αὐθαδεῖα τὸ πλεόν ἐρωτηθέντος ἢ συνέσει. μετὰ
 δὲ τὴν χλευήν παυσάμενοι τοῦ γέλωτος ἦν ἐθελήσωσι διακούσαι καὶ τὸ
 λεγόμενον σαφῶς ἐρευνῆσαι, καταπλεγέντες αὐτοῦ τὸ ἀψευδὲς εἴσονται,
 ὅτι ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον οἰμώζεται τις ἢ τῷ μὴ πειθαρχεῖν τῷ σοφῷ.
 ζημία γὰρ χρημάτων ἢ ἀτιμία ἢ φυγαὶ ἢ αἱ διὰ πληγῶν ὕβρεις ἢ ὅσα 55
 15 ὁμοιότροπα βραχέα καὶ τὸ μηδὲν ἀντιτιθέμενα κακίαις καὶ ὧν αἱ κακίαι
 δημιουργοί. τοὺς δὲ πολλούς, οὐ συνορῶντας τὰς ψυχῆς βλάβας διὰ
 λογισμοῦ πῆρωσιν, ἐπὶ μόναις ταῖς ἐκτὸς συμβέβηκεν ἄχθεσθαι, τὸ
 κριτήριον ἀφηρημένους, ὃ μόνῳ καταλαβεῖν ἔστι διανοίας ζημίαν. εἰ δὲ 56
 M. δυνηθεῖεν ἀναβλέψαι, θεασάμενοι τὰς δι' ἀφροσύνης ἀπάτας καὶ τὰς ἐκ |
 20 δειλίας ἐπηρείας καὶ ὅσα ἀκολασία παρώνησεν ἢ ἀδικία παρηνόμησεν, ἐπὶ

1 τεχνικός] τεχνίτης FA ἀτέχνους M 2 ἀπείροις] ἀπόροις T
 3 ἢ ἐκ νόμου] ἐν ὄνομα M verba καὶ εἰσὶ τινες τῶν σπουδαίων ἐλεύθεροι
 delenda censet Ausfeld τῶν ante σπουδαίων om. H (Turn.)
 5 οὐκ ἄρ'] οὐκ ἄρα A, οὐ γάρ M 6 ἀχθεῖς] ἀπαχθεῖς HP (Turn.)
 8 οἰμώζεται M μὲν codd.: om. v οὐκ ἄρ'] οὐκ ἄρα A, οὐ γάρ M
 9 πολλοὶ om. HP (Turn.) 10 ἐρωτηθέντος M (ἐρωτηθέντος v): ἐρωτι θέντες GT,
 ἐρωτηθέντες ceteri 11 ἦν ἐθέλωσι F ante διακούσαι add. τὸ M
 11. 12 τὸ ante λεγόμενον om. A 12 σαφῶς] σοφῶς Mang. ἐρμηνεῦσαι
 FQT καταπλεγέντες] καταλαβόντες coni. Mang. αὐτοῦ M: αὐτὸ ceteri
 13 ἐπ'] ἐν M τῷ σοφῷ M: τῷ om. ceteri (Turn.) 14 ἢ αἱ φυγαὶ Q
 ἢ ἡ διὰ πληγῶν ὕβρις M 15 καὶ τὸ μηδὲν MFGHP: ἢ τὸ μηδὲν ἐβλάψαν AQT
 (Mang.) αἱ κακίαι M: αἱ om. ceteri (Turn.) 16 τὰς ψυχῆς M: τὰς τῶν
 ψυχῶν AQT, ψυχῶν (om. τὰς) ceteri 18 ὦ μόνῳ M: ἢ μόνον F¹, ὦ μόνον F²,
 δι' οὗ (δ H¹) μόνον HP (v), δι' οὗ μόνου AQT, καὶ οἰομένους G ἔστι] ἐστὶ
 δυνατόν F 19 ἀντιβλέψαι QT θεασάμεναι M, θεώμενοι H (Turn.)
 δι' ἀφροσύνης MHP: δι' ἀφροσύνην ceteri 20 ἐπηρείας] ἀπορίας AQT (Mang.)

1. 2 cf. Epict. Diss. IV 1, 117 καὶ οὕτως ἐφ' ἐκάστης ὕλης τὸν ἔμπειρον τοῦ ἀπείρου
 κρατεῖν πᾶσα ἀνάγκη. ὅστις οὖν καθόλου τὴν περὶ βίον ἐπιστήμην κέκτηται, τί ἄλλο ἢ
 τοῦτον εἶναι δεῖ τὸν δεσπότην; 8 Zeno frg. 228 (Arnim).

- ταῖς τοῦ ἀρίστου συμφοραῖς λύπης ἀπαύστου γεμισθέντες οὐδὲ παρηγο-
 57 ρίας δι' ὑπερβολὰς κακῶν ἀνέξονται. ἔοικε δὲ ὁ Ζήνων ἀρύσασθαι τὸν
 λόγον ὥσπερ ἀπὸ πηγῆς τῆς Ἰουδαίων νομοθεσίας, ἐν ᾗ οὖτοι ὄντοι
 ἀδελφοῖν, τοῦ μὲν σώφρονος, τοῦ δ' ἀκολάστου, λαβὼν οἶκτον ὁ κοινὸς
 ἀμφοῖν πατὴρ τοῦ μὴ ἐπ' ἀρετὴν ἤκοντος εὐχεται, ἵνα δουλεύσῃ τῷ ἀδελφῷ,
 τὸ δοκοῦν μέγιστον εἶναι κακόν, δουλείαν, ἀγαθὸν τελεώτατον ὑπολαμ-
 βάνων ἄφρονι, τὸ μὲν αὐτεξούσιον ἀφηρημένῳ πρὸς τὸ μὴ σὺν ἀδείᾳ
 58 (9). Τὰ μὲν οὖν λεχθέντα πρὸς τὴν τοῦ ζητουμένου διασύστασιν
 ἔμοιγε ἀποχρῶντα ἦν. ἐπεὶ δὲ τὰ ποικίλα τῶν νοσημάτων ἱατροῖς ἔθος
 10 ποικιλωτέραις ἰᾶσθαι θεραπαίαις, ἀνάγκη καὶ τοῖς παραδόξοις νομιζομένοις
 τῶν προβλημάτων διὰ τὸ ἄηδες ἐπάγειν πίστει ἐπαλλήλους προσεγ-
 χρίοντας· μόλις γάρ ἔνιοι συνεχεῖα πληττόμενοι τῶν ἀποδείξεων αἰσθάνονται.
 59 λέγεται τοίνυν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ, ὅτι ὁ φρονίμως πάντα ποιῶν εὖ ποιεῖ

1 ante λύπης add. καὶ M	2 ὑπερβολὴν AQT	δ' M	3 ἀπὸ πηγῆς
codd.: ἀπὸ τῆς πηγῆς v	δουεῖν G	ὄντοι] ὄντων conicio	4 δὲ M
5 τῷ ἀδελφῷ] τὰδελφῷ A	6 κακὸν εἶναι transp. M	δουλείας A, δούλου T	
7 μὲν] δὲ F	πρὸς τῷ QT	8 πλημελεῖν P, πλημελῇ G	δὲ om. F
βέλτιον θησομένῳ AQT	9 οὖν om. QT	σύστασιν QT	10 ἀποχρῶντως
AQT	11 ποικιλωτέραις AQT	post ποικιλωτέραις add. εἰώθασι HP, sed	
rursus expunxit H	θεραπαίαις ἰᾶσθαι transp. HP (v)	τῶν παραδόξων	
νομιζομένων QT, τῶν παραδόξων λογιζομένων A		12 διὰ ante τῶν προβλημάτων	
transp. AQT	ἄηδες] ἀληθές MQT	ἐπαλλήλαις H ¹ P, ἐπ' ἀλλήλαις F,	
ἐπ' ἀλλήλους T, πρὸς ἀλλήλους M		12. 13 προσεγχρίοντας MFGP ¹ : προσεγ-	
πτ			
χρίοντας H, προσεγχρίπτοντας T, προσεγχρίμπτοντας AQP ² (v)		13 γάρ] μὲν QT	
πληττόμενοι] πλαττόμενοι F ¹ GH ² P ¹ , πραττόμενοι H ¹ (φραττόμενοι Turn.)		14 πάντα	
ante ποιῶν om. H (Turn.)	εὖ ποιεῖ—πάντα ποιῶν (17, 1) om. AQT		

3 sqq. Gen. 27, 40 καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις.

14 sqq. Ambros. Epist. 37, 19

... sapiens omnia quae facit bene facit: qui autem bene facit omnia, recte facit omnia: qui vero recte facit omnia, utique inoffense et irreprehensibiliter et sine damno et commotione sui facit omnia, cui igitur hoc subest, ut inoffense faciat omnia, faciat irreprehensibiliter, faciat sine commotione sui, sine damno, nihil insipienter facit, sed sapienter omnia, qui autem sapienter facit, nihil habet quod metuat; metus enim in peccato est: ubi autem nulla formido, ibi libertas: ubi libertas, ibi potestas faciendi quod vult. solus ergo sapiens liber est. Stob. Ecl. II 7, 11^ε (ἀρέσκει τῷ τε Ζήνωνι καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ Στωικοῖς φιλοσόφοις)... καὶ τὸν μὲν σπουδαῖον ταῖς περὶ τὸν βίον ἐμπειρίας χρώμενον ἐν τοῖς πραττόμένοις ὑπ' αὐτοῦ πάντ' εὖ ποιεῖν, καθάπερ φρονίμως καὶ σωφρόνως καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἀρετάς, τὸν δὲ φαῦλον κατὰ τοῦναντίον κακῶς (Zeno fig. 216 Arnim). II 7, 11ⁱ ... πάντα τε εὖ ποιεῖ ὁ νοῦν ἔχων, καὶ γὰρ φρονίμως καὶ ἐγκρατῶς ... ταῖς περὶ τὸν βίον ἐμπειρίας χρώμενος συνεχῶς, ὁ δὲ φαῦλος ... πάντα κακῶς ποιεῖ ...

πάντα, ὁ δ' εὖ ποιῶν πάντα ὀρθῶς ποιεῖ πάντα, ὁ δ' ὀρθῶς πάντα ποιῶν
καὶ ἀναμαρτήτως καὶ ἀμέμπτως καὶ ἀνεπιλήπτως καὶ ἀνυπευθύνως καὶ
ἄζημίως, ὥστ' ἐξουσίαν σχήσει πάντα δρᾶν καὶ ζῆν ὡς βούλεται· ᾧ δὲ
ταῦτ' ἐξεστίν, ἐλεύθερος ἂν εἴη. ἀλλὰ μὴν πάντα φρονίμως ποιεῖ ὁ
5 ἄσπετος· μόνος ἄρα ἐστὶν ἐλεύθερος. καὶ μὴν ὃν μὴ ἐνδέχεται μῆτ' 60
ἀναγκάσαι μῆτε κωλύσαι, ἐκεῖνος οὐκ ἂν εἴη δοῦλος· τὸν δὲ σπουδαῖον
οὐκ ἔστιν οὐτ' ἀναγκάσαι οὔτε κωλύσαι· οὐκ ἄρα δοῦλος ὁ σπουδαῖος.
ὅτι δ' οὐτ' ἀναγκάζεται οὔτε κωλύεται, δῆλον· κωλύεται μὲν γὰρ ὁ μὴ
τυγχάνων ὧν ὀρέγεται, ὀρέγεται δ' ὁ σοφὸς τῶν ἀπ' ἀρετῆς, ὧν ἀποτυ-
10 χάνειν οὐ πέφυκε. καὶ μὴν εἰ ἀναγκάζεται, δῆλον ὅτι ἄκων τι ποιεῖ·
ἐν οἷς δὲ αἱ πράξεις, ἧ ἀπ' ἀρετῆς εἰσι κατορθώματα ἢ ἀπὸ κακίας

1 δὲ M πάντα post ποιεῖ om. M πάντα ποιῶν] ποιῶν πάντα F 2 καὶ
ante ἀμέμπτως om. AQT ἀμέμπτως τὲ καὶ QT καὶ ante ἀνεπιλήπτως
om. A ἀνεπιλήπτως MAT: ἀνεπιλήπτως ceteri (v) 3 ὥστ'] οὗτος AQT
ἐξουσία F σχήσει om. F 4 ταῦτα FG 5 ἄρα] γάρ T
6—7 ἐκεῖνος—κωλύσαι MG: om. ceteri (Turn.) 6 ἐκεῖνος post δοῦλος transp. G
τὸν M: εἰ G 7 οὐτ' ἀναγκάσαι οὔτε κωλύσαι MG: ἀναγκάσαι οὐδὲ κωλύσαι Mang.
8 οὐτ'] οὐκ M μὲν om. P 9 δὲ M 10 ποιεῖ] ἐποτεῖ M
11 ἐν οἷς] ἀνθρώποις conl. Arnim ἢ πράξις M εἰσί] ἐστι FGAT

2 Diog. La. VII 122 ἐτι καὶ ἀναμαρτήτους (εἶναι τοὺς σοφοὺς), τῷ ἀπεριπτώτους εἶναι
ἀμαρτήματι. 5sq. Ambros. Epist. 37, 20 etenim qui neque cogi potest neque
prohiberi, is nequaquam servus: sapientis autem neque cogi neque prohiberi: non
est igitur servus sapiens. prohibetur enim qui non fungitur iis quae desiderat: quae
autem desiderat sapiens nisi ea quae virtutis et disciplinae sunt, sine quibus esse
non potest? ... quod si cogitur, manifestum est quod invitus faciat. in omnibus
autem factis aut a virtute correctiones sunt aut a malitia prolapsiones aut media et
indifferentia. virtutis non coactus sed voluntarius exsecutor est sapiens, quoniam
omnia quae placent agit, malitiae fugitans, nec somnium eius admittit. indifferentibus
ita non movetur, ut nullis momentis sicut vulgus hominum huc atque illuc inclinetur,
sed tamquam in statera mens eius aequa lance pendeat, ut neque ad voluptaria pro-
pendeat neque omnino ad ea quae sunt aversanda vel leviter studium inclinet suum,
sed immobilis maneat affectu. unde liquet, quia nihil invitus facit sapiens neque
cogitur, quia si servus esset cogeretur: liber est igitur sapiens. cf. Cic. Parad. V 1, 34
soli igitur hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitus, nihil dolens, nihil coactus.
Epict. Diss. I 12, 9 ἐλεύθερος γὰρ ἐστίν, ᾧ γίνεται πάντα κατὰ προαίρεσιν καὶ ὃν οὐδεὶς
δύναται κωλύσαι. IV 1, 1 ἐλεύθερός ἐστιν ὁ ζῶν ὡς βούλεται, ὃν οὐτ' ἀναγκάσαι ἔστιν
οὔτε κωλύσαι οὔτε βιάσασθαι. IV 1, 128 ὁ ἀκώλυτος ἄνθρωπος ἐλεύθερος, ᾧ πρόχειρα
τὰ πράγματα ὡς βούλεται· ὃν δ' ἔστιν ἢ κωλύσαι ἢ ἀναγκάσαι ἢ ἐμποδίσαι ἢ ἄκοντα εἰς
τι ἐμβαλεῖν, δοῦλός ἐστι. Stob. Ecl. II 7, 118 παρ' ὃ καὶ οὔτε ἀναγκάζεται (ὁ σπουδαῖος)
ὑπὸ τινος οὔτε ἀναγκάζει τινά, οὔτε κωλύεται οὔτε κωλύει, οὔτε βιάζεται ὑπὸ τινος οὐτ'
αὐτὸς βιάζει τινά κτλ.

- 61 ἀμαρτήματα ἢ μέσα καὶ ἀδιάφορα. τὰ μὲν οὖν ἀπ' ἀρετῆς οὐ βιασθεῖς ἀλλ' ἐκὼν — αἰρετὰ γὰρ ἐστὶν αὐτῷ πάνθ' ἃ δρᾷ —, τὰ δ' ἀπὸ κακίας ἄτε φευκτὰ οὐδ' ὄναρ πράττει· οὐδὲ μὴν τὰ ἀδιάφορα εἰκός, πρὸς ἃ καθάπερ ἐπὶ πλαστιγγος ἢ διάνοια ἰσορροπεῖ, δεδιδαγμένη μήτε ὡς ὀλκὸν ἔχουσι δύνανται ἐνδιδόναι μήτ' ὡς ἀποστροφῆς ἀξίους δυσχεραίνειν. 5
ἐξ ὧν ἐστὶ δῆλον, ὅτι οὐδὲν ἄκων ποιεῖ οὐδ' ἀναγκάζεται· δοῦλος δ' εἴπερ ἦν, ἡναγκάζεται ἄν· ὥστ' ἐλεύθερος ἂν εἴη ὁ ἀστεῖος.
- 62 (10.) Ἐπεὶ δέ τινες τῶν | ἥκιστα κεχορευκῶτων Μούσαις λόγων p.45
ἀποδεικτικῶν οὐ συνιέντες, οἱ τὰς καθόλου τῶν πραγμάτων ἐμφάσεις παριστᾶσιν, εἰδῶσιν ἐρωτᾶν· τίνες οὖν ἢ πρότερον γεγόνασιν ἄνδρες ἢ 10
νῦν εἰσιν, ὁποίους ἀναπλάττετε; καλὸν γε ἀποκρίνασθαι, ὅτι καὶ πάλαι τινὲς ἦσαν οἱ τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀρετῇ διέφερον, ἡγεμόνι μόνῃ θεῷ χρώμενοι καὶ κατὰ νόμον, τὸν ὁρθὸν φύσεως λόγον, ζῶντες, οὐκ ἐλευθεροὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησιάζοντας ἐλευθέρου φρονήματος ἀναπιμπλάντες, καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἔτ' εἰσιν ὥσπερ εἰκόνες ἀπὸ ἀρχετύπου 15

1. 2 καὶ ἀδιάφορα — αἰρετὰ γὰρ om. F	διάφορα T	ἀπ'] ἐπ' H ¹ P
οὐ om. H ¹ , ss. H ²	2 αἰρετὰ] ἀρεταὶ HP ¹ (Turn.)	ante ἐστὶν add. καὶ F
ἐστὶν] εἰσιν H (v)	αὐτῷ ἐστὶ transp. M	πάνθ' ἃ FGA: πάντα M, πάνθ'
ὅσα HP (v), πάνθ' ὅσα ἂν QT	ἀπὸ] ὑπὸ T	4 ἰσορροπεῖ M
μήθ' ὡς A, μὴ τέως F	5 ἐνδιδόναι] εἰδέναι QT	μήθ' μὴδ' FH ² (μὴτ' v)
ἀποστροφῆς — δῆλον] ἀποστραφῆναι, ὡς δῆλον M (cf. l. 8)		6 ποιεῖ MFG: om.
ceteri δ'] τ' QT	7 ἡναγκάζεται (om. ἂν) M	ὥστε M
ἐλεύθερος] ἐκτὸς M	8 ἐπεὶ δέ GAQT: ἐπειδὴ MFH ¹ P, ἐπειδὴ δέ H ² (v)	
post τινες add. ἀξιοῦσι δυσχεραίνειν ἐξ ὧν ἐστὶ M (cf. l. 5)		κεχορευκῶτων codd.:
συγκεχορευκῶτων v: cf. de aetern. mundi § 55. de post. Caini § 137		8. 9 post
λόγων ἐπιδεικτικῶν deesse δύνανται coni. Mang.; sed cf. e. gr. Herod. I 47. IV 113.		
Thuc. I 3, 4	9 οἱ] οὐ MQT	τάς] τὰ H ¹ P
10 παριστᾶσιν G,		
ἰστώσιν AQT, παριστᾶσιν om. M	ἢ ante πρότερον om. M	11 ἀναπλάττετε
GAQTH ² : ἀναπράττετε M, ἀναπλάττεται FH ¹ P, ἀναπλάττεσθαι L (ἀναπλάττεσθε v)		
γε om. M	8τι MH ² : διότι ceteri	12 οἱ om. F
ἑαυτοὺς M: τῶν καθ' αὐτοὺς οἱ ceteri (v)	ἀρετῇ διέφερον] ἀρετῶν διαφέροντες F	οἱ τῶν καθ'
13 τὸν ὁρθῶς M, τῶν ὁρθῶν G	λόγων G	14 φρονήματος ἐλευθέρου τοὺς
πλησιάζοντας transp. M	14. 15 ἀναπιμπλῶντες MAQT	15 ἔτ' M: ἔτι
ceteri (v)	εἰσιν ἔτι transp. F	ἀπ' A, ἀπὸ om. M

15 sqq. *Seneca de const. sap.* 7, 1 Non est quod dicas, ita ut soles, hunc sapientem nostrum nusquam inveniri. non fingimus istud humani ingenii vanum decus nec ingentem imaginem falsae rei concipimus, sed qualem conformamus, exhibuimus, exhibebimus, raro forsitan magnisque aetatis intervallis unum; neque enim magna et excedentia solitum ac vulgarem modum crebro gignuntur. *Epist.* 42, 1 nec est mirum ex intervallo magna generari: mediocria et in turbam nascentia saepe fortuna producit, eximia vero ipsa raritate commendat.

γραφῆς, σοφῶν ἀνδρῶν καλοκάγαθίας, τυπωθέντες. οὐ γάρ, εἰ αἱ τῶν 63
 ἀντιλεγόντων ψυχαὶ κεχηρεύκασιν ἐλευθερίας, ὑπ' ἀφροσύνης καὶ τῶν
 ἄλλων κακιῶν δουλαγωγηθεῖσαι, διὰ τοῦτο καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
 εἰ δὲ μὴ κατὰ στίφη μεγάλα προΐασιν ἀγεληδόν, θαυμαστὸν οὐδέν· πρῶτον
 5 μὲν, ὅτι τὰ λίαν καλὰ σπάνια, εἴτ' ἐπειδὴ τὸν τῶν εἰκαιτέρων ἐκτρεπό-
 μενοι πολὺν ὀμίλον θεωρίᾳ τῶν τῆς φύσεως σχολάζουσιν, εὐχόμενοι μὲν,
 εἴ πως ἐνῆν, ἐπανορθώσασθαι τὸν βίον — κοινωφελὲς γὰρ ἡ ἀρετὴ —,
 τὸ δὲ ἀδυνατοῦντες, πλημμυρούντων κατὰ πόλεις ἄλλοκότων πραγμάτων,
 ἃ ψυχῆς πάθη <καί> κακίαι συνηύξησαν, ἀποδιδράσκουσιν, ὥς μὴ τῇ
 10 ῥύμῃ τῆς φορᾶς καθάπερ ἀπὸ χειμάρρου βίας κατασυρεῖν. ἡμᾶς δέ, 64
 εἰ βελτιώσεως ζῆλος τις ἦν, ἰχνηλατεῖν ἔδει τὰς τούτων καταδύσεις
 καὶ ἰκέτας καθεζομένους παρακαλεῖν, ἵνα τεθηριωμένον τὸν βίον προσ-
 ελθόντες ἐξημερώσωσιν, ἀντὶ πολέμου καὶ δουλείας καὶ κακῶν ἀμυθῆτων
 εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀφθονίαν περιρρεο-
 15 μένην καταγγείλαντες. νυνὶ δὲ χρημάτων μὲν ἕνεκα πάντας μυχοὺς 65
 ἐρευνῶμεν καὶ γῆς στρυφνὰς καὶ ἀποκρότους φλέβας ἀναστέλλομεν, καὶ
 μεταλλεύεται μὲν πολλὴ τῆς πεδιάδος, μεταλλεύεται δὲ οὐκ ὀλίγη τῆς
 ὄρεινῆς, χρυσὸν καὶ ἄργυρον, χαλκόν τε καὶ σιδηρον, καὶ τὰς ἄλλας
 ὕλας ἀναζητούντων. θεοπλαστοῦσα δὲ ἡ κενὴ δόξα τὸν τύπον ἄχρι καὶ 66
 20 βυθοῦ κατέβη θαλάττης διερευνημένη, μὴ τι τῶν πρὸς αἴσθησιν ἀφανὲς

1 σοφῶν om. M καλοκάγαθία MA 2 ὑπὸ M 3 κακιῶν] κακῶν
 FHP (Turn.) τὸ τῶν MP: τῶν om. GH (v), τὸ τῶν om. FAQT
 4 μεγάλη MFG: om. ceteri (Turn.) 5 καλὰ σπάνια] καλῶς πάνυ M
 τῶν οἰκειοτέρων AQT (Turn.) 5. 6 ἐκτρεπόμενοι AQT 6 σχολάζουσιν]
 ἐνσχολάζουσιν conl. Mang.; sed cf. de opif. mundi § 128. de vita Mos. II § 211
 εὐχομένους F 7 εἴ πως] εἴπερ G, ὡς F 8 τὸ δὲ] τὸ δ' AQT, τῷ δὲ M;
 τοῦτο δὲ conl. Mang. ἀδυνατοῦντες G (Mang.): ἀδυνατεῖν MH² (Turn.), ἀδυνατοῦν
 ceteri ἄλλοκότων] ἄλλα καὶ τῶν M 9 πάθει A καὶ add. Mang.
 κακίαι Mang.: κακίαις M, κακία ceteri (κακία v) συνηύξησαν M (conl. Mang.):
 συνηύξηθησαν ceteri (v) ἀποδιδράσκειν M 10 ἀπὸ] ὑπὸ conl. Ausfeld
 βία M κατασυρεῖν MG (Mang.): κατασύρειν FAH²P, κατασύρη QT, κατασυρῆναι
 H² (Turn.) 11 ζῆλος τις M: τις ζῆλος ceteri (v) 12 παρακλεῖν (sic) A
 12. 13 παρελθόντες M 13 πολέμων A καὶ ante κακῶν om. M
 14. 15 περιρρομένην G: om. M, περιρρομένους ceteri 15 καταγγείλαντας A,
 ἀπαγγείλαντες H² (v) νῦν M πάντας om. AT 16 καὶ γῆς τε M
 στρυφνὰς FH²P 17 μεταλλεύεται (bis) M πολλῇ] πολὺ MQT
 δ' MFA, δὲ καὶ Q 18 χρυσὸν τε καὶ QT (sed in Q τε rursus expunctum)
 19 ἐπιζητούντων A θεοπλαστοῦσα] θεοπλάστους τῶν M δ' MA, δὲ om. QT
 20 βυθοῦ M: βυθὸν FA, βυθὸν ceteri κατέβη MQT: om. ceteri (Turn.)
 θαλάσσης MT post θαλάττης add. κατήγαγε G

ἐναπόκειται· που καλόν· καὶ λίθων ποικίλων καὶ πολυτελῶν ἀνευροῦσα
 ιδέας, τὰς μὲν πέτραις προσπεφυκυίας, τὰς δ' ὀστρέοις, αἱ καὶ τιμαλ-
 67 φέστεραι γεγόνασιν, ὅψεως ἀπάτην ἐξετίμησε. φρονήσεως δὲ ἡ σωφρο-
 σύνης ἢ ἀνδρείας ἢ δικαιοσύνης ἕνεκα γῆ μὲν ἀπόρευτός ἐστι καὶ ἡ
 βάσιμος, πελάγη δὲ ἅπλωτα τὰ καθ' ἐκάστην ὥραν τοῦ ἔτους ναυκλήροις 5
 68 ἐμπλεόμενα. καίτοι τίς ἡ μακρὰς ὁδοιπορίας ἡ τοῦ θαλαττεύειν ἐστὶ | p.
 χρεῖα πρὸς ἔρευναν καὶ ζήτησιν ἀρετῆς, ἥς τὰς ρίζας ὁ ποιῶν οὐ μακ-
 ρὰν ἀλλ' οὕτως πηλυσίον ἐβάλετο; καθάπερ καὶ ὁ σοφὸς τῶν Ἰουδαίων
 νομοθέτης φησὶν· „ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν
 ταῖς χερσὶ σου“ (Deut. 30, 14), αἰνιττόμενος διὰ συμβόλων λόγους, βουλὰς, 10
 69 πράξεις, αἱ δὴ πάντα γεωργικῆς τέχνης δεῖται. οἱ μὲν οὖν ἀργίαν πό-
 νου προτιμήσαντες οὐ μόνον τὰς βλάστας ἐκώλυσαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ρίζας
 ἀφαιρῶντες ἔφθειραν· οἱ δὲ σχολὴν μὲν βλαβερὸν ἡγούμενοι, πονεῖν
 δὲ ἐθέλοντες, ὥσπερ εὐγενῆ μοσχεύματα γεωργοῦντες, τῷ συνεχεῖ τῆς
 ἐπιμελείας οὐρανομήκεις ἐστελέχωσαν ἀρετάς, ἀειθαλῆ καὶ ἀθάνατα ἔρρη 15
 καρπὸν φέροντα εὐδαιμονίαν οὐδέποτε λήγοντα ἤ, ὥς τινες, οὐ φέροντα,
 ἀλλ' αὐτὰ ὄντα εὐδαιμονίαν, αἱ Μωυσῆς ὀνόματι συνθέτω καλεῖν εἴωθεν
 70 ὀλοκαρπώματα. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐκ γῆς βλαστανόντων οὐδ' ὁ καρπὸς
 ἐστὶ δένδρα οὔτε τὰ δένδρα καρπός, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν ψυχῇ φυομένων
 ὅλα δι' ὅλων εἰς καρποῦ φύσιν μεταβέβληκε τὰ ἔρρη, τὸ φρονήσεως, 20
 71 τὸ δικαιοσύνης, τὸ ἀνδρείας, τὸ σωφροσύνης. (11.) ἔχοντες οὖν τοιαύτας

1 καλῶν QT ποικίλων καὶ M: om. ceteri (v) 2 δὲ M ὀστρέοις]
 ἀλλοτροῖς (sic) M 2. 3 αἱ καὶ τιμαλφέστεραι] καὶ μὴ ἀσφαλέστεραι M (γρ. καὶ
 mg M) 3 ἀπάτην om. M ἐξετίμησαν FHP (Turn.) δὲ ἡ] δὴ M
 4 ἀνδρείας A, ἀνδρίας FG (v) γῆς H ἡ] εἰ QT 5 πελάγους H
 (Turn.) δ' F 6 ἐμπλεόμενα] ἐκπλεόμενα H (v) ἐστὶ] ἕνεστι M
 8 οὕτως] οὕτω σοι H² (Turn.) ἐβάλετο A: ἐβ (lac. 5—6 litt.) G,
 ἐβούλετο F, ἐβάλλετο ceteri (v) 9 σου post καρδίᾳ om. M ἐν ante ταῖς
 om. M 10. 11 καὶ βουλὰς καὶ πράξεις M (βουλὰς, πράξεις scripsi): πράξεις, βουλὰς
 ceteri (v) 11 δὴ πάντα] διὰ παντός AQT post πάντα ss. οὐ F²
 13 ἀφαιρῶντες] ἀφρῶντες M βλαβερὸν codd.: βλαβερὰν H² (v)
 14 θέλοντες M 16 εὐδαιμονίαν MAQT: εὐδαιμονίας FGHP (v) οὔτε ποτὲ M
 17 εὐδαιμονίαν MGQT: εὐδαιμονία FAHP (Turn.) εἴωθε καλεῖν ὀνόματι συνθέτω
 transp. AQT καλεῖν εἴωθεν] καλεῖ M 18 γὰρ om. FGHP (Turn.)
 οὐδ' ὁ M: οὐ et ras. 2 litt. G, οὐδ' ὁ ceteri 19 ἐστὶ δένδρα οὔτε τὰ δένδρα
 καρπός M: om. ceteri (Turn.) ἐκ ψυχῆς F 20 δι' ὅλων M: δι' ὅλου
 ceteri (Turn.) 21 τὸ σωφροσύνης, τὸ ἀνδρίας, τὸ δικαιοσύνης transp. F
 4 ἀνδρίας A, ἀνδρίας FG (v)

17 cf. de Cherubim § 84. Quæst. in Genes. II § 52.

- παρ' ἑαυτοῖς ἀφορμὰς οὐκ ἐρυθριῶμεν ἔνδειαν σοφίας ἀνθρώπων γένει
καταγγέλλοντες, ἣν δυνατόν ἦν ἐκφυσήσαντας καθάπερ ἐν ὕλῃ σπινθῆρα
τυφόμενον ζωπυρῆσαι; ἀλλὰ γὰρ πρὸς ᾧ μὲν σπεύδειν ἐχρῆν ὡς συγγε-
νέστατα καὶ οἰκειότατα, πολλὸς ὄκνος καὶ ῥαθυμία συνεχῆς, ὅφ' ὧν τὰ
5 καλοκάγαθιάς σπέρματα διαφθείρεται, ὧν δὲ εἰκὸς ἦν ὑστερίζειν, ἤμερος
καὶ πόθος ἀπληστος. διὰ τοῦτο πλουσίων μὲν καὶ ἐνδόξων καὶ ταῖς 72
ἡδοναῖς χρωμένων μεστὴ γῆ καὶ θάλαττα, φρονίμων δὲ καὶ δικαίων καὶ
ἀστείων ὀλίγος ἀριθμός· τὸ δὲ ὀλίγον, εἰ καὶ σπάνιον, οὐκ ἀνύπαρκτον.
μάρτυς δὲ ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ βάρβαρος· ἐν τῇ μὲν γὰρ οἱ ἐτύμως ἐπτά 73
10 σοφοὶ προσονομασθέντες ἦνθησαν, καὶ ἄλλων πρότερον καὶ αὐθις ὡς
εἰκὸς ἀκμασάντων, ὧν ἡ μνήμη παλαιότερων μὲν ὄντων μῆκει χρόνων
ἡφανίσθη, νεαζόντων δὲ ἔτι διὰ τὴν ἐπιπολάζουσαν τῶν συνόντων ὀλιγω-
ρίαν ἐξαμαυροῦται. κατὰ δὲ τὴν βάρβαρον, ἐν ἣ ὑπρεσβευταὶ λόγων καὶ 74
ἔργων, πολυανθρωπώτατα στίφη καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐστὶν ἀνδρῶν· ἐν
15 Πέρσῃσι μὲν τὸ μάγων, οἱ τὰ φύσεως ἔργα διερευνῶμενοι πρὸς ἐπίγνωσιν
τῆς ἀληθείας καθ' ἡσυχίαν τὰς θείας ἀρετὰς τρανωτέrais ἐμφάσειν
ἱεροφαντοῦνται τε καὶ ἱεροφαντοῦσιν· ἐν Ἰνδοῖς δὲ τὸ γυμνοσοφιστῶν, οἱ
M. πρὸς τῇ φυσικῇ καὶ τὴν ἡθικῇ φιλοσοφίᾳ | διαπονοῦντες ὅλον ἐπίδειξιν
ἀρετῆς πεποιθῆναι τὸν βίον.
- 20 (12.) Ἔστι δὲ καὶ ἡ Παλαιστίνη Συρία καλοκάγαθιάς οὐκ ἄγονος, 75

- 1 παρ' ἑαυτοῖς M: πρὸς αὐτοῖς G, πρὸς αὐτοῖς FH¹P, πρὸς αὐτῆς H² (v), πρὸς αὐτοὺς
AQT; πρὸς αὐτὴν conl. Mang. ἔνδειαν ἐν διανοίᾳ M ἀνθρώπων γένει M,
γένει ἀνθρώπων transp. F 2 ἐκφυσήσαντα H (Turn.) 3 τυφόμενον MT
4 ὄκνος M: ὁ ὄκνος ceteri (v) 5 διαφθεῖρονται M δ' M ἦν om.
L (Turn.) 7 καὶ ante ἀστείων om. FG 8 δ' MA, δὲ om. QT
9 δ' M ἐν τῇ M: ἐν ἡ ceteri (praeter G); ἐν μὲν γὰρ τῇ ἐλλάδι G
οἱ
ἐτύμως A, ἐτόμως QT 9. 10 ἐπτά σοφοὶ προσονομασθέντες M: προσονομασθέντες
ἐπτά σοφοὶ ceteri (v) 10. 11 ὡς εἰκὸς om. M 11 μῆκει χρόνων] μικροῖς
ἀν M 12 ἡφανίσθη M: οὐκ ἡφανίσθη (ἡφανήθη F) ceteri (v) νεαζόντων]
κραζόντων F δ' M 13 ὑπρεσβευταὶ λόγων καὶ ἔργων FH²: ὑπρεσβευταὶ
λόγων ἔργων GH¹P, ὑπρεσβευταὶ λόγων ἔργων AQT, προσέταξε λόγων ἔργα M
14 πολυανθρωπώτατα AQT: πολυανθρωπώτερα ceteri (Turn.) ἐστὶν ἀνδρῶν] ἐστὶ
παρ' ὧν M 14. 15 ἐν περσίδι M 15 οἱ] καὶ GH¹P, οἱ om. F
16 τῆς ἀληθείας MAQT: τῆς om. ceteri (v) καθ' ἡσυχίαν τὰς θείας om. AT
καθ' μὲθ' G τρανωτέrais GT (τρανωτέrais v) 17 ἐν Ἰνδοῖς M: ἐπ' Ἰνδοῖς
ceteri (Turn.) 18 ἡθικῇ] ἡθικὴν AQ 20 παλαιστίνης AQT, ἐν Παλαιστίνῃ
Eus Συρία] καὶ συρία H² (v); cf. de virt. (de nobil.) § 221 ἄγονος] ἄμοιρος HP

20—26, 8 Euseb. Praep. Evang. VIII 12, 1—19 ἀπὸ δὲ τοῦ Περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον
ἐλεύθερον εἶναι τὰ οὕτως ἔχοντα παραθήσομαι· ἔστι δὲ καὶ—σαφέστατον δεῖγμα.

ἣν πολυανθρωποτάτου ἔθνους τῶν Ἰουδαίων οὐκ ὀλίγη μοῖρα νέμεται.
 λέγονται τινες παρ' αὐτοῖς ὄνομα Ἑσσαῖοι, πληθος ὑπερτετρακισχίλιοι,
 κατ' ἐμὴν δόξαν — οὐκ ἀκριβεῖ τύπῳ διαλέκτου Ἑλληνικῆς — παρώνυ-
 μοι ὁσιότητος, ἐπειδὴ καὶ τοῖς μάλιστα θεραπευταὶ θεοῦ γεγονάσιν, οὐ
 ζῶα καταθύοντες, ἀλλ' ἱεροπρεπεῖς τὰς ἑαυτῶν διανοίας κατασκευάζειν 5
 76 ἀξιούντες. οὗτοι τὸ μὲν πρῶτον κωμηδὸν οἰκοῦσι τὰς πόλεις ἐκτρεπό-
 μενοι διὰ τὰς τῶν πολιτευομένων χειροῇθεις ἀνομίας, εἰδότες ἐκ τῶν
 συνόντων ὡς ἀπ' αἴρος φθοροποιῶ νόσον ἐγγινομένην προσβολὴν ψυχαῖς
 ἀνίατον· ὧν οἱ μὲν γεωπονοῦντες, οἱ δὲ τέχνας μετιόντες ὅσαι συνερ-
 γάτιδες εἰρήνης, ἑαυτοὺς τε καὶ τοὺς πλησιάζοντας ὠφελοῦσιν, οὐκ ἄργυρον 10
 καὶ χρυσὸν θησαυροφυλακοῦντες οὐδ' ἀποτομὰς γῆς μεγάλας κτῶμενοι
 δι' ἐπιθυμίαν προσόδων, ἀλλ' ὅσα πρὸς τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρεῖας
 77 ἐκπορίζοντες. μόνοι γὰρ ἐξ ἀπάντων σχεδὸν ἀνθρώπων ἀχρήματοι καὶ
 ἀκτῆμονες γεγονότες ἐπιτηδεύουσι τὸ πλεόν ἢ ἐνδεῖα εὐτυχίας πλουσιώτατοι
 νομίζονται, τὴν ὀλιγοδείαν καὶ εὐκολίαν, ὅπερ ἐστί, κρίνοντες περιουσίαν. 15
 78 βελῶν ἢ ἀκόντων ἢ ξιφιδίων ἢ κράνους ἢ θώρακος ἢ ἀσπίδος οὐδένα
 παρ' αὐτοῖς ἂν εὔροις δημιουργὸν οὐδὲ συνόλως ὀπλοποιὸν ἢ μηχανοποιὸν
 ἢ τι τῶν κατὰ πόλεμον ἐπιτηδεύοντα· ἀλλ' οὐδὲ ὅσα τῶν κατ' εἰρήνην

1 ἦν] ἢ T πολυανθρώπου T ἔθνους] γένους HP (Turn.) τῶν] τοῦ G
 2 λέγονται δὲ τινες Eus codd. nonnulli ὄνομα Ἑσσαῖοι] ὀνομαστοὶ M
 ὑπὲρ τετρακισχίλιοι codd.: ὑπὲρ τετρακισχιλίους Eus codd. nonnulli (v) 3 διαλέκτου
 ἑλληνικῆς MGQT Eus: διαλέκτου ἑλληνικῇ FAHP (Turn.) 5 ἀλλὰ M
 τὰς ἑαυτῶν om. AQ 6 μὲν MT Eus: μέντοι ceteri (Turn.) 7 εἰδότες]
 δεδιότες conl. Mang. 8 ὥς] ὥσπερ QT ἀπ' αἴρος M Eus: ἀπ' om. ceteri
 (Turn.) νόσων G, νόσου T 9 μετιόντες] συνόντες M 9. 10 συνερ-
 γάτιδες] συνεργάται τῆς F (H¹P¹) 11 μεγάλας γῆς transp. AQT 12 τοῦ
 βίου χρεῖας M Eus: χρεῖας τοῦ βίου ceteri (v) 14 ἀκτῆμονες] ἀκτῆματοι A,
 ἀκτῆματοι αὐτοὶ Eus γεγονότες] ὄντες M πλεόν M Eus cod. I: πλεῖον
 ceteri (v) post πλεῖον add. διαζῶσιν AQT ἢ] καὶ F, ἢ om. A
 ἐνδεῖα εὐτυχίας πλουσιώτατοι] ἐν ἐνδεῖας ἡλικία, εὐτυχεῖαν πλουσιωτάτην AQT
 πλουσιώτεροι M, πλουσιώτατον H 15 νομίζονται] νομίζοντες MAQT
 ὀλιγοδείαν MF²AQT: ὀλιγοδέειαν F¹GHP Eus (ὀλιγοδείαν v) καὶ εὐκολίαν ὅπερ
 ἐστί om. Eus codd. nonnulli 17 εὔροις ἂν transp. AT εὔροις] ἴδοις Eus
 codd. nonnulli οὐδὲ συνόλως ὀπλοποιὸν ἢ μηχανοποιὸν ἢ M Eus: ἢ ὀπλοποιὸν
 ἢ μηχανοποιὸν ἢ συνόλως ceteri (v) 18 τι τῶν κατὰ πόλεμον] τῶν κατὰ πόλεμον
 τι G, τι om. HP¹ (Turn.) ἐπιτηδεύοντα] ἐπιτηδεύματα L (Turn.), ἐπιτηδευμάτων
 Eus codd. nonnulli οὐδ' A Eus alterum τῶν MG: om. ceteri Eus (Turn.)

2 Joseph. Antiqu. XVIII § 20 ... καὶ τότε πρᾶσσουσιν ἄνδρες ὑπερτετρακισχίλιοι τὸν
 ἀριθμὸν ὄντες. 4. 5. Joseph. Antiqu. XVIII § 19 ... εἰς δὲ τὸ ἱερὸν ἀναθήματα
 στέλλοντες θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι διαφορότητι ἀγνεῖων. 9. 10 συνεργάτιδες: Eur.
 El. 100 φόνου συνεργάτιν.

εὐόλισθα εἰς κακίαν· ἐμπορίας γὰρ ἡ καπηλείας ἡ ναυκληρίας οὐδ' ὄναρ
 ἴσασι, τὰς εἰς πλεονεξίαν ἀφορμὰς ἀποδιοπομπούμενοι. δοῦλός τε παρ' 79
 αὐτοῖς οὐδὲ εἰς ἐστίν, ἀλλ' ἐλεύθεροι πάντες ἀνθυπουργοῦντες ἀλλήλοις·
 καταγινώσκουσί τε τῶν δεσποτῶν, οὐ μόνον ὡς ἀδίκων, ἰσότητα λυμαιο-
 5 μένων, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσεβῶν, θεσμὸν φύσεως ἀναιρούντων, ἡ πάντας
 ὁμοίως γεννήσασα καὶ θρεψαμένη μητρὸς δίκην ἀδελφοὺς γνησίους, οὐ
 8 M. λεγομένους ἀλλ' ὄντας ὄντως, | ἀπειργάσατο· ὦν τὴν συγγένειαν ἡ ἐπί-
 βουλος πλεονεξία παρευημερήσασα διέσεισεν, ἀντ' οἰκειότητος ἀλλοτριότητα
 καὶ ἀντὶ φιλίας ἔχθραν ἐργασαμένη. φιλοσοφίας τε τὸ μὲν λογικὸν ὡς 80
 10 οὐκ ἀναγκαῖον εἰς κτήσιν ἀρετῆς λογοθήρῃς, τὸ δὲ φυσικὸν ὡς μεῖζον
 ἡ κατὰ ἀνθρωπίνην φύσιν μετεωρολέσχαις ἀπολιπόντες, πλὴν ὅσον αὐτοῦ
 περὶ ὑπάρξεως θεοῦ καὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως φιλοσοφεῖται, τὸ
 ἡθικὸν εὖ μᾶλα διαπονοῦσιν ἀλείπταις χρώμενοι τοῖς πατρίοις νόμοις,
 οὓς ἀμήχανον ἀνθρωπίνην ἐπινοῆσαι ψυχὴν ἄνευ κατοκωχῆς ἐνθέου.
 15 τούτους ἀναδιδάσκονται μὲν καὶ παρὰ τὸν ἄλλον χρόνον, ἐν δὲ ταῖς ἐβδό- 81
 μαις διαφερόντως. ἱερὰ γὰρ ἡ ἐβδόμη νενόμισται, καθ' ἣν τῶν ἄλλων
 ἀνέχοντες ἔργων, εἰς ἱεροὺς ἀφικνούμενοι τόπους, οἱ καλοῦνται συναγωγαί,
 καθ' ἡλικίας ἐν τάξεσιν ὑπὸ πρεσβυτέροις νέῳ καθέζονται, μετὰ κόσμου
 τοῦ προσήκοντος ἔχοντες ἀκρατικῶς. εἴθ' εἰς μὲν τις τὰς βίβλους 82
 20 ἀναγινώσκει λαβῶν, ἕτερος δὲ τῶν ἐμπειροτάτων ὅσα μὴ γνῶριμα παρελ-

2 ἀποδιοπομπούμενοι] ἀποδίδονται ποιούμενοι M 3 ἀλλὰ A 4 τε] τὸ M
 ἰσότητα MG Eus: ὁσιότητος F, ὁσιότητα ceteri (Turn.) 5 ἀσεβῶν] δυσεβῶν (sic) T
 6 θρεψαμένη M: θρέψασα ceteri Eus (v) δίκην] τρόπον M Eus ἀδελφοὺς]
 ὡς ἀδελφοὺς HP (v) 7 ἀλλ'] ἀλλὰ καὶ M ὄντως ὄντας transp. AT
 ὦν τὴν συγγένειαν M Eus: τὴν δὲ συγγένειαν FH (Turn.), τὴν συγγένειαν δὲ GPAQT
 9 τε M Eus: δὲ ceteri (Turn.) ὡς om. M 11 κατ' FAQT
 αὐτοῦ] αὐτῶν F, αὐτῆς T 12 περὶ] τε T φιλοσοφεῖν M ante τὸ
 add. καὶ A 13 διακονοῦσιν G ἀλείπταις χρώμενοι] ἀεὶ ὑπισχνούμενοι M
 τοὺς πατρίους νόμους M, τοὺς πατρίους νόμους F Eus 14 ἀνθρωπίνην ἐπινοῆσαι]
 ἔστι νοῆσαι ἀνθρωπίνην M κατοκωχῆς scripsi: κατακοχῆς M, κατοχῆς G Eus
 codd. plerique, κατακοχῆς corr. ex καταδοχῆς H, κατακοχῆς ceteri Eus codd. EI (v)
 ἐνθέου] ἐνθέτου T 15 τοῦτο T ἀναδιδάσκοντας QT, ἀναδιδάσκοντες H (Turn.)

α α
 περὶ A, περὶ QT 15. 16 ἐβδόμῃς] ἐβδόμοις H (Turn.), βουλαῖς M
 16 διαφερόντως M Eus: μάλιστα διαφερόντως ceteri (Turn.) ἡ om. P
 17 ἀνέχονται G, ἀντέχονται HP, ἀπέχονται L (Turn.) εἰς ἱεροὺς MFGHP Eus:
 εἰς ἱεροὺς δὲ G, καὶ εἰς ἱεροὺς AQT (Mang.) 18 καθ' ἡλικίαν Eus codd. nonnulli
 πρεσβυτέρους Q καθίζοντες Q 19 ἀκραματικῶς G εἴθ' εἰς μὲν τις
 scripsi: εἴθ' ὁ μὲν codd. (v), εἰς μὲν τις Eus 20 ἀναγινώσκειν M
 ἄτερος A ἐμπειροτέρων A

θὼν ἀναδιδάσκει· τὰ γὰρ πλεῖστα διὰ συμβόλων ἀρχαιοτρόπῃ ζηλώσει
 83 παρ' αὐτοῖς φιλοσοφεῖται. παιδεύονται δὲ εὐσέβειαν, ὁσιότητα, δικαιο-
 σύνην, οἰκονομίαν, πολιτείαν, ἐπιστήμην τῶν πρὸς ἀλήθειαν ἀγαθῶν καὶ
 κακῶν καὶ ἀδιαφόρων, αἵρέσεις ὧν χρῆ καὶ φυγὰς τῶν ἐναντίων, ὁροις
 καὶ κανόσι τριττοῖς χρώμενοι, τῷ τε φιλοθέῳ καὶ φιλαρέτῳ καὶ φιλανθρώ- 5
 84 πῳ. τοῦ μὲν οὖν φιλοθέου δείγματα παρέχονται μυρία· τὴν παρ' ὅλον
 τὸν βίον συνεχῇ καὶ ἐπάλληλον ἀγνείαν, τὸ ἀνώμοτον, τὸ ἀψεudes, τὸ πάντων
 μὲν ἀγαθῶν αἴτιον, κακοῦ δὲ μηδενὸς νομίζειν εἶναι τὸ θεῖον· τοῦ δὲ
 φιλαρέτου τὸ ἀφιλοχρήματον, τὸ ἀφιλόδοξον, τὸ ἀφιλήδονον, τὸ ἐγκρατές, τὸ
 καρτερικόν, ἔτι δὲ ὀλιγοδείαν, ἀφέλειαν, εὐκολίαν, τὸ ἄτυφον, τὸ νόμιμον, τὸ 10
 εὐσταθές, καὶ ὅσα τούτοις ὁμοιότροπα· τοῦ δὲ φιλανθρώπου εὐνοίαν,
 ἰσότητα, τὴν παντὸς λόγου κρείττονα κοινωνίαν, περὶ ἧς οὐκ ἄκαιρον
 85 βραχεία εἰπεῖν. πρῶτον μὲν τοῖνυν οὐδενὸς οἰκία τίς ἐστιν ἰδία, ἣν
 οὐχὶ πάντων εἶναι κοινὴν συμβέβηκε· πρὸς γὰρ τῷ κατὰ θιάσους συνοικεῖν
 86 ἀναπέπταται καὶ τοῖς ἐτέρωθεν ἀφικνουμένοις τῶν ὁμοζήλων. εἴτ' 15
 ἐστὶ ταμεῖον ἐν πάντων καὶ δαπάναι (κοιναί), καὶ κοιναί μὲν ἐσθῆτες,
 κοιναί δὲ τροφαὶ συσσίτια πεποιημένων· τὸ γὰρ ὁμορόφιον ἢ ὁμοδαίτον

1 ἀναδιδάσκει] ἀναγινώσκει HP¹ (Turn.) ζηλώσει] ζηλώ AT 2 δὲ] τε M
 εὐσέβειαν om. HP (Turn.) 3 πολιτείας A καὶ ἐπιστήμην Eus codd. plerique
 4 ὁροις] νόμοις Eus 5 τῷ τοῦ φιλοθέου καὶ φιλαρέτου καὶ φιλανθρώπου M
 φιλανθρώπῳ καὶ φιλαρέτῳ transp. PQT 6. 7 δείγματα μυρία παρέχει ἢ παρ'
 ὅλον τὸν βίον συνεχῆς καὶ ἐπάλληλος ἀγνεία Eus 7 ἐπάλληλον] ἀμετάλληλον AT
 10 ὀλιγοδείαν A: ὀλιγοδείαν (sic) H, ὀλιγοδείαν P Eus, ὀλιγοδείαν FGQT (v), ὀλίγον
 εἶναι M ἀφέλειαν] φιλίαν M τὸ νόμιμον conl. Mang.
 11 post φιλανθρώπου add. δείγματα Eus codd. nonnulli (Mang.) 11. 12 εὐνοία, ἰσότης,
 ἢ παντὸς λόγου κρείττων κοινωνία Eus codd. nonnulli 12 τὴν om. HP¹ (Turn.)
 13 τοῖνυν] οὖν Eus codd. nonnulli οὐδενός] οὐδενός ἐνός Eus οὐδενός ἐστιν
 οἰκία ἰδία (om. τις) M 14 πάντων εἶναι κοινὴν Eus: καὶ πάντων M, πάντων εἶναι
 ceteri (v) πρὸς] καὶ M γάρ] δὲ A τῷ FGH¹PQ Eus: τὸ MATH²
 συνοικεῖν] συνοικία M 16 καὶ δαπάναι—ἐσθῆτες om. M κοιναί post
 δαπάναι addidi 17 συσσίτια] συνάται (sic) M ὁμορόφιον M ἢ ὁμοδαί-
 ατον om. M

14 Joseph. Bell. Jud. II § 124 ... καὶ τοῖς ἐτέρωθεν ἤκουσιν αἰρετισταῖς πάντ' ἀναπέ-
 τатаται τὰ παρ' αὐτοῖς ὁμοίως ὥσπερ ἰδία, καὶ πρὸς οὓς οὐ πρότερον εἶδον εἰσίσιν ὡς
 συνηθεστάτους.

16 sqq. Joseph. Bell. Jud. II § 122 καταφρονηταὶ δὲ πλοῦτου·
 καὶ θαυμάσιον αὐτοῖς τὸ κοινωνικόν, οὐδὲ ἔστιν εὐρεῖν κτήσει τινα παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα·
 νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὴν αἵρεσιν εἰσιόντας δημεύειν τῷ τάγματι τὴν οὐσίαν, ὥστε ἐν ἅπασιν
 μήτε πένιας ταπεινότητα φαίνεσθαι μήθ' ὑπεροχὴν πλοῦτου, τῶν δ' ἐκάστου κτημάτων
 ἀναμεμιγμένων μίαν ὥσπερ ἀδελφοῖς ἅπασιν οὐσίαν εἶναι. Antiqu. XVIII § 20 ... τὰ
 χρήματά τε κοινὰ ἐστὶν αὐτοῖς, ἀπολαύει δὲ οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μειζόνως ἢ ὁ
 μηδ' ὅτιον κεκτημένος.

ἢ ὁμοτράπεζον οὐκ ἂν τις εὖροι παρ' ἐτέροις μᾶλλον ἔργῳ βεβαιούμενον·
M. | καὶ μήποτ' εἰκότως· ὅσα γὰρ ἂν μεθ' ἡμέραν ἐργασάμενοι λάβωσιν
ἐπὶ μισθῷ, ταῦτ' οὐκ ἴδια φυλάττουσιν, ἀλλ' εἰς μέσον προτιθέντες κοινὴν
τοῖς ἐθέλουσι χρῆσθαι τὴν ἀπ' αὐτῶν παρασκευάζουσιν ὠφέλειαν. οἳ τε 87
5 νοσοῦντες οὐχ ὅτι πορίζειν ἀδυνατοῦσιν ἀμελοῦνται, τὰ πρὸς τὰς νοση-
λείας ἐκ τῶν κοινῶν ἔχοντες ἐν ἐτοιμῳ, ὡς μετὰ πάσης ἀδείας ἐξ
ἀφθονωτέρων ἀναλίσκειν. αἰδῶς δ' ἐστὶ πρεσβυτέρων καὶ φροντίς,
οἷα γονέων ὑπὸ γνησίων παιδῶν χερσὶ καὶ διανοαῖς μυρίαὶ ἐν ἀφθονίᾳ
τῇ πάσῃ γηροτροφούμενων. (13.) τοιοῦτους ἢ δίχα περιεργίας Ἑλληνικῶν 88
10 ὀνομάτων ἀθλητὰς ἀρετῆς ἀπεργάζεται φιλοσοφία, γυμνάσματα προτιθεῖσα
τὰς ἐπαινετὰς πράξεις, ἐξ ὧν ἡ ἀδούλωτος ἐλευθερία βεβαιοῦται. σημείον 89
δὲ πολλῶν κατὰ καιροὺς ἐπαναστάντων τῇ χώρᾳ δυναστῶν καὶ φύσει
καὶ προαιρέσει χρησαμένων διαφερούσας — οἱ μὲν γὰρ πρὸς τὸ ἀτίθασον
ἀγριότητα θηρίων ἐκνικῆσαι σπουδάζαντες, οὐδὲν παραλιπόντες τῶν εἰς
15 ὠμότητα, τοὺς ὑπηκόους ἀγελῶν ἱερύοντες ἢ καὶ ζῶντας ἔτι μαγείρων
τρόπον κατὰ μέρη καὶ μέλη κρεουργοῦντες ἄχρι τοῦ τὰς αὐτὰς ὑπομεῖναι
συμφοράς ὑπὸ τῆς τὰ ἀνθρώπεια ἐφορώσης δίκης οὐκ ἐπαύσαντο· οἱ 90
δὲ τὸ παρακεκινημένον καὶ λευιτῆχὸς εἰς ἐτέρας εἶδος κακίας μεταρρυσά-
μενοι, πικρίαν ἄλεκτον ἐπιτηδεύσαντες, ἡσυχῇ διαλαλοῦντες, ἡρεμαιοτέρας
20 φωνῆς ὑποκρίσει βαρύνῃ ἥθος ἐπιδεικνύμενοι, κυνῶν ἰοβόλων τρόπον
προσαίνοντες, ἀνιάτων γενόμενοι κακῶν αἵτιοι, κατὰ πόλεις μνημεῖα τῆς

1 μᾶλλον om. HP (Turn.)	2 μήποτε M, μήτε Eus	καθ' ἡμέραν QT
ἐργαζόμενοι AQT	3 ταῦτα A, ταῦτ' om. M	κοινῇ G
HP ¹	5 νοσοῦντες M Eus: νοσηλεύοντες ceteri (Turn.)	δοτὶ] ὅσον ἐστὶ F
ἀμελοῦντες H ¹ P	τὰ M: om. ceteri Eus (v)	5. 6 πρὸς τὰς νοσηλείας] πρὸς
τὴν χρεῖαν M	6 ὥς] οὐς M	ἀδείας πάσης transp. F
7 ante ἀναλίσ- κειν add. ἔξεστιν M	δ' ἐστὶ] δ' ἔτι AQT, τε ἐστὶ M	post πρεσβυτέρων
add. καὶ τιμὴ HP (v), om. ceteri Eus	8 γονέων ὑπὸ om. HP (Turn.)	
9 περιεργίας. HP (Turn.)	10 ἀθλητὰς] ἀσκητὰς conl. Mang.	ante γυμνά- σματα add. ὡς ATP ²
προστιθεῖσα HP	11 σημείων T	12 καιροὺς]
καιροὺς πολλοὺς A, πολλοὺς QT	δυναστῶν MQT Eus: δυνατῶν ceteri (v)	
13 προαιρέσει H ¹ P, προαιρέσεις H ²	πρὸς] εἰς Eus	ἀτίθασσον GAQ (v)
14 ἀγριότητι A	θηρίων] τῶν θηρίων AQT	ἐκνικῆσαι om. M
παραλείποντες (sic) F, παραλείποντες G, παρέλιπον AT	15 post ὠμότητα add.	
θηρίων F	16 μέρη καὶ μέλη MF Eus: μέλη καὶ μέρη ceteri (v)	τοῦ om. A
17 post ὑπὸ add. τοῦ H ¹ P	τὰνθρώπεια A	18 ἐτέρας] ἕτερον HPQ (v)
19 διαλαλοῦντες] δὲ λαλοῦντες AQT	ἡρεμωτέρας M	20 ἐπιδεικνύμενοι codd.
Eus: δεικνύμενοι v	ιοβόλων] ὑποῦλων conl. Mang.	21 προσαίνοντες MFT
κακῶν γενόμενοι transp. M	μνημεῖον A	

- 91 αὐτῶν ἀσεβείας καὶ μισανθρωπίας ἀπέλιπον τὰς τῶν πεπονθότων ἀλή-
 91 στους συμφορὰς —, ἀλλὰ γὰρ οὐδείς οὔτε τῶν σφόδρα ὠμοθυμῶν οὔτε τῶν
 πάντων δολερῶν καὶ ὑπούλων ἴσχυσε τὸν λεχθέντα τῶν Ἑσσειῶν ἢ ὁσίων
 ὁμιλον αἰτιάσασθαι, πάντες δὲ ἀσθενέστεροι τῆς τῶν ἀνδρῶν καλοκαγαθίας
 γενόμενοι καθάπερ αὐτονόμοις καὶ ἐλευθέροις οὓσιν ἐκ φύσεως προσηγέ- 5
 92 92 (14.) Χρὴ δ', ἐπειδὴ τὰς ἐν τοῖς πλήθεσιν ἀρετὰς οὐκ οἴονται τινες
 εἶναι τελείας, ἀλλ' ἄχρι συναυξήσεως καὶ ἐπιδόσεως αὐτὸ μόνον ἴστασθαι,
 μάρτυρας βίους τῶν κατὰ μέρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν παραγαγεῖν, οἱ σαφές 10
 93 93 τатаί πίστεις ἐλευθερίας εἰσί. Κάλανος ἦν Ἰνδὸς γένος τῶν γυμνοσο-
 φιστῶν· οὗτος καρτερικώτατος τῶν κατ' αὐτὸν ἀπάντων | νομισθεὶς οὐ p. 46
 μόνον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλοφύλων, ὃ δὴ σπανιώτατόν
 ἐστίν, ἐχθρῶν βασιλέων ἐθαυμάσθη, λόγοις ἐπαινετοῖς σπουδαῖα ἔργα
 94 94 συνυφῆνας. Ἀλέξανδρος γοῦν ὁ Μακεδὼν βουλόμενος ἐπιδείξασθαι τῇ 15
 Ἑλλάδι τὴν ἐν τῇ βαρβάρῳ σοφίαν, καθάπερ ἀπ' ἀρχετύπου γραφῆς
 ἀπεικόνισμα καὶ μίμημα, τὸ μὲν πρῶτον παρεκάλει Κάλανον συναπο-
 94 94 δημῆσαι, μέγιστον περιποιήσοντα κλέος (ἐν) ὅλῃ Ἀσίᾳ καὶ ὅλῃ Εὐρώπῃ.

1 αὐτῶν A Q Eus: om. T, αὐτῶν ceteri (αὐτῶν v) ἀπέλιπον τὰς] ἀπολιπόντες M
 1. 2 ἀλήστους] ἀλήπτους M, ἀλέκτους AT 2 prius οὔτε Eus: οὐδὲ codd. (v)
 σφόδρα MFT Eus: σφόδρ' ceteri (v) alterum οὔτε M Eus: οὐδὲ ceteri (v)
 4 ὁμιλον post λεχθέντα (3) transp. HPQ (v) δ' A Eus 5 γενόμενοι om. QT
 καὶ ἐλευθέροις om. M 5. 6 προηγέθησαν FGHP 6 αὐτῶν] αὐτὸν M
 (αὐτῶν v) συσσίτια] σισία M 7 ἢ] ἦν AQT 8 ἐστίν] εἶναι AQT
 σαφέστατον M Eus: om. ceteri 9 δῶγμα MHP Eus: δόγμα ceteri 9 τελείους T
 ἀλλὰ M ἄχρι om. M αὐτὸ] αὐτῶν QT 10 ἀγαθῶν] χρὴ A

παραγαγεῖν] πειθαρχεῖν ἢ παραγαγεῖν F 10. 11 σαφέστατοι πίστεις M, σαφεστάτη
 πίστις AQT 11 Ἰνδὸς] Ἰνδῶν T 12 κατ' αὐτὸν M: καθ' αὐτὸν ceteri (v)
 13 ὑπὸ τῶν ὑπεγχωρίων M (ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων scripsi): ὑπ' ἐγχωρίων ceteri (v)
 post ἀλλοφύλων addendum censuit καὶ Mang. 14 ἐθαυμαστώθη F
 16 βαρβάρων M ἀπ' ἀρχετύπου] καὶ ἀρχέτυπον M 17 Κάλανον] κάλον M
 17. 18 συναποδημῆσειν M (συναποδημῆειν Mang.) 18 περιποιήσαντα HP
 ἐν ante ὅλη addidi

15 sqq. *Ambros. Epist. 37, 34* non enim ego de contemptu mortis libros philosophorum
 depromo aut gymnosophistas Indorum, quorum prae ceteris Calani laudatur responsum
 Alexandro, cum eum iuberet sequi: qua me, inquit, laude dignum Graeciam petere
 poseis, si possum cogi facere quod nolo? et vere plenus auctoritatis sermo, sed
 magis mens plena libertatis.

ὥς δ' οὐκ ἔπειθεν, ἀναγκάσειν ἔφη συνακολουθεῖν· ὁ δὲ εὐθυβόλως πάνυ 95
καὶ εὐγενῶς „τίνος οὖν“ εἶπεν „ἄξιόν με τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιδείξεις,
'Αλέξανδρε, εἴ γε ἀναγκασθῆσομαι ποιεῖν ἃ μὴ βούλομαι;“ ἄρ' οὐ γέμων
μὲν παρρησίας ὁ λόγος, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐλευθερίας ὁ νοῦς; ἀλλὰ γὰρ
5 καὶ ἐν τοῖς βεβαιότεροις φωνῶν γράμμασιν ἡθους ἀδουλώτου τύπους
ἔστηλίτευσεν ἀριδύλους. μηνύει δὲ ἡ πεμφθεῖσα ἐπιστολὴ τῷ βασιλεῖ· 96

„Κάλανος Ἀλεξάνδρῳ.

Φίλοι πείθουσὶ σε χεῖρας καὶ ἀνάγκην προσφέρειν Ἰνδῶν φιλοσόφοις
οὐδ' ἐν ὕπνοις ἐωρακότες ἡμέτερα ἔργα. σώματα μὲν γὰρ μετοίσεις
10 ἐκ τόπου εἰς τόπον, ψυχὰς δὲ οὐκ ἀναγκάσεις ποιεῖν ἃ μὴ βούλονται
μᾶλλον ἢ πλίνθους καὶ ξύλα φωνὴν ἀφεῖναι. πῦρ μεγίστους τοῖς ζῶσι
σώμασι πόνους καὶ φθορὰν ἐργάζεται· τούτου ὑπεράνω ἡμεῖς γινόμεθα,
ζῶντες καίόμεθα. οὐκ ἔστι βασιλεὺς οὐδὲ ἄρχων, ὃς ἀναγκάσει ἡμᾶς

1 ἀναγκάσειν M: ἀναγκαστὶ FGHP, ἀναγκασθῆ L, ἀναγκασθῆση AQT (v)
ἔφη συνακολουθεῖν] ἔφησεν ἀκολουθεῖν M 2 οὖν M: ἔνεκα Q, ἔνεκεν ceteri (Turn.)
εἶπεν HP ἄξιον] ἄξων AQT ἐπιδείξεις A 4 παρρησίας codd.
(Turn.): ἐλευθερίας Mang. ἐλευθερίας M: om. ceteri (v) ἀλλὰ γὰρ M:
γὰρ om. ceteri (v) 5 γράμμασιν M: πράγμασιν ceteri (Turn.) τύπους]
τούτους M 6 ἔστηλίτευσαν A, ἔστήλωσεν QT ἀριδύλους M
δ' MA, δὲ καὶ F 8 πείθουσὶ σε M: σε om. ceteri (v) 9 ὕπνοις M:
ὕπνω ceteri (v) ἐωρακόσιν AQT ἡμέτερα A, ὁμέτερα QT
μὲν γὰρ M: μὲν om. ceteri (v) οἷσεις AQT 10 δ' MA οὐκ ἀνα-
γκάσεις M (Clem. Alex.): οὐ δύνασαι ceteri (Turn.) 11 μᾶλλον ἢ M: ἢ μᾶλλον
ceteri (Turn.) 11. 12 ζῶσι σώμασι GHP: ζῶσι om. MAQT, σώμασι om. F
12 post τούτου add. δ' G γινόμεθα F 13 ζῶντες (γὰρ) conicio
(cf. Ambros.) οὐδὲ M: οὕτε ceteri (v)

6 sqq. *pergit Ambros. l. l.* denique et epistolam scripsit. „Calanus Alexandro. (35.)
Amici persuadent tibi manus et necessitatem inferre Indorum philosophis, ne in
somnia quidem videntes nostra opera. corpora enim transferes de loco ad locum,
animas non coges facere quod nolunt, non magis quam saxa et ligna vocem emittere.
maximum ignis viventibus corporibus dolorem [inurit et] gignit (et) corruptionem:
super hunc nos sumus, viventes enim exurimur. non est rex neque princeps, qui
extorqueat nobis facere quod non proposuimus. nec similes sumus Graeciae philo-
sophorum, qui verba pro rebus meditati sunt ad opinionis celebritatem: nobis res
sociae verbis et verba rebus: res celeres et sermones breves: in virtute nobis libertas
beata est.“ Clem. Alex. Strom. IV 7 p. 586 P. Ἰνδῶν οἱ φιλόσοφοι Ἀλεξάνδρῳ λέγουσι
τῷ Μακεδόνι· „σώματα μὲν μετάξεις ἐκ τόπου εἰς τόπον, ψυχὰς δ' ἡμετέρας οὐκ ἀνα-
γκάσεις ποιεῖν ἃ μὴ βουλόμεθα. πῦρ ἀνθρώποις μέγιστον κολαστήριον· τούτου ἡμεῖς κατα-
φρονοῦμεν.“

ποιεῖν α μὴ προαιρούμεθα. Ἑλλήνων δὲ φιλοσόφοις οὐκ ἐξομοιούμεθα, ὅσοι αὐτῶν εἰς πανήγυριν λόγους ἐμελέτησαν, ἀλλὰ λόγοις ἔργα παρ' ἡμῖν ἀκόλουθα καὶ ἔργοις λόγοι. *** βραχεῖς ἄλλην ἔχουσι δύναμιν καὶ μακαριότητα καὶ ἐλευθερίαν περιποιῶντες.

97 Ἐπὶ δὴ τοιαύταις ἀποφάσεσι καὶ γνώμαις ἄρ' οὐκ ἄξιον τὸ Ζηνώ- 5
νειον ἐπιφωνῆσαι, ὅτι „θᾶττον ἂν ἀσκὸν βαπτίσαι τις πλήρη πνεύματος ἢ βιάσαιτο τῶν σπουδαίων ὄντινων ἄχοντα δρᾶσαι τι τῶν ἀβουλήτων“; ἀνένδοτος γὰρ ψυχὴ καὶ ἀήττητος, ἣν ὁ ὀρθὸς λόγος δόγμασι παγίοις ἐνεύρωσε.

98 (15.) Τῆς δὲ σπουδαίων ἐλευθερίας μάρτυρές εἰσι ποιηταὶ καὶ 10
συγγραφεῖς, ὧν ταῖς γνώμαις Ἕλληνες ὁμοῦ καὶ βάρβαροι σχεδὸν ἐξ αὐτῶν σπαργάνων ἐντρεφόμενοι βελτιοῦνται τὰ ἥθη, πᾶν ὅσον ἐξ ὑπαίτιου τροφῆς καὶ διαίτης ἐν ταῖς ψυχαῖς κεκιβδήλευται μεταχαρᾶττόμενοι πρὸς

99 τὸ δόκιμον. Ἰδε γοῦν οἷα παρ' Εὐριπίδῃ φησὶν ὁ Ἡρακλῆς·

| „πίμπρα, κάταθε σάρκας, ἐμπλήσθητί μου

p. 461

πίνων κελαινὸν αἷμα· πρόσθε γὰρ κάτω

16

γῆς εἰσιν ἄστρα γῆ τ' ἄνεισ' εἰς αἰθέρα,

πρὶν ἐξ ἐμοῦ σοι θῶπ ἀπαντῆσαι λόγον.“

τῷ γὰρ ὄντι θωπεῖα μὲν καὶ κολακεία καὶ ὑπόκρισις, ἐν οἷς λόγοι γνώμαις διαμάχονται, δουλοπρεπέστατα, τὸ δὲ ἀνόθως καὶ γνησίως ἐκ 20
100 καθαροῦ τοῦ συνειδότος ἐλευθεροστομεῖν εὐγενέσιν ἀρμόττον. πάλιν τὸν αὐτὸν σπουδαῖον οὐχ ὀρᾷς, ὅτι οὐδὲ πωλούμενος θεράπων εἶναι δοκεῖ,

2 πανήγυριν] πάντα M

3 post λόγοι lacunam indicavi; (ἔργα μὲν ταχέα καὶ

λόγοι) βραχεῖς, ἀλλ' ἔχουσι δύναμιν conicio (cf. Ambros.), βραχεῖς μὲν, ἀλλὰ μεγάλην ἔχουσι δύναμιν conl. Wilamowitz βραχεῖς ἄλλην M: βραχεῖαν ceteri (Turn.)

4 περιποιῶνται AQ

5 δὴ M: om. ceteri (Turn.)

ἀποφάνσεσι FG

6 ἂν om. HP¹ (Turn.)

τις G: om. ceteri (v)

7 ἦ] εἰ M

βιάσαι

FGA

τῶν σπουδαίων MG: τὴν τοῦ σπουδαίου A, τὸν σπουδαῖον ceteri (v); τὸν

σπουδαῖον ὅστισοῦν conl. Wilamowitz ὄντινων M ὄντινων — ἀήττητος (8)

om. AT

ἄχοντα] ἄγοντα M

ante δρᾶσαι add. ἦ M

8 ψυχὴ

καὶ ἀήττητος M: καὶ ἀήττητος ψυχὴ ceteri (v)

ψυχὴν A, ψυχῇ T

ὁ ὀρθός

AQTP²: ὁ om. ceteri (v)

11 καὶ βάρβαροι ὁμοῦ transp. A

12 βελτιοῦντες

HPQT

14 γοῦν] γὰρ AQ

οἷα α (sic) M

παρ' Εὐριπίδῃ] παρ'

ἐλπίδα AQ

16 πρόσθεν FAT

17 εἰσιν] εἰσιν MGH¹, εἰσιν P

τ'] δ' T

ἄνεισ'] ἂν εἰς P, ἂν ὡς M, ἄνω A

εἰς om. MH¹P

18 θῶπα M

ἀπαντῆσαι A

19 μὲν M: om. ceteri (v)

καὶ κολακεία

om. A

λόγοις M

20 γνώμαις] γῶναι (sic) M

δ' A

ἀνόθως

καὶ om. M

21 ἀρμόττον. πάλιν] ἀρμόττον πᾶσι. M

22 σπουδαῖον om. M

ὅτι om. MAT

καταπλήττων τοὺς ὀρώοντας, ὥς οὐ μόνον ἐλεύθερος ὢν ἀλλὰ καὶ
δεσπότης ἐσόμενος τοῦ πριαμένου; ὁ γοῦν Ἑρμῆς πυνθανομένῳ μὲν, εἰ 101
φαῦλος ἐστίν, ἀποκρίνεται·

„ἥμιστα φαῦλος, ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον
πρὸς σχῆμα σεμνὸς καὶ ταπεινὸς οὐδ' ἄγαν
εὐογκος ὥς ἂν δοῦλος, ἀλλὰ καὶ στολὴν
ἰδόντι λαμπρὸς καὶ ξύλῳ δραστήριος. —
οὐδεὶς δ' ἐς οἴκους δεσπότης ἀμείνωνας
αὐτοῦ πρίασθαι βούλεται· σὲ δ εἰσορῶν
πᾶς τις δέδοικεν. ὄμμα γὰρ πυρὸς γέμεις,
ταῦρος λέοντος ὥς βλέπων πρὸς ἐμβολήν.“

εἴτ' ἐπιλέγει·

„τὸ εἶδος αὐτό σου κατηγορεῖ
σιγῶντος, ὥς εἴης ἂν οὐχ ὑπήκοος,
τάσσειν δὲ μᾶλλον ἢ ὑπτάσσεσθαι θέλοις.“

ἐπεὶ δὲ καὶ πριαμένου Συλέως εἰς ἀγρὸν ἐπέμφθη, διέδειξεν ἔργους 102
τὸ τῆς φύσεως ἀδοῦλτον· τὸν μὲν γὰρ ἄριστον τῶν ἔχει ταύρων
καταθύσας Διὶ πρόφασιν εὐωχεῖτο, πολλὸν δ' οἶνον ἐκφορήσας
ἀθρόον εὖ μάλα κατακλιθεὶς ἡκρατίζετο. Συλεῖ δὲ ἀφικομένῳ καὶ 103

1 ὥς om. M	2 δεσπότης F ¹	γοῦν] γάρ G	πυνθανομένῳ μὲν M:
πυνθανομένοις ἡμῖν ceteri (Turn.)	εἰ M: ὥς ceteri (Turn.)	3 ἀποκρίνεται	
om. M	4 ἥμιστα φαῦλος om. M	φαύλως H ¹ P	5 πρὸς σχῆμα A:
πρόσχημα ceteri (v); τὸ σχῆμα Herwerden (Nauck)	καὶ FGQ: καὶ οὐ ceteri		
5. 6 οὐδ' ἄγαν—δοῦλος om. M	6 εὐογκος] εὐοίκους H ¹ P	6—8 ὥς—οἴκους	
om. HP, add. mg H	7 ξύλῳ] ζήλῳ L (Turn.)	8 οὐδεὶς δ' ἐς] οὐ δεῖσθαι M	
ἐς οἴκους] εἰς οἴκου AT	δεσπότην ἀμείνονα AQT	9 αὐτοῦ codd.	
δὲ HPT	δ' εἰσορῶν] διορῶν M	10. 11 πᾶς—ταῦρος om. M	
10 πᾶς τις] α πᾶς F	γέμει F	11 ὥς λέοντος transp. G	
ἐμβολήν] ἐντολήν M	12 εἴτα F	13 τὸ εἶδος codd.: τὸ ἦθος H ² (v); τό	
γ' εἶδος conl. Elmsley	αὐτό Elmsley: αὐτοῦ MFGHP (v), om. AQT	σου Mang.:	
οὐ F, οὐ ceteri	κατηγορεῖ codd.: κατηγορῶ Mang.	14 σιγῶντος ὥς εἴης	
ἂν om. M	εἴης ἂν codd.: ἂν εἴης Mang.	15 δὲ τάσσειν transp. M	
ἢ ὑπτάσσεσθαι FG: ἢ ἐπιτάσσεσθαι ceteri (v)	θέλει AQT	16 δὲ om. H ¹ P	
Συλέως] συλλέγειν AQT, λέγω M	17 τὸν] τῶν A	ἐκεῖ ταύρων] ἐξ ἐταίρων M 33	
18 Διὶ πρόφασιν εὐωχεῖτο] διευωχεῖτο πρόφασιν M		ἐκφορήσας MF: ἐκσυμφορήσας	
G, ἐκφορήσας AQT mg H ² mg P ² (v), om. H ¹ P ¹		19 ἀθρόον] ἄθρου FGHP, ἄθρους	
M, om. QT (ἄθρου v)	εὖ om. M	Συλεῖ δὲ ἀφικομένῳ] συνδιαφι-	
κομένῳ M	Συλεῖ] σελεῖ A	δ' A	

4 Eur. frag. 688 (v. 1—4). 689 (5—8). versus 5—8 Sylei potius verba esse monuit Nauck.
13 Eur. frag. 690.

δυσανασχετοῦντι ἐπὶ τε τῇ βλάβῃ καὶ τῇ τοῦ θεράποντος ῥαθυμίας καὶ
τῇ περιττῇ καταφρονήσει μηδὲν μήτε τῆς χροῆς μήτε ὧν ἔπραττε
μεταβαλὼν εὐτολμώτατά φησι·

„κλίθῃτι καὶ πίνωμεν, ἐν τούτῳ δέ μου

τὴν πείραν εὐθὺς λάμβαν', εἰ κρείσσων ἔσῃ.“

5

104 τοῦτον οὖν πότερον δοῦλον ἢ κύριον ἀποφαντέον τοῦ δεσπότου, μὴ μόνον
ἀπελευθεριάζειν ἀλλὰ καὶ ἐπιτάγματα ἐπιτάττειν τῷ κτησαμένῳ καὶ εἰ
ἀφηνιάζοι τύπτειν καὶ προπηλακίζειν, εἰ δὲ καὶ βοηθοὺς ἐπάγοιτο, πάντας
ἄρδην ἀπολλύναι τολμῶντα; γέλως οὖν ἂν εἴη καὶ φλυαρία πολλή τὰ
κατὰ τὰς λεγομένας ὥνας γράμματα, ἐπειδὴν τῇ καθ' ὧν γράφεται 10
παρευημερηθῇ σθεναρώτερά δυνάμει, χαρτιδίων ἀγράφων ἀκυρότερα,
ὕπο σέων ἢ χρόνου ἢ εὐρώτος εἰς ἅπαν διαφθαρσόμενα.

105 (16.) | Ἄλλ' οὐ χρή, φήσει τις, τὰς τῶν ἡρώων παράγειν εἰς p. 462
πίστιν ἀρετὰς· μείζους γὰρ ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην φύσιν γενομένους Ὀλυμ-
πίοις ἀμιλλᾶσθαι, μικτῆς γενέσεως, ἀθανάτων καὶ θνητῶν ἀνακραθέντων 15
σπερμάτων, ἐπιλαχόντας, ἡμιθέους εἰκότως προσαγορευθέντας, τοῦ θνητοῦ
μίγματος ὑπὸ τῆς ἀφθάρτου μερίδος κατακρατηθέντος, ὥς μηδὲν εἶναι
παράδοξον, εἰ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δουλείαν τεχνάζοντων ὀλιγώρουν. ἔστω
106 ταῦτα. μὴ καὶ Ἀνάξαρχος ἢ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης ἥρωες ἢ ἐκ θεῶν; ἀλλ'

1 δυσανασχετοῦνθ' G, δυσανασχυντοῦντι F τε] γε M ῥαθυμίας] βλασφημία
AQ T 1. 2 καὶ τῇ M: καὶ ἐπὶ τῇ ceteri (v) 2 μὴθ' ὧν M ἔπραττε]
ἐπέτρεπε M 3 μεταβαλὼν MFA: καταβαλὼν ceteri (Turn.) εὐτολμώτατα H
4 κλίθῃτι om. M πίνωμεν F δέ μου] μὲν F 5 πείραν] χεῖρα M
εὐθὺς AP²: ἐκ θεοῦ M, εὐθὺ ceteri (v) λάμβαν' εἰ G (coni. Mang.): λάμβανε
MFH¹P, λάμβανε καὶ AQTH² (v) κρείσσων] κρείττον MH¹P, κρείττων ceteri
ἔσῃ] ἔτι M 6 ἀποφαντέον τοῦ δεσπότου M: τοῦ δεσπότου ἀποφαντέον ceteri (v)
ante μὴ add. ὥς AQ T 7 ἐπιτάγμα A ἐπιτάττειν M: ἐπιτάσσειν ceteri (v)
post κτησαμένῳ add. τολμῶντα, ὥς Mang. (cf. l. 9) 8 ἀφηνιάζει AQ T
εἰ δὲ om. M 9 ἄρδην] ἄρ' οὖν M τολμῶντα M: om. ceteri (v)
γέλως] ὥς M ἂν οὖν transp. FG εἴη om. M καὶ φλυαρία εἴη
transp. F πολλή om. AT 10 τῇ G: om. ceteri (v) ὧν] ἃ AQ T
γράφεται FH¹P 11 παρευημερηθῇ M: παρευημερηθείη ceteri (Turn.)
σθεναρώτερον F¹ χαρτιδία T ἀκυρότερα MFGA 12 ὑπὸ σέων G:
ὑπόψεων M, ὑπὸ σητῶν ceteri (v) χρόνου] χρόνων HP (v) ἢ εὐρώτος ἢ
χρόνου transp. AQ T εἰσάπαν M, ἐσάπαν A τὰ διαφθαρσόμενα M
13 παράγειν] παρασκευάζει M ἐς A 14 ἢ] καὶ F κατ' FG
φύσιν] οὐσίαν M 15 post ἀμιλλᾶσθαι add. δεῖ A μικτῆς] τῆς A
καὶ] ἢ AT 16 ἡμιθέου εἰκότως προσαγορευθέντος P 19 μὴ καὶ] καὶ
μὴν AQ T

ὁμως ὑπὸ τυράννων ὁμοθυμῶν καὶ τὴν φύσιν πικρῶν ἔτι μᾶλλον ἐπ'
αὐτοῖς ἐκθηριωθέντων στρεβλούμενοι κεκαινουργημέναις αἰκίαις, ὥσπερ
ἀλλότρια ἢ ἐχθρῶν ἐπιφερόμενοι σώματα, μάλα καταφρονητικῶς ἠλόγουν
τῶν φοβερῶν. τὴν γὰρ ψυχὴν ἐθίσαντες ἐξ ἀρχῆς δι' ἐπιστήμης ἔρωτα¹⁰⁷
5 τῆς μὲν πρὸς τὰ πάθη κοινωνίας ἀφίστασθαι, παιδείας δὲ καὶ σοφίας
περιέχεσθαι, μετανάστιν μὲν σώματος εἰργάσαντο, φρονήσει δὲ καὶ ἀνδρεία
καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς σύνοικον ἀπέφηναν. τοιγαροῦν ὁ μὲν κρινόμενος¹⁰⁸
καὶ κατατεινόμενος ὑπὲρ τοῦ τι τῶν ἀρρήτων ἐκκαλεῖσθαι, πυρὸς καὶ
σιδήρου, τῶν ἐν τῇ φύσει κραταιοτάτων, φανείς δυνατώτερος, ἀποτρα-
10 γῶν τοῖς ὁδοῦσι τὴν γλῶτταν εἰς τὸν βασανιστὴν ἠκόντισεν, ἵνα μὴδ'
ἄκων ἂ καλὸν ἡσυχάζειν φθέγγεται βιασθεῖς. ὁ δὲ τλητικώτατα εἶπε·¹⁰⁹
„πίτσσε τὸν Ἀναξάρχου ἀσκόν· Ἀναξάρχον γὰρ οὐκ ἂν δύναιο.“
αὐταὶ γέμουσαι θράσους αἱ εὐτολμῖαι τὴν ἡρωϊκὴν εὐγένειαν οὐ μετρίως
ὑπερβάλλουσι, διότι τοῖς μὲν τὸ κλέος ἐν τοῖς φυτεύσασιν ἀκούσιον, τῶν
15 δ' ἐν ἐκουσίοις ἀρεταῖς, αἱ τοὺς ἀδόλως χρωμένους ἀθανατίζειν πεφύκασιν.
(17.) Παλαιστάς οἶδα καὶ παγκρατιαστάς πολλάκις ὑπὸ φιλοτιμίας¹¹⁰
καὶ τῆς εἰς τὸ νικᾶν σπουδῆς, ἀπαγορευόντων αὐτοῖς τῶν σωματῶν,
μόνη ψυχῇ διαπνέοντας ἔτι καὶ διαθλοῦντας, ἦν ἐθίσαντες καταφρονητικῶς
ἔχειν τῶν φοβερῶν ἐγκαρτεροῦσιν ἄχρι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς. εἰτ' III
20 οἰόμεθα τοὺς μὲν ἀσκητάς τῆς ἐν σώμασιν εὐτονίας ἐπιβεβηκέναι φόβῳ

- 1 τὴν φύσιν M: τῇ φύσει ceteri (v) πικρῶν] μικρῶν M ἔτι om. G
2 αἰκίαις] αἰτίαις PQT 3 ἀλλοτρίων AQT ἠλόγουν] ἢ λόγους T
4 δι' ἐπιστήμης ἔρωτα] ἐπιστήμης ἔρωτι M 5 τῆς πρὸς μὲν M 6 περιέχεσθαι
GH: παρέχεσθαι MFP, ἔχεσθαι AQT μετανάστιν] μεταναστεῖν FHP; μετανάστασιν
Mang. σώματος] τοῦ σώματος H (v) ἀνδρία A, ἀνδρία FG
7 ἀπέφηναν] ἀπέδειξαν M ὁ μὲν om. M κρινόμενος M: κρεμάμενος ceteri (v)
8 τι om. M ἀρρήτων] ἀπορρήτων PT 9 δυνατότερος M 9. 10 ἀπο-
τραγῶν MF: ἀποτρώγων ceteri (v) 10 ἠκόντισεν] προσέπτυσεν conl. Mang.
11 ἂ καλὸν ἡσυχάζειν M: ἡσυχῇ λόγον F, λόγον ἡσυχῇ ceteri (Turn.) φθέγγεται
FGHP: φθέγγιτο M (Mang.), φθέγγεται AQT τλητικώτατα HAQT (Turn.)
12 πίτσσε] πίττε HL (sed πτήσσε mg L), πίττε F¹, τύπτε AP ἀσκόν] θύλακον
scribi voluit Mang. 13 γέμουσι A θάρσους A 14 ὑπερβάλλουσι v:
ὑπερβάλλουσαι codd. τοῖς μὲν] τῆς μὲν FAP τῶν] τὸ M 15 ἐν om. AQT
15. 16 πεφύκασιν παλαιστάς. Οἶδα Turn. (Richt.) 16 παγκρατιαστάς AHP (v)
φιλοτιμίας] φιλονεικίας M 18 διαπνέοντας Q ἦν] ἴν' M 19 θλιβερῶν H
ἐγκαρτερωῖν M τῆς om. AQT τοῦ] καὶ QT 20 φόβου M

7 sqq. cf. Cic. Tusc. II 52. Valer. Max. III 3, 4 [Dio Chrys.] 37, 45. Diog. La. IX
27. 59. Clem. Alex. Strom. IV 7 p. 589 P. Tertull. Apolog. 50.

θανάτου ἢ δι' ἐλπίδα νίκης ἢ ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν ἰδίαν ἤτταν ἐπιδεῖν, τοὺς δὲ τὸν ἀόρατον νοῦν γυμνάζοντας ἐν ἑαυτοῖς, ὅς ἀψευδῶς ἄνθρωπός ἐστιν οἶκον ἐπιφερόμενος τὸ αἰσθητὸν εἶδος, καὶ | λόγοις μὲν τοῖς ἐκ p. 46 φιλοσοφίας ἔργοις δὲ τῆς ἀρετῆς ἀλείφοντας οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐθέλησεν ἀποθνήσκειν, [v] ἐν ἀδουλώτῳ φρονήματι τὴν εἰμαρμένην 5 112 ἀνύσσει πορείαν; ἐν ἀγωνίᾳ φασιν ἱερῷ δύο ἀθλητὰς ἰσορρόπῳ κεχρημένους ἀλλή, τὰ αὐτὰ ἀντιδρῶντάς τε καὶ ἀντιπάσχοντας, μὴ πρότερον ἀπειπεῖν ἢ ἐκάτερον τελευτῆσαι.

„δαιμόνι, φθίσει σε τὸ σὸν μένος“,

113 εἰποι τις ἂν ἐπὶ τῶν τοιούτων. ἀλλὰ γὰρ οὖν κοτίνων μὲν χάριν καὶ 10 σελίνων εὐκλεῆς ἀγωνισταῖς ἢ τελευτῇ, σοφοῖς δὲ οὐ πολὺ μᾶλλον ἐλευθερίας, ἥς ὁ πόθος ταῖς ψυχαῖς μόνον, εἰ δεῖ τάληθές εἰπεῖν, ἐνίδρυται καθάπερ τι μέρος ἡνωμένον οὐ τῶν ἐπιτυχόντων, οὐ διακοπέντος ἅπασαν 114 τὴν κοινωνίαν φθείρεσθαι συμβέβηκε; Λακωνικοῦ παιδὸς ἄδεται παρ' οἷς ἔθος ἰχνηλατεῖν ἀρετὰς τὸ ἐκ γένους ἢ φύσεως ἀδουλώτων· ἐπειδὴ 15 γὰρ αἰχμάλωτος ἀπαχθεὶς ὑπὸ τινος τῶν Ἀντιγόνου τὰς μὲν ἐλευθερίας χρεῖας ὑπέμενε, ταῖς δὲ δουλικαῖς ἡγαντιοῦτο φάσκων οὐχὶ δουλεύσειν, καίτοι μήπω τοῖς Λυκούργου νόμοις παγίως ἐντραφῆναι διὰ τὴν ἡλικίαν δυνηθείς, ὅτι μόνον αὐτῶν ἐγεύσατο, τοῦ παρόντος ἀβιώτου βίου θά-

2 ἀόρατον] ἀκήρατον con. Mang.	ἐαυτοῖς] αὐτοῖς AT	δς] ὅσον F
3 ἀποφερόμενος AQT	τοῖς] τῆς F	3. 4 ἐκ φιλοσοφίας] εἰς φιλοσοφίαν GH
(Turn.)	5 εἰμαρμένης FG	6 φησιν F
7 ταῦτά δρῶντάς τε καὶ	8 τελευτῆσειν AQT	10 εἰποι τις ἂν M: εἰποι ἂν τις ceteri (v)
πάσχοντας M	οὖν codd. (ἦν G): ὑπὲρ v	μὲν χάριν M: om. ceteri (v)
11 εὐκλεῆς] εὐκλείης M	ἢ τελευτῇ] ἥδε λύπη M	δ' M
πολὺ] πολλῶ H (v)	12 ἐλευθερία	
AT	ῆς] οἷς F	μόνον] μᾶλλον F
ἐνίδρυται M	13 ἡνωμένον codd. (Mang.): ἡνωμένων Turn.	οὐ τῶν ἐπιτυχόντων om. in lac. G
οὐ τῶν] οὐ τῶν ATP, αὐτῶν M	post ἐπιτυχόντων	add. ἔστιν AQT
οὐ eras. F	πᾶσαν T	14 ἄδεται] εἰρηται AQT
15 ἔθος ἰχνηλατεῖν M: ἰχνηλατεῖν ἔθος ceteri (v)	ἀρετὰς M: τὰς ἀρετὰς ceteri (v)	
16 ἀπαχθεὶς codd.: ἀπήχθη v	τῶν ἀντιγόνων M	17 ὑπέμενε M: ὑπέμενεν
AQTP, ὑπέμεινεν FGH (Turn.)	ταῖς δὲ δουλικαῖς M: ἐν δὲ τοῖς δουλικαῖς H	(Turn.), ἐν δὲ ταῖς δουλικαῖς ceteri
18 παγίοις M	19 ὅτι] ὅτι μὴ F	τοῦ om. M
ἀβιώτου βίου M: βιωτοῦ βλαῖον PT, βιότου βλαῖον AQH (v), βίου βλαῖον FG		

9 Hom. II. Z 407.

14 sqq. Seneca Epist. 77, 14 exempla nunc magnorum virorum me tibi iudicas relaturum? puerorum referam. Lacon ille memoriae traditur impubis adhuc, qui captus clamabat 'non serviam' sua illa dorica lingua et verbis fidem imposuit: ut primum iussus est servili fungi et contumelioso ministerio, . . inlisum paret caput rupit.

νατον εὐτυχέστερον κρίνας, ἀπογνοὺς ἀπολύτρωσιν, ἄσμενος ἑαυτὸν διε-
 χρήσατο. λέγεται δὲ καὶ πρὸς Μακεδόνων ἀλούσας Δαρδανίδας γυναῖκας 115
 αἰσχιστον κακὸν δουλείαν ὑπολαβούσας οὐς ἐκουροτρόφου παῖδας εἰς τὸ
 βαθύτατον τοῦ ποταμοῦ ρίπτειν ἐπιφονούσας· „ἀλλ’ ὑμεῖς γε οὐ
 5 δουλεύετε, πρὶν δ’ ἄρξασθαι βίου βαρυδαίμονος, τὸ χρεῶν ἐπιτεμόντες
 ἐλεύθεροι τὴν ἀναγκαίαν καὶ πανυστάτην ὁδὸν περαιώσεσθε.“ Πολυξένην 116
 δὲ ὁ τραγικὸς Εὐριπίδης ἀλογοῦσαν μὲν θανάτου φροντίζουσαν δὲ ἐλευθε-
 ρίας εἰσάγει δι’ ὧν φησιν·

„ἐκούσα θνήσκω, μὴ τις ἄψηται χροὸς
 τοῦμοῦ· παρέξω γὰρ ὁρὴν εὐκαρδίως,
 ἐλευθέραν δέ μ’, ὡς ἐλευθέρα θάναω,
 πρὸς θεῶν μεθέντες κτείνετε.“

(18.) εἴτ’ οἰόμεθα γυναῖοις μὲν καὶ μεираκίοις, ὧν τὰ μὲν φύσει 117
 ὀλιγόφρονα τὰ δὲ ἡλικίᾳ εὐολίσθη χρώμενα, τοσοῦτον ἐλευθερίας ἔρωτα
 15 ἐντήκεσθαι, ὡς ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἀφαιρεθῆναι πρὸς θάνατον ὡς ἐπ’
 ἀθανασίαν ὁρμᾶν, τοὺς δὲ σοφίας ἀκράτου σπᾶσαντας οὐκ εὐθὺς ἐλευθέ-
 4 ρους εἶναι, | πηγὴν τινα εὐδαιμονίας τὴν ἀρετὴν (ἐν) ἑαυτοῖς περιφέροντας,
 ἣν ἐπίβουλος οὐδεμία πώποτε δύναμις κατέλξευε τὸν ἀρχῆς καὶ βασιλείας
 ἔχουσαν αἰώνιον κληρὸν; ἀλλὰ γὰρ καὶ δήμους ὅλους ἀκούομεν ὑπὲρ 118
 20 ἐλευθερίας ἅμα καὶ πίστει τῆς πρὸς ἀποθανόντας εὐεργέτας αὐθαί-

1 προκρίνας P	ἀσμένως MAQT	αὐτὸν F	2 Μακεδόνων] λακεδαι-
μονίων M	ἀλούσας M: om. ceteri (Turn.)		δαρδανίδας M: τὰς δαρδανίδας
ceteri (v)	γυναῖκας om. AQT	3 κακῶν FG	δουλείας A
4 ρίπτειν M	5 δ’ ἄρξασθαι G: δ’ ἄρξεσθε (corr. ex δ’ ἄρξασθαι) A, δράξασθαι M,		
ἄρξασθαι F, δὲ ἄρξασθαι HPQT	τὸ χρεῶν M: om. in lac. 6—7 litt. G, τροχέων		
ceteri (Turn.)	6 πανυστάτην καὶ ἀναγκαίαν transp. Q, ἀναγκαίαν καὶ om. T		
περαιώσεσθε FAQ	7 δ’ MA	τραγικὸς MFG: τραγωδὸς AHP (Turn.),	
τραγωδικὸς QT	δ’ MA	9 τις] πως M	ἄψαιτο QT
ο ὅς			
χρωτὸς F	10 γάρ] δὲ AQT	δέριν F, δέρριν A	11 μ’ G: ἔχουσιν
M, μ’ οὐσαν ceteri (Turn.)	11. 12 ὡς—κτείνετε G: om. ceteri (Turn.)		
13 εἴτ’ οἰόμεθα] ἐγγυόμεθα M	14 ὀλιγότροφα AT	δ’ M	15 πρὸς
θάνατον M: εἰς θάνατον ceteri (v)	16 ἀθανασίας P	ἀκράτως AQT	
17 πηγὴν τινα M: γῆν τινα FG, ἀμιγῆ τὴν ceteri (Turn.)		εὐδαιμονίας τὴν ἀρετὴν	
MFG: εὐδαιμονίαν τῆς ἀρετῆς ceteri (Turn.)	ἐν add. Mang.	περιφέροντες	
ας			
H, ἐπιφέροντες P	18 δύναμις πώποτε transp. AQT	ἀρχῆς] ἐξ ἀρχῆς M	
19 γάρ om. A	19. 20 ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀκούομεν transp. M	20 πρὸς om. T	
εὐεργέτας] ἐλευθερίας M			

μελεστέραις πιαίνειν εἰς εὐσαρκίαν, ζῶν δὲ τὸ ἄριστον, ἄνθρωπον,
 ἀσιτίαις κατασκελετευθέντα καὶ συνεχέσιν ἐνδεαίς ἐπευωνίζεσθαι.“
 λαβὼν δὲ τροφὰς διαρκεῖς, ἐπειδὴ μεθ' ἐτέρων αἰχμαλώτων ἔμελλεν
 ἀπεμπολεῖσθαι, καθίσας πρότερον ἡρίστα μάλ' εὐθαρσῶς, ἐπιδιδούς καὶ
 5 τοῖς πλησίον. ἐνὸς δὲ οὐχ ὑπομένοντος, ἀλλὰ καὶ σφόδρα κατηφούτος,
 „οὐ παύσῃ τῆς συννοίας; χρῶ τοῖς παροῦσιν“ ἔφη·

„καὶ γὰρ τ' ἡύκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
 τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
 θῆ μὲν θυγατέρες, θῆ δ' υἱέες ἡβώοντες.“

65 M. | εἰτ' ἐπινεανιεύμενος πρὸς τὸν πυθόμενον τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων „τί 123
 11 οἶδας;“ „ἄρχειν“ εἶπεν „ἀνθρώπων“, ἔνδοθεν, ὡς ἔοικε, τῆς ψυχῆς τὸ
 ἐλευθερον καὶ εὐγενὲς καὶ φύσει βασιλικὸν ὑπαχούσης. ἤδη δὲ καὶ πρὸς

1 πιαίνειν εἰς εὐσαρκίαν M: εἰς εὐσαρκίαν πιαίνειν ceteri (v) ζῶν Q
 ἄνθρωπον] ἔνεστιν T 2 ἀσιτίαις] ὡς εἶναι M κατασκελετευθέντα FGQT:
 κατασκελετευθέντα P, κατασκελθέντα A, κατεσκληκευθέντα H (κατασκληκευθέντα v), κατα-
 σκευασθέντα M καὶ συνεχέσιν ἐνδεαίς (post κατασχ.) M: om. ceteri (Turn.)
 ἐπευωνίζειν conicio 3 αἰχμαλώτων M: om. ceteri (Turn.) 4 ἀπεμπολεῖσθαι QT
 μάλ' MA 5 ἐνὸς] υἱὸς T δ' MA οὐχ ὑπομένοντος M: οὐ λυπούμενου ὄντος
 FGAP, οὐ μόνον λυπούμενου ὄντος QT, οὐ μόνον λυπούμενου H (v) 5. 6 καὶ σφόδρα —
 τῆς συννοίας om. M 6 χρῶ τοῖς παροῦσιν ἔφη M: ἔφη· χρῶ τοῖς παροῦσι ceteri (v)
 7 τ' om. codd. ἡύκομος] εὐκομος M, ἡ ἡύκομος G, ἡ εὐκομος AT
 μνήσατο codd. σίτου] σου M 8 τῇ] ἡς M περ] περὶ F
 ὄλοντο MAH 9 υἱέες FG: υἱεῖς MHP, υἱοὶ AQT ἡβώοντες M,
 ἡβώοντες P, ἡβώωντες H¹QT 10 εἰτ' M: καὶ AQT, om. ceteri (Turn.)
 ἐπινεανιεύμενος δὲ G, ἐπινεανιεύμενοι FH πρὸς τὸν πυθόμενον τῶν ὀνητικῶς
 ἐχόντων M: τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων τινὶ G, τινὶ τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων ἐρωτήσαντι AQT,
 τῶν ὀνητικῶς ἐχόντων (cet. om.) FHP 11 εἶπεν ἄρχειν transp. G
 12 ὑπαχούσης F δὲ om. F

7 sqq. Hom. II. Ω 602 sqq. 10 sqq. Diog. La. VI 29 φησὶ δὲ Μένιππος ἐν τῇ
 Διογένους Πράσει, ὡς ἀλοὺς καὶ πωλούμενος ἠρωτήθη, τί οἶδε ποιεῖν· ἀπεκρίνατο „ἀνδρῶν
 ἄρχειν“. VI 74 καὶ πρᾶσιν ἦνεγκε γενναϊότατα· πλέων γὰρ εἰς Αἰγίαν καὶ πειραταῖς
 ἀλοὺς, ὧν ἦρχε Σκίρπαλος, εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπράσκετο· καὶ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος,
 τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη „ἀνθρώπων ἄρχειν“. ὅτε καὶ δεῖξας τινὰ Κορινθιον εὐάρυφον, τὸν
 προεξηρμένον Ξενιάδην, ἔφη· „τούτῳ με πῶλει, οὗτος δεσπότης χρήζει“. Stob. Ecl. III 3,
 52 Διογένης πωλούμενος ἐν Κορίνθῳ, ἐρομένου τοῦ κήρυκος, „τί ἐπίστασαι;“ „ἀνθρώπων“
 ἔφη „ἄρχειν“. Suid s. v. Διογένης¹·... πλέων δὲ ὑπὸ καταποντιστῶν ληφθεὶς ἐπράθη,
 κηρυττόμενος δὲ καὶ ἐρωτώμενος, τί εἰδείη, „ἄρχειν ἀνθρώπων“ ἔφη. καὶ θεασάμενος
 Κορινθιον πλούσιον ἄσωτον „τούτῳ με“ ἔφη „πώλησον, δεσπότης γὰρ δεῖται“. cf. Clem.
 Alex. Paed. III 3 p. 261 P.

χαριεντισμόν ὑπὸ τῆς συνήθους ἐκεχειρίας, ἐφ' ἣ οἱ ἄλλοι συννοίας
 124 γέμοντες κατήφουν, ἐτράπετο. λέγεται γοῦν, ὅτι θεασάμενός τινα τῶν
 ὠνούμενων, ὃν θήλεια νόσος εἶχεν, ἐκ τῆς ὄψεως οὐκ ἄρρενα προσελθὼν
 ἔφη· „σύ με πρίω· σὺ γὰρ ἀνδρὸς χρεῖαν ἔχειν μοι δοκεῖς,“ ὥς τὸν
 μὲν δυσωπηθέντα ἐφ' οἷς ἑαυτοῦ συνήδει καταδύναι, τοὺς δὲ ἄλλους τὸ
 σὺν εὐτολμῷ εὐθυβόλον ἐκπλήττεσθαι. ἄρα γε τῷ τοιούτῳ δουλείαν, 5
 ἀλλ' οὐ μόνον ἐλευθερίαν δίχα ἀνυπευθύνου ἡγεμονίας ἐπιφημιστέον;
 125 ζηλωτῆς δὲ τῆς τούτου παρρησίας ἐγένετό τις Χαιρέας τῶν ἀπὸ παιδείας.
 Ἀλεξάνδρειαν γὰρ οἰκῶν τὴν πρὸς Αἰγύπτῳ, δυσχεράναντός ποτε Πτολε-
 μαίου καὶ ἀπειλήσαντος οὐ μετρίως, τῆς ἐκείνου βασιλείας οὐδὲν ἐλάττω· 10
 τὴν ἐν τῇ ἑαυτοῦ φύσει νομίσας ἐλευθερίαν, ἀντέλεξεν.
 „Αἰγυπτίοισιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
 οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος.“

126 ἔχουσι γάρ τι βασιλικὸν αἰ εὐγενεῖς ψυχαί, τὸ λαμπρὸν πλεονεξία τύχης
 οὐκ ἁμαυρούμεναι, ὃ προτρέπει καὶ τοῖς τάξιωμα ὑπερόγκοις ἐξ ἴσου 15
 127 διαφέρεσθαι, ἀλαζονεῖα παρρησίαν ἀντιτάττον. Θεόδωρον λόγος ἔχει
 τὸν ἐπικληθέντα ἄθεον ἐκπεσόντα τῶν Ἀθηνῶν καὶ πρὸς Λυσίμαχον ἐλ-
 θόντα, ἐπειδὴ τις τῶν ἐν τέλει τὸν δρασμὸν ὠνείδισεν, ἅμα καὶ τὰς αἰτίας
 ἐπιλέγων, ὅτι ἐπὶ ἀθεότητι καὶ διαφθορᾷ τῶν νέων καταγινωσθεῖς ἐξέπεσεν,
 128 „[οὐκ] ἐξέπεσον“ φάναι, „τὸ δ' αὐτὸ ἔπαθον τῷ Διὸς Ἡρακλεῖ. καὶ 20

1 χαριεντισμόν] χάριν σεισμόν M συνήθους] συνωθούσης M ἐκεχειρίας APT
 ἐκεχειρίας corruptum; εὐχερείας coni. Mang. ἐφ' ἣ AQT: ἔφη FP, ἐφ' ὧ H (v),
 ἐφ' οἷς M, καὶ G οἱ ἄλλοι] οἷα M 2 γοῦν] οὖν A 2. 3 τῶν ὠνούμενων
 om. AQT 3 οὐκ ἄρρενα] ὥς οὐκ εἰς ἄρρενα P 4 ἔφη· σύ] ἔφη M
 με πρίω] μ' ἐπρίω L (Turn.), μετρίως M σὺ γὰρ] οὐ γὰρ M 5 συνήδει]
 σύνοιδε H (v) καταδύναι] κατα ... (spat. 5—6 litt.) G 6 σὺν εὐτολμῷ]
 μετ' εὐτολμίας conicio 6. 7 ἄρα γε (γ' A) ἐλευθερίαν τῷ τοιούτῳ δούλω, ἀλλ'
 οὐδὲ (οὐ δὴ QT) μόνην ἐλευθερίαν AQT 7 οὐ] οὐδὲ (A)FP μόνον M: μόνην
 ceteri (v) δέχ' A ἡγεμονίας P 9 ἀλεξάνδρ^{αν} A τὴν πρὸς
 Αἰγύπτῳ om. F πρὸς αἰγυπτον P δυσχεράναντος P 12 ἀλογίζω P
 13 ὄθομαι] αἰθομαι AP 15 δ] αἷς A, καὶ P προτρέπει MPT: πρέπει ceteri
 (Turn.) τάξιωμα M: τὸ ἀξίωμα ceteri (v) 16 ἀλαζονεῖαν A παρρησία M,
 ω
 παρουσίαν A ἀντιτάττον M, ἀντιτάττων H, ἀντιτάττουσαι AP² 17 ἐκπεσόντα
 τῶν ἀθηνῶν τὸν μοναχὸν (sic) ἐπικληθέντα ἄθεον transp. AQT 18 δρασμὸν] διωγμὸν
 F² in ras. ὠνείδιζεν M 19 διαφορᾷ A ἐξέπεσε M 20 οὐκ seclusi
 Mangeii sententiam secutus ἐξέπεσον] ἔπεσον AQT, om. M φάναι] ἔφη P

γὰρ ἐκεῖνος ἐξετέθη πρὸς τῶν Ἀργοναυτῶν, οὐκ ἀδικῶν, ἀλλ' ὅτι μόνος
 πλήρωμα καὶ ἔρμα καθ' αὐτὸν ὦν ἐναυβάρει, δέος παρασχὼν τοῖς συμπλέ-
 ουσι, μὴ τὸ σκάφος ὑπέραντλον γένηται. καὶ γὰρ διὰ τοῦτο μετανέστην,
 ὕψει καὶ μεγέθει τῆς ἐμῆς διανοίας τῶν πολιτευομένων Ἀθήνησιν οὐ
 5 δυνηθέντων συνδραμεῖν, ἅμα καὶ φθονηθεῖς.“ προσανερομένου δὲ Λυσι-129
 μάχου· „μὴ καὶ ἐκ τῆς πατρίδος ἐξέπεσες φθόνῳ;“ πάλιν ἀποκρίνασθαι·
 „φθόνῳ μὲν οὐ, φύσεως δὲ ὑπερβολαῖς, ἃς ἡ πατρίς οὐκ ἐχῶρει.
 6 M. καθάπερ γὰρ Σεμέλης, ἡνίκα Διόνυσον ἐκύει, τὸν ὠρισμένον ἄχρι τῆς | 130
 ἀποτέξεως χρόνον ἐνεγκεῖν οὐ δυνηθείσης, καταπλαγεὶς Ζεὺς τὴν τοῦ
 10 κατὰ γαστρὸς φύσιν ἡλιτόμηγον ἐξεκλύσας ἰσότημον τοῖς οὐρανίοις ἀπέφηνε
 θεοῖς, οὕτω καμέ, τῆς πατρίδος βραχυτέρας οὔσης ἢ ὥστε δέξασθαι
 φιλοσόφου φρονήματος ὄγκον τοσοῦτον, daίμων τις ἢ θεὸς ἀναστήσας
 εἰς εὐτυχέστερον τόπον Ἀθήνας ἀποικίσαι διανοήθη.“
 (19.) Τῆς δὲ ἐν σοφοῖς ἐλευθερίας, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων 131
 15 ἀγαθῶν, καὶ τοῖς ἀλόγοις ζῴοις παραδείγματα σκοπῶν ἂν τις εὔροι.
 οἱ γοῦν ἀλεκτρούνες οὕτως εἰώθασι φιλοκινδύνως ἀγωνίζεσθαι, ὥστε ὑπὲρ

1 τῶν] τὸν F	2 ἔρμα] ἔρυμα M	ἐναυβάρει GHP ¹ : ἐμβάρει F, ἐναυβάτει M (prob. Mang.), ἐναυάγει AQT ²	3 μετανέστην FGHP: μετανάστης MAQT
4. 5 ὕψει — δυνηθέντων om. AQT	ἅμα M: ἀλλὰ ceteri (v)	προσανερομένου L	5 post συνδραμεῖν add. μὴ θελήσας
6 μὴ om. M	ἐξέπεσε ATP ² , ἐκπέσας M	πάλιν om. H (Turn.), om. in	
lac. M	^α ἀποκρίνεσθαι M	7 δ' MA	πατρίς] πάτριος HP ¹
8 σεμέλην M	9 καταπλαγεὶς] καταλαβὼν conl. Mang.	9. 10 Ζεὺς —	
φύσιν om. T	10 ἡλιτόμηγον A	ἐξεκλύσας M: ἐξετέλεσε καὶ A, ἐξέκλυσε καὶ	
ceteri (v)	ἀπέφανε A, ἐναπέφηνε P	11 ἢ om. M	12 φιλοσόφου]
φιλοτιμίαν AQT	ὄγκον τὸ τοσοῦτον AQT	τις om. M	13 ἀθηνῶν
AQT	ἀποικῆσαι M	14 τῆς] τοῖς G	δ' A
ἐν ceteri	ἂν τις σκοπῶν transp. M	εὔροι om. M	15 καὶ H:
ὄντως M, ὅπως F	φιλοκινδύνως] φιλωδύνως M, φιλογύνως G, φιλοτίμως F	16 οὕτως]	
ὑπὲρ] ὑπὸ QT			

1 sqq. Apollod. Bibl. I 9, 19, 3 Φερεκύδης δὲ αὐτὸν (Ἡρακλέα) ἐν Ἀφαιταῖς τῆς Θεσσαλίας ἀπολειφθῆναι λέγει, τῆς Ἀργεὺς φθειξαμένης μὴ δύνασθαι φέρειν τὸ τοῦτου βάρος. Schol. Apoll. Rh. I 1290 Ἀντίμαχος ἐν τῇ Λύδῃ φησὶν ἐκβιασθέντα τὸν Ἡρακλέα διὰ τὸ καταβαρεῖσθαι τὴν Ἀργὴν ὑπὸ τοῦ ἥρωος. 5 sqq. Plut. de exilio 16 ... θαυμαστὸν γάρ, εἰ Θεόδωρος ἀπαρρησίαστος ἦν, ὅς, Λυσίμαχου τοῦ βασιλέως εἰπόντος πρὸς αὐτὸν ἡ πατρίς σε τοιοῦτον ὄντ' ἐξέβαλε, 'ναί, εἶπε, 'μὴ δυναμένη φέρειν ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον'. Diog. La. II 102 ὅτε καὶ παρρησιαζομένῳ φησὶν ὁ Λυσίμαχος, 'λέγε μοι, Θεόδωρε, οὐ σὺ εἶ ὁ ἐκπεσὼν Ἀθήνηθεν;' καὶ ὅς, 'ὀρθῶς ἀκήκοας· ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐ δυναμένη με φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε'.

τοῦ μὴ εἶσαι καὶ παραχωρῆσαι, καὶ ἡττῶνται ταῖς δυνάμεσιν, οὐχ
 132 ἡττώμενοι ταῖς εὐτολμαίαις ἄχρι θανάτου παραμένουσιν. ὁ συνιδὼν
 Μιλτιάδης ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἡνίκα βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἅπασαν
 τὴν ἀκμὴν τῆς Ἀσίας ἀναστήσας μυριάσι πολλαῖς διέβαινεν ἐπὶ τὴν
 Εὐρώπην, ὡς ἀναρπάσων αὐτοβροί τὴν Ἑλλάδα, συναγαγὼν ἐν τῇ πανα- 5
 θηναϊκῇ τοὺς συμμάχους ὀρνίθων ἀγῶνας ἐπέδειξε, λόγου παντὸς δυνά-
 τωτέραν ὑπολαμβάνων ἔσσεσθαι τὴν διὰ τῆς τοιαύτης ὀφείας παρακλέουσιν.
 133 καὶ γνώμης οὐχ ἤμαρτε. θεασάμενοι γάρ τὸ τλητικὸν καὶ φιλότιμον
 ἄχρι τελευτῆς ἐν ἀλόγοις ἀήτητον, ἀρπάσαντες τὰ ὄπλα πρὸς τὸν πόλεμον
 ὤρμησαν, ὡς ἐχθρῶν ἀγωνιούμενοι σώμασι, τραυμάτων καὶ σφαγῶν 10
 ἀλογοῦντες, ὑπὲρ τοῦ καὶ ἀποθανόντες ἐν ἐλευθέρῳ γοῦν τῷ τῆς πατρίδος
 ἐδάφει ταφῆναι. προτροπῆς γάρ εἰς βελτίωσιν οὐδὲν οὕτως αἴτιον, ὡς
 134 ἡ τῶν ἀφανεστέρων ἐλπίδος μείζων κατόρθωσις. τοῦ δὲ περὶ τοὺς
 ὀρνίθους ἐναγωνίου μέμνηται καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων διὰ τούτων.

„οὐδ' ὁ γε σῶμα τυπείς διφυεῖς τε κόρας ἐπιλάθεται ἀλκᾶς, 15
 ἀλλ' ὀλιγοδρανέων φθογγάζεται·

θάνατον δ' ὁ γε δουλοσύνας προβέβουλε.“

135 τοὺς οὖν σοφοὺς τί οἶόμεθα οὐκ ἀσμενέστατα δουλείας ἀντικαταλλάξεσθαι
 τελευτήν; τὰς δὲ τῶν νέων καὶ εὐφυῶν ψυχὰς ἄρ' οὐκ ἄτοπον λέγειν
 ἐν ἄθλοισι ἀρετῆς ὀρνίθων ἐλαττοῦσθαι καὶ μόλις φέρεσθαι τὰ δευτερεῖα; 20

2 ἡττώμενοι MP: ἡττῶνται ceteri (v) ἄχρι MG: ἀλλ' ἄχρι F, ἄχρι γὰρ ceteri (v)
 4. 5 τὴν εὐρώπην M: τῆς εὐρώπης ceteri (Turn.) 6 ἀγῶνας M: ἀγῶνα ceteri (v)
 ὑπέδειξε AQT 7 ὑπολαμβάνων M: ὑπολαβών ceteri (v) 8 ἤμαρτεν M
 θεασάμενος A 9 τελευτῆς] τελε τὰς ὡς (sic) M τὰ om. M
 10 ἀγωνιούμενοι] ἐναγωνιούμενοι H (v) σώμασιν P 10. 11 ἀλογοῦντες
 τραυμάτων καὶ σφαγῶν transp. P 11 ἀλογοῦντων T ἀποθανόντας M
 ἐν om. M ἐν ἐλευθερίᾳ AQT γοῦν τῷ codd.: τῷ γοῦν v
 12 προτροπῇ M γάρ] δὲ QT 13 ἐλπίδων P τοῦς] τὰς T
 15 οὐδ' ὁ γε GHP: οὐδέ γε τὸ M, οὐδ' εἴ γε F, οὐδ' ὅτε A, οὐδ' ὅτι QT
 τυπείς MGQ: τύπτεις FHP, τύπτει AT διφυεῖς APQT: διαφυεῖς FH, διαφυεῖς M,
 διαφ εἰς G ἀλκῆς MQT 17 δ' ὁ γε] δ' ὅτε A, δέ γε M δουλοσύνης
 AQT 18 οὐκ om. QT ἀντικαταλλάξεσθαι scripsi: ἀντικαταλλάξασθαι MFG,
 ἀνταλλάξασθαι ceteri (ἀνταλλάξεσθαι v) 19 νέων] εὐγενῶν conl. Mang.
 20 ὀρνίθων M μόλις] μόγις F

3 sqq. eandem quam de Miltiade Philo historiolum de Themistocle narrat Aelianus
 Var. Hist. II 28; cf. etiam (de Socrate et Iphicrate) Diog. La. II 30. 15 sqq. Ion
 trag. frg. 53.

Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό τις τῶν ἐπὶ βραχὺ παιδείας ἀφαμένων ἀγνοεῖ, 136
 ὅτι καλὸν μὲν πρᾶγμα ἐλευθερία, αἰσχρὸν δὲ δουλεία, καὶ ὅτι τὰ μὲν καλὰ
 πρὸς ἐστι τοῖς ἀγαθοῖς, τὰ δ' αἰσχρὰ τοῖς φαύλοις· ἐξ ὧν ἐναργέστατα
 παρίσταται τὸ μῆτε τινὰ τῶν σπουδαίων δοῦλον εἶναι, κἂν μυριοὶ τὰ
 5 δεσποτῶν σύμβολα προσφέροντες ἐπανατείνωνται, μῆτε τῶν ἀφρόνων
 ἐλευθέρων, κἂν Κροῖσος ἢ Μίδας ἢ ὁ μέγας βασιλεὺς ὧν τυγχάνη.
 7 M. (20.) | τὸ δὲ ἐλευθερίας μὲν αἰοίδιμον κάλλος δουλείας δὲ ἐπάρατον 137
 αἰσχος ὑπὸ τῶν παλαιότερων καὶ πολυχρονιωτέρων καὶ ὡς ἐν θνητοῖς
 ἀθανάτων, οἷς θέμις ἀψευδεῖν, πόλεων τε καὶ ἐθνῶν μαρτυρεῖται.
 10 βουλαὶ τε γὰρ καὶ ἐκκλησίαι καθ' ἐκάστην σχεδὸν ἡμέραν ἀθροίζονται 138
 περὶ τίνος μᾶλλον ἢ ἐλευθερίας παρούσης μὲν βεβαιώσεως, εἰ δ' ἀπείη,
 κτήσεως; ἡ δ' Ἑλλάς καὶ βάρβαρος κατὰ ἔθνη στασιάζουσι καὶ πολε-
 μοῦσιν αἰετὶ τί βουλόμεναι ὅτι μὴ δουλείαν μὲν ἀποδιδράσκειν, ἐλευθερίαν
 δὲ περιποιεῖσθαι; διὸ κἂν ταῖς μάχαις ἢ λοχαγῶν καὶ ταξιαρχῶν καὶ 139
 15 στρατηγῶν μεγίστη παρακéléυσις ᾗδ' ἐστί· „κακῶν τὸ βαρύτερον, ἄνδρες
 σύμμαχοι, δουλείαν ἐπιφερομένην ἀπωσώμεθα· τοῦ καλλίστου τῶν ἐν
 ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ἐλευθερίας, μὴ περιίδωμεν. ᾗδ' ἐστὶν ἀρχὴ καὶ
 πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας, ἀφ' ἧς αἱ κατὰ μέρος ῥέουσιν ὠφέλειαι.“ διό 140
 μοι δοκοῦσιν οἱ τῶν Ἑλλήνων ὀξυδερκέστατοι διάνοιαν Ἀθηναῖοι —
 20 ὅπερ γὰρ ἐν ὀφθαλμοῦ κόρη ἢ ἐν ψυχῇ λογισμός, τοῦτ' ἐν Ἑλλάδι
 Ἀθῆναι — τὴν ἐπὶ ταῖς Σεμναῖς Θεαῖς πομπὴν ὅταν στέλλωσι, δοῦλον
 μηδένα προσπαλαμβάνειν τὸ παράπαν, ἀλλὰ δι' ἐλευθέρων ἕκαστα

1 paragraphos 136—143 ante paragraphum 32 transponendas esse coniecit Krell
 ante τις add. εἶποι M ἀγνοεῖ om. M 3 δὲ M 4 τὸ] τὸ δὲ F
 μυριοί] τινες AQT 5 προσφέροντες QT ἐπανατείνονται MP
 μῆτε' ἀφρόνων AT 6 τυγχάνοι H 7 paragraphos 137—143 aliunde huc
 illatas esse censuit Massebieau δ' A κάλλος] κάκιον T
 δὲ (post δουλείας) MQT: δ' A, τε ceteri 8 ἐν om. FGP 9 ἀθανατωτέρων M
 ἐπὶ
 11 παρὰ F περὶ τίνος] περὶ τίνος Mang. 12 κατὰ] καὶ τὰ MF
 12. 13 πολεμοῦσι MP 13 αἰετὶ om. M, ante καὶ πολεμοῦσι transp. P ὅτι μὴ]
 ἢ τὸ M, ὅτι χρὴ AP² 14 περιποιήσασθαι M κἂν] καὶ QT 16 ἀπω-
 σόμεθα P 17 ἐλευθερίας om. et post περιίδωμεν add. τὸ δ' ἐστὶν ἐλευθερία P
 19 ὀξυδερκέστατοι P, ὀξυδερκέστεροι M τὴν διάνοιαν T 20 γὰρ ss. F²
 ὀφθαλμοῖς F ψυχῇ P τοῦτο MA 21 ἀθηναῖοι P², ἀθῆναι οἱ M
 22 προσπαλαμβάνειν M: παραλαμβάνειν P, προσλαμβάνειν ceteri (v)

2 Stob. Ecl. II 7, 118 (de Stoicis) καθόλου δὲ τοῖς μὲν σπουδαίοις πάντα τάγαθὰ ὑπάρχειν,
 τοῖς δὲ φαύλοις πάντα τὰ κακά. 21 Σεμναῖ Θεαῖ intellegendae sunt Demeter et
 Persephone; erat autem servus ad Thesmophoria aditus Athenis illicitus: Arist.
 Thesmophor. 294.

τῶν νενομισμένων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐπιτελεῖν, καὶ οὐχ οἷων ἂν
 τύχη, ἀλλὰ βίον ἐξηλωκότων ἀνεπίληπτον· ἐπεὶ καὶ τὰ πρὸς τὴν ἐορτὴν
 πέμματα τῶν ἐφῆβων οἱ δοκιμώτατοι σιτοπονοῦσι, πρὸς εὐδοξίας καὶ
 141 τιμῆς, ὅπερ ἐστί, τὴν ὑπηρεσίαν τιθέμενοι. πρῶτην ὑποκριτῶν τραγωδίαν
 ἐπιδεικνυμένων καὶ τὰ παρ' Εὐριπίδῃ τρίμετρα διεξιόντων ἐκείνα

5

„τοῦλεύθερον γὰρ ὄνομα παντὸς ἄξιον,
 καὶ σμίκρ' ἔχῃ τις, μεγάλ' ἔχειν νομιζέτω“,

τοὺς θεατὰς ἅπαντας εἶδον ἐπ' ἄκρων ποδῶν ὑπ' ἐκπλήξεως ἀναστάντας
 καὶ φωναῖς μεῖζοσι καὶ ἐκβοήσεσιν ἐπαλλήλοις ἔπαινον μὲν τῆς γνώμης,
 ἔπαινον δὲ καὶ τοῦ ποιητοῦ συνείροντας, ὅς οὐ μόνον τὴν ἐλευθερίαν 10
 142 ἔργοις ἀλλὰ καὶ τοῦνομα αὐτῆς ἐσέμνυνεν. ἄγαμαι καὶ τῶν Ἀργοναυτῶν,
 οἱ σύμπαν ἀπέφηναν ἐλεύθερον τὸ πλήρωμα μηδένα μηδὲ τῶν εἰς ἀναγ-
 καίας ὑπηρεσίας προσέμενοι δοῦλον, ἀδελφὴν ἐλευθερίας αὐτουργίαν ἐν
 143 τῷ τότε ἀσπασαμένων. εἰ δὲ καὶ ποιηταῖς προσέχειν ἄξιον — διὰ τί
 δὲ οὐ μέλλομεν; παιδευταὶ γὰρ οὗτοί γε τοῦ σύμπαντος βίου, καθάπερ 15
 ἰδίᾳ γονεῖς παῖδας καὶ οὗτοι δημοσίᾳ τὰς πόλεις σωφρονίζοντες —
 οὐδ' ἢ Ἀργῶ ναυαρχοῦντος Ἰάσονος ἐπέτρεπεν ἐπιβαίνειν οἰκέταις,

1 ἐπιτελούντων A οἷων] ὄν M 2 τύχοι AH (Turn.) τὴν om. AQT
 4 τραγωδίας AT 5 τὰ om. QT εὐριπίδῃ AP 6 τοῦλεύθερον γὰρ Stob.:
 τὸ ἐλευθερίας γὰρ QT, τὸ γὰρ ἐλευθερίας A, τὸ ἐλεύθερον γὰρ ceteri (τ' ἐλεύθερον γὰρ v)
 7 σμίκρ'] μικρὰ M, σμικρὸν AT, σμικρὰ ceteri μεγάλα MFHP νομιζέτω] νομι-
 ζεται Stob. 8 τοὺς θεατὰς MG: τοὺς οὖν θεατὰς ceteri (v) ἅπαντας om. M
 εἶδον] ᾗδον M ἐπ' ἄκρων M: ἀπ' ἄκρων ceteri ἀναστάντες (es corr.
 ex os?) M 9 καὶ ante φωναῖς om. FQT ἐπαλλήλοις M, ἐπ' ἀλλήλους T
 10 καὶ om. AQT συνείροντες M, συνείροντος P 11 ἄγαμαι καὶ τὸ τῶν
 Ἀργοναυτῶν conl. Mang. 12 μηδὲ M: μητέ ex μηδὲ corr. H, μήτε ceteri (v)
 τῶν εἰς M: τῶν ἰδίας μήτε τῶν G, τῶν ἰδίας FP, τῆς ἰδίας HAQT (Turn.)
 13 post ὑπηρεσίας add. ἕνεκα G προέμενοι M, προσιέμενοι FA δούλων G
 ἀδελφὴν MGQ: ἀδελφὸν ceteri (v) ἐλευθερία QT, ἐλεύθερον A αὐτουργίαν M:
 λειτουργίαν ceteri (Turn.) 14 εἰ δὲ] εἴ γε G (εἰ δὲ v) ποιητῇ AQT
 ἄξιον M: ὅσιον ceteri (Turn.) 15 δ' M οὗτοί γε om. M, post τοῦ σύμ-
 παντος transp. QT 16 ἰδίᾳ] οἶα M παῖδας M (conl. Mang.): παιδὸς
 ceteri (v) καὶ ante οὗτοι videtur delendum δημοσίᾳ om. T
 δημοσίᾳ τὰς πόλεις M: τὰς πόλεις δημοσίᾳ ceteri (v) σωφρονίζοντες M: σωφρονί-
 ζουσιν ceteri (v) 17 οὐδ' ἢ] οὐ δὲ FHPT ἀργοναυταρχοῦντος HP (ἀργο-
 ναυαρχοῦντος Turn.) ἐπέτρεπεν] ἐπέγραπτεν (sic) F ἐπιβαίνειν ἐπιτρέπει
 οἰκέτην A, οὐκ ἐπιτρέπει ἐπιβαίνειν οἰκέτην QT

8 Μ. μεμοιραμένη | ψυχῆς καὶ λογισμοῦ, φύσις οὖσα φιλελεύθερος. ὅθεν
καὶ ὁ Αἰσχύλος ἐπ' αὐτῆς εἶπε·

„ποῦ δ' ἐστὶν Ἀργοῦς ἱερόν, αὐδασον, ξύλον;“

Ἐπανατάσεων δὲ καὶ ἀπειλῶν, ὡς σοφοῖς ἀνδράσιν ἐπανατείνονται¹⁴⁴

5 καὶ ἀπειλοῦσί τινες, ἥκιστα φροντιστέον καὶ τὰ ὅμοια λεκτέον Ἀντιγενίδα
τῷ ἀδελτῇ. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐπειδὴ τις τῶν ἀντιτέχων ὀργισθεὶς
εἶπεν „ὦνήσομαί σε,“ βαθεῖ ἤθει φάναι· „καὶ γὰρ τοιγαροῦν διδάξω σε
αὐλεῖν.“ ἄξιον οὖν καὶ τῷ σπουδαίῳ πρὸς μὲν τὸν ἔχοντα ὠνητικῶς¹⁴⁵
λέγειν· „σωφροσύνην ἄρα ἀναδιδαχθήσῃ“, πρὸς δὲ τὸν ἀπειλοῦντα φυγῇ·

10 „πᾶσα γῇ μοι πατρίς“, πρὸς δὲ τὸν χρημάτων ζημίαν· „ἀρκεῖ μετρία
βιοτά μοι“, πρὸς δὲ τὸν πληγὰς ἢ θάνατον ἐπανατεινόμενον· „οὐ¹⁴⁶
μορμολύττεται με ταῦτα, οὐδ' εἰμι πυκτῶν ἢ παγκρατιαστῶν ἐλάττων,
οἷτινες ἀμαυρὰ εἰδῶλα ἀρετῆς ὁρῶντες, ἅτε σωμάτων αὐτὸ μόνον
εὐεξίαν διαπονήσαντες, ἐκάτερα τλητικῶς ὑπομένουσιν· ὁ γὰρ ἡγεμῶν
15 σώματος ἐν ἐμοὶ νοῦς ἀνδρείᾳ τονωθείς οὕτω σφόδρα νενεύρωται, ὥς
ἐπάνω πάσης ἀλγυρῆος ἵστασθαι δύνασθαι.“

(21.) Φυλακτέον οὖν τὸν τοιοῦτον θῆρα συλλαμβάνειν, ὡς οὐκ ἀλκὴν¹⁴⁷
μόνον ἀλλὰ καὶ ὄψιν φοβερός ὢν τὸ δυσάλωτον καὶ μὴ εὐκαταφρόνητον
δείκνυται.

1 μεμοιραμένης Μ, μεμοιρασμένη P ψυχῆς Μ: καὶ ψυχῆς ceteri (v)
φύσις GH: φύσιν Α, φύσει ceteri 2 ἐπ' αὐτῆς MGP: ἐπ' αὐτοῖς AQT (Turn.),
ἐπ' αὐταῖς F, ἐπ' αὐτοῦς H 3 ποῦ δ' ἐστὶν v: ποῦ γ' ἐστὶν G, ποῦ ἐν F, ποῦ
ἔνεστιν MP, ποῦ· ἔνεστιν AQT, ποῦ δὲ ἔνεστιν H Ἀργοῦς] αὐδοῦς Α, αἰδοῦς QT

ἱερό (sic) Μ αὐδασον v: ἀπέν (sic) Μ, αὐδασαί G, αὐδασε ceteri
4 ἐπανατάσεων Μ: ἐπαναστάσεων ceteri (Turn.) 5 ἀντιγενίδα F, ἀντιγενίδῃ AT
6 ἐκεῖνος AT φησιν P ὀργισθεὶς om. P 7 βαθεῖ ἤθει Μ: βᾶθι
ἤθει F, βᾶθι ἤθι HP (Turn.), βᾶθι ἤθι AQT, βᾶσκ' ἤθι G 8 τὸν σπουδαῖον Α
ὠνητικῶς] νομητικῶς Μ 9 φυγῇ] ὑπερορίαν Α; φυγῇ ὑπερορίαν Mang.
10 τὸν om. MFH χρημάτων] τὴν χρημάτων MF, τὴν τῶν χρημάτων H (v)
11 βιοτὴ P ἢ θάνατον Μ: καὶ θάνατον ceteri (v) ἐπανατεινόμενον Μ
12 μορμολύττεται HQ: μορμολύττει ceteri 13 ὁρῶντες] ἰδόντες Α αὐτὸ]

αὐτοῖς F 14 εὐεξίας Μ, εὐεξίας FHP διαπονήσαντες] δαπανήσαντες AQ
ἐκάτερα FGA: ἐκάτερον ceteri (Turn.) 15 ἀνδρεία MP: ἀνδρία FGH (v),
ἀνδρείως AQT τονωθείς] τὸ νοθρόν F σφοδρῶς AQT 17—19 verbis
φυλακτέον—δείκνυται sententiarum conexum turbari nemo non videt; paragraphos
32—40, ut supra dixi, huc transponi voluit Massebieau 17 τὸν om. Μ
ἀλκὴν] ἄλκην Μ, ἀρκὴν F

3 Aesch. frg. 20. 5 sqq. fugit Philonis locus Maximilianum Dinse, qui de
Antigenida Thebano musico disseruit (Berol. 1856). 10 cf. frg. trag. adesp. 318 τῷ
γὰρ καλῶς πρᾶσσοντι πᾶσα γῇ πατρίς. 10. 11 ἀρκεῖ μετρία βιοτά μοι: Eur. frg. 893, 1.

- 148 Ἀσυλία τόπων πολλάκις οἰκετῶν τοῖς καταφεύγουσιν ἄδειαν καὶ ἐκχειρίαν ὡς ἰσοτίμοις καὶ ἰσοτελέσι παρέσχετο· καὶ τοὺς ἐκ προπάππων καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατὰ τινα συγγενικὴν διαδοχὴν παλαιοδοῦλους ἔστιν ἰδεῖν, ὅταν ἐν ἱεροῖς ἰκέται καθέζωνται, μετὰ πάσης ἀδείας ἐλευθερο-
 149 στομοῦντας. εἰσὶ δ' οἱ καὶ τοῖς κτησαμένοις οὐκ ἐξ ἴσου μόνον ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος εὐτόνως ἅμα καὶ καταφρονητικῶς δια-
 φέρονται περὶ τῶν δικαίων· οὐς μὲν γὰρ ὁ τοῦ συνειδότης ἔλεγχος, κἂν ὥσιν εὐπατρίδαι, πέφυκε δουλοῦσθαι, οἱ δὲ τὴν τοῦ σώματος ἄδειαν ἐκ τῆς περὶ τὸν τόπον ἀσυλίας πεπορισμένοι ψυχῆς, ἣν ὁ θεὸς ἐκ πάντων ἀχειρώτων ἐδημιούργησεν, ἐλευθέρα καὶ εὐγενῇ σφόδρα ἀναφαίνουσιν ἧθη·
 150 εἰ μὴ λῖαν οὕτω τίς ἐστὶν ἀλόγιστος, ὥς χωρία μὲν θάρσους αἵτια καὶ παρρησίας ὑπολαμβάνειν εἶναι, τὸ δὲ τῶν ὄντων θεοειδέστατον, ἀρετὴν; μηκέτι, δι' ἣν καὶ τοῖς | χωρίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα φρονήσεως μετέχει
 151 τὸ ἱεροπρεπὲς ἐγγίνεται. καὶ μὴν τοῖς μὲν εἰς ἀσύλους τόπους καταφεύγουσιν, ἐκ μόνων τῶν τόπων περιπεποιημένοις ἀσφάλειαν, ἐκ μυ-
 15 ρίων ἄλλων ἀγωγίμοις συμβέβηκε γίνεσθαι, δώρων γυναικός, ἀδοξίας τέκνων, ἔρωτος ἀπάτης, τοῖς δὲ εἰς ἀρετὴν ὥσπερ εἰς ἀκαθαίρετον καὶ ἐρυμνότατον τεῖχος ἀλογεῖν βλημάτων, ὧν αἱ ἐφεδρεῖαι τῶν
 152 παθῶν βάλλουσι καὶ τοξεύουσι. ταύτη τις πεφραγμένος τῇ δυνάμει μετὰ παρρησίας ἂν εἴποι, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς τῶν τυχόντων
 20 ἀλίσκονται,

- 1 ἀσυλίας AQ ἀσυλία τόπων] ἀς ἰδία τόπον M οἰκετῶν] ἔοικε τῶν A; ἰκετῶν Turn. καταφεύγουσιν MFA: καταφυγοῦσιν ceteri (v) τοῖς καταφυ-
 γοῦσιν οἰκετῶν transp. P 2 ὡς om. M ἰσοτελέσι] ὁμοτελέσι T
 παρέσχετο FG: παρέχονται P, παρέσχοντο ceteri (παρέχει Mang.) 3 ἄνω MA:
 ἔτι ἄνω ceteri (v) παλαιοδοῦλοις M 4 ἰδεῖν ἐστὶν ransp. M
 οἱ ἰκέται A καθέζονται MA 4. 5 ἐλευθεροστομοῦντες MAQT
 ἀδείας post ἐλευθεροστομοῦντες transp. A 5 εἰσὶ δ' οἱ M: εἰσὶν οἱ ceteri (v)
 6 ἅμα] ἄγαν A 7 περὶ τε τοῦ δικαίου M οὐς] τοὺς G, οἷς F
 γὰρ om. M 8 οἱ δὲ] εἰ δ' οἱ F, οὐδὲ M, οἱ δὲ ceteri 9 ψυχὴν (ἣν ex ἧς
 corr.) M ἐκ πάντων om. AT 10 ἐλευθέραν M ἀναφαίνουσιν H
 ἧθει M 11 (πόσῃ μᾶλλον ἐλευθεροστομήσει ὁ σπουδαῖος;) ante εἰ μὴ add. Wila-
 mowitz εἰ μὴ M: εἰ om. ceteri (Turn.) ἔστιν] ἔστω GAQ αἵτια]
 ἡ αἰτία τινα M 12 τὸ] τὴν M 13 οὐκέτι P καὶ τοῖς χωρίοις
 om. AT 14. 15 καταφυγοῦσιν M 15 μόνων M: om. AQT, μὲν FGHP
 (Turn.) περιπεποιημένους M, πεποιημένους GT, τὲ πεποιημένους A
 16 ἀγωγίμων F γενέσθαι M δῶρον M εὐδόξα M 17 δ' A
 εἰς ἀρετὴν] εἰς τὴν ἀρετὴν T, ἴσα φαίνεται (sic) M 18 ὧν HP¹Q: 2 AP²T, ὡς FG,
 ὅσα M αἰ] ὅσαι αἱ F, αἱ om. M ἐφεδρεῖαι M 19 βάλλουσι τοξεύουσι T
 20 εἴπη M ὅτι] εἴ τι T

„ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ“ κατὰ τὸν τραγικόν „καὶ κλύειν ἐπίσταμαι,
ἄρχειν θ' ὁμοίως, τάρετ' ἡ σταθμώμενος
τὰ πάντα.“

λέγεται γοῦν ὁ Πριηνεὺς Βίας ἀπειλοῦντι Κροίσῳ μάλα καταφρονητικῶς 153
5 ἀνταπειλῆσαι ἐπεσθίειν τῶν χρομύων, αἰνιττόμενος τὸ κλαίειν, ἐπεὶ
δάκρυα κινεῖ ἢ χρομύων βρῶσις. οὕτως οἱ σοφοὶ βασιλικώτερον οὐδὲν 154
ἀρετῆς νομίζοντες, ἢ τοῦ βίου παντὸς αὐτοῖς ταξιαρχεῖ, τὰς ἄλλων ἡγε-
μονίας ὡς ὑπηκόων οὐ δεδίασι. παρ' ὃ τοὺς διχόνους καὶ δολεροὺς
ἅπασιν ὀνομάζειν ἔθος ἀνελευθέρους τε καὶ δουλοπρεπεῖς. θῆν' ἀκχεῖν 155
10 εὖ πεφώνηται.

„οὐποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεία πέφυκεν,
ἀλλ' αἰεὶ σχολιή, αὐχένα λοξὸν ἔχει.“

τὸ γὰρ πλάγιον καὶ ποικίλον καὶ ἀπατηλὸν ἦθος ἀγενέστατον, ὥσπερ
(εὐγενές) τὸ εὐθὺ καὶ ἀπλαστον καὶ ἀνύπουλον, λόγων βουλεύμασι καὶ
15 βουλευμάτων λόγοις συναδόντων. ἄξιον δὲ καταγελᾶν τῶν ἐπειδὴν 156

1 ἐγὼ] ἐάν T δὲ MAHP, sequitur in M spat. c. 6 litt. ἐμαυτῷ AQ,
μὲν τοῦ M καὶ κλύειν M: καὶ λύειν FHP (Turn.), καὶ et spat. c. 4—5 litt. G,
κελεύειν AQT mg P² 2 ante ἄρχειν add. καὶ P ἄρχειν] ἀρχὴν M
θ'] δ' FAQT ὁμοίως M τάρετ' Nauck: τὰ ἀρετῆς M, τῇ ἀρετῇ ceteri (v)
3 τὰ om. M, τὰ πάντα om. QT 4 γοῦν] δ' οὖν F 5 ἀπειλῆσαι T
ἐπεσθίειν AP χρομύων FG ἐπεὶ MFGP: ἐπειδὴ HAQT 6 ἢ om. AT
χρομύων FG 7 ἄλλων M: τῶν ἄλλων ceteri (v) 7. 8 ἄλλων ἡγεμονίας]
ἀπειλᾶς G ἡγεμονίας om. H 8 ὡς M: om. Q, τῶν ceteri (Turn.)
post δεδίασι deesse quaedam animadvertit Mang. παρὸ FAHP, παρὰ M
διχόνους] δεινόχλους M post δολεροὺς add. οὗς M 9 τε] τινὰς M
10 εὖ πεφώνηται M: ἐκπεφώνηται ceteri (Turn.) 11 δουλεία M εὐθείη T,
ἢ εὐθείη A, ἢ εὐθείη P 12 καὶ αὐχένα FG, τε καὶ αὐχένα M ἔχει v: ἔχουσα
codd. (Vind.) 13 πλάγιον] παλαιὸν M καὶ ante ἀπατηλὸν om. AHP, post ἦθος
add. H 14 εὐγενές hoc loco addidi τὸ εὐθὺ] τὸ εὐθὲς F, τὸ εὐγενές M
post ἀνύπουλον add. εὐγενέστατον G Vind. (v), ἐλεύθερον M 14. 15 βουλεύμασι καὶ
βουλευμάτων Mang.: βουλήμασι καὶ βουλημάτων codd. 15 post συναδόντων add.
εὐγενέστατον QT ἄξιον δὲ AQT: δὲ om. ceteri (v); ἄξιον οὖν conl. Mang.
δ' post τῶν add. F

1 frg. trag. adesp. 327. 4 sqq. Diog. La. I 83 θᾶπτον δ' αὐτῷ πέμψαντι πρὸς
τὸν Βιάντα, ἵνα ἦκοι παρ' αὐτόν, „ἐγὼ δὲ“ φησὶν „Ἀλυάττῃ κελεύω χρόμμυα ἐσθίειν“
[ἴσον τῷ κλαίειν]. Suid. χρόμμυα ἐσθίειν· ἴσον τῷ κλαίειν. Ἀλυάττῃ γὰρ πέμψαντι
πρὸς Βιάντα τὸν σοφόν, ἵνα θᾶπτον παρ' αὐτόν ἦκοι, „ἐγὼ“ φησὶν „Ἀλυάττῃ κελεύω
χρόμμυα ἐσθίειν“. 11. 12 Theogn. Eleg. v. 535. 536. 11—14 Vindob. hist.
gr. 67 fol. 58 r: περὶ οἰκετῶν: Οὐποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεία πέφυκα, ἀλλ' αἰεὶ σχολιᾷ καὶ
αὐχένα λοξὸν ἔχουσα· τὸ γὰρ πλάγιον καὶ ποικίλον καὶ ἀπατηλὸν ἦθος ἀγενέστατον,
ὥσπερ τὸ εὐθὺ καὶ ἀπλαστον καὶ ἀνύπουλον εὐγενέστατον.

- ἀπαλλαγῶσι δεσποτικῆς κτήσεως ἐλευθερωθῆναι νομιζόντων· οἰκείται μὲν γὰρ οὐκέθ' ὁμοίως (ἄν) εἶεν οἳ γε ἀφειμένοι, δοῦλοι δὲ καὶ μαστιγίαί πάντες, ὑπακούοντες οὐκ ἀνθρώπων — ἦττον γὰρ ἂν ἦν τὸ δεινόν —, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ἀψύχοις ἀτιμοτάτων, ἀκράτου, λαχάνων, πεμμάτων, ὅσα ἄλλα σιτοπόνων τε καὶ ὀψαρτυτῶν περιεργία κατὰ γαστρὸς τῆς 5
- 157 ταλαίνης δημιουργοῦσιν. ὁ γοῦν Διογένης ἰδὼν τινα τῶν λεγομένων ἀπελευθέρων ἀβρυνόμενον καὶ πολλοὺς αὐτῷ συνηδομένους, θαυμάσας τὸ ἄλογον καὶ ἄκριτον, „ὅμοιον“ εἶπεν „ὥς εἴ τις ἀνακηρύξειε τινα τῶν οἰκετῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας εἶναι γραμματικὸν ἢ γεωμέτρην ἢ μουσικόν, οὐδ' | ὄναρ τῶν τεχνῶν ἐπησθημένον.“ ὥς γὰρ ἐπιστῆμονας p.47 οὐ ποιεῖ τὸ κήρυγμα, οὕτως οὐδὲ ἐλευθέρους — ἐπεὶ μακάριον ἦν τι —, 11 ἀλλὰ μόνον οὐκ οἰκέτας.
- 158 (22.) Ἀνελόντες οὖν τὴν κενὴν δόξαν, ἧς ὁ πολλὸς ὅμιλος ἀνθρώπων ἀπῆρρηται, καὶ ἀληθείας ἱερωτάτου κτήματος ἐρασθέντες μῆτε τοῖς λεγομένοις ἀστοῖς πολιτεῖαν ἢ ἐλευθερίαν μῆτε τοῖς οἰκότριψιν ἢ ἀργυ- 15 ρωνήτοις δουλείαν ἐπιφημίσωμεν, ἀλλὰ γένη καὶ δεσποτικὰ γράμματα
- 159 καὶ συνόλως σώματα παρελθόντες ψυχῆς φύσιν ἐρευνῶμεν. εἰ μὲν γὰρ πρὸς ἐπιθυμίας ἐλαύνεται ἢ ὑφ' ἡδονῆς δελεάζεται ἢ φόβῳ ἐκκλίνει ἢ λύπῃ στέλλεται ἢ ὑπ' ὀργῆς τραχηλίζεται, δουλοῖ μὲν αὐτήν, δοῦλον δὲ καὶ τὸν ἔχοντα μυρίων δεσποτῶν ἀπεργάζεται· εἰ δὲ φρονήσει μὲν 20 ἀμαθίαν, σωφροσύνη δ' ἀκολασίαν, δειλίαν δὲ ἀνδρείαν καὶ πλεονεξίαν δικαιοσύνη κατηγωνίσαστο, τῷ ἀδουλώτῳ καὶ τὸ ἀρχικὸν προσεῖληφεν.

1 ἐλευθερωθῆναι] ἐλευθέρωσιν M

εἶεν om. AQT δὲ] τὲ M

ὑπακούοντες corr. ex ὑπάκοντες F²

4 καὶ om. HP (fortasse recte)

λαχάνου M

ὅσα ἄλλα] τῶν ἄλλων ὅσα conicio

πομάτων QT, σπερμάτων FAHP (Turn.)

MG: περιεργία FHP, περιεργίας AQT

(Turn.)

ἐπειδὴ AQT

om. ceteri (Turn.)

αὐτοῖς Q

AQT

19 λύπῃ] φόβῳ M

ceteri (v)

10 τῶν τέχνης QT, τεχνῶν om. F

13 οὖν] τοίνυν HP (v)

16 ἐπιψηφίσωμεν F

17 οἰκοτριβαῖς M alterum ἢ om. AQL (Turn.)

18 ἐπὶ ψυχῇ] ἐπὶ ψυχῇ M

19 στέλλεται] συστέλλεται AHP (v)

20 δουλοῖ M: δούλην ceteri (v)

21 δειλίαν δ' A

codd.

codd.: προσεῖληφεν v

2 ἂν add. Wilamowitz

3 πάντες] πάντως conii. Wilamowitz

ἂν MFG: om. ceteri (Turn.)

ἐν om. AH

ἀψύχοις] αὐγμοῖς AQT

5 ὅσ' A

σιτοπόνων Mang.: om. in lac. G, πεμμάτων M,

ὀψαρτυτῶν AQT περιεργίας

9 γεωμέτρην Mang.: γεωμετρικόν codd.

11 οὐδ' A

12 μόνον οὐκ M: οὐκ

15 ἀστοῖς] ἀστίοις A,

15. 16 ἀργυρωνήταις

18 πρὸς ἐπιθυμίαν M

ὀργῆς M: ἀπορίας

αὐτήν

ἐπὶ ἀνδρία A, ἀνδρία FG

22 προσεῖληφεν

ὅσαι δὲ μηδετέρας ἰδέας πω μετεσχήκασι, μήτε τῆς καταδουλουμένης¹⁶⁰
 μήτε δι' ἧς ἐλευθερία βεβαιοῦται, γυμναὶ δέ εἰσιν ἔτι, καθάπερ αἱ τῶν
 κομιδῇ νηπίων, ταύτας τιθηνοκομητέον, ἐνστάζοντας τὸ μὲν πρῶτον ἀντὶ
 γάλακτος ἀπαλὰς τροφάς, τὰς διὰ τῶν ἐγκυκλίων ὕφηγῆσαι, εἴτ' αὖθις
 5 κραταιοτέρας ὧν φιλοσοφία δημιουργός, ἐξ ὧν ἀνδρωθεῖσαι καὶ εὐεκτή-
 σασαι πρὸς τέλος αἴσιον, οὐ Ζηγνώνειον μᾶλλον ἢ πυθόχρηστον, ἀφίξονται,
 τὸ ἀκολούθως τῇ φύσει ζῆν.

1 μηδ' ἐτέρας MFH καταδουλουμένης] κατεδουλωμένης T, κατεδουλωμένης corr. ex
 καταδουλωμένης H, καταδεδουλωμένης L (v) 2 δι' ἧς] δ' ἧς A δ' εἰσιν MA
 3 νηπίων κομιδῇ transp. F τιθηνοκομεῖται M ἐνστάζοντας scripsi: προ-
 τάττων τὰς M, ἐντάττωντας ceteri (v); ἐπιτάττωντας coni. Wilamowitz τὸ μὲν]
 μὲν τὸ M 4 διὰ om. AQT αὖθις MAQT: αὖ τῆς FHP, αὖ τὰς G (v)
 5 prius ὧν] ὧν M φιλοσοφίας M 6 ὅσιον P οὐ] ἢ F
 Ζηγνώνειον] ζῆν ὄνειον corr. in ζῆν ὄνειαρ (ut vid.) M, ζήγειον AT 7 τὸ] τῷ MA
 φίλωνος περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον subscr. T

3 cf. de agric. § 9. de congr. erud. gr. § 19.

6 Zeno fr. 179 (Arnim).

6 πυθόχρηστον: cf. Cic. de fin. V 79 quia, cum a Zenone, inquam, hoc magnifice
 tamquam ex oraculo editur: 'virtus ad beate vivendum se ipsa contenta est'.

ΦΙΛΩΝΟΣ
ΠΕΡΙ ΒΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ
Η ΙΚΕΤΩΝ
(ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΩΝ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ)

- 1 (1.) | Ἐσσαίων πέρι διαλεχθεῖς, οἱ τὸν πρακτικὸν ἐξήλωσαν καὶ Πρ.4
διεπόνησαν βίον ἐν ἅπασιν ἡ — τὸ γοῦν φορητότερον εἰπεῖν — τοῖς
πλείστοις μέρεσι διανεγκόντες, αὐτίκα καὶ περὶ τῶν θεωρίαν ἀσπασαμένων
ἀκολουθία τῆς πραγματείας ἐπόμενος τὰ προσήκοντα λέξω, μηδὲν
οἶκον ἐνεκα τοῦ βελτιῶσαι προστιθείς, ὁ δρᾶν ἔθος ἐν σπάνει καλῶν 5
ἐπιτηδευμάτων ἅπασιν τοῖς ποιηταῖς καὶ λογογράφοις, ἀλλ' ἀτεχνῶς αὐτῆς
περιεχόμενος τῆς ἀληθείας, πρὸς ἣν οἶδ' ὅτι καὶ ὁ δεινότατος εἰπεῖν
ἀπαγορεύσει. διαθλητέον δὲ ὅμως καὶ διαγωνιστέον· οὐ γὰρ δεῖ τὸ
μέγεθος τῆς τῶν ἀνδρῶν ἀρετῆς αἰτιον ἀφωνίας γενέσθαι τοῖς μηδὲν
2 καλὸν ἡσυχάζεσθαι δικαιοῦσιν. ἡ δὲ προαίρεσις τῶν φιλοσόφων εὐθύς 10
ἐμφαίνεται διὰ τῆς προσρήσεως· θεραπευταὶ γὰρ καὶ θεραπευτρίδες

Tit. Φίλωνος ἰκέται ἡ περὶ ἀρετῶν δ' C, φίλωνος περὶ βίου θεωρητικοῦ ἡ ἰκετῶν ἀρετῶν
τὸ δ' MG, τοῦ αὐτοῦ περὶ βίου θεωρητικοῦ ἡ ἰκετῶν ἀρετῶν τὸ δ' F, Φίλωνος ἰουδαίου
περὶ βίου θεωρητικοῦ ἡ ἰκετῶν ἀρετῆς τὸ τέταρτον A, περὶ βίου θεωρητικοῦ ἡ ἰκετῶν
ἀρετῶν HP (v), περὶ βίου θεωρητικοῦ Arm

1 διαλεχθεῖς] *disputaturus* Lat 2 τὸ γοῦν φορητότερον εἰπεῖν] *ne mediocrius ad-*
seram Lat φορητότερον] ἀφορητότερον CHP Arm (Conyb.), εὐφορητότερον mg C
(Turn.) 3 διανεγκόντων A 4 τῆς] τῇ F 5 ἐν om. Mang.
6 τοῖς om. Arm 8 δὲ ὅμως] δ' ὁμοίως A, οὖν F in ras. 11 διὰ] ἀπὸ A
θεραπευτρίδαις P, θεραπευτρίδες A

11 sqq. Euseb. Hist. eccl. II 17, 3 πρῶτόν γέ τοι τὸ μηδὲν πέρα τῆς ἀληθείας οἶκον
καὶ ἐξ ἑαυτοῦ προσθήσειν (I. 5), οἷς ἱστορήσειν ἔμελλεν, ἀπισχυριστάμενος (scil. Φίλων) ἐν ᾧ
ἐπέγραψεν λόγῳ Περὶ βίου θεωρητικοῦ ἡ ἰκετῶν, θεραπευτὰς αὐτοὺς καὶ τὰς σὺν αὐτοῖς
γυναῖκας θεραπευτρίδας ἀποκαλεῖσθαι φησιν, τὰς αἰτίας ἐπειπὼν τῆς τοιαύτης προσρήσεως,
ἦτοι παρὰ τὸ τὰς ψυχὰς τῶν προσιώντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ κακίας παθῶν ἰατρῶν δίκην
ἀπαλλάττοντας ἀκρεῖσθαι καὶ θεραπεύειν ἡ τῆς περὶ τὸ θεῖον καθαρὰς καὶ εὐλικρινοῦς θερα-
πειάς τε καὶ θρησκείας ἕνεκα.

ἐτύμως καλοῦνται, ἤτοι παρόσον ἰατρικὴν ἐπαγγέλλονται κρείσσονα τῆς
κατὰ πόλεις — ἡ μὲν γὰρ σώματα θεραπεύει μόνον, ἐκείνη δὲ καὶ
ψυχὰς νόσοις κεκρατημένας χαλεπαῖς τε καὶ δυσίατοις, ὥς ἐγκατέσκη-
ψαν ἡδοναί καὶ ἐπιθυμίαι καὶ λῦπαι καὶ φόβοι πλεονεξίαι τε καὶ ἀφρο-
5 σῦναι καὶ ἀδικίαι καὶ τὸ τῶν ἄλλων παθῶν καὶ κακιῶν ἀνήνυτον πλῆθος —
2 M. ἡ παρόσον ἐκ φύσεως καὶ τῶν ἱερῶν νόμων | ἐπαιδεύθησαν θεραπεύειν
τὸ ὄν, ὃ καὶ ἀγαθὸν κρεῖττον ἐστὶ καὶ ἐνὸς εἰλικρινέστερον καὶ μονάδος
ἀρχεγονώτερον. οἷς τίνας συγκρίνειν ἄξιον τῶν ἐπαγγελιομένων εὐσέβειαν; 3
ἄρα γε τοὺς τὰ στοιχεῖα τιμῶντας, γῆν, ὕδωρ, ἀέρα, πῦρ; οἷς καὶ
10 ἐπωνυμίας ἔθεντο ἐτέρας ἕτεροι, τὸ μὲν πῦρ Ὁφαιστον παρὰ τὴν ἑξαψιν,
οἶμαι, καλοῦντες, Ὁφραν δὲ τὸν ἀέρα παρὰ τὸ αἵρεσθαι καὶ μετεωρίζεσθαι
πρὸς ὕψος, τὸ δὲ ὕδωρ Ποσειδῶνα τάχα που διὰ τὸ ποτόν, τὴν δὲ γῆν
Δήμητραν, παρόσον μήτηρ εἶναι δοκεῖ πάντων φυτῶν τε καὶ ζώων.
ἀλλὰ τὰ μὲν ὀνόματα σοφιστῶν ἐστὶν εὐρήματα, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄψυχος 4
15 ὕλη καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἀκίνητος, ὑποβεβλημένη τῷ τεχνίτῃ πρὸς ἀπάσας
σχημάτων καὶ ποιότητων ἰδέας. ἀλλὰ τοὺς τὰ ἀποτελέσματα, ἥλιον, 5
σελήνην ἢ τοὺς ἄλλους ἀστέρας πλάνητας ἢ ἀπλανεῖς ἢ τὸν σύμπαντα
οὐρανόν τε καὶ κόσμον; ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐκ ἐξ ἑαυτῶν γέγονεν, ἀλλ'
ὕπο τινος δημιουργοῦ τελειοτάτου τὴν ἐπιστήμην. ἀλλὰ τοὺς ἡμιθέους; 6
20 ἢ τοῦτο γε καὶ χλεῦθς ἄξιον· πῶς γὰρ ἂν ὁ αὐτὸς ἀθάνατός τε καὶ
θνητὸς εἴη; δῖχα τοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τούτων γενέσεως ἐπιληπτον
εἶναι, μειρακιώδους ἀκρασίας ἀνάπλεων, ἣν τολμῶσιν οὐκ εὐαγῶς

- 1 κρεῖττονα A 2 ἐκείνη δὲ] ἡ δὲ M 3 τε om. CF (v) 4ς] αἷς C
3. 4 ἐγκατέσκηψαν scripsi (coni. etiam Wendl.): κατέσκηψαν codd. (v); cf. quod det.
pot. insid. sol. § 178 4 ἡδοναί τε καὶ Mang. καὶ ante λῦπαι om. HP
(Turn.) 5 ἀνήνυτον] ἀνηκέστων A 7 τὸ ὄν ὄντως Arm ἐστὶν C
8 οἷς τίνας] οὗς τίνοι vel οὗς τίσιν Arm τινάς MA 9 ἄρα] οὐκ ἄρα CMAP
τιμ
τολμῶντας A (τιμ ss. man. rec.) 10 ἕτεροι] ἕτερος A μὲν τὸ πῦρ transp. F
12 διὰ τὸ ποτόν εἶναι Arm 13 δῆμητρα G πάντων δοκεῖ εἶναι Arm
ζώων τε καὶ φυτῶν Arm 14 ἐστὶν om. G εὐρήματα A 15 αὐτῆς A
ὑποβεβλημένα (sed a in ras.) F 16 τοὺς] τὰς F 17 πλάνητας ἀστέρας
transp. A πλάνητας MH¹P: πλάνητας ceteri (v) ἢ ante τὸν om. Turn.
18 καὶ post ἀλλὰ om. M γεγόνασιν corr. ex γέγονας F 19 ὑπό] ἀπό M
20 ἢ τοῦτο Arm: ἢ τοῦτο codd. (Turn.); ἢ om. Mang. ἂν om. F
21 δῖχα καὶ τοῦ MGHP ἀνεπιληπτον F 22 ἀκρασίας] ἀκοῆς M, διανοίας HP
ἀνάπλεων om. in lac. M εὐαγῶς] εὐλόγως A

10 sqq. cf. Diod. Sic. I 12. Plut. de Is. et Osir. 32 p. 363 d. Cornut. Theol. c. 3. 4.
19. 28. 16 sq. cf. Diod. I 11. Diog. La. I 10.

- προσάπτειν ταῖς μακαρίαις καὶ θείαις δυνάμεσιν, εἰ γυναιξὶ θνηταῖς ἐπιμα-
 7 νέντες ὠμίλησαν οἱ παντὸς πάθους ἀμέτοχοι καὶ τρισευδαίμονες. ἀλλὰ
 τοὺς τὰ ξόανα καὶ ἀγάλματα; ὧν αἱ οὐσαὶ λίθοι καὶ ξύλα, τὰ μέχρι πρὸ
 μικροῦ τελείως ἄμορφα, λιθοτόμων καὶ δρυτοτόμων τῆς συμφύτας αὐτὰ
 διακοφάντων, ὧν τὰ ἀδελφὰ μέρη καὶ συγγενῇ λουτροφόροι γεγόνασιν καὶ 5
 ποδόνηπτρα καὶ ἄλλα ἄττα τῶν ἀτιμωτέρων, ἃ πρὸς τὰς ἐν σκότῳ χρεῖας
 8 ὑπηρετεῖ μᾶλλον ἢ τὰς ἐν φωτί. τῶν μὲν γὰρ παρ' Αἰγυπτίους οὐδὲ
 μεμνησθαι καλόν, οἱ ζῶα ἄλογα καὶ οὐχ ἡμερα μόνον ἀλλὰ καὶ θηρίων
 τὰ ἀγριώτατα παραγηόχασιν εἰς θεῶν τιμὰς ἐξ ἐκάστου τῶν κάτω σεληήνης,
 χερσαίων μὲν λέοντα, ἐνὸδρων δὲ τὸν ἐγχώριον κροκόδειλον, ἀεροπόρων 10
 9 δὲ ἱκτινον καὶ τὴν Αἰγυπτίαν ἰβιν. καὶ ταῦτα ὀρῶντες γεννώμενα καὶ
 τροφῆς χρεῖαν ἔχοντα καὶ περὶ ἐδωδὴν ἅπληστα καὶ μεστὰ περιττωμάτων
 ἰοβόλα τε καὶ ἀνθρωποβόρα καὶ νόσοις ἀλωτὰ παντοίαις καὶ οὐ μόνον
 θανάτῳ τῷ κατὰ φύσιν ἀλλὰ καὶ βιαίῳ πολλάκις διαφθειρόμενα προσκυ-
 νοῦσιν, οἱ ἡμεροὶ τὰ ἀνήμερα καὶ ἀτίθασα καὶ οἱ λογικοὶ τὰ ἄλογα καὶ 15
 οἱ συγγένειαν ἔχοντες πρὸς τὸ θεῖον τὰ μηδ' ἂν Θεοσίτῃσι | συγχριθέν- p.473
 τα, οἱ ἄρχοντες καὶ δεσπόται τὰ ὑπήκοα φύσει καὶ δοῦλα.
 10 (2.) 'Ἄλλ' οὗτοι μὲν, ἐπειδήπερ οὐ τοὺς δημοφύλους μόνον ἀλλὰ
 καὶ τοὺς πλησιάζοντας ἀναμιμπλάσι φλυαρίας, ἀθεράπευτοι διατελείτωσαν
 ὅφιν, τὴν ἀναγκαιοτάτην τῶν αἰσθήσεων, πεπηρωμένοι· λέγω δὲ οὐ τὴν 20
 σώματος, ἀλλὰ τὴν ψυχῆς, ἣ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος μόνῃ γνωρίζεται.

- 1 εἰ corr. in αἰ H², οἱ L γυναιξιν C 2 οἱ ἀμέτοχοι παντὸς πάθους Arm
 ευ
 τρισευδαίμονες A (ευ ss. man. rec.) 3 τοὺς om. CMHP¹ Lat (Turn.)
 post ἀγάλματα add. σέβοντας A (Mang.) 4 τελείως A δρυτοτόμων CA (Mang.)
 6 ποδόνηπτα A ἄλλ' ἄττα A 7 ὑπερτερει F ἢ πρὸς τὰς MG
 8 ἄλογα ζῶα Arm Lat (Conyb.); cf. de decal. § 76 καὶ ante θηρίων om. C
 9 παραγειόχασιν C, παραγνώχασιν (ωκ ex οχ corr.) H ante ἐξ add. καὶ M
 τῶν κατὰ σεληήνην F 10 μὲν om. C κροκόδειλον C¹ ἀεροπόρον H
 11 ἱκτινον F, ἱκτινα GA ἰβιν codd. (v) 12 μετὰ περιττωμάτων F,
 περιττωμάτων μεστὰ HP (v) 13 ἰοβόλα] ἐπίβουλα conl. Mang. μόνῃ CM
 14 τῷ om. F βιαίῳ CA Arm: βιαίως ceteri (Turn.) 15 ἀνήμερα καὶ
 om. C ἀτίθασα CMA (v) 16 θεοσίτῃσι C¹ Arm: θηροσί τισι ceteri (v),
 monstris Lat 17 καὶ δοῦλα φύσει Arm, καὶ δοῦλα om. H 19 πλησιάζοντας
 αὐτοῖς Conybeare ex Arm Lat φλυαρίας om. A ἀθεράπευτοι M Arm Lat:
 αὐτοὶ ἀθεράπευτοι FGHP (v), αὐτῆς, ἀθεράπευτοι CA διαλείπετῳ F
 20. 21 τὴν τοῦ σώματος M (Mang.), τοῦ σώματος P 21 τὴν τῆς ψυχῆς M (Mang.),
 τῆς ψυχῆς FP τὸ ante ψεῦδος om. v μόνῃ om. M Arm (Conyb.)

7 sqq. Aristid. Apolog. p. 107 ed. Harris (Texts and Studies I) Αἰγύπτιοι δὲ ... ἐτι
 καὶ ἄλογα ζῶα παρεισήγαγον θεοὺς εἶναι χερσαῖα τε καὶ ἐνὸδρα καὶ τὰ φυτὰ καὶ βλαστά.

τὸ δὲ θεραπευτικὸν γένος βλέπειν αἰεὶ προδιδασκόμενον τῆς τοῦ ὄντος 11
 θεάς ἐφίεσθω καὶ τὸν αἰσθητὸν ἥλιον υπερβαίνετω καὶ μηδέποτε τὴν
 τάξιν ταύτην λειπέτω πρὸς τελείαν ἄγουσαν εὐδαιμονίαν. οἱ δὲ ἐπὶ 12
 θεραπείαν ἰόντες οὔτε ἐξ ἔθους οὔτε ἐκ παραινέσεως ἢ παρακλήσεώς
 5 τινων, ἀλλ' ὑπ' ἔρωτος ἀρπασθέντες οὐρανόυ, καθάπερ οἱ βακχευόμενοι
 καὶ κορυβαντιῶντες ἐνθουσιάζουσι, μέχρις ἂν τὸ ποθεύμενον ἴδωσιν.
 εἶτα διὰ τὸν τῆς ἀθανάτου καὶ μακαρίας ζωῆς ἡμέρον τετελευτηκέναι 13
 νομίζοντες ἤδη τὸν θνητὸν βίον ἀπολείπουσι τὰς οὐσίας υἱοῖς ἢ θυγατρά-
 σιν εἴτε καὶ ἄλλοις συγγενέσιν, ἐκουσίᾳ γνώμῃ προκληρονομούμενοι, οἷς
 10 δὲ μὴ συγγενεῖς εἰσιν, ἐταίροις καὶ φίλοις· ἔδει γὰρ τοὺς τὸν βλέποντα
 πλοῦτον ἐξ ἑτοίμου λαβόντας τὸν τυφλὸν παραχωρῆσαι τοῖς ἔτι τὰς δια-
 νοίας τυφλώττουςιν. Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον Ἕλληνες ἄδουσιν, ὅτι 14
 φιλοσοφίας ἡμέρῳ πληγθέντες μηλοβότους εἶσαν γενέσθαι τὰς οὐσίας·
 ἄγαμαι τοὺς ἄνδρας καὶ αὐτὸς γενομένους χρημάτων κρείττους. ἀλλὰ
 15 πόσῃ βελτίονες οἱ μὴ θρέμμασιν ἐμβόσκεσθαι τὰς κτήσεις ἀνέντες, ἀλλὰ
 τὰς ἀνθρώπων ἐνδεάς, συγγενῶν ἢ φίλων, ἐπανορθωσάμενοι καὶ ἐξ ἀπόρων
 εὐπόρους ἀποφῆναντες; ἐκείνο μὲν γὰρ ἀπερίσκεπτον — ἵνα μὴ μα-
 νιῶδες ἐπ' ἀνδρῶν, οὓς ἡ Ἑλλάς ἐθαύμασεν, εἶπω τὸ ἔργον —, τοῦτο
 δὲ νηφάλιον καὶ μετὰ φρονήσεως ἡκριβωμένον περιττῆς. οἱ πολέμιοι 15

1 τὸ θεραπευτικὸν δὲ H προδιδασκόμενον Conybeare (p. 200): προσδιδασκόμενον
 codd. (v) 2 ἐφίεσθω M αἰσθητὸν] νοητὸν Arm 3 δ' AH
 4 οὗτ' (bis) FA οὔτε ἐκ] ἢ C παραινέσεως ἢ παρακλήσεως CFGA Lat:
 παρακλήσεως ἢ παραινέσεων M (Mang.), παραινέσεως ἢ om. HP (Turn.), ἢ παρακλήσεως
 om. Arm 5 ἀρπασθέντες A 6 μέχρι C 7 καὶ μακαρίας om. Arm
 ἡμέρον ex ἡμέρον corr. F² 8 ἤδη om. Arm 8. 9 υἱοῖς—ἄλλοις om. Arm
 9 προκληρονομούμενοι Arm, *praehereditati* Lat: προσκληρονομούμενοι codd. (v)
 ὦν ὦν
 10 μὴ] μὴδὲ A 11 τὸν τυφλὸν M 12 Ἕλληνες om. M 13 ἡμέρῳ
 φιλοσοφίας transp. A πλησθέντες A μηλοβότας A 14 αὐτὸς MA
 Arm (Mang. Conyb.): αὐτοὺς ceteri Lat γινομένους A κρείττους C (v)
 15 βελτίονες] κρείττους HP 16 ἀνθρώπων] ἀνθρωπίνας M 17 μὴ] μὴ
 μόνον HP (v) 18 ἡ ἐλλάς οὓς transp. A ἡ om. F 19 νηφάλιον
 τε καὶ M μετὰ om. M περιττῆς] περιττῆς C, περιττῆς G, γρ. περιττῆς P,
 περιττῆς. περιττῆς M

8 Euseb. Hist. eccl. II 17, 5 ὅμως δ' οὖν ἐν πρώτοις τὴν ἀπόταξιν αὐτοῖς τῆς οὐσίας
 μαρτυρεῖ, φάσκων ἀρχομένους φιλοσοφεῖν ἐξίστασθαι τοῖς προσήκουσι τῶν ὑπαρχόντων.
 12 cf. Philo de provid. II § 12. 13. Plat. Hipp. mai. 283a. Plut. Pericl. 16. de
 vitando aere alieno 8 p. 831f. Cic. Tusc. V 114. Diog. La. II 6. Suid. Ἀναξαγόρας.
 de Democrito: Cic. de fin. V 87. Hor. Epist. I 12, 12. Lactant. Inst. div. III 23.
 Orig. c. Cels. II 84.

τί πλέον δρῶσιν ἢ κείρουσι καὶ δενδροτομοῦσι τὴν τῶν ἀντιπάλων χώραν, ἵνα σπάνει τῶν ἀναγκαίων πεισθέντες ἐνδῶσι; τοῦτο οἱ περὶ Δημόκριτον τοῖς ἀφ' αἵματος εἰργάσαντο χειροποίητον ἐνδειαν καὶ πενίαν αὐτοῖς κατασκευάσαντες, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς ἴσως, ἀλλὰ τῷ μὴ προιδέσθαι καὶ περι- 16 αθρῆσαι τὸ τοῖς ἄλλοις συμφέρον. πόσφ δὴ κρείττους οὗτοι καὶ θαυμα- 5 σιώτεροι, χρησάμενοι μὲν οὐκ ἐλάττωσι ταῖς πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμαῖς, μεγαλόνοιον δὲ ὀλιγωρίας προτιμήσαντες καὶ χαρισάμενοι τὰς οὐσίας, ἀλλὰ μὴ διαφθείραντες, ἵνα καὶ ἐτέρους καὶ ἑαυτοὺς ὠφελήσωσι, | τοὺς p.474 μὲν ἐν ἀφθόνοις περιουσίαις, ἑαυτοὺς δὲ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν; αἱ γὰρ χρημάτων καὶ κτημάτων ἐπιμέλειαί τοὺς χρόνους ἀναλίσκουσι· χρόνου 10 δὲ φεῖδεσθαι καλόν, ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἱατρὸν Ἱπποκράτην „ὁ μὲν βίος 17 βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ.“ τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ Ὅμηρος αἰνίσασθαι ἐν Ἰλιάδι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τρισκαιδεκάτης ῥαψωδίας διὰ τούτων τῶν ἐπῶν·

„Μουσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν, 15
γαλακτοφάγων ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων,“

ὥς τῆς μὲν περὶ βίον σπουδῆς καὶ χρηματισμὸν ἀδικίαν γεννώσης διὰ τὸ ἄνισον, δικαιοσύνην δὲ τῆς ἐναντίας προαιρέσεως ἕνεκα ἰσότητος, καθ' ἣν ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος ὄρεται καὶ παρευημερεῖ τὸν ἐν ταῖς κεναῖς δόξαις.

1 τί πλέον om. M	δρῶσιν] ποιοῦσιν A	ἢ κείρουσι om. in lac. M	
κείρουσι] καίουσι A	2 ἐνδῶσιν C	3 ἑαυτοῖς F	4 μὴ om. F
προΐεσθαι A	5 δὴ] δ' ἂν A	οὔτοι κρείττους transp. A	6 ταῖς]
τοῖς H	φιλοσοφίαν] φαντασίαν CG mg F, φιλοσοφίαν mg C ²	ὁρμαῖς]	ὁρῶσι H
8 τοὺς Arm Lat (Conyb.): καὶ τοὺς codd. (v)		9 ἐν τῷ om. C	10 ἐπι- μέλεια]
ἐπιθυμίαι Max.	χρόνους] χρωμένους HP ¹	Arm (Conyb.)	
11 ἱατρὸν om. Arm	12 αἰνίξεσθαι HP, αἰνίττεσθαι A	13 κατ' ἀρχὴν F	
γ' M	διὰ] καὶ H	15 τὲ M, τ' om F	ἀγαυῶν] ἀγανῶν C,
ἀγαθῶν HP	16 γαλακτοφάγων MAHP, γλαγοφάγων G	τ' ἀβίων τε C	
ante δικαιοτάτων add. καὶ MH	τ' ἀνθρώπων F	17 περὶ om. F ¹ , ss. F ²	
περὶ τὸν βίον A	καὶ ἀδικίαν A, καὶ ss. P ²	διὰ] καὶ A	18 δικαιο- σύνης F
ante τῆς add. διὰ MFHP, spat. 2 litt. G		19 τῆς om. F	
ὄριστο A	τὸν] τῶν MFH ¹ P		

9—11 DK fol. 240^r Φίλωνος ἐκ τοῦ περὶ βίου θεωρητικοῦ Maxim. Ecl. cap. 12 Flor. Paris. nr. 20 Φίλωνος: αἱ (ἐκ add. Max.) χρημάτων καὶ κτημάτων ἐπιμέλειαί (ἐπιθυμίαι Max. Flor. Paris.) τοὺς χρόνους ἀναλίσκουσι· χρόνου δὲ φεῖδεσθαι καλόν. DM fol. 193^r DV p. 563 Φίλωνος: χρόνου φεῖδεσθαι καλόν. DM fol. 215^v Φίλωνος: χρόνον φοβεῖσθαι καλόν.

10—12 Clem. Alex. Strom. V 4, 22 p. 658 P. ... οἷον ἀμέλει τὸ „χρόνου φεῖδου“, ἥτοι ἐπεὶ ὁ βίος βραχύς καὶ οὐ δεῖ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς μάτην καταναλῶσαι.

11 Hippocr. Aphor. I 1.

15 Hom. Il. N 5. 6.

ὅταν οὖν ἐκστῶσι τῶν οὐσιῶν, ὑπ' οὐδενὸς ἔτι δελεαζόμενοι φεύγουσιν 18
ἀμεταστρεπῆτι καταλιπόντες ἀδελφούς, τέκνα, γυναῖκας, γονεῖς, πολυαν-
θρώπους συγγενείας, φιλικὰς ἐταιρείας, τὰς πατρίδας, ἐν αἷς ἐγεννήθησαν
καὶ ἐτρέφθησαν, ἐπειδὴ τὸ σύνηθες ὄλκον καὶ δελεάσαι δυνατώτατον.
5 μετοικίζονται δὲ οὐκ εἰς ἑτέραν πόλιν, ὥσπερ οἱ πρᾶσιν αἰτούμενοι παρὰ 19
τῶν κεκτημένων ἀτυχεῖς ἢ κακόδουλοι δεσποτῶν ὑπαλλαγὴν, οὐκ ἐλευθε-
ρίαν, αὐτοῖς ἐκπορίζοντες — πᾶσα γὰρ πόλις, καὶ ἡ εὐνομητάτη, γέμει
θορύβων καὶ ταραχῶν ἀμυθήτων, ἃς οὐκ ἂν ὑπομείναι τις ἅπαξ ὑπὸ σοφίας
ἀχθεῖς —, ἀλλὰ τειχῶν ἔξω ποιοῦνται τὰς διατριβάς ἐν κήποις ἢ μονα- 20
10 γρίαις ἐρημίαν μεταδιώκοντες, οὐ διὰ τινα ὥμην ἐπιτετηδευμένην
μισανθρωπίαν, ἀλλὰ τὰς ἐκ τῶν ἀνομοίων τὸ ἦθος ἐπιμειξίας ἀλυσιτελεῖς
καὶ βλαβερὰς εἰδότες.

(3.) Πολλαχοῦ μὲν οὖν τῆς οἰκουμένης ἐστὶ τὸ γένος — ἔδει γὰρ 21
ἀγαθοῦ τελείου μετασχεῖν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν βάρβαρον —, πλεο-
15 νάζει δὲ ἐν Αἰγύπτῳ καθ' ἕκαστον τῶν ἐπικαλουμένων νόμων καὶ
μάλιστα περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. οἱ δὲ πανταχόθεν ἄριστοι καθάπερ εἰς 22

1 οὐσιῶν corr. ex οἰκιῶν A	ἔτι] ὡς A	2 τέκνα om. Lat, γυναῖκας τέκνα
transp. Arm	γονεῖς γυναῖκας transp. A	3 ἐταιρείας CF
	κτι	3. 4 ἐγεννήθησαν
καὶ om. HP ¹	4 ὄλκον] ἔλκον MP, ἐλλοκόν F (κτι ss. man. rec.), ἔλκειν A	
δελεάσασθαι F	5 δὲ om. A	verba οὐκ εἰς ἑτέραν πόλιν om. in lac. M
ὡς F	οἱ om. F	6 ἀτυχαῖς F
ὑπαλλαγὰς A		κακόδουλοι] κακότητα M
conī. Mang.	7 αὐτοῖς MFHP	προσεκπορίζοντες F
ὑπομείναι A, ὑπομείνει C	ὕπὸ σοφίας ἅπαξ transp. F	καὶ ἡ] καὶ ἡ
9. 10 μοναγρίαις scripsi: μοναγρίοις codd. (v); cf. de Abrah. § 23. Alciaphr. 2, 2		
10 ἡρεμίαν Arm	10. 11 οὐ—μισανθρωπίαν]	οὐ τὴν μόνωσιν ἐπιτετηδεύκασιν διὰ
		μισανθρωπίαν Arm; οὐ δὲ τινὰ ὥμην ἐπιτετηδευκότας μισανθρωπίαν conī. Wendl.
11 τὰς] διὰ τὰς CM (v)	ἐκ secludendum censuit Mang.	13 τὸ γένος] τοῦτο τὸ
γένος Mang.	ἔδει] ἐπειδὴ F (εἰ ss. F ²)	14 καὶ τὴν (ante Ἑλλάδα) om. Turn.
15 δ' A Eus	ἐκάστην F	νόμων] νομῶν C ² H ² (v), μονῶν Exc. Euseb.

9—12 pergit Euseb. l. l. ἔπειτα πάσαις ἀποταξαμένους ταῖς τοῦ βίου φροντίσιν, ἔξω
τειχῶν προσελθόντας, ἐν μοναγρίοις καὶ κήποις τὰς διατριβάς ποιῆσθαι, τὰς ἐκ τῶν ἀνο-
μοίων ἐπιμειξίας ἀλυσιτελεῖς καὶ βλαβερὰς εὐ εἰδότες. 13—52, 3 Euseb. Hist. eccl.
II 17, 7 τὰ παραπλήσια δὲ τούτοις μαρτυρήσας τοῖς δηλουμένοις ὁ Φίλων συλλαβαῖς αὐταῖς
ἐπιφέρει λέγων. Πολλαχοῦ μὲν οὖν — καὶ ἀέρος εὐκράσις. Exc. ex Eusebio in codd.
Dionys. Areop. Φίλωνος περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστευσάντων ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανῶν
ἄμα καὶ μοναχῶν ἐκ τοῦ ἐπιγεγραμμένου αὐτῷ λόγου περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ περὶ ἱκε-
τῶν: Πολλαχοῦ μὲν — καὶ ἀέρος εὐκράσις.

πατρίδα [θεραπευτῶν] ἀποικίαν στέλλονται πρὸς τι χωρίον ἐπιτηδεύοντα, ὅπερ ἐστὶν ὑπὲρ λίμνης Μαρείας κείμενον ἐπὶ γεωλόφου χθαμαλωτέρου. 23 σφόδρα εὐκαίρως, ἀσφαλείας τε ἕνεκα καὶ ἀέρος εὐκрасίας. τὴν μὲν οὖν ἀσφάλειαν αἱ ἐν κύκλῳ παρέχουσιν ἐπαύλεις τε καὶ κῶμαι, | p.475 τὴν δὲ περὶ τὸν ἀέρα εὐκрасίαν αἱ ἔκ τε τῆς λίμνης ἀνεστομωμένης εἰς τὴν θάλατταν καὶ τοῦ πελάγους ἐγγὺς ὄντος ἀναδιδόμεναι συνεχεῖς αὔραι, λεπτὰ μὲν αἱ ἔκ τοῦ πελάγους, παχεῖαι δὲ αἱ ἀπὸ τῆς λίμνης, ὧν ἡ 24 μῖξις ὑγιεινοτάτην κατάστασιν ἀπεργάζεται. αἱ δὲ οἰκίαι τῶν συνεληλυθότων σφόδρα μὲν εὐτελεῖς εἰσι, πρὸς δύο τὰ ἀναγκαϊότατα σκέπη παρέχουσαι, πρὸς τε τὸν ἀπ' ἡλίου φλογμὸν καὶ τὸν ἀπ' ἀέρος κυρμόν· 10 οὔτε δὲ ἐγγύς, ὥσπερ αἱ ἐν τοῖς ἄστεσιν, — ὀχληρὸν γὰρ καὶ δυσάρεστον τοῖς ἐρημίαν ἐξηλωκόσι καὶ μεταδιώκουσιν αἱ γειτνιασείς — οὔτε πόρρω, δι' ἣν ἀσπάζονται κοινωνίαν καὶ ἵνα, εἰ ληστῶν γένοιτο ἔφοδος, ἀλλήλοις 25 ἐπιβοηθῶσιν. ἐν ἐκάστῃ δὲ ἐστὶν οἴκημα ἱερόν, ὃ καλεῖται σεμνεῖον καὶ μοναστήριον, ἐν ᾧ μονούμενοι τὰ τοῦ σεμνοῦ βίου μυστήρια τελοῦνται, 15 μὴδὲν εἰσχομίζοντες, μὴ ποτόν, μὴ σιτίον, μὴδὲ τι τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς τὰς τοῦ σώματος χρεῖας ἀναγκαῖα, ἀλλὰ νόμους καὶ λόγια θεσπισθέντα διὰ προφητῶν καὶ ὕμνους καὶ τὰ ἄλλα οἷς ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια συναυ- 26 ζονται καὶ τελειοῦνται. αἶ μὲν οὖν ἄλυστον ἔχουσι τὴν τοῦ θεοῦ

1 θεραπευτῶν seclutis Ed. Schwartz (om. Lat) στέλλονται ἀποικίαν transp. M
 2 ὑπὲρ] ἐπὶ M Μαρείας] μαρέας C¹ Arm (Conyb.), μαρίας C² FH² Lat (v)
 χθαμαλωτέρου A 3 εὐκαίρως Eus Arm (Conyb.): εὐκαίρου codd. (v)
 τε om. Mang. ἀέρων M 4 περιέχουσιν F 5 αἱ C Arm (Conyb.):
 om. ceteri (v) τε om. C 6 καὶ αἱ τοῦ πελάγους Arm 7 τοῦ om. C
 αἱ post δὲ om. MF post λίμνης verba ἀνεστομωμένης εἰς τὴν θάλατταν iterum
 exhibent HP (v), om. ceteri Arm Lat 8 δ' A 9. 10 πρὸς δύο — παρέχουσαι
 om. Lat 10 ἀπ' ἀέρος CM: ἀπὸ ἀέρος ceteri (v) 11 δὲ] γὰρ A Arm
 (Conyb.) αἱ om. F Arm (Conyb.) 12 ἡρεμίαν Arm ἐξηλωκόσι
 καὶ om. CM Arm (Conyb.) 13 γίνονται A, sed i corr. ex ε 14 ἐν ἐκάστῃ
 δὲ CG Arm: ἐκάστω δὲ (om. ἐν) ceteri, ἐν ἐκάστῃ δὲ οἰκίᾳ Eus et Exc. Euseb.
 (Mang.) οἴκημα om. Mang. καὶ] sive Lat: nescio an ἡ pro καὶ scri-
 bendum sit 16 σίτον A (Mang.) μὴδὲ τι C² Eus: μὴδὲν τι ceteri
 17 ἀναγκαῖον M 18 τὰλλα F, τὰλλα A 18. 19 συναύζεται καὶ τελειοῦται
 Exc. Euseb. 19 τελοῦνται A οὖν om. A

8 sqq. cf. Muson. p. 107, 16 (Hense) ἐπεὶ δὲ σκέπης ἕνεκα καὶ τὰς οἰκίας ποιούμεθα, φημί καὶ ταύτας δεῖν ποιῆσθαι πρὸς τὸ τῆς χρεῖας ἀναγκαῖον, ὥς ἀπερύκειν μὲν κρύους, ἀπερύκειν δὲ θάλπους τὸ σφοδρὸν, εἶναι δ' ἡλίου καὶ ἀνέμων ἐπικούρημα τοῖς δεομένοις. 14—19 pergit Euseb. l. l. (9) εἰθ' ἐξῆς τὰς οἰκίσεις αὐτῶν ὅποιαί τινες ἦσαν διαγράψας περὶ τῶν κατὰ χώραν ἐκκλησιῶν ταῦτά φησιν· ἐν ἐκάστῃ δὲ οἰκίᾳ ἐστὶν — συναύζονται καὶ τελειοῦνται. Exc. Euseb. l. l. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: ἐν ἐκάστῃ δὲ οἰκίᾳ ἐστὶν — συναύζεται καὶ τελειοῦται.

μνήμην, ὥς καὶ δι' ὀνειράτων μηδὲν ἕτερον ἢ τὰ κάλλη τῶν θεῶν
 ἀρετῶν καὶ δυνάμεων φαντασιοῦσθαι· πολλοὶ γοῦν καὶ ἐκλαλοῦσιν ἐν
 ὕπνοις ὀνειροπολοῦμενοι τὰ τῆς ἱερᾶς φιλοσοφίας ἀοίδιμα δόγματα. δις 27
 δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰώθασιν εὔχεσθαι, περὶ τὴν ἔω καὶ περὶ τὴν
 5 ἐσπέραν, ἡλίου μὲν ἀνίσχοντος εὐημερίαν αἰτούμενοι τὴν ὄντως εὐημερίαν,
 φωτὸς οὐρανίου τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀναπλησθῆναι, θυρομένου δὲ ὑπὲρ
 τοῦ τὴν ψυχὴν τοῦ τῶν αἰσθήσεων καὶ αἰσθητῶν ὄχλου παντελῶς
 ἐπικουφισθεῖσαν, ἐν τῇ ἑαυτῆς συνεδρίῳ καὶ βουλευτηρίῳ γενομένην,
 ἀλήθειαν ἱχνηλατεῖν. τὸ δὲ ἐξ ἑωθινοῦ μέχρις ἐσπέρας διάστημα 28
 10 σύμπαν αὐτοῖς ἔστιν ἄσκησις· ἐντυγχάνοντες γὰρ τοῖς ἱεροῖς γράμμασι
 φιλοσοφοῦσι τὴν πάτριον φιλοσοφίαν ἀλληγοροῦντες, ἐπειδὴ σύμβολα τὰ
 τῆς ῥήτης ἐρμηνείας νομίζουσιν ἀποκεκρυμμένης φύσεως ἐν ὑπονοίαις
 δηλουμένης. ἔστι δὲ αὐτοῖς καὶ συγγράμματα παλαιῶν ἀνδρῶν, οἱ τῆς 29
 8 αἰρέσεως ἀρχηγέται γενόμενοι πολλὰ μνημεῖα τῆς ἐν τοῖς ἀλληγορουμένοις
 6M. ἰδέας ἀπέλιπον, οἷς καθάπερ τισὶν ἀρχετύποις | χρῶμενοι μιμοῦνται τῆς
 16 προαιρέσεως τὸν τρόπον· ὥστε οὐ θεωροῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιοῦσιν

1 ἕτερα F 2 ἀρετῶν καὶ om. HP¹, ἀρετῶν ss. P² γοῦν AP: om. H, οὖν
 ceteri (v) 3 δόγματα] δράγματα F 4 περὶ τὴν ἔω] πρὸς τὴν ἔω F
 5 ὄντος G 6 ὑπὲρ om. F 7 prius τοῦ] τοῦτου F² αἰσθητῶν]
 8 κουφισθεῖσαν A 9 αἰσθητῶν FGA Arm (Conyb.): ὄχλου ceteri (v), γρ. ὄχλου mg G
 9 ἀληθείας A 10 δ' A, δὲ om. F
 μέχρῃς ἐσπέρας HP Eus, μέχρις ἐσπέρας C: μέχρις (μέχρῃς F) τῆς ἐσπέρας MFGA (Mang.)
 10 αὐτοῖς ἔστιν Eus: ἔστιν αὐτοῖς codd. (v) τοῖς ἱερωτάτοις HP (Turn.) 11 τὴν
 πάτριον φιλοσοφοῦσι σοφίαν Eus codd. nonnulli φιλοσοφίαν] νομοθεσίαν Arm
 (Conyb.) 12 νομίζουσιν ἀποκεκρυμμένης om. in lac. M φύσεως ἀπο-
 κεκρυμμένης transp. HP (v) 13 ἔστιν C δ' A Eus συγγράμματα
 παλαιῶν om. in lac. M συγγράμμασι F τῶν ἀνδρῶν M 13. 14 τῆς αἰρέσεως
 αὐτῶν Eus 14 ἐν τοῖς ἀλληγορουμένοις codd. Eus Arm: ἀλληγορουμένης Mang.
 (sic Venetus 41 Oxon. Coll. Nōvi) 15. 16 τῆς προαιρέσεως αὐτῶν Arm
 16 τρόπον] τύπον conl. Mang. ὥστ' A Eus (v)

9—16 pergit Euseb. l. l. καὶ μεθ' ἑτερά φησιν· (10) τὸ δ' ἐξ ἑωθινοῦ — τῆς προαι-
 ρέσεως τὸν τρόπον. Exc. Euseb. l. l. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: τὸ δὲ ἐξ ἑωθινοῦ —
 τῆς προαιρέσεως τὸν τρόπον. 16—54, 2 pergit Euseb. l. l. (12) ταῦτα μὲν οὖν
 εἰκοὶν εἰρήσθαι τῷ ἀνδρὶ τὰς ἱερὰς ἐξηγουμένων αὐτῶν ἐπακροασαμένου γραφάς, τάχα δ'
 εἰκόσ, ἃ φησιν ἀρχαίων παρ' αὐτοῖς εἶναι συγγράμματα, εὐαγγέλια καὶ τὰς τῶν ἀποστόλων
 γραφάς διηγήσεις τέ τινες κατὰ τὸ εἰκόσ τῶν πάλαι προφητῶν ἐρμηνευτικάς, ὅποιας ἢ τε
 πρὸς Ἑβραίους καὶ ἄλλαι πλείους τοῦ Παύλου περιέχουσιν ἐπιστολαί, ταῦτ' εἶναι. (13) εἶτα
 πάλιν ἐξῆς περὶ τοῦ νέους αὐτοὺς ποιεῖσθαι ψαλμοὺς οὕτως γράφει· ὥστ' οὐ θεωροῦσι
 μόνον — ἀναγκαιῶς χαράσσοντες. Exc. Euseb. l. l. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: ὥστε
 οὐ θεωροῦσι μόνον — ἀναγκαιῶς χαράσσοντες.

ἄσματα καὶ ὕμνους εἰς τὸν θεὸν διὰ παντοίων μέτρων καὶ μελῶν, ὃ
 30 ῥυθμοῖς σεμνοτέροις ἀναγκαίως χαράττουσι. τὰς μὲν οὖν ἐξ ἡμέρας
 χωρὶς ἕκαστοι μονούμενοι παρ' ἑαυτοῖς ἐν τοῖς λεχθεῖσι μοναστηρίοις
 φιλοσοφοῦσι, τὴν αὐλῆον οὐχ ὑπερβαίνοντες, ἀλλ' οὐδὲ ἐξ ἀπόπτου θεω-
 ροῦντες· ταῖς δὲ ἐβδόμαις συνέρχονται καθάπερ εἰς κοινὸν σύλλογον
 καὶ καθ' ἡλικίαν ἐξῆς καθέζονται μετὰ τοῦ πρέποντος σχήματος, εἴσω
 τὰς χεῖρας ἔχοντες, τὴν μὲν δεξιὰν μεταξὺ στέρνου καὶ γενείου, τὴν δὲ
 31 εὐώνυμον ὑπεσταλμένην παρὰ τῇ λαγόνι. παρελθὼν δὲ ὁ πρεσβύτατος
 καὶ τῶν δογμάτων ἐμπειρότατος διαλέγεται, καθιστώτι μὲν τῷ βλέμματι,
 καθιστώσῃ δὲ τῇ φωνῇ, μετὰ λογισμοῦ καὶ φρονήσεως, οὐ δεινότητα
 λόγων ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἢ οἱ νῦν σοφισταὶ παρεπιδεικνύμενος, ἀλλὰ τὴν
 ἐν τοῖς νοήμασι διηρευνηκῶς καὶ διερμηνεύων ἀκρίβειαν, ἥτις οὐκ ἄκριος
 ὧσιν ἐφρίζανει, ἀλλὰ δι' ἀκοῆς ἐπὶ ψυχὴν ἔρχεται καὶ βεβαίως ἐπιμένει.
 καθ' ἡσυχίαν δὲ οἱ ἄλλοι πάντες ἀκροῶνται, τὸν ἔπαινον νεύμασιν ὄψεως
 32 ἢ κεφαλῆς παραδηλοῦντες αὐτὸ μόνον. τὸ δὲ κοινὸν τοῦτο σεμνεῖον, εἰς
 ὃ ταῖς ἐβδόμαις συνέρχονται, διπλοῦς ἐστὶ περίβολος, ὁ μὲν εἰς ἀνδρῶνα, ὁ
 δὲ εἰς γυναικωνίτιν ἀποκριθεῖς· καὶ γὰρ καὶ γυναῖκες ἐξ ἔθους συνακροῶνται
 33 τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ τὴν αὐτὴν προαίρεσιν ἔχουσαι. ὁ δὲ μετὰ τῶν
 οἴκων τοῖχος τὸ μὲν ἐξ ἐδάφους ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας πῆχεις εἰς τὸ ἄνω
 συνφυκοδόμηται θωρακίου τρόπον, τὸ δὲ ἄχρι τέγους ἀνάγειν ἀχανὲς
 ἀνεῖται, δυοῖν ἕνεκα, τοῦ τε τὴν πρέπουσαν αἰδῶ τῇ γυναικεῖα φύσει
 διατηρεῖσθαι καὶ τοῦ τὴν ἀντίληψιν ἔχειν εὐμαρτῇ καθεζομένης ἐν ἐπηρόφῃ,
 34 μηδενὸς τὴν τοῦ διαλεγομένου φωνὴν ἐμποδίζοντος. (4.) ἐγκράτειαν δὲ

- 1 εἰς τὸν θεόν codd. Eus (Turn. Mang.): τὸν om. Richt. Tauchn. (errat Conyb.)
 παντοίων] τοιούτων F 1. 2 ὃ ῥυθμοῖς codd.: ἀριθμοῖς vel ῥυθμοῖς (om. 2) Eus codd.
 2 ἀναγκαίως] εὐαγῶς conl. Mang. χαράττουσιν C, χαράσσοντες Eus
 3 χωρὶς om. Arm 4 αὐλῆον C¹A οὐδ' FA 5 δ' A
 δὲ
 ταῖς ἐβδόμαις F (δὲ ss. F²) 6 ἐξῆς om. Arm 7 δ' A 8 τῇ τῷ A
 παρελθὼν] προσελθὼν HP ὁ πρεσβύτερος A, πρεσβύτερός τις Arm, unus senior Lat
 9 τῶν om. A μὲν] γε μὴν F 10 δεινότητι A, δεινότητος F 11 post
 ῥήτορες add. ἐνδεικνύμενος M παρεπιδεικνύμενος om. M τὴν ex τὸν corr. H
 12 νοήμασι] μνήμασι P διηρευνηκῶς] διερμηνευκῶς in textu H, corr. mg H
 14 δ' FG 15 παραδηλοῦντες] παραδεικνύντες F αὐτῷ A, αὐτῷ ex αὐτὸ
 corr. H 19 οἴκων C (cellularum Lat): οἰκιῶν ceteri (v) τέτταρας FA
 εἰς τὰ ἄνω F 20 συνφυκοδόμητο A, εὖ ψυκοδόμηται Arm θωρακίου CA:
 θωρακείου ceteri (v) τὸ ἄχρι δὲ στέγους A ἀνάγειν] ἀνώγειν A (Mang.)
 ἀχανὲς] τάχ' ἂν A 21 ἀνεῖται codd.: ἀνίσταται Mang. δυεῖν G
 23 μηδενὸς CFG Arm: ὡς μηδενὸς ceteri (v)

ὥσπερ τινὰ θεμέλιον προκαταβαλλόμενοι τῆς ψυχῆς τὰς ἄλλας ἐποικοδο-
μοῦσιν ἀρετάς. σιτίον ἢ ποτὸν οὐδείς ἂν αὐτῶν προσενέγκαιτο πρὸ ἡλίου
δύσεως, ἐπεὶ τὸ μὲν φιλοσοφεῖν ἄξιον φωτὸς κρίνουσιν εἶναι, σκότους δὲ
τὰς τοῦ σώματος ἀνάγκας, ὅθεν τῷ μὲν ἡμέραν, ταῖς δὲ νυκτὸς βραχὺ τι
5 μέρος ἔνειμαν. ἔνιοι δὲ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ὑπομιμνήσκονται τροφῆς, οἷς 35
πλείων ὁ πόθος ἐπιστήμης ἐνίδρυται· τινὲς δὲ οὕτως ἐνευφραίνονται καὶ
τρυφῶσιν ὑπὸ σοφίας ἐστιώμενοι πλουσίως καὶ ἀφθόνως τὰ δόγματα
χορηγούσης, ὥς καὶ πρὸς διπλάσιονα χρόνον ἀντέχειν καὶ μόλις δι' ἑξ
ἡμερῶν ἀπογεύεσθαι τροφῆς ἀναγκαίας, ἐθισθέντες ὥσπερ φασι τὸ τῶν
7M. τεττίγων | γένος ἀέρι τρέφεσθαι, τῆς ῥόδης, ὥς γε οἶμαι, τὴν ἔνδειαν ἐξου-
11 μαριζούσης. τὴν δὲ ἐβδόμην πανίερὸν τινα καὶ πανέορτον εἶναι νομίζοντες 36
ἐξαιρέτου γέρως ἡξιώκασιν, ἐν ᾗ μετὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν καὶ τὸ
σῶμα λιπαίνουσιν, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὰ θρέμματα, τῶν συνεχῶν πόνων
ἀνιέντες. σιτοῦνται δὲ πολυτελὲς οὐδέν, ἀλλὰ ἄρτον εὐτελεῖ, καὶ ὄψον 37
15 ἅλας, οὓς οἱ ἄβροδίατοι παραρτύουσιν ὕσώπῳ, ποτὸν δὲ ὕδωρ ναματιαῖον
αὐτοῖς ἐστιν· ἅς γὰρ ἡ φύσις ἐπέστησε τῷ θνητῷ γένει δεσποίνας, πεινᾶν

1 προκαταβαλλόμενοι codd. Eus: προκαταβαλλόμενοι v τῆς ψυχῆς C (cordis) Lat:
τῇ ψυχῇ ceteri Eus Arm (v) 2 σιτίον Eusebii codd. plerique et Lat: σιτίον δὲ
codd. Arm (v) οὐδείς] οὐδενός A προενέγκαιτο HP 3 ἐπεὶ Eus:
ἐπειδὴ codd. (v) φωτὸς ἄξιον Eusebii codd. nonnulli 4 τοῦ σώματος
τὸ
Eus Arm Lat: σωματικὰς codd. (v) τῷ F (τὸ ss. F²) ἡμέραν] ἡμέρας
A (v) νυκτὸς om. A 4. 5 νυκτὸς βραχὺ τι μέρος] βραχὺ τι μέρος τῆς
νυκτὸς HP (v) 5 ἔνειμαν] ἀπένειμαν Eusebii cod. A et Exc. Eus. codd. nonnulli
6 ὁ ante πόθος om. A ἐνευφραίνονται codd.: ἀνευφραίνονται v 7 ἐστιώ-
μενοι] εὐφραίνόμενοι M 8 καὶ ante πρὸς om. F μόγις Eus 10 γένος]
γένους Turn. Mang. Richt. γε om. C 11 πανέορτον] πανέρωτον A εἶναι
νομίζοντες C Arm: νομίζοντες εἶναι ceteri (v) 12 τῆς ante ψυχῆς om. CGHP (Turn.)

Conyb.) 14 ἄλλ' FA 15 ἅλας MF, ἅλας A ἀβροδίατοι] ἀβρο-
διατᾶται H (v) ποτὸν δὲ CM Arm, ποτὸν δ' ceteri: δὲ om. v 16 ἐπέστησε]
ὑπέστησε HP (v) θνητῷ] γεννητῷ P

54, 23—55, 9 pergit Euseb. l. l. (14) πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα, περὶ ὧν λόγος, ἐν ταύτῃ
διέξεισιν, ἐκεῖνα δ' ἀναγκαῖον ἐφάνη δεῖν ἀναλέξασθαι, δι' ὧν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐκκλη-
σιαστικῆς ἀγωγῆς ὑποτίθεται. (15) εἰ δὲ τῇ μὴ δοκεῖ τὰ εἰρημένα ἴδια εἶναι τῆς κατὰ τὸ
εὐαγγέλιον πολιτείας, δύνασθαι δὲ καὶ ἄλλοις παρὰ τοὺς δεδηλωμένους ἀρμόττειν, πειθέσθω
καὶ ἀπὸ τῶν ἐξῆς αὐτοῦ φωνῶν, ἐν αἷς ἀναμφήριστον, εἰ εὐγνώμονοι, κομίσεται τὴν περὶ
τοῦδε μαρτυρίαν. γράφει γὰρ ὧδε· ἐγκράτειαν δ' ὥσπερ τινὰ θεμέλιον — ἀπογεύεσθαι τροφῆς
ἀναγκαίας ἐθισθέντες. Exc. Euseb. l. l. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: ἐγκράτειαν δὲ
ὥσπερ τινὰ θεμέλιον — ἀπογεύεσθαι τροφῆς ἀναγκαίας ἐθισθέντες. 9. 10 cf. quod
omnis prob. lib. sit § 8. 14 sqq. cf. Wendland, Philo u. die kynisch-stoische
Diatribē p. 8 sqq.

τε καὶ δίσταν, ἀπομειλίσσονται, τῶν εἰς κολακαίαν ἐπιφέροντες οὐδέν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ χρήσιμα, ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἔστι. διὰ τοῦτο ἐσθίουσι μὲν, ὥστε μὴ πεινῆν, πίνουσι δέ, ὥστε μὴ διψῆν, πλησμονὴν ὡς ἐχθρόν τε καὶ 38 ἐπίβουλον ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐκτρεπόμενοι. ἐπεὶ δὲ καὶ σκέπης διττὸν εἶδος, τὸ μὲν ἐσθῆς, τὸ δὲ οἰκίας, περὶ μὲν οἰκίας εἴρηται πρότερον, 5 ὅτι ἐστὶν ἀκαλλώπιστος καὶ αὐτοσχέδιος, πρὸς τὸ χρεῖωδες αὐτὸ μόνον εἰργασμένη· καὶ ἐσθῆς δὲ ἡμοῖως εὐτελεστάτη, πρὸς ἀλέξημα κρυμοῦ τε καὶ θάλπους, χλαῖνα μὲν ἀπὸ λασίου δορᾶς παχεῖα χειμῶνος, ἐξωμῖς 39 δὲ θέρους ἢ ὀθόνη. συνόλως γὰρ ἀσχοῦσιν αὐτοφίαν, εἰδότες τύφον μὲν τοῦ ψεύδους ἀρχήν, αὐτοφίαν δὲ ἀληθείας, ἐκότερον δὲ πηγῆς λόγον ἔχον· 10 ῥέουσι γὰρ ἀπὸ μὲν τοῦ ψεύδους αἱ πολύτροποι τῶν κακῶν ἰδέαι, ἀπὸ δὲ τῆς ἀληθείας αἱ περιουσίαι τῶν ἀγαθῶν ἀνθρωπίνων τε καὶ θεῶν.

40 (5.) Βούλομαι δὲ καὶ τὰς κοινὰς συνόδους αὐτῶν καὶ ἱλαρωτέρας ἐν συμποσίοις διαγωγὰς εἰπεῖν, ἀντιτάξας τὰ τῶν ἄλλων συμπόσια. οἱ μὲν γὰρ ὅταν ἄκρατον ἐμφορήσωνται, καθάπερ οὐκ οἶνον πίνοντες ἀλλὰ 15 παρακινήματικόν τι καὶ μανιῶδες καὶ εἴ τι χαλεπώτερον ἐπ' ἐκστάσει

1 φέροντες A	ἀλλὰ C	3 διψᾶν A	4 ψυχῆς τε καὶ σώματος
ἐκτρεπόμενοι] ἐκτρεπόμενοι ψυχῆς καὶ σώματος HP (v)			ἐπεὶ δὲ AB ² : ἐπειδὴ
CMHP Arm (Conyb.), ἐπειδὴ δὲ FG	καὶ om. G		5 διττὸν τὸ εἶδος G
εἶδος] γένος A	περὶ μὲν οὖν C Arm (Conyb.)		οἰκίας] τῆς οἰκίας F
8 ἀπὸ AP ² (de pelle Lat): ἀντὶ ceteri (Turn. Conyb.)			παχεῖα om. G Arm
ἐξωμῖς] ἐξ ὤμης A	9 ἢ ὀθόνη] ἢ ὀθόνη Arm (Conyb.)		ἀσχοῦσιν] ἐξα-
σχοῦσιν C (Conyb.), καὶ ἀσχοῦσιν F	9. 10 τύφον μὲν τοῦ ψεύδους ἀρχήν, αὐτοφίαν δὲ ἀληθείας Lat: τύφου μὲν τὸ ψεύδος ἀρχήν, αὐτοφίας δὲ ἀλήθειαν codd. (v)		10 ἀρχήν
om. in lac. M	δ' A	11 ψεύδους] τύφου M	12 τῶν ἀνθρωπίνων M
Arm	14 ἐν συμποσίοις διαγωγὰς om. in lac. M		15 ὅταν ἄκρατον ἐμφο-
ρήσωνται om. in lac. M	πίνοντες Arm (quasi non cino epotato Lat): πίνοντες		codd. (v)
16 παρακινήματικόν MFGAP ² , περικινήματικόν C: παρακινήματικόν H (v)			
prius τι HP: τε A, τι om. CMFG	καὶ τι μανιῶδες F, καὶ εἴ τι μανιῶδες M		
	ἐν ἐκστά		
εἴ τι] ἔτι M (εἴ ἔτι τι Conyb.)	ἐπεκτάσει A		

2 sqq. cf. *Senec. Epist.* 8, 5 *durius tractandum est (corpus)*, ne animo male pareat: *cibus famem sedet, potio sitim extinguat, vestis arceat frigus, domus munimentum sit adversus infesta corporis.* Clem. Alex. Paed. II 2, 29 p. 184 P. ὥς γὰρ τροφαῖς ἐπὶ τῷ μὴ πεινῆν, οὕτως καὶ ποτῶ ἐπὶ τῷ μὴ διψῆν χρηστέον. 7 sqq. cf. Wendland l. l. p. 15 sqq. Clem. Alex. Paed. II 10, 106 p. 233 P. φημι τοίνυν οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα δεηθῆναι ὑφασμάτων τὸν ἀνθρώπον ἢ σκέπης σώματος πρὸς ἀλέξειν κρυμῶν τε ὑπερβολῆς καὶ καυμάτων ἐπιτάσεως, μὴ τι ἡμᾶς παραλυποίη τοῦ περιέχοντος ἢ ἀμετρία. 15 sqq. cf. Wendland l. l. p. 21 sqq.

λογισμοῦ φυσικόν, ἀράσσουσι καὶ λυτῶσι τρόπον κυνῶν ἀτιθάσων καὶ
ἐπανιστάμενοι δάκνουσιν ἀλλήλους καὶ ἀποτρώγουσι ῥίνας, ὦτα, δακτύλους,
ἔτερα ἅττα μέρη τοῦ σώματος, ὡς τὸν ἐπὶ Κύκλωπος καὶ τῶν Ὀδυσσέως
ἑταίρων μῦθον ἀποδεδειχέναι τούτους ἀληθῆ, „ψωμούς“, ἣ φησιν ὁ
5 ποιητής, ἐπεσθίοντας ἀνθρώπων, καὶ ὠμότερον ἢ ἐκεῖνος. ὁ μὲν γὰρ ἐχ- 41
θροὺς ὑποτοπῆσας ἡμύνετο, οἱ δὲ συνήθεις καὶ φίλους, ἔστι δὲ ὅτε καὶ
συγγενεῖς, ἐφ' ἁλῶν καὶ τραπέζης, ἄσπονδα ἐν σπονδαῖς ἐργασάμενοι
τῶν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὅμοια καὶ παραχόπτοντες ὥσπερ νόμισμα
δόκιμον ἄσκησιν, οἱ ἀντὶ ἀθλητῶν ἄθλιοι· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἐπιφημιστέον.
10 ἃ γὰρ νήφοντες ἐν σταδίοις ἐκεῖνοι θεαταῖς χρώμενοι τοῖς Πανέλλησι 42
Μ. μεθ' ἡμέραν | ἕνεκα νίκης καὶ στεφάνων [Ὀλυμπιονίκαι] σὺν τέχνῃ
ὀρῶσιν, οὗτοι κιβδηλεύοντες ἐπὶ συμποσίων νύκτωρ ἐν σκότῳ (καὶ)
μεθύοντες, ἐμπαροινούντες, ἀνεπιστημόνως καὶ κακοτέχνως ἐπ' ἀτιμία
καὶ ὕβρει καὶ αἰκία χαλεπῇ τῶν ὑπομενόντων ἐνεργοῦσιν. εἰ δὲ μηδεὶς 43
15 οἷα βραβευτὴς παρελθὼν μέσος διαλύσειε, μετὰ πλείονος ἐξουσίας κατα-
παλαίουσι, φρονῶντες ἐν ταύτῃ καὶ θανατῶντες· πάσχουσι γὰρ οὐκ ἐλάττωνα
ὦν διατιθέασιν, ὅπερ οὐκ ἴσασι, παραπαίοντες οἱ τὸν οἶνον οὐχ, ὡς ὁ
κωμικός φησιν, ἐπὶ κακῇ τῶν πλησίον αὐτὸ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἰδίῳ
πίνειν ὑπομένοντες. τοιγαροῦν οἱ πρὸ μικροῦ παρελθόντες εἰς τὰ συμπόσια 44

οῦ

1 φυσικόν CMFP: φυσικόν A, φυσικοῦ H (v), φυσικόν om. in lac. G, φυσικόν φόρμακον
Arm (fortasse recte) ἀράσσουσι AH mg P Arm (Conyb.)
τρόπον κυνῶν] κυνῶν τρόπον HP (v), τρόπω τινῶν A ἀτιθάσων CFG: ἀτιθάσων
ceteri (v) 3 ἔτερ' AH (v) ἅττα M τῶν om. M 4 ἀπο-
ῶν
δεδειχέναι τούτους] ἀποδεδείχθαι τούτοις Arm ψωμούς A 5 ἐπεσθίοντας

corr. in ἐσθίων τοὺς H, ἐσθίοντας C (Conyb.) οὖς ἀνθρώπων A, ἀνθρώπους GH²,
ἀνδρόμεους v (Turn. ex Homero) ὠμότεροι A 6 ἡμύνετο C (ulcisceretur
Lat): ἡμύνατο ceteri (Mang.) ἔστι δ' A, ἔστιν δὲ C 7 ἄσπονδα] ἄσπονδον
ἐνσπονδον F εἰργασμένοι A 8 ὥσπερ codd.: ὡς καὶ v 10 ἃ codd.:
ἄπερ Turn., ὥσπερ Mang. Πανέλλησι] παρ' ἑλληνι AH² (v) 11 Ὀλυμπι-
ονίκα seclusi (om. Lat) ὀλυμπιονίκα καὶ G (Conyb.), ὀλυμπιονίκαις A, ὀλυμπι-
ονίκα ceteri (v); ὀλυμπιαζῶν conl. Wendl. (sic fortasse Arm) 12 συμπόσιω FA,
συμπόσια M 12. 13 καὶ μεθύοντες Arm: καὶ om. codd. (v) 15 μέσος] μέσον M,
εἰς μέσους A: εἰς μέσον Mang. διαλύσει C (Conyb.) 17 ὅπερ Wendl.:
ἄπερ codd. (v) 18 αὐτὸ μόνον C Arm: αὐτὸ om. A, αὐτῶν μόνον ceteri (v)
19 τὰ om. C Arm (Conyb.)

4 Hom. Od. ι 373 sq. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος | ψωμοὶ τ' ἀνδρόμεοι. 18 Com.
Att. Fragm. adesp. 810 (III p. 551 K.).

- σῶοι καὶ φίλοι μικρὸν ὕστερον ἐξίσαισι ἐχθροὶ καὶ τὰ σώματα ἡρωτη-
 ριασμένοι· καὶ οἱ μὲν συνηγόρων καὶ δικαστῶν, οἱ δὲ καταπλαστῶν καὶ
 45 ἱατρῶν καὶ τῆς ὑπὸ τούτων δέονται βοηθείας. ἕτεροι δὲ τῶν μετριωτέρων
 δοκούντων εἶναι συμποτῶν ὥσπερ μανδραγόραν τὸν ἄκρατον πίνοντες
 ὑπερβεβλύκασι καὶ τὸν εὐώνυμον ἀγκῶνα προβαλόντες καὶ τὸν αὐχένα
 ἐγκάρσιον ἐπιστρέψαντες, ἐνερευγόμενοι ταῖς κύλιξιν, ὕπνῳ βαθεῖ πιέζονται,
 μηδὲν μήτε ἰδόντες μήτε ἀκούσαντες, ὡς μίαν μόνην ἔχοντες αἴσθησιν,
 46 τὴν ἀνδραποδωδεστάτην γεῦσιν. οἶδα δὲ τινας, [οἱ] ἐπειδὴν ἀκροθώρακες
 γένωνται, πρὶν τελέως βαπτισθῆναι, τὸν εἰς τὴν ὕστεραίαν πότον ἐξ
 ἐπιδόσεως καὶ συμβολῶν προεுτρεπιζομένους, μέρος ὑπολαμβάνοντας τῆς
 10 ἐν χερσὶν εὐφροσύνης εἶναι τὴν περὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον μέτης ἐλπίδα.
 47 τοῦτον τὸν τρόπον διαζῶντες ἄοικοι καὶ ἀνέστιοι διατελοῦσιν, ἐχθροὶ μὲν
 γονέων καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἐχθροὶ δὲ καὶ τῆς πατρίδος, πολέμιοι
 δὲ καὶ ἑαυτῶν· ὕγρὸς γὰρ καὶ ἄσωτος βίος ἅπασιν ἐπίβουλος.
 48 (6.) Ἰσως δ' ἂν τις ἀποδέξαιτο τὴν ἐπιπολάζουσαν νυνὶ τῶν
 15 συμποσίων πανταχοῦ διάθεσιν κατὰ πόθον τῆς Ἰταλικῆς πολυτελείας
 καὶ τρυφῆς, ἣν ἐξήλωσαν Ἑλληνές τε καὶ βάρβαροι πρὸς ἐπίδειξιν μᾶλλον
 49 ἢ πρὸς εὐωχίαν ποιοῦμενοι τὰς παρασκευάς. τρίκλινα τε καὶ πολύκλινα
 χελώνης ἢ ἐλέφαντος κατεσκευασμένα καὶ τιμαλφεστέρας ὕλης, ὧν τὰ

- 1 ἐξίσαισι F 2 καταπλαστῶν AP: καταπλάστρων ceteri 2. 3 καὶ ἱατρῶν om.
 H¹P, ss. H², ἱατρῶν post δικαστῶν add. P 3 ὑπὸ τούτων] ἐξ αὐτῶν HP Arm
 (Conyb.); ἀπὸ τούτων conl. Mang. ἕτεροι] ἔνιοι Arm 4 δοκούντων εἶναι
 CFG: εἶναι δοκούντων HP Arm (Conyb.), εἶναι om. A, εἶναι δοκούντων εἶναι M
 πίνοντες AP 5 ὑπερβεβλύκασι Mang.: ὑποβεβλύκασι CFA (Conyb.), ὑποβεβλήκασι
 ceteri (v); cf. de ebr. § 221 αὐχένα] ἀγκῶνα H 6 ἐνερευγόμενοι Turn.:
 ἀνερευγόμενοι codd. (Conyb.); ἐνεργόμενοι Mang. (in textu) πιέζοντα C 7 μήτε
 ἰδόντες] μήτ' εἰδότες A Arm (Conyb.) μήτ' ἀκούσαντες A ἀκούσαντες corr.
 in ἀκούοντες H, ἀκούοντες L Arm (Conyb.) 8 ἀνδραποδωδεστάτην F, ἀνδραπω-
 δεστάτην A οἱ secl. Wendl. et ego ἀκροθώρακες FHP: ἀκροθώρηκες C
 (Conyb.), ἀκροθώρακες MA, ἀκροθώρηκες G 10 συμβόλων A ὑπολαμβάνοντας A
 11 ἀφροσύνης F 13 καὶ τέκνων om. A 14 γάρ] δὲ C 15 δὲ A
 νυνὶ] ἐπὶ G, om. in lac. M 15. 16 πανταχοῦ τῶν συμποσίων transp. HP (v)
 16 πολυτελείας] πολιτείας F, om. in lac. M 17 ἐπίδειξιν] ἐνδείξιν MA
 17. 18 μᾶλλον ἢ πρὸς om. in lac. M 18 εὐωχίαν] εὐεξίαν Arm (?) τε καὶ
 πολύκλινα om. in lac. M πολύκλινα Arm: περὶ κλίνα codd. (v); πεντάκλινα conl.
 Mang. 19 τιμαλφεστάτας M ὕλης ὧν τὰ πλεῖστα om. in lac. M

8 ἀκροθώρακες: cf. Erotian. Gloss. Hippocr. p. 76, 8 (Klein). Plut. Symp. 3 p. 656 d.
 Clem. Alex. Paed. II 2, 22 p. 179 P. 18 sqq. cf. Muson. p. 109 sqq. (Hense).
 Clem. Alex. Paed. II 3, 35 p. 188 P. cf. Wendland l. l. p. 27 sqq.

πλεῖστα λιθοκόλλητα· στρωμαῖ ἀλουργεῖς ἐνυφασμένου χρυσοῦ καὶ ἀνθο-
 βαφεῖς ἕτεραι παντοίων χρωμάτων πρὸς τὸ τῆς ὕψεως ἐπαγωγόν·
 ἐκπωμάτων πληθὺς ἐκτεταγμένων καθ' ἕκαστον εἶδος, ῥυτὰ γὰρ καὶ
 φιύλαι καὶ κύλικες καὶ ἕτερα πολυειδῆ τεχνικώτατα θηρίκλεια καὶ
 5 τορβαίαις ἐπιστημονικῶν ἀνδρῶν ἠκριβωμένα. ἡ διακονικὰ ἀνδράποδα 50
 9 M. εὐμορφότατα | καὶ περικαλλέστατα, ὡς ἀφιγμένα οὐχ ὑπηρεσίας ἕνεκα
 μᾶλλον ἢ τοῦ φανέντα τὴν τῶν θεωμένων ὄψιν ἡδῶναι· τούτων οἱ μὲν
 παῖδες ἔτι ὄντες οἶνοχοοῦσιν, ὕδροφοροῦσι δὲ βούπαιδες λελουμένοι καὶ
 λελειασμένοι, (ὁ) τὰ τε πρόσωπα ἐντρίβονται καὶ υπογράφονται καὶ τὰς
 10 τῆς κεφαλῆς τρίχας εὖ πως διαπλέκονται σφηκούμενοι· βαθυχαῖται γάρ 51
 εἰσιν ἢ μὴ κειρόμενοι τὸ παράπαν ἢ τὰς προμετωπίδους αὐτὸ μόνον
 ἐξ ἄκρων εἰς ἐπανίσωσιν καὶ γραμμῆς κυκλωτεροῦς ἠκριβωμένον σχῆμα·
 χιτῶνάς τε ἀραχνοῦφεις καὶ ἐκλεύκους ἐπαναζωσάμενοι, τὰ μὲν ἐμπρόσθια
 κατωτέρω τῶν ὑπὸ γόνου, τὰ δὲ κατόπιν μικρὸν ὑπὸ τοῖς γονατίοις,
 15 ἐκάτερον δὲ μέρος οὐλοτέραις ταῖς σειραῖαις ἐπιδιπλώσσει κατὰ τὴν τῶν
 χιτωνίσκων συμβολὴν συστέλλοντες ἐκ πλαγίων κόλπους ἀπαιωροῦσιν,
 εὐρύνοντες τὰ κοῖλα τῶν πλευρῶν. ἐφεδρεύουσι δ' ἄλλοι, μεिरάκια (ἡ) 52
 πρωτογένεια, τοὺς ἰούλους ἄρτι ἀνθοῦντες, ἀθύρματα πρὸ μικροῦ παιδερα-
 στῶν γεγονότες, ἡσκημένοι σφόδρα περιέργως πρὸς τὰς βαρυτέρας ὑπηρε-
 20 σίας, ἐπίδειξις ἐστιατόρων εὐπορίας, ὡς ἴσασιν οἱ χρώμενοι, ὡς δὲ ἔχει
 τὸ ἀληθές, ἀπειροκαλίας. πρὸς δὲ τούτοις αἱ περμμάτων καὶ ὄψων καὶ 53

1 λιθοκόλλητοι M ἀνυφασμένου H χρυσοῦ] χρυσοῦ καὶ ἀργύρου MF (Mang.)
 1. 2 καὶ ἀνθοβαφεῖς] αὐταῖς M 3 ἐκτεταγμένων A εἶδος] εἶναι F
 γάρ] δὲ A 4 κύλικες A θηρίκλεια C¹, θηλύδρια H in textu mg P, θηρί-
 κλεια mg H καὶ post θηρίκλεια om. C 6 εὐμορφότατα H καὶ om. F
 7 τούτων] ἔτι A, τούτων γάρ Arm 8 ἔτι om. Arm οἶνοχοοῦσιν CF:
 οἶνοχοοῦσι ceteri (v) ὕδροφοροῦσι CF Arm: δορυφοροῦσι MAH, καὶ ὕδροφοροῦσι,
 δορυφοροῦσι GP, γρ. ὕδροφοροῦσι mg M, καὶ ὕδροφοροῦσι mg H 9 οἱ add. Wendl.
 10 βαθυχαῖται] βαθύχαιτοι M, ἀβάχται τὲ A 11 ἢ μὴ] οἱ μὴ Arm ἢ ante τὰς
 om. C προμετωπίδους C 12 κυκλωτεροῦς (sic) C ἠκριβωμένον codd. Arm
 (Conyb.): ἠκριβωμένοι L (v) 13 καὶ ante ἐκλεύκους eras. C τὰ μὲν γάρ ἔμ-
 προσθεν A 14 κατώτερα F ὑπὸ τῶν γονατίων F 15 οὐλοτέραις] ἀυλοτέραις A
 τὴν om. A τὴν τῶν] αὐτῶν Arm 16 post συστέλλοντες add. καὶ Arm
 ἐκ πλαγίου κόλπου A ἀπαιωροῦσιν codd.: ἀπαιωρύντες v 17 εὐρύνοντες C:
 εὐρύναντες ceteri (v) πλευρῶν. ἐφεδρεύουσι δ' ἄλλοι Arm (Conyb.): πλευρῶν
 ἐφεδρεύουσιν. ἄλλοι δὲ codd. (v) ἢ addidi; cf. de Cherub. § 114 frg. ap. Ens.
 Pr. Ev. VIII 11 (II p. 632 M.) 18 ἀνθοῦντα F 19 γεγονότα F
 ἡσκημένα F 20 ἐπίδειξις] ἀ ἐπίδειξις ἐστίν AP² ἐστιατόρων] ἀπόρων AP
 ὡς ἴσασιν οἱ χρώμενοι post εὐπορίας exhibent codd. Arm (Conyb.): post ἀπειροκαλίας
 (I. 21) v ἴσασιν] νομίζουσιν conl. Mang., φασιν Wendl. 21 τὰληθές A,
 τὸ ἀληθές δὲ F ἀπειροκαλίας Mang.: ἀπειροκαλία codd. πρὸς τούτοις δὲ A

ἡδυσμάτων ποικιλίαι, περὶ ἃ σιτοπόνοι καὶ ὑψαρτυταὶ ποιοῦνται, φροντί-
 ζοντες οὐ γεῦσιν, ὅπερ ἀναγκαῖον ἦν, ἡδῦναι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὄψιν
 τῇ καθαριότητι. * * * τοὺς αὐχένας ἐν κύκλῳ περιάγοντες τοῖς ὀφθαλμοῖς
 καὶ τοῖς μυκτῆρσι περιλιγνέουσιν, τοῖς μὲν τὰς εὐσαρκίας καὶ τὸ πλῆθος,
 τοῖς δὲ τὴν ἀναδιδομένην κνίσαν. εἶτα ὅταν ἀμφοτέρων, ὅψιν τε καὶ
 ὀσμῶν, γένωνται διακορεῖς, ἐσθίειν κελεύουσιν, ἐπαινέσαντες οὐκ ὀλίγα
 54 τὴν παρασκευὴν καὶ τὸν ἐστιάτορα τῆς πολυτελείας. ἐπτα γοῦν καὶ πλεί-
 οους εἰσχομίζονται τράπεζαι, πλήρεις ἀπάντων ὅσα γῆ τε καὶ θάλαττα καὶ
 ποταμοὶ καὶ ἀῆρ φέρουσιν ἔκλογα πάντα καὶ εὐσαρκα, χερσαίων, ἐνὸδρων,
 ἀεροπόρων, ὧν ἐκάστη διαλλάσσει καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς παραρ- 10
 τύσεσιν. ὕπερ δὲ τοῦ μηδὲν εἶδος ἀπολειφθῆναι τῶν ἐν τῇ φύσει, τελευ-
 ταῖαι τῶν ἀχροδρόων εἰσχομίζονται γέμουσαι, δίχα τῶν εἰς τοὺς κόμους
 55 καὶ τὰς λεγομένας ἐπιδειπνίδας. εἶτα αἱ μὲν ἐκχομίζονται κεναὶ διὰ τὴν
 τῶν παρόντων ἀπληστείαν, οἱ τρόπον αἰθουῶν ἐμφορούμενοι κατοψοφαγοῦσιν
 οὕτως, ὥς καὶ τῶν ὀστέων ἐπεντραγεῖν, τὰς δὲ λωβήσαντες καὶ σπαράξαντες 15
 ἡμιβρώτους ἑῶσιν. ὅταν δὲ τελείως ἀπαγρεύσωσι, τὰς μὲν γαστέρας
 ἄχρι φαρύγγων πεπληρωμένοι, κenoὶ δὲ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, ἀπειρηκότες
 56 πρὸς τὰς ἐδωδάς, * * * ἀλλὰ τί ταῦτα προσῆκε μηχανεῖν, ἃ παρὰ πολλοῖς
 ἤδη τῶν μετριωτέρων καταγινώσκειται προσαναρρηγνύντα τὰς ἐπιθυμίας,
 ὧν ἡ μείωσις ὠφέλιμος; εὐξαιτο γὰρ ἂν τις τὰ ἀπευχταίότατα, | p.480

1 σιτοπόνοι] σιτοποιοὶ C Arm (Conyb.)

2 ἦν om. G

3 καθαριότητι C:

ρι in ρει corr. H, καθαρεῖσθαι M, καθαριεύσθαι GA, καθαρότητι FP lacunam in-
 dicavi sic fere explendam: (οἱ γοῦν παρελθόντες εἰς τὰ συμπόσια) verba τοὺς
 αὐχένας — τῆς πολυτελείας (l. 7) hue reduxi: post ἀπειρηκότες πρὸς τὰς ἐδωδάς (l. 18)
 exhibent codd. (v) 4 τοῖς ante μυκτῆρσι om. C περιλιγνέουσι Arm (coni.
 Mang.): περιλιγνέουσι codd. 5 ἀναδεδομένην MA κνίσαν CH: κνίσσαν MFGP
 (Mang.), ὀσμῆν A εἶθ' A τε om. FG 6 ἐσθίειν] ἐπαινέειν Arm
 κελεύουσιν] διακελεύουσιν IIP (v) ἐπαινέσαντες om. Arm 8 θάλασσα A
 9 εὐσαρκα CFA: ἔνσαρκα ceteri 11 δὲ om. FGA Arm (Conyb., qui post φύσει
 interpungit) 11. 12 τελευταῖαι] τελευταῖα AP Arm (Conyb.), τελευταῖαι δὲ αἱ G
 12 κομίζονται A 14 παρόντων] ἐσθιόντων Arm τρόπων C αἰθουῶν
 MG: αἰθουῶν ceteri (v) 15 οὕτως om. Arm (Conyb.) ὥς] ὥστε M
 ὀστέων] ὀστέων αὐτῶν Arm (Conyb.) 18 lacunam indicavi sic fere explendam:
 (πρὸς τὸν πότον τρέπονται) προσῆκει Arm 19 γινώσκειται H
 ἀναρρηγνύντα H 20 ὠφέλιμος A εὐξαιτο] εὐξεται A

7 sq. cf. Iuven. I 94 quis fercula septem | secreto cenavit avus? Suet. Aug. 74.
 13 ἐπιδειπνίδας; Athen XIV 658e. 664f.

πεινάν τε καὶ δίψαν, (μᾶλλον) ἢ τὴν ἐν ταῖς τοιαύταις εὐωχίαις
ἄφθονον σιτίων καὶ ποτίων περιουσίαν.

- (7.) Τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι συμποσίων τὰ περιβόητα καὶ σημειωδέστατα 57
δύο ταῦτά ἐστιν, οἷς καὶ Σωκράτης παρετύγχανε· τὸ μὲν ἐν Καλλίου,
5 ἡνίκα στεφανωθέντος Αὐτολύκου τὰ ἐπινίκια εἰστία, τὸ δὲ ἐν Ἀγάθωνος.
2 καὶ μνήμης ἤξίωσαν ἄνδρες τὰ τε ἥθη καὶ τοὺς λόγους φιλόσοφοι,
Ξενοφῶν τε καὶ Πλάτων· ἀνεγράψαντο γὰρ ὡς ἀξιωμακόμενους, οἷς
ὑπετόπασαν χρῆσθαι παραδείγμασι τοὺς ἔπειτα τῆς ἐν συμποσίοις
ἐμμελοῦς διαγωγῆς. ἀλλ' ὅμως καὶ ταῦτα συγκρινόμενα τοῖς τῶν ἡμε- 58
10 τέρων, οἳ τὸν θεωρητικὸν ἡσπάσαντο βίον, γέλως ἀναφανεῖται. ἤδονάς
μὲν οὖν ἔχει ἐκάτερον, ἀνθρωπικώτερον δέ ἐστι τὸ Ξενοφώντος· αὐλητρίδες
τε καὶ ὀρχησται καὶ θαυματοποιοὶ καὶ ποιηταὶ γελοίων ἐπὶ τῷ σκῶψαι
καὶ χαριεντίζασθαι μέγα φρονοῦντές εἰσὶ τινες καὶ ἄλλα τῶν ἐν ταῖς
ἱλαρωτέραις ἀνέσεσι. τὸ δὲ Πλατωνικὸν ὅλον σχεδὸν ἐστὶ περὶ ἔρωτος, 59
15 οὐκ ἀνδρῶν γυναιξὶν ἐπιμανέντων ἢ γυναικῶν ἀνδράσιν αὐτὸ μόνον —
ὑποτελοῦσι γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι αὐταὶ νόμοις φύσεως —, ἀλλὰ ἀνδρῶν
ἄρρεσιν ἡλικίᾳ μόνον διαφέρουσι· καὶ γὰρ εἴ τι περὶ ἔρωτος καὶ Ἀφρο-
δίτης οὐρανίου κεκομφεῦσθαι δοκεῖ, χάριν ἀστεϊσμοῦ παρεῖληπται. τὸ 60
γὰρ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος ὁ κοινὸς καὶ πάνδημος ἔρως διεῖληφεν,

- 1 πεινάν τε καὶ δίψαν] δίψαν τε καὶ πεινάν C Arm (Conyb.) μᾶλλον add. Mang.
3 τῶν] τῶν γοῦν A mg P (Mang.) σημειωδέστερα A 4 ταῦτ' A
ἐν καλλίου C: ἐν om. A, ἐν καλλίου ceteri Arm (Turn. Mang.) 5 εἰστία (scil.
Καλλίας) scripsi: εἰστιάτο codd. (v) ἐν ἀγάθωνος C: ἐν ἀγάθωνος ceteri Arm
(Turn. Mang.) 6 τ' A λόγους] τρόπους M φιλόσοφοι om. HP
7 τε om. C (Conyb.) ἀνέγραψαν F ἀξιωμακόμενους F 8 χρῆσθαι
Mang.: χρῆσθαι codd. (ἐν χρῆσθαι Conyb.) τοὺς] τοῖς A τῆς om. F
9 συγκρινόμενων F 11 ἐστὶν C 11. 12 αὐλητρίδες τε C: αὐλητρίδες δὲ ceteri
(αὐλητρίδες γὰρ v) 12 ὀρχησται C ποιηταὶ] πύκται A 13 μέγα]
μεγάλα G φρονοῦσιν Arm εἰσὶ τινες καὶ ἄλλα scripsi: εἰσὶ τινα καὶ ἄλλα
CFGH, εἰς τινα καὶ ἄλλα M, εἰσὶ δὲ τινα καὶ ἄλλα AP, εἰσὶ (vel ἔστι) δὲ καὶ ἄλλα Arm;
εἰσὶ, καὶ τινα ἄλλα v: εἰσίνονται καὶ ἄλλα conl. Wendl.; εἰσὶ τινες καὶ ἄλλα conieceram
14 ὅλον] μόνον A περὶ ἔρωτα A 15 γυναιξὶν A (Conyb.): ἐπὶ γυναιξὶν
ceteri (v) 16 ὑποτελοῦσι codd. Arm (Conyb.): ἐπιτελοῦνται v (Turn.)
νόμοις] νόμῳ HP (v) ἀλλ' A 17 ἄρρεσιν A: ἄρρεσιν ceteri (v)
διαφέρουσιν C γὰρ om. A 17. 18 ἀφροδίτης οὐρανίου C (Conyb.): οὐρανίου
ἀφροδίτης ceteri (v) 18 παρεῖληπται] πᾶν εἰληπται Arm 19 πλεῖστον]
πλεῖον A πάνδημος] πάντων F

4 sqq. cf. Plut. de Pyth. orac. 15 p. 401 c καθάπερ γὰρ ὁ Σωκράτης ἐστιώμενος ἐν Καλλίου
τῷ μῶρφ πολεμεῖ μόνον, ὀρχήσεις δὲ παίδων καὶ κυβιστήσεις καὶ φιλήματα καὶ γελωτοποιούς
'ὁρῶν ἀνέχεται. Xen. Symp. II 1 sqq. 17. 18 sqq. cf. Plat. Symp. 180 d.

ἀνδρείαν μὲν, τὴν βιωφελεστάτην ἀρετὴν κατὰ πόλεμον καὶ κατ' εἰρήνην, ἀφαιρούμενος, θήλειαν δὲ νόσον ταῖς ψυχαῖς ἐναπεργαζόμενος καὶ ἀνδρῶν γόνους κατασκευάζων, οὓς ἔχρην πᾶσι τοῖς πρὸς ἀλλήν ἐπιτηδεύμασι 61 συγκροτεῖσθαι. λυμηνάμενος δὲ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ εἰς ἐρωμένης τάξιν καὶ διάθεσιν ἀγαγὼν ἐζημίωσε καὶ τοὺς ἐραστὰς περὶ τὰ ἀναγκαϊότατα, σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ οὐσίαν· ἀνάγκη γὰρ τοῦ παιδευαστοῦ τὸν μὲν νοῦν τετάσθαι πρὸς τὰ παιδικά, πρὸς ταῦτα μόνον ὀξυδορκοῦντα, πρὸς δὲ τὰ ἄλλα πάντα ἰδιά τε καὶ κοινὰ τυφλούμενον, (τὸ δὲ σῶμα) ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ μάλιστα εἰ ἀποτυγχάνοιτο, συντήκεσθαι, τὴν δὲ οὐσίαν ἐλαττωθῆναι διχόθεν, ἕκ τε ἀμελείας καὶ τῶν εἰς τὸν ἐρώμενον 10 62 ἀναλωμάτων. παραφύεται δὲ καὶ μεῖζον ἄλλο πάνδημον κακόν· ἐρημίαν γὰρ πόλεων καὶ σπάνιν τοῦ ἀρίστου γένους ἀνθρώπων καὶ στείρωσιν καὶ ἀγονίαν τεχνάζονται, οἱ μιμοῦνται τοὺς ἀνεπιστήμονας τῆς γεωργίας, σπείροντες ἀντὶ τῆς | βαθυγείου πεδιάδος ὑφάλμους ἀρούρας ἢ λιθώδη p.48 καὶ ἀπόκροτα χωρία, ᾧ πρὸς τῷ μηδὲν πεφυκέναι βλαστάνειν καὶ τὰ 15 63 καταβληθέντα φθείρει σπέρματα. σιωπῶ τὰ τῶν μύθων πλάσματα καὶ τοὺς δισωμάτους, οἱ κατ' ἀρχὰς προσφύντες ἀλλήλοις ἐνωτικαῖς δυνάμεσιν αὖθις οἷα μέρη συνεληλυθότα διεξεύχθησαν, τῆς ἀρμονίας ὑφ' ἧς συνείχοντο λυθείσης· εὐπαράγωγα γὰρ ταῦτα πάντα, δυνάμενα τῇ καινότητι

- ει
 1 ἀνδρείαν A, ἀνδρίαν F 2 ἐναπεργαζόμενος MFG: ἐνεργαζόμενος C (Conyb.), ἀπεργαζόμενος AHP (v) 3 ἐπιτηδεύμασι] γρ. μαθήμασι mg M, μαθήμασι mg P, ἐπιτηδεύμασι καὶ μαθήμασι F 4 ἐρωμένην C, ἐρωμένων Arm (Conyb.)
 6 σῶμα καὶ ψυχὴν C Arm (Conyb.): σώματα, ψυχὴν A, σώματα καὶ ψυχὴν ceteri: σῶμά τε καὶ ψυχὴν v 7 πρὸς ταῦτα OG (Conyb.): καὶ πρὸς ταῦτα ceteri (v) μόνον om. Arm ὀξυδορκοῦντα FGA: ὀξυδερκοῦντα ceteri (v) 8 τὰλλα A τὸ δὲ σῶμα add. Conyb.: τὰ δὲ σώματα Arm, om. codd. (v) 9 ἀποτυγχάνοιτο] ἀποτυγχάνοι HP (Turn.); cf. de spec. leg. III § 44 10 δ' A 11 παραφύεται] περιφύεται A, παραφύεσθαι Arm (Conyb.) 12 γὰρ om. FG Arm (Conyb.)
 13 ἀγωνίαν A, ἀγονίαν ex ἀγωνίαν corr. H τεχνάζονται A et ut vid. Arm: τεχνάζοντων ceteri (Turn. Conyb.) τῆς γεωργίας] τῶν γεωργῶν Arm
 14 σπείροντας Wendl. (sic Arm?) ὑφάλμους] ὑφάλους G mg P; ὑφάμους conl. Mang. λιθώδεις A 15 πεφυκέναι] πεφθακέναι A 16 καταβληθέντα G (Conyb.): βληθέντα ceteri (v) φθείρει om. in lac. G, σπείρει H²
 σπέρματα φθείρει transp. M σπέρματα] σώματα A 17 δισωμάτους] δῶσωμάτους M, γρ. δισωμάτους mg M προσφύντες] πρόσφυγες A ἐνωτικαῖς C Arm (Conyb.): ἐρωτικαῖς ceteri (v) 18 συνεληλυθότων HP (Turn.)
 18. 19 συνείχετο FG 19 πάντα om. G

14 sq. cf. Plat. Legg. VIII 838e μηδ' εἰς πέτρας τε καὶ λίθους σπείροντας ..., ἀπεχομένους δὲ ἀρούρας θηλείας πάσης, ἐν ἣ μὴ βούλοιο ἂν σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν.

τῆς ἐπινοίας τὰ ὦτα δελεάζειν· ὧν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος οἱ Μωυσέως γνῶριμοι, μεμαθηκότες ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐρᾶν ἀληθείας, καταφρονοῦσιν ἀνεξαπάτητοι διατελοῦντες.

- (8.) Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ διωνομασμένα συμπόσια τοιαύτης μεστὰ 64
 5 φλυαρίας ἐστίν, ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα τὸν ἔλεγχον, εἴ τις μὴ πρὸς δόξας καὶ
 τὴν διαδοθεῖσαν περὶ αὐτῶν ὡς δὴ πάνυ κατωρθωμένων φήμην ἐθειλή-
 σιεν ἀφορᾶν, ἀντιτάξω (τὰ) τῶν ἀνατεθεικότων τὸν ἴδιον βίον καὶ
 ἑαυτοὺς ἐπιστήμη καὶ θεωρίᾳ τῶν τῆς φύσεως πραγμάτων κατὰ τὰς
 τοῦ προφήτου Μωυσέως ἱερωτάτας ὑφηγήσεις. οὗτοι τὸ μὲν πρῶτον 65
 10 ἀθροίζονται δι' ἑπτὰ ἐβδομάδων, οὐ μόνον τὴν ἀπλὴν ἐβδομάδα ἀλλὰ
 καὶ τὴν δύναμιν τεθηπότες· ἀγνὴν γὰρ καὶ ἀειπάρθενον αὐτὴν ἴσασιν.
 ἔστι δὲ προέορτος μερίστῃς ἐορτῆς, ἣν πεντηκοντάς ἔλαχεν, ἀγιώτατος
 καὶ φυσικώτατος ἀριθμῶν, ἐκ τῆς τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου δυνάμεως,
 ἥπερ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς τῶν ὄλων γενέσεως, συσταθεῖς. ἐπειδὴ οὖν συνέλ- 66
 15 θωσι λευχειμονοῦντες παιδρὶ μετὰ τῆς ἀνωτάτω σεμνότητος, ὑποση-
 μαίνοντός τινος τῶν ἐφημερευτῶν — οὕτω γὰρ ὀνομάζειν ἔθος τοὺς ἐν
 ταῖς τοιαύταις ὑπηρεσίαις —, πρὸ τῆς κατακλίσεως στάντες ἐξῆς κατὰ
 στοῖχον ἐν κόσμῳ καὶ τὰς τε ὄψεις καὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἀνατείναν-
 τες, τὰς μὲν ἐπειδὴ τὰ θεὰς ἄξια καθορᾶν ἐπαιδεύθησαν, τὰς δὲ ὅτι
 20 καθαραὶ λημμάτων εἰσὶν ὑπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως τῶν εἰς πορισμὸν
 μαινόμεναι, προσεύχονται τῷ θεῷ θυμῆρη γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν
 ἀπαντῆσαι τὴν εὐωχίαν. μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς οἱ πρεσβύτεροι κατακλί- 67
 νονται ταῖς εἰσ κρίσεσιν ἀκολουθοῦντες· πρεσβυτέρους δὲ οὐ τοὺς πολυτεῖς

1 post δελεάζειν add. ἐνίων GA (ss. P), ἔνια F ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος] ἐκ πολλῶν
 χρόνων Arm μωσέως codd. 3 ἀνεξαγάπητοι F διατελοῦντες om. in lac. M
 διατελοῦντες] διαθλοῦντες Turn. 4 ἀλλ' om. M 4. 5. τοιαύτης ἐστὶ φλυαρίας
 μεστὰ A 5 ἐστίν om. M τις] τι A, τις om. Arm πρὸς δόξας]
 πρὸς δόξαν HP (v) 6 αὐτῶν] ἑαυτῶν C κατωρθωμένην A 7 ἀντι-
 ταξάτω A, ἀντιτάξας Arm τὰ add. Mang. 7. 8 καὶ ἑαυτοὺς om. Arm
 8 τῆς φύσεως om. G 9 τοῦ om. A μωσέως A, μωσέως ceteri
 10 ἐβδομάδα CGHP Arm: ἐβδομάδος F, ζῶν M, καὶ μίαν A 12 προέορτος CMG:
 προέορτος ceteri (v); cf. de spec. leg. II § 176 ἣν et ἔλαχεν om. Arm
 13 ἀριθμός Arm (fortasse recte) ὀρθογώνου A τριγωνίου H¹P
 14 συσταθεῖς MFG Arm: καὶ σύστασις CA (καὶ συστάσεως Mang.), om. HP (Turn.)
 οὖν] γοῦν A, δὲ Arm 15 ἀνωτάτης A 16 τινος τῶν ἐφημερευτῶν] αὐτοῖς
 τοῦ ἐφημερευτοῦ Arm ἐφημερευτῶν] ἐριμνευτῶν F γάρ] γὰρ αὐτοῖς Arm
 18 τὰς ante χεῖρας om. HP (v) 19 ante ὅτι add. καθ' ἣν F 22 τὴν εὐωχίαν
 αὐτῶν Arm 23 εἰσ κρίσεσιν ἀκολουθοῦντες] θείαις κρίσεσιν ἀκολουθῶν A
 δὲ Arm: γὰρ codd. (v)

καὶ πολιούς νομίζουσιν [ἀλλ' ἔτι κομιδῇ νέους παῖδας], ἐὰν ὅψε τῆς
 προαιρέσεως ἐρασθῶσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐκ πρώτης | ἡλικίας ἐνηβήσαντας p.482
 καὶ ἐνακμάσαντας τῇ θεωρητικῇ μέρει φιλοσοφίας, ὃ δὴ κάλλιστον καὶ
 68 θεϊοτάτον ἐστι. συνεστιῶνται δὲ καὶ γυναῖκες, ὧν πλείσται γηραιαὶ
 παρθέναι, τὴν ἀγνείαν οὐκ ἀνάγκη, καθάπερ ἔναι τῶν παρ' Ἑλλήσιν 5
 ἱερειῶν, διαφυλάττειν μᾶλλον ἢ καθ' ἐκούσιον γνώμην, διὰ ζῆλον καὶ
 πόθον σοφίας, ἣ συμβιῶν σπουδάζουσαι τῶν περὶ σῶμα ἡδονῶν ἡλόγησαν,
 οὐ θνητῶν ἐκγόνων ἀλλ' ἀθανάτων ὁρεχθεῖσαι, αἱ μόνη τίκτειν ἀφ' ἑαυ-
 τῆς οἷα τέ ἐστιν ἡ θεοφιλὴς ψυχὴ, σπείραντος εἰς αὐτὴν ἀκτῖνας νοητάς
 69 τοῦ πατρός, αἷς δυνήσεται θεωρεῖν τὰ σοφίας δόγματα. (9.) διανενέ- 10
 μηται δὲ ἡ κατάκλισις χωρὶς μὲν ἀνδράσιν ἐπὶ δεξιᾷ, χωρὶς δὲ γυναῖξιν
 ἐπ' εὐώνυμα. μὴ ποὺ τις ὑπολαμβάνει στρωμάς, εἰ καὶ οὐ πολυτελεῖς,
 ἀλλ' οὖν μαλακωτέρας ἀνθρώποις εὐγενέσι καὶ ἀστείροις καὶ φιλοσοφίας
 ἀσκηταῖς εὐτρεπίσθαι; στιβάδες γάρ εἰσιν εἰκαιότερας ὕλης, ἐφ' ὧν
 εὐτελεῖ πάνυ χαμαίστρωτα παπύρου τῆς ἐγγωρίου, μικρὸν ὑπερέχοντα 15
 κατὰ τοὺς ἀγκῶνας, ἵνα ἐπερείδωιντο· τὴν μὲν γὰρ Λακωνικὴν σκληρα-
 γωγίαν ὑπανίσθιν. αἰεὶ δὲ καὶ πανταχοῦ τὴν ἐλευθέριον εὐκολίαν ἐπι-
 70 τηδεύουσιν, ἀνὰ κράτος τοῖς ἡδονῇς φίλτροις ἀπεχθόμενοι. διακονοῦνται

1 πολιούς Mang.: παλαιούς codd. verba ἀλλ' ἔτι κομιδῇ νέους παῖδας om. Arm,
 seclusi ἀλλ' οὐδ' A 2 ἐνηβήσαντας AP, ἡβήσαντας F 2. 3 ἐνηβήσαντας
 καὶ om. Arm 3 ἐνακμάσαντας H (Turn.) τῆς φιλοσοφίας AP² 4 ὧν αἱ
 πλείσται Eus γηραιαὶ G, γηραιαὶ A, γηραλέαι Eus (Mang.) 5 post παρθέναι
 add. τυγχάνουσιν Eus (Mang.), om. codd. Arm 6 φυλάττειν Eus, διαφυλάττουσι Arm
 διὰ ζῆλον C Eus Arm (Conyb.): διὰ δὲ ζῆλον ceteri (v) 7 σπουδάζουσαι
 ζουσαι A (σπουδάζουσι Mang.) περὶ σῶμα] περὶ τὸ σῶμα M Eus (Mang. Conyb.),
 σωματικῶν Arm 8 ἐγγόνων A 8. 9 ἀφ' ἑαυτῆς om. Arm 11 ἡ ante
 κατάκλισις om. A 12 μὴ ποὺ τις scripsi: ἡ ποὺ τις C, ἡ ποὺ τις A (Mang.
 Conyb.), εἴ ποὺ τις ceteri (Turn.) οὐ] μὴ M (Conyb.) 13 καὶ ἀστείροις
 om. Arm 14 ἀσκηταῖς] ἐρασταῖς AP², ἀθληταῖς Arm εὐτρεπίσθαι M
 στιβάδες γάρ εἰσιν codd.: γάρ om. v; στιβάδες πάρεισιν conl. et l. 12 εἴ ποὺ τις legendum
 censet Wendl. ἐφ' ὧν Wendl.: ἀφ' ὧν codd. (v) 15 ὑπερανέχοντα F
 16 ἵν' F ὑπερείδωιντο M μὲν om. A 17 ὑπανίσθιν v (Turn.):
 ὑπάνεισιν codd. τὴν ἐλευθερίαν εὐκόλως A 18 τοῖς τῆς ἡδονῆς AP², τῆς
 ἡδονῆς Arm φίλτροις ἀπεχθόμενοι M, φίλτρων ἀπεχθόμενοι Arm

4—9 pergit Euseb. Hist. eccl. II 17, 17 ταύτας τοῦ Φίλωνος σαφεῖς καὶ ἀναντιρρήτους
 περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπάρχειν ἡγοῦμεθα λέξεις. (18) εἰ δ' ἐπὶ τούτοις ἀντιλέγων τις ἔτι
 σκληρύνοντο, καὶ οὗτος ἀπαλαττέσθω τῆς δυσπιστίας, ἐναργεστέραις πειθαργῶν ἀποδείξουσιν,
 ὡς οὐ παρά τισιν ἡ μόνη τῶν Χριστιανῶν εὐρεῖν ἔνεστιν κατὰ τὸ εὐαγγέλιον θρησκεία.
 (19) φησὶν γὰρ τοῖς περὶ ὧν ὁ λόγος καὶ γυναῖκες συνεῖναι, ὧν αἱ πλείσται — ἡ θεοφιλὴς
 ψυχὴ. Exc. Euseb. l. l. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: εἰσὶ δὲ καὶ γυναῖκες θεραπευτίδες,
 ὧν αἱ πλείσται — ἡ θεοφιλὴς ψυχὴ. 16 cf. Plut. Lyc. 16.

δὲ οὐχ ὑπ' ἀνδραπόδων, ἡγρούμενοι συνόλως τὴν θεραπόντων κτῆσιν
 εἶναι παρὰ φύσιν· ἡ μὲν γὰρ ἐλευθέρους ἀπαντας γεγέννηκεν, αἱ δὲ
 τινων ἀδικαίαι καὶ πλεονεξίαι ζήλωσάντων τὴν ἀρχέεακον ἀνισότητα κατα-
 ξεύξασαι τὸ ἐπὶ τοῖς ἀσθενεστέροις κράτος τοῖς δυνατωτέροις ἀνῆψαν.
 5 ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τούτῳ συμποσίῳ δοῦλος μὲν ὡς ἔφην οὐδείς, ἐλεύθεροι 71
 δὲ ὑπηρετοῦσι. τὰς διακονικὰς χρεῖας ἐπιτελοῦντες οὐ πρὸς βίαν οὐδὲ
 προστάξεις ἀναμένοντες, ἀλλ' ἐθελουσίῃ γνώμῃ φθάνοντες μετὰ σπουδῆς
 καὶ προθυμίας τὰς ἐπικελεύσεις. οὐδὲ γὰρ οἱ τυχόντες ἐλεύθεροι 72
 τάττονται πρὸς ταῖς ὑπουργαίαις ταύταις, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐν τῷ συστή-
 10 ματι μετὰ πάσης ἐπιμελείας ἀριστίνδην ἐπικριθέντες, ὃν χρὴ τρόπον
 ἀστείου καὶ εὐγενεῖς πρὸς ἄκραν ἀρετὴν ἐπιειγομένους· οἱ καθάπερ υἱοὶ
 γνήσιοι φιλοτίμως ἄσμενοι πατράσι καὶ μητράσιν ὑπουργοῦσι, κοινούς
 αὐτῶν γονεῖς νομίζοντες οἰκειοτέρους τῶν ἀφ' αἵματος, εἴ γε καλοκάγαθίας
 οὐδὲν οἰκειότερόν ἐστι τοῖς εὖ φρανοῦσιν· ἄζωστοι δὲ καὶ καθειμένοι τοὺς
 13 Μ. χιτωνίσκους εἰσίσαιιν ὑπηρετήσοντας, ἕνεκα τοῦ μηδὲν εἰδῶλον ἐπιφέρει-
 16 σθαι δουλοπρεπεῦς σχήματος. εἰς τοῦτο τὸ συμπόσιον — οἷδ' ὅτι γελά- 73
 σονται τινες ἀκούσαντες, γελᾶσονται δὲ οἱ κλαυθμῶν καὶ θρήνων ἄξια
 ὀρῶντες — οἷνος ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐκ εἰσχομίζεται, ἀλλὰ διαυγέ-
 τατον ὕδωρ, ψυχρὸν μὲν τοῖς πολλοῖς, θερμὸν δὲ τῶν πρεσβυτάτων τοῖς
 20 ἄβροδιαίτοις· καὶ τράπεζα καθαρὰ τῶν ἐναίμων, ἐφ' ἧς ἄρτοι μὲν τροφή,
 προσόψημα δὲ ἄλγες, οἷς ἔστιν ὅτε καὶ ὕσσωπος ἡδυσμα παραρτύεται διὰ
 τοὺς τρυφῶντας. νηφάλια γὰρ ὡς τοῖς ἱερεῦσι θύειν καὶ τούτοις βιοῦν 74
 6 ὁρθὸς λόγος ὑφηγεῖται· οἷνος μὲν γὰρ ἀφροσύνης φάρμακον, ὅψα δὲ

1 συνόλως om. A τὴν τῶν θεραπόντων A, τὴν ἀνδραπόδων M 2 εἶναι
 om. A post παρὰ φύσιν add. ἡ δούλων A (post θεραπόντων add. Mang.)
 3. 4 καταξεύξασαι] κατα... (spat. 7—8 litt.) M 5 δὴ] δὲ Arm (Conyb., conl.
 Mang.) ἱερῷ τούτῳ συμποσίῳ om. in lac. M οὐδείς ὡς ἔφην transp. C
 (Conyb.), οὐδείς ἦν ὡς ἔφην Arm 6 δ' A τὰς διακονικὰς—οὐδὲ] τὰς δια
 (cet. om. in lac.) M 7 ἀλλ' ἐθελουσίῃ γνώμῃ φθάνοντες μετὰ om. in lac. M
 9 τάττονται om. G 11 πρὸς] καὶ πρὸς τὴν Arm (καὶ πρὸς Conyb.)
 ἐπιειγομένους Arm (corr. Turn.): ἐπιτινομένοι A, ἐπιτινομένους ceteri οἱ om. Arm
 12 πατράσι CMFA: πατράσιν ceteri ὑπουργοῦσι MFG: ὑπουργοῦσιν ceteri
 13 αὐτῶν codd., αὐτῶν om. Arm post νομίζοντες add. καὶ Arm οἰκει-
 οτάτους F 14 οἰκειότερον οὐδὲν transp. A ἔστιν C καθειμένοι C
 14. 15 τοὺς χιτωνᾶς A 15 ὑπηρετοῦντες A 16 post σχήματος interpung. C
 Arm (Conyb.): post συμπόσιον ceteri (v) εἰς om. C οἷδ' CA: οἶδα ceteri (v)
 18 ὀρῶντες] ζῶντες Arm ἐκείναις] ἐν ἐκείναις HP (v) 19 τῶν πολλοῖς (sic) F
 τῶν πρεσβυτάτων] τοῖς πρεσβυταίτοις, οὐ A(P²) 20 τῶν ἀνάμων G ἐφ' οἷς A
 ἄρτοι] ἄρτος A Arm (Mang. Conyb.) 21 δ' A ἐστὶ FG ὅτε om. FG
 ὕσσωπος om. A 22 τούτους F 23 ἀφροσύνη (i. e. ἀφροσύνη) A

- 75 πολυτελεῖ τὸ θρεμμάτων ἀπληστότατον διερεθίζει, τὴν ἐπιθυμίαν. (10.) καὶ
τὰ μὲν πρῶτα τοιαῦτα. μετὰ δὲ τὸ κατακλιθεῖναι μὲν τοὺς συμπότας
ἐν αἷς ἐδῆλωσα τάξεις, στήναι δὲ τοὺς διακόνους ἐν κόσμῳ πρὸς ὑπηρε-
σίαν ἐτοιμοὺς, (ὁ πρόεδρος αὐτῶν, πολλῆς ἀπάντων ἡσυχίας γενομένης)
— πότε δὲ οὐκ ἔστιν; εἶποι τις ἄν· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον, ὥς μηδὲ
γρούσαι τινὰ τολμᾶν ἢ ἀναπνεύσαι βιαιότερον —, ζητεῖ τι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς
γράμμασιν ἢ καὶ ὑπ' ἄλλου προταθὲν ἐπιλύεται, φροντίζων μὲν οὐδὲν
ἐπιδείξωσ — οὐ γὰρ τῆς ἐπὶ δεινότητι λόγων εὐκλείας ὀρέγεται —,
θεασάσθαι δὲ τινα ποθῶν ἀκριβέστερον καὶ θεασάμενος μὴ φθονῆσαι
τοῖς εἰ καὶ μὴ ὁμοίως ὀξυδορκοῦσι, τὸν γοῦν τοῦ μαθεῖν ἕμερον παρα- 10
76 πλήσιον ἔχουσι. καὶ ὁ μὲν σχολαιοτέρῳ χροῖται τῇ διδασκαλίᾳ, διαμέλλων
καὶ βραδύνων ταῖς ἐπαναλήψεσιν, ἐγχαράττων ταῖς ψυχαῖς τὰ νοήματα —
τῇ γὰρ ἐρμηνείᾳ τοῦ εὐτρόχως καὶ ἀπνευστί συνείροντος ὁ τῶν ἀκρο-
ωμένων νοῦς συνομαρτεῖν ἀδυνατῶν ὑστερίζει καὶ ἀπολείπεται τῆς
77 καταλήψεως τῶν λεγομένων —· οἱ δὲ ἀνωρθιακοτές (τὰ ὦτα καὶ τοὺς 15
ὀφθαλμοὺς ἀνατετακότες) εἰς αὐτὸν ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς σχέσεως
ἐπιμένοντες ἀκροῶνται, τὸ μὲν συνιέναι καὶ κατεilverνεῖναι νεύματι καὶ
βλέμματι διασημαίνοντες, τὸν δὲ ἔπαινον τοῦ λέγοντος ἰλαρότητι καὶ τῇ
σχέδῃν περιαγωγῇ τοῦ προσώπου, τὴν δὲ διαπόρησιν ἡρεμαιοτέρῳ κινήσει
τῆς κεφαλῆς καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ τῆς δεξιᾶς χειρός· οὐχ ἥττον δὲ τῶν 20

1 τὸ θρέμμα τῶν ἀπληστοτάτων ΜΑΗΙΡ¹ 2 alterum μὲν om. M 3 διακόνους
ut vid. Arm: διακονομένους codd. (v); nescio an Philo scripserit τοὺς διακονοῦντας
4 ὁ πρόεδρος αὐτῶν, πολλῆς ἀπάντων ἡσυχίας γενομένης: sic secundum Arm codicum
lacunam explevi; ὁ πρόεδρος αὐτῶν, ὅτε κοινὴ ἡσυχία γέγονεν Conyb. (sed cf. eius
commentar. p. 247) 5 πότε GAP² Arm (Conyb.): πότος ceteri (v)
δ' GAH² (v) 6 ζητεῖ scripsi (sic etiam Conyb. p. 248 et Wendl.): ζητεῖται codd.,
ζητεῖ τις v; ζητημά τι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασι προταθέντων ἐπιλύεται videtur legisse
Arm τοῖς om. F 7 προταθὲν codd.: προταθέν τι Turn. Conyb.
ἐπιλύεται] ἐπιλύεται τις A, ἐπιλύεται ἕτερος G μὲν] μὲν οὖν F 8 ἐπιδείξωσ]
ἐπιλύσεως HP (Turn.) οὐ] οὐδὲ A δεινότητος F¹, δεινοτάτων A
9 θεασάμενος om. A 10 τοῖς] τοῖς ἄλλοις G (Mang.) μὴ om. A
ὀξυδορκοῦσι GHP (v) 10. 11 παραπλησίως A 11 ἔχουσιν C διαμέλλων
codd. (Conyb.): διαμένων v (Turn.) 12 ταῖς ἐπιλήψεσιν P 13 εὐτρόχως]
εὐστόχως HP (Turn.), εὐστροφῶς A, τρώχως (εὐ om. in lac.) G 15. 16 τὰ ὦτα καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνατετακότες addidi secundum Arm (qui vero erigunt aures et oculos
infigunt?); om. codd.; τὰ ὦτα deesse videri monuit iam Mang. 17. 18 νεύμασι καὶ
βλέμματι F (fortasse recte, cf. § 31. de conf. ling. § 11) 18 σημαίνοντες A
δ' FA ἰλαρὸν^{TT} (i. e. ἰλαρώτατον?) A 18. 19 τὴν σχέδῃν A, τῇ σχεδὸν F,
σχέδῃν om. in lac. G 19 ἀπόρησιν P

κατακεκλιμένων οἱ παρεστῶτες νέοι προσέχουσιν. αἱ δὲ ἐξηγήσεις τῶν 78
 ἱερῶν γραμμάτων γίνονται δι' ὑπονοιῶν ἐν ἀλληγορίαις· ἅπαντα γὰρ ἡ
 νομοθεσία δοκεῖ τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐοικέναι ζῷον καὶ σῶμα μὲν ἔχειν
 τὰς ῥητὰς διατάξεις, ψυχὴν δὲ τὸν ἐναποκαείμενον ταῖς λέξεσιν ἀόρατον
 5 νοῦν, ἐν ᾧ ἤρξατο ἡ λογικὴ ψυχὴ διαφερόντως τὰ οἰκεία θεωρεῖν,
 4 M. ὥσπερ διὰ κατόπτρου τῶν ὁρημάτων ἐξάισια κάλλη νοημάτων | ἐμφαινόμενα
 κατιδοῦσα καὶ τὰ μὲν σύμβολα διαπτύξασα καὶ διακαλύψασα, γυμνά δὲ
 εἰς φῶς παραγαγούσα τὰ ἐνθύμια τοῖς δυναμένοις ἐκ μικρᾶς ὑπομνήσεως
 τὰ ἀφανῆ διὰ τῶν φανερῶν θεωρεῖν. ἐπειδὴν οὖν ἱκανῶς ὁ πρόεδρος 79
 10 διειλέχθαι δοκῇ καὶ κατὰ προαίρεσιν ἀπηγτηκέναι τῷ μὲν ἡ διάλειψις
 εὐσκόπως ταῖς ἐπιβολαῖς, τοῖς δὲ ἡ ἀκρόασις, κρότος ἐξ ἀπάντων ὡς ἂν

1 παρέχουσιν C προσέχουσιν. αἱ δὲ ἐξηγήσεις] προσέχουσι τῇ ἐξηγήσει M
 ἡ δὲ ἐξηγήσεις... γίνεται Arm (Conyb.) δ' A Eus 2 γίνονται αὐτοῖς Eus,
 οὗ γίνονται M ἀλληγορίαις] ἀλλήλοις M ἅπαντα om. in lac. M
 3 τοῖσιν—σῶμα om. in lac. M 4 ταῖς λέξεσιν om. M 5 verba ἐν ᾧ
 ἤρξατο—θεωρεῖν om. Arm ἐν ᾧ ἤρξατο] ὃν ἐνήρξατο FG, ὃν ἤρξατο Eus
 λογικὴ om. FG, ἡ λογικὴ ψυχὴ om. Eus τὰ οἰκεία] ἡ οἰκεία FG, ἡ οἰκεία αὐτῇ
 vel ἡ οἰκεία αὐτῇ vel ἡ θρησκεία αὐτῇ Eusebii codd. et Exc. Euseb. (τῇ οἰκείᾳ αὐτῇ
 Coislin. 86) 6 ὥσπερ] ὡς Eus τῶν νοημάτων M ἐμφαινόμενα
 Eus: ἐμπεριέχοντα codd. (v) 7 δ' A 8 παραγαγούσα C (Turn.)
 10 δοκεῖ corr. ex δοκῇ H 11 εὐσκόπως CMG Arm (Conyb.): εὐστόχως ceteri (v)
 ἐπιβολαῖς A κρότος—ὕμνον (68, 2) om. A κρότος] σκότος C

1—7 pergit Euseb. l. 1. (20) εἰθ' ὑποκαταβάς ἐμφαντικώτερον ἐκτίθεται ταῦτα· „αἱ δὲ
 ἐξηγήσεις—ἐμφαινόμενα κατιδοῦσα“. Exc. Euseb. l. 1. τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου: αἱ
 δὲ ἐξηγήσεις—ἐμφαινόμενα κατιδοῦσα. tum adiungunt haec: μέμνηται τούτων καὶ
 Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου. τινὲς δὲ φασὶ ταῦτα τὸν Φίλωνα περὶ τῶν κοινῶν Ἰουδαίων εἰπεῖν·
 ἄλλοι περὶ Ἑσσηνῶν Ἑβριωνέων· ἄλλοι περὶ Ναζωραίων Ἰουδαίων· ἄλλοι περὶ τῶν ἐκ
 περιτομῆς πιστῶν καὶ πεπιστευκότων εἰς Χριστὸν καὶ φυλαττόντων τὸν νόμον Μωυσέως
 τυπικῶς· ἄλλοι περὶ τελείων Χριστιανῶν. οἷας δὲ εἴησαν αἰρέσεως, μοναχικὸν ζῶντες
 βίον θεραπευταὶ εἰκότως ὀνομάζοντο. οὐ μόνον δὲ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου καὶ Φίλων ὁ
 Ἰουδαῖος, ἀλλὰ καὶ ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ μαθητὴς τοῦ ἀγίου Παύλου
 τοῦ ἀποστόλου, ὁ γενόμενος Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος, ἐν τῷ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας
 τοὺς μοναχοὺς ἔφη τὸ παλαιὸν καὶ θεραπευτὰς ὀνομάζεσθαι. 2 sqq. *Origenes in*
Levit. homil. 5, 1 (col. IX p. 239 Lomm.) sicut ergo cognationem sui ad invicem gerunt
 visibilia et invisibilia, ... ita etiam Sanctam Scripturam credendum est ex visibilibus
 et invisibilibus constare: veluti ex corpore quodam, litera scilicet, quae videtur, et
 anima, sensu, qui intra ipsam deprehenditur, et spiritu ... cf. *eiusdem fragm. (ibid.*
p. 171) ἐπεὶ οὖν συνέστηκεν ἡ γραφὴ καὶ αὐτὴ οἶον ἐκ σώματος μὲν τοῦ βλεπομένου,
 ψυχῆς δὲ τῆς ἐν αὐτῇ νοουμένης καὶ κατακαμβανομένης, καὶ πνεύματος τοῦ κατὰ τὰ
 ὑπόδειγματα ...

- 80 συνηγομένων εἰς τὸ ἔτι ἐφόμενον γίνεται. καὶ ἔπειτα ὁ μὲν ἀναστὰς ὕμνον ἄδει πεποιημένον εἰς τὸν θεόν, ἧ καὶνὸν αὐτὸς πεποιηκὼς ἧ ἀρχαῖον τινα τῶν πάλαι ποιητῶν — μέτρα γὰρ καὶ μέλη καταλελοιπάσι πολλὰ ἐπῶν τριμέτρων, προσοδίων ὕμνων, παρασπονδείων, παραβωμίων, στασίμων χορικῶν στροφαιῶν πολυστρόφοις εὖ διαμετρημένον —, μεθ' 5 ὃν καὶ οἱ ἄλλοι κατὰ τάξεις ἐν κόσμῳ προσήκοντι, πάντων κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἀκρωμένον, πλὴν ὅποτε τὰ ἀκροτελεύτια καὶ ἐφύμνια ἄδειν.
- 81 δέοι· τότε γὰρ ἐξηχοῦσι πάντες τε καὶ πᾶσαι. ὅταν δὲ ἕκαστος διαπεράνηται τὸν ὕμνον, οἱ νέοι τὴν πρὸ μικροῦ λεχθεῖσαν τράπεζαν εἰσκομίζουσιν, ἐφ' ἧς τὸ παναγέστατον σιτίον, ἄρτος ἐξυμωμένος μετὰ 10 προσοψήματος ἄλων, οἷς ὕσωπος ἀναμείχεται, δι' αἰδῶ τῆς ἀνακειμένης ἐν τῷ ἀγίῳ προνάῳ ἱερᾶς τραπέζης· ἐπὶ γὰρ ταύτης εἰσὶν ἄρτοι καὶ
- 82 ἅλεις ἄνευ ἡδυσμάτων, ἄζυμοι μὲν οἱ ἄρτοι, ἀμιγεῖς δὲ οἱ ἅλεις. προσ- ἦκον γὰρ ἦν τὰ μὲν ἀπλούστατα καὶ εἰλικρινέστατα τῇ κρατίστῃ τῶν ἱερέων ἀπονεμηθῆναι μερίδι λειτουργίας θύλον, τοὺς δὲ ἄλλους τὰ μὲν 15 ὅμοια ζηλοῦν, ἀπέχεσθαι δὲ τῶν αὐτῶν, ἵνα ἔχῃσι προνομίαν οἱ κρεῖττονες.
- 83 (11.) Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον τὴν ἱεράν ἄγουσι παννυχίδα. ἄγεται δὲ

1 ἔτι ἐφόμενον scripsi: ἐφόμενον F, ἐποφόμενον ceteri (v), τρίτον μόνον Arm (Conyb.); ἐνδόσιμον conl. Mang. ὁ μὲν codd.: μὲν om. v 2 ἄδει πεποιημένον εἰς ὕμνωδία γεραίρει A αἶνον ἢ καὶνὸν A καὶνὸν] καὶ νῦν F 4 πολλὰ ποιηταὶ in ras. H² προσοδίων (sic) C¹: προσοδιῶν ceteri ὕμνον M 5 στασίμων] στασίων H χωρικῶν C¹F πολυστρόφοις C, καὶ πολυστρόφοις Arm 5. 6 μεθ' ὃν C¹GA: μεθ' ὧν ceteri 6 post τάξεις add. καὶ καθ' ἡλικίαν Arm ἐν om. A 7 πλὴν] πρὶν A 8 τε om. F ὅταν] ὅτε A δὲ om. A 9 διαπεράνητε M, διαπεράνυται A, διαπεράνηται FP 11 ὕσωπος HP, ὕσωπον A δι' αἰδῶ τῆς CFGH²: δι' ἐδωδῆς MA, καὶ δι' ἐδωδῆς H²P 12. 13 καὶ ἅλεις — οἱ ἄρτοι om. FG 13 μὲν om. C δ' A, δὴ F² οἱ ἅλεις A Arm: καὶ ἅλεις F², καὶ οἱ ἅλεις ceteri (v) 14 γὰρ] μὲν γὰρ MA 14. 15 τῶν ἱερέων Arm (conl. Mang.): τῶν ἱερῶν codd. 15 δ' A 16 τῶν αὐτῶν Arm (Conyb.): τῶν ἄρτων codd. (v); τῶν ἐζύμων conl. Mang. ἵν' A 17 ἄγουσι] εἰσάγουσι A ἄγεται δὲ] ἀδεταί δ' A 17. 69, 1 ἄγεται δὲ ἢ παννυχίς om. Arm

17 sqq. pergit Euseb. l. l. (21) τί δεῖ τούτοις ἐπιλέγειν τὰς ἐπὶ ταῦτόν συνόδους καὶ τὰς ἰδίαι μὲν ἀνδρῶν ἰδίαι δὲ γυναικῶν ἐν ταύτῃ διατριβάς καὶ τὰς ἐξ ἔθους ἔτι καὶ νῦν πρὸς ἡμῶν ἐπιτελουμένας ἀσκήσεις, ἃς διαφερόντως κατὰ τὴν τοῦ σωτηρίου πάθους ἑορτὴν ἐν δαιτλαῖς καὶ διανυκτερεύσεσιν προσοχαῖς τε τῶν θείων λόγων ἐκτελεῖν εἰώθαμεν· (22) ἅπερ ἐπ' ἀκριβέστερον αὐτὸν ὃν καὶ εἰς δεῦρο τετήρηται παρὰ μόνους ἡμῖν τρόπον ἐπισημηνά- μενος ὁ δηλωθεὶς ἀνὴρ τῇ ἰδίᾳ παρέδωκεν γραφῇ, τὰς τῆς μεγάλης ἑορτῆς παννυ- χίδας καὶ τὰς ἐν ταύταις ἀσκήσεις τοὺς τε λέγεσθαι εἰωθότας πρὸς ἡμῶν ὕμνους ἱστορῶν, καὶ ὡς ἐνὸς μετὰ ῥυθμοῦ κοσμίως ἐπιψάλλοντος οἱ λοιποὶ καθ' ἡσυχίαν ἀκροώμενοι τῶν ὕμνων τὰ ἀκροτελεύτια συνεξηχοῦσιν (§ 80),

ἡ παννυχίς τὸν τρόπον τοῦτον· ἀνίστανται πάντες ἄνθρωποι, καὶ κατὰ μέσον
 τὸ συμπόσιον δύο γίνονται τὸ πρῶτον χοροί, ὁ μὲν ἀνδρῶν, ὁ δὲ γυ-
 35 M. ναικῶν· ἡγεμῶν δὲ καὶ ἑξαρχος | αἰρεῖται καθ' ἑκάτερον ἐντιμότητος
 τε καὶ ἐμμελέστατος. εἶτα ἄδουσι πεποιημένους ὕμνους εἰς τὸν θεὸν 84
 5 πολλοῖς μέτροις καὶ μέλεσι, τῇ μὲν συνηχοῦντες, τῇ δὲ καὶ ἀντιφώνοις
 ἁρμονίαις ἐπιχειρονομοῦντες καὶ ἐπορχοῦμενοι, καὶ ἐπιθειάζοντες τοτὲ
 μὲν τὰ προσόδια, τοτὲ δὲ τὰ στάσιμα, στροφάς τε τὰς ἐν χορείᾳ καὶ
 ἀντιστροφάς ποιοῦμενοι. εἶτα ὅταν ἑκάτερος τῶν χορῶν ἰδίᾳ καὶ καθ' 85
 ἑαυτὸν ἐστιαθῇ, καθάπερ ἐν ταῖς βακχείαις ἀκράτου σπάσαντες τοῦ
 10 θεοφιλοῦς, ἀναμίγνυνται καὶ γίνονται χορὸς εἰς ἐξ ἀμφοῖν, μίμημα τοῦ
 πάλαι συστάντος κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἕνεκα τῶν θαυματουργηθέντων
 ἐκεῖ. τὸ γὰρ πέλαγος προστάζει θεοῦ τοῖς μὲν σωτηρίας αἷτιον τοῖς 86
 δὲ πανωλεθρίας γίνεσθαι· βαγέντος μὲν γὰρ καὶ βιαίους ἀνακοπαῖς
 ὑποσυρέντος καὶ ἑκατέρωθεν ἐξ ἐναντίας οἷα τειχῶν παγέντων, τὸ μεθόριον
 15 διάστημα εἰς λεωφόρον ὁδὸν καὶ ξηρὰν πᾶσαν ἀνατρυθὲν εὐρύνετο, δι'
 ἧς ὁ λεὼς ἐπέξυσεν ἄχρι τῆς ἀντιπέραν ἡπεῖρου πρὸς τὰ μετέωρα

1 ἄνθρωπον F	μέσον] μέλη A	2 τὸ πρῶτον om. Arm	3 καθ'
ἐκάτερον M Arm: καθ' ἕτερον ceteri (Turn.)		4 τε om. C	εἰτ' A
τούς ὕμνους A	εἰς τὸν θεὸν ὕμνους transp. HP (v)		5 καὶ ante ἀντι-
φώνοις om. M Arm (Conyb.)	συμφώνοις Arm		6 ἁρμονίαις om. M
7 προσόδια C ¹ : προσόδια ceteri	τά ante στάσιμα om. C		χορείᾳ Arm
(Conyb.): χρεῖα codd. (χρεῖα v)	8 ἀντιστροφάς C Arm (Conyb.): ἀντιστροφους		
ceteri (v)	εἰθ' A	ἐκάτεροι A	χορῶν Arm (Conyb.): ἀνδρῶν
codd. (v)	post ἰδίᾳ καὶ add. τῶν γυναικῶν ἰδίᾳ G (Mang.), om. ceteri Arm		
S. 9 καθαντὼν corr. ex κατατὼν C	9 ἐστιαθῶσι A, ἐστιαθῇ ante ἰδίᾳ (8) transp. M		
βακχείαις v (Turn.): βακχικαῖς codd. (Conyb.)	σπᾶσαντες] σπουδᾶσαντες A		
τοῦ om. M	10 εἰς om. Turn.	13 πανωλεθρίας C	γίνεται] ἐγίνετο
coni. Mang. (sed cf. 70, 3 διαψέθρονται)	γάρ om. A	14 οἷα τείχος M	
ων			
παγέντος M	15 πᾶσαν] πᾶσιν Arm (Conyb.)	εὐρύνετο om. in lac. M	
15. 16 δι' ἧς] δι' οὗ M	16 λεὼς] λαὸς M	ἐπέξυσεν codd. Arm (Conyb.):	
ἐπέξυσεν v	ἀντιπέραν CM (Conyb.): ἀντιπέρας ceteri (v)		

ὅπως τε κατὰ τὰς δεδηλωμένας ἡμέρας ἐπὶ στιβάδων χαμευνοῦντες οἴνου μὲν τὸ
 παράπαν, ὡς αὐτοῖς ῥήμασιν ἀνέγραψεν, οὐδ' ἀπογεύονται, ἀλλ' οὐδὲ τῶν
 ἐναίμων τινός, ὕδωρ δὲ μόνον αὐτοῖς ἐστὶ ποτόν, καὶ προσόψημα μετ' ἄρτου
 ἄλλες καὶ ὕσσωπον (§ 69. 73). (23) πρὸς τούτοις γράφει τὸν τῆς προστασίας τρόπον
 τῶν τὰς ἐκκλησιαστικὰς λειτουργίας ἐγκειρισμένων διακονίας τε καὶ τὰς ἐπὶ πᾶσιν ἀνω-
 τάτω τῆς ἐπισκοπῆς προεδρίας. (24) τούτων δ' ὅτι πῶθος ἔνεστι τῆς ἀκριβοῦς ἐπιστά-
 σεως, μάθῃ ἂν ἐκ τῆς δηλωθείσης τοῦ ἀνδρὸς ἱστορίας. ὅτι δὲ τοὺς πρῶτους κήρυκας
 τῆς κατὰ τὸ εὐαγγέλιον διδασκαλίας τά τε ἀρχῇθεν πρὸς τῶν ἀποστόλων ἔθη παραδεδομένα
 καταλαβόν ὁ Φίλων ταῦτ' ἔγραψεν, παντὶ τῷ ὄγῳ.

- παραπεμφθεῖς· ἐπιδραμόντος δὲ ταῖς παλιρροαῖς καὶ τοῦ μὲν ἔνθεν τοῦ
 δὲ ἔνθεν εἰς τὴν χερσωθὲν ἔδαφος ἀναχυθέντος, οἱ ἐπακλουσθήσαντες τῶν
 87 πολεμίων κατακλυσθέντες διαφθείρονται. τοῦτο δὲ ἰδόντες καὶ παθόντες,
 ὁ λόγου καὶ ἐννοίας καὶ ἐλπίδος μεῖζον ἔργον ἦν, ἐνθουσιωντὲς τε ἄνδρες
 ὁμοῦ καὶ γυναῖκες, εἰς γενόμενοι χοροί, τοὺς εὐχαριστηρίους ὕμνους εἰς
 τὸν σωτῆρα θεὸν ἤδον, ἐξάρχοντος τοῖς μὲν ἀνδράσι Μωσέως τοῦ
 88 προφήτου, ταῖς δὲ γυναῖξί Μαριάμ τῆς προφῆτιδος. τούτῳ μάλιστα
 ἀπεικονισθεῖς ὁ τῶν θεραπευτῶν καὶ θεραπευτρίδων, μέλεσιν ἀντήχοις
 καὶ ἀντιφώνις πρὸς βαρὺν ἦχον τῶν ἀνδρῶν ὁ γυναικῶν ὀξὺς ἀνακίρνα-
 μένος, ἑναρμόνιον συμφωνίαν ἀποτελεῖ καὶ μουσικὴν ὄντως· πάγκαλα
 10 μὲν τὰ νοήματα, πάγκαλοι δὲ αἱ λέξεις, σεμνοὶ δὲ οἱ χόρευται· τὸ δὲ
 τέλος καὶ τῶν νοημάτων καὶ τῶν λέξεων καὶ τῶν χορευτῶν εὐσέβεια.
 89 μεθυσθέντες οὖν ἄχρι πρωίας τὴν καλὴν ταύτην μέθην, οὐ καρηθα-
 ροῦντες ἢ καταμύοντες, ἀλλὰ διεγχευμένοι μᾶλλον ἢ ὅτε παρεγένοντο εἰς
 τὸ συμπόσιον, τὰς τε ὄψεις καὶ ὄλον τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἔω στάντες,
 15 ἐπὶ θεάσωνται τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα, τὰς χεῖρας ἀνατείναντες εἰς
 οὐρανὸν εὐήμερίαν καὶ | ἀλήθειαν ἐπεύχονται καὶ ἔξωσιπῶν λογισμοῦ· p.486
 καὶ μετὰ τὰς εὐχὰς εἰς τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σεμενεῖα ἀναχωροῦσι, πάλιν
 90 τὴν συνήθη φιλοσοφίαν ἐμπορευσόμενοι καὶ γεωργήσαντες. θεραπευτῶν
 μὲν δὴ περὶ τοσαῦτα θεωρίαν ἀσπασαμένων φύσεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 20 καὶ ψυχῇ μόνῃ βιωσάντων, οὐρανοῦ μὲν καὶ κόσμου πολιτῶν, τῷ δὲ
 πατρὶ καὶ ποιητῇ τῶν ὅλων γηγένους συσταθέντων ὑπ' ἀρετῆς, ἥτις (θεοῦ)

- 1 ἐπιδραμόντος MGH²: ἐπιδραμόντες FAH¹P, ἐπιδραμούσαις C (Conyb.) 1. 2 τοῦ μὲν
 ἔνθεν τοῦ δὲ] τῆς μὲν ἔνθεν τῆς δὲ C (Conyb.) ἔνθα... ἔνθα A 2 δ' A
 ἀναχυθέντα A, ἀναχυθείσας C (Conyb.) 3 τοῦτο δὲ F: τοῦτο καὶ ceteri (v), δὲ
 om. Arm 4 λόγου C Arm (Conyb.): καὶ λόγου ceteri (v) ἔργον ἦν om.
 M, ἦν om. Arm τε om. HP (v) 5 γινόμενοι M, γενόμενος HP
 τοὺς om. M εὐχαριστηρίους] τῆς εὐχαριστίας A; χαριστηρίους voluit Mang.
 6 σωτῆρα om. HP θεὸν om. MG ἦδον corr. ex εἶδον C μὲν τοῖς
 transp. A μωσέως codd. 6. 7 τοῦ προφήτου om. C 7 τούτῳ]
 τοῦτοις Arm 8 καὶ θεραπευτρίδων] καὶ ὁ τῶν θεραπαινίδων M 9 βαρὺν]
 τραχὺν C (Turn.) 10 ἀπετέλει Arm 11 μὲν] μὲν ἦν Arm
 12 καὶ post τέλος om. M Arm (Conyb.) χορευτῶν] θεραπευτῶν M
 ἢ εὐσέβεια A (Mang.) 14 διαγχευμένοι C 15 καὶ] ἢ A στάντες
 suspectum videtur; καθιστάντες conicio 16 ἀνίσχοντα om. Arm 16. 17 ἐπανα-
 τείναντες εἰς τὸν οὐρανὸν A 17 τὴν ἀληθῆ εὐήμερίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν Arm
 18 τὰ] τὸ M ἑαυτῶν Arm (Conyb.): ἑαυτοῦ codd. (v) σεμενεῖον M.
 συγγενεῖα F ἀναχωροῦσιν C 21 βιωσάντων] θεωρησάντων Arm
 22 καὶ ποιητῇ om. M θεοῦ addidi

φιλίαν αὐτῆς προϋξένησεν οἰκειότατον γέρας καλοκάγαθίας προσθεῖσα,
πάσης ἄμεινον εὐτυχίας, ἐπ' αὐτὴν ἀκρότητα φθάνον εὐδαιμονίας.

1 προϋξένησεν] προεξένησεν A, προϋξενήσασα F οἰκειότατον: desinit C
καλοκάγαθίας FG Arm: καλοκάγαθίαν MAHP προσθεῖσα G: προθεῖσα MAHP
Arm (Conyb.), προσθεῖς F, γρ. προσθεῖς mg H mg P 2 πάσης G: ἀπάσης
ceteri ἄμεινον v (Turn.): ἀμείνονα codd. φθάνουσιν M
εὐδαιμονίας] ἡγεμονίας A

ΦΙΛΩΝΟΣ
ΠΕΡΙ ΑΦΘΑΡΣΙΑΣ ΚΟΣΜΟΥ

- 1 (1.) Ἐπὶ μὲν παντὸς ἀδήλου καὶ σπουδαίου πράγματος θεὸν καλεῖν Πρ.48
ἄξιον, διότι ἀγαθὸς ἐστὶ γεννητῆς καὶ οὐδὲν ἄδηλον παρ' αὐτῷ τὴν τῶν
ὄλων ἀκριβεστάτην ἐπιστήμην εἰληχότι, πρὸς δὲ τὸν ὑπὲρ ἀφθαρσίας τοῦ
κόσμου λόγον ἀναγκαιότατον· οὔτε γὰρ ἐν αἰσθητοῖς παντελέστερόν τι
τοῦ κόσμου οὔτε ἐν νοητοῖς θεοῦ τελειότερον, αἰεὶ δ' αἰσθήσεως ἡγεμῶν 5
νοῦς καὶ νοητὸν αἰσθητοῦ, τὰ δὲ τῶν ὑπηκόων παρ' ἡγεμόνος τε καὶ
2 ἐπιστάτου νόμος φιλοπευστεῖν, οἷς ἐμπέφυκε πόθος ἀληθείας πλείων. εἰ
μὲν οὖν ἐνασκηθέντες τοῖς φρονήσεως καὶ σωφροσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς
δόγμασιν ἀπερρυψάμεθα τὰς ἐκ παθῶν καὶ νοσημάτων κηλῖδας, οὐκ ἂν
ἴσως ἀπηξίωσεν ὁ θεὸς ἄκρως κεκαθαρμέναις καὶ φαιδρυναμέναις αὐγοῖσι- 10
δῶς ψυχαῖς ἐπιστήμην τῶν οὐρανίων ἢ δι' ὀνειράτων ἢ διὰ χρησμῶν
ἢ διὰ σημείων ἢ τεράτων ὑφηγεῖσθαι· ἐπεὶ δὲ τοὺς ἀφροσύνης καὶ ἀδι-
κίας καὶ τῶν ἄλλων κακιῶν ἀναμαζάμενοι [στοχασμοὺς καὶ] τύπους

Tit. Φίλωνος Ἰουδαίου περὶ ἀφθαρσίας κόσμου UH. τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀφθαρσίας κόσμου P,
φίλωνος περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως M

1. 2 θεὸν καλεῖν ἄξιον ΠΡ: ἐγκαλεῖν ἄξιον ΜΥ (ἐγκαλεῖν ἄξιον θεόν Bernays)
2 γεννητῆς] γενετῆς mg H²P² (γενέτης v) 5 αἰεὶ MHP: εἰ U 7 νόμος
Bernays: πόνος codd.: (οὐ) πόνος vel (οὐ) φθόνος conl. Mang. πλείων v (Turn.):
πλέον codd. (cf. de vita cont. § 35) 8 οὖν om. P¹ τοῖς M: τῆς UHP
πάσης ΜΥ: πᾶσιν HP (Turn.) 9 ἀπερρυψάμεθα P (conl. Mang.): ἀπερυψάμεθα U,
ἀπερρυψάμεθα Π (v), ἀπερυψάμεθα M 10 ἴσως om. HP (Turn.) φαιδρυναμέναις
M U H²: φαιδρυνόμεναις H¹P 10. 11 αὐγοειδῶς Mang.: αὐτοειδῶς codd.
11 ψυχαῖς M: εὐχαῖς UHP (Turn.) χρησμῶν scripsi: χρήσεων codd.
12 δὲ ΜΥ: δὲ καὶ ΠΡ (v) 13 στοχασμοὺς καὶ seclusi; μολυσμοὺς (pro στοχασμοὺς)
Bernays, τὰ ἐγκαύματα vel τὰς εἰκόνας (pro τοὺς στοχασμοὺς) conl. Mang.

1 cf. Plat. Tim. 27c ὅσοι καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν, ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ
σμιχροῦ καὶ μεγάλου πράγματος θεὸν δεῖ που καλοῦσιν, ἡμᾶς δὲ τοὺς περὶ παντὸς λόγους
ποιεῖσθαι πῃ μέλλοντας ἢ γέγονεν ἢ καὶ ἀγεννές ἐστιν ... ἀνάγκη θεοῦς τε καὶ θεὰς
ἐπικαλουμένους εὐχεσθαι πάντα κατὰ νοῦν ἐκείνοις μὲν μάλιστα ἐπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν.

38M. δυσεκπλύτους | ἔχομεν, ἀγαπᾶν χρόν, καὶ εἰκόσι (στοχασμοῖς) δι' αὐτῶν
μῆμημά τι τῆς ἀληθείας ἀνευρίσκωμεν.

Ἄξιον οὖν τοὺς ζητοῦντας εἰ ἄφθαρτος ὁ κόσμος, ἐπειδὴ καὶ „φθορά“ 3
καὶ „κόσμος“ τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστὶν ἑκάτερον, πρῶτον ἐρευ-
5 νῆσαι περὶ τῶν ὀνομάτων, ἵνα καθ' ὃ σημαίνόμενον νονί [καί] τέτακται
διαγινώσκων· ἀλλ' οὐχ ὅσα δηλοῦται (πάντα) καταριθμητέον, ἀλλ' ὅσα
πρὸς τὴν παροῦσαν διδασκαλίαν χρήσιμα. (2.) λέγεται τοίνυν ὁ κόσμος 4
καθ' ἓν μὲν [πρῶτον] σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἄστρων κατὰ περιουχὴν
(καί) γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ζώων καὶ φυτῶν, καθ' ἕτερον δὲ μόνος
10 οὐρανός, εἰς ὃν ἀπιδὼν Ἀναξαγόρας πρὸς τὸν πυθόμενον, ἧς ἕνεκα αἰτίας
ταλαιπωρεῖται διανυκτερεύων ὑπαιθρος, ἀπεκρίνατο τοῦ τὸν κόσμον θεά-
σασθαι, τὰς χρεῖας καὶ περιφορὰς τῶν ἀστέρων αἰνιττόμενος, κατὰ δὲ
τρίτον, ὡς δοκεῖ τοῖς Στωικοῖς, διήκον ἄχρι τῆς ἐκπυρώσεως, οὐσία τις
ἣ διακεκοσμημένη ἢ ἀδιακόσμητος, οὗ τῆς κινήσεως φασιν εἶναι τὸν

1 καὶ MHP: ἂν U (καὶ Bernays Cumont) στοχασμοῖς addidi; καὶ εἰκόνισμα καὶ
μῆμημά τι conl. Mang. δι' αὐτῶν Bernays: δι' αὐτῶν codd. 2 μῆμημά
τι MHP: μῆμηματα U ἀνευρίσκωμεν HP, εὐρίσκωμεν U: ἀνευρίσκειν ἡμᾶς M
(Bernays Cumont) 3.4 ἐπειδὴ — κόσμος om. HP (Turn.) 4 πολλαχῶς
MU(P?): πολλαχῶς H (v) 5 περὶ τῶν ὀνομάτων M: περὶ om. UHP (v) τῶν
νοημάτων Turn. σημαίνόμενον Bernays (cf. 74, 2): σημαίνεται codd.
τέτακται scripsi: καὶ τέτακται codd. (v): κατατέτακται Bernays 6 ἀλλ' οὐχ MU:
καὶ οὐχ HP (v) δηλοῦται Wendl. et ego: δηλοῦνται codd. πάντα addidi
8 πρῶτον seclusi 9 καὶ ante γῆς add. Mang. (cf. 74, 2) 10 πυθόμενον M:
πυθάνόμενον UHP (v) 11 ταλαιπωρεῖται διανυκτερεύων Bernays (coll. Thuc.
I 134, 2): τὰ πολλὰ πειρᾶται διανυκτερεύειν codd. τοῦ] τοῦτον U 13 διήκον
Jessen: διήκων codd. (διήκουσα v) 14 οὗ codd.: ἧς v

1 cf. Plat. Tim. 29c ἀλλ' ἐάν ἄρα μηδενὸς ἦττον παρεχώμεθα εἰκότας (λόγους), ἀγαπᾶν
χρόν. 7 sqq. cf. Chrysipp. frg. 527 (Arnim) κόσμον δ' εἶναι φησιν ὁ Χρύσιππος
σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων. [Arist.] de mundo 2 κόσμος
μὲν οὖν ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων φύσεων. Ocell.
Lucan. I 7 τὸ δὲ γε ὅλον καὶ τὸ πᾶν ὀνομάζω τὸν σύμπαντα κόσμον. ... σύστημα γάρ
ἐστὶ τῶν ὅλων φύσεων αὐτοτελὲς καὶ τέλειον. Diog. La. VII 137 λέγουσι δὲ (Stoici)
κόσμον τριχῶς, αὐτὸν τε τὸν θεὸν τὸν ἐκ τῆς πάσης οὐσίας ἰδίως ποιόν ... (138) καὶ
αὐτὴν δὲ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων κόσμον εἶναι λέγουσι, καὶ τρίτον τὸ συνεστηγὸς ἐξ
ἀμφοῖν. καὶ ἐστὶ κόσμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας ἧ, ὡς φησι Ποσειδώνιος ἐν
τῇ Μετεωρολογικῇ Στοιχειώσει, σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων.
Doxogr. p. 464, 18 (Arius Didymus) λέγεσθαι δὲ κόσμον (καί) σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ
αἰέρος καὶ γῆς καὶ θαλάττης καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φύσεων. 9 sq. Doxogr. p. 337, 13
(Φιλόλαος) τὸ δὲ ὑπὸ τὴν τοῦ ὀλύμπου φορὰν, ἐν ᾗ τοὺς πέντε πλανήτας μεθ' ἡλίου καὶ
σελήνης τετάχθαι, κόσμον (καλεῖ). de Anaxagora cf. Arist. Eth. Eud. I 5 p. 1216^a 11.
Iamblich. Protr. 9 p. 51, 11 (Pistelli). 14 sq. cf. Doxogr. p. 461. Sext. Emp.
Pyrrh. Hypot. III 136. Diog. La. VII 141.

χρόνον διάστημα. νῦν δ' ἐστὶν ἡ σκέψις περὶ κόσμου τοῦ κατὰ τὸ
 πρῶτον σημαινόμενον, ὃς ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων
 5 συνέστηκε. λέγεται μέντοι καὶ φθορὰ ἣ τε πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολὴ
 [λέγεται δὲ] καὶ ἡ ἐκ τοῦ ὄντος ἀναίρεσις παντελῆς, ἣν καὶ ἀνύπαρκτον
 ἀναγκαῖον λέγειν· ὥσπερ γὰρ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν γίνεται, οὐδ' εἰς
 τὸ μὴ ὄν φθείρεται·

„ἔκ τε γὰρ οὐδ' αὖ' ἐόντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι [τι]
 καὶ τ' ἐὼν ἐξαπολέσθαι ἀνήνυστον καὶ ἄπυστον.“

καὶ ὁ τραγικός·

„θνήσκει δ' οὐδὲν τῶν γιγνομένων,
 διακρινόμενον δ' ἄλλο πρὸς ἄλλο
 μορφὴν ἑτέραν ἀπέδειξεν.“

6 οὐδὲν γε οὕτως ἐστὶν εὐήθης ὥς τὸ ἀπορεῖν, εἰ ὁ κόσμος εἰς τὸ μὴ ὄν
 φθείρεται, ἀλλ' εἰ δέχεται τὴν ἐκ τῆς διακοσμήσεως μεταβολήν, τὰς
 ποικίλας μορφὰς στοιχείων τε καὶ συγκριμάτων εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν
 15 ἰδέαν ἀναλυθεὶς ἣ ὥσπερ ἐν τοῖς θλάσμασι καὶ τοῖς κατάγμασι δεξάμενος
 παντελῇ σύγχυσιν.

1 δὲ ἐστὶν M ἡ] ὁ U περὶ κόσμου MU: περὶ τοῦ κόσμου HP (v)
 2 ζώων Bernays: ἐξ ὧν codd.; εἰς ὧν conl. Mang. 3 συνέστηκεν M
 4 λέγεται δὲ seclussit Diels ἐκ τοῦ ὄντος MU: ἐκ om. HP (v) 6 φθεί-
 ρεται (τι) Cumont, (οὐδὲν) φθείρεται ipse conieceram; sed nihil mutandum
 7 ἔκ τε Diels: ἐκ τοῦ codd. οὐδ' αὖ' ἐόντος Diels: οὐδ' αὖ' ὄντος codd.
 ἐστὶ om. M γενέσθαι τι codd., τι seclussit Diels 8 καὶ τ' ἐὼν Diels:
 τό τε ὄν codd. ἐξαπολέσθαι U (conl. Diels): ἐξαπολείσθαι MHP (v)
 ἀνήνυστον] ἀνήνυτον M; ἀνήκουστον conl. Mang. ἄπυστον Mang.: ἄπυστον codd.:
 cf. Parmenid. frg. 8, 21 (Diels) ἄπυστος ἔλεθρος 10 γιγνομένων codd. (v)
 11 κρινόμενον codd. (cf. § 144) δὲ M πρὸς ἄλλο codd.: πρὸς ἄλλου
 Nauck, πρὸς ἄλλῃ Bernays 13 οὐδέ (οὐδὲν scripsi) γε οὕτως ἐστὶν εὐήθης codd.:
 οὐδεὶς γοῦν οὕτως ἐστὶν εὐήθης Bernays, οὐδεὶς οὕτως ἐστὶν εὐήθης Cumont
 ὥς τὸ scripsi: ὥστε MHP (Bernays Cumont), τό U (v) 14 τῆς om. H
 15 μίαν καὶ MU: μίαν τε καὶ HP (v) 16 ἐν] πᾶν H τοῖς ante κατάγμασι
 om. U

4 ἀνύπαρκτον: cf. Doxogr. p. 462, 13 Ποσειδώνιος δὲ φθορὰς καὶ γενέσεις τέτταρας εἶναι
 φησιν ἐκ τῶν ὄντων εἰς τὰ ὄντα γιγνομένας. τὴν μὲν γὰρ ἐκ τῶν οὐκ ὄντων καὶ τὴν εἰς τὰ οὐκ
 ὄντα ... ἀπέγνωσαν ἀνύπαρκτον οὖσαν. 5 sq. cf. Doxogr. p. 279^a 3 (de Anaxagora)

ἐδόκει γὰρ αὐτῷ ἀπορωτάτων εἶναι, πῶς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος δύναται τι γίνεσθαι ἢ φθεῖρεσθαι
 εἰς τὸ μὴ ὄν. 7. 8 Empedocl. frg. 12 Diels; cf. [Arist.] de Melisso 2 p. 975^b 1

... ὥς καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγει· ἅπαντα γὰρ κακείνα ταῦτα ὑμολογῆσας, ὅτι ἔκ τε τοῦ μὴ
 ὄντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι, τό τε ὄν ἐξόλλυσθαι ἀνήνυστον καὶ ἄπρηκτον, αἰεὶ γὰρ
 ἔσσεσθαι, ὅπη κέ τις αἰὲν ἐρείδῃ.

10—12 Eurip. frg. 839.

Μ. (3.) | Τριτταὶ δὲ περὶ τοῦ ζητουμένου γεγόνاسι δόξαι. τῶν μὲν αἰδίων 7
 τὸν κόσμον φασμένων, ἀγέννητόν τε καὶ ἀνώλεθρον, τῶν δὲ ἐξ ἐναντίας
 γενητόν τε καὶ φθαρτόν· εἰσὶ δ' οἱ παρ' ἑκατέρων ἐκλαβόντες, τὸ μὲν
 γενητὴν παρὰ τῶν ὑστέρων παρὰ δὲ τῶν προτέρων τὸ ἄφθαρτον, μικτὴν
 5 δόξαν ἀπέλιπον, γενητὸν καὶ ἄφθαρτον οἰηθέντες αὐτὸν εἶναι. Δημόκριτος 8
 μὲν οὖν καὶ Ἐπίκουρος καὶ ὁ πολλὸς ὄμιλος τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλο-
 σόφων γένεσιν καὶ φθορὰν ἀπολείπουσι τοῦ κόσμου, πλὴν οὐχ ὁμοίως·
 οἱ μὲν γὰρ πολλοὺς κόσμους ὑπογράφουσιν, ὧν τὴν μὲν γένεσιν ἀλλη-
 λοτυπίαις καὶ ἐπιπλοκαῖς ἀτόμων ἀνατιθέασι, τὴν δὲ φθορὰν ἀντικυπαῖς
 10 καὶ προσράξεσι τῶν γεγνηότων· οἱ δὲ Στωικοὶ κόσμον μὲν ἓνα, γενέσεως
 δ' αὐτοῦ θεὸν αἶτιον, φθορᾶς δὲ μηκέτι θεόν, ἀλλὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν
 τοῖς οὐσι πυρὸς ἀκαμάτου δύναμιν χρόνων μακραῖς περιόδοις ἀναλύουσαν
 τὰ πάντα εἰς ἑαυτήν, ἐξ ἧς πάλιν ἀναγέννησιν κόσμου συνίστασθαι προμη-
 θεῖα τοῦ τεχνίτου. δύναται δὲ κατὰ τούτους ὁ μὲν τις κόσμος αἰδῖος. 9

1 περὶ] παρὰ HP γεγόνασιν H 2 ἀγέννητον E: ἀγέννητον codd.
 3 γενητόν E: γεννητόν codd. δὲ M 4 γενητόν E: γεννητόν codd.
 παρὰ] ἀπὸ E ὑστέρων UE: ὕστερον MHP (v) προτέρων codd.: πρότερον v
 ἄφθαρτον] φθαρτόν H μικτὴν] μικρὴν H, μικράν L 5 γενητόν E:
 γεννητόν codd. αὐτὸν εἶναι MUE: εἶναι αὐτόν HP (v) 7 γένεσις καὶ
 φθορὰς Turn. τοῦ κόσμου MUE: τὸν κόσμον HP (τῶν κόσμων Turn., sed corr.
 in append.) 10 προσράξεσι] ἀποστάξεσι Turn. (sed corr. in append.)
 μὲν ἓνα MUE: μὲν om. HP (v) γενέσεως] γενέσθαι M 11 δὲ MP
 τὸν θεὸν αἶτιον E 12 πυρὸς ἀκαμάτου] πρὸς ἀκαμάστου U, πρὸς ἀκαμάτων E
 (Turn. in append.) ἀναλύουσαν MHP: ἀναλέγουσαν UE; ἀναλίσκουσαν conl. Mang.
 13 ἀναγέννησιν E: ἀναγέννησιν νῦν U, νῦν ἀναγέννησιν M (Cumont), αὐ ἀναγέννησιν
 HP (v); αὐ νέαν γένεσιν conl. Diels, τιν' ἀναγέννησιν conl. Buecheler κόσμου
 συνίστασθαι MPE: συνίστασθαι κόσμου U, κόσμου ἵστασθαι H (Turn.) 14 δύναται
 —ληγούσας (76, 3) om. E

1 incipit E: Τριτταὶ τοίνυν δόξαι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις περὶ τούτου γεγόνاسι, τῶν μὲν
 αἰδίων φασμένων, ἀγέννητόν τε καὶ ἀνώλεθρον κτλ. 2 ἀγέννητόν τε καὶ ἀνώλεθρον:
 Parmenid. frg. 8, 3 Diels. Plat. Tim. 52^a. 5 sqq. Dionys. ap. Euseb. Pr. Ev.
 XIV 23, 2 (Diels, Fragm. d. Vorsokr. I² 360, 30) ... ταύτας δὴ φασὶ τὰς ἀτόμους ὡς
 ἔτυχεν ἐν τῇ κενῇ φερομένης αὐτομάτως τε συμπιπτόσας ἀλλήλαις διὰ βύμην ἄτακτον
 καὶ συμπλεκόμενας διὰ τὸ πολυσχήμενας οὕσας ἀλλήλων ἐπιλαμβάνεσθαι, καὶ οὕτω τὸν τε
 κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, μᾶλλον δὲ κόσμους ἀπείρους, ἀποτελεῖν. ταύτης δὲ τῆς δόξης
 Ἐπίκουρος γεγόνاسι καὶ Δημόκριτος. 10 sqq. Diog. La. VII 137 ... λέγουσι δὲ
 κόσμον τριχῶς· αὐτόν τε τὸν θεὸν τὸν ἐκ τῆς πάσης οὐσίας ἰδίως ποιόν, ὃς δὴ ἄφθαρτός
 ἐστι καὶ ἀγέννητος, δημιουργὸς ὧν τῆς διακοσμήσεως, κατὰ χρόνων ποιάς περιόδους ἀνα-
 λίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν. 12 πυρὸς
 ἀκαμάτου: Hom. II. E 4 al.

- ὁ δέ τις φθαρτὸς λέγεσθαι, φθαρτὸς μὲν ὁ κατὰ τὴν διακόσμησιν, αἰδῖος
 δὲ ὁ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν παλιγγενεσίαις καὶ περιόδους ἀθανατιζόμενος
 10 οὐδέποτε ληγούσας. Ἀριστοτέλης δὲ μήποτ' εὐσεβῶς καὶ ὁσίως ἐνιστά-
 μενος ἀγέννητον καὶ ἄφθαρτον ἔφη τὸν κόσμον εἶναι, δεινὴν δὲ ἀθεότητα
 κατεγίνωσκε τῶν τάναντία διεξιώντων, οἱ τῶν χειροκμήτων οὐδὲν φήθησαν 5
 διαφέρειν τοσοῦτον ὁρατὸν θεόν, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὸ ἄλλο τῶν
 11 πλανήτων καὶ ἀπλανῶν ὡς ἀληθῶς περιέχοντα πάνθειον· ἔλεγε τε, ὡς
 ἔστιν ἀκούειν, κατακερτομῶν, ὅτι πάλαι μὲν ἐδοδῖει περὶ τῆς οἰκίας, μὴ
 βιαίως πνεύμασιν ἢ χειμῶσιν ἐξαισίους ἢ χρόνῳ ἢ ῥαθυμῖα τῆς ἀρμοτ-
 τούσης ἐπιμελείας ἀνατραπῇ, νυνὶ δὲ φόβον ἐπικρέμασθαι μείζονα πρὸς 10
 12 τῶν τὸν ἅπαντα κόσμον τῷ λόγῳ καθαιρούντων. ἔνιοι δ' οὐκ Ἀριστο-
 τέλην τῆς δόξης εὐρετὴν λέγουσιν ἀλλὰ τῶν Πυθαγορείων τινάς. ἐγὼ
 δὲ καὶ Ὁκέλλου συγγράμματι, Λευκανοῦ γένος, ἐπιγραφομένῳ Ὑπερὶ τῆς
 τοῦ παντὸς φύσεως ἐνέτυχον, ἐν ᾧ ἀγέννητόν τε καὶ ἄφθαρτον οὐκ ἀπε-
 φαίνετο μόνον ἀλλὰ καὶ δι' ἀποδείξεων | κατεσκεύαζε τὸν κόσμον εἶναι. p.49
 13 (4.) γενητὸν δὲ καὶ ἄφθαρτόν φασιν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Τιμαίῳ δηλοῦσθαι 16
 διὰ τῆς θεοπροποῦς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ λέγεται πρὸς τοὺς νεωτέρους θεοὺς
 ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου καὶ ἡγεμόνος· „θεοὶ θεῶν, (ὧν) ἐγὼ δημιουργὸς

- 1 τις post ὁ δέ om. M τὴν διακόσμησιν MU: τὴν om. HP (v) 2 κατὰ
 τὴν ἐκπύρωσιν M: κατὰ τῆς ἐκπυρώσεως UHP (μετὰ τῆς ἐκπυρώσεως Turn.)
 3 μήποτ'—ἐνιστάμενος om. E μήποτ' HP, μήποτε U: μηδέποτε M
 3. 4 ἐνιστάμενος Bernays: ἐπιστάμενος codd. 4 ἀγέννητον ME: ἀγέννητον UHP
 5 καταγίνωσκε E χειροκμήτων HP 6 τοσοῦτον ὁρατὸν θεόν] τὸ τοσοῦτον
 ἔργον θεοῦ E (Turn. in append.) 6—15 ἥλιον καὶ σελήνην—τὸν κόσμον
 εἶναι om. E 7 πάνθειον Mang.: πᾶν θεῖον codd. ἔλεγεν M
 8 κατακερτομῶν codd.: καὶ κατακερτομῶν v 9 πνεύμασιν] βεύμασιν Bernays
 10 ἐπικρέμασθαι Diels: ἐπικρεμάσαι U, ἐπικεκρεμάσθαι MHP (v) 11 τῶν om. MU
 δέ M 11. 12 ἀριστοτέλην codd.: Ἀριστοτέλη v 12 ἀλλὰ codd.: ἀλλὰ καὶ v
 πυθαγορείων U, πυθαγορίων M 13 συγγράμματι] γράμ(ματι) M (Bernays)
 ἐπιγραφομένου M περὶ] παρὰ HP 14 ἀγέννητον M: ἀγέννητον ceteri
 15 μόνον v (Turn.): μὲν οὖν codd. ἀποδείξεων MU: ἀποδείξεως HP (Turn.)
 16 γενητὸν ME: γεννητὸν UHP δέ] τε M ἐν Τιμαίῳ in marg. M, om. in
 textu 17—77, 6 διὰ τῆς θεοπροποῦς ἐκκλησίας—ὅτε ἐγίνεσθε συνεδίσθε om. E
 18 θεοὶ θεῶν Plato (Turn.): θεὸς θεῶν codd. ὧν Plato (Turn.): om. codd.

3 sqq. Arist. frg. 18 (ed. Rose, Lips. 1886). J. Bernays, Dialogue d. Aristoteles p. 101.

13 Ocell. Luc. I 2 δοκεῖ γάρ μοι τὸ πᾶν ἀνώλεθρον εἶναι καὶ ἀγέννητον· οἷ τε γὰρ ἦν καὶ ἔσται.

16 sqq. Plat. Tim. 41^a (cf. Rawack, De Platonis Timaeo, Berolini 1888 p. 15 ss.).

πατήρ τε ἔργων, ἅλута ἐμοῦ γε μὴ θέλοντος. τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν
 λυτόν, τό γε μὴν καλῶς ἀρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ λύειν ἐθέλειν κακοῦ.
 δι' αὐτὸ καὶ ἐπέπερ γεγέννησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἔστε οὐδ' ἅλυτοι τὸ πάμ-
 παν, οὗτι γε μὴν λυθήσεσθε γε, οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς
 5 βουλήσεως μεζζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων, οἷς
 ὅτε ἐρίγνεσθε συνεδεῖσθε.“ τινὲς δὲ οἶονται σοφίζόμενοι κατὰ Πλάτωνα 14
 γενητὸν λέγεσθαι τὸν κόσμον οὐ τῷ λαβεῖν γενέσεως ἀρχήν, ἀλλὰ τῷ,
 εἴπερ ἐρίγνετο, μὴ ἂν ἐτέρως ἢ τὸν εἰρημένον συστῆναι τρόπον, ἢ διὰ
 τὸ ἐν γενέσει καὶ μεταβολῇ τὰ μέρη θεωρεῖσθαι. βέλτιον δὲ καὶ ἀλη- 15
 10 θέστερον ὑπονοεῖν τὸ πρότερον, οὐ μόνον ὅτι διὰ παντὸς τοῦ συγγράμ-
 ματος πατέρα μὲν καὶ ποιητὴν καὶ δημιουργὸν τὸν θεοπλάστην ἐκείνον
 καλεῖ, ἔργον δὲ καὶ ἔργονον τουτονὶ τὸν κόσμον, ἀπ' ἀρχετύπου (καὶ)
 νοητοῦ παραδείγματος μίμημα αἰσθητόν, πάνθ' ὅσα ἐν ἐκείνῳ νοητὰ
 περιέχοντα αἰσθητὰ ἐν αὐτῷ, τελειοτάτου πρὸς νοῦν τελειοτάτον ἐκμα-
 15 γειν πρὸς αἰσθησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ Ἀριστοτέλης ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ 16
 Πλάτωνος, διὰ τὴν τῆς φιλοσοφίας αἰδῶ μὴδὲν ἂν ψευσάμενος, καὶ διότι
 πιστότερος οὐδεὶς ὑφηγητῇ γνωρίμου μαρτυρεῖν καὶ μάλιστα τοιούτου,
 ὅς οὐ πάρεργον ἔθετο παιδείαν ἀψικώρῳ ῥαθυμίᾳ, προσυπερβαλεῖν δὲ
 σπουδάσας τὰς τῶν παλαιῶν εὐρέσεις ἔνια τῶν ἀναγκαιοτάτων εἰς ἔκασ-
 20 τον φιλοσοφίας μέρος καινοτομήσας προσεξέυρετο. (5.) πατέρα δὲ τοῦ 17

1 ἐμοῦ γε μὴ θέλοντος scripsi (sic etiam Platonis cod. Paris. A): ἐμοῦ μὴ θέλοντος
 MHP, ἐμοῦ γε θέλοντος U (Mang.) δὴ δεθὲν Plato (Turn.): μὴ δεθὲν codd.
 1. 2 πάνλυτον U 2 τό γε] τότε U 3 δι' αὐτὸ U (Plato): διὸ MHP (v)
 3. 4 τὸ πάμπαν] τῶν πάμπαν M 4 γε μὴν] μὲν δὴ Plato λυθήσεσθαι M
 5 ἐκείνων MU: ἐκείνῳ H, ἐκείνου P 6 ὅτε HP: ὄντες MU συνεδεῖσθε

Plato (Turn.): συνεδῆσθε HP, συνεδῆσθαι U, συνδέδεσθε M (Bernays) δὲ MUE:
 δ' HP 7 γενητὸν ME: γεννητὸν UHP τὸν ante κόσμον om. U
 οὐ τὸ λαβεῖν γενέσεως ἀρχὸν M 8 ἢ ante διὰ om. P 12 καλεῖ, ἔργον
 Bernays: καλλίεργον MUE, φησιν καλλίεργον HP (Turn. Mang.) τουτονὶ] τουτουί
 Bernays καὶ add. Mang., om. codd. 13 ἐν ἐκείνῳ MU: ἐκείνῳ HPE
 (ἐκεῖνο v) 14 αἰσθητὰ om. H (Turn.) αὐτῷ] ἐαυτῷ P, αὐτῷ ceteri
 τελειοτάτου UHP: τελειοτάτον ME πρὸς νοῦν HP: πρὸς νοῦ MUE (Bernays)
 τελειοτάτον] τελειότιγα E 15 ταῦτα] ταῦτά coni. Mang. περὶ] παρὰ HP
 16 ψευσάμενος om. in lac. M 16—20 καὶ διότι—προσεξέυρετο om. E 17 ὑφηγητῇ
 Bernays: ὑφηγητῆς codd. (v) γνωρίμων M (Bernays) 18 προσυπερβαλεῖν
 codd.: προσυπερβάλλειν v 19 ἔνια τῶν] ἐνὶ αὐτῶν U, καὶ ἐνιαυτῶν mg U
 20 προσεξέυρατο U

6 cf. Doxogr. p. 485, 17.
 p. 251^b 17.

15 cf. Arist. de coelo I 10 p. 280^a 28. Phys. VIII 1

Πλατωνεύου δόγματος ἔνιοι νομίζουσι τὸν ποιητὴν Ἡσιόδον, γεννητὸν καὶ ἄφθαρτον οἰόμενοι τὸν κόσμον ὑπ' ἐκείνου λέγεσθαι, γεννητὸν μὲν, ὅτι φησὶν

„ἦτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
γαί' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,“

- 18 ἄφθαρτον δέ, ὅτι διάλυσιν καὶ φθοράν οὐ μεμνήσκεν αὐτοῦ. χάος δὲ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τόπον οἶεται εἶναι, ὅτι τὸ δεξιόμενον ἀνάγκη προὔπο-
κεῖσθαι σώματι, τῶν δὲ Στωικῶν ἔνιοι τὸ ὕδωρ παρὰ τὴν γῆσιν τοῦτομα
πεποιῆσθαι νομίζοντες. ὁποτέρως δ' ἂν ἔχῃ, τὸ γεννητὸν εἶναι τὸν
19 κόσμον ἐναργέστατα παρ' Ἡσιόδῳ μεμνήσκειται. μακροῖς δὲ χρόνοις πρότε-
ρον ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης Μωϋσῆς γεννητὸν καὶ ἄφθαρτον ἔφη τὸν p.49
κόσμον ἐν ἱεραῖς βίβλοις· εἰσὶ δὲ πέντε, ὧν τὴν πρώτην ἐπέγραψε Γένεσιν, 11
ἐν ἣ ἄρχεται τὸν τρόπον τοῦτον· „Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν

1 πλατωνεύου MU: πλατωνικοῦ HPE (v) ποιητὴν om. HP (Turn.) γεννητὸν
UHP γεννητὸν τε καὶ M (Bernays Cumont) 2 ἐπ' ἐκείνου M
γεννητὸν UHP 3 γένετ' E: ἐγένετο MUH, =γένετο P 4 γαί' E: γαῖα
MUHP εὐρύστερνος U ἕδος] εἶδος H 5 μεμνήσκει H
5. 6 δὲ ὁ UE: δ' ὁ MHP 7. 8 τῶν δὲ Στωικῶν—ὁποτέρως δ' ἂν ἔχῃ om. E
8 τὸ γεννητὸν] τὸ τοῖνον γεννητὸν E γεννητὸν UHP 9 παρ' Ἡσιόδου E
μεμνήσκειται H 10 τῶν Ἰουδαίων] τοῦ Ἰουδαίου ἔθνους E μωϋσῆς UHP:
Μωσῆς E, om. M γεννητὸν UHP ἔφη corr. (ex εἶναι vel ἔγνω?) M
11 ὧν om. MU (Bernays)

1 Πλατωνεύου: cf. schol. Dionys. Thrac. p. 224, 1 Hilg. Φασὶ δὲ τινες (Ἀβρων καὶ Φρόνυχος) ὡς οὐ δεῖ λέγειν Πλατωνικὸν βιβλίον, ἀλλὰ Πλατώνειον· Πλατωνικὸν γὰρ βιβλίον λέγεται τὸ περιέχον περὶ Πλάτωνος, ὥσπερ καὶ Φιλιππικοὶ λόγοι λέγονται εἰ περὶ Φιλίππου περιέχοντες καὶ Ὑρσηνικαὶ ἱστορίαι αἱ περὶ Ὑρσηνῶν περιέχουσαι.

3. 4 Hesiod. Theogon. 116. 117. 5sq. Arist. Phys. IV 1 p. 208^b 29 δόξειε δ' ἂν καὶ Ἡσιόδος ὀρθῶς λέγειν ποιήσας πρῶτον τὸ χάος· λέγει γοῦν „πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα γαί' εὐρύστερνος“, ὡς δέον πρῶτον ὑπάρξει χώραν τοῖς οὐσί, διὰ τὸ νομίζειν, ὥσπερ οἱ πολλοί, πάντα εἶναι πῶς καὶ ἐν τόπῳ. cf. [Arist.] de Melisso 2 p. 976^b 15 (συνδοκεῖ) εἶναι τι κενόν, οὐ μέντοι τοῦτό γέ τι σῶμα εἶναι, ἀλλ' οἷον καὶ ὁ Ἡσιόδος ἐν τῇ γενέσει πρῶτον τὸ χάος φησὶ γενέσθαι, ὡς δέον χώραν πρῶτον ὑπάρχειν τοῖς οὐσιν, τοιοῦτον δὲ τι καὶ τὸ κενόν, οἷον ἀγγεῖον τι ἀνὰ μέσον εἶναι ζητοῦμεν. Sext. Emp. adv. Mathem. X 11 οἱ τε παλαιοὶ καὶ τὰ ὅλα διακοσμήσαντες ἀρχὴν τῶν πάντων ὑπέθετον τόπον, κἀντεῦθεν ὀρμηθεὶς ὁ Ἡσιόδος ἀνεφώνησεν· „ἦτοι—ἀσφαλὲς αἰεὶ“, χάος λέγων τὸν χωρητικὸν τῶν ὅλων τόπον· μὴ ὑποκειμένου γὰρ τούτου, οὔτε γῆ οὔτε ὕδωρ οὔτε τὰ λοιπὰ τῶν στοιχείων, οὐχ ὁ σύμπας κόσμος ἐδύνατο συστήναι. Pyrrh. Hypotyp. III 121 ... ἔτι καὶ τῶν ἀρχαίων ἀκούων λεγόντων „ἦτοι μὲν γὰρ πρῶτα χάος ἐγένετο“. εἶναι γὰρ φασὶ χάος τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ χωρητικὸν αὐτὸν εἶναι τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων. εἰ γε μὴν ἔστι τι σῶμα, φασὶν, ἔστι καὶ ὁ τόπος· ἄνευ γὰρ τούτου οὐκ ἂν εἴη τὸ σῶμα. 7 cf. Cornut. Theol. c. 17 (p. 28, 7 Lang) ἔστι δὲ χάος μὲν τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως γενόμενον ὕγρον, ἀπὸ τῆς γῆσεως οὕτως ὠνομασμένον. Schol. Apollon. Rh. I 498 καὶ Ζήνων δὲ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ χάος ὕδωρ εἶναι φησιν (Zeno frg. 103. 104 Arnim).

καὶ τὴν γῆν· ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος“ (Gen. 1, 1. 2.),
 εἶτα προσελθὼν ἐν τοῖς ἔπειτα μηνύει πάλιν, ὅτι ἡμέραι καὶ νύκτες καὶ
 ὥραι καὶ ἐνιαυτοὶ σελήνη τε καὶ ἥλιος, οἱ χρόνου μετρήσεως φύσιν
 ἔδειξαν, μετὰ τοῦ παντός οὐρανοῦ μοίρας ἀθανάτου λαχόντες διατελοῦσιν
 5 ἄφθαρτοι (cf. Gen. 1, 14. 8, 22).

Τοὺς δὲ ἀγέννητον καὶ ἄφθαρτον κατασκευάζοντας λόγους ἔνεκα τῆς 20
 πρὸς τὸν ὁρατὸν (θεὸν) αἰδοῦς προτέρους ταχτέον οἰκίαν ἀρχὴν λαβόντας.
 ἅπασιν τοῖς φθορὰν ἐνδεχομένοις αἰτίαι διτταὶ τῆς ἀπωλείας, ἡ μὲν ἐντός,
 ἡ δὲ ἐκτός, προϋπὸκινεῖται· σίδηρον γοῦν καὶ χαλκὸν καὶ τὰς τοιουτοτρό-
 10 πους οὐσίας εὖροις ἂν ἀφανιζόμενας ἐξ ἑαυτῶν μὲν, ὅταν ἐρπηνώδους
 νοσήματος τρόπον ἵος ἐπιδραμῶν διαφάγη, πρὸς δὲ τῶν ἐκτός, ὅταν
 ἐμπιπραμένης οἰκίας ἢ πόλεως συναναφλεχθεῖσαι τῇ πυρὸς βιαίῃ ῥιπῇ
 διαλυθῶσιν· ὁμοιουτρόπως δὲ καὶ ζῷοις ἐπιγίνεται τελευτὴ νοσήσασιν μὲν
 ἐξ ἑαυτῶν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐκτός σφαττομένοις ἢ καταλεινομένοις ἢ ἐμπιπρα-
 15 μένοις ἢ θάνατον οὐ καθαρὸν τὸν δι' ἀγρόνης ὑπομένουσιν. εἰ δὲ 21
 φθείρεται καὶ κόσμος, ἐξ ἀνάγκης ἦτοι ὑπὸ τινος τῶν ἐκτός ἢ πρὸς
 τινος τῶν ἐν αὐτῷ διαφθαρήσεται δυνάμεων· ἀμύχανον δ' ἐκάτερον·
 ἐκτός μὲν γὰρ οὐδὲν ἐστι τοῦ κόσμου, πάντων εἰς τὴν συμπλήρωσιν

1—5 ἡ δὲ γῆ—διατελοῦσιν ἄφθαρτοι om. E 4 ἔδειξαν scripsi: ἐδέξαντο codd.;
 ἐδείξαντο conl. Mang. (v. infra p. 89, 4. de opif. mundi § 60. leg. alleg. I § 2. de
 spec. leg. I § 90) 6 ἀγέννητον UHP κατασκευάζοντας λόγους om. U
 ἔνεκα—αἰδοῦς (7) om. E τῆς] τοῦ U 7 τὸν ὁρατὸν U: τὸ ὁρατὸν MHP (v)
 θεὸν add. Bernays αἰδοῦς HP: αἰδοῦς MU προτέρους ταχτέον ME:
 ταχτέον προτέρους UHP (v) οἰκίαν] ὅσαν conl. Cumont 8 ἅπασιν δὲ E
 αἰτίαι H 9 γοῦν MUE: οὖν HP (v) χαλκοῦν H 10 ἐρπηνώδους UE
 11 νοσήματα M διαφάγοι E τῶν ἐκτός] τὸν ἐκτός M 12 ῥιπῇ M:
 ῥοπή UHPE 13 διαλυθῶσιν] διαλῶσιν Turn. νοσήσασιν] νοσήμασι UE
 14 ἡ καταλεινομένοις om. HP (om. Turn. in textu, add. in append.) καταλευ-
 ομένοις Turn. (Mang. in Corrig.): καὶ λευομένοις UE, καὶ κελευομένοις M
 15. 16 εἰ δὲ φθείρεται U: εἰ δὲ φθείρεται ME (Mang. Bernays Cumont), εἰ διαφθεί-
 ρεται HP, εἰ διαφθαρήσεται L (Turn.) 16 κόσμος] ὁ κόσμος E 17 δια-
 φθαρήσεται MUE: φθαρήσεται HP (v) δε M

6 sqq. Arist. frg. 19 (ed. Rose, Lips. 1886). 15 sqq. Ocell. Luc. I 11 εἰ δὲ καὶ
 δοξάζει τις αὐτὸ (τὸ πᾶν) φθείρεσθαι, ἦτοι ὑπὸ τινος τῶν ἔξω τοῦ παντός φθαρήσεται
 δυναστεύμενον ἢ ὑπὸ τινος τῶν ἐντός. οὔτε δ' ὑπὸ τινος τῶν ἔξωθεν — ἐκτός γὰρ τοῦ
 παντός οὐδέν· τὰ γὰρ ἄλλα πάντα ἐν τῷ παντὶ καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν ὁ κόσμος —
 οὔτε ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ· δεήσει γὰρ ταῦτα μειζονά τε καὶ δυναμικώτερα εἶναι τοῦ παντός·
 τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθές· ἄγεται γὰρ τὰ ἄλλα πάντα ὑπὸ τοῦ παντός, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ
 σφύζεται καὶ συνήρμωσται καὶ βίον ἔχει καὶ ψυχὴν. εἰ δὲ οὔτε ὑπὸ τινος τῶν ἔξωθεν οὔτε
 ὑπὸ τινος τῶν ἐνδοθεν φθαρήσεται τὸ πᾶν, ἄφθαρτος ἄρα καὶ ἀνώλεθρος ὁ κόσμος.

αὐτοῦ συναρμισθέντων· οὕτως γὰρ εἰς τε ἔσται καὶ ὅλος καὶ ἀγήρω, εἰς μὲν διὰ τὸ ἀπολειφθέντων τινῶν ἕτερον ἂν τῷ νῦν ὄντι γενέσθαι ὁμοιον, ὅλος δὲ ἕνεκα τοῦ σύμπασαν τὴν οὐσίαν εἰς αὐτὸν ἐξανηλωσθαι, ἀγήρω δὲ καὶ ἄνσος, ἐπειδὴ τὰ νόσοις καὶ γήρα σώματα ἀλωτὰ θερμότησι καὶ ψύξεσι καὶ ταῖς ἄλλαις ἐναντιότησι προσεπιπιπούσαις ἔξωθεν ἰσχυρῶς ἀνατρέπεται, ὧν οὐδεμία δύναμις ἀποδρᾶσα κυκλοῦται καὶ ἐπιτίθεται, πασῶν, μηδενὸς ἀποστατούντος μέρους, ὁλοκλήρων ἐγκατελειγμένων εἴσω. εἰ δ' ἄρα τί ἐστιν ἐκτός, πάντως ἂν εἴη κενόν. ἡ ἀπαθής 5
 22 φύσις, ἣν ἀδύνατον παθεῖν τι ἢ ὁρᾶσαι. καὶ μὴν οὐδὲ ὑπὸ τινος αἰτίας διαλυθήσεται τῶν ἐντὸς αὐτοῦ· πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ τοῦ ὅλου τὸ μέρος 10 καὶ μείζον ἔσται καὶ κραταιότερον, ὅπερ ἐστὶν ἀτοπώτατον· ὁ γὰρ κόσμος ἀνυπερβλήτω κράτει | χρώμενος ἄγει τὰ πάντα μέρη, πρὸς μηδενὸς αὐτῶν p. 49 ἀγόμενος· ἔπειτα δέ, ὅτι διττῶν οὐσῶν φθορᾶς αἰτιῶν, τῆς μὲν ἐντὸς τῆς δὲ ἐκτός, ἡ τὴν ἐτέραν οἶά τε ὑπομένειν. δεκτικὰ καὶ τῆς ἐτέρας
 23 ἐστὶ πάντως. σημεῖον δέ· βοῦς καὶ ἵππος καὶ ἄνθρωπος καὶ τὰ παρα- 15 πλήσια ζῷα, διότι πέφυκεν ἀναιρεῖσθαι ὑπὸ σιδήρου, καὶ νόσῳ τελευτήσει· χαλεπὸν γὰρ μᾶλλον δὲ ἀδύνατον εὑρεῖν, ὅ τι τὴν ἔξωθεν αἰτίαν πεφυκός
 24 ὑπομένειν τῆς φθορᾶς ἄδεκτον ἔσται | κατὰ τὸ παντελὲς τῆς ἔνδοθεν. ἐπειδὴ p. 49 τοίνυν ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἐκτός φθαρησόμενος ἐδείχθη ὁ κόσμος, τῷ μὴδὲν ἔξω καταλελειφθαι πάντως, οὐδ' ὑπὸ τινος τῶν ἐν αὐτῷ, διὰ τὴν 20

1 οὕτως MU: οὕτω HPE τε E: τοι MUHP ἔσται] ἐστι E καὶ ante ἀγήρω om. M 2—3 εἰς μὲν—ἐξανηλωσθαι] εἰς μὲν καὶ ὅλος διὰ τὴν προειρη-
 μένην αἰτίαν E 3 ὅλος] ὅλος H εἰς αὐτόν] εἰς ἑαυτόν MHP, εἰς αὐτοῦ U
 4 τὰ νόσοις om. U 5 ψύξεσι MHPE: ψυχρότητι U (Mang.) ἐναντιότησι

MHP: ἐναντιώσεσι UE προσεπιπιπούσαις HP, προσεπιπιπούσαις U: προσεπιπιπούσαις
 M (Bernays Cumont), πρὸς ἐπιπιπούσαις E 6 ἀποδρᾶσα E: ἀποδράσασα MUHP
 (Cumont) 7 πασῶν Mang.: παθῶν codd. (ἄτε) μηδενὸς conl. Mang.
 ἀποστατούντος] ἀποστάντος HP ὁλοκλήρων] ἀλλ' ὁλοκλήρων E 8 τί] τίς P
 πάντως] παντός M κενόν] κενός E ἡ ἀπαθής MU: ἡ ἀπαθής PE, ἡ ἡ
 ἀπαθής H (v) 10 πρῶτον Mang. (sic iam E cod. b): πρότερον codd.
 τὸ ὅλον τοῦ μέρους M 12 τὰ πάντα μέρη UE: πάντα om. MHP (Turn.)
 13 ἔπειτα δέ, ὅτι scripsi: ἔπειτα διότι codd. φθορᾶς αἰτιῶν MHP: τῶν φθορᾶς
 αἰτιῶν E, αὐ τῶν φθορᾶς αἰτιῶν U 14 τῆς δ' U οἶά τε Mang.: οἰεταί
 codd.: εἰώθεν conl. Turn. in append. 15 βοῦς, ἵππος, ἄνθρωπος E
 17 χαλεπὸν γὰρ—τῆς ἔνδοθεν (18) om. E γὰρ] μὲν γὰρ U μᾶλλον δ' U
 ὅ τι τὴν Buecheler: νοητὴν MU, ὅ τὴν νοητὴν HP (v): ὅ τὴν Bernays
 18—89, 11 κατὰ τὸ παντελὲς — τὸ μὴδὲ χρόνον post 97, 3 συνεπιγραφάμενος tradunt codd.,
 huc reduxit Bernays 18 τῆς ἔνδοθεν] τοῖς ἔνδοθεν H (v) 19 post τοίνυν
 add. ἡ σύνταξις· ἄτε μηδενὸς ὑπολειφθέντος μέρους ὡς βιασθῆναι HP (v): est scholion
 quod pertinet ad p. 95, 20. 21

προεπιλογισθεῖσαν ἀπόδειξιν, καθ' ἣν τὸ ἄλωτὸν τῇ ἐτέρᾳ τῶν αἰτιῶν
καὶ τὴν ἐτέραν ἐπεφύκει δέχεσθαι. (11.) μαρτύρια δὲ καὶ τὰ ἐν 25
Τιμαίῳ περὶ τοῦ τὸν κόσμον ἄνοσον εἶναι καὶ μὴ φθαρησόμενον τάδε·
„τῶν δὲ δὴ τεττάρων ἐν ὄλον ἕκαστον εἰληφεν ἡ τοῦ κόσμου σύστασις·
5 ἐκ γὰρ πυρὸς παντὸς ὕδατος τε καὶ ἀέρος καὶ γῆς συνέστηκεν αὐτὸν ὁ
συνιστάς, μέρος οὐδὲν οὐδενὸς οὐδὲ δυνάμιν ἐξωθεν ὑπολιπών, τάδε
διανοηθεῖς· πρῶτον μὲν, ἵνα ὄλον ὅτι μάλιστα ζῶον, τέλειον ἐκ τελείων 26
μερῶν, εἴη· πρὸς δὲ τούτοις ἐν, ἅτε οὐχ ὑπολειμμένων ἐξ ὧν ἄλλο
τοιούτου γένοιτο· ἄν· ἔτι δέ, ἵνα ἀγῆρων καὶ ἄνοσον ἦ, κατανοῶν ὡς
10 συστάτῳ σώματι θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ πάνθ' ὅσα δυνάμεις ἰσχυράς ἔχει
περιστάμενα ἐξωθεν καὶ προσπίπτοντα ἀκαίρως λυπεῖ καὶ νόσους καὶ
γῆρας ἐπάγοντα φθίνειν ποιεῖ. διὰ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν λογισμὸν τόνδε
θεὸς ὄλον ἐξ ὄλων ἀπάντων τέλειον καὶ ἀγῆρων καὶ ἄνοσον αὐτὸν
ἐτεκτῆνατο.“ τοῦτο μὲν δὴ παρὰ Πλάτωνος πρὸς τὴν ἀφθαρσίαν τοῦ 27
15 κόσμου μαρτύριον εἰλήφθω, τὸ δ' ἀγέννητον παρὰ τῆς φυσικῆς ἀκολουθίας·
ἔπεται μὲν γὰρ τῷ γενομένῳ διάλυσις, ἀφθαρσία δὲ τῷ ἀγενήτῳ· ἐπεὶ
καὶ ὁ τὸ τρίμετρον ἐκεῖνο ποιήσας

„τό τοι γενόμενον κατθανεῖν ὀφείλεται“

δοκεῖ μὴ ἀπὸ σκοποῦ, συνεῖς ἀκολουθίαν τῶν αἰτιῶν τῆς <γενέσεως καὶ
20 τῆς> φθορᾶς, *** ὧδ' ἔχει.

2 καὶ τὴν ἐτέραν]	καὶ τῇ ἐτέρα M	μαρτυρία M (Bernays)	3 τάδε]	εἶναι
H (Turn.)	4 δὴ om. U	ἕκαστον om. M	ἕκαστον εἰληφεν	ὄλον
transp. UE	6 ἀπολιπών E	8 ὑπολειμμένων M,	ὑπολειμμένων UE	
9 τοιούτου UE (Plato):	τοιούτου MHP	ἀγῆρων HP:	ἀγῆρω MUE	9. 10 ὡς
συστάτῳ Plato (συστατῷ Bernays):	ὡς τὰ τῷ codd.	10 ἔχει ἰσχυράς	transp. UE	
11 ante περιστάμενα add. καὶ E	λυπεῖ codd.: λύει v (Plato)	11. 12 καὶ		
γῆρας]	γῆράς τε Plato	12 διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν E (διὰ δὴ τὴν αἰτίαν Plato)		
13 ὄλον] ἐν ὄλον Plato	ἐξ ὄλων ἀπάντων]	ὄλων ἐξ ἀπάντων Plato	ἀπάντων	
om. HP (Turn.)	ἀγῆρων P, ἀγείρων H:	ἀγῆρω MUE	14 παρὰ]	περὶ U
ἀφθαρσίαν] ἀμαρτίαν U	15 εἰλήφθαι M	ἀγέννητον UHP	ἀκολου-	
θίας Mang.: ἀληθείας codd.	16 ἀγενήτω E:	ἀγεννήτω MUHP	17 τρίμετρον M	
18 τό τοι γενόμενον]	τῷ τοι γενομένῳ conl. Mang.	κατθανεῖν MPE:	κατατθανεῖν H,	
κατατθανεῖν U	19 μὴ] μὲν E	συνεῖς Bernays:	συνθεῖς codd.	
ἄλλ' ἀκολουθίαν E	τῶν αἰτιῶν MU:	om. HPE	19. 20 γενέσεως καὶ τῆς add.	
Bernays	20 ὧδ' ἔχει HE,	ὧδε ἔχει MP:	ὧδε ἔχῃ U (ὧδ' ἔχειν v):	<μαρτυρεῖν ὅτι>
ὧδ' ἔχει conicio:	(ὧδε λέγειν. καὶ αὐτὴ μὲν ἡ ἀπόδειξις)	ὧδ' ἔχει conl. Bernays,	(ὁμο-	
λογεῖν ὅτι) ὧδ' ἔχει Buecheler,	ὧδ' εἰπεῖν Cumont			

4 sqq. Plat. Tim. 32c.

18 versus ignoti poetae; cf. Eur. Alc. 419 ὡς πᾶσιν
ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται et 782 βροτοῖς ἅπασιν κατθανεῖν ὀφείλεται.

Philonis opera vol. VI.

- 28 Ἐτέρως δέ ἐστι τοιόνδε· | πάνθ' ὅσα τῶν συνθέτων φθίρεται, διά- p. 4
 λυσιν εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη λαμβάνει· διαλύσεις δ' οὐδὲν ἦν ἄρα ἢ πρὸς
 τὸ κατὰ φύσιν ἐκάστων ἐπάνοδοι, ὥστε κατὰ τοῦναντίον ἢ σύνθεσις εἰς
 τὸ παρὰ φύσιν τὰ συνελθόντα βεβιάσται. καὶ δὴ τὰδ' οὕτως ἔοικεν ἀψευ-
 29 δέστατα ἔχειν. ἄνθρωποι γὰρ ἀπὸ τῶν τεττάρων στοιχείων, ἃ δὴ ὅλα 5
 τοῦ παντός ἐστιν οὐρανοῦ, γῆς, (ὑδατος), ἀέρος τε καὶ πυρός, βραχέα τὰ
 μέρη δανεισάμενοι συνεκράθημεν· τὰ δ' ἀνακραθέντα τῆς κατὰ φύσιν
 θέσεως ἐστέρηται, θερμότητος μὲν τῆς ἀνωφοίτου κατω(σθείσης), τῆς δὲ
 γεώδους καὶ βάρους ἐχούσης οὐσίας ἐπελαφρισθείσης καὶ τὸν ἄνω τόπον
 30 ἀντιλαβούσης, ὃν τὸ γεωδέστατον τῶν ἐν ἡμῖν ἐπέσχεκε κεφαλῇ. δεσμῶν 10
 δὲ φαυλότατος ὃν ἔσφιγξε βία, βαιὸς καὶ ὀλιγοχρόνιος· ῥήγνυται γὰρ
 θᾶττον ὑπὸ τῶν δεθέντων, ὅτε ἀπαυχενίζοντων διὰ πόθον [ὑπὸ] τῆς
 κατὰ φύσιν κινήσεως, πρὸς ἣν σπεύδοντα μετανίσταται· κατὰ γὰρ τὸν
 τραγικὸν

„χωρεῖ δ' ὀπίσω

15

τὰ μὲν ἐκ γαίης φύντ' εἰς γαῖαν

- 1 ἐτέρως] ἐτέρω E δέ ἐστι ME: δ' ἐστὶ UHP πάνθ' om. Turn.
 2 δὲ E 2. 3. πρὸς τὸ Buecheler: πρὸς τὰ HP (v), πρὸς τὴν MUE 3 ὥστε
 om. in lac. M; ὥσπερ coni. Buecheler ἢ σύνθεσις codd.: ἢ σύνθεσις Diels
 (Cumont), ἢ σύνθεσις Rose, ἢ σύνθεσις tamquam glossema secludit Gomperz
 4 βεβιάσται H καὶ δὴ τὰδ' Buecheler: καὶ δὴτα codd. (καὶ δὴλα L Turn.)
 5 τεσσάρων E 6 ἐστὶ M οὐρανοῦ secludit Cumont; sed cf. p. 87, 13. 89, 5
 ὑδατος add. Bernays 6. 7 τὰ μέρη MUHP: τὰ om. E (L Turn.) 7 συνεκρά-
 θημεν MUHP: συνεκράθησαν E 7. 8 τῆς κατὰ φύσιν θέσεως MUE: τῆς κατὰ φύσεως
 HP, τῆς κινήσεως L (v, τῆς κατὰ φύσιν κινήσεως Mang. in Corrig.) 8 θερμότητος
 M: θερμότης UHE (v), evan. in P 8. 9 κατω(σθείσης), τῆς δὲ γεώδους Diels
 (Cumont): κάτω δὲ τῆς γεώδους codd.: κάτω (φερομένης), τῆς δὲ γεώδους Bernays;
 κάτω (βιασθείσης), τῆς δὲ γεώδους Rose alteram Bernaysii coniecturam secutus; ψυχρότης
 δὲ τῆς γεώδους Turn., ψυχρότης δὲ τῆς κάτω· γεώδους Mang. 10 ἀντιλαβούσης]
 ἐπιλαβούσης M (Bernays) ὃν U: ὧν MHPE; ὥστε Cumont ἐπέσχεκε U,
 ἐπέσχεκεν M: ἐπέσχεμεν H, ἐπέσχομεν P, ἐπέσχε E κεφαλῇ P; ἐν κεφαλῇ Cumont
 δεσμῶν] δεσμῶν HP, δεσμὸς E 11 δὲ om. P βαιὸς Mang.: βίαιος MUHP,
 βίαιός ἐστι E γάρ] μὲν γὰρ HP (Turn.) 12 ἀπαυχενίζοντων UE: ἀπαυ-
 χενίζόντων MHP ὑπὸ secludit Mang. 13 σπεύδοντα MUE: σπεύδοντες
 HP (Turn.) 16 γαίης UE: γαίης M, τῆς HP φύντες γαῖαν M
 εἰς] ἐς codd. (v)

1 sqq. Arist. frg. 20 (ed. Rose, Lips. 1886).

7 δανεισάμενοι: Plato Tim. 42 e

... πυρός καὶ γῆς ὑδατός τε καὶ ἀέρος ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μόρια.

15 sqq. Eur. frg. 839, 8—14 Nauck²; cf. Heraclit. Alleg. Hom. c. 22. Marc. Antonin. VII 50. Plut. de plac. philos. V 19 p. 908 d.

τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου βλαστόντα γονῆς
εἰς οὐράνιον πόλον ἦλθε πάλιν·
θυγήσκει δ' οὐδὲν τῶν γιγνομένων,
διακρινόμενον δ' ἄλλο πρὸς ἄλλο
μορφὴν ἰδίαν ἀπέδειξεν.“

τοῖς μὲν δὴ φθειρομένοις ἅπασιν νόμος ἀναγέγραπται καὶ θεσμός οὗτος, 31
ὅποτε μὲν ὑφέστηκε τὰ συνεληλυθότα ἐν τῇ κράσει, πρὸ τῆς κατὰ φύσιν
τάξεως ἀταξίας ἀντιμετελιγμένοι καὶ πρὸς τοὺς ἐναντίους τύπους μετανί-
στασθαι, ὡς τρόπον τινὰ ξενιτεύειν δοκεῖν, ὅποτε δὲ διαλύοιτο, πρὸς τὴν
οἰκείαν τῆς φύσεως λήξιν ἀνακάμπειν. (12.) ὁ δὲ κόσμος ἀμέτοχος 32
τῆς ἐν τοῖς λεχθεῖσιν ἀταξίας ἐστίν. ἐπεὶ, φέρε, θεασώμεθα· φθειρομένου
τὰ μέρη νυνὶ μὲν ἀνάγκη τετάχθαι τὴν παρὰ φύσιν ἕκαστα χώραν·
τοῦτο δὲ ὑπονοεῖν οὐκ εὐαγές· ἀρίστην γὰρ θέσιν καὶ τάξιν ἐναρμόνιον
τὰ τοῦ κόσμου μέρη πάντα εἴληχεν, ὡς ἕκαστον καθάπερ πατρίδι φιλοχω-
ροῦν μὴ ζητεῖν ἀμείνω μεταβολήν. διὰ τοῦτο γῆ μὲν ὁ μεσαίτατος 33
ἀπενεμήθη τόπος, ἐφ' ἣν πάντα τὰ γεώδη, καὶ ἀναρρίψης, καταφέρεται —
M. τὸ δ' ἐστὶ | σημεῖον χώρας τῆς κατὰ φύσιν· ἐνθα γὰρ μὴ ὑπὸ βίας
ὅτιοῦν ἐνεχθὲν ἴσταται καὶ ἡρεμεῖ, τὸν οἰκεῖον εἴληχε χώρον — ὕδαρ
ὃ ἐπὶ γῆν ἀνακέχυται [δεύτερον], ἀῆρ δὲ καὶ πῦρ ἀπὸ τοῦ μέσου πρὸς
20 τὸν ἄνω κεχώρηκεν, ἀῆρ μὲν τὸν μεθόριον ὕδατος καὶ πυρὸς κληρωσά-
μενος τόπον, πῦρ δὲ τὸν ἀνωτάτω· διὸ καὶ ἀναψάμενος δᾶδα πρὸς γῆν

1 ἀπ' αἰθερίου v (Turn.): ἀπ' αἰθρίου UHPE, ἀπ' .. θρίου (αι om. in lac.) M
βλαστόντα] βλαστάνοντα codd. (v) γονῆς Mang.: γῆς MUHP, om. E
3 γιγνομένων E: γινομένων MUHP 4 δὲ M πρὸς ἄλλο codd.: πρὸς ἄλλου
Nauck, πρὸς ἄλλω Bernays 5 ἰδίαν] ἐτέραν Philo aliis locis ἀπέδειξεν M:
ἀπέδειξε UHPE 6 φθειρομένοις] γινομένοις conl. Mang. θεσμός] δεσμός E
8 ἀντιμετελιγμένοι MUE: μετελιγμένοι HP (v) 11 ἐπεὶ] ἐπεὶ δὲ M φέρε
ex φθεῖρε corr. M 12 τὴν HP: om. MUE παρὰ] περὶ M 13 δ' U
εὐαγές] ἀγεννές E 14 εἴληχε πάντα transp. M (Bernays), πάντα om. E
14. 15 φιλοχωροῦν] ἐμφιλοχωροῦν conl. Mang. 15 ἀμείνω μεταβολήν] τὴν εἰς
ἀμείνω μεταβολήν conl. Mang., ἀμείνω μεταβολῇ Buecheler, εἰς ἀμείνω μεταβολήν Rose;
sed cf. Cumontii indicem s. v. μεταβολή γῆ μὲν] γῆν M 16 ἐφ' ἣν v
(Turn.): ἐφ' ἣ codd. τὰ γεώδη UHE: τὰ om. MP (Bernays) καὶ ἀναρ-
ρίψης M, καὶ ἀναρρίψης τι τῶν γεωδῶν E καταφέρεται] κάτω φέρεται E
17 τὸ δ' ἐστὶ MUE: τότε δ' ἐστὶ HP (τόδε δ' ἐστὶ v) μὴ om. U
18 ὅτιοῦν M ἐνεχθὲν] ἀνεχθὲν M εἴληχε χώρον MUE: εἴληψε τόπον
HP (Turn.) 19 δεύτερον seclusi πῦρ] γῆ U 20 τὸν ἄνω MUE:
τὸ ἄνω HP (Turn.) τὸ μεθόριον H 21 τόπον fortasse post κεχώρηκεν (l. 20)
transponendum putat Cumont τὸν ἀνωτάτω MP: τῶν ἀνωτάτω H, τὸν ἀνωτάτω
UE καὶ ἀναψάμενος H: καὶ ἀναψάμενος M, καὶ ἀψάμενος UPE

καταφέρης, ἡ φλόξ οὐδὲν ἤττον ἀντιβιάσεται καὶ πρὸς τὴν φυσικὴν τοῦ
 34 πυρὸς κίνησιν ἐπικουφίσασα αὐτὴν ἀναδραμεῖται. εἰ δὲ φθορᾶς μὲν αἴτιον
 ἡ παρὰ φύσιν τάξις τῶν ἄλλων [ἔχει] ζώων, ἐν δὲ τῷ κόσμῳ κατὰ
 φύσιν ἕκαστα τῶν μερῶν διατέτακται τὰς οἰκείας διακληρωσάμενα
 χώρας, ἐνδίκως ἂν λέγοιτο ὁ κόσμος ἀφθαρτος.

35 Ἔτι τοίνυν ἐκεῖνο παντὶ τῷ θῆλον, ὅτι φύσις ἐκάστη διατηρεῖν καὶ
 διασφῆζειν, εἰ δ' οἷόν τε εἶη, καὶ ἀθανατίζειν ἕκαστα ὧν φύσις ἐστὶν ἐσπού-
 δακεν, ἡ μὲν ἐν τοῖς δένδροις τὰ δένδρα, ἡ δ' ἐν τοῖς ζώοις τῶν ζώων
 36 ἕκαστον. ἐξασθενεῖ δὲ ἡ ἐπὶ μέρους ἀναγκαίως ἄγειν πρὸς αἰδιούτητα·
 ἡ γὰρ ἔνδεια ἡ φλογμὸς ἡ κρυμὸς ἡ μυρία ἄλλα τῶν εἰωθότων ἐπισυνί- 10
 στασθαι κατασκήφαντα διέσεισε καὶ διέλυσε τὸν συνέχοντα δεσμὸν καὶ
 τέλος κατέρρηξε· τοιοῦτον δ' εἰ μὴδὲν ἐφῆδρευεν ἔξω, κἂν ὅσον ἐφ'
 37 αὐτῇ πάντα μικρά τε αὐτὴ καὶ μεγάλα ἀτήρῳ διεφύλαττεν. ἀναγκαῖον
 οὖν καὶ τὴν τοῦ κόσμου φύσιν γλίχεσθαι τῆς τοῦ ὅλου διαμονῆς· οὐ γὰρ
 δὴ τῶν ἐπὶ μέρους ἐστὶ χεῖρων, ὥς ἀποδιδράσκουσα καὶ λιποτακτοῦσα 15
 νόσον ἀνθ' ὑγείας καὶ φθορὰν ἀντὶ σωτηρίας παντελοῦς ἐπιχειρεῖν
 τεχνάζειν, ἐπειδὴ

„πασῶν ὑπὲρ ἧ γε κάρη ἔχει ἡδὲ μέτωπα,
 ρεῖα τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δὲ τε πᾶσαι.“

ἀλλ' εἰ τοῦτ' ἀληθές ἐστι, φθορὰν ὁ κόσμος οὐ δέξεται. διὰ τί; ὅτι 20
 ἡ συνέχουσα φύσις αὐτὸν ἀήττητός ἐστι κατὰ πολλὴν ἰσχύος ῥώμην,
 38 τῶν ἄλλων ὅσα βλάπτειν ἔμελλον ἀπαξαπάντων ἐπικρατοῦσα. διὸ καὶ
 Πλάτων εὖ „ἀπήγει τε γὰρ“ φησὶν „οὐδὲν οὐδὲ προσήγει αὐτῷ ποθεν·

- 1 καταφέρης ex καταφέροις (vel καταφέρεις) corr. M, καταφερῆς U 2 ἐπικου-
 φίσασαν M αὐτὴν codd. 3 τάξις mg U²: κατὰ codd., κίνησις v (Turn.)
 ἔχει seclusi ἔχη H 4 διακληρωσάμενοι H 6 παντὶ τῷ MUPE:
 παντὶ τῷ H (τῷ om. Turn.) 7 εἶη] ἦν E ἡ φύσις Turn.
 8 ἡ δ'] εἰ δ' M 9 δὲ ἡ M: δ' ἡ HP, δὴ UE infinitivus ἄγειν post ἐξα-
 σθενεῖν, quod absolute poni solet, suspectus 11 διέλυσε] διεχώλυσε L (Turn.)
 12 κατέρρηξεν U τοιοῦτον—πάντα (13) om. UE δ' εἰ HP: δεῖ M
 ἀφῆδρευεν M 12. 13 ἐφ' αὐτῇ M 13 πάντα om. v αὖ] οὖν M
 διεφύλαττεν v (Turn.): διαφυλάττειν codd. 14 καὶ post οὖν om. E
 γλίχεσθε P τὴν ὅλου διαμονὴν E 15 ἐπὶ μέρη E λιποτακτοῦσα
 codd. (v) 16 ὑγείας M: ὑγείας UHPE 18 πασῶν Turn. (sed corr. in
 append.) ἡ γε] ἦδε E 19 ρεῖα τ' Mang. (ex Homero): ρεῖα δ' codd.
 20 τοῦτο U 22 ἀπαξαπάντων MUE: ἀπάντων HP (v) 23 εὖ ἀπήγει τε γὰρ
 om. E ἀπήγει τε M: ἀπήγχε H, ἄπιτε U, evan. in P οὐδὲν οὐδὲ M:
 οὐδὲν οὔτε UHPE προσήγει M: προσεῖη UPE, προσήγει H

οὐδὲν γὰρ ἦν. αὐτὸ γὰρ ἑαυτῷ τροφήν τὴν ἑαυτοῦ φθίσιν παρέχον καὶ
πάντ' ἐν ἑαυτῷ καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ πάσχον καὶ ὁρῶν ἐκ τέχνης γέγονεν·
ἡγήσατο γὰρ αὐτὸ ὁ συνθεὶς αὐταρκες ὃν ἄμεινον ἔσσεσθαι μᾶλλον ἢ
προσδεῖς <ἄλλων>.“

- 5 (13.) Ἀποδεικτικώτατός γε μὴν καὶ αὖτις ὁ λόγος ἐστίν, ἐφ' ᾧ 39
μυρίους οἶδα σεμνυνομένους ὡς ἡκριβωμένην καὶ πάνυ ἀνεξέλεγκτον.
11. πυνθάνονται γάρ· τίνος ἕνεκα τὸν κόσμον φθερεῖ ὁ θεός; ἤτοι γὰρ |
ὕπερ τοῦ μηκέτι κοσμοποιῆσαι ἢ ὕπερ τοῦ ἔτερον κατασκευάσαι. τὸ μὲν 40
δὴ πρότερον ἀλλότριον θεοῦ· πρὸς τάξιν γὰρ ἀταξίαν μεταβάλλειν δέον,
10 οὐ πρὸς ἀταξίαν τάξιν· εἴτα δ' ὅτι καὶ μετάνοιαν πάθος καὶ νόσημα
δέξεται ψυχῆς· ἔδει γὰρ ἢ μὴ κοσμοποιῆσαι τὸ παράπαν ἢ κρίνοντα
πρέπον αὐτῷ τὸ ἔργον χαίρειν τῷ γενομένῳ. τὸ δὲ δευτερον ἄξιον οὐ 41
βραχείας ἐρεύνης. εἰ γὰρ ἔτερον ἀντὶ τοῦ νῦν ὄντος κατασκευάσει,
πάντως ὁ γεόμενος ἢ χειρῶν ἢ ὁμοιος ἢ κρείττων ἀποτελεσθήσεται·
15 ὦν ἕκαστον ἐπιληπτον. εἰ μὲν γὰρ χειρῶν ὁ κόσμος, χειρῶν καὶ ὁ
δημιουργός. ἀμώμητα δὲ καὶ ἀνεξέλεγκτα καὶ ἀνεπανόρθωτα τὰ τοῦ
θεοῦ τελειοτάτη τέχνη καὶ ἐπιστήμη δημιουργηθέντα·

„οὐδὲ“ γὰρ „γυνή“ φασὶ „τοσσόνδε νόου ἐπιδεδύεται ἐσθλοῦ,
ὥστε χερεῖον ἔλεσθαι ἄμεινότερων <παρεόντων>.“

- 20 ἐμπρεπὲς δὲ θεῷ τὰ ἄμωμα μορφοῦν καὶ τοῖς αἰσχίστοις περιτιθέναι

- 1 οὐδὲν γὰρ ἦν om. UE αὐτὸ Plato: αὐτὸς codd. (Turn. Mang.) γὰρ om.
L (Turn.) φθίσιν] φύσιν E παρέχον Plato: παρέχων codd. (Turn. Mang.)
2 πάντ' M: πάντα UHPE πάσχον Plato: πάσχων codd. (Turn. Mang.)
γέγονεν ἀρίστης E 3 αὐτὸ HPE, ex αὐτῷ ut videtur corr. M: αὐτὸς U
ὃν] ἦν HP 4 ἄλλων add. Mang. (ex Platone): om. codd. 6 ἡκριβωμένων
καὶ πάνυ ἀνεξέλεγκτων M 7 ἕνεκε M φθερεῖ Gomperz (sic etiam E cod. b):
φθείρει codd. 9 μεταβαλεῖν conl. Diels 11 ἢ μὴ E (cod. a): ἢ om. MUHP
12 αὐτῷ codd. ἄξιον οὐ] ἄξιόν που Cumont 13 καὶ ἔτερον U
14 ὁ γινόμενος conl. Buecheler ἢ κρείττων ἢ ὁμοιος transp. E 17 ante
τελειοτάτῃ add. τὰ M; (ἄτε) τελειοτάτῃ Bernays 18. 19 οὐδὲ—ἀμεινότερων παρεόντων
om. E 18 τοσσόνδε M: τοσσόνδε UHP ἐπιδεδύεται UP: ἐπιτηδεύεται H,
ἐπιλείπεται M 19 χερεῖον U (conl. Meineke): χέρειον MHP (v) παρεόντων
add. Mang. (Bergk) 20 ἐμπρεπὲς MH (et P ut vid.): εὐπρεπὲς UE τῷ θεῷ U
αἰσχί(στοις) in ras. M

- 5 sqq. Arist. frg. 21 (ed. Rose, Lips. 1886). 10 cf. Arist. ap. Cic. Acad. pr.
II 119 (frg. 22 Rose). 18. 19 versus ignoti poetae (Bergk, Poetae lyr. gr. II⁴ 73).
emendandus hinc Philodem. Rhet. p. 324 (Sudh.). cf. Theogn. v. 21.

- 42 θαυμαστά κάλλη. εἰ δ' ὅμοιος, ματαιοπόνος ὁ τεχνίτης, οὐδὲν κομιδῇ
νηπίων παίδων διαφέρων, οἱ πολλάκις παρ' αἰγιαλοῖς ἀθύροντες ψάμμου
γεωλόφους ἀνιστάσι καῖπειτ' ὑφαιροῦντες ταῖς χερσὶ πάνιν ἐρείπουσι· πολὺ
γὰρ ἄμεινον τοῦ κατασκευάζειν ὅμοιον μηδὲν μῆτε ἀφαιροῦντα μῆτε προσ- 5
τιθέντα μηδ' αὖ πρὸς τὸ ἄμεινον ἢ χειρὸν μεταβάλλοντα τὸν ἐξ ἀρχῆς
43 ἅπαξ γενόμενον κατὰ χώραν ἔαν. εἰ δὲ κρείττονα δημιουργήσει, γενήσεται
τότε κρείττων καὶ ὁ δημιουργός, ὥσθ' ἡνίκα τὸν πρότερον κατεσκευάζε
καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν διάνοιαν ἦν ἀτελέστερος, ὅπερ οὐδὲ θέμις ὑπονοεῖν
ἐστιν· ἴσος γὰρ αὐτὸς ἑαυτοῦ καὶ ὅμοιος ὁ θεός, μῆτε ἄνεσιν πρὸς τὸ
χειρὸν μῆτ' ἐπίτασιν πρὸς τὸ βέλτιον δεχόμενος. ἐπὶ δὲ τὰς τοιαύτας 10
ἀνωμαλίας ἄνθρωποι κεχωρήκασι, πρὸς ἑκάτερον τὸ τε εὖ καὶ τὸ χειρὸν
πεφυκότες μεταβάλλειν, αὐξήσεσι καὶ προκοπαῖς καὶ βελτιώσεσι καὶ πᾶσι
44 τοῖς ἐναντίοις εἰωθότες χρῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις τὰ μὲν τῶν θνητῶν
ἔργα ἡμῶν φθαρτὰ δεόντως ἂν γένοιτο, τὰ δὲ τοῦ ἀθανάτου κατὰ τὸν
εἰκότα λόγον ἀφθαρτα δῆπου· τῇ γὰρ φύσει τῶν τεχνιτῶν εὐλογον τὰ δη- 15
μιουργηθέντα ἐξομοιοῦσθαι.
- 45 (14.) Καὶ μὴν ἅπαντί τῃ κακείνῳ δῆλον, ὅτι φθειρομένης μὲν τῆς
γῆς ἀνάγκη καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων καθ' ὅλον τὸ γένος ἀπόλλυσθαι.
φθειρομένου δὲ ὕδατος τὰ ἔνυδρα, καὶ ἀέρος μέντοι καὶ πυρὸς τὰ ἀερο-

1 ματαιοπόνος HP: ματαιοπώνω M, μάταιος U, om. E οὐδὲ H et P ut vid. (Turn.)
κομιδῇ U 2 ψάμμου P: ψάμμους UHE, ψάμους M 3 ἀνιστάσι MUE:
διανιστάσι HP (v) 5 μηδ' αὖ MHP: μῆτε UE (μῆτ' αὖ v) 6 γενόμενον
ἅπαξ transp. UE εἰ δὲ] εἰδὸς U 7 τὸν πρότερον om. E (τὸ πρότερον v)
8 οὐδὲ] οὐ U (et E cod. a) 9 ἐστιν om. E ἴσος γὰρ—χρῆσθαι (13) om. E
ὅμοιός ἐστιν ὁ θεός U 10 βέλτιον M: βέλτιστον UHP 12 πᾶσι] πάνιν
coni. Wendl. 13 δὲ om. HP 14 τοῦ θανάτου M 15 εἰκότα E
(conieceram): εἰκότα MUHP (v) 17 Καὶ μὴν—97,6 καὶ ἀκραιφνέστατος νοῦς
om. E ἅπαντί τῃ scripsi: ἅπαντί που codd. 19 δὲ om. U

1 sqq. cf. Hom. Il. O 362 sqq.

ὥς ὅτε τις ψάμαθον παῖς ἄγχι θαλάσσης,
ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν
ἄψ' αὐτίς συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων.

Nemesius de natura hominis cap. 2 p. 107 (Matthaei) κομιδῇ γὰρ νηπίων παίδων ὁ
τρόπος οὗτος (scil. τὸ διαφθεῖρεσθαι τὸν κόσμον) ἐν ψάμμῳ τῆς παιδείας εὐδὲς μετὰ τὸ
πληρῶσαι συγχρόντων τὰ γενόμενα. Zachar. Mityl. de mundi opif. p. 89 (Boissonade)
ἔτου χάριν ἀπόλλυσι τὸ ἀριστον τῶν γεγονόντων; ἦτοι γὰρ καλλίονα ποιήσων; καὶ οὐ δυνατόν.
ἢ χειρόνα; καὶ οὐ θέμις. ἢ ὅμοιον; ἀλλὰ παιδικὸν ἀθυρμα τοῦτο γε παρ' ἡτίονα παίζοντων
καὶ ἐκ ψάμμου οἴκους συντιθέντων καὶ λυόντων. τίς γὰρ οὕτω ματαιοπόνος τεχνίτης, ὥς
ἐναλλάττειν ἑαυτοῦ τὰ καλῶς τῶν ἔργων γεγονότα.

πόρα καὶ πυρίγονα. κατ' ἀνάλογον οὖν εἰ φθείρεται ὁ οὐρανός, φθαρήσεται 46
 μὲν ἥλιος καὶ σελήνη, φθαρήσονται δ' οἱ λοιποὶ πλάνητες, φθαρήσονται
 I. M. δ' οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες, ὁ τοσοῦτος | αἰσθητῶν θεῶν εὐδαίμων τὸ πάλαι
 νομισθεὶς στρατός. ὁ δὲ [εἰ] γένοιτ' ἂν οὐδὲν ἔστρον ἢ θεοὺς φθειρο-
 5 μένους ὑπονοεῖν· ἴσον γὰρ ἔστι τῷ καὶ ἀνθρώπους ἀθανάτους ὑπονοεῖν.
 καίτοι τις ἐν ἀτίμων συγχρίσει τοῦτ' ἂν εὖροι σκοπῶν εὐλογώτερον ἐκεί-
 νου· χάριτι μὲν γὰρ θεοῦ θνητὸν ἀθανασίας μεταλαχεῖν εἰκός ἐστιν,
 ἀφθαρσίαν δὲ θεοὺς ἀποβαλεῖν ἀδύνατον, καὶ αἱ ἀνθρώπων σοφαί
 κακομανῶσι. καὶ μὴν οἷ γε τὰς ἐκπυρώσεις καὶ τὰς παλιγγενεσίας εἰση- 47
 10 γούμενοι τοῦ κόσμου νομίζουσι καὶ ὁμολογοῦσι τοὺς ἀστέρας θεοὺς εἶναι,
 οὓς τῷ λόγῳ διαφθείρειν οὐκ ἐρυθριῶσιν. ἔδει γὰρ ἢ μύδρους διαπύρους
 ἀποφῆναι, καθάπερ ἔνιοι τῶν οἷα περὶ δεσποτηρίου φλυαρούντων τοῦ
 σύμπαντος οὐρανοῦ, ἢ θείας ἢ δαιμονίας φύσεις νομίζοντας τὴν ἀρμότ-
 τουσιν θεοῖς ἀφθαρσίαν προσομολογῆσαι. νυνὶ δὲ τοσοῦτον δόξης ἀληθοῦς
 15 διήμαρτον. ὥστε λελῆθασιν αὐτοὺς καὶ τῇ προνοίᾳ — ψυχὴ δ' ἐστὶ
 τοῦ κόσμου — φθορὰν ἐπιφέροντες ἐξ ὧν ἀνακόλουθα φιλοσοφοῦσι.
 Χρύσιππος γοῦν ὁ δοκιμώτατος τῶν παρ' αὐτοῖς ἐν τοῖς Περὶ αὐξανομένου 48
 τερατεύεται τι τοιοῦτον· προκατασκευάσας ὅτι „δύο ἰδίως ποιὰ ἐπὶ τῆς
 αὐτῆς οὐσίας ἀμύχανον συστήγει“, φησὶν· „ἔστω θεωρίας ἕνεκα τὸν μὲν

1 κατ' ἀνάλογον MU: κατὰ λόγον HP (Turn.) 2 μὲν om. L (Turn.)
 ἥλιος] καὶ ἥλιος Mang. πλανῆται, συμφθαρήσονται U 3 θεῶν v (Turn.):
 θεοῦ codd. 4 ὁ δὲ v (Turn.): ὁ δὲ εἰ codd.; verba ἢ θεοὺς φθειρομένους
 ὑπονοεῖν a librario addita et Philonem tantum οὗ δὲ τί γένοιτ' ἂν αἰδιότερον; vel
 simile quid scripsisse putavit Cumont; οὗ δὲ τί γένοιτ' ἂν εὐηθέστερον ἢ κτλ. conl.
 Wendl. 5 τῷ UHP: τὸ M; ἴσον δ' ἐστὶ τὸ Bernays 6 καίτοι τις Wendl.:
 καὶ τοῖς M, τοῖς (om. καὶ) U, καίτοι HP (v); καὶ τις conl. Buecheler ἀτίμω M
 εὖροι M: εὖροις HP (v), εὖρεῖ U 6. 7 ἐκείνους U 7 χάριτι μὲν γὰρ θεοῦ
 θνητὸν Buecheler: χάριτι μὲν θεοῦ ὄν· θνητὸν γὰρ MU, χάριτι μὲν θεοῦ ὄν· θνητὸν μὲν
 γὰρ HP (χάριτι θεοῦ ὄν· θνητὸν μὲν γὰρ v) θεοῦ] θεῶν Diels (Cumont)

εἰκός ἐστιν] εἰ πρόσσεσι U 9 κατ᾽ ἀμυνῶσι L οἷ γε Buecheler: οἷ τε codd.
 11 τοῦ λόγου M μύδρους] μύλους conl. Mang., sed cf. de somn. I § 22
 12 ἀποφῆναι M περὶ ὑπὸ U 13 νομίζοντας HP: νομίζουσιν MU
 13. 14 ἀρμόζουσιν U 15 ὥστε om. in lac. M αὐτοὺς codd.
 16 φιλοσοφοῦσιν M 17 γοῦν MU: οὖν HP (v) 18 ante προκατασκευάσας
 add. καὶ v (Turn.), om. codd. δύο ἰδίως ποιὰ Cumont: δύο εἰδοποιούς codd.
 δύο ἰδίως ποιούς hic et infra Arnim)

11 Diog. La. II 8 οὗτος (Ἀναξαγόρας) ἔλεγε τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον. Aet. Plac.
 II 13, 6 (Doxogr. p. 342, 1) Ἀρχέλαος μύδρους ἔφησεν εἶναι τοὺς ἀστέρας, διαπύρους δέ.
 17 Chrys. frg. 397 (Arnim). cf. Doxogr. p. 462, 22 (de Posidonio) ἐπὶ (δὲ) τῶν ἰδίως
 ποιῶν οἷον Δίωνος καὶ Θέωνος καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις γίνεσθαι.

τινα ὁλόκληρον, τὸν δὲ χωρὶς ἐπινοεῖσθαι τοῦ ἐτέρου ποδός, καλεῖσθαι
 δὲ τὸν μὲν ὁλόκληρον Δίωνα, τὸν δὲ ἀτελῆ Θεώνα, κᾶπειτα ἀποτέμ-
 νεσθαι Δίωνος τὸν ἕτερον τοῖν ποδοῖν“. ζητουμένου δὴ, πότερος ἔφθαρται,
 τὸν Θεώνα φάσκειν οἰκειότερον εἶναι. τοῦτο δὲ παραδοξολογοῦντος μᾶλλον
 49 ἐστὶν ἢ ἀληθεύοντος. πῶς γὰρ ὁ μὲν οὐδὲν ἀκρωτηριασθεὶς μέρος, ὁ 5
 Θεών, ἀνήρπασται, ὁ δ' ἀποκοπεῖς τὸν πόδα Δίων οὐχὶ διεφθαρται;
 „δεόντως“ φησὶν· „ἀναδεδράμηκε γὰρ ὁ ἐκτμηθεὶς τὸν πόδα Δίων ἐπὶ
 τὴν ἀτελῆ τοῦ Θεώνος οὐσίαν, καὶ δύο ἰδίως ποιὰ περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκεί-
 μενον οὐ δύνατ' εἶναι. τοιγαροῦν τὸν μὲν Δίωνα μένειν ἀναγκαῖον, τὸν
 δὲ Θεώνα διεφθάρθαι.“

10

„τὰ δ' οὐχ ὑπ' ἄλλων ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν πτεροῖς
 ἀλισκόμενα“

φησὶν ὁ τραγικός· ἀπομαζάμενος γὰρ τις τὸν | τύπον τοῦ λόγου καὶ p.50
 ἐφαρμόσας τῷ παντὶ κόσμῳ δείξει σαφέστατα καὶ αὐτὴν φθειρομένην
 50 τὴν πρόνοιαν. σκόπει δ' ὧδε· ὑποκείσθω τὸ μὲν ὥσανεὶ Δίων ὁ κόσμος 15
 — τέλειος γὰρ —, τὸ δὲ ὥσανεὶ Θεών ἢ τοῦ κόσμου ψυχῇ, διότι τοῦ
 ὅλου τὸ μέρος ἔλαττον, καὶ ἀφαιρείσθω, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ Δίωνος ὁ πούς.
 51 οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ κόσμου ὅσον αὐτοῦ σωματοειδές. οὐκοῦν ἀνάγκη
 λέγειν ὅτι ὁ μὲν κόσμος οὐκ ἔφθαρται ὁ τὸ σῶμα ἀφαιρεθείς, ὥσπερ οὐδὲ
 ὁ ἀποκοπεῖς τὸν πόδα Δίων, ἀλλ' ἡ τοῦ κόσμου ψυχῇ, ὥσπερ Θεών ὁ 20
 μὴδὲν παθὼν. ὁ μὲν γὰρ κόσμος ἐπ' ἐλάττονα οὐσίαν ἀνέδραμεν, ἀφαι-
 ρεθέντος αὐτῷ τοῦ σωματοειδοῦς, ἐφθάρη δ' ἡ ψυχῇ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 δύο ἰδίως ποιὰ εἶναι περὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. ἔκθεσμον δὲ τὸ λέγειν
 φθειρεσθαι τὴν πρόνοιαν· ἀφθάρτου δὲ ὑπαρχούσης, ἀνάγκη καὶ τὸν κόσμον
 ἄφθαρτον εἶναι.

25

1 τοῦ ante ἐτέρου om. L (Turn.)

2 κᾶπειτα codd.: κᾶπειτ' Cumont

3 ζητημένου M

4 τὸν ante Θεώνα om. U

4. 5 ἐστὶ μᾶλλον transp. U

5 οὐδὲν om. M

6 ἀνήρπασται] ἔφθαρται conl. Mang., πεπήρωται conl. Wendl.

διεφθαρται M: ἔφθαρται UHP (v)

7 ὁ ἐκτμηθεὶς MU: οὐ τμηθεὶς H(P); οὐκ-

τμηθεὶς Cumont

8 ἰδίως ποιὰ Cumont: εἰδοποιοὶ codd. (ἰδίως ποιοὶ Arnim)

περὶ MU: ἐπὶ HP (v)

τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον Bernays (cf. l. 23): τοῦ αὐτοῦ ὑποκει-

μένου codd.

9 δύνατ' HP: δύνανται U, δύνανται M (δύναντ' v)

10 διε-

φθάρθαι M: ἐφθάρθαι UHP (v)

11 ὑπ' ἄλλην M

αὐτῶν codd.

14 αὐτὴν MU: τὴν αὐτὴν HP (v)

15 δὲ M

τὸ μὲν Cumont: ὁ μὲν codd.

16 τὸ δὲ Cumont: ὁ δὲ codd.

18 οὕτως MU: οὕτω HP

<τὸ> ὅσον conicio,

<πᾶν> ὅσον conl. Cumont

αὐτοῦ] αὐτῷ U

20. 21 ὁ μὴδὲν παθὼν MHP:

μὴδὲν τι παθὼν U

22 αὐτῷ] αὐτοῦ P

23 ἰδίως ποιὰ Cumont: εἰδοποιούς

codd.

24 δὲ MHP: δ' U

11 Aesch. frgm. 139, 4.

(15.) Μεγίστην μέντοι παρέχεται πίστιν εἰς αἰδιότητα καὶ ὁ χρόνος. 52
 εἰ γὰρ ἀγέννητος ὁ χρόνος, ἐξ ἀνάγκης καὶ ὁ κόσμος ἀγέννητος. διὰ τί;
 ὅτι, ἢ φησιν ὁ μέγας Πλάτων, ἡμέραι καὶ νύκτες μῆνές τε καὶ ἐνιαυτῶν
 περίοδοι χρόνον ἔδειξαν. ἀμήχανον δέ τι τούτων συστήναι δίχα ἡλίου
 5 κινήσεως καὶ τῆς τοῦ παντὸς οὐρανοῦ περιφορᾶς· ὥστ' εὐθυβόλως ἀποδε-
 δόσθαι πρὸς τῶν εἰωθότων τὰ πράγματα ὀρίζεσθαι χρόνον διάστημα τῆς
 τοῦ κόσμου κινήσεως. ἐπεὶ δὲ τοῦθ' ὀγίεσ' ἐστίν, γίνεται ὁ κόσμος ἰσῆλὺς
 τοῦ χρόνου καὶ αἵτιος. πάντων δ' ἀτοπώτατον ὑπονοεῖν, ὅτι ἦν ποτε 53
 κόσμος, ἡνίκα οὐκ ἦν χρόνος· ἀναρχος γὰρ καὶ ἀτελεύτητος ἡ τοῦτου
 10 φύσις, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ ταῦτα, τὸ ἦν, τὸ ποτέ, τὸ ἡνίκα, χρόνον συνεμφαίνει.
 2, 10 M. τούτῳ δ' ἀκόλουθον τὸ μηδὲ χρόνον | ὑποστήναι καθ' ἑαυτόν, ἡνίκα
 κόσμος οὐκ ἦν· τὸ γὰρ μὴ ὑπάρχον οὐδὲ κινεῖται· διάστημα δὲ κοσμικῆς
 κινήσεως ἐδείχθη ὁ χρόνος ὢν. ἀνάγκη τοίνυν ἐκάτερον ἐξ αἰδίου ὑφε-
 στάναι γενέσεως ἀρχὴν μὴ λαβόντα· τὰ δ' αἰδία φθορᾶς ἀνεπίδεκτα. τάχα 54
 15 τις εὐρεσιλογῶν Στωικὸς ἔρει, τὸν χρόνον ἀποδεδῶσθαι διάστημα τῆς τοῦ
 κόσμου κινήσεως οὐχὶ τοῦ νυνὶ διακεκοσμημένου μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ
 κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν ὑπονοουμένου. πρὸς ὃν λεκτέον· τὴν ἀκοσμίαν, ὃ
 γενναῖε. μετατιθεῖς τὰ ὀνόματα κόσμον καλεῖς· εἰ γὰρ οὗτος ὃν ὀρῶμεν

1 πίστιν ss. M 2 ἀγέννητος (utrumque) M: ἀγέννητος UHP 4 δὲ τι τούτων M:
 δ' ἐπὶ τούτων U, δὲ πη τοῦτον HP (v) ἡλίου δίχα transp. M 5 καὶ τῆς
 UHP: καὶ ἐπὶ τῆς M; καὶ ἔτι τῆς Bernays 7 τοῦ ante κόσμου om. HP
 ἐπεὶ δὲ M: ἐπειδὴ δὲ U, ἔπειτα δὲ HP (ἔπειτ' οὐδὲ Turn.) ἐστὶν H
 ὁ γὰρ κόσμος Turn. ἰσῆλὺς M, ἀπῆλὺς H (ἀφῆλὺς Turn.) 8 δὲ M
 9 κόσμος Bernays: χρόνος MUP, ὁ χρόνος H χρόνος Bernays: κόσμος codd.
 γὰρ καὶ] καὶ γὰρ U 10 ἦν] ἦ H συνεμφαίνει MU: συνυφαίνει HP (Turn.)
 11 δὲ M ἀκόλουθον codd.: ἀκολουθῶν v ὑποστήναι—97, 3 συνεπιγραψά-
 μενος ante 80, 18 κατὰ τὸ παντελὲς tradunt codd., huc reduxit Bernays
 12 κοσμικῆς mg P, χρονικῆς in textu P 14 τὰ δ' αἰδία φθορᾶς Bernays: τὰ δὲ
 διαφθορᾶς codd. 15 εὐρεσιλογῶν] εὐρεσιλόγων U, εὐρησιλογῶν M, εὐρήσει λόγων HP
 16 νυνὶ διακεκοσμημένου Bernays: νῦν ἰδία κεκοσμημένου codd. (νῦν διακεκοσμημένου
 conl. iam Mang.) 17 ὑπονοουμένου M: ἐπινοουμένου UHP (v)

3 Plat. Tim. 37e ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτοὺς οὐκ ὄντας, πρὶν οὐρανὸν
 γενέσθαι, τότε ἅμα ἐκείνῳ ξυνισταμένῳ τὴν γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται· ταῦτα δὲ πάντα
 μέρη χρόνου, καὶ τό τ' ἦν τό τ' ἔσται χρόνου γεγονότα εἶδη. 6 sq. Doxogr. p. 461, 4
 Ζήνων ἐφασκε χρόνον εἶναι κινήσεως διάστημα (Zeno frg. 93 Arnim) ... Ἀπολλόδωρος
 δ' ἐν τῇ Φυσικῇ Τέχνῃ οὕτως ὀρίζεται τὸν χρόνον· χρόνος δ' ἐστὶ τῆς τοῦ κόσμου
 κινήσεως διάστημα. (idem traditur de Chrysippo et Posidonio ibid. l. 23. 13.) Sext.
 Emp. Pyrrh. Hypot. III 136 χρόνον γὰρ εἶναι φασιν οἱ μὲν διάστημα τῆς τοῦ ὅλου κινή-
 σεως (ὅλον δὲ λέγω τὸν κόσμον), οἱ δὲ αὐτὴν τὴν κίνησιν τοῦ κόσμου. Diog. La. VII 141
 ἔτι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσίμωτον, διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως.

ἐτύμως καὶ προσφυστάτα κόσμος κέκληται, διατεταγμένος καὶ διακεκοσμημένος ἀνεπανορθώτου τέχνης ἀκρότητι, τὴν πρὸς τὸ πῦρ αὐτοῦ μεταβολὴν δεόντως ἂν τις ἀκοσμίαν ὀνομάσαι.

- 55 (6.) Κριτόλαος δέ (τις) τῶν κεχορευκότων Μούσαις, τῆς Περιπατητικῆς ἐραστῆς φιλοσοφίας, τῷ περὶ τῆς αἰδιότητος κόσμου δόγματι 5
 συνειπῶν ἐχρήσατο τιαυταῖς πίστεσιν· εἰ γέγονεν ὁ κόσμος, ἀνάγκη καὶ
 τὴν γῆν γεγονέναι· εἰ δὲ ἡ γῆ γενητή, πάντως καὶ τὸ ἀνθρώπων γένος·
 ἄνθρωπος δὲ ἀγέννητον, ἐξ αἰδίου τοῦ γένους ὑφεστῶτος, ὥσπερ ἐπι-
 56 δειχθήσεται· αἰδῖος ἄρα καὶ ὁ κόσμος. τὸ δὲ ὑπερτεθὲν ἥδη κατα-
 σκευαστέον, εἰ δεῖ καὶ ἀποδείξωσι τοῖς οὕτως ἐμφανέσι· δεῖ δέ, ὡς ἔοικεν, 10
 ἕνεκα τῶν μυθοπλαστῶν, οἱ ψευσμάτων ἀναπλήσαντες τὸν βίον ἀλήθειαν
 ὑπερόριον πεφυγαδεύκασιν, οὐ μόνον πόλεις καὶ οἴκους ἀλλὰ καὶ ἕνα
 ἕκαστον τοῦ (ἀρίστου) κτήματος χηρεῦειν βιασάμενοι καὶ πρὸς τὸ τῆς
 φράσεως ὁλκὸν μέτρα καὶ ῥυθμούς δέλεαρ εἰς ἐνέδραν ἐπινοήσαντες, οἷς
 ἀφρόνων ὧτα καταγορητεύουσι, καθάπερ ὀφθαλμοὺς αἱ ἄμορφοι καὶ εἰδεχ- 15
 57 θεῖς ἐταῖροι περιάπτοις καὶ νόθῳ κόσμῳ χηρεῖα γηησίου. λέγουσι γάρ
 ὅτι ἡ ἐξ ἀλλήλων γένεσις ἀνθρώπων νεώτερον φύσεως ἔργον, ἀρχεγονώ-
 τερον δὲ καὶ πρεσβύτερον | ἡ ἐκ γῆς, ἐπειδὴ πάντων μήτηρ ἐστὶ τε p.498
 καὶ νενόμισται· τοὺς δὲ ἀδομένους παρ' Ἑλλήσι Σπαρτοὺς ἐκφῶναι,
 58 καθάπερ νῦν τὰ δένδρα, τελείους καὶ ἐνόπλους γῆς παῖδας. ὅτι δὲ 20
 μύθου πλάσμα τοῦτ' ἐστὶ, συνιδεῖν ἐκ πολλῶν ῥάδιον. αὐτίκα τῷ πρώτῳ

- 1 ἐτύμως] ἐτοίμως HP (ἄτε) διατεταγμένος Bernays 2 ἀνεπανορθώτου
 Buecheler (cf. 85, 16): ἄτ' ἐπ' ἀνθρώπου codd. (ἄτ' ἀπ' ἀνθρώπου v) πρὸς τὸ
 πῦρ M: πρὸς πῦρ HP (Turn.), πῦρ (om. πρὸς τὸ) U 4 τις addidi; εἰς add. Mang.,
 post Μούσαις intercidisse κορυφαῖος vel aliquid huiusmodi putavit Buecheler
 κεχορευκότων] συγκεχορευκότων conl. Mang.; sed cf. quod omn. prob. lib. § 62
 4. 5 περιπατητικῆς etiam M (non περιπατητικῶ) 5 τῷ περὶ U: τῶν περὶ M,
 τῷ παρὰ HP 6 πίστεσι M, πίστευσιν H εἰ om. M 7 ἡ δὲ ἡ γῆ H
 γενητή UH 8 ἀγέννητον UHP τοῦ γένους MHP: τὸ γένος U
 ὑφεστῶτος Cumont: ὑφεστῶς UHP, ὑποστάς M 9. 10 αἰδῖος—κατασκευαστέον om.
 HP (Turn.) 10 καὶ ἀποδείξωσι codd.: καὶ om. Cumont δὲ MU: δ' HP
 11 ἕνεκα] ἕνα M 12 πεφυγανεύκασιν H 13 ἀρίστου add. Wendl.
 κτήματα M πρὸς τὸ Mang.: πρὸς τὸν codd. 14 φράσεως Bernays: ὁράσεως
 codd.: ῥήσεως conl. Mang. 17 γένεσιν M 17. 18 ἀρχεγονώτερον M
 18 ἐστὶ τε M: τε om. UHP (v) 19 post ἐκφῶναι add. λέγουσι U (λέγουσιν
 ἐκφῶναι Mang.) β α
 20 νῦν] αὖ U 21 ἐκ πολλῶν ῥάδιον M

18 sqq. Sext. Emp. adv. Mathem. IX 28 τῶν δὲ νεωτέρων Στωικῶν φασὶ τινες τοὺς
 πρώτους καὶ γηγενεῖς τῶν ἀνθρώπων κατὰ πολὺ τῶν νῦν συνέσει διαφέροντας γεγονέναι.

19 Σπαρτοὺς: cf. Schol. Pind. Isthm. VII 13. Schol. Eur. Phoen. 670. Apollod. Bibl. III 23.

γενομένῳ ἔδει καθ' ὠρισμένα μέτρα καὶ ἀριθμοὺς χρόνων αὐξήσεως·
 βαθμοὺς γάρ τινας ἢ φύσις τὰς ἡλικίας ἐγέννησε, δι' ὧν τρόπον τινὰ
 ἀναβαίνει καὶ κατέσιν ἄνθρωπος, ἀναβαίνει μὲν αὐξόμενος, κατέρχεται δ'
 ἐν ταῖς μειώσεσιν· ὅρος δ' ὁ τῶν ἀνωτάτω βαθμῶν ἀκμή, πρὸς δὲ φθί-
 5 σας τις οὐκέτι πρόεισιν, ἀλλ', ὥσπερ οἱ διαυλοδρομοῦντες ἀνακάμπουσιν
 τὴν αὐτὴν ὁδόν, ὅσα παρ' ἰσχυρούσης νεότητος ἔλαβεν, ἀποδίδωσιν ἀσθενεῖ
 γήρῃ. τὸ δὲ γεννηθῆναι τινὰ οἶσθαι τελείους ἐξ (ἀρχῆς) ἡγνοηκότων 59
 ἐστὶ νόμους φύσεως, θεσμοὺς ἀκινήτους. αἱ μὲν γὰρ ἡμέτεραι γινῶμαι
 προσαναματτόμεναι τὸ πλημμελὲς ἐκ τοῦ συνεζευγμένου θνητοῦ τροπᾶς
 10 καὶ μεταβολᾶς εἰκότως ἐνδέχονται, ἄτρεπτα δὲ τὰ τῆς τῶν ὄλων ἐστὶ
 φύσεως, ἅτε πάντων ἐπικρατούσης καὶ διὰ βεβαιότητα τῶν ἁπλᾶς γνωσθέντων
 τοὺς ἐξ ἀρχῆς παγέντας ὅρους ἀκινήτους διαφυλαττούσης. εἴπερ οὖν 60
 ἀρμόττον ἐνόμιζεν ἀποτίκτεσθαι τελείους, καὶ νῦν ἂν ἐτελειογονεῖτο
 ἄνθρωπος. μὴ βρέφος, μὴ παῖς, μὴ μεράκιον γινόμενος, ἀλλ' ἀνὴρ εὐθύς
 15 ὢν, ἴσως δὲ καὶ πρὸς ἅπαν ἀγήρως καὶ ἀθάνατος· ὃ γὰρ μὴ αὐξήσει.
 μηδὲ μείωσις πρόσσεσιν· αἱ μὲν γὰρ ἄχρι τῆς ἀνδρὸς ἡλικίας μεταβολαὶ
 κατ' αὐξήσιν, αἱ δ' ἀπὸ ταύτης ἄχρι γήρως καὶ τελευτῆς κατὰ μείωσιν
 συνίστανται· τῷ δὲ μὴ κοινωνοῦντι τῶν προτέρων καὶ τὰς ἐπομένους
 εὐλογον μὴ ἐπιγίνεσθαι. τί δ' ἐμποδῶν ἦν ἀνθρώπους καθάπερ φασὶ 61
 20 πρότερον καὶ νῦν βλαστάνειν; οὕτως καὶ ἡ γῆ γεγήρακεν, ὡς διὰ χρόνου
 μῆκος ἐστεριῶσθαι δοκεῖν; ἀλλ' ἐν ὁμοίῳ μένει νεάξουσα αἰεὶ, διότι τετάρτη
 μοῖρα τοῦ παντός ἐστὶ καὶ ἕνεκα τῆς τοῦ ὅλου διαμονῆς ὀφείλει μὴ φθί-
 νειν, ἐπεὶ καὶ τὰ ἀδελφὰ στοιχεῖα αὐτῆς ὕδωρ ἀήρ τε καὶ πῦρ ἀγήρως
 διατελεῖ. πίστις δὲ ἀναρχῆς τῆς ἀδιαστάτου καὶ αἰδίου περὶ γῆν ἀκμῆς τὰ 62

- 1 ἔδει] εἶδει U καθωρισμένα U 2 ἐγέννησεν M; ἐπενόησε conl. Mang.
 3 δὲ M 4 ταῖς] τοῖς H δὲ M ἀνωτάτω] ἄνω conicio
 βαθμῶν MU: βαθμὸς HP (Turn.) 6 παρισχυούσης M ἀποδίδωσιν ἀσθενεῖ
 Bernays: ἀποδιδούς ἐν ἀσθενεῖ MHP, ἀποδιδούς εὐασθενεῖ U; ἀποδίδωσιν conl. iam Mang.
 7 ἐξ ἀρχῆς ἡγνοηκότων scripsi: ἐξηγνοηκότων UHP (ἐξ ἡγνοηκότων Turn.), ἡγνοηκότων M;
 in ἐξ latere fortasse ἐκ γῆς putavit Diels 10 δὲ om. U τῶν ὄλων M:
 τῶν om. UHP (Turn.) 13 ἀρμόττον ἐνόμιζεν MU: ἐνόμιζεν ἀρμόττον HP (v)
 14 γινόμενος HP: γενόμενος MU ἀλλ' om. L (Turn.) 16 μηδὲ] οὐδὲ
 conicio; μηδὲ μείωσιν προσεῖναι εὐλογον conl. Wendl. post πρόσσεστι spat. c. 7
 litt. in M; ἔμπαλιν suppl. Cumont, εἰκότως Bernays (Diels) μὲν γὰρ M (Mang.
 Bernays): μὲν οὖν UHP (Turn. Cumont) μέχρι (sed με in ras.) P 17 ἄχρι
 γήρως MU: ἄχρι καὶ γήρως HP (v) 19 ἐπιγίνεσθαι P 20 οὕτως MU:
 οὕτω HP; οὕτω v (Turn.) 21 μένει] μέμεινε H 22 ἐστὶν H
 22. 23 φθίνειν HP: φθάνειν MU 24 δ' U

φυόμενα· καθαρθεῖσα γὰρ ἡ ποταμῶν ἀναχύσεσιν, ὥσπερ φασὶν Αἴγυπτον,
 ἢ τοῖς ἐτησίοις ὄμβροισι τὸν ἐκ τῆς φορᾶς κάματον ὑπανίσταται καὶ χαλᾷται,
 ἀπείτα διαναπαυσασμένη τὴν οἰκείαν δύνανται ἀνακτᾶται μέχρι παντελοῦς
 βρώμης, εἰτ' ἄρχεται πάλιν τῆς τῶν ὁμοίων γενέσεως τροφᾶς ἀφθόνης
 63 ἀπάσαις ζώων ἰδέαισι ἀναδιδοῦσα. (7.) παρ' ὃ μοι δοκοῦσιν | οὐκ p. 494
 ἀπὸ σκοποῦ ποιηταὶ Πανδώραν αὐτὴν ὀνομάσαι, πάντα δωρουμένην [καί] 6
 τὰ πρὸς ὠφέλειαν καὶ ἡδονῆς ἀπόλαυσιν οὐ τοσὶν ἀλλὰ πᾶσιν ὅσα ψυχῆς
 μεμοίραται. εἰ γοῦν τις ἕαρος ἀκμάσαντος πτερωθείς ἀρθείη μετάρσιος
 καὶ κατίδοι τὴν τε ὀρεινὴν καὶ πεδιαᾶδα, τὴν μὲν εὐχορτον καὶ χλοηφόρον
 πόας καὶ χιλὸν κριθάς τε καὶ πυροὺς καὶ μυρίας ἄλλας σπαρτῶν φύσεις 10
 ἀναδιδοῦσαν, ἃς τε γεωργοὶ κατεβάλλοντο καὶ ἃς ἀπαυτοματίζουσα ἡ τοῦ
 ἔτους ὥρα παρέχεται, τὴν δὲ κλάδοις καὶ φυλλάσι κατασκιον, οἷς ἐπι-
 κοσμεῖται τὰ δένδρα, καὶ καρπῶν περιπληθεστάτην, οὐχὶ τῶν πρὸς ἐδωδὴν
 μόνον ἀλλὰ καὶ οἷς πόνους ἀκείσθαι συμβέβηκεν — ὃ μὲν γὰρ τῆς
 ἐλαίας καρπὸς σώματος κάματον ἰᾶται, ὃ δὲ τῆς ἀμπέλου ποθεὶς μετρίως 15
 64 ἐπιχαλᾷ τὰς σφοδρὰς δόδυνας ψυχῆς —, ἔτι δὲ τὰς ἀπὸ τῶν ἀνθέων
 ἀναφερομένας εὐωδεστάτας αὖρας καὶ τὰς τῶν χρωμάτων ἀμυθῆτους
 ἰδιότητας τέχνῃ δαιμονίῳ πεποικιλμένας, τὴν δ' ὄψιν ἀποκλίνας ἀπὸ
 τῶν ἡμέρων ἐν μέρει πάλιν αἰγείρους, κέδρους, πεύκας, ἐλάτας, δρυῶν
 ὕψη περιμηκέστατα, τὰς ἄλλας τῶν ἀγρίων συνεχεῖς καὶ βαθείας ὕλας 20
 περιαθρήσειεν, αἱ τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα τῶν ὀρῶν καὶ τὴν πολλὴν ὅση

1 καθαρθεῖσα codd.: καταρθεῖσα (α κατάρδω *irrigo*) Mang. (Bernays Cumont)

2 φορᾶς Mang.: φθορᾶς codd. 3 οἰκείαν] οἰκίαν M 4 εἴτα M

ἀφθόνας (sed ας in ους corr. ut vid.) U 5 παρὸ H 6 αὐτὴν mg U,
αὐτοὺς in textu U καὶ secl. Bernays 8 μεμοίραται v (Turn.):

μεμοίραται codd. 9 τὴν ante τε om. H τε ss. H, om. L (v) ὀρεινὴν M

10 χιλῶν M, χυλὸν L (Turn.) πυροὺς] πυράς H 11 ἀναδιδοῦσαν U:

ἀναδιδοῦσαν (sic) M, ἀναδιδοῦσας HP κατεβάλλοντο MU: κατεβάλλοντο HP

ἀπαυτοματίζουσα U 12 φυλλάδι P 14 ἀκείσθαι πόνους transp. U

16 τῆς ψυχῆς U ἔτι δὲ καὶ U ἀνθέων M: ἀνθῶν UHP (v): cf. Phryn.

p. 454 Lob. 17 εὐωδεστάτας M: εὐοδεστάτας U, εὐωδεστέρας HP (v)

χρωμάτων] ἀνθέων M (Bernays) 18 δαιμονία M 19 post πάλιν add.

ὄψει U κέδρους U: καὶ κέδρους MHP (v) 20 τὰς ἄλλας codd. (Turn.):

τὰς ἄλλων Mang. 21 περιαθρήσειας M

1 καθαρθεῖσα: cf. Plat. Tim. 22d ... ὅταν δ' αὖ οἱ θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες
κατακλύζωσιν. 14 πόνους ἀκείσθαι: cf. Plat. Menex. 238a ἐλαίου γένεσιν πόνων

ἀρωγῇ.

βαθύγειος τῆς ὑπορείου συσκιάζουσι, γινώσεται τὴν ἀνένδοτον καὶ ἀκάματον
 τῆς γῆς αἰεὶ νεαζούσης ἀκμήν· ὥστ' οὐδὲν ἐλαττωθεῖσα τῆς παλαιᾶς 65
 ἰσχύος καὶ νῦν ἂν, εἴ γε τὸ πρότερον, ἔτικτεν ἀνθρώπους, ὑπὲρ δυοῖν
 τοῖν ἀναγκαιοτάτοις, ἐνὸς μὲν τοῦ μὴ λιποτακτεῖν τάξιν οἰκείαν καὶ
 5 μάλιστα ἐν σπορᾷ καὶ γενέσει τοῦ χερσαίων ἀπάντων ἀρίστου καὶ ἡγεμόνος
 ἀνθρώπου, δευτέρου δὲ γυναικῶν ἐπικουρίας, αἱ κύουσαι μὲν βαρυτάτοις
 ἄχθεσι δέκα που μῆνας πιέζονται, μέλλουσαι δ' ἀποτίκτειν πολλάκις
 ὠδῖσιν αὐταῖς ἐναποθνήσκουσιν. ὅλως τοῦτ' οὐκ εὐήθεια δεινὴ μήτραν 66
 ὑπολαμβάνειν γῆν ἐγκεκοπισθαι πρὸς ἀνθρώπων σποράν; τὸ γὰρ ζυγο-
 10 νοῦν χωρίον ἐστὶ μήτρα, „φύσεως“, ὡς εἶπέ τις, „ἐργαστήριον“, ἐν ᾧ
 ζῶα μόνον διαπλάττεται· τὸ δὲ οὐ γῆς μέρος ἐστίν, ἀλλὰ ζώου θήλεος,
 δημιουργηθὲν εἰς γένεσιν· ἐπεὶ καὶ μαζοὺς καθάπερ γυναικὶ γῆ φάτεον
 ἡνίκα ἡνθρωπογόνοι προσγενέσθαι, τροφὴν ἴν' ἔχωσιν οἰκείαν οἱ πρῶτον
 ἀποκυθιέντες· ἀλλὰ γὰρ οὐ ποταμός, οὐ πηγὴ τις οὐδαμοῦ τῆς οἴκου-
 15 μένης ἀνθ' ὕδατος μνημονεύεται ποτε ὀμβρῆσαι γάλα. πρὸς δὲ δὴ 67
 τούτοις, ὥσπερ γαλακτοτροφεῖσθαι χρὴ τὸ ἀρτίγονον, οὕτως καὶ τῇ δι'
 5 M. ἀμπεχόνης σκέπη χρῆσθαι διὰ τὰς ἀπὸ κρυμοῦ | καὶ θάλλους ἐγγινο-
 μένας τοῖς σώμασι ζημίας, οὗ χάριν μαῖται καὶ μητέρες, αἷς ἀναγκαῖα
 φροντίς εἰσέρχεται τῶν γεννωμένων, κατασπαργανοῦσι τὰ βρέφη. τοὺς
 20 δὲ γηγενεῖς φύντας πῶς οὐκ ἂν τις εὐθύς διέφθειρε γυμνοὺς ἐαθέντας ἢ
 ἀέρος καταψύξει ἢ ἀφ' ἡλίου φλογμός; κρυμοὶ γὰρ καὶ θάλλη κρητήσαντα
 νόσους καὶ φθορὰς ἀπεργάζονται. ἐπειδὴ δ' ἅπαξ ἤρξαντο ἀλογεῖν ἀληθείας 68
 οἱ μυθοπλάσται, τοὺς Σπαρτοὺς ἐκείνους καὶ ἐνόπλους ἐτεραπεύσαντο

- 1 ὑπορείου U (coni. Mang.), ὑπορίου M: ὑπερορείου P, ὑπερορεία ut vid. H; ὑπερορίας
 v (Turn.) συσκιάζουσι MU: σκιάζουσι HP (Turn.) 2 ἀκμῆς M
 3 εἴ γε MU: ἡ γε HP, ἡγε L (Turn.) ἔτικ(τεν) in ras. M 4 λιποτακτεῖν
 UHP (v), λιποτακτὴν M 6 δευτέρου MU: δεύτερον HP γυναικῶν Mang.:
 γυναικὸς codd. 7 πιέζονται Mang.: βιάζονται codd. δὲ M 8 ἐνα-
 ποθνήσκουσιν codd.: ἀποθνήσκουσιν v ὅλως] ὅσω U τοῦτ' οὐκ εὐήθεια
 δεινὴ om. in lac. M τοῦτ' U: τ' HP (om. v) 11 ζῶα codd.: ζῶον Turn.
 12 γῆ om. HP (Turn.) 13 ἀνθρωπογόνοι (sic) H; ἀνθρωπογονεῖ Turn.
 ἴν'] ἡν M πρῶτον codd.: πρῶτοι v (Turn.) 15 δὲ om. U
 16 χρῆ] δεῖ U ἀρτίγονον] ἀρχίγονον M οὕτως MU: οὕτω HP
 τῇ] τὸ U 18 σώμασι MU: θάλλουσι HP; τρεφομένοις v (Turn.) 19 εἰσέρ-
 χεται Cumont (coll. de sacrif. Ab. et Caini § 39): ἔρχεται codd. γεννω-
 μένων M: γενομένων U, γινομένων HP (Turn.) 21 ἀφ' om. U κρυμοὶ
 UHP: κρυμνοὶ M 22 ἐπειδὴ codd.: ἐπεὶ v δὲ M 23 καὶ ἐνόπλους om. U

10 φύσεως ἐργαστήριον: cf. de spec. leg. III § 33. 109. Leg. ad Gai. II 554 M. dictum
 auctoris ignoti.

- ἐκφῶναι. τίς γὰρ ἦν κατὰ γῆς χαλκουργὸς ἢ τοσοῦτος Ἡφαιστος, ὡς αὐτίκα παντευχίας εὐτρεπίζεσθαι; τίς δὲ τοῖς πρώτοις γενομένοις εἰς ὀπλισιν οἰκειότης; ἡμερώτατον γὰρ ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λόγον ὠρησασμένης φύσεως αὐτῷ γέρας, ὃ καὶ τὰ ἐξηγριωμένα πάθη κατεπάδεται καὶ τιθασεύεται. πολὺ βέλτιον ἦν ἀνθ' ὀπλων κηρύκεια ἀναδύναι, συμβατηρίων σπονδῶν σύμβολα, λογικῇ φύσει, ὅπως εἰρήνην πρὸ πολέμου πᾶσι τοῖς 5 πανταχοῦ καταγγέλλῃ. (8.) τὰ μὲν οὖν τῶν ἐπιτελιζόντων ψευδολογίαν κατὰ τῆς ἀληθείας φλυαρήματα μετρίως ἐξελέλεγχται. χρὴ δ' εὖ εἰδέναι, ὅτι ἐξ αἰδίου κατὰ διαδοχὰς ἐξ ἀνθρώπων βλαστάνουσιν ἄνθρωποι, σπεύροντος μὲν εἰς μήτραν ἀνδρὸς ὡς εἰς ἄρουραν, γυναικὸς δ' ὑποδεχομένης τὰ σπέρματα σωτηρίως, τῆς δὲ φύσεως ἀοράτως ἕκαστα καὶ τῶν τοῦ σώματος καὶ τῶν τῆς ψυχῆς διαπλαττούσης μερῶν καὶ ὅπερ οὐκ ἴσχυσε λαβεῖν ἡμῶν ἕκαστος τοῦθ' ἅπαντι τῷ γένει ὠρησασμένης, τὸ ἀθάνατον· μένει γὰρ εἰς αἰεὶ, φθιρομένων τῶν ἐν εἶδει, τεράστιον ὡς ἀληθῶς καὶ θεῖον ἔργον. εἰ δ' αἰδίων ἄνθρωπος, βραχεῖα μοῖρα τοῦ παντός, ἀγέννητος 15 δῆπου καὶ ὁ κόσμος, ὥστε ἄφθαρτος.
- 70 (9.) Ἐπαγωνιζόμενος δ' ὁ Κριτόλαος ἐχρῆτο καὶ τοιούτῳ λόγῳ· τὸ αἷτιον αὐτῷ τοῦ ὑγιαίνειν ἄνοσόν ἐστιν· ἀλλὰ καὶ τὸ αἷτιον αὐτῷ τοῦ ἄγρυπνεῖν ἄγρυπνόν ἐστιν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ αἷτιον αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν

- 1 Ἡφαιστος P 2 πρώτοις (ο ex a corr.) γενομέναις M 2. 3 εἰς ὀπλισιν Diels: ἰσόπαις ἦν codd.; ὀπλίσεως ἦν Bernays, ὀπλων ἦν Buecheler 3 ἡμερώτατον M (Bernays) ὁ ante ἄνθρωπος om. U 4. 5 τιθασεύεται scripsi: τιθασεύεται codd. 5 κηρύκεια scripsi (cf. Leg. ad Gai. p. 560, 11 M.): κηρύκεια M, κηρύκιον UH (v), oblitt. in P ἀναδύναι MU: ἀναδοῦναι HP (v) συμβατηρίων HP 6 σύμβολα] σύμβολον conl. Mang. 7 καταγγέλλει H 8 ἐξελέλεγχται U: ἐξελέλ- 9 λεκται MHP εὖ] αὖ conl. Mang. 10 ὡς εἰς MU: ὥσει HP (v) 11 σωτηρίως] δαιμονίως (sic) U 12 τῶν om. HP ἴσχυσε M(U): ἴσχυε HP (v) 12. 13 ἴσχυεν ἡμῶν λαβεῖν U 14 τεράστιον] ἄφθαρτον conl. Mang. 15 ἔργον] γένος conl. Mang. ἀγέννητος M: ἀγέννητος UHP 17 δὲ M 18 αὐτῷ (bis) U: αὐτῷ MHP ἄνοσον] ἄνωσ (i. e. ἄνθρωπος?) M 19 αὐτῷ U: αὐτῷ MHP

10 Plat. Tim. 91 d ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν ἀράτα ὑπὸ σμικρότητος καὶ ἀδιάπαστα ζῶα κατασπεύραντες. cf. Aesch. Septem 737 ματρὸς ἀγνὰν σπείρας ἄρουραν. Eur. Orest. 553 τὸ σπέρμ' ἄρουρα παραλαβοῦσ' ἄλλου πάρα. 14. 15 Plat. Symp. 206 c ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῷῳ ἀθάνατον ἔνεστιν, ἡ κῆσις καὶ ἡ γέννησις. 19 sqq. Ocell. Luc. I 9 οὕτως οὖν καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἷτιον γινόμενον τῆς αὐτοτελείας αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ αὐτοτελές ἐστι, καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἷτιον γινόμενον τῆς σωτηρίας καὶ διαμονῆς αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ σφῆζόμενον καὶ διαμένον ἐστὶ ... ὁ δὲ γε κόσμος αἰτίος ἐστὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ σφῆζεσθαι καὶ τοῦ αὐτοτελεῖν εἶναι· αὐτὸς ἄρα ἐξ ἑαυτοῦ αἰδίδιος ἐστὶ καὶ αὐτοτελής καὶ διαμένων τὸν πάντα αἰῶνα, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο τοῖς ἄλλοις παραίτιος γινόμενος τῆς διαμονῆς.

αἰδιόν ἐστιν· αἴτιος δ' ὁ κόσμος αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν, εἴ γε καὶ τοῖς ἄλλοις ᾗπασιν· αἰδιος ἄρα ὁ κόσμος ἐστίν.

Οὐ μὴν ἀλλὰ κάκεινο σκοπεῖν ἄξιον, ὅτι πᾶν τὸ γενόμενον ἐν 71
ἀρχῇ μὲν δεῖ πάντως ἀτελὲς εἶναι, χρόνου δὲ προϊόντος αὖξασθαι μέχρι
5 παντελοῦς τελειώσεως· ὥστε, εἰ γέγονεν ὁ κόσμος, ἦν μὲν ποθ', ἵνα
κατὰ χρῆσθαι τοῖς ἡλικίῳ ὀνόμασι, κομιδῇ νήπιος, ἐπιβαίνων δ' αὖθις
ἐνιαυτῶν περιόδους καὶ μήκεσι χρόνων ὅψε καὶ μόλις ἐτελειώθη· τοῦ
6 M. γὰρ μακροβιωτάτου βραδεῖα ἐξ ἀνάγκης ἀκμή. τὸν δὲ | κόσμον εἴ τις 72
νομίζει χρήσασθαι ποτε ταῖς τοιαύταις μεταβολαῖς, ἀθεραπεύτω μανίᾳ.
10 κεκρατημένος μὴ ἀγνοεῖτω· ὁ γὰρ ὡς οὐ μόνον αὐτοῦ τὸ σωματιοειδὲς
αὖξηθήσεται, λήψεται δὲ καὶ ὁ νοῦς ἐπίδοσιν, ἐπεὶ καὶ οἱ φθειρόντες
αὐτὸν λογικὸν εἶναι ὑπονοοῦσιν. οὐκοῦν ἀνθρώπου τρόπον ἐν ἀρχῇ μὲν 73
τῆς γενέσεως ἄλογος ἔσται, περὶ δὲ τὴν ἀκμάζουσιν ἡλικίαν λογικός·
ἄπερ οὐ μόνον λέγειν ἀλλὰ καὶ ὑπονοεῖν ἀσεβές· τὸν γὰρ τελειότατον
15 ὀρατῶν (θεῶν) περίβολον καὶ τοὺς ἐν μέρει περιέχοντα κληρούχους πῶς
οὐκ ἄξιον ὑπολαμβάνειν αἰετὲς τέλειον κατὰ τε σῶμα καὶ ψυχὴν, ἀμέτοχον
κρηῶν, αἷς τὸ γενητὸν καὶ φθαρτὸν πᾶν συνέζευκται;

(10.) Πρὸς δὲ τούτοις φησὶ τριττὰς αἰτίας διόγα τῶν ἐξωθεν ὑποβε- 74

βληθῆναι ζῳίς τελευτῆς, νόσον, γῆρας, ἐνδοειαν, ὧν οὐδεμιᾶ τὸν κόσμον
20 ἄλλωτὸν εἶναι· πεπηγέναι τε γὰρ ἐξ ὅλων τῶν στοιχείων, ὡς ὑπὸ μηδενὸς
ὑπολειφθέντος καὶ ἀπελευθεριάζοντος μέρους βιασθῆναι, κατακρατεῖν τε
τῶν δυνάμεων, ἐξ ὧν αἱ ἀσθενεῖαι, τὰς δ' ὑπείκουσας ἄνθρωπον καὶ ἀγγέλων
αὐτὸν διαφυλάττειν. αὐταρκέστατόν τε αὐτὸν αὐτῷ καὶ ἀνεπιδεῖα παντὸς

1 αἴτιος δὲ HP αὐτῷ U: αὐτῷ MHP 4 δεῖ πάντως Bernays: δὴ πάντως
MU, πάντως δεῖ HP (Turn.); δὴ πάντως δεῖ Mang. 5 ὥστε om. in lac. M
6 νηπίως M 7 μήκεσι] μήκει conl. Mang. 10 ἀγνοεῖτω v (Turn.):
ἀγνοεῖσθω codd. 13 περὶ δὲ MU: παρὰ (om. δὲ) HP (Turn.) 15 ὀρατῶν
θεῶν Cumont: ὀρατ (sic) M, ὀρατῶν UHP (v); ὀρατῶν Bernays, τῶν ὀρατῶν Buecheler
περιέχοντα HP: περιέχοντας MU κληρούχους vix sanum putavit Cumont.
κληροδούχους dubitanter conl. Diels 17 γενητὸν M: γεννητὸν UHP φθαρτὸν
HP: ἀφθαρτον MU 18 τριτάς H 20 τε MU: τὸ HP (εἶναι πεπηγέναι·
τὸ γὰρ Turn.) ὡς] καὶ U; ὡς ante βιασθῆναι (21) transp. Mang. (Bernays)
ex glossemate p. 80, 19 ὑπὸ Buecheler: ἔτε codd. 21 κατακρατῶν M
τε codd.: τε καὶ v 22 ἀγγέλων Cumont: ἀγγέλῳ MU, ἀγγέλῳ HP 23 prius
αὐτὸν] αὐτὴν M αὐτῷ U: αὐτῷ HP, αὐτῶν M παντὸς] πάντως conl.
Buecheler; at cf. e. gr. de spec. leg. I § 294 πάντων ἀνεπιδεῖς

γεγονέναι, μηδενὸς τῶν εἰς διαμονὴν ὑπερίζοντα, τὰς κενώσεως καὶ πληρώσεως ἐν μέρει διαδοχὰς ἀπωσάμενον, αἷς διὰ τὴν ἄμουσον ἀπληστίαν τὰ ζῶα χρῆσθαι, θάνατον ἀντὶ ζωῆς μνώμενα ἢ, τό γε ἀσφαλέστερον εἰπεῖν, οἰκτρότερον βίον ἀπωλείας.

- 75 Ἐτι τοίνυν, εἰ μὲν μηδεμίαν φύσιν αἰδῖος ἐωρᾶτο, ἤττον ἂν ἐδόκουν
οἱ φθορὰν εἰσηγούμενοι τοῦ κόσμου, μηδὲν γὰρ ἔχοντες παράδειγμα
αἰδιότητος, [ἐδόκουν οἱ φθορὰν εἰσηγούμενοι τοῦ κόσμου ἂν] εὐπροφάσιστα
ἀδικοῦν. ἐπεὶ δὲ εἰμαρμένη κατὰ τοὺς ἄριστα φυσιολογοῦντας ἀναρχος
καὶ ἀτελεύτητος ἐστίν, εἵρουσα τὰς ἐκάστων ἀνελλιπῶς καὶ ἀδιαστάτως
αἰτίας, τί δὴ ποτ' οὐχὶ καὶ τὴν τοῦ κόσμου φύσιν λεκτέον εἶναι μακράϊωνα,
τὴν τάξιν τῶν ἀτάκτων, τὴν ἁρμονίαν τῶν ἀναρμόστων, τὴν συμφωνίαν
τῶν ἀσυμφώνων, τὴν ξῶσιν τῶν διεστηχότων, τὴν ζύλων μὲν καὶ λίθων
ξῆν, σπαρτῶν δὲ καὶ δένδρων φύσιν, ψυχὴν δὲ ζώων ἀπάντων, ἀνθρώπων
δὲ νοῦν καὶ λόγον, ἀρετὴν δὲ σπουδαίων τελειοτάτην; εἰ δ' ἡ τοῦ κόσμου
φύσιν ἀγέννητός τε καὶ ἄφθαρτος, δῆλον ὅτι καὶ ὁ κόσμος, αἰωνίῳ συνεχό-
μενος καὶ διακρατούμενος δεσμῷ.

- 76 Νικηθέντες δὲ ὑπὸ τῆς ἀληθείας καὶ τῶν ἀντιδοξούντων ἔνιοι μετεβά-
λονται· προσκλητικὴν γὰρ ἔχει δύναμιν τὸ κάλλος, τὸ δ' ἀληθὲς | δαιμονίως p.497
ἐστὶ καλόν, ὥς τὸ ψεῦδος ἐκτόπως αἰσχροῖν. Βοηθὸς γοῦν ὁ Σιδώνιος
καὶ Παναίτιος, ἄνδρες ἐν τοῖς Στωικοῖς δόγμασιν ἰσχυρότεροι, ἅτε θεόλη- 20

1 ὑπερίζοντα MU: ὑπερίζοντος HP (v) 5 ἐδόκουν] ἡδέκουν Buecheler (Cumont)
6 γὰρ seclisit Turn.; sed cf. Thuc. I 25, 4. Vahlen ad Arist. Poet.³ 131
6. 7 παράδειγμα αἰδιότητος HP: παράδειγμα ιδιότητος MU; παράδειγμα αἰδιότητος Bernays
(Cumont) 7 ἐδόκουν—κόσμου seclisit Bernays (ἐδόκουν—εἰσηγούμενοι seclisit
Turn., ἐδόκουν retinet Cumont) ἂν εὐπροφάσιστα MU (ἂν seclisi): ἂν εὐπροφάσιστα
HP: ἄνευ προφάσεως v (Turn.) 8 ἀδικοῦν] διδάσκειν Cumont, λέγειν Buecheler

9 τὰς] τοὺς P 11 ἀναρμότων HP 12 συμφώνων (sic) H 13 σπαρτῶν
δὲ scripsi: σπαρτῶν τε codd. 15 ἀγέννητος M: ἀγέννητος UHP τε om. U
δηλονότι M αἰωνίῳ v (Turn.): αἰώνι MU, αἰώνιος HP 17 δ' U
18 προσκλητικὴν] προσελκτικὴν conl. Mang. 19 ὁ σιδώνιος M: ὁ ιδώνιος U,
ἡ σιδώνιος HP; καὶ Ποσειδώνιος v (Turn.) 20 Παναίτιος v (Turn.): πάνεπος codd.

2 ἄμουσον ἀπληστίαν: cf. Plat. Tim. 73a ... ὅπως μὴ ταχὺ διεκπερῶσα ἡ τροφή ταχὺ
πάλιν τροφῆς ἑτέρας δεῖσθαι τὸ σῶμα ἀναγκάζει καὶ παρέχουσα ἀπληστίαν διὰ γαστρι-
μαργίαν ἀφιλοσοφον καὶ ἄμουσον πᾶν ἀποτελεῖ τὸ γένος. 8. 9 Aet. Plac. I 28, 4
(Doxogr. p. 324^a 1) οἱ Στωικοὶ (τὴν εἰμαρμένην) εἰρμὸν αἰτιῶν, τούτεστι τάξιν καὶ ἐπι-
σύνδεσιν ἀπαραβάτων. Diog. La. VII 149 ἔστι δ' εἰμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη ἢ
λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται. cf. Chrysippi frg. 913 sqq. (Arnim). 20 Diog.
La. VII 142 ... Παναίτιος δ' ἄφθαρτον ἀπεφάνετο τὸν κόσμον. Doxogr. p. 469^b 7
(Arius Didymus) Παναίτιος πιθανωτέραν εἶναι νομίζει καὶ μᾶλλον ἀρέσκουσιν αὐτῇ τὴν
αἰδιότητα τοῦ κόσμου ἢ τὴν τῶν ὄλων εἰς πῦρ μεταβολήν.

πτοι, τὰς ἐκπυρώσεις καὶ παλιγγενεσίας καταλιπόντες πρὸς δοσιώτερον δόγμα
 τὸ τῆς ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου παντὸς ἡυτομόλησαν. λέγεται δὲ καὶ 77
 2, 34 M. Διογένης ἡνίκα νέος ἦν συνεπιγραψάμενος | τῷ δόγματι τῆς ἐκπυρώσεως
 ὅψε τῆς ἡλικίας ἐνδοιάσας ἐπισχεῖν· οὐ γὰρ νεότητος ἀλλὰ γήρως τὰ
 5 σεμνὰ καὶ περιμάχητα διδεῖν, καὶ μάλισθ' ὅσα μὴ δικάζει ἡ ἄλογος
 καὶ ἀπατηλὸς αἰσθησις ἀλλ' ὁ καθαρῶτατος καὶ ἀκραίφνεστατος νοῦς.
 (16.) ἀποδείξεισι δ' οἱ περὶ τὸν Βοηθὸν κέχρηται πῖθανωτάταις, ὡς 78
 αὐτίκα λέξομεν· εἰ, φασί, γενητὸς καὶ φθαρτὸς ὁ κόσμος, ἐκ τοῦ μὴ
 ὄντος τι γενήσεται, ὅπερ καὶ τοῖς Στωικοῖς ἀτοπώτατον εἶναι δοκεῖ.
 3 M. διὰ τί; ὅτι οὐδεμίαν φθοροποιὸν | αἰτίαν εὑρεῖν ἔστιν, οὐτ' ἐντὸς οὐτ'
 11 ἐκτὸς, ἢ τὸν κόσμον ἀνελεῖ· ἐκτὸς μὲν γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ὅτι μὴ τάχα
 που κενόν, τῶν στοιχείων ἀποκριθέντων εἰς αὐτὸν ὁλοκλήρων, εἴσω δ'
 οὐδὲν νόσημα τοιούτου. ὃ γένοιτ' ἂν αἴτιον θεῶ τοσοῦτ' διαλύσεως.
 εἰ δ' ἀναιτίως φθείρεται, ὁτλον ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἔσται ἡ γένεσις
 15 τῆς φθορᾶς, ὅπερ οὐδ' ἡ διάνοια παραδέχεται.

Καὶ μὴν φασιν, ὅτι γενικοὶ τρόποι φθορᾶς εἰσι τρεῖς· ὃ τε κατὰ 79
 διαίρεσιν καὶ ὁ κατὰ ἀναίρεσιν τῆς ἐπεχούσης ποιότητος καὶ ὁ κατὰ σύ-
 χουσιν. τὰ μὲν οὖν ἐκ διεστηκόντων, αἰπόλια, βουκόλια, χοροί, στρατεύματα,
 ἢ πάλιν ἐκ συναπτομένων σώματα παγέντα διαστάσει καὶ διαιρέσει λύεται·
 20 κατὰ δὲ ἀναίρεσιν τῆς ἐπεχούσης ποιότητος ὁ μετασχηματιζόμενος κηρὸς
 ἢ καταλεινόμενος, ἵνα μηδὲ ἑτεροειδῆ τινα παράσχη τύπον μορφῆς·

1 καὶ τὰς ἐκπυρώσεις U	δοσιώτερον Cumont: θειότερον codd.	2 τὸ om. U
παντὸς] πάντως Buecheler (Cumont); at cf. Arnim, Quellenstudien p. 18		
4 ἐνδοιάσας (οἱ ex u corr.) M: ἐνδυάσας UHP	γὰρ νεότητος] γενναιότητος M	
5 διδεῖν M: δεῖ ἰδεῖν UP (Turn.), δεῖ εἰδεῖν H	6 ἀπατηλὸς codd.: ἀπατηλῇ v	
(Turn.)	7 δὲ E	πιθανωτάταις UHE
		ὡς ME: αἷς UHP
8 εἰ, φασί] φασί γὰρ εἰ E	γεννητὸς U	9 δοκεῖ εἶναι E
εὑρεῖν MUE: εὑρεῖν αἰτίαν HP (v)	13 θεῶ Cumont: τῷ codd.	14 ὁτλον
ὅτι UE: ὁηλονότι MHP	15 τῆς φθορᾶς] καὶ φθορὰ conl. Mang.	οὐδ' ἢ]
οὐδὲ M (Bernays)	16 φθορᾶς τρόποι E	17 καὶ post διαίρεσιν om. HP (v)
καὶ ὁ—ποιότητος om. E cod. b	18 στρατεύματα, χοροί E	19 συναπτο- μένων v (Turn.): συναπτομένων codd.
τῇ διαστάσει HP (Turn.)	λύεται UE: λύνονται MHP (v).	20. 21 κηρὸς ἢ
καταλεινόμενος om. UE	21 καταλεινόμενος Diels: καὶ λεινόμενος MHP	
παράσχη] περίσχη M	τύπον παράσχη E	

2 sqq. Diog. Babyl. frg. 27 (Arnim, Stoic. vet. fragm. III p. 215). idem de Zenone Tar-
 sensi tradit Arius Didymus (Doxographi p. 469ⁿ 3): τὸν μὲν γὰρ τοῦτου (Chrysippi)
 μαθητὴν καὶ διάδοχον τῆς σχολῆς Ζήγωνα φασιν ἐπισχεῖν περὶ τῆς ἐκπυρώσεως τῶν ὅλων.
 16 cf. Doxogr. p. 462, 15 sqq. (Arius Didym.). Zeller, Philos. d. Griech. III 1³, 95.
 18 τὰ ἐκ διεστηκόντων: Zeller III 1³, 97.

- κατὰ δὲ σύγχυσιν, ὡς ἢ παρὰ ἰατροῖς τετραφάρμακος· αἱ γὰρ δυνάμεις
 τῶν συνενεχθέντων ἠφανίσθησαν εἰς ἐξαιρέτου μιᾶς γένεσιν ἀποτελεσθείσης.
 80 ποίῳ δὴ τούτων ἄξιον τὸν κόσμον φθίρεσθαι φάναι; τῷ κατὰ διαίρεσιν;
 ἀλλ' οὔτε ἐκ διεσθηκώτων ἐστίν, ὡς τὰ μέρη σκεδασθῆναι, οὔτε ἐκ συνα-
 πτομένων, ὡς διαλυθῆναι, οὔτε τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς ἡμετέροις ἦνται 5
 σώμασι· τὰ μὲν γὰρ ἐπικήρως τε ἐξ ἑαυτῶν ἔχει καὶ δυναστεύεται πρὸς
 μυρίων ὑφ' ὧν βλάπτεται, τοῦ δ' ἀήττητος ἢ ῥώμῃ πολλῇ τινη περι-
 81 ουσία πάντων κατακρατοῦσα. ἀλλ' ἀναιρέσει παντελεῖ τῆς ποιότητος;
 ἀλλ' ἀμήχανον τοῦτό γε· μένει γὰρ κατὰ τοὺς τάναντία αἰρουμένους ἢ
 τῆς διακοσμήσεως ποιότης ἐπ' ἐλάττονος οὐσίας τῆς τοῦ Διὸς σταλεῖσα 10
 82 κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν. ἀλλὰ τῷ κατὰ σύγχυσιν; ἄπαγε, δεήσει γὰρ πάλιν
 εἰς τὸ μὴ ὂν γίνεσθαι τὴν φθορὰν παραδέχεσθαι. τοῦ χάριν; ὅτι εἰ μὲν
 ἕκαστον ἐν μέρει τῶν στοιχείων ἐφθίρετο, μεταβολὴν ἐδύνατο τὴν εἰς
 ἕτερον δέχεσθαι, πάντων δὲ συλλήβδην ἀθρόων κατὰ σύγχυσιν ἀναιρου-
 μένων, ἀναγκαῖον ὑπονοεῖν τὸ ἀδύνατον. 15
- 83 Ἔτι πρὸς τούτοις, ἐὰν ἐκπυρωθῇ, φασί, τὰ πάντα, τί κατ' ἐκείνον
 ὁ θεὸς πράξει τὸν χρόνον; ἢ τὸ παράπαν οὐδέν; καὶ μήποτ' εἰκότως·
 νυνὶ μὲν γὰρ ἕκαστα ἐφορᾷ καὶ πάντων οἷα γνήσιος πατὴρ ἐπιτροπεύει
 καί, εἰ δεῖ ἀλληθὲς εἰπεῖν, ἡνιόχου καὶ κυβερνήτου τρόπον ἡμιοχεῖ
 καὶ πηδαλιουχεῖ τὰ σύμπαντα, ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ τοῖς ἄλλοις 20
 πλάνησι καὶ ἀπλανέσιν ἔτι δ' ἀέρι καὶ τοῖς ἄλλοις) μέρεσι τοῦ κόσμου

1 παρὰ ἱητροῦς U	2 ἐξαιρέτους E cod. r	ἀποτελεσθεῖσαι E
3 τούτω M	4 ἀλλ' οὔτε ME, ἀλλ' οὔτ' U: ἀλλ' οὐκ HP (Turn.)	alt. οὔτε
MPE: οὔτ' UH (v)	6 ἐξ ἑαυτῶν MUE: ἐξ αὐτῶν HP (ἐξ αὐτῶν v)	
7 ἀφ' ὧν E	8 πάντων] πάντα M (Bernays)	ἀλλὰ P παντελεῖ H
10 τῆς τοῦ Διὸς σταλεῖσα Bernays (in commentario): τῇ τούτου ἰδιοσταλεῖσα E, τῇ του . . . (spat. c. 4 litt.) σταλεῖσα M, τὸ τοῦ δι . . . (spat. c. 7 litt.) HP, . . . (spat. c. 10 litt.) σταλεῖσα U	11 τῷ] τὸ H	12 εἰς] ὡς E cod. r γίνεσθαι E
13 μεταβολὴν (ᾧν) ἐδύνατο Gomperz	ἡδύνατο E	14 δὲ om. E cod. r
ἀθρόων MU: ἀθρόον HPE (v)	15 ἀναγκαῖον Reiter: ἀνάγκη codd.; ἀνάγκη τοῦτο	
ὑπονοεῖν ἀδύνατον Cumont	16 ἔτι πρὸς τούτοις—99, 6 ὁ θεὸς om. E	
φασί MU: φησί HP (Turn.)	17 πράξει ὁ θεὸς transp. M (Bernays)	
ἢ] ἢ H (Turn.)	18 οἷα v (Turn.): οἶος codd.	20 πηδαλιουχεῖ M
ἡλίῳ τε M: τε om. UHP (v)	21 ἀπλανέσι M	ἄλλοις add. Cumont

1 τετραφάρμακος: cf. de confus. lingu. § 187. Galen. in Hippocr. de nat. hom. t. XV p. 32 (Kuehn). 9 sq. Chrysippi frg. 611 (Arnim). cf. Plut. de commun. notit. 31 p. 1075^b ἀλλὰ Χρύσιππος καὶ Κλεάνθης, ἐμπεληκτότες ὡς ἔπος εἰπεῖν τῷ λόγῳ θεῶν τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὸν ἀέρα, τὴν θάλατταν, οὐδένα τῶν τοσούτων ἄφθαρτον οὐδ' ἀίδιον ἀπολελοιπασί, πλὴν μόνου τοῦ Διός, εἰς ὃν πάντας καταναλίσκουσι τοὺς ἄλλους.

παριστάμενος καὶ συνδρῶν ὅσα πρὸς τὴν τοῦ ὅλου διαμονὴν καὶ τὴν κατ' ὀρθὸν λόγον ἀνυπαίτιον διοίκησιν. πάντων δ' ἀναιρεθέντων, ὑπ' ἀρχίας 84
 1 M. καὶ ἀπραξίας | δεινῆς ἀβιώτῳ βίῳ χρήσεται· οὐ τί γένοιτ' ἂν ἀτοπώτερον; ὁκνῶ λέγειν, ὁ μὴδὲ θέμις ὑπονοεῖν, ὅτι ἀκολουθήσει θεῶ θάνατος, εἴ
 5 γε καὶ ἡρεμία· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἐὰν ἀνέλῃς ψυχῆς, καὶ αὐτὴν πάντως συνανελεῖς· ψυχῇ δὲ τοῦ κόσμου κατὰ τοὺς ἀντιδοξοῦντας ὁ θεός.

(17.) Ἐκεῖνο δ' οὐκ ἀνάξιον διαπορῆσαι, τίνα τρόπον ἔσται παλιγγε- 85
 νεσία, πάντων εἰς πῦρ ἀναλυθέντων· ἐξαναλωθείσης γὰρ τῆς οὐσίας ὑπὸ
 πυρός, ἀνάγκη καὶ τὸ πῦρ οὐκέτ' ἔχον τροφὴν ἀποσβεσθῆναι. μένοντος
 10 μὲν οὖν, ὁ σπερματικός τῆς διακοσμήσεως ἐσφίζετ' (ἂν) λόγος, ἀναιρεθέντος
 δὲ συνανήρηται. τὸ δ' ἐστὶν ἔκθεσμον καὶ ἀσέβημα ἤδη διπλοῦν, μὴ
 μόνον φθορὰν τοῦ κόσμου κατηγορεῖν ἀλλὰ καὶ παλιγγενεσίαν ἀναιρεῖν,
 ὥσπερ ἐν ἀκοσμίᾳ καὶ ἀπραξίᾳ καὶ τοῖς πλημμελέσι πᾶσι χαίροντος θεοῦ.
 τὸν δὲ λόγον ἀκριβέστερον ὧδε διερευνητέον· πυρὸς τριττὸν εἶδος· τὸ 86
 15 μὲν ἄνθραξ, τὸ δὲ φλόξ, τὸ δὲ αὐγὴ. ἄνθραξ μὲν οὖν ἐστὶ πῦρ ἐν
 οὐσίᾳ γεῶδει, ὁ τρόπον ἕξως πνευματικῆς πεφώλευκε καὶ ἑλλοχᾷ δι'
 ὅλης ἄχρι περάτων τεταμένον· φλόξ δὲ ἐστὶν ὅπερ ἐκ τροφῆς αἶρεται
 μετεωριζόμενον· αὐγὴ δὲ τὸ ἀποστελλόμενον ἐκ φλογός, συνεργὸν ὀφθαλ-
 20 μοῖς εἰς τὴν τῶν ὁρατῶν ἀντίληψιν. μέσση δὲ χώραν αὐγῆς τε καὶ
 ἄνθρακος εἰλήχε φλόξ· σβεσθεῖσα μὲν γὰρ εἰς ἄνθρακα τελευτᾷ, ζωπυ-
 ρουμένη δ' ἔχει φέγγος, ὃ τὴν καυστικὴν ἀφηρημένον δύναμιν ἀστράπτει.
 εἰ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν οὖν τὸν κόσμον ἀναλύεσθαι φαῖμεν, ἄνθραξ μὲν 87
 οὐκ ἂν γένοιτο, διότι παμπληθὲς ὑπολείφεται τοῦ γεώδους, φῖ τὸ πῦρ
 ἐγκατελιγφθαι συμβέβηκεν, ἀρέσκει δὲ μὴδὲν τότε τῶν ἄλλων ὑφεστάναι

1 παριστάμενα H (Turn.) 3 βίω] βία M 4 μὴδὲ] μὴ U ὑπονοεῖν
 Cumont coll. 86, 8. 95, 14: εἰπεῖν codd. 5 αὐτὴν MU: αὐτὸ HP 6 ὁ ante
 θεός om. U 7 οὐκ ἀνάξιον Bernays: οὐκ ἄξιον codd., ἄξιον E διαπορῆσαι M

8 ἀναλωθέντων U ἐξαναλωθείσης HPE: ἐξαναλυθείσης MU 10 τῇ διακοσμήσει
 Turn. ἐσφίζετ' ἂν Diels: ἐσώζετο codd. ἐσώζετο λόγος τῆς διακοσμήσεως
 transp. E ἀναιρεθέντος MHP: ἀναλυθέντος UE 11 τὸ δὲ ἐστὶν H
 13 ὥσπερ ἐν M: ἐν om. UHPE; ὥσπερ ἂν conl. Buecheler 14 ὧδε] ἤδη H (Turn.)
 15 ἐστὶν H 16 οὐσία om. UE 8] ὃν E πεφώλευκε H
 17 τεταμένον (sic) H 19 τῶν om. L (Turn.) τε om. U 20 σβε-
 θεῖσα U 21 καυστικὴν P 22 φαῖμεν Buecheler: φῶμεν codd. (φαμέν U)
 23 ὑπολείφεται v (Turn.): ὑπολήφεται codd. τοῦ γεώδους] τὸ γεῶδες conl. Mang.
 φ] ὡς UE 24 ἐγκατελιγφθαι E: ἐγκατελειθεῖσθαι MUH, ἐγκαταλελειθεῖσθαι ut vid. P
 συμβέβηκε M

5 Plat. Phaedr. 245c ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον. 6 κατὰ
 τοὺς ἀντιδοξοῦντας: cf. Zeller, Philos. d. Griech. III 13, 554sq.

σωμάτων, ἀλλὰ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα εἰς ἄκρατον πῦρ ἀναλελύσθαι.
 88 καὶ μὴν οὐδὲ φλόξ· ἄμμα γὰρ τροφῆς ἐστι, μηδενὸς δὲ καταλειφθέντος,
 ἀτροφήσασα αὐτίκα ἀποσβεσθήσεται. τοῦτοις ἔπεται τὸ μὴδ' αὐγὴν
 ἀποτελεῖσθαι· καθ' ἑαυτὴν γὰρ ὑπόστασιν οὐκ ἔχει, ρεῖ δὲ ἀπὸ τῶν
 προτέρων, ἄνθρωκος καὶ φλογός, ἀφ' οὗ μὲν ἐλάττων, πολλὴ δ' ἀπὸ
 φλογός· χεῖται γὰρ ἐπὶ μήκιστον· ἐκείνων δ', ὡς ἐδείχθη, κατὰ τὴν
 ἐκπύρωσιν οὐκ ὄντων, οὐδ' ἂν αὐγὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἡ μεσημερινὴ
 πολλὴ καὶ βαθεῖα αὐγὴ, τὸν ὑπὸ γῆς ἡλίου ὁρόμον ἰόντος, εὐθὺς ἀφανί-
 ζεται νυκτὶ καὶ μάλιστα ἀσελήνῃ. | οὐ τοίνυν ἐκपुरοῦται ὁ κόσμος, ἀλλ' p. 50
 ἐστὶν ἄφθαρτος· εἰ δ' ἐκपुरωθήσεται, ἕτερος οὐκ ἂν γένοιτο. 10

89 (18.) Διὸ καὶ τινες τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς ὀξυδεκρίστερον ἐκ μακροῦ
 θεασάμενοι τὸν ἐπιφερόμενον ἔλεγχον ἡξίωσαν ὥσπερ θανατῶντι κεφαλαίῳ
 βοηθήματα προσυτρεπίεσθαι· τὰ δ' οὐδὲν ἦν ὄφελος. ἐπειδὴ γὰρ αἴτιον
 κινήσεως ἐστὶ τὸ πῦρ, κινήσεις δὲ γενέσεως ἀρχή, γενέσθαι δ' ἄνευ κινή-
 σεως ὅτιον ἀδύνατον, ἔφασαν ὅτι μετὰ τὴν ἐκπύρωσιν, ἐπειδὴ ὁ νέος 15
 κόσμος μέλλῃ δημιουργεῖσθαι, σύμπαν μὲν τὸ πῦρ οὐ σβέννυται, ποσὴ
 δὲ τις αὐτοῦ μοῖρα ὑπολείπεται· πᾶν γὰρ ἡδλαβήθησαν, μὴ σβεσθέντος
 ἀθροῦς μείνῃ τὰ πάντα ἡσυχάσαντα ἀδιακόσμητα, τοῦ τῆς κινήσεως
 90 αἰτίου μῆκετ' ὄντος. εὐρεσιλογούντων δὲ πλάσματα ταῦτ' ἐστὶ καὶ κατὰ
 τῆς ἀληθείας τεχνάζοντων. τί δήποτε; ὅτι τὸν κόσμον ἐκपुरωθέντα 20
 γενέσθαι μὲν ἄνθρωποι παραπλήσιον ἀμήχανον, ὡς δέδεικται, γεώδους
 πολλῆς ἂν ὑπολειφθείσης οὐσίας, ἣ δεήσει τὸ πῦρ ἔλλοχάν, ἴσως δ' οὐδ'
 ἐκपुरώσεως τότε κρατούσης, εἴ γε μένει τὸ στοιχείων βαρύτατον καὶ
 δυσαναλωτότατον ἔτι, γῆ μὴ διαλυθεῖσα, μεταβάλλειν δὲ ἢ εἰς φλόγα ἢ

1 ἀναλύεσθαι E 2 ἄμμα PE, ἄμμα U; ἄμα MH (v) τροφῆς codd.:
 τροφῇ Turn., τροφῇ Mang. δέ] γὰρ M 3 ἀτροφήσασα MUE: ἀτροφήσας
 HP; ἀτροφήσας² Cumont, ἀτροφήσει Turn. ἔπεται] ἐπεται U 4 ρεῖ δὲ MU:
 ρεῖ δ' HPE 5 ἀφ' οὗ — φλογός (6) om. M ἐλάττων U²HP: ἔλαττον
 U¹E πολλῇ] πολλὸ E 6 χεῖται γὰρ ἐπὶ μήκιστον om. E 7 καὶ
 γὰρ — 101, 13 καὶ αὐγὴ φλογί om. E ἡ μεσημερινῇ] ἡμερινῇ U 8 πολλὴ
 καὶ] πολλῇ M 9 μάλιστα MU: μάλιστ' HP 11 τινες] τινος M
 μακροῦ] πολλοῦ M (Bernays) 12 θανατῶντι] θανόντι L (v) 13 εὐτρεπίεσθαι
 M (Bernays) οὐδὲν MU: οὐδ' HP (Turn.) ὄφελος ἦν transp. U
 14 γενέσεως] γενήσεως M 15 μετὰ] κατὰ conl. Mang. 16 μέλλει HP
 πῶσῃ MH 18 μείνῃ codd.: μένῃ v (Turn.) 19 εὐρεσιλογούντων UP:
 εὐρησιλογούντων MH 21 ἀμήχανον] ἀδύνατον U 22 ἂν ὑπολειφθείσης
 Buecheler: ἀνθυπολειφθείσης codd. (ἀνθ' ὑπολειφθείσης P); ἂν ἀνθυπολειφθείσης Cumont
 οὐσίας] οὐσίους H οὐδ' U (conl. Buecheler): οὐκ MHP 23 στοιχείων MU:
 στοιχείον HP 24 δυσαναλωτότατον MU: δυσαναλώτατον HP (v) μεταβάλλ (sic) M

24 sqq. Cleanthis frg. 711, Chrysippi frg. 611 (Arnim).

εἰς αὐγὴν ἀναγκαῖον, εἰς μὲν φλόγα, ὡς ᾤετο Κλεάνθης, εἰς δ' αὐγὴν,
 ὡς ὁ Χρύσιππος. ἀλλ' εἴ γε φλόξ γίνεται, τροπομένη πρὸς σβέσιν ἀπαξ 91
 οὐκ ἐκ μέρους ἀλλ' ἀθρόα σβεσθήσεται· συνυπάρχει γὰρ τῇ τροφῇ· διὸ
 πολλῆς μὲν οὔσης ἐπιδίδωσι καὶ χεῖται, στελλομένης δὲ μειοῦται. τεκ-
 5 μηριώσαιο δ' ἂν τις ἀπὸ τῶν παρ' ἡμῖν τὸ γινόμενον· ὁ λύχνος, ἕως
 μὲν τις ἔλαιον ἄρδαι, περιφεγγεστάτην δίδωσι φλόγα, ἐπειδὴν δ' ἐπίσχη,
 θαπανήσας ὅσον τῆς τροφῆς λείψανον αὐτίκα κατεσβέσθη, μηδὲν μέρους
 ταμιευσάμενος τῆς φλογός. εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἀλλ' αὐγὴ γίνεται, πάλιν 92
 ἀθρόα μεταβάλλει. διὰ τί; ὅτι ὑπόστασιν ἰδίαν οὐκ ἔχει, γεννᾶται δ'
 10 ἐκ φλογός, ἧς ὅλης δι' ὅλων σβέσιν λαμβανούσης, ἀνάγκη καὶ τὴν αὐγὴν
 μὴ κατὰ μέρος ἀλλ' ἀθρόαν ἀναιρεῖσθαι· ὁ γὰρ πρὸς τροφήν φλόξ,
 τοῦτο αὐγὴ πρὸς φλόγα· καθάπερ οὖν τροφῇ συναναιρεῖται φλόξ, καὶ
 αὐγὴ φλογί. ὥστ' ἀμήχανον παλιγγενεσίαν τὸν κόσμον λαβεῖν, μηδενός 93
 ἐντυφομένου σπερματικοῦ λόγου, πάντων δὲ θαπανηθέντων, τῶν μὲν
 15 ἄλλων ὑπὸ πυρός, αὐτοῦ δ' ὑπ' ἐνδείας. ἐξ ὧν ἐστὶ ὁ γλῶσσος, ὅτι ἀγέννητος
 καὶ ἀφθαρτος ὧν διατελεῖ.

(19.) Φέρε δ' οὖν, ὥς φησιν ὁ Χρύσιππος, τὸ ἀναστοιχειῶσαν 94
 τὴν διακόσμησιν εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ μέλλοντος ἀποτελεῖσθαι κόσμου σπέρμα
 εἶναι καὶ ὧν ἐπ' αὐτῷ πεφίλοσόφηκε μηδὲν ἐφεῦσθαι, πρῶτον μὲν ὅτι

2 εἴ γε Mang. (et ipse conieci): εἴτε codd. ἀπαξ] ἀπερ M 3 ἀλλ' ἀθρόα
 v (Turn.): ἀλλὰ λάθρα codd. συνυπάρχει M τῇ τροφῇ Mang.: ἡ τροφή
 codd. 4 πολλῆς (sic) U στελλομένης UH et ut vid. P: συστελλομένης M
 4. 5 τεκμηριώσαντο H(P?) 5 ἕως M: ὡς UH et ut vid. P (v) 6 δίδωσι
 MU: ἀποδίδωσι HP (v) δ' om. HP 7 κατεσβέσθη M: κατέσβη U, ἔσβη
 ut vid. P, κατέσβησε H (κατέσβεσε Turn.) 8 ταμιευσάμενος
 ut vid. U 9 ὅτι] διότι H ὑπόστασιν H ἰδίαν om. H (om. Turn.)
 γεννᾶ τε δ' M 11 ὁ γάρ] ἡ γάρ H 12 τροφῇ UP: τροφή M, τροφῆς H
 συναναιρεῖται UP: συνανηρεῖτο (η ex αι corr.) M, συνανηρεῖ τέ H 13 αὐγὴ M
 ὥστε P 13. 14 μηδενός (μὲν) ἐντυφομένου fortasse scribendum putavit Cumont
 14 ἐντυφωμένου H (ἐντετυφωμένου Turn.) πάντων — ἐνδείας (15) om. E
 15 δηλονότι H ἀγέννητος E: ἀγέννητος MUHP 17 φέρε δ' οὖν — 104, 13
 ἀκολουθίαν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι om. E φέρε MU: φέρει HP (Turn.)
 φησιν ὁ χρύσιππος MU: φησι χρύσιππος HP (v) 18 αὐτὸ v (Turn.): αὐτὸ codd.
 19 πεφίλοσόφηκεν M

17 Chrysippi frg. 618 (Arnim).

18 Doxogr. p. 468^a 25 (Arius Didymus) ἀρέσκει
 γὰρ τοῖς Στωικοῖς φιλοσόφοις τὴν ὅλην οὐσίαν εἰς πῦρ μεταβάλλειν οἷον εἰς σπέρμα, καὶ
 πάλιν ἐκ τούτου αὐτὴν ἀποτελεῖσθαι τὴν διακόσμησιν, οἷα τὸ πρότερον ἦν. καὶ τοῦτο τὸ
 δόγμα τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως οἱ πρῶτοι καὶ πρεσβύτατοι προσήκοντο, Ζήνων τε καὶ
 Κλεάνθης καὶ Χρύσιππος. Zen. frg. 107, Cleanth. frg. 512, Chrys. frg. 596 (Arnim).

καὶ ἐκ | σπέρματος ἢ γένεσις καὶ εἰς σπέρμα ἢ ἀνάλυσις, ἔπειτα δ' ὅτι p.500
 φυσιολογεῖται ὁ κόσμος καὶ φύσις λογική, οὐ μόνον ἔμφυχος ὢν ἀλλὰ
 καὶ νοερός, πρὸς δὲ καὶ φρόνιμος, ἐκ τούτων τοῦναντίον οὐ βούλεται
 95 κατασκευάζεται, τὸ μηδέποτε φθαρῆσθαι. αἱ δὲ πίστεις προχειρόταται
 τοῖς συνεξετάζειν μὴ ἀποκνοῦσιν. οὐκοῦν ὁ κόσμος ἢ φυτόν, (ὥς) ἔοικεν, 5
 ἢ ζῷον· ἀλλ' εἴτε φυτόν ἐστὶν εἴτε καὶ ζῷον, κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν
 φθαρεῖς οὐδέποτε αὐτὸς αὐτοῦ γενήσεται σπέρμα. μαρτυρεῖ δὲ τὰ παρ'
 ἡμῖν, ὃν οὐδὲν οὐκ ἔλαττον οὐ μεῖζόν ποτε φθαρὲν εἰς σπέρματος ἀπε-
 96 κρίθη γένεσιν. οὐχ ὁρᾷς ὅσαι μὲν ἡμέρων φυτῶν ὕλαι, ὅσαι δὲ ἀγρίων
 κατὰ πᾶν μέρος τῆς γῆς ἀνακέχυνται; τούτων τῶν δένδρων ἕκαστον, 10
 ἄχρι μὲν ὕγιαίνει· τὸ στέλεχος, ἅμα τῷ καρπῷ καὶ τὸ ὄχρευμα τίττει.
 μήκει δὲ χρόνων ἀφανισθὲν (ἤ) καὶ ἄλλως αὐταῖς ῥίζαις φθαρὲν οὐδέ-
 97 ποτε τὴν ἀνάλυσιν εἰς σπέρμα ἔλαβεν. τὸν αὐτὸν μέντοι τρόπον καὶ τὰ
 γένη τῶν ζῳῶν, ἃ μηδὲ εἰπεῖν διὰ πλῆθος ῥάδιον, ἄχρι μὲν περίεστι
 καὶ ἥβῃ, σπέρμα προίεται γόνιμον, τελευτήσαντα δ' οὐδαμῇ οὐδαμῶς 15
 γίνεται σπέρμα· καὶ γὰρ εὐθὺς ἀνθρωπὸν ζῶντα μὲν ὀγδόῃ μέρει
 ψυχῆς, ὃ καλεῖται γόνιμον, πρὸς τὴν τοῦ ὁμοίου σποράν χρῆσθαι, τελευ-
 98 τήσαντα δὲ ὅλῳ ἑαυτῷ· θάνατος γὰρ οὐτὶ ζωῆς ἀνυσιμώτερος. ἄλλως
 τε τῶν ὄντων οὐδὲν ἐκ μόνου σπέρματος δίχα τῆς οἰκείας τροφῆς ἀποτε-
 λεῖται· σπέρμα γὰρ ἔοικεν ἀρχῇ, ἀρχὴ δὲ καθ' αὐτὴν οὐ τελειογονεῖ. 20
 μὴ γὰρ αὖ νομίσης τὸν στάχυν ἐκ μόνου τοῦ καταβληθέντος ὑπὸ γεωρ-

1 ἀνάλυσιν M 5 φυτόν, ὡς ἔοικεν Diels: φυτῷ ἔοικεν codd. 6 ἢ ζῷον
 M: ἢ ζῷον UP, ἢ κόσμῳ H καὶ post εἴτε om. U 8 σπέρματος MU:
 σώματος HP (Turn.) 9 γέννησιν L (Turn.) ἡμέρων HP: ἡμερῶν U,
 ἡμέραι M 10 τῆς ante γῆς om. Turn. 11 τὸ ὄχρευμα Bernays: τὸ ὄχημα
 UHP, τῷ ὄχημα M; τὸ σπέρμα conl. Mang. 12 ἀφανισθὲν Mang.: ἀφ. . ανθὲν M,
 ἀφανισθὲν U, ἀφανισθὲν HP ἢ add. Cumont 13 εἰς σπέρματα U
 ἔλαβε v 15 τελευτήσῃ U οὐδαμῶς οὐδαμῶς U 16 σπέρμα
 σπέρμα conl. Mang. 17 τῆς ψυχῆς U 17. 18 τελευτήσαντα UP: τελευ-
 τήσαν MH (Turn.) 18 ὅλῳ v (Turn.): ὅλον codd. (Cumont) οὐτὶ ζωῆς
 MU: ζωῆς οὐτὶ HP (v) ἄλλως] ὅλως conl. Diels 20 ἀρχῇ] ἢ ἀρχῇ U
 καθ' αὐτὴν MHP: καθ' ἑαυτὴν U (v) 21 αὖ] σὺ conl. Mang.

1 Ocell. Luc. I 13 ... οἱ δὲ καρποὶ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ῥιζοφύτων ἀπὸ σπερμάτων
 ἀνέλαβον τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως, καρπωθέντα δὲ καὶ τελεσφορήσαντα πάλιν ἐπὶ τὸ σπέρμα
 τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖται.

2 sq. Diog. La. VII 142 ... ὅτι δὲ καὶ ζῷον ὁ κόσμος
 καὶ λογικὸν καὶ ἔμφυχον καὶ νοερόν, καὶ Χρύσιππος φησιν ἐν πρώτῳ Περὶ προνοίας καὶ
 Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Ποσειδώνιος (Chrysippi frg. 633 Arnim).

16 cf. Doxogr. p. 390, 5. 410, 25. Diog. La. VII 157.

γῶν εἰς τὰς ἀρούρας βλαστάνειν πυροῦ, τὸ δὲ πλεῖστον εἰς αὔξησιν αὐτοῦ
 συνεργεῖν ὑγρὰν τε καὶ ξηρὰν διττὴν ἐκ γῆς τροφὴν· καὶ τὰ ἐν μήτραις
 μέντοι διαπλαττόμενα πέφυκεν οὐκ ἐκ μόνου ζυγογονεῖσθαι σπέρματος
 ἀλλὰ καὶ τῆς ἔξωθεν ἀρδομένης τροφῆς, ἣν ἡ κύουσα προσφέρειται. πρὸς 99
 5 δὴ τί ταῦτα λέγω; ὅτι κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν σπέρμα μόνον ὑπολειφθήσε-
 ται, τροφῆς μὴ ὑπαρχούσης, ἀπάντων ὅσα τρέφειν ἔμελλεν εἰς πῦρ
 ἀναλυθέντων, ὥσθ' ὁ κατὰ τὴν παλιγγενεσίαν ἀποτελούμενος κόσμος
 χωλὴν καὶ ἀτελῆ γένεσιν ἔξει, τοῦ μάλιστα πρὸς τελείωσιν συνεργοῦντος,
 ᾧ καθάπερ βάρκῳ τινὶ τὴν σπερματικὴν ἀρχὴν ἐφιθρόεσθαι συμβέβηκεν,
 10 ἐφθαρμένον. τοῦτο δ' ἦν ἄτοπον ἐξ αὐτῆς ἐλεγχόμενον τῆς ἐναργείας.
 ἔτι τοίνυν ὅσα λαμβάνει τὴν γένεσιν ἐκ σπέρματος, μείζονα τὸν ὄγκον 100
 ἔστι τοῦ πεποιηκότος καὶ ἐν τόπῳ μείζονι θεωρεῖται· δένδρα γοῦν οὐρανο-
 μήκη πολλάκις ἀναβλαστάνει ἐκ βραχυτάτης κέγχρου καὶ ζῶα πύτατα
 καὶ περιμηκέστατα ἐξ ὀλίγου τοῦ προσθέντος ὑγροῦ. ἀλλὰ καὶ τὸ μικρῷ
 M. πρότερον εἰρημένον | συμβαίνει, κατὰ μὲν τὸν γειννῶντα τῇ γενέσει χρόνον
 16 βραχύτερα τὰ γεννηθέντα εἶναι, μεγεθύνεσθαι δ' αὖθις ἄχρι παντελοῦς
 τελειώσεως. ἐπὶ δὲ τοῦ παντὸς γενήσεται τοῦναντίον· τὸ μὲν γὰρ σπέρμα 101
 καὶ μείζον ἔσται καὶ πλείονα τόπον ἐφέξει, τὸ δ' ἀποτέλεσμα βραχύτε-
 ρον καὶ ἐν ἐλάττονι φανεῖται τόπῳ, καὶ ὁ κόσμος ἐκ σπέρματος συνιστά-
 20 μενος οὐκ ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐπιδῶσει πρὸς αὔξησιν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἐξ
 ὄγκου μείζονος εἰς ἐλάττονα συναιρεθήσεται. τὸ δὲ λεγόμενον ῥάδιον 102
 συνιδεῖν· ἅπαν σῶμα ἀναλυόμενον εἰς πῦρ ἀναλύεται τε καὶ χεῖται, σβενну-
 μένης δὲ τῆς ἐν αὐτῷ φλογός, στέλλεται καὶ συνάγεται· πίστειν δὲ τοῖς
 οὕτως ἐμφανέσι πρὸς μαρτυρίαν ὡς ἀδηλουμένοις οὐδεμία χρεία. καὶ

1 δὲ] δὴ Buecheler (Cumont) αὐτοῦ Mang.: αὐτῶν codd.: αὐτῷ Bernays
 (Cumont) 2 διττὴν] δεῖ τὴν Buecheler (Cumont) 4 καὶ] καὶ Diels
 (Cumont) ἦν bis scripsit M 5 δὴ] δὲ con. Mang. λέγων HP
 7 ἀναλωθέντων con. Buecheler 8 χωλὴν HP: χολὴν U, σχ. λην M; κωφὴν
 con. Mang. ἀτελῆ καὶ transp. U 9 ὧ HP: ὡς MU ἐφιθρόεσθαι
 H (et ut vid. P): ἐφιδρόεσθαι M, ἐφιθρόεσθαι U 10 αὐτῆς U: ἐαυτῆς MHP
 ἐναργείας Mang.: ἐνεργείας codd. 11 ἔτι MP: ἔτι ex ἔστι corr. U, ἔστι H
 13. 14 περιμηκέστατα καὶ πύτατα transp. U 15 τὸν ante γειννῶντα om. M
 16 γεννηθέντα M 18 ἐφέξει P: ὑφέξει MUH 21 συναιρεθήσεται M;
 συναγθήσεται con. Mang. 22 ἀναλύεται corruptum; ἐλαύνεται conicio (cf. 104, 6
 ἐλάσεως); διαλύεται Bernays, ἀναδίδεται con. Diels τε om. H (v)
 23 πίστειν H: πίστειν P, πιστέον M, πειστέον U 24 οὕτως] οὐ M

17 sq. Plut. de commun. notit. 35 p. 1077a ἀλλὰ τῶν φυσικωτέρων λεγομένων ἀρ' οὐ
 παρὰ τὴν ἑννοίαν ἔστι σπέρμα πλέον εἶναι καὶ μείζον ἢ τὸ γεννώμενον ἐξ αὐτοῦ;

μὴν ὁ κόσμος ὁ πυρωθεὶς γενήσεται μεΐζων, ἅτε συμπάσης τῆς οὐσίας
 εἰς τὸν λεπτότατον ἀναλυθείσης αἰθέρα. ὁ μοι δοκοῦσι καὶ οἱ Στωικοὶ
 προϊδόμενοι κενὸν ἄπειρον ἐκτὸς τοῦ κόσμου τῷ λόγῳ καταλιπεῖν, ἵν',
 ἐπειδὴ χύσιν ἀπέραντόν τινα ἔμελλε λήψεσθαι, μὴ ἀπορῇ τοῦ δεξο-
 103 μένου χωρίου τὴν ἀνάχυσιν. ὅτε μὲν οὖν εἰς τοσοῦτον ἐπιδέδωκε καὶ 5
 συνηύχεται, ὥς μονονουχὶ τῇ ἀορίστῳ τοῦ κενοῦ φύσει τῇ τῆς ἐλάσεως
 ἀπειρομεγέθει συνδραμεῖν, σπέρματος ἔχει καὶ τοῦτο λόγον, ὅτε δὲ κατὰ
 τὴν παλιγγενεσίαν ἐκ τελείων τῶν μερῶν τῆς συμπάσης οὐσίας ***,
 στελλομένου μὲν κατὰ τὴν σβέσιν τοῦ πυρὸς εἰς παχὺν ἀέρα, στελλο-
 μένου δ' ἀέρος εἰς ὕδωρ καὶ συνίζοντος, παχυνομένου δ' ἔτι μᾶλλον 10
 ὕδατος κατὰ τὴν εἰς γῆν, τὸ πυκνότεον τῶν στοιχείων, μεταβολήν. ἔστι
 δὲ ταῦτα παρὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας τῶν δυναμένων ἀκολουθίαν πραγμάτων
 ἐκλογίζεσθαι.

104 (20.) Δίχα τοίνυν τῶν εἰρημένων κακείνῃ χρήσαιτ' ἂν τις εἰς
 πίστιν, ὃ καὶ τοὺς μὴ πέρα τοῦ μετρίου φιλονεικεῖν αἵρουμένους ἐπισπά- 15
 σεται. τῶν ἐν ταῖς συζυγίαις ἐναντίων ἀμήχανον τὸ μὲν εἶναι, τὸ δὲ
 μὴ· λευκοῦ γὰρ ὄντος ἀνάγκη καὶ μέλαν ὑπάρχειν καὶ μεγάλου βραχὺ
 καὶ περιττοῦ ἄρτιον καὶ γλυκέος πικρὸν καὶ ἡμέρας νύκτα καὶ ὅσα τού-
 τοις ὁμοιότροπα. γενομένης δ' ἐκπυρώσεως, ἀδύνατόν τι συμβήσεται· τὸ
 μὲν γὰρ ἕτερον ὑπάρξει τῶν ἐν ταῖς συζυγίαις, τὸ δὲ ἕτερον οὐκ ἔσται. 20

3 προϊδόμενοι M: προειδόμενοι UHP (v)

4 ἀπορῇ UP: ἀπορρῇ H, ἀπορεῖν M

5 ὅτε H: ὅτι MUP

τοσοῦτο U

6 μονονουχὶ M: μονονουχὶ καὶ UHP (v)

ἐλάσεως] ἐλα ... (spat. 3 — 4 litt.) M

7 ἀπειρομεγέθει codd.: ἀπείρῳ

μεγέθει v ἔχει καὶ τοῦτο M: ἔχει καὶ τοὺς H (ἔχει κατ' αὐτοὺς v), oblitt. in P,

τοὺς (om. ἔχει καὶ) U καὶ τοῦτο] κἀν τούτῳ conicio, κατὰ τοῦτο conl. Wendl.

ὅτε δὲ M: ὅτε δὲ HP, ὅτι δὲ U

8 παλιγγενεσίαν MU: ἐπαγγελίαν ἐσίαν P,

ἐπαγγελίαν αἰσίαν Π (Turn.)

ἐκ τελείων τῶν μερῶν MHP: ἐκ τελείων μερῶν U;

ἐκτελῇ τῶν μερῶν Mang., ἐκτελεῖται μείων Cumont

lacunam post οὐσίας indicavit

Mang. (Bernays)

10 δὲ M

δ' ἔτι] δέ τι H

11. 12 ἔστι δὲ] ἔστι δὲ

Cumont

12 δυναμένων UHP: δυνάμεων M (v, sed Mang. corr. in adnot.)

πραγμάτων Diels: πράγματος codd.

13 ἐκλογίσασθαι P

14 χρήσαιτ' M:

χρήσαιτο UHPE

15 τοῖς] τοῖς M

πέρα] πέραν Mang.

τοῦ μέτρου E

φιλονεικεῖν Cumont

18 πικρὸν] πικρόν P

20 τὸ δ' ἕτερον E

3 Aet. Plac. I 18, 5 (Doxogr. p. 316^b 11) Ζήνων καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἐντὸς μὲν τοῦ κόσμου
 μηδὲν εἶναι κενόν, ἔξω δ' αὐτοῦ ἄπειρον (Zen. frg. 95 Arnim). Diog. La. VII 140
 ... ἔξωθεν δ' αὐτοῦ (τοῦ κόσμου) περιεχυμένον εἶναι τὸ κενόν ἄπειρον, ὅπερ ἀσώματον
 εἶναι. Aet. Plac. II 9, 2 (Doxogr. p. 338, 16) οἱ Στωικοὶ (ἐκτὸς τοῦ κόσμου) εἶναι κενόν,
 εἰς ὃ κατὰ τὴν ἐκπόρωσιν ἀναλίσκται ὁ κόσμος ἄπειρος ὢν. Chrysippi frg. 535. 538. 543
 (Arnim).

φέρει δ' οὕτως ἐθεασώμεθα· πάντων εἰς πῦρ ἀναλυθέντων, κοῦφον μὲν 105
 ἔσται τι καὶ μανὸν καὶ θερμόν — ἴδια γὰρ πυρὸς ταῦτα —, βαρὺ δ'
 οὐδὲν ἢ πυκνὸν ἢ ψυχρόν, τὰ τοῖς λεχθεῖσιν ἐναντία. πῶς οὖν ἂν τις
 ἐπιδείξαι μᾶλλον τὴν πεπλεγμένην ἐκ τῆς ἐκπυρώσεως ἀκοσμίαν ἢ τὰ
 5 φύσει συνυπάρχοντα δεικνὺς ἀπαρτῶμενα τῆς συζυγίας; ἡ δ' ἀλλοτριώσεις
 8 M. ἐπὶ τοσοῦτον κεχώρηκεν, ὥς τοῖς μὲν αἰδιότῃτα | προσομολογεῖν, τοῖς
 δὲ τὸ ἀνυπαρκτον.

Ἔτι τοίνυν κακῆϊν μοι δοκεῖ μὴ ἀπὸ σκοποῦ τοῖς ἰχνηλατοῦσι 106
 τᾶληθες εἰρησθαι· φθειρόμενος ὁ κόσμος ἦτοι ὑπὸ τινος ἐτέρας φθαρῇ-
 10 σεται αἰτίας ἢ ὑπὸ θεοῦ. ὑπ' ἄλλου μὲν οὐδενὸς τὸ παράπαν δεῖξεται
 διαλύσειν· οὐδὲν γάρ ἐστιν ὃ μὴ περιέχει· τὸ δὲ περιεχόμενον καὶ κατα-
 κρατούμενον ἀσθενέστερον δήπου τοῦ περιέχοντος, ὅφ' οὐ καὶ κατακρα-
 τεῖται. ὑπὸ δὲ θεοῦ φθείρεσθαι λέγειν αὐτὸν πάντων ἀνοσιώτατον· ὁ
 γὰρ θεὸς οὐκ ἀταξίας καὶ ἀκοσμίας καὶ φθορᾶς ἀλλὰ τάξεως καὶ
 15 εὐκοσμίας καὶ ζωῆς καὶ παντὸς αἵτιος ἀνωμολόγηται τοῦ ἀρίστου παρὰ
 τοῖς τᾶληθῇ δοξάζουσι.

(21.) Θαυμάσαι δ' ἂν τις τοὺς τὰς ἐκπυρώσεις καὶ παλιγενεσίας 107
 θρυλοῦντας οὐ μόνον ἕνεκα τῶν εἰρημένων, οἷς ἀπελέγχονται ψευδοδοξοῦντες,
 ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνο μάλιστα. τεττάρων γὰρ ὄντων στοιχείων, ἐξ ὧν ὁ
 20 κόσμος συνέστηκε, γῆς, ὕδατος, ἀέρος, πυρὸς, τίνος ἕνεκα πάντων ἀποκλι-
 ρωσάμενοι τὸ πῦρ τὰ ἄλλα φασὶν εἰς τοῦτο μόνον ἀναλυθῆσθαι; δέον
 γάρ, εἴποι τις ἂν, — πῶς οὐκ; — εἰς ἀέρα ἢ ὕδωρ ἢ γῆν· ὑπερβάλλουσαι
 γὰρ καὶ ἐν τούτοις εἰσὶ δυνάμεις. ἀλλ' οὐδεὶς ἐξαερῶσθαι ἢ ἐξὺδατοῦσθαι
 ἢ ἀπογεοῦσθαι τὸν κόσμον εἶπεν, ὥστ' εἰκὸς ἦν μὴδὲ ἐκπυροῦσθαι φάναι.

1 φέρε δὲ M πάντων γὰρ E 2 ἔσται E: ἐστι MUHP (v) τι om. UE
 ἴδια γὰρ E: γὰρ om. MUHP 3 πυκνὸν (e πυκρόν corr.) M ψυχρόν ἢ
 πυκνὸν transp. HP 4 ἐπιδείξαι Diels: ἐπιγῆται MUHP, ἐπισγῆται LE (ἐπισγῆται
 δήπου E cod. a); ἐπίσχοι v; ἐπιφῆναι conieceram, ἐπιστημῆναι coni. Wendl.
 ἐκπυρώσεως E (Cumont): πυρώσεως MUHP (v) 5 ἀλλοτριώσεις M 6 ὥς
 τοῖς] αὐτοῖς L (Turn.) 9 ἐτέρας om. E 10 μὲν] δὲ E; μὲν (οὖν) coni.
 Wendl. 11. 12 κατακρατούμενον Mang. (Diels): κρατούμενον codd.
 12 ἀσθενέστερον P καὶ post ὅφ' οὐ seclisut Cumont 14 εὐταξίας H
 καὶ ante φθορᾶς om. U 15 ἀνωμολόγηται τοῦ ἀρίστου] ἀγαθοῦ ἀνωμολόγηται E
 παρὰ] περὶ M 16 τοῖς om. HP (v) τᾶληθῇ H(P?) E: ἀληθῇ MU
 17 θαυμάσαι δ' ἂν τις — 107, 5 συνηρτημένην ἀκολουθίαν om. E 18 θρυλλοῦντας
 U (v) 20 συνέστηκεν MU ἕνεκα codd.: ἕνεκεν v 21 τὰ ἄλλα
 UHP: τὰλλα M ἀναλυθῆσθαι ex ἀναλυτήσεσθαι corr. M, ἀναληθῆσθαι U
 21. 22 δέον γάρ] δέοντως coni. Cumont: γάρ post πῶς transponendum censuit Mang.
 22 εἴποι τις ἂν MU: εἰπόντες ἂν HP; εἶπέ τις ἂν Turn. ὑπερβάλλουσαι — εἶπεν
 (24) repet. U post θάνατον (106. 2) 24 μὴδὲ HP: μὴδ' U, μὴν δὲ M

- 108 Χρὴ μέντοι καὶ τὴν ἐνυπάρχουσαν ἰσονομίαν τῷ κόσμῳ κατανοή-
σαντας ἢ δεῖσαι ἢ αἰδεσθῆναι τοσούτου θεοῦ κατηγορεῖν θάνατον·
ὑπερβάλλουσα γάρ τις τῶν τεττάρων ἀντέκτισις δυνάμεων ἰσότητος κανόνι
109 καὶ δικαιοσύνης ὁροις σταθμωμένων τὰς ἀμοιβάς. καθάπερ γὰρ αἱ ἐτήσιοι
ὥραι κύκλον ἀμείβουσιν ἀλλήλας ἀντιπαραδεχόμεναι πρὸς τὰς ἐνιαυτῶν
οὐδέποτε ληγόντων περιόδους, [εἰς] τὸν αὐτὸν τρόπον [τίθησι] καὶ τὰ
στοιχεῖα τοῦ κόσμου ταῖς εἰς ἀλλήλα μεταβολαῖς, τὸ παραδοξότατον,
θνήσκειν δοκοῦντα ἀθανατίζεται δολιχεύοντα αἰεὶ καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἄνω
110 καὶ κάτω συνεχῶς ἀμείβοντα. ἡ μὲν οὖν προσάντης ὁδὸς ἀπὸ γῆς
ἄρχεται· τηκομένη γὰρ εἰς ὕδωρ [μετα]λαμβάνει τὴν μεταβολήν, τὸ δ' 10
ὕδωρ ἐξατμιζόμενον εἰς ἀέρα, ὁ δ' αἴθρ ἡλεπυνόμενος εἰς πῦρ· ἡ δὲ
κατάντης ἀπὸ κεφαλῆς, συνίζοντος μὲν πυρὸς κατὰ τὴν σβέσιν εἰς ἀέρα,
συνίζοντος δ' ὅποτε συνθλίβητο εἰς ὕδωρ ἀέρος, ὕδατος δὲ [τὴν πολλὴν | p.508
111 ἀνάχουσιν] κατὰ τὴν εἰς γῆν πυκνουμένου μεταβολήν. εὐ καὶ ὁ Ἡράκλειτος
ἐν οἷς φησι· „ψυχῇσι θάνατος ὕδωρ γενέσθαι, ὕδατι θάνατος γῆν γενέσθαι“· 15
✓ ψυχὴν γὰρ οἶόμενος εἶναι τὸ πνεῦμα τὴν μὲν ἀέρος τελευτὴν γένεσιν
ὕδατος, τὴν δὲ ὕδατος γῆς πάλιν γένεσιν αἰνίττεται, θάνατον οὐ τὴν εἰς
ἅπαν ἀναίρεσιν ὀνομάζων, ἀλλὰ τὴν εἰς ἕτερον στοιχεῖον μεταβολήν.
112 ἀπαραβάτου δὴ καὶ συνεχοῦς τῆς αὐτοκρατοῦς ἰσονομίας ταύτης αἰεὶ

- 2 ἢ δεῖσαι PL: ἢ δῆσαι H, εἰδῆσαι M, αἰδεῖσθαι U θεοῦ Mang.: θείου codd.
4 αἰ] καὶ U 5 ἀλλήλας ἀντιπαραδεχόμεναι Mang.: ἀλλήλαις ἀντιπαραδέχεσθαι
codd. τὰς] τοὺς M 6 εἰς seclusi; αἰεὶ Diels (Cumont) τίθησι
seclusi; τίθεσο conl. Mang., φησί Bernays, τιθεῖσαι Buecheler, περιθέουσι Diels, περιθέει
Cumont 7 post μεταβολαῖς add. καὶ Cumont 8 ἀπαθανατίζεται L (Turn.)
9 ἀμοίβοντα M προσάντης H 10 λαμβάνει scripsi: μεταλαμβάνει codd.:
μεταλαμβάνει τῆς μεταβολῆς conl. Mang. τὸ δὲ U 11 ὁ δὲ U
13 συνίζοντος δὲ U συνθλίβητο U: συνθλίβονται HP, θλίβητο M (Bernays)
13. 14 τὴν πολλὴν ἀνάχουσιν seclusi; τῇ πολλῇ ἀναγύσει Bernays, (κατὰ) τὴν πολλὴν
ἀνάχουσιν (deleto μεταβολήν) Buecheler 14 πυκνουμένου v (Turn.): πυκνουμένην
MHP, πηγνυμένου U 15 ψυχῇσι UHP: ψυχῆς M (Mang. Bernays)
ὕδατι — γενέσθαι om. U ὕδατι HP: ὕδατος M (Mang. Bernays) 17 τὴν
δὲ MP: τὴν δ' UH πάλιν γένεσιν] παλιγγενεσίαν U 17. 18 verba εἰς
ἅπαν ἀναίρεσιν ὀνομάζων ἀλλὰ τὴν bis scripsit H εἰς ἅπασαν H priore loco
19 ἀπαραβάτου Mang.: ἀπαραβλήτου UP, ἀπαραβλήτους H, ἀπεριβλήτου M

4 sqq. Ocell. Luc. I 12 ... τὰ μὲν γὰρ πρῶτα κινούμενα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως
κύκλον ἀμείβοντα, διέξοδον οὐκ ἐπιδεχόμενα τῆς οὐσίας· τὰ δὲ δεύτερα, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ
γῆ καὶ αἴθρ, ὅρῳ ἀμείβουσιν ἐφεξῆς καὶ συνεχῶς, οὐ μὴν τὸν κατὰ τόπον, ἀλλὰ τὸν κατὰ
μεταβολήν. (13) πῦρ μὲν γὰρ εἰς ἐν συνερχόμενον ἀέρα ἀπογεννᾷ, αἴθρ δὲ ὕδωρ, ὕδωρ δὲ
γῆν· ἀπὸ γῆς δὲ ἡ αὐτὴ περίοδος τῆς μεταβολῆς μέχρι πυρός, ὅθεν ἤρξατο μεταβάλλειν.
14 Heracl. frg. 36 (Diels).

φυλαττομένης, ὥσπερ οὐκ εἰκὸς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον, ἐπεὶ τὸ μὲν
 ἄνισον ἄδικον, τὸ δ' ἄδικον κακίας ἔγγονον, κακία δ' ἐξ οἴκου τῆς ἀθα-
 νασίας πεφυγάδευται, θεῖον δέ τι (διὰ τὸ) μέγεθος ὁ κόσμος καὶ οἶκος
 θεῶν αἰσθητῶν ἀποδεδείκται, τὸ δὲ φάσκειν ὅτι φθίρεται μὴ συνορώντων
 5 ἐστὶ φύσεως εἰρμὸν καὶ πραγμάτων συνηρτημένην ἀκολουθίαν.

(22.) Προσφυλοτεχνούντες δέ τινες τῶν αἰδίων ὑπολαμβάνόντων τὸν 113
 κόσμον εἶναι καὶ τοιοῦτω πρὸς κατασκευὴν λόγῳ χρῶνται· φθορᾶς τέτταρας
 εἶναι τρόπους τοὺς ἀνωτάτω συμβέβηκε, πρόσθεσιν ἀφαιρέσιν μετᾶθεσιν
 ἀλλοίωσιν. δυάς μὲν οὖν προσθήσει μονάδος εἰς τριάδα φθίρεται μηκέτι
 10 μένουσα δυάς, τετράς δ' ἀφαιρέσει μονάδος εἰς τριάδα, μετᾶθεσει δὲ
 τὸ I στοιχεῖον εἰς H, ὅταν αἱ μὲν ἐγκάρσιοι παράλληλοι πρὸς ὀρθὰς διανα-
 στῶσιν, ἡ δὲ πρὸς ὀρθὰς ἐπεξευγμένη πλαγιασθεῖσα συνάψῃ τὰς παρ'
 ἑκάτερα, κατ' ἀλλοίωσιν δὲ μεταβάλλων οἶνος εἰς ὄζος. τῶν δὲ κατει- 114
 λεγμένων τρόπων οὐδεὶς ἐφάπτεται τοῦ κόσμου τὸ παράπαν. ἐπεὶ καὶ
 15 τί φῶμεν; προστιθεσθαί τι τῷ κόσμῳ πρὸς ἀναίρεσιν; ἀλλ' οὐδὲν ἐστὶν
 ἐκτός, ὃ μὴ μέρος γέγονεν αὐτοῦ (τοῦ) ὅλου· περιέχεται γὰρ καὶ κατακρα-
 τεῖται. ἀλλ' ἀφαιρεῖσθαι; πρῶτον μὲν τὸ ἀφαιρεθὲν πάλιν κόσμος ἔσται,
 τοῦ νῦν βραχύτερος· ἔπειτα <δ'> ἀμήχανον ἔξω τι σῶμα τοῦ ὅλου
 διαρτηθὲν τῆς συμφυρίας σκεδασθῆναι. ἀλλὰ τὰ μέρη μετατιθεσθαί; 115
 20 μενεῖ μὲν οὖν ἐν ὁμοίῳ τοὺς τόπους οὐκ ἐναλλάττοντα· οὐ γὰρ ἐπο-
 χήσεται ποτε οὔτε ὕδατι πᾶσα γῆ οὔθ' ὕδωρ ἀέρι οὔτε ἀήρ πυρί, ἀλλὰ

2 τὸ δὲ HP 3 θεῖον δέ τι διὰ τὸ μέγεθος scripsi: θεῖον δέ τι μέγεθος codd.;
 θεῖον δέ τι τέμενος Bernays, θεῖον δέ τι μέγαρον Buecheler, θεῖος δὲ τὸ μέγεθος conl.
 Cumont, θεῖον δέ τι, (μᾶλλον δὲ) μέγας θεός conl. Wendl. 4 θεῶν Mang.: θεοῦ
 codd. τὸ δὲ Bernays: τὸ δὲ codd. φθίρει... (spat. 2—3 litt.) M
 8 τρόπους] τόπους M συμβέβηκεν M πρόσθεσιν U 9 ἀλλοίωσιν H,
 καὶ ἀλλοίωσιν E προθέσει U 11 τὸ I Cumont: τὸ ζ HPE, τὸ ζήτα
 U, τοῦ ζήτα M εἰς H Cumont: εἰς ἡ HPE, εἰς ἡτα MU, καὶ τὸ ἡ L (Turn.
 in textu); οὕτω τὸ ζ στοιχεῖον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐτυπώθη mg H αἱ om. H
 13 μεταβάλλον U 15 προστιθεσθαί v (Turn.): προστίθεται MUHP, προστιθέναι E
 16 αὐτοῦ τοῦ ὅλου scripsi: αὐτοῦ ὅλου codd. (v); αὐ τοῦ ὅλου conl. Mang., αὐτοῦ ὅλου
 Bernays, αὐτοῦ ὅλον Cumont; fortasse ὅλου tamquam glossema secludendum
 καὶ κρατεῖται HP (Turn.) 17 κόσμος πάλιν E cod. a 18 δ' post ἔπειτα
 addidi 20 μενεῖ Bernays: μένει codd. ἐναλλάττοντα UE: ἐναλλάττοντα
 MHP 20. 21 ἐποχῇσεται E 21 οὔτε ὕδατι Buecheler: ἔτι ὕδατι codd.
 πᾶσα ἡ γῆ E οὔτ' ἀήρ U, καὶ οὗτος E

3. 4 Doxogr. p. 464, 19 (Arius Didymus) λέγεσθαι δὲ κόσμον καὶ τὸ οἰκητῆριον θεῶν καὶ
 ἀνθρώπων.

- τὰ μὲν φύσει βαρέα, γῆ καὶ ὕδωρ, τὸν μέσον ἐφέξει τόπον, γῆς μὲν
 θεμελίου τρόπον ὑπεριδούσης, ὕδατος δ' ἐπιπολάζοντος, ἀήρ δὲ καὶ πῦρ,
 τὰ φύσει κοῦφα, | τὸν ἄνω, πλὴν οὐχ ὁμοίως· ἀήρ γὰρ πυρὸς ὄχημα p. 51
 116 γέγονε, τὸ δ' ἐποχοῦμενον ἐξ ἀνάγκης ὑπερφέρεται. καὶ μὴν οὐδὲ κατ'
 ἀλλοίωσιν φθίρεισθαι νομιστέον· ἰσοκράτης γὰρ ἡ τῶν στοιχείων μετα- 5
 βολή, τὸ δ' ἰσοκρατὲς ἀκλινοῦς βεβαιότητος καὶ ἀσαλεύτου μονῆς αἴτιον.
 ὅτε μήτε πλεονεκτοῦν μήτε πλεονεκτούμενον· ὥσθ' ἡ ἀντίδοσις καὶ ἡ
 ἀντέκτισις τῶν δυνάμεων ἀναλογίας ἐξισουμένη κανόνισιν ὑγείας καὶ ἀτε-
 λευτήτου σωτηρίας δημιουργός. ἐξ ὧν αἰδίδος ὁ κόσμος ἀποδείκνυται.
 117 (23.) Θεόφραστος μέντοι φησὶ τοὺς γένεσιν καὶ φθορὰν τοῦ κόσμου 10
 κατηγοροῦντας ὑπὸ τεττάρων ἀπατηθῆναι τῶν μεγίστων, γῆς ἀνωμαλίας,
 θαλάττης ἀναχωρήσεως, ἐκάστου τῶν τοῦ ὅλου μερῶν διαλύσεως, χερ-
 118 σαίων φθορᾶς κατὰ γένη ζῶων. κατασκευάζειν δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὕτως·
 εἰ μὴ γενέσεως ἀρχὴν ἔλαβεν ἡ γῆ, μέρος ὑπανεστὸς οὐδὲν ἂν ἔτι αὐτῆς
 ἑωρᾶτο, χθαμαλὰ δ' ἦδη τὰ ὅρη πάντα ἐγεγένητο καὶ οἱ γεώλοφοι πάντες 15
 ἰσόπεδοι τῇ πεδιᾷ· τοσοῦτων γὰρ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὄμβρων ἐξ
 αἰδίου φερομένων, εἰκὸς ἦν τῶν διηρημένων πρὸς ὕψος τὰ μὲν χειμάρροις
 ἀπερρῆχθαι, τὰ δ' ὑπονοστήσαντα κεχαλᾶσθαι, πάντα δὲ διὰ πάντων
 119 ἦδη λειαιάνθαι. νυνὶ δὲ συνεχεῖς ἀνωμαλῖαι καὶ παμπόλων ὄρων αἰ
 πρὸς αἰθέριον ὕψος ὑπερβολαὶ μηνύματ' ἐστὶ τοῦ τὴν γῆν μὴ αἰδίου 20
 εἶναι. πάλαι γάρ, ὥς ἔφην, ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ ταῖς ἐπομβρίαις ἀπὸ
 περάτων ἐπὶ πέρατα πᾶς ἂν λεωφόρος ἐγεγένητο· πέφυκε γὰρ ἡ ὕδατος
 φύσις καὶ μάλιστα ἀπὸ ὑψηλοτάτων καταράττουσα τὰ μὲν ἐξωθεῖν

- 1 γῆ Mang.: ἐν γῇ codd. ἐφέξει M: ὑφέξει UE, ἀφέξει HP 2 ἐπι-
 πολλάζοντος M 3 τὸν ἄνω E: τὸ ἄνω MUHP 4 καὶ μὴν δ' οὐδὲ U
 4. 5 κατ' ἀλλοίωσιν H, κατὰ ἀλλοίωσιν E 7 ὅτε μήτε Wendl.: ὅτε μὴ codd.
 πλεονεκτοῦν μήτε om. UE ὥστε E 8 ἀντέκτισις MH τῶν δυνα-
 μένων E ἀναλογίας v (Turn.): ἀναλογίαις codd. ὑγείας PE
 9 ἀποδείκνυται E: ... δείκνυται (ἀπο om. in lac.) M, ἐπιδείκνυται UHP
 11 γῆς UE: τῆς MHP (Turn.) 12 ἐκάστων E cod. r 13 κατὰ <πάντα>
 γένη Cumont coll. 86, 18 κατασκευάζειν Usener (Cumont): κατασκευάζει codd.:
 κατασκευάζουσι conl. Mang. 14 ὑπανεστὸς UHP: ὑπανεστὸς E, ὑπανεστῇ M
 (ὑπανεστῆκος Bernays) οὐδ' ἐν U αὐτῆς UE: αὐτῇ M, αὐτῇ H (P?)
 15 πάντα τὰ ὅρη transp. P 16 τοσοῦτον U ἐνιαυτῶν M 17 διηρημένων M
 πρὸς ὕψος] εἰς ὕψος UE 19 παμπόλων UE 20 αἰθέριον om. E 22 πᾶς
 ἂν Buecheler: πᾶσα codd. ἐγεγένητο] ἐγένετο M 23 καταράττουσα MP

τῇ βίᾳ, τὰ δὲ τῷ συνεχεῖ τῶν ψεκᾶδων κολάπτουσα κοιλαίνειν ὑπεργά-
ξεσθαι τε τὴν σκληρόγῳ καὶ λιθωδεστάτην ὀρυκτῆρων οὐκ ἔλαττον.

Καὶ μὴν ἡ γε θάλασσα, φασίν, ἤδη μεμείωται. μάρτυρες δ' αἱ 120
νῆσων εὐδοκιμώταται Ῥόδος τε καὶ Δῆλος· αὐται γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν
ἤφανισμένα κατὰ τῆς θαλάττης ἐδεδύκεσαν ἐπικλυζόμεναι, χρόνῳ δ'
ὑστερον ἐλαττουμένης ἡρέμα, κατ' ὀλίγον ἀνίσχουσαι διεφάνησαν, ὡς αἱ
περὶ αὐτῶν ἀναγραφῆσαι μὴνύουσιν ἱστορίαι. τὴν δὲ Δῆλον καὶ Ἀνάφην 121
ὠνόμασαν δι' ἀμφοτέρων ὀνομάτων πιστούμενοι τὸ λεγόμενον, ἐπειδὴ γὰρ
ἀναφανεῖσα δῆλη ἐγένετο, ἀδηλουμένη καὶ ἀφανὴς οὖσα τὸ πάλαι. διὸ
καὶ Πίνδαρος ἐπὶ τῆς Δήλου φησί·

„Χαῖρ', ὦ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου

παίδεσσι Λατοῦς ἡμεροέστατον ἔρνος,

πόντου θύγατερ, χθονὸς εὐρείας ἀκίνητον τέρας, ἄν τε βροτοὶ

Δᾶλον κικλήσκουσιν, μάκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ τηλέφαντον κυανέας χθονὸς
ἄστρον.“

1 τῇ συνεχεῖ M; τῇ συνεχεῖ conl. Buecheler κολάπτουσα] κλάπτουσα E cod. r,
βλάπτουσα E cod. a, καλύπτουσα U 2 σκληρόγῳ scripsi: σκληρόγεον codd.
λιθωδεστάτην H 3 ἡ γε] εἴ γε HP θάλαττα Cumont δὲ E
5 θαλάττης ME: θαλάσσης UHP 6 διεφάνησαν M 7 γραφεῖσαι E
τὴν δὲ Δῆλον—110, 1 αἰνιττόμενος om. E Ἀνάφην v (Turn.): ἀναγραφῆν UHP,
ἀναγράφειν M 8 ἐπειδὴ γὰρ M: ἐπειδὴ UH(P?); cf. Vahlen ad Arist. Poet. p. 131³
9 δῆλη codd.: δῆλος Diels coll. Eur. Med. 1197 (Cumont) 9. 10 verba διὸ καὶ
Πίνδαρος—110, 1 αἰνιττόμενος post εἰωθεν ἀποβράττεσθαι (110, 6) exhibent codd., huc
transponenda esse vidit Buecheler 11 χαῖρ' ὦ] χαῖρῳ U θεοδμάτα
Boeckh: θεοδμήτα M (Mang.), θεοτίμητα U, θεοτίμητε HP (Turn.) 12 παίδεσσι
Boeckh: παῖδ' οἱ M, παῖδες οἱ UHP (παῖδες ἡ Turn., παῖδός Mang.) 13 ἀκίνητον]
ἄκμητον U ἄν] ἄν H 14 Δᾶλον] δ' ἄλλον H κικλήσκουσιν Bergk
μάκαρες] μάκαρ M τηλέφαντον Bergk: τηλέφατον codd. κυανέας v (Turn.):
κυανάας UH(P?), κυανόας M; κρανάας conl. Mang.

4 sqq. *Plin. N. H. II 202* nascuntur et alio modo terrae ac repente in aliquo mari
emergunt, velut paria secum faciente natura quaeque hauserit hiatus alio loco red-
dente. clarae iam pridem insulae Delos et Rhodos memoriae produntur; et natae
postea minores ultra Melon Anaphe . . . *Amm. Marcell. XVII 7, 13* fiunt autem
terrarum motus modis quattuor: aut enim brasmatiae sunt, qui humum intus susci-
tantes sursum propellunt immanissimas moles, ut in Asia Delos emerit et Hiera et
Anaphe et Rhodos. 7 sqq. *Apoll. Rhod. IV 1709* sqq. *Apollod. Bibl. I 139*

(Argonautae) πλέοντες δὲ νυκτὸς σφοδρῶ περιπίπτουσι χειμῶνι. Ἀπόλλων δὲ στὰς ἐπὶ
τὰς Μελαντίους δεῖρας τοξεύσας τῷ βέλει εἰς τὴν θάλασσαν κατήστραψεν. οἱ δὲ πλησίον
ἐθαύσαντο νῆσον, τῷ δὲ παρὰ προσδοκίαν ἀναφανῆναι προσορμισθέντες Ἀνάφην ἐκάλεσαν.
errat Philo, cum Delum et Anaphen eandem esse insulam dicit. 9 *Callim.*

Hymn. IV 53. *Orac. Sibyll. III 363* ἐσέεται Δῆλος ἄδελος. 10 *Pind. frg. 87* (Bergk).

- 122 θυγατέρα γὰρ πόντου τὴν Δῆλον εἶρξε τοὺς λεχθέντας αἰνιττόμενος. πρὸς
 δὲ τοῦτοις μεγάλων | πελαγῶν μεγάλους κόλπους καὶ βαθεῖς ἀναξήραν- p.51
 θέντας ἡπειρώσθαι καὶ γεγενῆσθαι τῆς παρακειμένης χώρας μοῖραν οὐ
 λυπρὰν σπειρομένους καὶ φυτευομένους, οἷς σημεῖ' ἅττα τῆς παλαιᾶς ἐνα-
 πολελεῖσθαι θαλαττώσεως ψηφιδὰς τε καὶ κόγχας καὶ ὅσα ὁμοιότροπα 5
 123 πρὸς αἰγιαλοὺς εἶωθεν ἀποβράττεσθαι. εἰ δὲ μειοῦται ἡ θάλαττα, μειω-
 θήσεται μὲν καὶ ἡ γῆ, μακραιὲς δ' ἐνιαυτῶν περιόδοις καὶ εἰς ἅπαν
 ἐκάτερον στοιχεῖον ἀναλωθήσεται, δαπανηθήσεται δὲ καὶ ὁ σύμπας αἰὼρ
 ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐλαττούμενος, ἀποκριθήσεται δὲ τὰ πάντα εἰς μίαν
 οὐσίαν τὴν πυρός. 10
- 124 (24.) Πρὸς δὲ τὴν τοῦ τρίτου κεφαλαίου κατασκευὴν χρῶνται λόγῳ
 τοιῷδε· φθίρεται πάντως ἐκεῖνο, οὗ πάντα τὰ μέρη φθαρτά ἐστι, τοῦ
 δὲ κόσμου πάντα τὰ μέρη φθαρτά ἐστι, φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος ἐστίν.
 125 ὁ δ' ὑπερεθέμεθα, νῦν ἐπισκεπτέον. ποῖον μέρος τῆς γῆς, ἵνα ἀπὸ ταύτης
 ἀρξώμεθα, μείζον ἢ ἑλαττον, οὗ χρόνῳ διαλύεται; λίθων οἱ κραταιότατοι 15
 ἄρ' οὐ μυδῶσι καὶ σήπονται (καὶ) κατὰ τὴν ἐξέως ἀσθένειαν — ἡ δ'
 ἐστὶ πνευματικὸς τόνος, δεσμὸς οὐκ ἄρρηκτος ἀλλὰ μόνον δυσδιάλυτος —
 θρυπτόμενοι καὶ βρόντες εἰς λεπτὴν τὸ πρῶτον ἀναλύονται κόνιν, εἰδ'
 ὕστερον δαπανηθέντες ἐξαναλοῦνται; τί δ', εἰ μὴ πρὸς ἀνέμων ῥιπίζοιτο

- 1 τὴν Δῆλον] τὴν δ' H 2 μεγάλων] μεγάλην M; μεταλλαγῇ conl. Diels
 4 σημεῖ' ἅττα Bernays: σημεῖα τὰ codd. 6 εἶωθεν MUE: εἰώθασιν HP (Turn.)
 εἰ δὲ M: εἰ δὲ UHPE (v) 6. 7 μειωθήσεται μὲν καὶ scripsi: μειωθήσεται μὲν
 MUE, μειωθήσεται καὶ HP (Turn.) 7 περιοδικῶς ut vid. P καὶ ante εἰς
 ἅπαν seclisit Cumont 8 ἀναλωθήσεται UE δαπανηθήσεται etiam P
 δὲ καὶ HP: δὲ om. MUE 9 τὰ ante πάντα om. M 10 τὴν πυρός] τοῦ
 πυρός Bernays, errore ut vid. 11 δὲ om. H (Turn.) κεφαλαίου κατασκευὴν
 M: κατασκευὴν κεφαλαίου E, κατασκευὴν τοῦ κεφαλαίου UHP (Turn.) χρῶνται
 UE: χρᾶται M (χρήται Bernays), χρήσεται HP (Turn.; χρήσονται Mang.) 12 πάντα
 τὰ μέρη E: τὰ om. MUHP (v) 13 ἄρα καὶ E ἐστίν om. E
 14 δὲ E ταύτης] ταύτου E 15 μείζον ἢ ἑλαττον MUE: μείον δὲ ἢ ἑλαττον
 HP (μειοῦται, εἰ ἑλαττον Turn.) οὐ] ὃν Turn. διαλύεται Mang.: διαλύσεται
 MUHP (Turn.), διαλυθήσεται E (Bernays) οἱ κράτιστοι M 16 μυδῶσι καὶ
 σήπονται MUE: μυδῶσιν ὡς σήπονται P, μὴ δῶσιν ὡς σήπονται HL (μυδῶσιν; οὐ σήπον-
 ται Turn.) καὶ add. Wendl. 16. 17 ἡ δ' ἐστὶ] ἡ δ' ἐστὶ codd. (ἡ δ' ἐστὶ
 Turn., ἡ δ' ἐστὶ Mang., ἡ δ' ἐστὶ Bernays, ἡ δ' ἐστὶ Cumont) 17 ἄρηκτος H
 18 θρυπτόμενος HP 18. 19 εἰδ' ὕστερον δαπανηθέντες ἐξαναλοῦνται om. M
 19 ἐξαναλοῦνται Bernays: ἐξαναλύονται UHPE; ἐξανήλωνται conl. Mang. τί δ'
 codd.: ἔτι δ' v (Turn.) ἀνέμων MHP: ἀνέμω U. ἀνέμου E ῥιπίζοντα H

12 sq. Diog. La. VII 141 . . . ἀρᾶσκει δ' αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, ὅτε γενητὸν
 τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοουμένων, οὗ τὰ τε μέρη φθαρτά ἐστι καὶ τὸ ὅλον. τὰ δὲ
 μέρη τοῦ κόσμου φθαρτά, εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει· φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος.

τὸ ὕδωρ, ἀκίνητον ἑαθὲν οὐχ ὕφ' ἡσυχίας νεκροῦται; μεταβάλλει γοῦν
καὶ δυσωδέστατον γίνεται, οἷα ψυχὴν ἀφηρημένον ζῶν. ἥ γε μὴν ἀέρος 126
φθορὰ παντί τινι δῆλον· νοσεῖν γάρ καὶ φθίνειν καὶ τρόπον τινὰ ἀποθνήσκειν
πέφυκεν. ἐπεὶ τί ἂν τις μὴ στοχασάμενος ὀνομάτων εὐπρεπείας ἀλλὰ
5 τὰ ληθούσας εἴποι λοιμὸν εἶναι πλὴν ἀέρος θάνατον τὸ οἰκεῖον πάθος ἀνα-
χέοντος ἐπὶ φθορᾷ πάντων ὅσα ψυχῆς μεμοίραται; τί χρὴ μακρηγορεῖν 127
2M. περὶ πυρός; ἀτροφῆσαν γάρ αὐτίκα σβέννυται, χολὸν, | ἣ φασιν οἱ ποιηταί,
γεγονὸς ἐξ ἑαυτοῦ· διὸ σκηριπτόμενον ὀρθοῦται κατὰ τὴν τῆς ἀναφθείσης
ὕλης μονήν, ἐξαναλωθείσης δ' ἀφανίζεται. τὸ παραπλήσιον μέντοι καὶ 128
10 τοὺς κατὰ τὴν Ἰνδικὴν δράκοντάς φασι πάσχειν· ἀνέρποντας γάρ ἐπὶ τὰ

1 οὐκ ἀκίνητον E οὐχ om. UHE νεκροῦται] νεκροῖτ' ἂν Cumont
2 δυσωδέστατον MUE: τὸ δυσωδέστατον HP (v) γίγνεται E 2.3 ἥ γε μὴν
ἀέρος φθορὰ scripsi: αἶ γε μὴν ἀέρος φθοραὶ codd. 3 δῆλον codd.: δῆλαι Ber-
nays; δῆλοι conl. Cumont ἀποθνήσκων M 4 στοχασάμενος M: στοχασόμενος
UHPE (v) εὐπρεπείας U(E cod. b) 5 τὰ ληθούσας E: τοῦ ἀληθοῦς MUHP
εἴποι MUE: εἵποιμι HP (Turn.) 6 πάντων MUPE: ἀπάντων H (v) μεμοίρανται
H(P?) 7 χολὸν — 112, 16 πνιγῇ τελευτῶσιν om. E χολὸν] χολὸς (Ἡφαιστος)
Cumont οἱ om. U 8 γεγονὸς ἐξ ἑαυτοῦ· διὸ σκηριπτόμενον] γεγονὸς ἐξ αὐτοῦ
Διὸς σκηριπτόμενος Cumont: post Διὸς add. ὅτι Gomperz κατὰ τὴν] κατὰ τὸν M
9 ὕλης μονήν ἐξαναλωθείσης om. U ὕλην H μονήν] νομήν Usener (Cumont)

7 sqq. Heraclit. Alleg. Hom. c. 26 (= schol. B ad Hom. Il. A 591) ... ἐπεὶ ἡ πυρὸς οὐσία
διπλῇ, καὶ τὸ μὲν αἰθέριον ... οὐδὲν ὑστεροῦν ἔχει πρὸς τελειότητα, τοῦ δὲ παρ' ἡμῖν
πυρὸς ἡ ὕλη (οὐσία?), πρόσγειος οὐσα, φθαρτὴ καὶ διὰ τῆς ὑποτροφούσης (ὕλης) παρ'
ἑκαστα ζωπουρουμένη, διὰ τοῦτο τὴν μὲν δευτέραν φλόγα συνεχῶς Ἡλίον τε καὶ Δία
προσαγορεύει, τὸ δ' ἐπὶ γῆς πῦρ Ἡφαιστον, ἐτοίμως ἀπτόμενον τε καὶ σβεννύμενον· ὁθεν
εἰκότως κατὰ σύγκρισιν ἐκείνου τοῦ ὀλοκλήρου τοῦτο γενόμενισται χολὸν εἶναι τὸ
πῦρ. ἄλλως τε καὶ πᾶσα ποδῶν πῆρσις αἰετὸς τοῦ διαστηρίζοντος ἐπιδέεται βάκτρου· τὸ δὲ
παρ' ἡμῖν πῦρ, ἄνευ τῆς τῶν ξύλων ἐπιθέσεως οὐ δυνήθην ἂν ἐπὶ πλέον παραμεῖναι, συμ-
βολικῶς χολὸν εἴρηται. Plut. de facie in orbe lunae 5 p. 922a ὅτι μέντοι πῦρ ἀνθρα-
κῶδες ... οὐκ ἔχει διαμονὴν οὐδὲ σύστασιν ὅλως, ἐὰν μὴ στερεὰς ὕλης καὶ στεγούσης ἅμα
καὶ τρεφούσης ἐπιλάβηται, βέλτιον οἶμαι συνορᾶν ἐνίων φιλοσόφων τοὺς ἐν παιδιᾷ λέγοντας
τὸν Ἡφαιστον εἰρῆσθαι χολὸν, ὅτι τὸ πῦρ ξύλων χωρὶς ὥσπερ οἱ χολοὶ βακτηρίας οὐ
πρόεισιν. Cornut. Theol. c. 19 p. 33, 14 (Lang) τὸ δ' ἐν χρήσει καὶ ἀερομυγῆς (πῦρ)
Ἡφαιστος ... χολὸς δὲ παραδίδεται ... τάχα δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ δύνασθαι προβαίνειν διόχα
ξυλώδους τινὸς ὥσαν βάκτρου.

10 sqq. Plin. N. H. VIII 32 elephantos fert
Africa ... sed maximos India bellantesque cum iis perpetua discordia dracones tantae
magnitudinis et ipsos, ut circumplexu facili ambient nexuque nodi praestringant.
commoritur ea dimicatio, victusque conruens complexum elidit pondere. Ambros.
Hexam. III 9, 40 ... draco elephantum ligat, cuius ruina mors victoris est. et ideo
summa vi utrimque certatur, ille ut pedem alliget, in quo casus vincti sibi nocere
non possit, iste ne posteriore extremus pede aut calle capiatur angusto, ubi vel ipse
se non queat retorquere et draconem gravi proterere vestigio vel sequentis elephantii
auxilium non habere. cf. Aelian. Nat. anim. VI 21.

- μέγιστα τῶν ζώων, ἐλέφαντας, περὶ νῶτα καὶ νηδὺν ἅπασαν εἰλεῖσθαι, φλέβα δ' ἦν ἂν τύχῃ διεκλόντας ἐμπνέειν τοῦ αἵματος, ἀπλήστως ἐπισπω- μένους βιαίῳ πνεύματι καὶ συντόνῳ ῥοίῳ· μέχρι μὲν οὖν τινος ἐξανα- λουμένους ἐκείνους ἀντέχειν ὑπ' ἀμνηχανίας ἀνασκιρτῶντας καὶ τῇ προνο- μαίᾳ τὴν πλευρὰν τύπτοντας ὡς καθιζομένους τῶν δρακόντων, εἰτα ἀεὶ 5 κενουμένου τοῦ ζωτικοῦ, πηδᾶν μὲν μηκέτι δύνασθαι, κραδαينوμένους δ' ἐστάναι, μικρὸν δ' ὕστερον καὶ τῶν σκελῶν ἐξασθενησάντων, κατασει- σθέντας ὑπὸ λειψαιμίας ἀποψύχειν, πεσόντας δὲ τοὺς αἰτίους τοῦ θανάτου 129 συναπολλύναι τρόπῳ τοιῷδε· μηκέτ' ἔχοντες τροφήν οἱ δράκοντες ὅν περιέθεσαν δεσμὸν ἐπιχειροῦσιν ἐκλύειν ἀπαλλαγὴν ἤδη ποθοῦντες, ὑπὸ 10 ὁδὸ τοῦ βάρους τῶν ἐλεφάντων θλιβόμενοι πιέζονται, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐπειδὴν τύχῃ στέρηφον καὶ λιθῶδες τὸ ἔδαφος· ἰλυσπώμενοι γὰρ καὶ πάντα ποιοῦντες εἰς διάλυσιν, ὑπὸ τῆς τοῦ πύσαντος βίας πεδηθέντες. ἑαυτοὺς πολυτρόπως ἐν ἀμνηχανίᾳ καὶ ἀπόροις γυμνάσαντες ἐξασθενουσι 15 <καὶ> καθάπερ οἱ καταλευσθέντες ἡ τεύχεος αἰφνίδιον ἐπενεχθέντος προ- καταληφθέντες, οὐδ' ὅσον ἀνακύψαι δυνάμενοι. πνιγῇ τελευτῶσιν. εἰ δὲ τῶν μερῶν ἕκαστον τοῦ κόσμου φθορὰν ὑπομένει, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν παγεῖς κόσμος ἀφθαρτος οὐκ ἔσται.
- 130 Τὸν δὲ τέταρτον καὶ λοιπὸν λόγον ἀκριβωτέον ὧδε, φασίν· εἰ ὁ κόσμος αἰδῖος ἦν, ἦν ἂν καὶ τὰ ζωα αἰδία καὶ πολὺ γε μᾶλλον τὸ τῶν 20 ἀνθρώπων γένος, ὅσῳ καὶ τῶν ἄλλων ἄμεινον. ἀλλὰ καὶ ὀψίγονον φανῆναι τοῖς βουλομένοις ἐρευνᾶν τὰ φύσεως· εἰκὸς γὰρ μᾶλλον δ' ἀναγκαῖον ἀνθρώποις συνυπάρξαι τὰς τέχνας ὡς ἂν ἰσὴλίκας, οὐ μόνον

1 τῶν ζώων codd.: τῶν om. v

Turn.) εἰλεῖσθαι codd.

περὶ νῶτα MU: περὶ δὲ νῶτα HP (περὶ τὰ νῶτα

λουμένης H (Turn.)

3. 4 ἐξαναλουμένους MP: ἐξαναλωμένους U, ἐξανα-

καθεζομένους M, καθιζομένους HP

4. 5 προνομαία H, προνομαία U

5 καθιζομένους U:

καθεζομένους M, καθιζομένους HP

6 κενουμένου M: κινουμένου UHP

7 ἐστάναι] εὐτάναί H

8 ὑπὸ λειψαιμίας om. in lac. HP (Turn.)

λειψαι-

μίας MU

ἀποψύχειν MHP: ἀποθνήσκειν U (Mang.)

9 συναπολλύναι HP

10 δεσμῶν P

11 πιέζονται U: πιεζοῦνται MHP (Bernays)

12 τύχοι P

τὸ ἔδαφος M: τὸ om. UHP (Turn.)

13 ὑπὸ in ὑπὲρ corr. U²

14 γυμνά-

σαντες v (Turn.): γυμνώσαντες codd.

15 καὶ ante καθάπερ add. Bernays, om.

codd. ἦ] οἱ L (Turn.)

ἐπενεχθέντος MU: ὑπενεχθέντος HP (v)

16 πνιγῇ] τῇ γῇ M

17 ὑπομένει MHP: ἐπιμένει UE

δῆλον ὅτι] δηλονότι

codd.

19 ἀκριβωτέον MH(P?): ἀκριβώτερον U, ἀκριβέστερον E

ἀκριβωτέον

ὧδε, φασίν· distincti: ἀκριβωτέον. ὧδε φασιν Turn., ἀκριβωτέον ὧδε φασιν· Mang.

(Diels Cumont), ἀκριβωτέον ὧδε· φασιν Bernays

19. 20 εἰ ὁ κόσμος E:

εἰ om. M, ὁ om. UH(P?)

20 τὸ τῶν E: τὸ om. M, τῶν om. UHP (v)

22 φανῆναι] φανήσεται conl. Usener

τὰ φύσεως] τὰς φύσεις E; τὰ φύσεις

<φυσικῶς> Bernays

23 ἀνθρώπους E

συνυπάρξας M

ὅτι λογικῇ φύσει τὸ ἐμμέθοδον οἰκεῖον, ἀλλὰ καὶ ὅτι ζῆν ἄνευ τούτων οὐκ ἔστιν. ἴδωμεν οὖν τοὺς ἐκάστων χρόνους ἀλογήσαντες τῶν ἐπιτραφ- 131
 δομένων θεοῖς μύθων * * * εἰ (δὲ) μὴ αἰδῖος ἄνθρωπος, οὐδ' ἄλλο
 τι ζῶν, ὥστ' οὐδ' αἰ δεδεγμένοι ταῦτα χῶραι, γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ·

5 ἐξ ὧν τὸ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον δῆλόν ἐστιν.

(25.) Ἀναγκαῖον δὲ πρὸς τὴν τοσαύτην εὐρεσιλογίαν ἀπαντῆσαι, μὴ 132
 τις τῶν ἀπειροτέρων ἐνδοὺς ὑπαχθῇ· καὶ ἀρκτέον γε τῆς ἀντιρρήσεως
 8 M. ἀφ' οὗ καὶ τῆς ἀπάτης | οἱ σοφισταί. τὰς ἀνωμαλίας οὐκέτ' ἐχρῆν εἶναι
 τῆς γῆς, εἴπερ αἰδῖος ἦν ὁ κόσμος; διὰ τί, ὦ γενναῖοι; φήσουσι γὰρ
 10 ἕτεροι παρελθόντες, ὅτι δένδρων οὐδὲν αἰ φύσει τῶν ὀρῶν διαφέρουσιν,
 ἀλλὰ καθάπερ ἐκεῖνα καιροῖς μὲν τισι φυλλορροεῖ καιροῖς δὲ πάλιν ἀνῆβᾶ
 — διὸ καὶ τὸ ποιητικὸν εὖ εἴρηται

„φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη

τηλεθώσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη“ —,

15 τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν ὀρῶν τὰ μὲν ἀποθραύεται μέρη, τὰ δὲ
 προσφύεται. μακροῖς δὲ χρόνοις ἢ πρόσφουςι καθίσταται γνῶριμος, διότι 133
 τὰ μὲν δένδρα ὠκυτέρα χρώμενα τῇ φύσει θᾶττον καταλαμβανομένην
 ἔχει τὴν ἐπίδοσιν, τὰ δ' ὄρη βραδυτέρα, διὸ καὶ τὰς ἐκφύσεις αὐτῶν
 αἰσθητάς ὅτι μὴ χρόνῳ μακρῷ μόλις εἶναι συμβέβηκεν. εἰκόσασί γε τὸν 134
 20 τρόπον τῆς γενέσεως αὐτῶν ἀγνοεῖν, ἐπεὶ καὶ ἴσως αἰδεσθέντες ἡσύ-
 χασαν. φθόνος δ' οὐδεὶς ἀναδιδάσκειν· ἔστι δ' οὔτε νέον τὸ λεγόμενον

1 τὸ ἐμμέθοδον UHP: τε ἐμμέθοδον M, ἐμμέθοδον τὸ E 2 οὐκ ἔστιν ME: οὐκ
 ἔνεστιν UHP (v) ἀλογήσαντες HP: ἀναλογήσαντες UE, ἀμελήσαντες M
 3 post μύθων aliquid deesse videri monuit Mang. εἰ δὲ μὴ Zeller: εἰ μὴ MUE,
 μὴ HP (Turn.) 4 ὥστε οὐδὲ E ὥστ' L (Turn.) οὐδ' οὐ M
 αἰ om. M δεδεγμένοι MEH²: δεγμένοι H¹P, δεδειγμένοι U 5 τὸ φθαρτὸν
 HPE: τὸν φθαρτὸν MU τὸν κόσμον E: τὸν om. MUHP 6 εὐρεσιλογίαν
 PE: εὐρησιλογίαν MUH 7 ἐνδοὺς om. E ὑπαχθῇ] ἀπαχθῇ conl. Mang.
 8 τὰς ante ἀνωμαλίας om. M (Bernays) 9 αἰδῖος ἦν] αἰδῖον εἶναι HP
 ὦ γενναῖε E 11 φυλλορροεῖ U 12 διὸ — 14 ὥρη om. E 13 χαμα-
 δεσχεῖ H 14 ἔαρος] ἀέρος H (ἦρος Turn.) ἐπιγίγνεται U: ἐπιγίνεται MHP
 15 ἀποθραύεται] ἐπιθράβεται M 16 γνῶριμος] γνωρίμη conl. Jessen
 17 φύσει] προσφύσει conl. Mang. καταλαμβάνει E (καταλαμβάνει cod. r)
 18 βραδυτέρα v (Turn.): βραχύτερα codd., βραδύτερα Bernays 19 μόλις M
 (Bernays) γε] τε E (sed γε cod. a) 20 καὶ MUPE: καὶ H (v)
 21 οὔτε νέον codd.: οὔτε τι νέον Turn. τὸ λεγόμενον E (conl. Mang.): τῶν
 λεγομένων MUHP

2 cf. Bernays, Theophrastos Schrift über Frömmigkeit p. 47.
 Z 147. 148. 21 sq. cf. Eur. frg. 484 κοῦκ ἐμὸς ὁ μῦθος.

13 sq. Hom. II.

οὕτε ῥήμαθ' ἡμῶν, ἀλλὰ παλαιὰ σοφῶν ἀνδρῶν, οἷς οὐδὲν ἀδιερεύνητον τῶν
 135 εἰς ἐπιστήμην ἀναγκαίων ἀπολέλειπται. ὅταν τὸ κατακεκλεισμένον ἐν τῇ
 γῇ πυρῶδες ἄνω τῇ τοῦ πυρὸς ἐλαύνηται φυσικῇ δυνάμει, πρὸς τὸν
 οἰκεῖον τόπον στείχει, καὶ τινος λάβηται βραχείας ἀναπνοῆς, ἄνω μὲν
 συνανασπᾷ πολλὴν τῆς γεώδους οὐσίας, ὅσην ἂν οἶόν τε ᾖ, ἔξω δ' ἐπι- 5
 γενόμενον φέρεται βραδύτερον, [ᾗ] καὶ μέχρι πολλοῦ συμπαρελθεῖν
 βιασθεῖσα, πρὸς μήκιστον ἀρθεῖσα ὕψος, στέλλεται κορυφουμένη καὶ πρὸς
 136 ὀξεῖαν ἀποτελευτᾷ κορυφὴν τὸ πυρὸς σχῆμα μιμουμένη. γίνεται γὰρ
 τοῦ κουφοτάτου καὶ βαρυτάτου τότε, τῶν φύσει ἀντιπάλων, ἀναγκαῖα
 συρραξάντων διαμάχη, πρὸς τὴν οἰκίαν ἐκατέρου χώραν ἐπείγουμένου 10
 καὶ (πρὸς) τὸ βιαζόμενον ἀντιτείνοντος· τὸ μὲν δὴ πῦρ συνανέλκον γῆν
 ὑπὸ τοῦ περὶ αὐτὴν νευστικοῦ βρῖθειν ἀναγκάζεται, ἡ δὲ γῆ κατωτάτω
 ταλαντεύουσα τῇ τοῦ πυρὸς ἀνωφοίτῃ συνεπελαφρισθεῖσα μετέωρος
 ἐξάίρεται καὶ κρατηθεῖσα μόλις ὑπὸ δυνατωτέρας τῆς ἐπικουφιζούσης
 137 ἰσχύος ἄνω πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς ἔδραν ὠθεῖται κἀνίσταται. τί οὖν θαυ- 15
 μαστόν, εἰ μὴ τὰ ὄρη ταῖς τῶν ὑετῶν φοραῖς ἐξἀνῆλθαι, τῆς συνεχούσης
 αὐτὰ δυνάμεως, ὑφ' ἧς καὶ διανίσταται, μάλα παγίως καὶ κραταιῶς
 ἐνειλημμένης; λυθέντος γὰρ δεσμοῦ τοῦ συνέχοντος, εἰκὸς ἦν διαλυ-
 θῆναι καὶ πρὸς ὕδατος σκεδασθῆναι, δυνάμει δὲ σφιγγόμενα τῇ τοῦ πυρὸς 19
 στεγανώτερον πρὸς τὰς τῶν ὑετῶν φορὰς ἀντέχει. (26.) | ταῦτα μὲν οὖν p.514

1 οὕτε ῥήμαθ' ἡμῶν H(P?): οὐ ῥήμαθ' ἡμῶν MU, οὕθ' ἡμέτερον ῥήμα E (fortasse recte)
 παλαιὰ σοφῶν] παλαιῶν καὶ σοφῶν E (fortasse recte) 3 ἐλαύνηται ME: ἐλαυ-
 νεται UHP 4 στείχει] ἔχει U, στείχῃ H ἄνω E: ἄνωθεν MUHP
 5 πολλὴν codd.: πολὺν v (Turn.) ὅσην M: ὅσον UHPE (v) οἶόν τε HPE:
 οἶόν τ' U, εἰ οἶόν τε M; ἀεὶ οἶόν τε Bernays ᾗ] ἦν M 5. 6 ἔξω δ' ἐπιγενο-
 μένον (ἐπιγινόμενον E) corruptum; ἡ δ' ἔξωθεν ἐπιγενομένη Bernays, ἔξω δ' ἐπιγενο-
 μένου Buecheler, ἔξω δ' ἐπιγεόμενον coni. Wendl. 6 φέρεται βραδύτερον Mang.
 (Bernays): φέρεσθαι βραχυτέραν codd. (φέρεσθαι βραδύτερον Cumont) καὶ Bernays:
 ᾗ καὶ MUHP, ᾗ καὶ E; ἡ δὲ Diels (Cumont) 7 στέλλεται] συστέλλεται E
 κορυφουμένη] ἀποκορυφουμένη v (Turn.) 8 τὸ ante πυρὸς om. UE
 10 συρραξάντων codd.: συρρηξάντων v (Turn.) τὴν οἰκίαν P 11 πρὸς
 add. Turn. in append., om. codd. ἀντιτείνοντος MUE: ἐπιτείνοντος HP (Turn.)
 πῦρ] πυρῶν E (sed πῦρ cod. a) γῆν om. Cumont, errore ut vid.; (τῇ) γῆν
 Diels 13 τ τοῦ πυρὸς (sic) M ἀνωφοίτῃ ME: ἄνω φοιτῶσα U, οὐρα-
 νοφοίτῃ HP (Turn.) ἐπελαφρισθεῖσα E 13. 14 verba μετέωρος ἐξάίρεται καὶ
 κρατηθεῖσα om. UE 14 post δυνατωτέρας add. βίας Cumont 15 κἀνί-
 σταται Diels: καὶ ἵσταται codd.; καὶ διανίσταται coni. Mang. 16 ταῖς om. M
 συνεχούσης] ἐχούσης PL (Turn.) 18 γρ. ἐνειλημμένης Turn. in append.
 λυθέντος UE: λυθέντα MHP (Turn.) 19 ὕδατα E 20 στεγανώτερον E:
 στεγανώτερα MUHP (v)

ἡμῖν λελέχθω περὶ τοῦ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς γῆς πίστιν οὐκ εἶναι γενέσεως καὶ φθορᾶς κόσμου.

Πρὸς δὲ τὸ ἀπὸ τῆς μειώσεως τῆς θαλάττης ἐπιχειρηθὲν ἐκεῖνο 138
δεόντως ἂν λέγοιτο· μὴ τὰς ἀνασχούσας νήσους αὐτὸ μόνον αἰεὶ μὴδ' εἴ
5 τινες ἀποτομαὶ κατακλυζόμεναι τὸ πάλαι χρόνις αὖθις ἡπειρώθησαν
σκοπεῖτε — φυσιολογίας γὰρ ἀντίπαλον φιλονεικία τριπόθητον ἡγουμένης
ἀλήθειαν ἰχνηλατεῖν —, ἀλλὰ πολυπραγμονεῖτε καὶ τούναντίον, ὅσαι μὲν
ἐν ἡπείροις οὐ παράλιοι μόνον ἀλλὰ καὶ μεσόγειοι μοῖραι κατεπόθησαν,
ὅση δὲ χέρσος θαλαττωθεῖσα μυριοφόροις ναυσὶν ἐμπλεῖται. <ῆ> τὴν 139
10 περὶ τὸν ἱερώτατον Σικελικὸν πορθμὸν ἄδομένην ἱστορίαν ἀγνοεῖτε;
<ῆν μὲν γάρ> τὸ παλαιὸν ἡπείρω Ἰταλία Σικελία συνάπτουσα, μεγάλων
δὲ τῶν παρ' ἐκάτερα πελαγῶν βιαίοις ὑνέμασιν ἐξ ἐναντίας ἐπιδραμόν-
των, ἡ μεθόρις ἐπεκλύσθη καὶ ἀνερράγη, παρ' ἣν καὶ πόλις ἐπώνυμος

1 πίστιν ME: πιστὴν UHP (E cod. b)	3 θαλάσσης E	4 δεόντως] δὲ
δντως H	ἀν om. H (Turn.)	ἀνισχούσας E
ἀν om. H (Turn.)	ἀνισχούσας E	αἰεὶ Bernays: εἰ MUHP
(om. v), ἀλλὰ καὶ εἰ E	5 τὸ πάλαι] τοῖς πάλαι E (Diels)	6 σκοπεῖτε M:
σκοπεῖται UH(P?), σκοπεῖν χρή E	φιλονεικίας M; φιλονικία Cumont	
7 ἀλήθεια H	ἰχνηλατήσιν UE	πολυπραγμονεῖτε Mang.: πολυπραγμονεῖται
UHPE, πολυπραγμονεῖν ἔστι M (Bernays)	8 ἐν ante ἡπείροις om. E	

μοῖρας M	9 ὅση] ὅτι E	λα	θανατωθεῖσα U	ῆ add. Diels (ῆ scripsi)
9. 10 τὴν — ἀγνοεῖτε] ἡ περὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ἄδομένη ἱστορία ἀγνοεῖται παρ' οὐδενὸς				
τῶν ἐλλογίμων E	10 ἱερώτατον] εὐρύτατον conl. Diels			ἀγνοεῖτε MP: ἀγνοεῖται
UH(E)	11 ῆν μὲν γὰρ addidi	τὸ (μὲν) παλαιὸν Diels (Cumont)		
ἡπείρω] <ῆν> ἡπειρος Buecheler (Cumont)		ἰταλίας U (v), ἰταλίαν H		
Σικελία Buecheler (Cumont): σικελίαν codd.		συνάπτουσα MH(P?): προσάπτουσα		
UE; συνάπτουσαν v	13 ἐπεκλύθη E (ἐπεκλύσθη cod. b)	ἀνερράγη MUPE:		
ἐνερράγη H (v)	παρ' ἣν] παρῆν M	καὶ πόλις] καὶ om. Turn., ἡ πόλις		
Mang. in textu				

10 sqq. Diodor. Sic. IV 85, 3 φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ μυθογράφοι τὴν Σικελίαν τὸ πρὸ τοῦ
χερρόνησον οὖσαν ὕστερον γενέσθαι νήσον διὰ τοιαύτης αἰτίας. τὸν ἰσθμὸν κατὰ τὸ στενώ-
τατον ὑπὸ δυοῖν πλευρῶν θαλάττῃ προσκλυζόμενον ἀναρραγῆναι καὶ τὸν τόπον ἀπὸ τούτου
Ῥήγιον ὀνομασθῆναι καὶ τὴν ὕστερον πολλοῖς ἔτεσι κτισθεῖσαν πόλιν τυχεῖν τῆς ὁμωνύμου
προσγορίας. ἔνιοι δὲ λέγουσι σεισμῶν μεγάλων γενομένων διαρραγῆναι τὸν αὐχένα τῆς
ἡπείρου καὶ γενέσθαι τὸν πορθμὸν διειργούσης τῆς θαλάττης τὴν ἡπειρον ἀπὸ τῆς νήσου.
Strab. VI 6 p. 258 ὠνομάσθη δὲ Ῥήγιον εἰθ', ὥς φησιν Αἰσχύλος, διὰ τὸ συμβᾶν πάθος τῇ
χωρᾷ ταύτῃ· ἀπορραγῆναι γὰρ ἀπὸ τῆς ἡπείρου τὴν Σικελίαν ὑπὸ σεισμῶν ἄλλοι τε καὶ οὗτος
εἴρηκεν „ἀφ' οὗ δὴ Ῥήγιον κικλήσκεται“ (Aesch. frg. 402 N.). Sen. Nat. Quaest.
VI 30, 3 ... sic per hanc inundationem, quam poetarum maximi celebrant, ab Italia
Sicilia resecta est. Plin. N. H. III 86 Sicilia ... quondam Bruttio agro cohaerens,
mox interfuso mari avulsa ...; ab hoc dehiscendi argumento Rhegium Graeci nomen
dedere oppido in margine Italiae sito.

τοῦ πάθους Ῥήγιον κτισθεῖσα ὠνομάσθη. καὶ τοῦναντίον οὐ προσεδόκησεν
 ἄν τις ἀπέβη· συνεζεύχθη μὲν γὰρ τὰ τέως διεστῶτα πελάγη κατὰ τὴν
 σύρρυσιν ἐνωθέντα, ἥ δὲ ἡνωμένη γῆ τῷ μεθορίῳ πορθιμῷ διεζεύχθη,
 140 παρ' ὃν ἡπειρος οὖσα Σικελία νῆσος ἐβιάσθη γενέσθαι. πολλὰς δὲ καὶ
 ἄλλας λόγος τῆς θαλάττης ὑπερσχούσης ἡφανίσθαι πόλεις καταποθείσας, 5
 ἐπεὶ καὶ κατὰ Πελοπόννησόν φασι τρεῖς

„Αἴγειραν Βοῦρὰν τε καὶ ὕψηλὴν Ἑλίκειαν,
 τείχεσιν ἡ τάχ' ἔμελλε περὶ βρύα μυρία φύσειν“,

- εὐδαίμονας τὸ πάλαι γενομένας πολλῇ τοῦ πελάγους ἐπικλυσθῆναι φορᾷ.
 141 ἡ δὲ Ἀτλαντὶς νῆσος, „ἅμα Λιβύης καὶ Ἀσίας μεζών“, ἥ φησιν ἐν 10
 Τιμαίῳ Πλάτων, ἡμέρα μιᾷ καὶ νυκτὶ „σεισμῶν ἐξαισιῶν καὶ κατακλυ-
 σμῶν γενομένων οὖσα κατὰ τῆς θαλάττης ἐξαίφνης ἡφανίσθη“, γενομένη
 142 πέλαγος, οὐ πλωτόν, ἀλλὰ βαραθρῶδες. οὐδὲν οὖν εἰς τὸ φθεῖρεσθαι τὸν
 κόσμον ἢ πλασθεῖσα τῷ λόγῳ μείωσις τῆς θαλάττης συνεργεῖ· φαίνεται
 γὰρ ὦν μὲν ἐξαναχωροῦσα, τὰ δ' ἐπικλύζουσα. ἐχρῆν δὲ μὴ θάτερον 15
 τῶν γενομένων ἀλλὰ συνάμφω θεωροῦντας ἐπικρίνειν, ἐπεὶ καὶ τοῖς περὶ
 βίον ἀμφισβητήμασιν | ὁ νόμιμος δικαστής, πρὶν [παρὰ] τῶν ἀντιδίκων p.515
 ἀκοῦσαι, γνώμην οὐκ ἀποφανεῖται.
 143 (27.) Καὶ μὲν ὁ τρίτος λόγος ἐξ ἑαυτοῦ διελέγχεται, μὴ ὕγιως
 ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τῆς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ φάσεως. οὐ γὰρ δήπουθεν οὐ πάντα 20
 τὰ μέρη φθεῖρεται φθαρτόν ἐστιν ἐκεῖνο, ἀλλ' οὐ πάντα τὰ μέρη ἅμα

1 οὐ] ἡ L, ἡ Turn. προσεδόκησαν H 2 ἐπέβη M συνεζεύχθη M
 3 σύρρυσιν MU: σύρρησιν HP, σύρρευσιν E ἡ δ' ἡνωμένη E (Cumont)
 διεζεύχθη M 5 ὑπερσχούσης MU: ὑπερχεούσης HPE (v); ὑπερχεούσης conl.
 Scaliger ἡφανίσθη U πόλεις πόθησας P, πολ... πόθησας (spat. 4—5 litt.) H
 7 βοῦρράν M ἐλίκειαν MU: ἔλκειαν H, ἐλόνειαν P, ἐλίκην E 8 τείχεσιν—
 γενομένας (9) om. E ἡ HP: ἡ MU ἔμελλεν M περιβρύα ML
 (Turn.) μυρία om. Turn. φύσειν M: φύσιν HP (Turn.), φησὶν U
 9 πολλῇ] πολὺ M 10 Ἀτλαντὶς] ἄντλα τις H ἀσίης M 12 τῆς
 om. Turn. θαλάσσης H (v) 13 πλωτῶν P, πλωτῶ H 14 τῆς
 θαλάττης E: τῇ θαλάττῃ MUHP (v) 15 ὦν μὲν] τῶν μὲν conl. Diels (Cumont)
 17 βίων ἀμφισαντήμασιν (sic) M νόμιμος] νόμος E πρὶν παρὰ codd.
 (etiam M); παρὰ seclussit Buecheler; πρὶν καὶ Diels, πρὶν ἑκατέρου conl. Usener
 20 οὐ] οὐ H 20. 21 πάντα τὰ μέρη E: πάντα μέρη MUHP (v) 21 οὐ] οὐ H
 τὰ μέρη πάντα conicio; καὶ ἅμα pro ἅμα καὶ conl. Cumont

7. 8 Versus ignoti poetae: Meineke, Anal. Alex. p. 46. non tres urbes demersas esse,
 ut dicit Philo, sed duas Buram et Helicen constat: cf. Polyb. II 41, 7. Amm.
 Marcell. XVII 7, 13. Sen. Nat. Quaest. VI 23, 4. VII 5, 3. 4. 10—12 Plat. Tim.
 24e. 25c d.

καὶ ἐν ταύτῃ (καί) ἀθρόα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐπεὶ καὶ ἄκρον ἀπο-
κοπεῖς τις δάκτυλον ζῆν οὐ κεκώλυται, εἰ δὲ τὴν κοινωνίαν τῶν μερῶν
καὶ μελῶν πᾶσαν, αὐτίκα τελευτήσῃ. τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον, εἰ μὲν 144
συλλήβδην ἀπαξάπαντα τὰ στοιχεῖα ὑφ' ἓνα καιρὸν ἠφανίζετο, φάσκειν
5 ἐνδέχεσθαι τὸν κόσμον φθορὰν ἦν ἀναγκαῖον· εἰ δ' ἕκαστον ἰδίᾳ πρὸς
τὴν τοῦ γείτονος μεταβάλλει φύσιν, ἀθανατίζεται μᾶλλον ἢ φθείρεται
κατὰ τὸ φιλοσοφηθὲν ὑπὸ τοῦ τραγικοῦ

„θνήσκει δ' οὐδὲν τῶν γιγνομένων,
διακρινόμενον δ' ἄλλο πρὸς ἄλλο
10 μορφὴν ἑτέραν ἀπέδειξεν.“

Παντελὲς γε μὴν εὐήθεια τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν τεχνῶν 145
ἐξετάζεσθαι· τῇ γὰρ περὶ τὸν λόγον ἀτοπία τις ἀκολουθήσας νέον τὸν
κόσμον ἀποφανεῖ κομιδῇ μόλις πρὸ χιλίων παγέντα ἐνιαυτῶν, ἐπεὶ καὶ
οὐς παρελήφαμεν τῶν ἐπιστημῶν εὐρετὰς τὸν λεχθέντα τῶν ἐνιαυτῶν
15 ἀριθμὸν οὐχ ὑπερβάλλουσιν. εἰ δὲ δὴ καὶ λεκτέον τὰς τέχνας ἰσηλικας 146
ἀνθρώπων γένει, μεθ' ἱστορίας φυσικῆς ἀλλ' οὐκ ἀπερισκέπτως καὶ
ῥαθύμως λεκτέον. ἡ δ' ἱστορία τίς; φθοραὶ τῶν κατὰ γῆν, οὐκ ἀθρόων
ἀπάντων ἀλλὰ τῶν πλείστων, δυσὶ ταῖς μεγίσταις αἰτίαις ἀνατίθενται,
πυρὸς καὶ ὕδατος ἀλέκτοις φοραῖς· κατασκήπτειν δ' ἑκατέραν ἐν μέρει
20 φασὶν ἐν πάνυ μακραῖς ἐνιαυτῶν περιόδοις. ὅταν μὲν οὖν ἔμπρησις 147

1 καὶ ἀθρόα scripsi (con. Cumont); πάντ' ἀθρόα con. Reiter (Zeitschr. f. öst. Gymn.
1892 p. 19) 2 οὐκ ἐκώλυται M 4 ὑφ' ἓνα καιρῶν E cod. a 5 ἐνδέ-
χεσθαι] δέχεσθαι Usener, μὲν δέχεσθαι Gomperz 6 γείτονος] γειτονοῦντος P
μᾶλλον ἢ] μᾶλλον μᾶλλον M 7 verba κατὰ τὸ φιλοσοφηθὲν—10 ἀπέδειξεν om. E
καταφιλοσοφηθὲν HP 8 γινομένων codd. 9 πρὸς ἄλλο codd.: πρὸς ἄλλου
Nauck (Cumont), πρὸς ἄλλω Bernays 10 ἀπέδειξε HP 12 τίς UH
ἀκολοθήσας M 14 εὐρεταὶ U τῶν ante ἐνιαυτῶν om. E 16 ἀλλ'
om. HP (Turn.) 17 τίς H (τί v) ἀθρόων UPE: ἀθρόον MH
19 ἀλήκτοις P (con. Turn. in append.) 19. 20 φασὶν ἐν μέρει transp. UE
20 μακραῖς UE: μικραῖς MH(P?) ὅταν] ὅτε E ἔμπρησις] ἐμπρησμοῖς E;
ἐμπρησμός Diels

8—10 Eur. frg. 839. 13 sqq. Plat. Legg. III 677 d ... χίλια ἀφ' οὗ γέγονεν ἡ δις
τοσαῦτα ἔτη, τὰ μὲν Δαίδαλῳ καταφανῇ γέγονε, τὰ δὲ Ὀρφεῖ, τὰ δὲ Παλαμήδει ...
17 sqq. Plat. Tim. 22c πολλὰ καὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγόνασιν ἀνθρώπων καὶ ἔσονται,
πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγιστα, μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι. ... τὸ δ' ἀληθές ἐστι
τῶν περὶ γῆν καὶ κατ' οὐρανὸν ἰόντων παράλλαξις καὶ διὰ μακρῶν χρόνων γιγνομένη τῶν
ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῇ φθορά. τότε μὲν οὖν ὅσοι κατ' ὅρῃ καὶ ἐν ὑψηλοῖς τόποις καὶ ἐν ἡρώεσσιν
οἰκοῦσι μᾶλλον διαβλύονται τῶν ποταμοῖς καὶ θαλάττῃ προσοικούντων. ... ὅταν δ' αὖ οἱ
θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διασφύζονται βουκόλοι
νομεῖς τε, οἱ δ' ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν πόλεσιν εἰς τὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν ποταμῶν φέρονται.

καταλαμβάνη, ῥεῦμα αἰθερίου πυρὸς ἄνωθεν ἐκχεόμενον πολλὰ καὶ σκε-
 δάνυσθαι, μεγάλα κλίματα τῆς οἰκουμένης ἐπιτρέχον· ὅταν δὲ κατα-
 κλισμός, ἅπασαν τὴν ὕδατος [κατομβρίαν] κατασύρειν φύσιν, αὐθιγενῶν
 καὶ χειμάρρων ποταμῶν οὐ πλημμυρούντων μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ καθεστὸς
 προσυπερβαλλόντων τῆς ἐπιβάσεως καὶ τὰς ὄχθας ἢ τῇ βίᾳ παραρρηγνύν- 5
 των ἢ ὑπερπηδόντων ἀναβάσει τῇ πρὸς μήκιστον ὕψος· ὅθεν ὑπερ-
 βλύσαντας εἰς τὴν παρακειμένην ἀναχεῖσθαι πεδιῶδα, τὴν δὲ τὸ μὲν
 πρῶτον εἰς μεγάλας λίμνας διανέμεσθαι, πρὸς τὰ κοιλότερα αἰε τοῦ
 ὕδατος συνίζοντος, αὐθις δ' ἐπιρρέοντος καὶ τοὺς μεθορίους ἰσθμοὺς | κατα- p.516
 κλύζοντος, οἷς διεκρίνοντο αἱ λίμναι, εἰς μέγεθος ἀχανοὺς πελάγους κατὰ 10
 148 τὴν πολλῶν ἔνωσιν ἀποκρίνεσθαι. πρὸς δὲ μαχομένων δυνάμεων ἐν
 μέρει τοὺς ἐν τοῖς ἐναντίοις οἰκοῦντας τόποις ἀπόλλυσθαι, πυρὶ μὲν τοὺς
 ἐν ὄρεσι καὶ γεωλόφοις καὶ δυσύδροις χωρίοις, αἷ' οὐκ ἔχοντας φύσει
 πυρὸς· ἀμυντήριον ἀφθονον ὕδωρ, ἔμπαλιν δ' ὕδατι τοὺς παρὰ ποταμοῖς
 ἢ λίμναις ἢ θαλάττῃ· γειτόνων γὰρ ἄπτεσθαι φιλεῖ τὰ κακὰ πρῶτων 15
 149 ἢ καὶ μόνων. κατὰ δὲ τοὺς λεχθέντας τρόπους δίχα μυρίων ἄλλων βρα-
 χυτέρων φθειρομένου τοῦ πλείστου μέρους ἀνθρώπων, ἐπιλείπειν ἐξ
 ἀνάγκης καὶ τὰς τέχνας· δίχα γὰρ τοῦ μεθοδεύοντος οὐκ εἶναι καθ'
 αὐτὴν ἰδεῖν ἐπιστήμην. ἐπειδὴν δὲ αἱ μὲν κοιναὶ νόσοι χαλᾶσωσιν,
 ἄρξεται δὲ ἀνηβᾶν καὶ βλαστάνειν τὸ γένος ἐκ τῶν μὴ προκατα- 20
 ληφθέντων τοῖς ἐπιβρίσασι δεινοῖς, ἄρχεσθαι καὶ τὰς τέχνας πάλιν

1 καταλαμβάνη (η εκ ει corr.) M, καταλαμβάνει E αἰθερίου MUE: αἰθρίου HP
 1. 2 σκεδάνυνται E 2 ὅταν] ὅτε E 3 κατομβρίαν om. E, seclutit Diels;
 ὕδατος ὁμβρίου κατασύρειν conicio κατασύρειν Buecheler: κατασύρει E, κατασύρη
 MUHP 3. 4 αὐθιγενῶν ποταμῶν καὶ χειμάρρων E 4 μόνων H καθεστὸς
 Mang.: καθεστῶς codd.; cf. 108, 14 5 προσεπιβαλλόντων M τῆς om. HP (v)
 καὶ τὰς ὄχθας—16 ἢ καὶ μόνων om. E 5. 6 παραρρηγνύντων U 6 ὑπερ-
 ποδόντων M 6. 7 ὑπερβλύσαντες U, ὑπερβλήσαντες M 10 πελάγη M;
 εἰς μεγέθους ἀχανοὺς πελάγη conl. Buecheler 11 πολλῶν MU: τῶν πολλῶν HP (v)
 12 ἐν τοῖς om. M (ἐν ἐναντίοις Bernays) οἰκοῦντα M ἀπόλλυσθαι M
 πυρὶ] περὶ H 13 οὐκ ἔχοντας] οὐ κατέχοντας U φύσει v (Turn): φησί
 codd. (Bernays); φυσικὸν conl. Buecheler 14 ἔμπαλι M ὕδατι] ὕδωρ H
 παρὰ etiam M (non περὶ) 15 φιλεῖ MU: φιλεῖν HP (v) πρῶτων M:
 πρὸ τῶν UHP 16 ἢ καὶ μόνων Diels: ἡγεμόνων UHP, ἡγουμένων M; ἢ γε
 μόνων v (Turn.) 17 ἐπιλείπειν Buecheler: ἐπιλιπεῖν codd. 19 ἐπιστήμην
 MUE: τὴν ἐπιστήμην HP et E cod. r (v) κοινοὶ H 20. 21 προκαταλη-
 φθέντων HP: προκαταλειφθέντων M, προσκαταλειφθέντων UE 21 τὰς ante τέχνας
 om. H (Turn.)

συνίστασθαι, οὐ τότε πρῶτον γενομένης, ἀλλὰ τῇ μειώσει τῶν ἐχόντων
ὑποσπανισθείσας.

Ἄ μὲν οὖν περὶ ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου παρειλήφαμεν, εἴρηται κατὰ 150
δύναμιν. τὰς δὲ πρὸς ἕκαστον ἐναντιώσεις ἐν τοῖς ἔπειτα δηλωτέον.

1 συνίστασθαι] ἀνίστασθαι E οὐ τότε Buecheler: οὔτε codd.; οὐ τὸ ν (Turn.)
 γινομένης E 3 ἂ μὲν οὖν περὶ κόσμου παρειλήφαμεν, εἴρηται κατὰ δύναμιν (cet.
 om.) E Subscr. φίλωνος ἰουδαίου περὶ ἀφθαρσίας κόσμου U

ΦΙΛΩΝΟΣ
ΕΙΣ ΦΛΑΚΚΟΝ.

* * *

- 1 (1.) Δεύτερος μετὰ Σηιανὸν Φλάκκος Ἀουὺλλιος διαδέχεται τὴν Πρ. 517
κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐπιβουλὴν, σύμπαν μὲν ἀδικῆσαι τὸ ἔθνος ὥσπερ 5
ἐκεῖνος ἀντικρὺς οὐ δυνηθεῖς — ἐλάττους γὰρ εἶχε τὰς εἰς τοῦτ' ἀφορμάς
—, ἐφ' ὅσους δ' ἔφθανεν, ἀθρόους ἀνηκέστοις περιέπειρε κακοῖς. οὐ μὴν
ἀλλὰ καὶ μέρει δόξας ἐπιτίθεσθαι τὴν ἐπιβουλὴν ἐξέτεινεν ἐπιὼν τοὺς
πανταχοῦ πάντας διὰ τέχνης τὸ πλεόν ἢ δυνάμεως· οἷς γὰρ ἰσχύς οὐ
πρόσεστι τῶν τὰς φύσεις τυραννικῶν, πανουργίαις τὰς ἐπιβουλὰς κατορ- 10
2 θοῦσιν. ὁ Φλάκκος οὖν οὗτος ἐν τοῖς ἐταίροις κριθεὶς παρὰ Τιβερίῳ
Καίσαρι μετὰ τὴν Ἰβήρου τελευτὴν, ὃς ἐπετέτραπτο Αἴγυπτον, καθίσταται
τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς χώρας ἐπίτροπος, ἀνθρωπος ἐν ἀρχῇ μυρία κα-
λοκαγαθίας ὅσα τῷ δοκεῖν ἐξενεγκῶν δείγματα· πυκνὸς τε γὰρ ἦν καὶ
συνεχὴς καὶ ὀξύς νοῆσαι καὶ τὰ βουλευθέντα πρᾶξαι καὶ προχειρότατος 15
3 εἶπεῖν καὶ πρὸ τοῦ λεγομένου τὸ ἡσυχάζομενον αἰσθῆσθαι. παντάπασιν
οὖν ὀλίγῳ χρόνῳ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον πραγματείων ἐθάς γίνεται·
πολύτροποι δ' εἰσὶ καὶ ποικίλοι, μόλις τοῖς ἐκ πρώτης ἡλικίας τὸ ἔργον
ἐπιτήδευμα πεποιημένοις γνωριζόμεναι. περιττὸς ὄχλος ἦσαν οἱ γραμματεῖς,

1. 2 Φίλωνος εἰς φλάκκον M, εἰς φλάκκον H: φλάκκος ψεγόμενος G (= Phot. Bibl. cod. 105), Φίλωνος ἱστορία πάνυ ὠφέλιμος καὶ τῷ βίῳ χρήσιμος τὰ κατὰ τὸν φλάκκον ἦτοι περὶ προνοίας A Libelli partem, qua exponebatur Seiani acerbitas adversus Iudaeos eiusque exitium (cf. p. 154, 7 καί), deperisse recte animadvertit Massebieau
4 ἀουὺλλιος G, ἰούλλιος A 6 ἀντικρὺς om. Turn. 8 ἐπιὼν G: ἐπὶ ceteri (v) τοὺς om. G 9 ἀπανταχοῦ M πάντας G: om. ceteri (v)
9. 10 ἰσχύς οὐ πρόσεστι CMGA (Anton. Mel.): ἰ. ἐστὶν οὐδαμῶς H (Turn.); οὐ πρόσεστιν ἰσχύς Mang. 10 ἐπιβουλὰς con. Mang. 11 οὖν A: om. ceteri (v) ἐν]ἐπὶ G 12 Ἰβήρου scripsi (cf. Dio C. LVIII 19, 6 et Dessau, *Prosopogr. imp. Rom.* II 143): βήρου G, σεβήρου ceteri (v) <τὴν> Αἴγυπτον con. Cohn
15 προχειρότατα L (Turn.) 16. 17 παντάπασιν γοῦν G 18 δὲ M τοῖς] τῆς M

9—11 C fol. 123^v <ἐκ> τοῦ περὶ Φλάκ<κ>ου λόγου DR fol. 247^v τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. II 86 Col. 1208 Φίλωνος: οἷς ἰσχύς — κατορθοῦσιν.

ἤδη πρὸς πάντα μικρὰ καὶ μεγάλα φθάνοντος αὐτοῦ ταῖς ἐμπειρίαις, ὡς
 μὴ μόνον ὑπερβαλεῖν ἀλλὰ χάριν ἀκριβεῖας ἀντὶ γνωρίμου διδάσκαλον
 γεγενῆσθαι τῶν τῶς ὕφηγητῶν. καὶ ὅσα μὲν περὶ λογισμοὺς καὶ τὴν τῶν 4
 προσδοευσμένων κατέρθου διοίκησιν, εἰ καὶ μεγάλα καὶ ἀναγκαῖα ἦν,
 M. ἀλλ' οὐδὲν γε δεῖγμα | ψυχῆς ὑπέφαιναν ἡγεμονικῆς, ἃ δὲ λαμπροτέραν
 6 καὶ βασιλικὴν ἐδήλου φύσιν, μετὰ πλείονος παρρησίας ἐπεδείκνυτο· οἷον
 σεμνότερον ἦγεν αὐτόν — ἀρχοντι δὲ λυσιστελέστατον ὁ τύφος —, ἐδίκαζε
 τὰ μεγάλα μετὰ τῶν ἐν τέλει, τοὺς ὑπεραύχους καθήρει, μιγάδων καὶ
 συγκλύδων ἀνθρώπων ὅχλον ἐκώλυσεν ἐπισυνίστασθαι· τὰς τε ἐταιρείας
 10 καὶ συνόδους, αἱ αἰεὶ ἐπὶ προφάσει θυσιῶν εἰστιῶντο τοῖς πράγμασιν
 ἐμπαροινῶσαι, διέλυε τοῖς ἀφηνιάζουσιν ἐμβριθῶς καὶ εὐτόνως προσφε-
 ρόμενος. εἰτ' ἐπειδὴ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀνέπλησεν εὐνομίας, ἐν 5
 μέρει πάλιν ταῖς στρατιωτικαῖς δυνάμεσιν ἐφήδρευεν ἐκτάττων, συγκροτῶν,
 γυμνάζων πεζοὺς, ἱππεῖς, τοὺς τῆς κούφης ὀπλίσεως, τοὺς ἡγεμόνας, ἵνα
 15 μὴ τὰς μισθοφορὰς τῶν στρατιωτῶν ἀφαιρούμενοι πρὸς ληστείας καὶ
 ἀρπαγὰς αὐτοὺς ἀλείψωσι, πάλιν τῶν στρατιωτῶν ἕκαστον, ἵνα μὴδὲν
 ἔξω τῶν κατὰ τὴν στρατείαν περιεργάζεταιται μεμνημένος, ὅτι τέτακται
 καὶ τὴν εἰρήνην διαφυλάττειν.

(2.) Ἴσως δ' ἂν τις εἴποι· „σὺ δ', ὦ οὗτος, ἐγνωκὼς ἀνθρώπου 6
 20 κατηγορεῖν ἔγκλημα μὲν οὐδὲν διεξῆλθες, μακροὺς δ' ἐπαίνους συνείρεις·
 μὴ ἄρα παραπαίεις καὶ μέμνηνας;“ — οὐ μέμνηνα, ὦ οὗτος, οὐδ' ἡλίθιός
 τίς εἰμι, ὡς μὴ δύνασθαι πράγματος ἀκολουθίαν ἰδεῖν. ἐπαινῶ τὸν 7
 Φλάκκον, οὐκ ἐπειδὴ προσῆκεν ἐχθρὸν ἐγκωμιάζειν, ἀλλ' ἵν' αὐτοῦ τὴν
 μοχθηρίαν ἀριδιηλοτέραν παραστήσω· τῷ μὲν γὰρ ἀγνοία τοῦ κρείττονος
 25 διαμαρτάνοντι συγγνώμη δίδεται, ὁ δ' ἐξ ἐπιστήμης ἀδικῶν ἀπολογίαν
 οὐκ ἔχει προσαλωκὼς ἐν τῷ τοῦ συνειδότης δικαστηρίῳ. (3.) ἐξαετίαν 8

1 ^μ ἐπηρεῖαις G	2 χάρις H ¹ , corr. H ²	διδάσκαλος MG	4 κατέρθου
A, κατέρθου G	5 οὐδέ H	μεγάλα καὶ ἀναγκαῖα ἦν καὶ post α δὲ add. A	
7 αὐτόν AH ² : αὐτόν MGH ¹	8 μετὰ om. G	9 ἐκώλυσεν G	
τε]θ' A	14 πεζοὺς om. A	ἱππους A	15 μισθοφορὰς MAH ¹
(Mang.): μισθοφορίας GH ² L (Turn.)	16 ἀλείψωσιν M	18 διαφυλάττοι A,	
φυλάττειν G	21 ἄρα om. G; ἄρα v	μέμνηνας (sic) M	μέμνηνα (sic) M
23 ἵν' AL: ἵνα MGH	25 διαμαρτάνειν A	δίδεται] παρεισέρχεται DR Flor.	
Par.	26 προσαλωκὼς] προεωρακὼς A	δικα	ἐργαστηρίῳ M

16—18 DP fol. 327v Φίλωνος DV p. 688 (Harris p. 99): τῷ στρατιώτῃ οὐδὲν δεῖ ἔξω
 τῶν κατὰ τὴν στρατείαν περιεργάζεσθαι, ἀλλὰ μεμνησθαι αἰεὶ, ὅτι τέτακται τὴν εἰρήνην
 φυλάττειν. 24—26 C fol. 123v DR fol. 196v et in quaternionis post fol. 161 in-

terpositi fol. 6v DK fol. 162r DP fol. 157 DV p. 520 Flor. Paris. nr. 9 τῷ μὲν ἀγνοία
 — δικαστηρίῳ. Mel. Barocc. fol. 102r Anton. Mel. II 88 Col. 1213 Max. Ecl. cap. 26
 Φίλωνος: τῷ μὲν ἀγνοία τοῦ κρείττονος διαμαρτάνοντι συγγνώμη παρεισέρχεται (παρέχεται
 conl. Mang.), ὁ δὲ ἐξεπίτηδες ἀδικῶν ἀπολογίαν οὐκ ἔχει.

- γὰρ τὴν ἐπικράτειαν λαβὼν πέντε μὲν ἔτη τὰ πρῶτα, ζῶντος Τιβερίου
 Καίσαρος, τὴν τε εἰρήνην διεφύλαξε καὶ οὕτως εὐτόνως καὶ ἔρρωμένως
 9 ἀφηγήσατο, ὡς τοὺς πρὸ αὐτοῦ πάντας ὑπερβαλεῖν. τῷ δ' ὕστατῳ,
 Τιβερίου μὲν τελευτήσαντος, Γαίου δ' ἀποδείχθέντος αὐτοκράτορος, ὑφίεναι
 καὶ χαλᾶν ἤρεατο τὰ πάντα εἴτε διὰ τὸ ἐπὶ Τιβερίῳ βαρύτατον πένθος 5
 — δῆλος γὰρ ἦν ὡς ἐπ' οἰκειοτάτῳ περιπαθῶν ἕκ τε τῆς συνεχροῦς
 κατηφείας καὶ τῆς τῶν δακρύων φορᾶς, ἃ καθάπερ ἀπὸ πηγῆς ἀπαύστως
 ἐξεχεῖτο — εἴτε καὶ κακόνους ὧν τῷ διαδόχῳ διὰ τὸ τὴν τῶν γνησίων
 πρὸ τῆς τῶν θετῶν τεθεραπευκῆναι μερίδα εἴτε καὶ τῶν συνεπιθεμένων
 τῇ Γαίου μητρί, καθ' ὃν χρόνον εἶχε τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς ἀνηρέθη, γεροντῶς 10
 10 καὶ διὰ φόβον ἀλώσεως ἐπιληψιμένους. καὶ μέχρι μὲν τινος ἔτ' ἀντεῖχε
 μὴ κατὰ τὸ παντελὲς μεθιέμενος τὴν τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν. ὡς
 δ' ἤκουσε τὸν Τιβερίου μὲν υἱὸν κοινωὸν δὲ τῆς ἀρχῆς ἀναιρεθέντα
 | Γαίου κελεύσαντος, ἀλέκτῳ πληγῆς συμφορᾷ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἀχανῆς p. 51
 ἔκειτο, τῆς διανοίας πολὺ πρότερον ἀπειρηκυίας καὶ παρειμένης αὐτῷ. 15
 11 ζῶντος μὲν γὰρ τοῦ μεираίου τὰ ζώπορα τῆς ἰδίας σωτηρίας οὐκ ἀπε-
 γίνωσκεν, ἀποθανόντος δὲ συντεθνάναι καὶ τὰς οἰκείας ἐλπίδας ἔδοξεν, εἰ
 καὶ μικρά τις ἀπειλείπετο αὔρα βοηθείας, ἥ πρὸς Μάκρωνα φιλία τὰ
 σύμπαντα παρὰ Γαίῳ κατ' ἀρχὰς δυνηθέντα καὶ πλείστην μοῖραν ὡς
 λόγος εἰσενεγκάμενον αὐτῷ πρὸς τὸ τυχεῖν τῆς ἡγεμονίας καὶ ἔτι μᾶλλον 20
 12 πρὸς τὸ σωθῆναι, πολλάκις μὲν ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν Γαίον διανο-
 ηθέντος Τιβερίου ὡς κακοήθη καὶ οὐ πεφυκότα πρὸς ἀρχήν, καὶ ἅμα
 διὰ τὸν ἐπὶ τῷ υἱωνῷ φόβον — ἐδεδόκει γάρ, μὴ παρανάλωμα γένηται
 τελευτήσαντος αὐτοῦ —, πολλάκις δὲ τοῦ Μάκρωνος τὰς ὑπονοίας ὑπεξαι-
 ρουμένου καὶ τὸν Γαίον ἐπαινοῦντος ὡς ἀπλοῦν καὶ ἀπόνηρον καὶ κοινωινικόν 25
 καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ μάλιστα ἡττημένον, ὡς ἡ μόνῃ ἂν ἐθελῆσαι παραχωρῆσαι
 13 τὴν ἡγεμονίαν ἢ πάντως τὰ πρωτεῖα. ὅφ' ὧν ἀπατηθεὶς ἔλαθεν ἄσπονδον
 ἐχθρὸν ἑαυτῷ καὶ υἱωνῷ καὶ γένει καὶ παρακλήτῳ Μάκρῳνι καὶ πᾶσιν
 14 ἀνθρώποις καταλιπών. ἐπειδὴ γὰρ ὁ Μάκρων ὁρῶν αὐτὸν ἐκδιαιτώμενον
 καὶ ἀχαλίνους ταῖς ὁρμαῖς, ἐφ' ἃ ἂν τύχῃ καὶ ὡς ἂν τύχῃ, χρώμενον 30

2. 3 τὴν τε εἰρήνην — ἀφηγήσατο] οὕτω χρηστὸς ἦν A 2 τ' G 5 διὰ τὸ ἐπὶ
 τιβερίῳ codd. (Mang.): ἐπὶ Τιβερίου Turn. πεπονθὼς ante πένθος add. H (Turn.)
 6 ἐπὶ A 7 τῆς MA (Mang.): ἐκ τῆς GH (Turn.) ἀπαύστως] ἀφρά-
 στως A 8 καὶ om. M τό om. M τὴν om. A 9 καὶ G:
 καὶ διὰ MA, διὰ H: om. v 10 βρὶ codd.: μητέρι v 11 ἀλώσεως] ἀλλοτριώσεως
 conl. Mang. ἐπιληψιμένους corruptum ἔτ' om. A ἀντεῖχεν L (v)
 13 τοῦ ante Τιβερίου add. M (Mang.) 14 καταβαλὼν M αὐτὸν AH² (v),
 αὐτὸν H¹ 18 ἀπελείπετο G; ὑπελείπετο (sic Ven. 41) Mang. 19 καὶ] τὴν G
 20 εἰσενεγκάμενον (sic) H 23 υἱὸν H, (γράφεται καὶ υἱωνῷ in marg.) M
 26 ἡττημένον] ἡττάται M θελῆσαι M, ἐθελῆσαι A 28 ἑαυτῷ M: αὐτῷ AH² (v),
 αὐτῷ GH¹ 29 ὁρῶν om. H (Turn.). 30 α] δ A καὶ ὡς ἂν τύχῃ om. Turn.

ἐνουθέτει καὶ παρηγόρει νομίζων ἐκεῖνον εἶναι Γάιον τόν, ἡνίκ' ἔτ' ἔζη
Τιβέριος, ἐπεικῇ καὶ πειθαρχικόν, ὁ κακοδαίμων εὐνοίας περιττῆς ἔδωκε
τὰς ἀνωτάτω δίκας πανοίκιος αὐτῇ γυναικὶ καὶ τέκνοις συναναιρεθεῖς ὡς
περιττὸν ἄχθος καὶ παρενόχλημα. καὶ γὰρ ὁπότε πόρρωθεν αὐτὸν ἀφ- 15
ικνούμενον ἴδοι, τοιαῦτα πρὸς τοὺς συνόντας διεξήει· „μὴ μειδιῶμεν,
κατηφῶμεν· ὁ νοουθετητῆς παραγίνεται, ὁ αὐθέκαστος, ὁ ἀνδρὸς τελείου
καὶ αὐτοκράτορος ἀρξάμενος νῦν εἶναι παιδαγωγός, ὅτε καὶ τοὺς ἐκ πρώ-
της ἡλικίας ὁ καιρὸς ἀπήλασε καὶ διέζευξεν.“

(4.) Ἐπεὶ δ' οὖν καὶ τοῦτον ἔγνω προσανηρημένον ὁ Φλάκκος, 16
τὴν λοιπὴν ἐλπίδα κατὰ τὸ παντελὲς ἀπεγνῶνκει καὶ οὐκέθ' ὁμοίως
ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων οἷός τε ἦν ἐξασθενῶν καὶ διαρρέων
τὴν γνώμην. ὅταν δ' ὁ ἄρχων ἀπογνῶ τὸ δύνασθαι κρατεῖν, ἀνάγκη 17
τοὺς ὑπηκόους εὐθὺς ἀφηνιάζειν καὶ μάλιστα τοὺς ἐκ μικρῶν καὶ τῶν
τυχόντων πεφυκότας ἀνερειθίζεσθαι· ἐν οἷς τὸ Αἰγυπτιακὸν τὰ πρωτεῖα
φέρειται διὰ βραχυτάτου σπινθῆρος εἰωθὸς ἐκφυσᾶν στάσεις μεγάλας.
ἐν ἀμυχανοῖς δὲ καὶ ἀπόροις γεγωνὸς ἐσφάδαζε καὶ τὰ πρὸ μικροῦ πάντα 18
ἤλλαξεν ἅμα τῇ τοῦ λογιζομένου | πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολῇ ποιησάμενος τὴν
ἀρχὴν ἀπὸ τῶν συνηθεσάτων· τοὺς μὲν γὰρ εὖνους καὶ μάλιστα φίλους
ὕφωρᾶτο καὶ διωθεῖτο, τοῖς δ' ἐξ ἀρχῆς ἀνομολογηθεῖσιν ἐχθροῖς ἐσπέν-
20 δετο καὶ συμβούλους περὶ πάντων ἐχρῆτο. οἱ δ' — ἐγκότως γὰρ εἶχον — 19
τὸ κατηλλάχθαι δοκεῖν λόγῳ μόνον ἐπιμορφάσαντες, ἔργοις δὲ κατὰ
διάνοιαν ἀσύμβατα μνησικαχοῦντες καὶ ὥσπερ ἐν θεάτρῳ καθυποκρινόμενοι
γνησίαν φιλίαν ὄλον αὐτὸν συναρπάζουσι· καὶ γίνεται ὁ μὲν ἄρχων

1 ἐνουθετεῖτο A ἐκεῖνον om. A ἡνίκ' ἔτ' GH: ἡνίκ' MA; ἡνίκα ἔτι v
2 δὲ ante περιττῆς add. MA, eras. H, om. G 3 πανοικί' (sic) G 4. 5 καὶ —
συνόντας om. H¹, in marg. add. H² 5 τοιαῦτα] αὐτὰ G 6 κατηφῶμεν
Cohn: κατηφειῶμεν M, κατηφιῶμεν ceteri (v) 7 ὅτε A τοὺς] τὸν A

8 ὁ καιρὸς] ὄντα A ἀπήλαξε H, ἀπῆλλαξεν L (Turn.); ἀπῆλασεν Mang.
9 ὡς ante ἔγνω add. G προσανηρημένον G (conl. Mang.): προσανηρημένον ceteri (v)
10 ἀπεγνῶνκει A (Mang.): ἀναπεπνῶνκει ceteri (Turn.) 11 τ' A 12 δ' ὁ
MA: δ' GH (v) 14 ἀναιρεθίζεσθαι MD 15 εἰωθὸς M, om. A
ἀναφυσᾶν M 16 ἐσφάδαξεν H², ἐσφάδα H¹ post πάντα verbum quoddam
(an δόξαντα?) excidisse vid.; <κατωρθωμένα> πάντα conl. Cohn 17 ἤλλαξε M
19 ὕφωρᾶτο codd. (cf. Crönert, Mem. Graec. Herc. 273): ὕφωρᾶτο v 20 συμ-
βούλους L (Turn.) 20 οἱ] εἰ M 21 τῷ A ἐπιμορφώσαντες AH (v)

ἔργοις A δὲ] καὶ A <καὶ> κατὰ conl. Mang. 23 γνήσιον G
γνησίαν φιλίαν om. A

12—14 DB fol. 29v τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. II 6 Col. 1033 Φίλωνος: ὅταν ἄρχων — ἀν-
ερειθίζεσθαι.

ὑπήκοος, οἱ δ' ὑπήκοοι ἡγεμόνες, εἰσηγούμενοι μὲν ἀλυσιτελεστάτας γνώ-
 20 μας, εὐθὺς δὲ ταύτας ἐπισφραγίζόμενοι. βεβαιωταὶ γὰρ ὦν ἐβουλεύσαντο
 πάντων ἐγίνοντο κωφὸν ὡς ἐπὶ σκηνῆς προσωπεῖον ἕνεκα προσχήματος
 αὐτὸ μόνον παραλαμβάνοντες ἐπιγεγραμμένον ὄνομα ἀρχῆς, Διονύσιαι δημο-
 κόποι, Λάμπωνες γραμματοκύφωνες, Ἰσιδωροὶ στασιάρχαι, φιλοπράγμονες, 5
 21 κακῶν εὐρεταί, ταξαῖπόλιδες· τοῦτο γὰρ κεκράτηκέ πως τοῦνομα. συν-
 ταζάμενοι πάντες οὗτοι βούλευμα βουλευούσι κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἀργα-
 22 λεώτατον καὶ τῷ Φλάκκῳ προσελθόντες ἰδίᾳ φασίν. „ἔρρει μὲν σοι τὰ
 ἀπὸ Τιβερίου Νέρωνος τοῦ παιδός, ἔρρει δὲ καὶ ἡ μετ' ἐκείνον ἐλπίς,
 ὁ ἐταῖρός σου Μάκρων, αἴσια δ' οὐκ ἔστι σοι τὰ ἀπὸ τοῦ κρατοῦντος· 10
 δεῖ δὴ παράκλητον ἡμᾶς εὐρεῖν δυνατώτατον, ὅς οὐ Γάιος ἐξευμενισθῇ-
 23 σεται. ὁ δὲ παράκλητος ἡ πόλις Ἀλεξανδρέων ἐστίν, ἣν τετίμηκε μὲν
 ἐξ ἀρχῆς ἅπας ὁ Σεβαστὸς οἶκος, διαφερόντως δ' ὁ νῦν ἡμῶν δεσπότης.
 παρακλητεύσει δὲ τυχοῦσά τινας παρὰ σοῦ δωρεᾶς· μείζον δ' ἀγαθὸν
 24 οὐδὲν αὐτῇ παρέξεις ἢ τοὺς Ἰουδαίους ἐκδοὺς καὶ προέμενος.“ ἐπὶ 15
 τούτοις ὀφείλων ἀπώσασθαι καὶ δυσχερᾶναι τοὺς λέγοντας ὡς νεωτερο-
 ποιτοὺς καὶ κοινούς πολεμίους συνεπιγράφεται τοῖς λεχθεῖσι. καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον ἀδηλοτέρας ἐποίητο τὰς ἐπιβουλὰς μὴτ' ἴσον παρέχων καὶ κοινὸν
 ἀκροατὴν ἑαυτὸν τοῖς τὰς ἀμφισβητήσεις ἔχουσιν, ἀλλὰ πρὸς θάτερον
 ἀποκλίνων μέρος, μὴτ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἰσηγορίαν διδοὺς, ἀλλὰ καὶ ὅποτε 20
 προσίοι τις τῶν Ἰουδαίων, ἀποστρεφόμενος καὶ τὸ δυσέντευκτον ἐπιτηδεύων
 ἐπὶ μόνων τούτων· αὐθις δὲ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν δυσμένειαν ἐπεδείξατο.
 25 (5.) Προσεπέρρωσε δ' αὐτοῦ τὴν ἐκ μαθήσεως τὸ πλεόν ἢ φύσεως
 ἐπιτετηδευμένην ἀπόνοιαν καὶ συντυχία τις τοιαύτη. Γάιος Καῖσαρ
 Ἀγρίππᾳ τῇ Ἡρώδου βασιλέως υἱῶν δίδωσι βασιλείαν | τῆς παππῶας p. 52
 λήξεως τρίτην μοῖραν, ἣν Φίλιππος τετράρχης θεῖος ὦν αὐτῷ πρὸς 26
 26 πατρός ἑκαρποῦτο. μέλλοντι δ' ἀπαίρειν συνεβούλευσεν ὁ Γάιος τὸν μὲν
 ἀπὸ Βρεντεσίου μέχρι Συρίας πλοῦν μακρὸν ὄντα καὶ καμᾶτηρὸν παραι-

1 δὲ Mang.	4 αὐτῷ G	παραλῖποντες (sic; i in ras.) G	(τὸν)
ἐπιγεγραμμένον conl. Cohn	Διονύσιοι]	Διονυσιόκλακες conl. Mang.; sed cf. Pap. Oxyr.	
VIII 1089	5 Λάμπωνες om. A	ἡσιδωροὶ H, om. A	πολυπράγμονες A
7 τῶν om. M	7. 8 ἀργαλιώτατον G	9 ἀπὸ] ὑπὸ A	καὶ ante ἔρρει
add. L (Turn.)	ἡ] ὁ L (Turn.)	10 ὁ om. H (Turn.)	σου M:
σοι ceteri (v)	ἀπὸ] ὑπὸ A	11 δὴ GA (Mang.): δὲ MH (Turn.)	δυνατώ-
τερον H (Turn.)	12 τετίμηκεν L (v)	13 δὲ M	17 κοινωνοὺς A
πολεμίους] λυμεῶνας conl. Mang.	18 ἀριδηλοτέρας conl. Mang.		ἐπιεῖτο
(sic) M	ἐπιβόλας conl. Mang.	19 ἑαυτὸν om. A	20 ἐν] ὡς conl. Mang.
τοῖς om. Richt. (Tauchn.)	22 καὶ om. M	23 προσεπέρρωσεν L (v)	
πλεῖον A	ἐκ ante φύσεως add. M	24 ἐπιτετηδευμένην M, ἐπιτετηδευμένην A	
25 βασιλείαν] τὰ A	27 δὲ G	συνεβούλευεν M	28 βρεντεσίου (alt.
e ex corr.) M: βρεντησίου GA (v), η corr. ex e H		καὶ ante μέχρι add. H (v)	

τήσασθαι, χρῆσθαι δ' ἐπιτόμῳ τοὺς ἐτησίαις ἀναμείναντι τῷ διὰ τῆς
 Ἀλεξανδρείας· τὰς τε γὰρ ἐκεῖθεν ὁλκάδας ταχυναυτεῖν ἔφασκε καὶ
 ἐμπειροτάτους εἶναι κυβερνήτας, οἱ καθάπερ ἀθλητὰς ἵππους ἡνιοχοῦσιν
 ἀπλανῆ παρέχοντες τὸν ἐπ' εὐθείας δρόμον. ὁ δὲ πειθαρχεῖ ὡς δεσπότη
 5 τε ἅμα καὶ τὰ δοκοῦντα συμφέρειν παραγγέλλοντι. καταβάς δ' εἰς 27
 Δικαιάρχειαν καὶ ναῦς ὑφόρους Ἀλεξανδρίδας ἰδὼν εὐτρεπεῖς πρὸς ἀνα-
 γωγὴν, ἐπιβάς μετὰ τῶν ἰδίων, εὐπλοῖα χρησάμενος, ὀλίγαις ὕστερον
 ἡμέραις ἀνεπιφάτως καὶ ἀφωράτως κατάγεται, κελεύσας τοῖς κυβερνήταις
 — περὶ γὰρ δειλὴν ὥραν ὁ Φάρος ἀναφαίνεται — τὰ μὲν ἱστία συνάγειν,
 10 ἔξω δὲ περὶ αὐτὸν μὴ μακρὰν ἀφισταμένους θαλαττεύειν ἄχρι τοῦ βα-
 θεῖαν ἐσπέραν ἐπιγενέσθαι καὶ νυκτὸς τοῖς λιμέσι προσσχεῖν, ἵν' ἀποβάς
 ἤδη τετραμμένων (ἀπάντων) πρὸς ὕπνον, μηδενὸς ὀρώντος, ἀφίκηται πρὸς
 τὸν ξενοδόχον. ὁ μὲν δὲ μετὰ τοσαύτης αἰδοῦς ἐπεδήμησε βουλόμενος, 28
 εἴ πως οἶόν τε ἦν, ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ πόλει λαθῶν ὑπέξελθεῖν· οὐ
 15 γὰρ κατὰ θέαν ἀφίκτο τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπιδημητικῶς αὐτῇ πρότερον,
 ἡνίκα τὸν ἐπὶ Ῥώμης πλοῦν ἐστέλλετο πρὸς Τιβέριον, ἀλλ' ὁδῷ χρη-
 σόμενος ἐπιτόμῳ τῆς οἴκαδε ἀφίξεως. οἱ δ' ὑπὸ φθόνου ῥηγνύμενοι 29
 — βάσκανον γὰρ φύσει τὸ Αἰγυπτιακόν — καὶ τὰς ἐτέρων εὐτυχίας
 ἰδίας ὑπελάμβανον εἶναι κακοπραγίας καὶ ἅμα διὰ τὴν παλαιὰν καὶ τρόπον
 20 τινὰ (φύσει) γεγεννημένην πρὸς Ἰουδαίους ἀπέχθειαν ἥσχαλλον ἐπὶ τῷ
 γεγενῆσθαι τινα βασιλέα Ἰουδαῖον οὐχ ἤττον, ἢ εἰ αὐτὸς τις ἕκαστος
 βασιλείαν προγονικὴν ἀφῆρητο. καὶ τὸν ἄθλιον Φλάκκον πάλιν οἱ συν- 30
 ὄντες ἀνηρέθιζον εἰς τὸν αὐτὸν ἐνάγοντες καὶ προκαλοῦμενοι
 φθόνον, „σὴ κατάλυσίς ἐστι“ φάσκοντες „ἢ ἐπιδημία τούτου· μείζονα
 25 τιμῆς καὶ εὐδοξίας ὄγκον ἢ σὺ περιβέβληται· πάντας εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέ-
 φει τὴν δορυφόρον τῶν σωματοφυλάκων στρατιὰν ὀρώντας ἐπαργύροις

1 χρῆσασθαι H (v) τοὺς] τὰς A ἐτησίους H (v) 2 ὁλκάδας (sic) M
 4 ὡς L, ss. H² (v): om. ceteri 5 παραγγέλλοντι M 6 δικαιοκρατίαν MGH (v),
 δικαιοκρατον A ἀλεξανδρείας A εὐτρεπεῖς M (mavult Mang.): εὐπρεπεῖς
 ceteri (v) 6. 7 ἀγωγὴν A 7 εὐπλοῖα ss. H² 8 ἀφωράτως AH:
 ἀφόρτως MG 9 δειλὴν G ἀναφέρεται H (Turn.) 10 περὶ αὐτὸν om.
 M (redundare vid. Mang.) ἀφισταμένοις L 11 προσσχεῖν Richt. (Tauchn.):
 προσχεῖν codd. (v) 12 τετραμμένων (ἀπάντων) scripsi: τετραμμένων GH (v),
 τετραμμένον M, προστετραμμένον A 13 ἐπεδήμησεν H (v) 14 τ' A
 15 κατὰ] μετὰ Richt. (Tauchn.) 16 Ῥώμη]σ delevisse vid. H 16. 17 χρησά-
 μενος GH (Turn.) 17 ἐπιτομωτάτῃ G, om. A οἴκαδ' A 18 φύσει]
 φῆ (= φησί) M εὐτυχίας codd. (om. L): εὐπραγίας v 19 ὑπολαμβάνον A
 20 (φύσει) γεγεννημένην scripsi: συγγεγεννημένην conl. Mang., συγγενῇ (pro γεγεννημένην)
 conl. Cohn, ἐγγεγεννημένην Wendl. ἥσχαλον GL 21 Ἰουδαῖον MH: Ἰου-
 δαῖον G (v), τῇ Ἰουδαίᾳ A 23 προκαλοῦμενοι Mang.: προσκαλοῦμενοι codd. (v)
 25 ἑαυτὸν M: αὐτὸν GA, ὁ corr. in ὁ H; αὐτὸν v 26 δορυφόρων M
 στρατεῖαν G ὀρώντες MH ἐπαργύροις] ἐπάρστροις (sic) M

- 31 καὶ ἐπιχρύσοις ὅπλοις διακεκοσμημένῃν. ἔδει γὰρ ἦκειν εἰς ἐπικράτειαν
 ἐτέρου δυνάμενον πλῆ χρησάμενον εἰς τὴν οἰκίαν ἀσφαλῶς παραπεμ-
 φθῆναι; καὶ γὰρ εἰ Γάιος ἐπέτρεπε, μᾶλλον δ' ἠνάγκαζεν, ἐχρῆν ἐκλιπαρή-
 σαντα παραιτήσασθαι τὴν ἐνθάδε ἀφίξιν, ἵνα μὴ παρευημερηθῇς ὁ τῆς
 32 χώρας ἡγεμὼν ἀδοξῇ. ταῦτα ἀκούων ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ᾤδει καὶ 5
 ἐν μὲν τῷ φανερῷ τὸν ἐταῖρον καὶ φίλον καθυπεκρίνετο διὰ τὸν ἐκ τοῦ
 πέμψαντος φόβον, ἰδίᾳ δὲ ἐζηλοτύπει καὶ ἐξελάλει τὸ μῖσος καὶ πλαγίως
 33 | αὐτὸν ὕβριζεν, ἐπειδὴ περ ἄντικρυς οὐκ ἐθάρρει. τῷ γὰρ ἀργοῦντι καὶ p. 52
 σχολάζοντι τῆς πόλεως ὄχλῳ — πλῆθος δ' ἐστὶν ἐπιτετηδευκὸς γλωσ-
 σαλγίαν καὶ ἐνευκαιροῦν διαβολαῖς καὶ βλασφημίαις — ἐπιτρέπει κακη- 10
 γορεῖν τὸν βασιλέα εἴτε ἀρέσμενος δι' ἑαυτοῦ τῶν λοιδοριῶν εἴτε προτρε-
 ψάμενος καὶ ἐναγαγὼν αὐτὸς διὰ τῶν ὑπηρετῶν τὰ τοιαῦτα εἰωθότων:
 34 οἱ δ' ἀφορμῆς λαβόμενοι διημέρευον ἐν τῷ γυμνασίῳ χλευάζοντες τὸν
 βασιλέα καὶ σκώμματα συνεύροντες· πῇ δὲ καὶ ποιηταῖς μίμων καὶ γελοίων
 διδασκάλους χρώμενοι τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς εὐφυίαν ἐπεδοεῖκνυντο, βραδεῖς 15
 μὲν ὄντες τὰ καλὰ παιδεύεσθαι, τὰ δ' ἐναντία μανθάνειν δέξονται καὶ
 35 προχειρότατοι. διὰ τί γὰρ οὐκ ἡγανάκτησεν, οὐκ ἀπήγαγεν, οὐκ ἐπέπληξε
 τῆς αὐθάδους βλασφημίας; εἰ δὲ μὴ βασιλεὺς ἦν, ἀλλὰ τις τῶν ἐκ τῆς
 Καίσαρος οἰκίας, οὐκ ὥφειλε προνομίαν τινὰ καὶ τιμὴν ἔχειν; ἀλλὰ
 ταῦτ' εἰσὶ πίστεις ἐναργεῖς τοῦ συναίτιον γεγενῆσθαι τῶν βλασφημιῶν 20
 Φλάκκων· ὁ γὰρ ἐπιπλήττειν ἢ τὸ πανύστατον ἐπέχειν ἂν δυνήθεις εἰ
 μὴ κεκώλυκε, δῆλος ἦν ἐφίεις καὶ ἐπιτρέπων αὐτός. πρὸς ὃ τι δ' ἂν
 ὄχλος ἀσύντακτος ἀφορμὴν λάβῃ τῶν ἀμαρτημάτων, οὐχ ἴσταιται, μέτεισι
 δ' ἀφ' ἐτέρων εἰς ἕτερα προσεπεξεργαζόμενος αἰεὶ τι νεώτερον.

2 οἰκίαν G	4 τὴν om. A	ἐνθάδ' A	ἀφίξιν] ἀφίχθαι A
5 ταῦτ' A	μᾶλλον ἔτι transp. A	6 καθυπεκρίνετο G:	καθυπεκρίνατο
MA, καθυποκρίνατο corr. in καθυπεκρίνετο H		7 δ' A	ἐζηλοτύπει A
ἐξελάλει A	10. 11 κακογονεῖν corr. in κακηγορεῖν H	11 pr. εἴτε] εἴτ' A	
αὐτοῦ G	καὶ ante προτρεψάμενος add. A	12 ἐναγὼν L; ἐνάγων Turn.	
τὰ τοιαῦτα MGA (Mang.): ταῦτα H (Turn.)		εἰωθότων G	13 ἀφορμαῖς H
14 σκώματα M	πῇ]οί G	alt. καὶ om. A	15 εὐφορίαν A
16 τὰ x. παι-			
δευθῆναι DPDR, πρὸς τὸ καταθρῆσαι τὰ ἄριστα DK		17 ἐπήγαγεν A; ἐπεῖχεν conl. Mang.	
19 προνομίαν] παροινίαν A	καὶ] ἢ A	20 ταῦτ' εἰσὶ MA: ταῦτα GH (v)	
πίστεις ἐναργεῖς M, corr. in πίστις ἐναργῆς H: πίστις ἐναργῆς GA (v)		23 λά-	
βοι M	ἴσταιται] ἦκιστα A	μέτεισιν A	24 δ' om. A
ἀμφ' M	εἰς MAD: ἐφ' GH (v)	προσεπεξεργαζόμενος G: προσεξεργα-	
ζόμενος M, προσεπεργαζόμενος AH (v)			

15—17 DK fol. 109r DM fol. 38v DP fol. 23r (Harris p. 10) DL fol. 163v Φίλωνος ἐκ
 τῶν κατὰ Φλάκκων DR fol. 45r DV p. 379 Φίλωνος: αἰσχροὶ καὶ εἰκαῖοι οἱ ἐν τοῖς ματαίοις
 εὐφυίαν ἐπιδεικνύμενοι (vel ἐπιδεικνύντες vel ἀνεπιδεικνύντες), βραδεῖς — δέξονται (καὶ
 προχειρότατοι partim om.). 22—24 DK fol. 227v Φίλωνος ἐκ τῶν πρὸς Φλάκκων:
 πρὸς ὃ τι — ὁρμὴν — προσαπεργαζόμενος αἰεὶ τιμώτερον.

(6.) Ἦν τις μεμνηνὸς ὄνομα Καραβᾶς οὐ τὴν ἀγρίαν καὶ θηριώδη 36
μαίαν — ἄσκηπτος γὰρ αὐτὴ γε καὶ τοῖς ἔχουσι καὶ τοῖς πλησιάζουσιν —,
ἀλλὰ τὴν ἀνειμένην καὶ μαλακωτέραν. οὗτος διημέρευε καὶ διενυχτέρευε
γυμνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς οὔτε θάλλπος οὔτε κρυμὸν ἐκτρεπόμενος, ἄθυρμα
5 νηπίων καὶ μεираκίων σχολαζόντων. συνελάσαντες τὸν ἄθλιον ἄχρι τοῦ 37
γυμνασίου καὶ στήσαντες μετέωρον, ἵνα καθορῶτο πρὸς πάντων, βύβλον
μὲν εὐρόναντες ἀντὶ διαδήματος ἐπιτιθέασιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, χαμαι-
στρώτῳ δὲ τὸ ἄλλο σῶμα περιβάλλουσιν ἀντὶ χλαμύδος, ἀντὶ δὲ σκήπ-
10 τρου βραχὺ τι παπύρου τμημα τῆς ἐγχωρίου καθ' ὃδὸν ἐρριμμένον ἰδὼν
τις ἀναδίδωσιν. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐν θεατρικοῖς μίμοις τὰ παράσημα τῆς βα- 38
σιλείας ἀνελήφει καὶ διεκεχύσμητο εἰς βασιλέα, νεανίαί ῥάβδους ἐπὶ τῶν
ῥάβδων φέροντες ἀντὶ λογχοφόρων ἐκατέρωθεν εἰστήκεσαν μιμούμενοι δο-
ρυφόρους. εἴθ' ἕτεροι προσήεσαν, οἱ μὲν ὡς ἀσπασόμενοι, οἱ δὲ ὡς
δικασόμενοι, οἱ δ' ὡς ἐντευξόμενοι περὶ κοινῶν πραγμάτων. εἴτ' ἐκ τοῦ 39
περιεστῶτος ἐν κύκλῳ πλήθους ἐξήχει βοή τις ἄτοπος Μάριν ἀποκαλούντων
— οὕτως δὲ φασὶ τὸν κύριον ὀνομάζεσθαι παρὰ Σύροις —· ᾗδεσαν γὰρ
5 M. Ἀγρίππαν καὶ γένει Σύρον καὶ Συρίας μεγάλην | ἀποτομὴν ἔχοντα, ἧς ἐβα-
σίλευε. ταῦτα δὲ ἀκούων, μᾶλλον δὲ ὁρῶν ὁ Φλάκκῃς, δεόντως ἂν καὶ τὸν με- 40
μνηνὸτα συλλαβὼν καὶ καθιέρξας, ἵνα μὴ παρέχῃ τοῖς κατακερτομοῦσιν
ἀφορμὴν εἰς ὕβριν τῶν βελτιόνων, καὶ τοὺς ἐνσκευάσαντας τιμωρησάμενος,
ὅτι γε βασιλέα καὶ φίλον Καίσαρος καὶ ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τετι-
μημένον στρατηγικαῖς τιμαῖς ἐτόλμησαν καὶ ἔργοις καὶ λόγοις καὶ φανερώς
καὶ πλαγίως ὕβριζειν, οὐ μόνον οὐκ ἐπέπληξεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισχεῖν
25 ἡξίωσεν ἄδειαν καὶ ἐκεχειρίαν διδοὺς τοῖς ἐθελοκακοῦσι καὶ ἐθελέχθῃως
ἔχουσι, προσποιούμενος ἃ τε ἐώρα μὴ ὁρᾶν καὶ ὧν ἤκουε μὴ ἀκούειν.
ὑπερ συναισθόμενος ὁ ὄχλος — οὐχ ὁ καθεστὼς καὶ δημοτικός, ἀλλ' 41

1 Καραβᾶς] Βαραβᾶς (vel Βαραββᾶς) conl. Cohn 2 ἄσκηπτος conl. Cotelier,
ἀσκηπῆς Matthaei ἀσκηπτος — πλησιάζουσιν om. A 4 κρυμὸν AH: u ex
η corr. M, κρημὸν G, κρυμὸν L; κρυμὸν Richt. (Tauchn.) 5 μεираκίων om. A
συνελάσαντες (οὖν) conl. Mang., σ. (δὴ) Matthaei 6 πρὸς] ὑπὸ M βύβλον H,
βύβλον M: βίβλον GA 7. 8 χαμαιστρώτῳ G 8 ἄλλον G μεταβάλ-
λουσιν A 9. 10 ἰδὼν τις MGH (Turn.): ἰδόντες A (Mang.) 10 ἀναδίδωσιν
MGH (Turn.): παραδιδόασιν A; ἀναδιδόασιν Mang. ἐπεὶ] ἐπειδὴ M δ' A
12 ἐκατέρωθι A εἰστήκεσαν MA 13. 14 οἱ δὲ ὡς δικασόμενοι om. A
14 τευξόμενοι A πραγμάτων] προσταγμάτων M τοῦ om. H (v) 15 μάρτι A
ἀποκαλοῦντες A 16 φασιν L (Turn.) ᾗδεσαν Mang. 17 καὶ Συρίας]
καισαρείας A μεγάλης A 17. 18 ἐβασίλευσε AH (v) 18 δ' A δ' A
ἐπράξε post ἂν add. A (Mang.), om. ceteri (Turn.) 19 καχοτερμοῦσιν (sic) A
21 τῶν ante Ῥωμαίων add. A 22 στρατηγικαῖς] τραγικαῖς A ἐτόλμη-
σαν om. A καὶ ἔργοις om. L (Turn.) λόγοις καὶ ἔργοις transp. GH
23 ὕβριζουσιν A δὲ ante οὐ add. A (Mang.), om. ceteri (Turn.)
24 ἐκεχειρίαν AH

- ὁ πάντα θορύβου καὶ ταραχῆς εἰσθῶς ἀναπιμπλάναι διὰ φιλοπραγμοσύνην καὶ ζῆλον ἀβιώτου βίου καὶ τὴν ἐξ ἔθους ἀργίαν καὶ σχολήν, πρᾶγμα ἐπίβουλον — συρρυνέντες εἰς τὸ θέατρον ἐξ ἑωθινοῦ Φλάκκων ἤδη τιμῶν ἀθλίων ἐωνημένοι, ὡς ὁ δοξομανῆς καὶ παλίμπρατος ἐλάβανεν οὐ καθ' αὐτοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, ἀνεβόησαν ἀφ' ἐνὸς συν- 5
 42 θέματος εἰκόνας ἐν ταῖς προσευχαῖς ἀνατιθέναι, καινότετον καὶ μη-
 43 δέπω πραχθὲν εἰσηγούμενοι παρανόημα. καὶ τοῦτ' εἰδότες — ὀξύτατοι γὰρ τὴν μοχθηρίαν εἰσὶ — κατασοφίζονται τὸ Καίσαρος ὄνομα προκά-
 43 λυμμα ποιησάμενοι, ᾧ προσάπτειν τι τῶν ἐπαιτίων οὐ θεμιτόν. τί οὖν ὁ τῆς χώρας ἐπίτροπος; ἐπιστάμενος, ὅτι καὶ ἡ πόλις οἰκήτορας ἔχει 10
 διττούς, ἡμᾶς τε καὶ τούτους, καὶ πᾶσα Αἴγυπτος, καὶ ὅτι οὐκ ἀποδέουσι μυριάδων ἑκατὸν οἱ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν χώραν Ἰουδαῖοι κατοι-
 κοῦντες ἀπὸ τοῦ πρὸς Λιβύην καταβαθμοῦ μέχρι τῶν ὄριων Αἰθιοπίας, καὶ ὡς ἡ πείρα κατὰ πάντων ἐστὶ καὶ ὡς οὐ λυσιτελεῖς ἔθνη πάτρια κινεῖν, 15
 ἀμελήσας ἀπάντων ἐπιτρέπει ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν, μυρία καὶ πάντα
 44 (7.) ὁ δὲ — συνεχειροῦργει γὰρ ἕκαστα τῶν ἀμαρτανομένων — καὶ ἀπὸ μείζονος ἐξουσίας ἀναρριπίζειν καινότεραις ἀεὶ κακῶν προσθήκαις τὴν στάσιν ἡξίου καὶ τό γ' ἐφ' αὐτὸν ἦκον μέρος ἅπασαν ὀλίγου δεῖν 20
 45 φάναι τὴν οἰκουμένην ἐμφυλίῳ πολέμῳ ἐπλήρωσεν. οὐ γὰρ ἦν ἄδηλον, ὅτι ἡ περὶ τὴν κατάλυσιν τῶν προσευχῶν φήμη λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας διαδοθήσεται μὲν εὐθὺς εἰς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νομούς, δραμεῖται | δ' ἀπὸ μὲν Αἰγύπτου πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔθνη τὰ ἐφ' α, p. 52
 ἀπὸ δὲ τῆς ὑποταίνου καὶ Μαρσίας, αἱ Λιβύης εἰσὶν ἀρχαί, πρὸς δυσμὰς] καὶ ἔθνη τὰ ἐσπέρια· Ἰουδαίους γὰρ χώρα μία διὰ πολυανθρωπίαν οὐ 25
 46 χωρεῖ. ἥς αἰτίας ἕνεκα τὰς πλείστας καὶ εὐδαιμονεστάτας τῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ κατὰ τε νήσους καὶ ἡπείρους ἐκνέμονται μητρόπολιν μὲν τὴν ἱερόπολιν ἡγούμενοι, καθ' ἣν ἱδρυταὶ ὁ τοῦ ὑψίστου θεοῦ νεὼς ἅγιος, ὡς δ' ἔλαχον ἐκ πατέρων καὶ πάππων καὶ προπάππων καὶ τῶν ἔτι ἄνω

2 πρᾶγμ' A	3 τὸ om. A	φλάκκων M	4 ἀθλίων om. A; ἄθλιον conl. Mang.
5 αὐτοῦ conl. Mang.	παλίμπρατος H	4. 5 καθ' αὐτὸν G; κατ' αὐτοῦ v, καθ' ἐφ' M	6 ἀνατεθῆναι conl. Mang.
7 ποτὲ post μηδέπω add. G (μηδεπώποτε Cohn)	5 μόνου H (v)	8 εἰσὶν L (Turn.)	
8. 9 προκαλύμα M	9 δ G	pr. τι MGH (Turn.): τὰ A (Mang.)	
ὑπαιτίων A (Mang.)	11 ἡ ante Αἴγυπτος add. A	12 ἑκατὸν] ἐπτὰ conl. Mang.	
οἱ om. H (Turn.)	17 γὰρ MGH (redundare vid. Mang., om. Dahl): καὶ A		
18 καινότερων conl. Mang.	αἰεὶ G	19 γ' τ' G	δεῖν] δέω conl. Mang.
21 ἡ] οἱ M	κατάλυψιν L; κατάληψιν Turn.	23 νόμους	
M, corr. in νομὸς H	δὲ M	ἀπ' A	24 δὲ om. A
ὑποταίνου Turn. (v): ὑποτενίου MGH, ὑποτενίης A; cf. III 242, 13		μὲν om. A	μαρίας G
26 καὶ] τὰς A	ἐν ss. H	28 ἱερόπολιν] ἱερὰν πόλιν A	νεὼς G:
ναὸς ceteri	29 καὶ προπάππων om. A		

προγόνων οἰκεῖν ἕκαστοι πατρίδας νομίζοντες, ἐν αἷς ἐγεννήθησαν καὶ
ἐτράφησαν· εἰς ἐνίας δὲ καὶ κτιζομένας εὐθύς ἤλθον ἀποικίαν στειλάμε-
νοι, τοῖς κτίσταις χαρίζομενοι. καὶ δέος ἦν, μὴ οἱ πανταχοῦ τὴν ἀφορμὴν 47
ἐκεῖθεν λαβόντες ἐπηρεάζωσι τοῖς πολίταις αὐτῶν Ἰουδαίοις εἰς τὰς
5 προσευχὰς καὶ τὰ πάτρια νεωτερίζοντες. οἱ δέ — οὐ γὰρ ἔμελλον ἄχρι 48
παντὸς ἡσυχάζειν καίτοι πεφυκότες εὖ πρὸς εἰρήνην, οὐ μόνον ὅτι παρὰ
πᾶσιν ἀνθρώποις οἱ περὶ τῶν ἐθνῶν ἀγῶνες καὶ τοὺς περὶ ψυχῆς κιν-
δύνους ὑπερβάλλουσιν, ἀλλ' ὅτι καὶ μόνοι τῶν ὑφ' ἥλιον ἅμα ταῖς προσ-
ευχαῖς ἀπεστεροῦντο τὴν εἰς τοὺς εὐεργέτας εὐσέβειαν, ὃ μυρίων θανάτων
10 ἐτετίμηντο ἂν — οὐκ ἔχοντες ἱεροὺς περιβόλους, οἷς ἐνδιαθήσονται τὸ
εὐχάριστον, καὶ τοῖς ἐναντιουμένοις εἶπον ἂν· „λελήθατε ἑαυτοὺς οὐ 49
προσιθέντες τοῖς κυρίοις τιμῇ, ἀλλ' ἀφαιρούμενοι, οὐκ εἰδότες ὡς τοῖς
πανταχόθι τῆς οἰκουμένης Ἰουδαίοις ὁρμητήρια τῆς εἰς τὸν Σεβαστὸν
οἶκον ὁσιότητός εἰσιν αἱ προσευχαὶ ἐπιδηλως, ὧν ἡμῖν ἀναιρεθεῖσῶν τίς
15 ἕτερος ἀπολείπεται τόπος ἢ τρόπος τιμῆς; εἰ μὲν γὰρ ἐφιέντων τῶν 50
ἐθνῶν ὀλιγωροῦμεν, τῆς ἀνωτάτω τιμωρίας δίκαιοι τυγχάνειν ἐσμέν μὴ
παρέχοντες ἀρτίους καὶ πλήρεις τὰς ἀμοιβάς. εἰ δ' οὐκ ἐξόν τοῖς ἰδίοις
ὑποστέλλομεν νομίμοις, ἃ καὶ τῷ Σεβαστῷ φίλον βεβαιοῦν, τί μικρὸν
ἢ μέγα πλημμελοῦμεν οὐκ οἶδα· πλὴν εἰ μὴ ψέγειν τις ἐθελήσειε τὸ
20 μὴ γνώμῃ ἐκουσίῳ παρανομεῖν τὰς ἐκδικιτήσεις τῶν ἐθνῶν οὐ φυλαξα-
μένους, αἶ, καὶ ἀφ' ἐτέρων ἄρξωνται, τελευτῶσι πολλὰκις εἰς τοὺς αἰτίους.“
ἀλλ' ὁ μὲν Φλάκκος τὰ τε λεκτέα ἡσυχάζων καὶ τὰ ἡσυχαστέα λέγων 51
οὕτως εἰς ἡμᾶς ἐξημάρτανεν. ἐκεῖνοι δ', οἷς ἐχαρίζετο, τίνα γνώμην
εἶχον; ἄρα γε τὴν τῶν τιμῶν ἐθελόντων; εἶτα σπάνις ἦν ἱερῶν κατὰ
25 τὴν πόλιν, ἥς τὰ πλεῖστα καὶ ἀναγκαϊότατα μέρη τετεμενίσαι, πρὸς ἀνά-
θεσιν ὧν ἐβούλοντο; τὴν μὲν οὖν τῶν φιλαπεχθημόνων καὶ μετὰ τέχνης 52
M. ἐπιβουλευόντων ὁρμὴν ἔφαμεν, δι' ἣν οἱ μὲν ἐπηρεάζοντες | οὐ δόξουσιν
ἀδικεῖν, τοῖς δ' ἐπηρεαζομένοις οὐκ ἀσφαλὲς ἐναντιοῦσθαι. οὐ γὰρ ἔστιν,

1 (οὐ) πατρίδας conl. Mang. (probat Ernesti) 2 καὶ om. MA ἀποικίας A
4 ἐπηρεάζωσι G 5 οἶδ' G 6 ἡσυχάζειν G παρὰ] περὶ M
7 ἐθνῶν G 9 τὸν εὐεργέτην A (mavult Mang.) 10 ἂν om. A
προβόλους G 11 καὶ om. A εἶπον] εἵποιμ' conl. Mang. ἂν om. A
12 προσιθέντες A οὐκ εἰδότες ὡς M: om. ceteri (v) τοῖς] τοὺς A
13 πανταχόθεν AH (v) τῆς οἰκουμένης om. A Ἰουδαίους A 15 τρό-
πος] τόπος (sic) G ἐφιέντων Wendl.: ἀφιέντων MGH (v), ἀφεθέντων A (mavult
Mang.); ἀφιέντες conl. Cohn 17 ἀμειβάς M οὐκ] ὅτε vel ὡς conl. Mang.
ἐξὸν seclisut Dahl ἰδίους] Ἰουδαίους M 18 ὑποστέλλόμενοι A 19 πλημμε-
λοῦμεν] πληροῦμεν M τό] τῷ H 20. 21 φυλαζάμενος G 21 ἄρξωνται]
αὐξωνται conl. Mang. 25 μέρη om. A 26 τὴν μὲν οὖν codd.: τιμὴν Turn.
φιλαπεχθημόνων M καὶ om. L (Turn.) 27 ὁρμὴν ἔφημεν (sic) A (ante καὶ
transp. Mang.): om. ceteri (Turn.) οὐ δόξουσιν] οἶδε δόξουσι μὴ A: οὐ δόξουσι
μὴ conl. Cohn

ὡ γενναῖοι, τιμὴ καταλύειν νόμους, ἔθῃ πάτρια κινεῖν, ἐπηρεάζειν τοῖς
 συνοικοῦσι, διδάσκειν καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὁμοφροσύνης ἀλογεῖν.
 53 (8.) Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ κατὰ τῶν νόμων πείρα εὐδοεῖν ἔδοξεν αὐτῷ
 τὰς προσευχὰς ἀρπάζαντι καὶ μηδὲ τοῦνομα ὑπολιπομένῳ, πάλιν ἐφ' ἕτερον
 ἐτρέπετο, τὴν τῆς ἡμετέρας πολιτείας ἀναίρεσιν, ἵν' ἀποκοπέντων οἷς 5
 μόνοις ἐφώρμει ὁ ἡμέτερος βίος ἐθῶν τε πατρίων καὶ μετουσίας πολι-
 τικῶν δικαίων τὰς ἐσχάτας ὑπομένωμεν συμφορὰς οὐδενὸς ἐπειλημμένοι
 54 πείσματος εἰς ἀσφάλειαν. ὀλίγαις γὰρ ὕστερον ἡμέραις τίθησι πρόγραμμα,
 δι' οὗ ξένους καὶ ἐπὶ γλυδας ἡμᾶς ἀπεκάλει μηδὲ λόγου μεταδόους, ἀλλ'
 ἀκρίτως καταδικάζων. οὐ τί ἂν εἴη τυραννίδος ἐπάγγελμα μείζον; αὐτὸς 10
 γενόμενος τὰ πάντα, κατήγορος, ἐχθρὸς, μάρτυς, δικαστής, κολαστής,
 εἴτα δυσὶ τοῖς προτέροις καὶ τρίτον προσέειπεν ἐφείς ὡς ἐν ἀλώσει τοῖς
 55 ἐθέλουσι πορθεῖν Ἰουδαίους. οἱ δὲ λαβόντες ἄδειαν τί πράττουσι; πέντε
 μοῖραι τῆς πόλεως εἰσιν, ἐπώνυμοι τῶν πρώτων στοιχείων τῆς ἐγγραμ-
 μάτου φωνῆς· τούτων δύο Ἰουδαῖκαί λέγονται διὰ τὸ πλείστους Ἰουδαίους 15
 ἐν ταύταις κατοικεῖν· οἰκοῦσι δὲ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις οὐκ ὀλίγοι σποράδες.
 τί οὖν ἐποίησαν; ἐκ τῶν τεσσάρων γραμμάτων ἐξώκισαν τοὺς Ἰουδαίους
 56 καὶ συνήλασαν εἰς ἑνὸς μοῖραν βραχυτάτην. οἱ δὲ ἐξεχέοντο διὰ τὸ
 πλῆθος εἰς αἰγιαλοὺς καὶ κοπρίας καὶ μνήματα πάντων στερόμενοι τῶν
 ἰδίων. ἐκεῖνοι δὲ τὰς οἰκίας ἐρήμους καταδραμόντες ἐφ' ἀρπαγὴν ἐτρά- 20
 ποντο καὶ ὡς ἐκ πολέμου λείαν διενέμεντο, μηδενὸς δὲ κωλύοντος καὶ
 τὰ ἐργαστήρια τῶν Ἰουδαίων συγκεκλεισμένα διὰ τὸ ἐπὶ Δρουσίλλῃ πένθος
 ἀναρρήξαντες ὅσα εὗρον — πολλὰ δὲ καὶ ταῦτ' ἦν — ἐξεφόρησαν καὶ
 διὰ μέσης ἀγορᾶς ἐκόμιζον ὡς οἰκείους τοῖς ἄλλοτρίοις καταχρῶμενοι.
 57 τῆς δ' ἀρπαγῆς ἡ ἀπραξία κακὸν ἦν βαρύτερον, τὰς μὲν ἐνθήκας ἀπ- 25
 ολωλεκότων τῶν ποριστῶν, μηδενὸς δὲ ἐωμένου, μὴ γεωργοῦ, μὴ ναυ-
 κλήρου, μὴ ἐμποροῦ, μὴ τεχνίτου, τὰ συνήθη πραγματεύεσθαι, ὡς διχόθεν
 κατεσκευάσθαι πενίαν, ἐκ τε τῆς ἀρπαγῆς, ἐξουσίαν μιᾷ ἡμέρᾳ γενομέ-

- 2 ταῖς om. A ὁμοφροσύνη M 3 τῶν A (mavult Mang.): τὸν ceteri:
 τοῦ v νόμων MA (mavult Mang.): νόμον GH; νόμου v 4 ὑπολειπομέ-
 νω A 5 ἵν' ἦν M 6 ἐφώρμει H¹, corr. H² 7 ὑπομένω-
 μεν GAH²: ὑπομένομεν MH¹ ἐνείλημμένοι G, ὑπειλημμένοι H 9 ἡμᾶς
 καὶ ἐπὶ γλυδας transp. A λόγον H μεταδιδούς A 12 προτέροις]
 ἐτέροις A ἐφείς H, pr. e ex α M: ἀφείς A, ἐφ' ἧς G 13 πράττουσιν
 H (v) 14 τῶν πρώτων στοιχείων om. M 14. 15 ἐγγραμμάτων] γραμμάτων
 A 15 δύο Turn. (v): ἐν δυσὶν codd. 17 τεττάρων v ἐξώκισαν G
 18 ἐξεχέοντο] ἐξέρχοντο L; ἐξήρχοντο Turn. 19 αἰγιαλοὺς M κοπρίας]
 ἐρήμιας conl. Mang. στερόμενοι Cohn (cf. 134, 8. 142, 24): στερούμενοι codd. (v)
 20 ἐρήμους οἰκίας transp. H (v) 21 διενενέμεντο A δὲ om. G, δη conl.
 Mang. 22 συγκεκλεισμένα (sic) M δρουσίλλῃ G 24 χρώμενοι A
 26 δὲ ἐωμένου Turn. (v): δὲ ὠνουμένου codd. 27 τεχνίτου M
 †
 28 κατασκευάσαι A, κατεσκευάσθαι H ἐξουσίαν] τῶν οὐσιῶν A

νων καὶ περισεσλημένων τὰ ἴδια, καὶ τοῦ μὴ δεδυνῆσθαι πορίζειν ἐκ τῶν συνήθων ἐπιτηδευμάτων.

- M. (9.) | Καὶ ταῦτα μὲν εἰ καὶ ἀφόρητα, ἀλλ' οὖν τοῖς αὖθις πεπραγ- 58
 μένοις συγκρινόμενα οἰστά. πενία γὰρ χαλεπὸν μὲν, καὶ μάλισθ' ὅταν
 5 κατασκευάζεται πρὸς ἐχθρῶν, ἔλαττον δὲ τῆς εἰς τὰ σώματα ὕβρεως,
 καὶ ἡ βραχυτάτη. τοὺς δ' ἡμετέρους διὰ τὰς ὑπερβολὰς ὧν ἔπαθον 59
 οὐδ' ἂν εἴποι τις ὕβριν ἢ αἰκίαν ἐνδεδέχθαι κυρίως χρώμενος τοῖς ὀνό-
 μασιν, ἀλλὰ μοι δοκεῖ προσρήσεων οἰκείων ἂν ἀπορῆσαι διὰ μέγεθος
 10 κεκαινουργημένης ὠμότητος, ὡς τὰ τῶν πολέμῳ μὲν κρατησάντων, ἐκ
 φύσεως δ' ἀσπόνδων εἰς τοὺς ἐαλωκότας, συγκρινόμενα τοῖς τούτων
 ἡμερώτατα ἂν εἶναι δόξαι. χρήματα ἀρπάζουσιν ἐκεῖνοι καὶ πλῆθος αἰχμα- 60
 λῶτων σωμάτων, ἀλλὰ κινδυνεύσαντες, εἴπερ ἡττήθησαν, ἀποβαλεῖν τὰ
 οἰκεία. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μυρίους, ὧν λύτρα κατατιθέασι συγγενεῖς ἢ
 φίλοι, μεθιένται τῶν δορυαλώτων, ἴσως μὲν ἀκαμπεῖς ὄντες πρὸς ἔλεον,
 15 ἡττώμενοι δὲ φιλαργυρίας. ἀλλὰ τί τοῦτο; φαίη τις ἂν· τοῖς γὰρ εὖ
 πάσχουσιν ἀδιαφορεῖ τῆς σωτηρίας ὁ τρόπος. ἤδη δὲ καὶ τοὺς πεσόντας 61
 ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἐχθρῶν ταφῆς ἀξιούσιν οἱ μὲν ἐπιεικεῖς καὶ φιλάν-
 θρωποι ταῖς οἰκοθεν δαπάναις, οἱ δὲ τὴν ἔχθραν καὶ πρὸς νεκροὺς
 ἀποτείνοντες ὑπόσπονδα τὰ σώματα διδόντες ὑπὲρ τοῦ μὴ τῆς τελευταίας
 20 χάριτος ἀμοιρῆσαι τῶν νομιζομένων. ἐν πολέμῳ μὲν οἱ δυσμενεῖς ταῦτα· 62
 ἐν εἰρήνῃ δ' οἱ πρὸ μικροῦ φίλοι θεασώμεθα ὅποια. μετὰ γὰρ τὰς
 ἀρπαγὰς καὶ τοὺς ἀνοικισμοὺς καὶ τὰς ἐκ τῶν πλείστων μερῶν τῆς πό-
 λεως βιαίους ἐλάσεις καθάπερ τειχίρεις ἐν κύκλῳ περικαθημένων ἐχθρῶν
 γεγονότες, ἀπορία καὶ σπάνει δεινῇ τῶν ἀναγκαίων πιεζόμενοι καὶ γόναια
 25 καὶ τέκνα νήπια ὀρώντες ἐν ὀφθαλμοῖς παραπολλύμενα λιμῷ χειροποιήτῳ
 — πάντα γὰρ τὰλλα εὐθηνίας καὶ εὐετηρίας μεστὰ ἦν, τοῦ μὲν ποταμοῦ 63
 ταῖς πλημμύραις τὰς ἀρούρας πλουσίως λιμνάσαντος, τῆς δὲ πεδιάδος, ὅση
 πυροφόρος, ἀφθονώτατον ὑπ' εὐγονίας τὸν τοῦ σίτου καρπὸν ἀναγούσης

- 1 μὴ δεδυνῆσθαι A (Mang.): σεσλησθαι ceteri (Turn.) 4 συγκρινόμενοι H
 μὲν ante γὰρ add. M 5 ἐλάττων A 6 ὑπερβολὰς (κακῶν) conl. Cohn
 7 ἐνδεδέχθαι Turn. (v): ἐνδεδεῖχθαι MAH, ἐνδεδῆχθαι G χρώμενον M
 7. 8 ὀνόμασι M 9 πολέμῳ (πολέμῳ L) codd. (mavult Mang.): πολεμίῳ v
 11 ἡμερώτατα H δόξῃ M 12 κινδυνεύσαντες (αὐ) conl. Mang.
 εἴπερ G: ἂν A, om. MH; εἰ v 14 φίλοι (alt. ι corr. ex υ) M δορυαλώτων
 (ι corr. in υ) H 17 τῷ om. H 18 τοὺς ante νεκροὺς add. H (v)
 21 δὲ G θεασώμεθ' A 22 ἀνοικισμοὺς MGH (Turn.): ἐξοικισμοὺς A (Mang.)
 23 βιάας H (v) περικαθημένων ἐν κύκλῳ transp. A 24 πιεζόμενοι GAH:
 βιαζόμενοι M 25 ἐν ὀφθαλμοῖς ὀρώντες transp. A 26 τὰλλ' M
 μὲν om. A 27 ταῖς πλημμύραις om. A πλουσίως G 28 ὑπ'
 εὐγονίας Mang. (Dahl): ὑπὲρ γωνίας MG, ὑπὲρ γονίας H, om. A; ὑπεργονίας v, ὑπ' ἐργα-
 σίας conl. Wendl. τοῦ σίτου om. A ἀγούσης GA

- 64 —, μηκέτι στέγειν δυνάμενοι τὰς ἐνδείας, οἱ μὲν ἐπὶ συγγενῶν καὶ φίλων, πρότερον οὐκ εἰωθότες, οἰκίας ἤλθον ἔρανον αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα αἰτήσοντες, οἱ δ' ἀπὸ φρονήματος εὐγενοῦς τὴν μεταιτῶν τύχην ὡς δουλοπρεπῇ καὶ ἀνελεύθερον ἐκτρεπόμενοι προῆλθον εἰς ἀγορὰν οὐδενὸς ἑτέρου χάριν ἢ τοῦ πρίασθαι τοῖς τε οἰκείοις καὶ ἑαυτοῖς τροφάς, οἱ 5
- 65 δυστυχεῖς. εὐθὺς γὰρ συναρπασθέντες ὑπὸ τῶν τὴν ὀχλοκρατίαν ἐπιτε-
χισάντων δολοφονοῦνται καὶ συρόμενοι καὶ πατούμενοι διὰ τῆς πόλεως ἀπάσης ἐξαναλώθησαν, οὐδενὸς ὑπολειφθέντος μέρους, ὃ δυνήσεται κοι-
66 νωνῆσαι ταφῆς. μυρίους μέντοι καὶ ἄλλους πολυτρόποις κακῶν ἰδέαις ἐπιτετηδευμέναις εἰς χαλεπὴν ὁμότητα κατειργάσαντο καὶ διέφθειραν οἱ 10
λελυττηκότες ὑπ' ἀγριότητος | εἰς θηρίων φύσιν· τοὺς γὰρ ὅπῃ τύχοι p. 52
φανέντας τῶν Ἰουδαίων ἢ κατέλευον ἢ ξύλοις κατέκοπτον οὐκ εὐθὺς ἐπὶ τὰ καιριώτατα μέρη τὰς πληγὰς φέροντες, ἵνα μὴ θάττον τελευτήσαντες
67 θάττον καὶ τὴν τῶν ὀδυνηρῶν ἀντίληψιν ἀπόθωνται. τῇ δὲ τῶν συμ-
φορῶν ἀδεία καὶ ἐκχειρία τινὲς ἐπινεανειούμενοι, τῶν ἀμβλυτέρων ὅπλων 15
ἀλογήσαντες, ἀνελάμβανον τὰ πάντων ἀνυσιμώτατα, πῦρ καὶ σίδηρον,
68 καὶ πολλοὺς μὲν ξίφεσιν ἀνεῖλον, οὐκ ὀλίγους δὲ πυρὶ διέφθειραν. ἤδη
δὲ καὶ γενεὰς ὅλας, ἄνδρας μετὰ γυναικῶν, τέκνα νήπια μετὰ γονέων,
ἐνέπρησαν οἱ πάντων ἀνηλεέστατοι κατὰ μέσσην τὴν πόλιν, μὴ γῆρας,
μὴ νεότητα, μὴ παῖδων ἄκακον ἡλικίαν οἰκτισάμενοι· καὶ ὅποτε ξύλων 20
ὕλης ἀπορῆσειαν, φρύγανα συλλέγοντες καπνῷ τὸ πλεόν ἢ πυρὶ διέφθειρον,
οἰκτρότερον καὶ ἐπιμηκέστερον ὄλεθρον τοῖς δειλαίοις τεχνάζοντες, ὧν τὰ
69 σώματα ἡμίφλεκτα ἀναμιξέ ἔκειτο, χαλεπὴ καὶ ὀδυνηροτάτη θέα. εἰ δὲ
καὶ οἱ παραληφθέντες ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐβράδυνον, ἐπὶ τῶν ἰδίων σκευῶν
τῶν ἐκ τῆς ἀρπαγῆς ἐνεπίμπρασαν τοὺς δεσπότας τὰ μὲν πολυτελεῖ ἡ νοστι- 25
ζόμενοι, τὰ δὲ μὴ πάνυ χρήσιμα συγκαταφλέγοντες, οἷς ἀντὶ ξύλων εἰκαῖον
70 ἐχρῶντο. πολλοὺς δὲ καὶ ζῶντας τοῖν ποδοῖν τὸν ἕτερον ἐκδύσαντες

1 στέγειν (γ corr. ex v) H

2 οὐκ εἰωθότες] οἰκειωθέντων A ἔραννον H

3 μεταιτῶν] μετ' αὐτῶν A

4 προτρεπόμενοι A 5 χάριν om. A

6 εὐθὺς MGH: εὐθὺ v

6. 7 εὐθὺς — δολοφονοῦνται om. A 6 ὀχλοκρα-

τίαν v: ὀχλοκρασίαν codd. (mavult Mang.)

6. 7 ἐπιτεχισάντων G 8 μέρους

δ] ἀνέρος ὅς A

9 ταφῆς] τροφῆς A μέντοι codd: μὲν v

10 οἱ om. A

11 φύσιν (μεταβαλόντες) conl. Mang. τύχη A

13 καιριώτατα MH (Mang.): κυριώτατα GA (Turn.)

14 ἀπόληψιν A

15 ἀδεία Mang. (cf. 127, 24): ἀδίκω G, ἀδικία ceteri (v)

καὶ om. G

ἐκχειρία A

ὅπλων om. Turn. 17 διέφθειρον G 18 γενεὰς]

συγγενείας conl. Mang.

γυναικῶν — μετὰ om. Mang. 20 ἀνάκων G

ὅποτε MG: ὅποτ' αν AH (v)

21 καὶ ante ὕλης add. A διέφθειρον AH, ο

ex corr. M: διέφθειραν G

22 οἰκτότερον (sic) G ὧ G 23 ἔκειντο A

χαλεπῇ M ὀδυνηροτάτος H

εἰ H: οἱ ceteri 24 οἱ G: om. ceteri (v)

παραληφθέντες Mang. (Dahl): περιλειφθέντες MGH, περιλειφθέντας A

ἐβράδυνον

MH: ἐβράδαινον A, om. G

25 ἐνεπίμπρασαν G: ἐνεπίμπρων ceteri (v)

26 μὴ om. M

27 ἐκδύσαντες M, v corr. in η H

κατὰ τὸ σφυρὸν εἶλκον ἅμα καὶ κατηλόων ἐναλλόμενοι θάνατον
 ὤμώτατον ἐπινόησαντες· καὶ τελευτησάντων, οὐδὲν ἤττον ἀτελεύτητα μηνι- 71
 ὦντες βαρυτέρας αἰκίας τοῖς σώμασιν ἐπέφερον, διὰ πάντων ὀλίγου δέω
 φάναι τῶν τῆς πόλεως στενωπῶν κατασύροντες, ἕως ὃ νεκρὸς δοράς,
 5 σάρκας, ἵνας ὑπὸ τῆς τῶν ἐδάφων ἀνωμαλίας καὶ τραχύτητος περιθρυφθεῖς,
 καὶ τῶν ἠνωμένων μερῶν τῆς συμφοῖας διαστάντων καὶ διασπαρέντων
 ἀλλαχόσε ἄλλων, ἐδαπανήθη. καὶ οἱ μὲν ταῦτα δρῶντες ὥσπερ ἐν τοῖς 72
 θεατρικοῖς μίμοις καθυπεκρίνοντο τοὺς πάσχοντας· τῶν δ' ὡς ἀληθῶς
 πεπονθότων φίλοι καὶ συγγενεῖς, ὅτι μόνον ταῖς τῶν προσηκόντων συμ-
 10 φοραῖς συνήλγησαν, ἀπήγοντο, ἐμαστιγοῦντο, ἐτροχίζοντο, καὶ μετὰ πάσας
 τὰς αἰκίας, ὅσας ἐδύνατο χωρῆσαι τὰ σώματα αὐτοῖς, ἢ τελευταῖα καὶ
 ἔφθορος τιμωρία σταυρὸς ἦν.

(10.) Πάντα δὲ διορύξας καὶ τοιχωρυχῆσας ὁ Φλάκκος καὶ μηδὲν 73
 μέρος τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀμέτοχον ἐπιβουλῆς τῆς ἀνωτάτω καταλιπὼν ἐπε-
 15 νόησεν ἔκτοπὸν τινα καὶ παρηλλαχμένην ἐπίθεσιν, ὃ μεγαλοουργός, ὃ καινῶν
 ἀδικημάτων εὐρετής. τῆς γὰρ ἡμετέρας γερουσίας, ἣν ὁ σωτὴρ καὶ 74
 εὐεργέτης Σεβαστὸς ἐπιμελησομένην τῶν Ἰουδαϊκῶν εἴλετο μετὰ τὴν τοῦ
 M. γενάρχου| τελευτῇ διὰ τῶν πρὸς Μάγιον Μάξιμον ἐντολῶν μέλλοντα πάλιν
 [ἀπ'] Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς χώρας ἐπιτροπεύειν, ὅκτῳ καὶ τριάκοντα σὺλ-
 20 λαβῶν τοὺς εὐρεθέντας ἐν ταῖς οἰκίαις εὐθὺς μὲν δῆσαι κελεύει, καὶ
 στείλας καλὴν πομπὴν διὰ μέσης ἀγορᾶς πρεσβύτας δεσμίους ἐξηγχο-
 νισμένους, τοὺς μὲν ἱμάσι, τοὺς δὲ σιδηραῖς ἀλύσειν, εἰς τὸ θέατρον
 εἰσάγει — θῆαν οἰκτίστην καὶ ἄλλοτριωτάτην τῷ καιρῷ — καὶ στάντας 75
 ἀντικρὺ ἐχθρῶν καθεζομένων πρὸς ἐπίδειξιν αἰσχύνης προστάττει πάντας
 25 περιδουθέντας αἰκισθῆναι μαστίειν, αἷς ἔθος τοὺς κακούργων πονηροτάτους
 προπηλακίζεσθαι, ὥς ἐκ τῶν πληγῶν τοὺς μὲν φορᾶδην ἐκκομισθέντας
 αὐτίκα τελευτῆσαι, τοὺς δὲ νοσήσαντας ἐπὶ πλεῖστον χρόνον εἰς ἀπόγνωσιν

1 εἰλκων M 2. 3 μηνίνοντες A 5 περιθρυφθεῖς G: περιθρυβείς A, περιβρυ-
 θεῖς M, περιβρυφθεῖς (β in ras.) H; περιθρυφθεῖς Turn. (in appendice; probat Mang.)
 6 pr. καὶ secludendum censet Cohn συμφοῖας MGAH (Mang.): συμφωνίας L (Turn.)
 διαστάντων codd. (Mang.): διασπαρέντων Turn. 9 καὶ om. A 10 ἐτροχι-
 ζοντο om. L (Turn.) 11 τὰς om. G ἐδύνατο G: ἐδύναντο H (v), ἡδύναντο MA
 12 ὃ ante σταυρὸς add. G 13 διωρύξας MG pr. καὶ iteravit M
 τοιχωρυχῆσας G 14 Ἰουδαίων M ἀμέτοχον] ἀνώτερον (sic) M
 ἐπιβολῆς conl. Mang. 14. 15 ὑπενόησεν A 15 ὑπόθεσιν A 16. 17 σεβαστὸς
 καὶ εὐεργέτης transp. A 18 γενάρχου] suspectum Dahl; Iulium Caesarem
generis principem intellegendum esse falso putat Mang.; sed γενάρχης hic idem significat
atque ἐθνάρχης, cf. Ioseph. Antiq. XIV 7, 2. XIX 5, 2 Μάγιον (cf. CIL IX 1125):
 μάγον AH, pr. v postea add. vid. M, μάγον G 19 ἀπ' seclutit Mang. (Dahl),
 ἐπ' conl. Schürer Ἀλεξανδρείας Schürer (cf. 120, 13. 121, 12. 128, 12.
 150, 1): αἰγύπτου codd. (v) καὶ om. A (probat Mang.) 23 τοῦ καιροῦ
 conl. Mang., fort. recte στάντας A (Mang.): στάς ceteri (Turn.) 24 ἀντικρὺς G
 25 κακούργως Turn. 26 προπηλακίζεσθαι G

- 76 σωτηρίας ἐλθεῖν. ἧς ἐπιβουλῆς τὸ μέγεθος ἐξελήλεγκται μὲν καὶ δι' ἐτέρων, οὐχ ἦττον δὲ καὶ διὰ τοῦ μέλλοντος λέγεσθαι σαφέστερον ἐπιδειχθήσεται. τῶν ἀπὸ τῆς γερουσίας τρεῖς ἄνδρες, Εὐδοῦς καὶ Τρύφων καὶ Ἀνδρῶν, ἐγεγέννητο ἐξούσιοι, πάνθ' ὅσα εἶχον ἐν ταῖς οἰκίαις διαρπασθέντες ἐφόδω μιᾷ, οὐδ' οὐκ ἠγνόησε ταῦτα πεπονθότας· ἐδηλώθη γάρ αὐτῷ μεταπεμφαμένῳ πρότερον τοὺς ἡμετέρους ἄρχοντας ὅσα τῷ δοκεῖν 5 ἐπὶ καταλλαγαῖς ταῖς πρὸς τὴν ἄλλην πόλιν. καὶ ὁμως εἰδὼς ἀκριβῶς (τού)τους στερομένους τῶν ἰδίων ἐν ὧσιν τῶν ἀρπασάντων ἔτυπεν, ἔν' οἱ μὲν ὑπομένωσι διττὰς συμφοράς, πενίαν ὁμοῦ καὶ τὴν ἐν τοῖς σώμασιν ὕβριν, οἱ δὲ διττὴν ἡδονήν, ἀλλότριόν τε καρπούμενοι πλοῦτον 10 78 καὶ τῆς τῶν ἀφαιρεθέντων ἀτιμίας εἰς κόρον ἀπολαύοντες. ἔχων τι τῶν τότε πεπραγμένων εἰπεῖν ἐπαμφοτερίζω, μὴ ἄρα εὐτελὲς εἶναι νομισθὲν ἐκλύσῃ τὰ μεγέθη τῶν τοσούτων· ἔστι δ' εἰ καὶ μικρόν, ἀλλ' οὐ μικρὰς δεῖγμα κακονοίας. τῶν μαστίγων εἰσὶ διαφοραὶ διακεκριμέναι κατὰ τὴν πόλιν πρὸς τὰ τῶν τύπτεσθαι μελλόντων ἀξιώματα· τοὺς μὲν γάρ 15 Αἰγυπτίους ἐτέραις μαστίζεσθαι συμβέβηκε καὶ πρὸς ἐτέρων, τοὺς δὲ 79 Ἀλεξανδρέας σπάθαις καὶ ὑπὸ σπαθηφόρων Ἀλεξανδρέων. τὸ ἔθος τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων διετήρησαν οἱ πρὸ Φλάκκου καὶ Φλάκκος αὐτοὺς τοὺς πρώτους χρόνους. ἔστι γάρ, ἔστι καὶ ἐν ἀτιμίᾳ βραχύ τι τῶν εἰς ἐπιτιμίαν εὐρεῖν καὶ ἐν ὕβρει παραφερόμενόν τι τῶν εἰς τὸ ἀνύβριστον, 20 ὅταν τις αὐτὰς ἐφ' ἑαυτῶν ἐᾷ τὰς φύσεις τῶν πραγμάτων ἐξετάζεσθαι, μὴ προστιθεὶς οἰκοῦν ἐπίβουλον πάθος, ὃ πάνθ' ὅσα παραμέμικται τῆς 80 ἐπιεικεστέρως ἰδέας ὑφαίρει καὶ διοικίζει. πῶς οὖν οὐ παγγάλεπον, τῶν ἰδιωτῶν Ἀλεξανδρέων Ἰουδαίων ταῖς ἐλευθεριωτέραις καὶ πολιτικωτέραις μάλιστα τετυπτημένων, εἴ ποτε ἔδοξαν πληγῶν ἄξια ἐργάσασθαι, τοὺς 25 ἄρχοντας, | τὴν γερουσίαν, ἣ καὶ γήρως καὶ τιμῆς εἰσιν ἐπόνυμοι, κατὰ p. 5 τοῦτο τὸ μέρος ἔλαττον τῶν ὑπάρχων ἐνέγκασθαι, καθάπερ Αἰγυπτίων 81 τοὺς ἀφανεστάτους καὶ ἐνόχους τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν; ἐῷ λέγειν ὅτι,

1 ἧς] οἷς A ἐξενηνέγκται M, ἐξελήλεγκται G μὲν ante τὸ μέγεθος transp. A
 3 εὐδοῦς GAH: ἐφόδος (sic) M, εὐδόδιος L (v) καὶ om. A (secludendum vid. Mang., Dahl) 6 πρότερον μεταπεμφαμένῳ transp. A 8 τούτους scripsi: τοὺς codd. (v); αὐτοὺς conl. Mang. (Dahl) στερουμένους A 9 ὑπομένωσι GAH (Turn.): ὑπομένωσιν ὁμοῦ M (Mang.) τὴν om. L (Turn.)
 12 εἶναι om. A 14. 15 κατὰ τὴν πόλιν post ἀξιώματα transp. A 16 μαστίζεσθαι M (Mang.): αἰκίζεσθαι ceteri (Turn.) συμβέβηκεν αἰκίζεσθαι transp. A
 δ' A 18 ἐτήρησαν M 22 δ] ὦ A 24 ἰδιωτῶν] ἰδίων τῶν M Ἰουδαίαις M ταῖς] τῶν M ἐλευθεριωτέραις M 25 μαστίξιν AL (v) ποτ' A 26 τὴν γερουσίαν ex glossemate intersertum putat Dahl (assentitur Cohn) γήρως MG: γέρως AH (v) 28 τοῖς μεγίστοις corr. vid. ex τῆς μεγίστης M

εἰ καὶ μυρία ἦσαν ἡμαρτηκότες, ὥφειλε τὸν καιρὸν αἰδεσθεῖς τὰς τιμωρίας
 ὑπερθέσθαι· τοῖς γὰρ ὀρθῶς πολιτευομένοις τῶν ἀρχόντων καὶ μὴ
 προσποιουμένοις τιμᾶν ἀλλ' ὄντως τιμῶσι τοὺς εὐεργέτας ἔθος ἐστὶ
 5 μὴδένᾳ κολάζειν τῶν κατακρίτων, ἄχρις ἂν αἱ ἐπιφανεῖς γενέθλιοι καὶ
 πανηγύρεις αὐταὶ τῶν ἐπιφανῶν Σεβαστῶν διεξέλθωσιν. ὁ δ' ἐν αὐταῖς 82
 παρηγνόμει καὶ ἐτιμωρεῖτο τοὺς μὴδὲν ἀδικοῦντας, οὐδ' ἐνῆν αὐθις,
 εἴπερ ἐβούλετο, κολάζειν. ἀλλ' ἔσπευδε καὶ κατήπειγεν ἕνεκα τῆς πρὸς
 τὸν ἐναντίον ὄχλον ἀρεσκείας, ταύτῃ νομίζων ἐξοικειώσασθαι μᾶλλον
 αὐτὸν εἰς ἅπερ διενοεῖτο. ἤδη τινὰς οἶδα τῶν ἀνεσκολοπισμένων μελλού- 83
 10 σης ἐνίστασθαι τοιαύτης ἐκχειρίας καθαιρεθέντας καὶ τοῖς συγγενέσιν
 ἐπὶ τῷ ταφῆς ἀξιοῦσθαι καὶ τυχεῖν τῶν νενομισμένων ἀποδοθέντας·
 ἔδει γὰρ καὶ νεκροὺς ἀπολαῦσαι τινος χρηστοῦ γενεθλιακαῖς αὐτοκράτορος
 καὶ ἅμα τὸ ἱεροπρεπὲς τῆς πανηγύρεως φυλαχθῆναι. ὁ δ' οὐ τετελευ- 84
 τηκότας ἐπὶ σταυρῶν καθαιρεῖν, ζῶντας δ' ἀνασκολοπιέσθαι προσέταττεν,
 15 οἷς ἀμνηστίαν ἐπ' ὀλίγον, οὐ τὴν εἰς ἅπαν, ὁ καιρὸς ἐδίδου πρὸς ὑπέρ-
 θεσιν τιμωρίας, οὐκ ἄφεςιν παντελῆ, καὶ ταῦτ' εἰργάζετο μετὰ τὸ
 πληγαῖς αἰκίσασθαι ἐν μέσῳ τῇ θεάτρῳ καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ βασανίσαι.
 καὶ ἡ θέα διενενέμητο· τὰ μὲν γὰρ πρῶτα τῶν θεαμάτων ἄχρι τρίτης 85
 ἢ τετάρτης ὥρας ἐξ ἑωθινοῦ ταῦτα ἦν· Ἰουδαῖοι μαστιγούμενοι, κρεμά-
 20 μενοι, τροχιζόμενοι, κατακιζόμενοι, διὰ μέσης τῆς ὀρχήστρας ἀπαγόμενοι
 τὴν ἐπὶ θανάτῳ· τὰ δὲ μετὰ τὴν καλὴν ταύτην ἐπίδειξιν ὀρχησταὶ καὶ
 μῦμοι καὶ αὐληταὶ καὶ ὅσα ἄλλα σκηνικῶν ἀθύρματα ἀγώνων.

(11.) Καὶ τί ταῦτα μὴκύνω; δευτέρα γὰρ ἐπινοεῖται πόρθησις, 86
 βουλομένου καὶ τὸ στρατευόμενον πλῆθος ἡμῶν ἐπιτείχισαι ξένου συκο-
 25 φαντήματος εὐρέσει. τὸ δὲ συκοφάντημα ἦν, ὡς τῶν Ἰουδαίων πανοπλίας
 ἐν ταῖς οἰκίαις ἐχόντων. μεταπεμφάμενος οὖν ἐκατόνταρχον ᾧ μάλιστα

1 ἦσαν] εἰσὶν A τὴν τιμωρίαν G 3 τιμᾶν G (coni. Mang.):
 τόλμαν ceteri (v) τιμῶσι MGH: τολμῶσι A; τιμῶσιν L (v) τοὺς MGH:
 om. L (v) 4 τῶν κατακρίτων κολάζειν transp. A ἐπιφανεῖς redun-
 dare uid. Mang. 5 αὐτοῖς A 6 οὐδ' ἐνῆν Wendl.: οὐδὲν ἦν codd.;
 οὐδένα ἦν v, οὐδ' δέον ἦν coni. Mang. (Dahl) 7 ἕνεκεν M 8 καὶ ante
 ταύτῃ add. G ταύτῃ A ἐξοικειώσασθαι MG: δ' οἰκειώσασθαι A,
 ἐξοικειώσεσθαι H (v) 9 ἔσπευδεν ante αὐτὸν (sic) add. A αὐτὸν ante
 ἐξοικειώσασθαι (8) transp. G τινὸς M 10 ἐκχειρίας A 11 τῷ]
 τὸ G 12 αὐτοκρατορίας A 13 διαφυλαχθῆναι A 14 ἐπὶ] ἀπὸ coni.
 Mang. σταυρῷ A δὲ M ἀνασκολοπιέσθαι H
 15 (εἰ καὶ) οὐ coni. Mang. οὐ τὴν] αὐτὴν G ὁ καιρὸς ante ἐπ' ὀλίγον
 transp. M 17 πληγὰς A τοῦ θεάτρου A 18 διενέμητο M
 19 τετάρτης M ὥρας ἢ τετάρτης transp. AH (v) ταῦτ' A
 19. 20 κρεμάμενοι A: κρεμνόμενοι (v ss.) M, κρεμνόμενοι H, κριμνόμενοι G
 20 κατακιζόμενοι Cohn: καταδικαζόμενοι codd. (v), ante μαστιγούμενοι transponendum
 vid. Dahl; καταλυγίζόμενοι coni. Mang. ὀρχήστρας G 21 θάνατον A
 καὶ ante ὀρχησταὶ add. H (v) 22 ὅς' A ἀθύρματ' A 26 φ] ὃν A μάλιστα L (v)

ἐπίστανε, Κάστον ὄνομα, κελεύει παραλαβόντα τῆς ὑπηκόου τάξεως
 ἑαυτῷ τοὺς εὐτολμοτάτους στρατιώτας ἐπισπεύδειν καὶ ἄνευ προρρήσεως
 ἐπεισίνοντα ταῖς τῶν Ἰουδαίων οἰκίαις ἐρευνᾶν, μή τις ὅπλων ἐναπόκειται
 87 παρασκευή. | καὶ ὁ μὲν συντείνας ἔθει τὸ προσταχθὲν ἐργασόμενος. οἱ p. 5
 δὲ τὴν ἐπίνοιαν οὐκ εἰδότες ἀχανεῖς τὸ πρῶτον εἰστήκεισαν ὑπ' ἐκπλήξεως, 5
 γυναῖων καὶ τέκνων αὐτοῖς ἐμπλεκόμενων καὶ ῥοιμένων δάκρυσι διὰ τὸν
 ἐπ' αἰχμαλώτοις φόβον· ὁ γὰρ λοιπὸν τῆς πορθήσεως, τοῦτ' αἰε προσ-
 88 ἐδόκων. ὥς δ' ἤκουσαν παρά τινος τῶν ἐρευνώντων· „ποῦ ταμιεύεσθε
 τὰ ὅπλα;“ μικρὸν ἀνέπνευσαν καὶ πάντα καὶ τὰ ἐν μυχοῖς ἀναπετάσαντες
 89 ἐπεδείκνυντο, τῇ μὲν ἡδόμενοι, τῇ δὲ στένοντες, ἡδόμενοι μὲν ἐπὶ τῷ 10
 διελεγχθήσεσθαι τὸ συκοφάνημα ἐξ ἑαυτοῦ, δυσχεραίνοντες δέ, ὅτι
 πρῶτον μὲν αἱ τηλικαῦται διαβολαὶ κατ' αὐτῶν προπιστεύονται συντιθέ-
 μεναι πρὸς ἐχθρῶν, ἔπειτα δ', ὅτι γυναῖα κατὰ κλειστα μὴδὲ τὴν αὐλείον
 προσερχόμενα καὶ θαλαμειούμεναι παρθέναι, δι' αἰδῶ τὰς ἀνδρῶν ὄψεις
 καὶ τῶν οἰκισιότατων ἐκτρεπόμεναι, τότε οὐ μόνον ἀσυνήθεσιν ἀλλὰ 15
 90 καὶ στρατιωτικὸν δόος ἐπανατεινόμενοις ἐμφανεῖς ἐγένοντο. γενο-
 μένης δ' ὅμως ἀκριβοῦς ἐρευνῆς ὅσον πλῆθος ἀμυντηρίων ὅπλων εὐρέθη;
 κράνη, θώρακες, ἀσπίδες, ἐγχειρίδια, κοντοί, παντευχίαι σωρηδὸν προ-
 εκρηρίζοντο; καὶ ἐν μέρει τὰ ἐκρηβόλα, παλτοί, σφενδόνα, τόξα, βέλη;
 τούτων ἀπλῶς οὐδέν· ἀλλ' οὐδὲ τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαίταν ὄψαρ- 20
 91 τυτῶν αὐτάρκη μαχαιρίδια. ἐξ οὗ καὶ ἡ περὶ τὸν βίον εὐθυς εὐκολία
 διεφαίνετο πολυτέλειαν καὶ τὸ ἀβροδίατον μὴ προσσιμενῶν, ἀ πέφυκε
 92 γεννᾶν κόρον· κόρου δ' ὕβρις ἔκγονον, ἡ πάντων κακῶν ἀρχή. καίτοι
 γ' οὐ πρὸ πολλοῦ τῶν κατὰ τὴν χώραν Αἰγυπτίων ὀπλολογηθέντων ὑπὸ

1 κάστον GH (Turn.): κάστορα A (Mang.), om. M ὄνομα om. M
 παραλαβόντα MGAH (Mang.): παρά L (Turn.) 2 εὐτολμοτάτους H
 προρρήσεως Mang.: προρήσεως cod. Vat. Pal. 188, προσρήσεως ceteri (Turn.)
 3 ἐπεισίνοντας A 3. 4 (ἐπεισι)όντα — παρασκευή ss. H² 3 που ante τις
 add. M ἐναπόκειται G 4 τὸ προσταχθὲν GAH (Mang.): πρὸς τὸ πραχθὲν M,
 τὸ πραχθὲν L (Turn.) ἐργασάμενος MG 5. 6 οὐκ εἰδότες — τέκνων ss. H²
 5 εἰστήκεισαν H: εἰστήκεισαν MA, ἐστήκεισαν GL 6 alt. καὶ G, ss. H²: om. MA
 7 αἰχμαλωσία conl. Mang., αἰχμαλωσίας Dahl αἰε H (v) 8 ποῦ codd.
 (conl. Mang.): που v ταμιεύεσθε MH (conl. Mang.): ταμιεύεσθαι GA (v)
 9 καὶ τὰ] μὲν τὰ H (v) 11 δ' G 13 τὴν αὐλείον (αὐλίον GL) codd.:
 τῆς αὐλείου v 15 καὶ] κἂν conl. Mang. τότε] ὅτι A 16 ἐπανατεινόμεναις G
 17 ὅσον] ὅς (sic) M; πόσον conl. Wendl. 18 ἐγχειρίδια G: ἐγχειρίδιοι ceteri
 19 παλτοί] παντοῖα A 20 καθ' ἡμέραν] ἡμετέραν A 21 μαχαιρίδια]
 ἐγχειρίδια A εὐκολία εὐθυς transp. A 22 πολυτέλειαν] καὶ πολυτέλεια A
 μὴ προσσιμενῶν om. A 23 γενᾶν M δὲ M ἔγγονον H, ἔγγονος A
 24 γε ML (v) τὴν om. A αἰγύπτου A

23 κόρου — ἔκγονον: cf. Wendland, *Philos Schrift über die Vorsehung* p. 108. *Mus. Rhen.* LII 487.

Βάσσου τινός, ᾧ προσέταξεν ὁ Φλάκκος τοῦτι τὸ ἔργον, [ἀλλ'] ἦν τότε
 ἰδεῖν στόλον μὲν πολὺν νεῶν καταπεπλευκότες καὶ ἐνορμοῦντα τοῖς τοῦ
 ποταμοῦ λιμέσιν, γέμοντα παντοίων ὅπλων, ἀχθοφόρα δ' ὑποζύγια παμ-
 5 πληθῆ συνδεδεμένων δοράτων φορμηθὸν ἀφ' ἑκατέρας πλευρᾶς εἰς τὸ
 ἰσόρροπον, τὰς δὲ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου πάσας σχεδὸν ἀρμαμάξας μεστὰς
 πανοπλιῶν, αἱ στοιχηθὸν ὑπὸ μίαν ὄψιν καὶ τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἐν κόσμῳ
 προήεσαν· τὸ δὲ μεταξὺ τῶν λιμένων καὶ τῆς ἐν τοῖς βασιλείοις ὀπλο-
 10 θήκης, εἰς ἣν ἔδει κατατεθῆναι τὰ ὅπλα, δέκα σταδίων που διάστημα
 σύμπαν ἔχον. τὰς τῶν ταῦτα παρασκευασαμένων οἰκίας ἄξιον ἦν ἐρευνᾶ- 93
 σθαι· πρὸς γὰρ νεωτερισμὸν ὑποπτοὶ πολλάκις ἀποστάντες ἦσαν, καὶ ἔδει
 κατὰ μίμησιν τῶν ἱερῶν ἀγώνων τριετηρίδας ἄγειν καινὰς ἐν Αἰγύπτῳ
 συγκομιδῆς ὅπλων τοὺς προσεστῶτας, ἵν' ἢ μὴ κατασκευάζεσθαι φθάνουσιν
 ἢ ἀντὶ πολλῶν ὀλίγα, καιρὸν οὐκ ἔχοντες εἰς ἀναχώρησιν. ἡμᾶς δὲ τί 94
 Μ. τοιοῦτον ἔδει παθεῖν; | πότε γὰρ εἰς ἀπόστασιν ὑπωπτεύθημεν; πότε δ'
 15 οὐκ εἰρηνικοὶ πᾶσιν ἐνομίσθημεν; τὰ δ' ἐπιτηδεύματα, οἷς καθ' ἑκάστην
 ἡμέραν χρώμεθα, οὐκ ἀνεπίληπτα, οὐ συντείνοντα πρὸς εὐνομίαν πόλεως
 καὶ εὐστάθειαν; εἴ γε μὴν εἶχον ὅπλα Ἰουδαῖοι παρ' αὐτοῖς, ὑπὲρ τετρα-
 κοσίας ἀφρησέθησαν (ἀν) οἰκίας, ἐξ ὧν μετανάσται ἐγένοντο, φυγαδευθέντες
 πρὸς τῶν τὰς οὐσίας ἀρπασάντων; διὰ τί οὖν οὐχὶ καὶ τὰ παρὰ τούτοις
 20 ἡρευνήσέ τις, τοῖς εἰ καὶ μὴ ἴδια ὅπλα, ὅσα γοῦν ἤρπασαν, ἔχουσιν; ἀλλ' 95
 ἦν, ὥς ἔφην, ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπιβουλὴ τῆς ἀποτομίας Φλάκκου καὶ
 τῶν ὄχλων, ὧν ἀπέλαυσαν καὶ γυναῖκες. οὐκ ἐν ἀγορᾷ γὰρ μόνον ἀλλὰ
 καὶ ἐν μέσῳ τῶν θεάτρῳ καθάπερ αἰχμάλωτοι συνηρπάζοντο καὶ ἐπὶ τὴν
 σκηνὴν ἐφ' ὅτῳ δῆποτε συκοφαντούμεναι παρήγγοντο μετὰ τινος ἀφορήτου
 25 καὶ ἀργαλεωτάτης ὕβρεως· εἴτ' ἐπειδὴ μὲν ἐγνωρίσθησαν ἐτέρου 96
 γένους, ἀπελύοντο — πολλὰς γὰρ ὥς Ἰουδαίας ἀκριβῆ μὴ ποιούμενοι

1 βάσσου A ᾧ δ A ἀλλ' seclusi, ἀμ' conl. Wendl. τότ' A 2 ἐνορμοῦντα G;
 ἐνορῶντα Turn. 3 λιμέσιν L (v) ἀχθοφόρα A 4 φορμηθὸν (sic) G ἀφ']
 δ' ἐφ' A 5 δ' A σχεδὸν πάσας transp. A λοιπὸν ante ἀρμαμάξας add. A
 5. 6 πανοπλιῶν μεστὰς transp. A 6 στιχηθὸν conl. Mang. ὄψιν om. A (sic
 mavult Mang.) τάξιν A (mavult Mang.) 7 προσήσαν A 8 κατατεθῆναι
 L; καταθεῖναι Turn. δέκα σταδίων] δεκασταδίον M 9 ἔχον σύμπαν transp.
 A; post haec verba nonnulla excidisse putat Mang. ταῦτα] τὰ αὐτὰ conl. Mang.
 παρασκευασμένων A 12 ἵν' om. A φθάνουσιν A 13 καιρῶν (sed corr.) H
 ἀναχώρησιν suspectum; ἀναχώνουσιν conl. Cotelier (prob. Mang., Dahl), fort. ἀνανέωσιν
 14 ὑπωπτεύθημεν M δὲ A 15 δ'] γάρ A 16 εὐνομίαν (vel εὐδαι-
 μονίαν conl.) Mang.: εὐνοίαν codd. (v) 17 γε G: τε ceteri εἶχον ὅπλα
 M: ὅπλα εἶχον ceteri (v) αὐτοῖς A, ὁ corr. ex ὁ H: αὐτοῖς MG 18 ἀν
 supplevi: om. codd. (v) 20 ἴδιον A ὅπλα ὅσα scripsi: ὅπλα G, ὅσα ceteri (v)
 22 ὧν om. G; ἦς conl. Mang. (Dahl) ἀπέλαυσαν A γάρ post καθάπερ
 (23) transp. G 23 τῷ om. H (Turn.), τοῦ A θεάτρου A 25 ἀργαλεω-
 τάτης A: ἀργαλεωτάτης G, ἀργαλειωτάτης H ἐπειδὴ Wendl.:
 ἐπειδὴν codd. (v) μὲν om. A 26 γάρ om. A

τῆς ἀληθείας τὴν ἔρευναν συνελάμβανον —, εἰ δ' ἐφάνησαν ἡμέτεροι, προσέταττον οἱ ἀντὶ θεατῶν τύραννοι καὶ δεσπόται γεγονότες κρέα χοίρεια διδόναι κομίζοντας. ὅσαι μὲν οὖν φόβῳ κολάσεως ἀπεγεύσαντο, μηδὲν ἔτι δεινὸν προσυπομείναισι ἀπελύοντο· αἱ δ' ἐγκρατέστεραι βασιανισαῖς παρεδίδοντο πρὸς αἰκίας ἀνχεύουσας, ὅπερ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν αὐτάς σαφεστάτη πίστις ἐστί.

- 97 (12.) Πρὸς τοῖς εἰρημένοις οὐ δι' ἑαυτοῦ μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ διὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐζήτει καὶ ἐπενόει κακοῦν ἡμᾶς. τιμὰς γάρ, ὅσας οἶόν τε ἦν καὶ ἐπέτρεπον οἱ νόμοι, πάσας Γαίῳ ψηφισάμενοι καὶ ἐπιτελέσαντες ἔργοις ἀνέδομεν τὸ ψήφισμα αὐτῷ, δεηθέντες, ἐπειδὴ πρεσβείαν αἰτήσα- 10
98 μένοις οὐκ ἂν ἐπέτρεψεν, ἵνα διαπέμψῃται δι' αὐτοῦ. ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐκάστῳ τῶν ἐν τῷ ψηφίσματι πολλάκις τῇ κεφαλῇ συνεπινεύσας, ὑπομειδῶν καὶ γεγανωμένος ἢ προσποιούμενος τὸν ἠδόμενον, „ἀποδέχομαι πάντας ὑμᾶς“ ἔφη „τῆς εὐσεβείας καὶ πέμψω, καθάπερ αἰτεῖσθε, ἢ πρεσβευτοῦ τάξιν ἐκπλήσω, ἵν' αἰσθῇται Γαίος τῆς ὑμετέρας εὐχαριστίας.“ 15
99 μαρτυρήσω δὲ καὶ αὐτὸς ὅσα σύνοιδα τῷ πληθί τῶν εἰς κοσμιότητα καὶ εἰς εὐπίθειαν προστιθεῖς οὐδέν· ἡ γὰρ ἀλήθεια αὐταρκέστατος ἔπαινος“. 100
ἐπὶ ταύταις ταῖς ὑποσχέσεσι γεγηθότες εὐχαριστοῦμεν, ὥς ἤδη ταῖς ἐλπίσι παραγεγνωσμένου Γαίῳ τοῦ ψηφίσματος. καὶ γὰρ ἦν εἰκός, ἐπειδὴ πάνθ' ὅσα διὰ τῶν ὑπάρχων πέμπεται μετὰ σπουδῆς | ἀνυπέριτετον ἔχει τὴν p. 5
101 παρ' ἡγεμόνι διάνωσιν. ὁ δὲ πολλὰ χαίρειν φράσας οἷς διενότηθημεν. 21
οἷς εἶπεν, οἷς ὠμολόγησε, τὸ ψήφισμα παρ' ἑαυτῷ παρακατέσχευεν, ἵνα μόνον τῶν ὑφ' ἡλίον ἀνθρώπων ἐχθροὶ νομισθῶμεν. ταῦτ' οὐ διηγρουνη-
κότως ἦν ἐκ πολλοῦ καὶ περιεσκεμμένου τὴν καθ' ἡμῶν ἐπιβουλήν, ἀλλὰ

1 τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας transp. A συνέλαβον A 3 ὅσοι A
ἀπεγεύσαντο A (Mang.): ἐγεύσαντο ceteri (Turn.) 4 θάττον ante ἀπελύοντο
add. G ἐγκρατέστεροι H 5 ἀνεδίδοντο AH (Turn.) 7 πρὸς τοῖς
εἰρημένοις cum sequentibus verbis coniungit A: cum antecedentibus ceteri (v)
αὐτοῦ G, ὁ corr. in ὁ H; αὐτοῦ Turn. δὲ ante μόνον add. H (v) μόνου
L (Turn.) 9 τ' A καταψηφισάμενοι A 10 τὸ ψήφισμα om. A
πρεσβείαν GH: πρὸς βίαν MA 11 ἐπέτρεπεν A αὐτοῦ (corr. ex αὐτοῦ) H:
αὐτοῦ MG, ἑαυτοῦ A 11. 12 καὶ ἐκάστῳ MGA: ἐκάστῳ H; ἕκαστα v 14 πάντας
codd.: πάντα v ἡμᾶς M 15 ἐκπλήσω L, corr. ex ἐκπλήσας H: ἐκπλήσας
GA, ἐκπλήξας M ἵνα GA ἡμετέρας Turn. 16 εὐκοσμιότητα G 17 εἰς
om. MA 18 ὑποσχέσεσιν L (v), ὑποθέσεσι A ἐλπίσιν v 19 παραγεγνωσμένου
ἀν
G (coni. Mang.): παραγεγνωσμένου MA, παραγεγνωσμένου H, πανεγνωσμένου (sic) L; ἐπαγε-
γνωσμένου Turn., ἐπανεγνωσμένου Mang. τοῦ om. Turn. 20 ὑπαρχόντων GH
(Turn.) πέμπεται ante διὰ transp. A 21 ἡγεμόνι Mang. (Dahl): ἡμῖν GA,
ὑμῖν MH (v) διανέμωσιν coni. Mang. 22 οἷς εἶπεν om. AH (Turn.)
ὠμολόγησε MG (ὠμολόγησεν Mang.): ὠμολογήσαμεν AH (Turn.) ἑαυτῷ M (Mang.):
αὐτῷ A (Turn.), αὐτῷ GH 23 ἀνθρώπων om. A οὐ] οὖν coni. Matthaei (sine
interrogandi nota post λογισμοῦ)

μή κατ' ἀπόνειαν αὐτοσχεδιάζοντος ἀκαίρῳ φορᾷ καὶ παραγωγῇ τινὶ
 λογιζομῷ; θεὸς δ' ὡς ἔοικεν, ᾧ μέλει τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, τοὺς¹⁰²
 θῶπας αὐτοῦ λόγους καὶ κεκοιμημένους ἐπὶ φενακισμῷ καὶ τὸ τῆς
 ἐκνόμου διανοίας βουλευτήριοι, ἐν ᾧ κατεστρατήγει, προβαλλόμενος, λαβὼν
⁵ οἶκτον ἡμῶν, ἀφορμὴν οὐκ εἰς μακρὰν ἐμπαρέσχε τοῦ μὴ ψευσθῆναι
 τῆς ἐλπίδος. Ἀγρίππας γὰρ ἐπιδημήσας ὁ βασιλεὺς διηγησαμένοις ἡμῖν¹⁰³
 τὴν ἐκ Φλάκκου γενομένην ἐπιβουλὴν ἐπανορθοῦται τὸ πρᾶγμα καὶ ὑπο-
 σχόμενος τὸ ψήφισμα διαπέμψεσθαι λαβὼν ὡς ἀκούομεν ἔπεμψεν, ἀπολογη-
 σάμενος καὶ περὶ τοῦ χρόνου, ὡς οὐκ ὀψὲ μαθόντων εὐσεβεῖν εἰς τὸν
¹⁰ εὐεργέτην οἶκον, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς μὲν σπουδασάντων, ἐπηρεῖα δὲ τοῦ προ-
 εστῶτος τὴν καίριον ἐπίδειξιν ἀφαιρεθέντων. ἐπὶ δὴ τούτοις ἤρξατο¹⁰⁴
 κονίεσθαι κατ' αὐτοῦ ἡ ὑπέρμαχος μὲν καὶ παραστάτις ἀδικουμένων
 τιμωρὸς δ' ἀνοσίων καὶ ἔργων καὶ ἀνθρώπων δίκη. πρῶτον μὲν γὰρ
 καινοτάτην ὑπέμεινεν ὄβριν καὶ συμφορὰν οὐδενὶ τῶν πάλαι γενομένην
¹⁵ ὑπάρχων, ἀφ' οὗ τὴν ἡγεμονίαν ὁ Σεβαστὸς οἶκος ἀνήφατο γῆς καὶ θα-
 λάττης. ἔνιοι γὰρ καὶ ἐπὶ Τιβερίου καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Καίσαρος¹⁰⁵
 τῶν διεπόντων τὰς ἐπικρατείας, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ προστασίαν εἰς δυνα-
 στεῖαν καὶ τυραννίδα μεθαρμοσάμενοι, τὰς χώρας ἐνέπλησαν κακῶν ἀνη-
 κέστων δωροδοκίαις, ἀρπαγαῖς, καταδίκαις, τῶν μηδὲν ἡμαρτηκότων
²⁰ ἐλάσσει καὶ φυγαῖς, τῶν δυνατῶν ἀκρίτοις ἀναιρέσεσιν· οὐς μετὰ τὸν
 ὀρισθέντα χρόνον τῆς ἀρχῆς ἐπανελθόντας εἰς Ῥώμην οἱ αὐτοκράτορες
 λόγον καὶ εὐθύνας τῶν πεπραγμένων ἤτουν, καὶ μάλισθ' ὅποτε πρε-
 σβεύσαιντο αἱ ἀδικηθεῖσαι πόλεις. τότε γὰρ κοινοὺς παρέχοντες ἑαυτοὺς¹⁰⁶
 δικαστάς, ἐξ ἴσου καὶ τῶν κατηγόρων καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀκροώμενοι,
²⁵ μηδενὸς ἀκρίτου προκαταγινώσκειν ἀξιοῦντες, ἐβράβευον οὔτε πρὸς ἔχθραν
 οὔτε πρὸς χάριν, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἀληθείας τὰ δόξαντα εἶναι
 δίκαια. Φλάκκῳ δ' οὐ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἀλλ' ἐμπροθέσμως προϋπήνητησεν¹⁰⁷
 ἡ μισοπόνηρος δίκη ταῖς ἀμέτροις ὑπερβολαῖς ὧν ἡδίκη καὶ παρηγόμε
 δυσχεράνασα.

I. 30 (13.) | Γίνεται δ' ὁ τρόπος αὐτῷ τῆς συλλήψεως τοιοῦδε. ὑπέλαβεν¹⁰⁸

- 1 μὴ] μὴν A ἀπόνειαν (vel ἀνοιαν con.) Mang. (Dahl): ἐπίνειαν codd. (v)
 σχεδιάζοντος A 2 μέλει Ven. 41 L: μέλλει MGAH ἀνθρωπείων codd.
 (ἀνείνων L): ἀνθρωπίνων v 3 κεκοιμημένους (sic) G τὸ om. M 5 ἀφορμὴν
 om. A ἐμπαρέσχε GAH (con. Mang.): ἐμπερέσχε M; ἐμπαρέχει v (ἐμπαρέσχει tyrothe-
 tae errore Turn.) μὴ redundare putat Mang. 8 διαπέμψεσθαι Turn. (v):
 διαπέμψασθαι codd. ἡκούομεν con. Mang. (Dahl) 8. 9 ἀπολογησόμενος (tert. o
 corr. ex a) M 11 ἐπὶ δὴ MAH² (Mang.): ἐπειδὴ GH¹L (Turn.) 12 κονιῆσθαι G
 14 ὑπέμεινεν GAH (Turn., Mang. in adn.): ὑπέμεινεν M; ὑπέμειναν Mang. in textu
 πάλαι codd. (Mang.): πέλας Turn. γενομένην MGH (Turn.): γεγεννημένην A (Mang.)
 15. 16 θαλάσσης G 17 τὴν — προστασίαν om. A 22 πεπραγμένων GAH:
 πραγμάτων M, L (sed corr.) ὅποτε GA: ὅποταν MH (v) 25 ἀκρίτως A
 26 δόξαν? A 27 δ' MGAL: δὲ H 30 αὐτῷ ὁ τρόπος transp. M

- ἤδη τὸν Γαῖον περὶ ὧν ὑποπτος ἦν ἐξευμενίσθαι, τὰ μὲν ἐπιστολιμαίοις
 γράμμασιν, ἃ κολακείας ἦν ὑπέρμεστα, τὰ δὲ ἐν οἷς δημηγορῶν πολλάκις
 ἐθεράπευε λόγους θῶπας καὶ μακρὰς ῥήσεις πεπλασμένων ἐγκωμίων
 συνείρων, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ σφόδρα εὐδοκίμειν παρὰ τῷ πλείστῳ μέρει
 109 τῆς πόλεως. ἔλαθε δ' αὐτὸν ἀπατῶν· ἀβέβαιοι γὰρ αἱ τῶν πονηρῶν 5
 ἀνθρώπων ἐλπίδες, εἰκαζόντων μὲν τὰ χρηστότερα, τὰ δὲ παλίμψημα καὶ
 ὧν ἄξιοι τυγχάνειν εἰσι πασχόντων. πέμπεται μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας
 Βάσσος ἐκατοντάρχης ὑπὸ Γαίου χειροτονηθεὶς μετὰ τῆς τάξεως τῶν
 110 στρατιωτῶν, ἥς ἀφηγεῖτο. σκάφους δ' ἐπιβάς τῶν μάλιστα ταχυναυτούν-
 των ὀλίγαις ἡμέραις πρὸς τοῖς λιμέσι γίνεται τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὴν 10
 Φάρον νῆσον περὶ δεῖλιν ἐσπέραν καὶ κελεύει τῷ κυβερνήτῃ μέχρις
 ἡλίου καταδόσεως ἔξω θαλαττεύειν, τεχνάζων τὸ ἀνεπίφαντον ἕνεκα τοῦ
 μὴ προαισθόμενον Φλάκκον καὶ βουλευσάμενόν τι νεώτερον ἀπρακτον
 111 αὐτῷ τὴν ὑπηρεσίαν ἐργάσασθαι. γενομένης δ' ἐσπέρας, ἥ μὲν ναῦς
 προσέσχεν, ὁ δὲ Βάσσος μετὰ τῶν ιδίων ἀποβάς προῆει, μήτε γνωρίζων 15
 τινὰ μήτε γνωριζόμενος ὑπὸ του, στρατιώτην δὲ τινὰ τῶν ἐν τοῖς τετρα-
 δίοις φυλάκων καθ' ὁδὸν εὐρὼν κελεύει δεικνύειν τὴν οἰκίαν τοῦ στρα-
 τάρχου· τούτῳ γὰρ ἐβούλετο τὸ ἀπόρρητον ἀνενεγκεῖν, ἵνα, κἄν δέη
 112 πολυχειρίας, ἔχῃ τὸν συναγωνιούμενον. πωθόμενος δ' αὐτὸν ἐστιᾶσθαι
 παρὰ τινι σὺν Φλάκκῳ, μηδὲν τάχους ἀνείεις συνέτεινεν ἄχρι τῆς τοῦ 20
 κεκληκότες οἰκίας — Στεφανίων ἦν τῶν τοῦ Τιβερίου Καίσαρος ἀπελευ-
 θέρων, παρ' ᾧ κατήγοντο — καὶ μικρὸν ἄποθεν ὑποστείλας ἐκπέμπει τινὰ
 τῶν ιδίων κατασκευσόμενον εἰς ἀκόλουθον ἀσκήσας, σόφισμα τοῦ μηδένα
 συναισθῆσθαι. παρελθὼν δὲ εἰς τὸ συμπόσιον ὡς ἐνός τινος τῶν παρα-
 113 τυγχανόντων οἰκέτης, ἅπαντα μετ' ἀκριβείας περιθρήσας, ἐπανελθὼν 25
 ἐμήνυσε τῷ Βάσσῳ. γνοὺς δὲ τὸ περὶ τὰς εἰσόδους ἀφύλακτον καὶ τὴν

1 ἐξευμενίσθαι M (Mang.): ἐξευμενίζεσθαι AH (Turn.), ἐξευμενίσασθαι G	2 καὶ ante ἐν
add. G	4 καὶ om. A
πλήστῳ G	5 δὲ M
αὐτὸν MG	6 καὶ D
Anton. Mel.: om. codd. (v)	7 τυγχάνειν om. M
μὲν om. A	8 ἐκατοντάρχος
(sic) βάσσος transp. A	ἐκατοντάρχος GA
9 ὑφηγεῖτο A	10 δὲ
ante τὴν add. A	11 καὶ om. A
μέχρι M	12 τὸ] τὸν H
ἀνεπίφαντον	
A: ἀνεπίφαντον ceteri (v)	13 βουλευσάμενόν GH: προβουλευσάμενόν M, τεχνασά- μενόν A
14 τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῷ transp. A	δὲ GL (v)
15 ἀποβάς om. A	
προεῖη (sed corr.) G	17 τοῦ codd. (supplevit Matthaei): om. v
18 τοῦ- τω AH (Mang.): τοῦτο MGL (Turn.)	ἐνεγκεῖν A
21 τοῦ MG: om.	
δ	ῶ
AH (v)	22 ἄποθεν AH: ἀπὸθεν G, ἀπὸθεν (sic) M
ἀποστείλας M, ἀποστὰς A	
23 [ιδίων] οἰκείων M	εἰς] ὡς A
24 δ' A	τινος om. A
25 μετὰ MH (v)	παραελθὼν G
26 ἐμήνυσε MA: ἐμήνυε G, διεμήνυε H (v)	

5—7 DR f. 237v τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. II 32 Col. 1084 Φίλωνος: ἀβέβαιοι αἱ τῶν (om. D) πονηρῶν ἀνθρώπων ἐλπίδες — παλίμψημα καὶ ὧν ἄξιοι (ἄξιον Anton.) τυγχάνειν (om. D.) εἰσι πασχόντων (πάσχοντες D).

περὶ τὸν Φλάκκον ὀλιγότῃτα — μόλις γὰρ δέκα ἢ πεντεκαίδεκα τῶν
 διακονικῶν ἀνδραπόδων ἐπηκολουθήκει — σύνθημα δοὺς τοῖς περὶ αὐτὸν
 εἰσέδραμεν ἐξαίφνης, καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν παρὰ τὸ συμπόσιον
 ἐπιστάντες ὑπεζωσμένοι τὰ ἔξφη κυκλοῦσιν αὐτὸν οὐ προϊδόμενον· ἐτύγ-
 5 χανε γὰρ καὶ πρόποσιν τινι διδοὺς καὶ φιλοφρονούμενος τοὺς παρόντας.
 εἰς μέσον δὲ τοῦ Βάσσου παρελθόντος, ἰδὼν εὐθὺς ὑπ' ἐκπλήξεως ἀχανῆς 114
 γίνεται καὶ βουλόμενος ἀναστῆναι, τὴν ἐν κύκλῳ φρουρὰν θεασάμενος,
 ἔγνω καὶ πρὶν ἀκοῦσαι, τί βούλεται Γάιος ἐπ' αὐτῷ καὶ τί προστέτακται
 τοῖς ἡκουσι καὶ τί παραυτίκα μελλήσει ὑπομένειν· δεινὸς γὰρ ὁ νοὺς τὰ
 10 κατὰ μέρος ἐν χρόνῳ μακρῷ γινόμενα πάνθ' ἅμα ἰδεῖν καὶ πάντων
 4 M. ἀθρόων ἀκοῦσαι. τῶν μὲν | οὖν συνδαιπνούτων ἕκαστος ἀναστὰς ὑπὸ 115
 δέους ἐπεφρίκει καὶ ἐπεπῆγαι, μὴ τις ὄρισται καὶ τοῦ συνεστιαθῆναι
 δίκη· φεύγειν γὰρ οὐτ' ἀσφαλὲς ἦν οὐτ' ἄλλως ἐνεδέχετο, προκατεχομένων
 τῶν εἰσόδων. ὁ δὲ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Βάσσου κελεύσαντος ἀπά-
 15 γεται, τελευταίαν ταύτην ἀνάλυσιν ἐκ συμποσίου ποιησάμενος· ἔδει γὰρ
 ἀφ' ἐστίας ἄρξασθαι τὴν δίκην κατὰ τοῦ μυρίου ἀνεστίους οἴκους οὐδὲν
 ἡδικοχότων ἀνθρώπων ἐργασαμένου.

(14.) Τοῦτο καινότατον ὑπέμεινε Φλάκκος ἐν χώρᾳ, ἧς ἀφηγεῖτο, 116
 πολεμίου τρόπον ζωγρηθεὶς ἕνεκά μοι δοκῶ τῶν Ἰουδαίων, οὓς ἄρδην
 20 ἀφανίσαι διεγνώκει λιμοδοξῶν. ἐναργῆς δὲ πίστις καὶ ὁ χρόνος τῆς
 συλλήψεως· ἑορτὴ μὲν γὰρ ἦν πάνδημος τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τὴν μετο-
 πωρινὴν ἰσημερίαν, ἐν ᾗ διάγειν Ἰουδαίους ἔθος ἐν σκηναῖς. οὐδὲν δὲ 117
 τῶν ἐν ἑορτῇ συνόλως ἀπετελεῖτο, τῶν μὲν ἀρχόντων ἔτι καθειργμένων
 μετὰ τὰς ἀνηκέστους καὶ ἀφορήτους αἰκίας καὶ ὕβρεις, τῶν δὲ ἰδιωτῶν
 25 τὰς τε ἐκείνων συμφορὰς ἅπαντος τοῦ ἔθνους κοινὰς νομιζόντων καὶ
 ἐπὶ ταῖς ἐξαιρέτοις, ὧς ἰδίᾳ ἕκαστος ὑπέμεινε, οὐ μετρίως κατηφούντων.
 τὰ γὰρ ἀνιαρὰ διπλασιάζεσθαι φιλεῖ μάλιστα ἐν ἑορταῖς τοῖς μὴ δυνα- 118
 μένοις ἑορτάζειν, στερήσει τε ἰλαρᾶς εὐθυμίας, ἣν πανήγυρις ἐπιζητεῖ,

1 μόλις MGH: μόγις L (v), μάλιστα A	2 αὐτὸν MGA, ἑαυτὸν H (v)	3 εἰσέδρα-
μεν Turn. (v): ἐξέδραμεν codd.
τοὺς ποσὶν G	4 ὑποζωσάμενοι A	
προϊδόμενον G: προειδόμενον ceteri (v)	7 γίνεται] ἐγένετο A	ἀναστῆναι]
ἀντιστῆναι conl. Mang.	8 pr. ≡ τί H	9 μελλήσει G: μελήσει ceteri
10 γινόμενα MG (conl. Mang.): γενόμενα AH (v)	11 ἀθρόων scripsi: ἀθρόον	
codd. (v)	14 δ' G	14. 15 ὑπάγεται A
16 τοῦ om. A	17 ἀνθρώπων om. M	18 τοῦτον M
20 διέγνω M	22 ἰουδαίους GA	22 ἔθος ἰουδαίους transp. A
20 εορτῇ add. A	ἐτελεῖτο H (Turn.)	γὰρ ante ἀρχόντων add. MA, delevit
H, om. G	25 τ' A	26 τοῖς A
ὑπέμενε H	μετρίως] μικρῶς A	ἐξαιρέταις G
κατηφόντων (o corr. in ω) H, κατηφώντων MA (v)	κατηφούντων Cohn: κατηφιούντων G,	ἰδίως A
27. 28 τοῖς — ἑορτάζειν om. A	27 μάλιστα] μᾶλλον A	

- καὶ μετουσίᾳ λύπης, ὅφ' ἥς ἐξετραχηλίζοντο, μηδὲν ἄκος τῶν τοσοῦτων
 119 κακοπραγίων ἀνευρεῖν δυνάμενοι. σφόδρα δ' ἔχουσιν ὀδυνηρῶς καὶ πε-
 πτισμένοις ἄχθει βαρυτάτῃ — συνείληντο δ' ἐν ταῖς οἰκίαις, ἅτε νυκτὸς
 ἐπεχούσης — ἡκόν τινες ἀπαγγέλλοντες τὴν γενομένην σύλληψιν. οἱ
 δ' ἀπόπειραν εἶναι νομίσαντες, οὐκ ἀλήθειαν, ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῇ κατα- 5
 120 καρτομεΐσθαι καὶ ἐνεδρεύεσθαι δοκεῖν ὠδυνῶντο. θορόβου δ' ὄντος κατὰ
 τὴν πόλιν καὶ τῶν νυκτοφυλάκων ἄνω κάτω διαθεόντων καὶ τινων ἱππέων
 εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τάχει συντόνῃ μετὰ σπουδῆς
 ἀντεξελαυνόντων, τῷ τοῦ πράγματος ἀήθει κινηθέντες τινὲς προῆλθον
 ἐκ τῶν οἰκιῶν κατὰ πύστιν τοῦ συμβεβηκότος· ἐφάνιστο γὰρ εἶναι τί 10
 121 νεώτερον. ὥς δ' ἦσθοντο τὴν ἀπαγωγὴν καὶ τὸν Φλάκκον ἐντὸς ἀρχύων
 ἤδη γεγεννημένον, προτείνοντες τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ὕμνου καὶ παιᾶνας
 ἐξῆρχον εἰς τὸν ἔφορον θεὸν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, „οὐκ ἐφη-
 δόμεθα“, λέγοντες „ὦ δέσποτα, τιμωραῖς ἐχθροῦ, δεδιδαγμένοι πρὸς τῶν
 ἱερῶν νόμων ἀνθρωποπαθεῖν· ἀλλὰ σοὶ δικαίως εὐχαριστοῦμεν οἰκτον 15
 καὶ ἔλεον ἡμῶν λαβόντι καὶ τὰς συνεχεῖς καὶ ἐπαλλήλους | κακώσεις ἐπι- p. 53
 122 κουφίζαντι.“ πάννουχοι δὲ διατελέσαντες ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς καὶ ἅμα
 τῇ ἔφ διὰ πυλῶν ἐκχυθέντες ἐπὶ τοὺς πλησίον αἰγιαλοὺς ἀφικνοῦνται
 — τὰς γὰρ προσευχὰς ἀφήρηντο — κὰν τῷ καθαρωτάτῃ στάντες ἀνε-
 123 βόησαν ὁμοθυμαδόν· „ῥῆν καὶ θάλατταν, ἀέρα τε καὶ οὐρανόν, τὰ μέρη 20
 τοῦ παντὸς καὶ σύμπαντα τὸν κόσμον, ὧς μέγιστε βασιλεῦ θνητῶν καὶ
 ἀθανάτων, παρακαλέσοντας εἰς εὐχαριστίαν τὴν σὴν ἡκομεν, οἷς μόνοις
 ἐνδιατιώμεθα, τῶν ἄλλων ὅσα δημιουργεῖται πρὸς ἀνθρώπων ἐλθλαμένοι
 καὶ στερόμενοι πόλεως καὶ τῶν ἐν πόλει δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν περι-
 βόλων, ἀπόλιδες καὶ ἀνέστιοι μόνοι τῶν ὅφ' ἥλιον ἐξ ἐπιβουλῆς ἄρχοντος 25
 124 γενόμενοι. χρηστάς ὑπογράφεις ἡμῖν ἐλπίδας καὶ περὶ τῆς τῶν λειπο-
 μένων ἐπανορθώσεως, ἣδη ταῖς ἡμετέραις λιταῖς ἀρξάμενος συνεπινεύειν,
 εἴ γε τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἐπ' αὐτῷ συμφορῶν ὕφη-
 γητὴν καὶ διδάσκαλον μέγα πνέοντα καὶ οἰκθέντα διὰ ταῦτα εὐδοκίμησειν
 ἐξαίφνης καθεῖλες, οὐ πορρωτάτῃ γενόμενον, ἔν' αἰσθόμενοι δι' ἄκοῆς οἱ 30

1 καὶ codd. (Turn.): τὰ Mang. (sed conl. καὶ vel εἴτα)	2 δὲ GH (v)
ὀδυνηρῶς] ἀνταρῶς A (probat Mang.)	2. 3 πεπισμέναις M
(sed pr. o corr. in η) H, συνείχοντο A (probat Mang.)	3 συνείλοντο
5 τῷ] τὸ GL (Turn.)	4 ἀπαγγέλλοντες M
πολλῷ M	7 διαθεόντων om. A
9 συνεξελαυνόντων M	8 συντόνῃ μετὰ σπουδῆς]
10 ἐκ om. M.	πύστιν MAH (Mang.): πίστιν
GL (Turn.)	12 ἥδη om. A
13 ἐξῆρχον codd. (Mang.):	13 ἐξῆρχον codd. (Mang.):
ἐξῆρχον Turn.	ἀνίνω (sic) M, ἀνείνω G
15. 16 ἔλεον καὶ οἰκτον transp. A	
17 καὶ ἅμα M (Mang.): ἅμα ceteri (Turn.)	19 ἀφήρηνται A
L (v) καὶ ante τὰ add. A (Mang.)	20 θάλασσαν
tum ■ et i ss. H ² , παρακαλέσαντες A	22 περικαλέσαντες H ¹ , περὶ corr. in παρά,
26 γενόμενοι (sic) G	μόνος M
27 λιταῖς] εὐχαῖς A	25 ἐπιβολῆς M
	26. 27 λιπομένων G; λοιπῶν conl. Mang.
	29 καὶ διδάσκαλον om. M

κακῶς πεπονθότες ἀμβλύτερον ἡσθῶσιν, ἀλλ' ἐγγὺς οὕτωςί, μόνον οὐκ ἐν ὅψει τῶν ἡδικημένων, πρὸς τρανοτέραν φαντασίαν τῆς ἐν βραχεῖ καὶ παρ' ἐλπίδας ἐπεξόδου.

- (15.) Τρίτον δ' ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἀκαεῖνό μοι δοκεῖ 125
 5 προνοία συμβῆναι. ἐπειδὴ γὰρ ἀναχθεὶς ἀρχομένου χαιμῶνος — ἔδει γὰρ αὐτὸν καὶ τῶν ἐν θαλάττῃ φοβερῶν ἀπολαῦσαι τὰ στοιχεῖα τοῦ παντός ἀσεβημάτων ἀναπλήσαντα — μυρία πονηθεὶς μόλις ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν, εὐθὺς ἐκδέχονται τὰς ἐπ' αὐτῷ κατηγορίας δύο τῶν ἐχθίστων, Ἰσίδωρος τε καὶ Λάμπων, οἱ πρὸ μικροῦ μὲν τάξιν εἶχον ὑπηκόων δε- 126
 10 σπότην καὶ εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀνακαλοῦντες, νυνὶ δ' ἀντιδίκων οὐκ ἰσόρροπον ἀλλὰ δυνατωτέραν ἰσχὺν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἐπιδεικνυμένων, οὐ μόνον ἔνεκα τοῦ θαρρεῖν τοῖς δικαίοις, ἀλλ', ὁ δὴ μέγιστον ἦν, ὅτι τὸν πρύτανιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐχθρὸν ἐώρων ἄσπονδον αὐτῷ, μέλλοντα σχῆμα μὲν ὑποδύεσθαι δικαστοῦ, προνοία τοῦ
 15 μὴ δοκεῖν ἀκρίτου τινὸς προκαταγινώσκειν, ἔργον δ' ἐπιδείκνυσθαι δυσμενοῦς, πρὸ κατηγορίας καὶ ἀπολογίας ἦδη τῇ ψυχῇ κατεγνακότος καὶ τὰς ἀνωτάτω τιμωρίας ὠρικότος ἐπ' αὐτῷ. χαλεπὸν δ' οὐδὲν οὕτως, 127
 ὥς ὑπ' ἐλαττόνων κρείττους καὶ πρὸς ὑπηκόων ἄρχοντάς ποτε γενομένους κατηγορεῖσθαι, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ δεσπότης ὑπ' οἰκοτρίβων ἢ ἀργυρωνήτων.
 20 (16.) Ἄλλ' ἦν, ὥς ἔοικε, τοῦτο κουφότερον κακὸν συγχρινόμενον 128
 ἐτέρῳ μείζονι. οὐ γὰρ ἀπλῆν τινα τάξιν ἔχοντες ὑπηκόων αἰφνίδιον
 Μ. ἐπέθεντο ταῖς κατηγορίαις | ἐπαποδυσάμενοι καὶ συμφρονήσαντες, ἀλλὰ καὶ τὸν πλείστον χρόνον τῆς ἐπιτροπῆς ἦν ἐπετρόπευσε τῆς χώρας ἐκ πάντων οὗτοι μάλιστα αὐτῷ δι' ἀπεχθείας ἐγεγέννητο. Λάμπων μὲν
 25 ἀσεβείας τῆς εἰς Τιβέριον Καίσαρα δίκην σχὼν καὶ ἐπὶ διετίαν τριβομένου τοῦ πράγματος ἀπειρηκώς. ὑπερθέσεις γὰρ καὶ ἀναβολὰς ὁ δικαστῆς 129
 ἐθελοκακῶν ἐσκήπτετο βουλόμενος, καὶ ἀποφύγη τὸ ἐγκλημα, τὸν γοῦν περὶ μέλλοντος ἀδῆλου φόβον πρὸς μήκιστον χρόνον ἐπιχερέμασας αὐτῷ ζῶν ὁδυνηροτέραν θανάτου παρασχεῖν. εἰθ' ὕστερον καὶ ὅτε νικᾷν 130
 30 ἔδοξεν, εἰς τὴν οὐσίαν ἐπηρεασθῆναι ἔφασκεν — ἡναγκάσθη γὰρ γυμνα-

1 ἀμβλυτέρως A	2 τρανωτέραν GL (v), ἀνωτέραν A	4 δ' om. G	ἔτι
MGA: ἐστὶ H (v), ἐστὶ (τι) conl. Mang.	5 ἐπειδὴ MGA (mavult Mang.): ἐπεὶ H (v)		
ἀναχθεὶς] ἀναδειχθεὶς G	ἀρχομένου (ar ex er corr. vid.) M	8 αὐτῷ (ω corr. ex o) M	
9 ἡσίδωρος H	ὑπηκόων εἶχον transp. G	10 τοιαῦτ' A	ἀνακαλοῦντες MGA:
καλοῦντες H (v)	13 ἀνθρωπείων G	14 ὑπενδύεσθαι A	ὑποδύεσθαι δικαστοῦ
G: δικαστοῦ ὑπο(εν)δύεσθαι ceteri (v)	προνοία om. A	15 ἀκρίτως A	
δὲ ML (v)	18 γενομένων ποτὲ transp. M	γενωμένων L; γεννωμένων Turn.	
19 δεσπότης A	20 ἔοικεν L (v)	21 αἰφνιδίων M	22 σωφρονήσαντες A
23 ἐπετρόπευε A	ἐκ om. A	24 μάλιστα L (v)	ἐγένοντο L (Turn.)
27 ἐσκέπτετο A	28 ἀδῆλου Mang. (Dahl): ἀδῆλον GH (v), ἄδολον M, ἄδικον A		
30 ἐπηρεάσθη A (sic scribendum censet Mang. omisso φάσκων)	ἔφασκεν Cohn:		
- φάσκων codd. (v)

- σιαρχεῖν —, ἤτοι τῷ γλίσχρος καὶ ἀνελεύθερος εἶναι περὶ τὰς δαπάνας,
 προφασιζόμενος τὸ μὴ κεκτῆσθαι πρὸς τοσαύτην ἀφθονίαν ἀναλωμάτων
 ἱκανὴν οὐσίαν, ἣ τῷ ὄντι μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ πρὶν μὲν εἰς ἀπόπειραν
 ἐλθεῖν ἐπιφάσκων τὸν πᾶντο πλούσιον, ἐν δὲ τῇ δοκιμασίᾳ μὴ φανείς
 ἄγαν πολυχρήματος ἄνθρωπος, ὅσα ἐκτῆσατο σχεδὸν ἅπαντα ἐξ ἀδικη- 5
 131 μάτων περιποιησάμενος· προσεστὼς γὰρ τοῖς ἡγεμόσιν, ὅποτε δικάζοιεν,
 ὑπερνηματίζετο τὰς δίκας εἰσάγων ὡς ἔχων τάξιν, εἶτα τὰ μὲν ἀπῆλειφεν
 ἢ παρήγει ἐκὼν, τὰ δ' οὐ λεχθέντα προσενέταττεν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὑψηλ-
 λάττετο μεταποιῶν καὶ μετατιθεῖς καὶ στρέφων ἄνω κάτω τὰ γράμματα,
 κατὰ συλλαβὴν, μᾶλλον δὲ καὶ κεραίαν ἐκάστην ἀργυρολογῶν ὁ γραμμα- 10
 132 τοκύφων· ὃν πολλάκις ὁ δῆμος ἅπας ὁμοθυμαδὸν εὐθυβόλως καὶ
 εὐσκόπως καλαμοσφάκτην ἐξεκῆρυξεν, οἷς ἔγραφε μυρίους [καὶ] ἀνελόντα
 καὶ ζῶντας ἀθλιωτέρους τῶν ἀποθανόντων ἀπεργασάμενον, οἱ δυνάμενοι
 νικᾶν καὶ περιουσιάζειν ἤτταν καὶ πενίαν ἀδικιωτάτην ὑπέμειναν, ὠνησα-
 μένων ἀμφοτέρω τῶν ἐχθρῶν παρὰ τοῦ τὰς ἀλλοτριᾶς οὐσίας ἐπευνώνι- 15
 133 ζοντος καὶ πιπράσκοντος. ἀμήχανον μὲν γὰρ ἦν τοὺς ἡγεμόνας τοσαύτης
 χώρας ἐπιτροπεύοντας, αἰεὶ καινοτέρων ἐπεισερόντων ἰδιωτικῶν τε καὶ
 δημοσίων πραγμάτων, ἀπάντων μεμνησθαι, καὶ ταῦτα οὐ δικάζοντας μόνον,
 ἀλλὰ καὶ λογισμοὺς τῶν προσόδων καὶ δασμῶν λαμβάνοντας, ὧν ἡ ἐξέ-
 134 τασις τὸν πλείονα τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνον ἀνῆλπισκεν. ὁ δὲ φυλάττειν 20
 ἐπιτραπείς τὴν ἀναγκαιοτάτην παρακαταθήκην, τὰ δίκαια καὶ τὰς ἐπ'
 αὐτοῖς ὀσιωτάτας γνώμας, ἐνεπορεύετο τὴν λήθην τῶν δικαστῶν, τοὺς
 μὲν νικᾶν ὀφείλοντας γράφων ἐν ἡττημένοις, τοὺς δ' ἡττᾶσθαι μετὰ τὸν
 ἐπάρατον μισθὸν ἢ κυριώτερον εἰπεῖν τὸ μίσθωμα ἐν νενικηκόσιν.

Ω			
1 τὸ M	γλίσχρος G	εἶναι ante γλίσχρος transp. M	4 ἐπιφάσκων conl.
Mang., ἐπιφάνων Matthaei	τὸ πᾶντο πλούσιον vel τὸ π. πλουτεῖν conl. Matthaei		
πλούσιον MAH ¹ (Mang.): πλοῦτον GH ² L (Turn.)	6 παρεστὼς A (mavult Mang.)		
δικάζοιεν Cohn (cf. lin. 18): δικάζοντο codd. (v)	7 ἔχοιεν conl. Mang. (Dahl)		
τοιάνδε post τάξιν add. A	ἀπῆλειφεν M, η corr. ex ei H: ἀπεληφεν GAD	8 καὶ	
ante λεχθέντα add. A	alt. δ'] δὲ D	καὶ ὅτε transp. D	9 στρέφω M
γράμματα D: πράγματα codd. (v)	10 συλλαβὴν AH: συλλήβδην MG	12 ἐκῆρυξεν	
H (Turn.) καὶ om. D	13 τῶν codd. D: καὶ v; κᾶν conl. Mang.	14 καὶ	
πενίαν om. D	ὑπέμενον A	15 παρὰ τοῦ D: παρ' αὐτοῦ codd. (v)	16 το-
σαύτας (alt. α corr. vid.) M	17 αἰεὶ καινοτέρων Dahl: διὰ καινοτέρων codd. (v);		
διὸ (sic) καὶ καινοτέρων vel πυκνοτέρων conl. Matthaei	17—19 αἰεὶ — λαμβάνοντας]		
μηδὲν λαθεῖν A	19 ἣ] ἦν A	20 ὅτι ante τὸν add. A	ἀνῆλπισκεν]
ἀνῆλπισκον εἰς δημοσίας χρεῖας A	ὁ φυλάττειν δ' transp. A	21 ἀναγκαῖαν A; ἀγιο-	
τάτην conl. Mang.	22 γενομένης ante ὀσιωτάτας add. A (Mang.), om. ceteri (Turn.)		
23 ἡττωμένοις GA	24 ἐν corr. ex εὐ H	ἐν νενικηκόσιν]	ἐκ νενικηκόσιν M

6—16 DK fol. 239r Φίλωνος ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον: προεστὼς ὁ Λάμπων τοῖς ἡγεμόσιν —
 ἐπευνώνιζοντος· ἐμπορία γὰρ αὐτῷ πλήθη (sic) τῶν δικαστῶν ὑπῆρχεν (cf. lin. 22).
 10. 11 γραμματοκύφων, cf. adnot. ad p. 124, 5.

7 M. (17.) | Ὁ μὲν δὴ Λάμπων τοιοῦτος ὢν ἐφειστήκει κατήγορος, 135
 ὁ δ' Ἰσίδωρος οὐκ ἀποδῶν τὴν μοχθηρίαν, ἄνθρωπος ὀχλικός, δημο-
 κόπος, ταράττειν καὶ συγχέειν πράγματα μεμελετηκώς, ἐχθρὸς εἰρήνῃ
 καὶ εὐσταθείᾳ, στάσεις καὶ θυρόβους κατασκευάσαι μὲν οὐκ ὄντας, γενο-
 5 μένους δὲ συγκροτῆσαι καὶ συναυξῆσαι δεινός, ὄχλον ἀσύντακτον καὶ
 πεφορημένον ἐκ μιγᾶδων καὶ συγκλύδων ἡρμωμένον περὶ αὐτὸν ἔχειν
 ἐσπουδακώς, ὃς εἰς μοίρας καθάπερ τινὰς συμμορίας διανενέμηται.
 θίασοι κατὰ τὴν πόλιν εἰσὶ πολυάνθρωποι, ὢν κατάρχει τῆς κοινωνίας 136
 οὐδὲν ὑγιές, ἀλλ' ἄκρατος καὶ μέθη καὶ παροινία καὶ ἡ τούτων ἔχγονος
 10 ὕβρις· σύνοδοι καὶ κλῖναι προσονημάζονται ὑπὸ τῶν ἐγχαυρίων. ἐν ἅπασιν 137
 τοῖς θιάσοις ἢ τοῖς πλείστοις ὁ Ἰσίδωρος τὰ πρωτεῖα φέρεται καὶ λέγεται
 ὁ συμποσίαρχος, ὁ κλινάρχης, ὁ ταραξίπολις. εἴτα ὅταν τι βουλευθῇ δια-
 πράξασθαι τῶν ἀλυσιτελῶν, ἅψ' ἑνὸς συνθήματος ἀθρόως συνέρχονται καὶ
 τὸ κελευσθὲν λέγουσι καὶ ὀρῶσι. καὶ ποτε τῷ Φλάκκῳ δυσχεράνας, ὅτι 138
 15 δόξας παρ' αὐτῷ τις εἶναι κατ' ἀρχὰς οὐκ ἐθ' ὁμοίως αὐτὸς ἐσπουδάζετο,
 μισθοδοτήσας τοὺς ἀλειφοβίους καὶ φωνασκεῖν εἰωθότας, οἱ τὰς καταβολή-
 σεις ὥσπερ ἐπ' ἀγορὰς πιπράσκουσι τοῖς ἔχουσιν ὠνητικῶς, παρακελεύει
 συνελθεῖν εἰς τὸ γυμνάσιον. οἱ δὲ πληρώσαντες αὐτὸ τοῦ Φλάκκου ἀπ' 139
 οὐδεμιᾶς προφάσεως κατηγόρουν, ἀγέννητα πλάττοντες ἐγκλήματα καὶ
 20 ψευδεῖς ῥήσεις δι' ἀναπαίστων καὶ μακρὰς συνείροντες, ὥς καταπεπλήχθαι
 μὴ μόνον Φλάκκον ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τῷ παραλόγῳ καί, ὅπερ
 ἦν, συμβαλεῖν, ὅτι πάντως ἐστὶ τις ᾧ χαρίζονται, μήτ' αὐτοῖς τι πεπονθότες
 ἀνήκεστον μῆτε τὴν ἄλλην πόλιν εὖ εἰδότες πλημμεληθεῖσαν. ἔπειτα 140

1 δὴ] οὖν A	ὢν om. A	κατήγορος] κτήσεως N	2 ἰσίδωρος H
ὀχληρός D	3 συγχέειν] κυκλῶν GD	εἰρήνης N	4 εὐσταθείας N
καὶ θυρόβους] κοθυρόβους M	5 συναυξῆσαι καὶ συγκροτῆσαι transp. A	6 πεφορη- μένων M, πεφορημένον D; πεφορημένον conl. Matthaei	σὺν κλύδωνι ἡθροισμένον D
ἡρμωμένον G	αὐτὸν A: αὐτὸν MHD, ἐαυτὸν GN	7 διανενέμητο A	
9 ἀλλὰ G	μέθη G	παροινία N	ἐχγονος] ἐχμονος (sic) N
10 καὶ ante ἐν add. N	11 ἰσίδωρος H	φέρεται καὶ λέγεται MGHN (Turn.):	
λέγεται φέρεσθαι A; φέρεσθαι λέγεται Mang.	12 συμποσίαρχος Turn. (v): ποσίαρχος codd.		
κλινάρχος A	13 ἀθρόον A, ἀθρόοι N	συνέρχονται (ον corr. ex ε) H	
14 λέγουσιν L	ὅτι Turn. (v): ἔτι codd.	16 γὰρ ante τοὺς add. A	ἀλειφο- βίους

βίους HN, ἀλειφοβία M: ἀλειφοβίους G, ἀλειφομένους A; ἀλητηβίους vel ἀλητοβίους conl. Matthaei
 φωνασκεῖν A (Mang.): φωνομαζεῖν MH (Turn.), φονομαζεῖν N, φωνομαζῶν G
 17 πιπράσκουσιν M 18 συνελθεῖν] ἐλθεῖν N γυμνάσιον (sic) M αὐτὸ
 AL: αὐτὸν MGN, ὃν corr. in ὁ H τοῦ φλάκκου N (v): τὸν φλάκκον ceteri ἐπ' N
 19 ἀγέννητα GA: ἀγέννητα MH (v) 20 μακρὰς GAL (Mang.): μακρὰ MHN (Turn.)
 22 μῆτε (corr. ex μῆ δ') H: μῆ δ' MGN, μῆ δὲ A πεπονθότες A

1—23 N fol. 152^r περὶ τοῦ Φλάκκου: ὁ μὲν δὴ Λάμπων — πλημμεληθεῖσαν. 2—7 DK
 fol. 259^v Φίλωνος ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον: ἄνθρωπος — ἐσπουδακώς. 9. 10 ἡ — ὕβρις:
 cf. adn. ad p. 136, 23. 16 ἀλειφοβίους: cf. Hesych. Phot. lex. Bekker 382, 17.
 Philonis opera vol. VI. 10

βουλευομένοις ἔδοξε συλλαβεῖν τινας καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀκρίτου καὶ αἰφνι-
 δίου μανίας καὶ λύτης πυνθάνεσθαι. οἱ δὲ συλληφθέντες ἄνευ βασάνων
 ὁμολογοῦσι τάληθές, ἀμα καὶ τὰς διὰ τῶν ἔργων πίστει ἐφαρμόζοντες,
 τὸν ὁμολογηθέντα μισθόν, τὸν ἤδη δεδωμένον, τὸν καθ' ὑποσχέσεις
 ὕστερον δοθησόμενον, τοὺς ἐπὶ τὴν διανομὴν αἰρεθέντας ὡς ἂν ἡγεμόνας 5
 141 τῆς στάσεως, τὸν τόπον, τὸν καιρόν, ἐν ᾧ γέγονεν ἡ δωροδοκία. πάντων
 δ', ὡς εἰκός, ἀγανακτούντων καὶ τῆς πόλεως χαλεπῶς φερούσης ἐπὶ τῷ
 τὴν ἐνίων ἀγνωμοσύνην προσαναμύττεσθαι τοῦνομ' αὐτῆς, ἔδοξε τὸ κα-
 θαρώτατον τοῦ δήμου μεταπεμφαμένῳ τῇ ὕστεραᾷ παραγαγεῖν τοὺς τὸν
 μισθὸν ἐπινείμαντας, ἵνα καὶ τὸν Ἰσίδωρον ἀπελέγξῃ καὶ ἀπολογήσῃται 10
 περὶ τῆς αὐτοῦ πολιτείας ὡς ἀδίκως διαβληθείς. αἰσθόμενοι δὲ τῆς
 παραγγελίας | οὐχ οἱ ἐν τέλει μόνον ἔχον, ἀλλὰ καὶ ἡ σύμπασα πόλις, p. 53
 142 ἔξω τοῦ μέλλοντος ἀπελέγχεσθαι μέρους ἐπὶ τῷ μεμισθοδοτῆσθαι. καὶ
 οἱ μὲν ὑπηρετήσαντες τὴν καλὴν ταύτην ὑπηρεσίαν ἀναβιβασθέντες, ἵνα
 μετέωροι καὶ ἐμφανεῖς εἶεν καὶ γνωρίζοντο πρὸς ἀπάντων, ἤλεγχον τὸν 15
 Ἰσίδωρον ὡς αἵτιον τῶν θορόβων καὶ τῶν βλασφημιῶν τῶν εἰς Φλάκκον
 γενημένων, οὐκ ὀλίγῳ πληθεὶ παρασχόντα καὶ ἀργύριον καὶ οἶνον δι' αὐ-
 143 τόν. „ἐπεὶ πόθεν“ ἔφασκον „ἡμῖν ἀφθονία τοσαύτη; πένητές ἐσμεν καὶ
 μόλις τοῦφήμερον εἰς αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα πορίζειν δυνάμεθα. τί δὲ καὶ
 δεινὸν ἐπιπόνθιμεν ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς βιασθῆναι μνησικακεῖν; ἀλλ' 20
 ὁ πάντων αἵτις καὶ δημιουργὸς ἐκείνος, αἰεὶ τοῖς εὖ πράττουσι βασκαίνων
 144 καὶ εὐνόμῳ καταστάσει πολέμους.“ ἂ γνωρίζοντες οἱ παρατυγχάνοντες
 — τύποι γὰρ τινες ἦσαν ἀρίθλοι καὶ χαρακτῆρες τὰ λεγόμενα τῆς τοῦ
 κατηγορουμένου προαιρέσεως — ἀνεβρών, οἱ μὲν ἀτιμοῦν, οἱ δὲ φυγα-
 δεύειν, οἱ δ' αἵρειν· πλείους δ' ἦσαν οὗτοι· πρὸς οὓς καὶ οἱ ἄλλοι 25
 μετεβάλλοντο, ὡς ἅπαντας ὁμοθυμαδὸν μιᾷ φωνῇ κεκραγῆναι, κτείνειν
 τὸν κοινὸν λυμεῶνα, τὸν ἀφ' οὗ παρῆλθε καὶ διέκυψεν ἐπὶ τὰ κοινά,

1 βουλομένοις M	3 τὸ ἀληθές M	5 ὡς ἂν om. A	6 τοῦ τόπου L (Turn.)
7 φερούσης] ἐχούσης M	7. 8 ἐπὶ τῷ τὴν MA: ἐπὶ τῶν τὴν G, ἐπὶ τὴν τῶν H, ἔτι τὴν τῶν Vat. 382 (v); ἔτι τῆς τῶν conl. Mang.	8 ἀγνωμοσύνην (sic) M; ἀγνω-	
μοσύνης conl. Mang.	τοῦνομα L (v)	αὐτῇ conl. Mang.	8. 9 κατα-
ραρώτατον (sic) M, καθαρὸν A		9 μεταπεμφαμένῳ Matthaei: μεταπεμφόμενον	
codd. (v)	10 Ἰσίδωρον H	ἀπελέγξῃ] ἀπαλλάξῃ A	11 αὐτοῦ H ² L:
αὐτοῦ MGH ¹ , αὐτοῦ A	12 οἱ A	ἐν τέλει om. A, ss. H	ἡ σύμ-
			πασα G: ἡ σύμπασα ἡ (sic) M, σύμπασα ἡ AH (v)
μισθοδοτῆσθαι M, μεμισθοδοτεῖσθαι G	15 καὶ ἐμφανεῖς A (Mang.): καὶ ἀφανεῖς		με-
ceteri (Turn.)	ἀπάντων corr. ex ἀπαντάντων H ²	17 γενομένων G:	
γενόμενον MH (Turn.), γεγεννημένων A (Dahl); γεγεννημένον Mang.		οἶνον καὶ ἀργύ-	
ριον transp. M	17. 18 δι' αὐτὸν redundare putat Dahl	αὐτὸν MAH (v): αὐτῶν	
G (conl. Mang.)	19 τοῦ φήμερον M, τὸ ὑφήμερον G	τάναγκαῖα H (v)	
20 μνησικακεῖν βιασθῆναι transp. M	μνησίκακον Turn.	21 πράττουσιν L	
23 τοῦ om. M	24 κατηγορουμένου MG: κατηγορημένου AH (v)	25 δὲ — δὲ L	
καὶ om. L (Turn.)			

μηδὲν μέρος τῆς πόλεως ἄνοσον ἔασαντα. καὶ ὁ μὲν ἔνεκα τοῦ συνειδότος 145
ἀπεδίδρασκε σύλληψιν εὐλαβηθεῖς· ὁ δὲ Φλάκκος οὐδὲν ἐπ' αὐτῷ περιειρ-
γάζετο, νομίσας ἐκποδὼν ἐκουσίῳ γνώμῃ γεγονότος ἀστασίαστα καὶ
ἀνερπίθευτα τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἔσεσθαι.

5 (18.) Ταῦτ' ἐμήκυνα, οὐχ ὑπὲρ τοῦ παλαιῶν ἀπομνημονεύειν 146
ἀδικημάτων, ἀλλὰ τεθουμακῶς τὴν ἔφορον τῶν ἀνθρωπειῶν δίκην, ὅτι
οἱ ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι δυσμενεῖς αὐτῷ καὶ οἷς ἐκ πάντων ἀπηχθάνετο
καὶ ἐκληρώσαντο τὴν ἐπ' αὐτῷ κατηγορίαν εἰς ἀνίας υπερβολήν· οὐ
γὰρ οὕτως ἐστὶ δεινὸν τὸ ἐγκαλεῖσθαι ὥς τὸ πρὸς ὁμολογουμένων ἐχθρῶν.
10 ὁ δ' οὐ κατηγορήθη μόνον, ἄρχων πρὸς ὑπηκόων καὶ ὑπὸ δυσμενῶν αἰεὶ 147
γενομένων ὁ πρὸ μικροῦ κύριος ὢν τῆς ἐκατέρου ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ
κράτος ἡλίσκετο, διπλοῦν ἐκδεχόμενος κακόν, τὸ μεθ' ἡττης γελᾶσθαι
πρὸς ἐχθρῶν ἐφθρομένων, ὃ καὶ θανάτου χεῖρόν ἐστι τοῖς εὖ φρονούσιν.
εἰτά τις εὐφορία γίνεται κακοπραγίων αὐτῷ· τῆς τε γὰρ οὐσίας ἀπάσης 148
15 εὐθὺς ἐξίσταται, ἣν τε παρὰ γονέων ἐκληρονόμησε καὶ ἣν αὐτὸς ἐκτήσατο,
M. φιλόκοσμος ἐν τοῖς μάλιστα γεγονώς. οὐ γὰρ ὡς ἐνίων πολυχρημάτων
ὁ πλοῦτος ἀργὸς ἦν ὕλη, πάντα δ' ἐξήτασμένα πρὸς τὸ περιεργον, ἐκπώ-
ματα, ἐσθῆτες, στρωμαί, ἔπιπλα, τᾶλλα ὅσα οἰκίας κόσμος, ἔκλογα πάντα·
καὶ πρὸς τούτοις ἡ οἰκετικὴ θεραπεία, ἀριστίνδην ἐπικριθεῖσα κατὰ τε 149
20 τὰς τῶν σωμάτων εὐμορφίας ὁμοῦ καὶ εὐεξίας καὶ κατὰ τὸ ἄπταιστον
ἐν τῷ χρειῶδει τῶν ὑπηρεσιῶν· ἐφ' ὧν γὰρ ἦσαν ἕκαστοι τεταγμένοι,
διέφερον, ὡς ἡ πρῶτοι νομίζεσθαι τῶν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεούντων ἢ μηδενὸς
δεύτεροι τὸ παράπαν. ἐναργῆς δὲ πίστις τὸ μυρίων δημοπρατῶν γενο- 150
μένων οὐσιῶν, αἱ τῶν κατακρίτων ἦσαν, μόνην τὴν τοῦ Φλάκκου ταμει-
25 θῆναι τῷ αὐτοκράτῳ, δίχα τινῶν ὀλίγων, ὑπὲρ τοῦ μὴ παραβιασθῆναι
τὸν ἐπὶ τοῖς οὕτως ἑαλωκόσι τεθέντα νόμον. μετὰ δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς 151
οὐσίας κατέγνωστο αὐτοῦ φυγῇ, καὶ ἐξ ἀπάσης μὲν ἡλαυνετο τῆς ἡπείρου

1. 2 ἔνεκα τοῦ συνειδότος ἀπεδίδρασκε MGH (ἀπεδίδρασκεν Turn.): ἀπεδίδρασκεν ἔξω τοῦ
συνειδότος τὴν A; ἔνεκα τοῦ σ. ἀπεδίδρασκεν ἔξω τὴν Mang. 3 ἐκποδῶν corr. ex
ἐκποτῶν H² γεγονότα A 4 ἀνερπίθευτα codd. (prob. Mang.): ἀνέριστα v
5 ταῦτα L (v) 6 ἀνέξων M 7 μάλιστα post ἀπηχθάνετο add. Mang.
8 οὕτοι ante καὶ add. A (Mang.) 9 ἐστὶ δεινὸν τὸ ἐγκαλεῖσθαι M: ἐστὶ τὸ ἐγκα-
λεῖσθαι γαλεπόν GA, τὸ ἐ. ἐστὶ γαλεπόν H (v) 10 ὑπὸ om. A αἰεὶ G
11 γενομένων A ἐκατέρου MG: ἐκάστου AH (v) 13 φρονούσι M
15 ἐξίσταται GH: ἐξίστατο MA verba ἣν τε παρὰ γονέων. usque ad οὐχ ὥσ(περ)
152, 18) desunt in G ἐκληρονόμησεν H 17 ὕλη om. A ἐξη-
τασμένα] ἡσχημένα vel ἐξησχημένα conl. Mang. 17. 18 ἐκπώματα (τ eras.) H
18 τᾶλλ' A κόσμου L (Turn.) 19 ἡ om. A οἰκετικὴ A
ἀριστίνδην L ἐπικριθεῖσα corr. ex ἐπικριθέντων H² τε] δὲ L
23. 24 οὐσιῶν γενομένων transp. A 24 τὴν τοῦ scripsi: τὴν AH (v), τοῦ M
25 τῷ αὐτοκράτῳ — παραβιασθῆναι]. κατὰ A παραβιασθῆναι M (παραβιασθῆναι
Mang.): παραβιασθῆναι H (Turn.) 26 οὕτως om. A

- τὸ δ' ἐστὶ μεῖζον καὶ ἄμεινον τμήμα τῆς οἰκουμένης —, ἐξ ἀπάσης
δὲ νήσου τῶν εὐδαιμόνων. ἐμέλλησε γὰρ εἰς τὴν λυπρῶτάτην τῶν ἐν
Αἰγαίῳ — Γύαρα καλεῖται — διώκεσθαι, μὴ παρακλήτῳ χρησάμενος
Λεπίδῳ, δι' ὃν ἀνθυπηλλάξατο Γυάρων Ἄνδρον ἐγγυτάτῳ κειμένῳ.
152 εἴτ' ἐστελλετο τὴν ἀπὸ Ῥώμης ἄχρι Βρεντεσίου πάλιν ὁδόν, ἣν καὶ πρὸ 5
ὀλίγων ἐτῶν ἐστείλατο, καθ' ὃν καιρὸν κεχειροτόνητο τῆς Αἰγύπτου καὶ
τῆς ὁμόρου Λιβύης ἐπίτροπος, ἵν' αἱ τότε θεασάμεναι πόλεις αὐτὸν μέγα
πνέοντα καὶ τὸν ὄγκον τῆς εὐτυχίας ἐπιδεικνύμενον πάλιν θεάσωνται
153 μεστὸν ἀτιμίας. ὁ δὲ δακτυλοδεικτούμενος καὶ ὀνειδιζόμενος τῆς ἀθροῦς
μεταβολῆς πιέζεται βαρυτέrais ἀνίαις, αἰεὶ καινουμένης καὶ ζωπουρουμένης 10
αὐτῷ τῆς συμφορᾶς νεωτέρων (κακῶν) προσθήκαις, ἃ καθάπερ ἐν ταῖς νόσοις
ὕποτροπιάζειν ἀναγκάζει καὶ τὰς τῶν ἀρχαίων κακοπραγιῶν ὑπομνήσεις,
αἱ τέως ἔδοξαν ἡμαυρωῖσθαι.
- 154 (19.) Περαιωσάμενος δὲ τὸν Ἰόνιον κόλπον ἔπλει τὴν ἄχρι Κορίν-
θου θάλατταν, ταῖς παράλοις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων θεὰ γινόμενος 15
κατὰ πύστιν τῆς αἰφνιδίου μεταβολῆς· ὅποτε γὰρ ἀποβαίῃ τῆς νεώς,
συνέθεν οἱ μὲν μοχθηροὶ τὰς φύσεις ἐθελοκακοῦντες, οἱ δ' ἄλλοι συναλ-
155 γήσοντες, οἷς ἔθος ταῖς ἐτέρων τύχαις σωφρονίζεσθαι. διελθὼν δ' ἀπὸ
Λεχαιῶν τὸν Ἰσθμὸν εἰς τὴν ἀντιπέραν θάλατταν καὶ καταβάς εἰς
Κεγχρεάς, τὸ Κορίνθιον ἐπίνειον, ἀναγκάζεται πρὸς τῶν φυλάκων 20
ἀναχώρησιν οὐδ' ἡντιναοῦν ἐνδιδόντων εὐθὺς ἐπιβάς βραχεῖας ὀλκάδας
| ἀνάγεσθαι καὶ πνεύματος ἐναντίου καταρραγέντος μυρία ταιλαιπωρηθεῖς p. 546
- 156 μόλις ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κατασύρεται. λήξαντος δὲ τοῦ χειμῶνος, παρα-
μιψάμενος τὴν Ἀττικὴν ἄχρι τῆς Σουινιάδος ἄκρας τὰς ἐξῆς λοιπὸν
ἐπεραιοῦτο νήσους, τὴν Ἑλένην, τὴν Κίαν, τὴν Κύθον, τὰς ἄλλας ὅσαι 25

1 τὸ δ' ἐστὶ M: τὸδ' ἐστὶ H, τὸ δέ τι A

2 ἐμέλλησε H: ἐμέλλησε MA

3 αἰγαίω

M: αἰγίω A, αἰγύπτω (γυπτ in. ras.) H

γάρως A

διώκεσθαι | διωθεῖσθαι conl.

Mang. χρησάμενος A

4 ἀνθυπαλλάξατο L

γυάρων MH: τῷ γυάρῳ A

ἐγγυτάτῳ MA: ἐγγύτατα H (v)

5 βρεντεσίου MH¹: βρεντεσίου A, βρεντησίου H² L (v)

6 ἐστείλατο (α corr. ex ε) H²

κεχειροτόνητο MA: ἐχειροτόνητο H: ἐκεχειροτόνητο v

7 τόται (sic) M

8 θεάσονται M

9 καὶ ὀνειδιζόμενος om. L (Turn.)

10 πιέζεται A

καινουμένης Mang.: κινουμένης codd. (v)

11 νεωτέρων (κακῶν)

Mang.: νεωτέρων codd. (v)

12 ὑποτροπιάζειν ἀναγκάζει | ὑποτροπιάζουσαι ἀνάγει conl.

Mang. 13 αἱ corr. ex α M

ἔδοξαν (α corr. ex ε) M

14 ἰόνιον codd.: Ἰόνιον

v 14. 15 κορύνθου M

15 πελοποννήσω L: πελοποννήσω MAH γενόμενος A

16 πίστιν corr. ex πύστιν H, πίστιν L (Turn.)

18 δὲ M

19 λεχαιῶν H: λεχίου MA

20 τὸ codd.: τῶν v

κορίνθιον H¹: κορίνθειον MA, κορινθίων H² L (v)

21 ἡντιναοῦν MA: ἡντινοῦν H (v)

ἐνδιδόντες M

23 πειραιῶς codd. (Turn.):

Πειραιῶς Mang.

24 σωινιάδος A

25 περαιοῦται A

κίαν MH (cf.

Ptol. Geogr. III 15, 27): κίαν A; Κέων conl. Mang., Κίανον v

Κύθον Turn. (v):

κύνθον M, κύθον A, κύνθον H

18 DK fol. 253r ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον: χρήσιμον ἐν ταῖς ἀλλοτρίαις συμφοραῖς σωφρονίζεσθαι.

κεῖνται στοιχηδὸν ἐξῆς μέχρι τῆς ἐφ' ἣν τελευταίαν ἐλθεῖν ἔδει, τὴν
 Ἀνδρίων. ἣν πόρρωθεν ἰδὼν ὁ κακοδαίμων δακρύων τινὰ φορὰν ὥσπερ
 ἀπὸ πηγῆς ἐξέχει κατὰ τῶν παρειῶν καὶ τὰ στέρνα πλήξας, πικρότατα
 ἀνοιμώξας, „ἄνδρες“ εἶπεν, „οἱ φύλακές μου καὶ προπομποί, καλὴν γε
 5 χώραν Ἀνδρον, οὐκ εὐτυχῇ νῆσον, τῆς εὐδαίμονος Ἰταλίας ἀνθυπαλλάτ-
 τομαι, Φλάκκος, ὁ γεννηθεὶς μὲν καὶ τραφεὶς καὶ παιδευθεὶς ἐν τῇ
 ἡγεμονίδι Ρώμῃ, συμφοιτητὴς δὲ καὶ συμβιωτὴς γενόμενος τῶν θυγα-
 τριδῶν τοῦ Σεβαστοῦ, κριθεὶς δὲ τῶν πρώτων φίλων παρὰ Τιβερίῳ Καί-
 10 σари καὶ τὸ μέγιστον αὐτοῦ τῶν κτημάτων, Αἴγυπτον, ἐπὶ ἐξαστίαν
 ἐπιτραπεῖς. τίς ἡ τοσαύτη μεταβολή; νῦν ἐν ἡμέρᾳ, καθάπερ ἐκλείψεως
 γενομένης, τὸν ἐμὸν ἐπέσχευε βίον. τὴν νησίδα ταύτην τί φῶ; πότερον
 φυγαδευτήριον ἐμὸν ἢ πατρίδα καινὴν, ὑπόδρομον καὶ καταφυγὴν ἀτυχῇ;
 τάφος ἂν εἴῃ τὸ κυριώτατον αὐτῆς ὄνομα. στέλλομαι γὰρ ὁ κακοδαίμων
 ἐγὼ τρόπον τινὰ νεκροφορῶν ἐμαυτὸν ὥσπερ εἰς ἥριον· ἡ γὰρ ταῖς ἀνίαις
 15 τὴν ἀθλίαν ζωὴν ἀπορρήξω ἢ, κἂν ἐπιβιῶναι δυνηθῶ, τὸν μακρὸν καὶ
 σὺν αἰσθήσει θάνατον ἐκδέξομαι.“ καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα ἀπωδύρετο. τῆς
 δὲ νεῶς τῷ λιμένι προσσχούσης, ἀπέβαινε πᾶς εἰς τοῦδαφος νεύων, ὥσπερ
 οἱ θλιβόμενοι πρὸς ἄχθους βαρυτάτου, τὸν αὐχένα ταῖς συμφοραῖς
 πιεζόμενος, οὐδ' ὅσον ἀνακύψαι σθένων ἢ μὴ τολμῶν διὰ τοὺς συναντῶντας
 20 καὶ τοὺς ἐπὶ θεῶν ἤκοντας, οἱ παρ' ἑκάτερα τῆς ὁδοῦ προεისტήκεσαν.
 οἱ δὲ παραπέμψαντες αὐτὸν ἐπὶ τὸν δῆμον ἀγαγόντες τῶν Ἀνδρίων
 ἐπεδείξαντο πᾶσι, μάρτυρας ποιούμενοι τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως τοῦ
 φυγάδος. καὶ οἱ μὲν τὴν διακονίαν ἐκπλήσαντες ἀπήεσαν· τῷ δὲ
 161 Φλάκκῳ μηδεμίαν ὄψιν οἰκείαν ἔτι θεωμένῳ τὸ πάθος ἐκαινοῦτο τρανότερον
 25 φαντασίαις ἐναργεστέραις· καὶ τὴν ἐν κύκλῳ κατανοοῦντι πολλὴν ἐρη-
 μίαν, ἥς μέσος ἀπείληπτο, κουφότερον ἐδόκει κακὸν ἢ ἐν τῇ πατρίδι
 βίαιος ἀναιρέσις, μᾶλλον δὲ συγκρίσει τῶν παρόντων ἀσπαστὸν ἀγαθόν.
 M. | οὕτως ἐσφάδαζεν, ὥς μηδὲν τῶν μεμνηνῶν διαφέρειν· ἐπὶ δὲ πολλάκις
 ἄνω κάτω διαθέων, τὰς χεῖρας συνεκρότει, τοὺς μηροὺς ἔπαιε, κατέβαλεν
 30 εἰς τοῦδαφος ἑαυτόν, ἐξεφώνει πολλάκις· „ἐγὼ Φλάκκος εἰμὶ, ὁ πρὸ μικροῦ 163

1 στοιχηδὸν con. Mang. στοιχηδὸν ἐξῆς seclisut Jessen ἐλθεῖν om. A
 τῇ] τῆς con. Mang. (Dahl) 3 πικρότατ' A 4 γε] τε M 5 ἀτυχῇ
 A (con. Mang.) 12 καινὴν Turn. (v): κενὴν codd. 13 αὐτῆς om. H (Turn.)
 14 εἰς ss. H 15 τὴν ἀθλίαν ζωὴν MA: τὴν ζωὴν τὴν ἀθλίαν H (v)
 16 ἐκδέχομαι A μὲν τοιαῦτ' A; μέντοι ταῦτα Turn. ἐπωδύρετο A
 17 προσσχούσης Dahl: προσχούσης codd. (v) 18 πρὸ L (Turn.), corr. ex πρὸς
 H τῆς συμφορᾶς A 19 οὐδ' ὅσον L, in ras. H² (v): οὐκ ἔχων MA
 σθένων MH: στένων A ἢ μὴ A (Mang.): ἢ MH (Turn.) 20 προεისტή-
 κεισαν codd. (v); παρειστήκεσαν con. Wendl. 21 τῶν ἀνδρίων ἀγαγόντες
 transp. A 22 πᾶσιν L ποιούμενος M 24 οἰκείαν ὄψιν transp. M
 τρανότερον MA: τρανούμενον H²L (v); ζωपुरούμενον con. Mang. 28 μηδὲ H
 (Turn.) 30 τὸ ἔδαφος H (v) αὐτόν H (v) πρὸς A

- τῆς μεγαλοπόλεως ἢ πολυπόλεως Ἀλεξανδρείας ἡγεμῶν, ὁ τῆς εὐδαι-
μονεστάτης χώρας ἐπίτροπος Αἰγύπτου, εἰς ὃν ἐπέστρεφον αἱ τοσαῦται
μουριάδες τῶν οἰκητόρων, ὁ δυνάμεις πολλὰς πεζὰς καὶ ἱππικὰς καὶ
ναυτικὰς οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως ἀλλ' ὅσον δοκιμώτατον ἐν ὑπηκόοις ἔχων,
ὁ καὶ ἑκάστην ἡμέραν ἐν ταῖς ἐξόδοις ὑπὸ μυρίων ὄσων παραπεμπόμενος. 5
- 164 ἀλλὰ μὴ φάσμα ταῦτ' ἦν, οὐκ ἀλήθεια; καὶ κοιμώμενος ὄναρ εἶδον τὴν
τότ' εὐθυμίαν, εἶδωλα κατὰ κενοῦ βαίνοντα, πλάσματα ψυχῆς ὥσως
- 165 ἀναγραφούσης τὰ μὴ ὑπάρχοντα ὡς ὄντα; διηπάττημαι· σικὰ πραγμάτων
ἄρ' ἦσαν, οὐ πράγματα, μίμησις ἐναργείας, οὐκ ἐνάργεια τρανοῦσα τὸ
ψεῦδος. ὡς γὰρ τῶν ἐν τοῖς ὀνείροις φανέντων οὐδὲν περιαναστάντες 10
εὐρίσκομεν, ἀλλ' οἴχεται πάντα ἀθρόα διαπτάντα, οὕτως καὶ τὰ λαμπρὰ
ἐκεῖνα, οἷς ποτε ἐνωμίλησα, ἐσβέσθη βραχυτάτῃ καιροῦ ῥοπῇ.“
- 166 (20.) Τοιοῦτοις αἰεὶ κατεπαλαίετο λογισμοῖς καὶ τρόπον τινὰ ἐξετρα-
χηλίζετο· τὰς δὲ τῶν πολλῶν συνόδους ἀποδιδράσκων διὰ τὴν παρα-
κολουθοῦσαν αἰσχύνῃν οὐτ' εἰς λιμένα κατῆι οὐτ' εἰς ἀγορὰν προσελθεῖν 15
ὑπέμενε, ἀλλ' οἴκοι συγχλειςάμενος ἐφώλευε, μὴδὲ τὴν αὐλεῖον ὑπερ-
167 βαίνειν θαρρῶν. ἔστι δ' ὅτε καὶ περὶ βαθὺν ὄρθρον, ἔτι τῶν ἄλλων ἐν
εὐναῖς ὄντων, μὴδενὶ φανεῖς τὸ παράπαν ἔξω τείχους προῆι καὶ διημέρευεν
ἐπὶ τῆς ἐρημίας, ἐκτρεπόμενος εἴ ποῦ τις ὑπαντήσῃν ἔμελλε, καὶ ταῖς
ἐναύλοις μνήμαις τῶν κακοπραγίων διακναίόμενος καὶ διεσθιόμενος τὴν 20
ψυχὴν, ὁ δειλαιὸς, νυκτὸς εἰσῆι βαθείας, εὐχόμενος διὰ τὰς ἀμέτρους
καὶ ἀτελευτήτους ἀδημονίας ἐσπέραν μὲν πρωΐαν γενέσθαι, πεφρικὼς
τὸ σκότος καὶ τὰς ἀλλοκότους φαντασίας, ὅποτε τύχοι καταδαρθῶν, ἅμα
δὲ τῇ ἔφ' ἄλλιν ἐσπέραν· ὁ γὰρ περὶ αὐτὸν ζῆλος ἡγαντιοῦτο τοῖς
168 φαιδροῖς ἅπασιν. ὀλίγοις δ' ὕστερον μῆσι βραχὺ τι γήδιον πριάμενος 25

1. 2 εὐδαιμονεστάτης] ἡγεμονεστάτης A (praeferit Mang.) 3 πολλὰς M (Man g.)
om. AH (Turn.) καὶ ἱππικὰς om. M (secludendum vid. Mang.) 4 ἀριθ-
μῶν A (mavult Mang.) 6 μὴ φάσμα] μήποτε φάντασμα con. Mang.
ὄναρ om. M 7 εὐθυμίαν MA: εὐτυχίαν L (v), ex εὐθυμίαν corr. vid. H²
8 ἀναγραφούσης con. Mang. 9 ἄρ' AH: ἄρα M πράγματα Ven. 41
(Mang.): πᾶγμα ceteri (Turn.) μίμησις A (Mang.): μιμήσεις MH (Turn.)
9. 10 τὸ ψεῦδος] τάληθές con. Matthaei 10 οὐδὲν περιαναστάντες H: οὐδένπερ ἀνα-
στάντες MA 11 ἀθρόα om. A διαπτάντα MH²: διὰ πάντων AH¹, διπτάντα (sic) L
οὕτως H: οὕτω MA 12 ποτ' A βραχυτάτῃ MH²L (Turn.): βραχυτάτου AH¹
(Mang.) 14 πολλῶν] πολῶν A 15 alt. ἐς H προελθὼν L (Turn.)
16 ἐφώλευε A: ἐφώδευε MH 19 δὲ ante ποῦ add. A ὑπαντιάσιν A (mavult
Mang.) 20 διεσθιόμενος] αἰσθόμενος A 21 ἀμέτρους M: ἀμετρήτους A
(Dahl), ἀμετρούσας H (v); ἀμέτρους οὐσας con. Mang. 22 τὰς ante ἀτελευτήτους
add. H (Turn.) ἐσπέραν Turn. (v): ἐσπέρas codd. πρωΐαν A: πρωΐας ML,
as corr. in αν H 23 ἀλοκότους M; σκοταίους con. Mang. τύχη A
24 ἡγαντιοῦτο A (Mang.): ἡλλοτριοῦτο MH (Turn.) 25 μῆσιν L

- ἐν αὐτῷ πολλὰ διέτριβε μονούμενος καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπιστένων καὶ κατα-
 2 M. κλαίων δαίμονα. λέγεται δὲ ποτε καὶ περὶ μέσας νύκτας ὥσπερ οἱ | κορυ-169
 βαντιῶντες ἔνθους γενόμενος, ἐκ τῆς ἐπαύλεως ἔξω προσελθὼν καὶ τὴν ὄψιν
 ἀνατείνας εἰς οὐρανὸν καὶ τοὺς ἀστέρας, τὸν ἐν κόσμῳ κόσμον ὄντως ἰδὼν,
 5 ἀναβοῇσαι· „βασίλειϋ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, οὐκ ἄρα τοῦ τῶν Ἰουδαίων 170
 ἔθνους ἀμελῶς ἔχεις, οὐδ' ἐπιψεύδονται τὴν ἐκ σοῦ πρόνοιαν, ἀλλ' ὅσοι
 φασὶν αὐτοὺς μὴ προαγωνιστῇ σοι καὶ υπερμάχῳ χρῆσθαι, δόξης ὑγιούς
 διαμαρτάνουσι. σαφὴς δ' ἐγὼ πίστις· ὅσα γὰρ κατεμάνην τῶν Ἰουδαίων,
 αὐτὸς πέπονθα. τὰς οὐσίας ἀρπαζομένων περιεῖδον ἐκ χειρὶαν τοῖς λεηλα- 171
 10 τοῦσι διδοὺς· ἀφηρέσθην διὰ τοῦτο τὰ πατρῷα καὶ μητρῷα καὶ ὅσα ἐν
 μέρει χάριτος καὶ δωρεᾶς ἔλαβον ἢ ὅσα ἄλλα καθ' ἐτέρας ἰδέας ἐκτη-
 σάμην. ὠνείδισά ποτε ἀτιμίαν καὶ ξενιτείαν αὐτοῖς ἐπιτίμοις οὖσι κατοί- 172
 κοις, ἵν' ἡσθῶσιν οἱ ἀντίπαλοι, πλῆθος ἀσύντακτον καὶ πεφορημένον,
 ὅφ' οὗ κολακευόμενος ὁ δυστυχὴς ἡπατώμην· διὰ τοῦτο ἡτίμωμαι καὶ
 15 φυγὰς ἐξ ἀπάσης ἐληλαμένος τῆς οἰκουμένης ἐνταυθοῖ συγκέκλεισμαι.
 παράγων εἰς τὸ θέατρον ἐνίους ἐν ὄψεσι τῶν ἐχθίστων αἰκίζεσθαι προσ- 173
 ἔτακτον ἀδίκως· τοιγαροῦν ἐγὼ δικαίως οὐκ εἰς θέατρον ἐν τῇ μίαν πόλιν
 ἐπὶ ταῖς ἐσχάταις ὕβρεσι παρήχθην αἰκισθεὶς πρὸ τοῦ σώματος τὴν
 ἀθλίαν ψυχὴν, ἀλλ' ἐπόμευσα διὰ μὲν πάσης Ἰταλίας ἄχρι Βρεντεσίου,
 20 διὰ δὲ πάσης Πελοποννήσου μέχρι Κορίνθου, διὰ δὲ τῆς Ἀττικῆς καὶ
 τῶν νήσων ἄχρι Ἀνδρου, τῆς ἑμῆς εἰρκτῆς. καὶ πέπεισμαι σαφῶς, ὅτι οὐκ 174
 ἔστιν ὅρος οὗτος τῶν ἐμῶν κακοπραγιῶν, ἀλλ' ἐφεδρεύουσιν ἕτεραι πρὸς
 ἐκπλήρωσιν ἀντίρροπον ὧν εἰργασάμην. ἀνεῖλόν τινας καὶ ἀναιρεθεῖσι
 πρὸς ἐτέρων οὐκ ἐπεξήλθον· κατελύθησάν τινες καὶ ζῶντες οἱ μὲν
 25 ἐνεπρήσθησαν, οἱ δὲ διὰ μέσης κατεσύρησαν ἀγορᾶς, ἕως ὅλα τὰ σώματα
 αὐτοῖς ἔδαπανήθη. τούτων οἶδ' ὅτι ἀναμένουσί με αἱ Ποιναί, καὶ οἱ 175
 ἀλάστορες ὥσπερ ἐπὶ βαλβύσιν ἐστᾶσιν ἤδη καὶ φονῶντες ἔγκεινται, καὶ
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν, μᾶλλον δὲ ὥραν, προαποθνήσκω πολλοὺς θανάτους
 ὑπομένων ἀνθ' ἑνὸς τοῦ τελευταίου.“ πολλὰκις δὲ ἐδειματοῦτο καὶ 176

1—3 ἐν αὐτῷ — γενόμενος om. A 1 διέτριβε M: διέτριβεν H (v) 5 ἀνε-
 βόησε A 6 ἀλ' (sic) H 8 διαμαρτάνουσι L δ' om. M
 9 ἀρπαζόμενον M ἐκ χειρὶαν A 11 ὅς' A 12 ὠνείδισά H
 ἀτιμίας Turn. (καὶ) κατοίκους conl. Mang. (Dahl) 13 συμπεφορημένον A
 (mavult Mang.) 18 τὴν om. H (Turn.) 19 διὰ μὲν MH (Turn.): μὲν διὰ

7
 A (Mang.) βρεντεσίου M: βρεντεσίου A, τε corr. in τη. H, βρεντησίου L (v)
 20 πελοποννήσου L: πελοπονήσου MAH μέχρι AH: ἄχρι M 21 ἄχρι A
 22 οὗτος MAH (Turn.): τοῦτο Ven. 41 (Mang.) ἕτεραι H: ἕτεροι MA
 23 ἀναιρεθεῖσι MAH (Mang.): ἀναλωθεῖσι Ven. 41; ἀναιρεθῆσμαι Turn. 24 κατε-

1
 λεύσθησάν MH² (mavult Mang., Dahl): κατελύθησάν H¹ (v), κατελήθησάν L, κατεσκε-
 δάσθησάν A 26 αὐτοῖς MH (Turn.): αὐτῶν A (Mang.) 28 δ' A
 29 τοῦ om. A δ' A

- διεπτόητο καὶ φρίκη μὲν τὰ μέλη καὶ μέρη τοῦ σώματος κατεσεῖετο,
 φόβῳ δ' ὑπότρομον εἶχε τὴν ψυχὴν ἄσθματι καὶ παλμῷ τινασσομένην,
 ἅτε τοῦ μόνου παρηγορεῖν τὸν ἀνθρώπινον βίον ἐκ φύσεως δυναμένου στε-
 177 ρόμενος, χρηστῆς ἐλπίδος. ὄρνις αἴσιος οὐδείς αὐτῷ προουφαίνεται· πάντες
 δοσοιώνιστοι, κληθδόνες παλίμφημοι, ἐπίπονος ἐργήγορσις, περιδεῆς ὕπνος, 5
 ἢ μόνωσις θηριώδης. ἀλλ' ἥδιστον αὐτῷ τὸ ἀγελαῖον; ἀηδέστατον αἶ
 | κατὰ πόλιν διατριβαί· ἀσφαλὲς ὄνειδος ἢ κατ' ἀγρὸν ἐρημία; σφαλερόν, p. 54
 178 ἀδυσώπητον· ὁ ἡρέμα προσίων ὑποπτος. „βουλεύεται τι“ φησί „κατ' ἐμοῦ
 ὁ θάπτον βαδίζων· οὐ πρὸς ἑτερόν τι σπεύδων ἔοικεν, ἀλλ' ἐμὲ διώκει·
 ὁ ἡδὺς ἐνεδρεύει, ὁ παρρησιαστής καταφρονεῖ· σιτία μοι καὶ ποτὰ καθά· 10
 179 περ τοῖς θρέμμασιν ἐπὶ σφαγὴν δίδονται. μέχρι τίνος ὁ σιδηροῦς πρὸς
 τοσαύτας ἀντέχω συμφοράς; οἷδ' ὅτι μαλακίζομαι πρὸς θάνατον, ἐξ ἐπη-
 ρείας δαίμονος οὐκ ἐπιτρέποντός μοι τὴν ἀθλίαν ζωὴν συντόμως ἀπορρηῆσαι
 διὰ τινος ὑπερβολᾶς ἀνηκέστων κακῶν, ἃ κατ' ἐμοῦ θησαυριζόμενος
 180 χαρίζεται τοῖς δολοφονηθεῖσι.“ (21.) τοιαῦτα ἀναπολῶν καὶ σφαδάζων 15
 ἐκαραδῶκει τῆς εἰμαρμένης τὸ πέρας· καὶ τοῦ μὲν αἶ συνεχεῖς ῥόδιαι
 τὴν ψυχὴν ἀνεκύκων καὶ ἀνέστρεφον. Γάιος δὲ τὴν φύσιν ὠμόθυμος
 ὢν καὶ ἀκόρεστος ἐν ταῖς τιμωρίαις οὐχ ὥσπερ ἔνιοι μεθίετο τοὺς ἀπαῖ
 κολασθέντας, ἀλλ' ἀτελεύτητα μηνίων αἰεὶ τινα καινὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐμεγα-
 λούργει συμφοράν· τὸν δὲ Φλάκκον καὶ διαφερόντως ἔχθαιρεν, ὥς καὶ 20
 181 τοὺς ὁμωνύμους ἀλλοτριώσκει τῆς κλήσεως ὑποβλέπεσθαι. καὶ πολλάκις
 αὐτὸν μετάνοια εἰσῆγει, διότι κατέγνω φυγὴν, ἀλλ' οὐχὶ θάνατον, καὶ τὸν
 παράκλητον αἰδοῦμενος ὁμῶς ἡτιᾶτο Λέπιδον, ὥστ' ἐκεῖνος ἀπηγόρευσε
 φόβῳ τῆς καθ' αὐτοῦ τιμωρίας· ἐδεδίει γάρ, ὥς εἰκός, μὴ παραίτιος
 182 ἄλλῳ γενόμενος κρυφτέρως δίκης βαρυτέραν αὐτὸς ἐνδέξεται. μηδενὸς 25
 οὖν ἔτι τι τῶν εἰς παραίτησιν λέγειν θαρροῦντος, ἀμειλίχοις καὶ ἀφέτοις
 ἐχρήτο ταῖς ὀργαῖς, αἷ, χρόνῳ δέον ἁμαυροῦσθαι, παρεθίγοντο μᾶλλον
 καθάπερ αἶ ἐν τοῖς σώμασιν ὑποτροπιάζουσαι νόσοι· τῶν γὰρ προτέρων
 183 εἰσὶν ἀργαλεώτεραι. φασὶν οὖν, ὅτι νύκτωρ ποτὲ διαγρυπνῶν εἰς

1 διεπτόητο MA (Mang.): ἐπτόητο H (Turn.) κατεσεῖετο M (mavult Mang.): κατέ-
 σειετο AH (v); fort. κατεσεῖετο 2 δὲ H (v) 3 μόνου τοῦ transp. A
 μόνου MA: μόνον H (v) δυναμένης A 4 προουφαίνεται MH: ἐφαίνετο A
 6 ἀνηδέστατον A 7 ἢ om. A 8 προσίων A (Mang.): πρωίων (sic) M, προίων
 H (Turn.) βουλεύεται MA (Mang.): βούλεται H (Turn.) τι om. A
 10 ἐνεδρεύει M 12 συμφοράς] ποινάς A 15 δολοφρονηθεῖσι H¹, corr. H²
 τοιαῦτ' A 18 (ὥς)περ ἔνιοι] his verbis rursus incipit G 19 μηνίων
 MH: μηνίων GA 20 ἔχθαιρεν corr. in ἔχθαιρεν H² 21 ὁμωνύμως M
 22 διότι] ὅτι M 23 ἡτιᾶτο] ἡ, ἱτιᾶτο G ὥστ' scripsi: ὥς codd. (v)
 24 ἐαυτοῦ A γάρ om. G 25 ἄλλων L (Turn.) γενόμενος G
 26 ἔτι τι A: om. M, ἔτι GH 27 ὀργαῖς (γ corr. ex μ) M αἷ] ἄς A
 δέον] δέει G παρεθίγοντο Mang.: παρήγοντο codd. 29 οὖν om. L (v)
 ὁ γάιος post διαγρυπνῶν add. H (v), om. ceteri, nisi quod ὁ γάιος in marg. habet M

ἔννοιαν ἦλθε τῶν ἐν τέλει φυγάδων, ὀνόματι μὲν ὑποπτευομένων ἀτυχεῖν,
 βίον δ' ἀπράγμονα καὶ ἡσυχάζοντα καὶ ἐλευθερον ὄντως περιπεποιημένων.
 μετετίθει δὲ καὶ τὴν κλῆσιν ἀποδημίαν προσαγορεύων· „ἀποδημία γάρ
 184 τίς ἐστιν“ ἔφρασκεν „ἡ τῶν τοιούτων ἔλασις ἐχόντων ἀφθονα τὰ ἐπιτή-
 5 δεια καὶ σὺν ἀπραγμοσύνῃ καὶ εὐσταθείᾳ ζῆν δυναμένων· οὓς ἄτοπον
 εἶναι τρυφᾶν ἀπολαύοντας εἰρήνης, βίον καρπουμένους φιλόσοφον.“ εἶτα
 185 προστάττει τοὺς ἐπιφανεστάτους καὶ ὦν πλεῖστος ὁ λόγος ἀναιρεθῆναι,
 γραφὴν δοὺς ὀνομάτων, ἧς ἡγεῖτο Φλάκκος. ἐπεὶ δ' ἦκον εἰς Ἄνδρον
 οἷς κτείνειν διείρητο, Φλάκκος μὲν ἐτύγχανεν ἀγρόθεν εἰς ἄστὺ παραγινό-
 4 M. μενος, οἱ δ' ἐκ τοῦ λιμένος ὑπηντίζον, | καὶ πόρρωθεν ἀντιπροεῖδον
 11 ἀλλήλους. ἔθεν συναισθόμενος ἐφ' ὃ σπεύδουσι — μαντικώτατον γάρ
 186 ἡ ἐκάστου ψυχῇ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν κακοπραγίαις — ἐκτραπόμενος
 τῆς ὁδοῦ διὰ τραχείας εἶθι φεύγων, ἐπιελησμένος ἴσως, ὅτι νῆσος ἀλλ'
 οὐκ ἤπειρός ἐστιν, ἐν ᾗ τί ὕψος ὠκύτητος, περικλειούσης θαλάττης;
 15 ἀνάγκη γὰρ δυοῖν θάτερον, ἢ προσωτέρω χωροῦντα κατὰ τοῦ πελάγους
 ἐνεγχεῖσθαι ἢ συλληφθῆναι πρὸς αὐτὸ τὸ πέρασ ἦκοντα. βέλτιον ἄρ' ἐν 187
 συγχρίσει κακῶν ἢ κατὰ γῆν τῆς ἐν πελάγει φθορά, ἐπειδὴ περ ἀνθρώποις
 καὶ πᾶσι χερσαίοις οἰκειότατον ἡ φύσις χωρίον ἀπένειμε γῆν, οὐ μόνον
 ζῶσιν ἀλλὰ καὶ ἀποθανοῦσιν, ἵν' ἡ αὕτη καὶ τὴν πρώτην ὑποδέχεται
 20 γένεσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ βίου τελευταίαν ἀνάλυσιν. οἱ δ' ἀπνευστί διώ-
 188 κοντες καταλαμβάνουσι· καὶ οἱ μὲν εὐθὺς ὠρυττον βόθρον, οἱ δὲ πρὸς
 βίαν εἵλκον ἀφηνιάζοντα καὶ κεκραγότα καὶ διαπαλαίοντα· ὦν χάριν καὶ
 σύμπαν κατετρώθη τὸ σῶμα καθάπερ τὰ θηρία ταῖς πληγαῖς ἐπιτρέχων.
 ἐμπλεκόμενος γὰρ καὶ τῶν κτεινόντων ἐλλαμβανόμενος, νῦν μὲν ἐπιφέρειν
 25 τὰ ξίφη κωλυομένων, ἐγκαρσίους δὲ πληγὰς καταφερόντων, αἵτιος ἐγένετο
 βαρυτέρων ἑαυτῷ συμφορῶν· διατμηθεὶς δὲ καὶ διακοπεὶς χεῖρας, βάσεις,

1 ἔννοιαν] μνήμην conī. Mang.	ἦλθεν L	ὦν post φυγάδων add. G
ὑποπτευομένων A (Mang.): ὑποστελλόντων MGH (Turn.)	2 ἡσυχάζοντα M	
καὶ post ὄντως add. L	3 μετετίθει H ¹ , corr. H ²	ἀποδημίαν] ἀποδημίας Turn.
5 εὐσταθία H	6 εἶναι] ἐφείναι conī. Mang.	εἰρήνην H (Turn.) (καὶ)
βίον conī. Mang.	7 ὁ om. G (A)	ὁ λόγος] ὄχλος A
ἀνδρας Turn.	9. 10 παραγινόμενος MG: παραγενόμενος AH (v)	10 δ' ἐκ
Turn. (v): δὲ codd.	ἀντιπροεῖδον AH: προεῖδον M, ὡς ἂν τι προῖδον G	11 ἔθεν]
ὁ μὲν G	8 GH: ὦ MA	σπεύδουσιν L
		12 ἐκτρεπόμενος A
13 τραχείας codd. (Mang.): ταχείας Turn. (Dahl)	15 τὸ ante δυοῖν add. Mang.	
16 ἐνεγχεῖσθαι MH ² L	τὸ om. GH (Turn.)	ἄρ'] ἂν G
φθορά MA: φθορὰς GH (v)	18 οἰκειότερον L (Turn.)	17 κακὸν A
21 οἱ μὲν om. A	23 τὰ om. M	24 λαμβανόμενος G; μεταξὺ sive μέσος
ἐλλαμβανόμενος aut καθαλλόμενος conī. Matthaei	νῦν] εὐθὺ conī. Matthaei	
25 κωλύων A	ἐγένετο A (Mang.)	26 δὲ om. G

11. 12 DK fol. 178r ἐκ τῶν κατὰ Φλάκκον: μαντικώτατον ἡ ἐκάστου ψυχῇ, μάλιστα
 τῶν ἐν κακοπραγίαις.

κεφαλὴν, στέρνα, πλευράς, ὡς ἱερείου τρόπον κρεουργηθῆναι, ἔκειτο, τῆς
 δίκης σφαγὰς ἰσαρίθμους τοῖς φόνοις τῶν ἐκνόμως ἀναιρεθέντων Ἰουδαίων
 190 ἐνὶ σώματι βουληθείσης ἐργάσασθαι. καὶ ὁ μὲν τόπος ἅπας αἵματι
 κατερρεῖτο διὰ πλειόνων φλεβῶν, αἱ κατὰ μέρος διεκόπησαν, κρουνηδὸν
 ἐκχεομένη· συρομένου δ' εἰς τὸν ὀρωρυγμένον βόθρον τοῦ νεκροῦ τὰ 5
 πλεῖστα μέρη διελύετο, τῶν νεύρων κατεσχισμένων, οἷς ἡ κοινωνία συν-
 191 ἐδεῖτο πᾶσα τοῦ σώματος. τοιαῦτα καὶ Φλάκκος ἔπαθε γενόμενος ἀψευ-
 δεστάτῃ πίστις τοῦ μὴ ἀπεστερῆσθαι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος ἐπικουρίας τῆς
 ἐκ θεοῦ.

1 στέρνα (α corr. vid. ex ων) H τινὰ post τρόπον add. A ἔκειτο A
 (Mang.): om. ceteri (Turn.) 2 ἐκνόμως M 3 τόπος corr. ex τρόπος M
 4 καὶ ante διὰ add. A 5 ἐκχεομένη (scil. αἵματι) Mang.: ἐκχεομένων codd. (v)
 δὲ L (v) ὀρωρυγμένων H, ὠρωρυγμένων G 8 ἀπεστερῆσθαι Cohn: ὑπερο-
 ρᾶσθαι codd. (v); ὑστερεῖσθαι conl. Mang. (Dahl), ἐστερῆσθαι Matthaei τὸ om.
 Mang. τῶν ante Ἰουδαίων add. A (Mang.) Ἰουδαῖον L (Turn.)

ΦΙΛΩΝΟΣ
ΑΡΕΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ
Ο ΕΣΤΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΓΑΙΩΝ.

45 M. (1.) | Ἄχρι τίνος ἡμεῖς οἱ γέροντες ἔτι παῖδές ἐσμεν, τὰ μὲν σώματα 1
5 χρόνου μήκει πολλοί, τὰς δὲ ψυχὰς ὑπ' ἀναισθησίας κομιδῇ νήπιοι,
νομίζοντες τὸ μὲν ἀσταθμητότατον, τὴν τύχην, ἀκλινέστατον, τὸ δὲ
παγιώτατον, τὴν φύσιν, ἀβεβαιοτάτον; ὑπαλλαττόμεθα γὰρ καθάπερ ἐν
ταῖς πεττεῖαις τὰς πράξεις μετατιθέντες, οἴομενοι τὰ μὲν τυχερὰ μονι-
μώτερα εἶναι τῶν φύσει, τὰ δὲ κατὰ φύσιν ἀβεβαιοτέρα τῶν τυχερῶν.
10 αἴτιον δὲ τὸ τὰ παρόντα βραβεύειν ἀπροσράτως τῶν μελλόντων ἔχοντας, 2
αἰσθῆσει πεπλανημένῃ χρωμένους πρὸ διανοίας ἀπλανοῦς· ὀφθαλμοῖς
μὲν γὰρ τὰ ἐν φανερωῖ καὶ ἐν χερσὶ καταλαμβάνεται, λογισμὸς δὲ φθάνει
6 M. καὶ πρὸς τὰ | ἀόρατα καὶ μέλλοντα, οὗ τὴν ὄψιν ὀξυωπεστέραν οὖσαν
τῆς δι' ὁμμάτων σώματος ἀμαυροῦμεν, οἱ μὲν ἀκράτῳ καὶ πλησμοναῖς
15 ὑποσυγχέοντες, οἱ δὲ τῷ μεγίστῳ τῶν κακῶν, ἀμαθίᾳ. πλὴν ὁ παρῶν 3
καιρὸς καὶ αἱ κατ' αὐτὸν κριθεῖσαι πολλαὶ καὶ μεγάλαι ὑποθέσεις,

1—3 Φίλωνος ἀρετῶν ᾧ (πρῶτον O) ὁ (ὅς G) ἐστὶ τῆς αὐτοῦ πρεσβείας (τῆς add. GO)
πρὸς γάϊον CGO: Φίλωνος περὶ ἀρετῶν ὁ ἐστὶ τῆς αὐτοῦ πρεσβείας πρὸς γάϊον M, περὶ ἀρε-
τῶν καὶ πρεσβείας πρὸς γάϊον H (v), τοῦ αὐτοῦ Φίλωνος Ἰουδαίου ἱστορία πάνυ χρήσιμος
καὶ ὠφέλιμος περὶ τῶν κατὰ τὸν γάϊον καὶ τῆς αἰτίας τῆς πρὸς ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος
ἀπεχθείας αὐτοῦ A, Γάιος ψεγόμενος Phot. Bibl. cod. 105 4 ἄχρι] μέχρι D Anton.
Mel. 5 πολλοί] παλαιοί Anton. Mel. ὑπὸ A 6. 7 τὸ δὲ παγιώτατον om. A
7 δὲ ante φύσιν add. A 8 πεττεῖαις M πράξεις] τάξεις conit. Mang. οἴομεθα
A 9 pr. τῶν] τῇ A τῶν φύσει om. L εἶναι post ἀβεβαιοτέρα
add. A (Mang.) 10 βραβεύειν] θεραπεύειν conit. Mang. (probat Ernesti)
11 ἀπλανοῦς O (conit. Mang.): ἀφανῶς C, ἀφανοῦς ceteri (v) 12 χερσὶν L
13 οὗ] οὗ M 14 τῆς] τοῦ A ὁμάτων M ἀκράτῳ≡ (σ eras. vid.)
C, ἀκράτοις A 16 αὐτῶν M μέγισται ὑπερθέσεις A

4. 5 DR fol. 131r Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας Anton. Mel. II 18 Col. 1057
Φίλωνος: μέχρι τίνος — νήπιοι. 11—13 DR fol. 195v τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel.
II 87 Col. 1209 Φίλωνος: ὀφθαλμοῖς μὲν τὰ ἐν φανερωῖ καὶ τὰ ἐν χερσὶ καταλαμβάνεται,
λογισμὸς δὲ ἀκέραιος (ἀόρατος conit. Mang.) φθάνει — μέλλοντα.

κἄν εἰ ἄπιστοι γεγονάσι τινες τοῦ προνοεῖν τὸ θεῖον ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα
 τοῦ ἰκετικοῦ γένους, ὃ τῷ πατρὶ καὶ βασιλεῖ τῶν ὄλων καὶ πάντων αἰτίῳ
 4 προσκεκλήρωται, ἱκαναὶ [τοῦ] πείσαι αὐτούς. τοῦτο δὲ τὸ γένος Χαλδαῖστί
 μὲν Ἰσραὴλ καλεῖται, Ἑλληνιστί δὲ ἑρμηνευθέντος τοῦ ὀνόματος „ὄρων
 θεόν“, ὃ μοι δοκεῖ πάντων χρημάτων ἰδίων τε καὶ κοινῶν εἶναι τιμώτατον. 5
 5 εἰ γὰρ πρεσβυτέρων ἢ ὑφηγητῶν ἢ ἀρχόντων ἢ γονέων ὅψις κινεῖ τοὺς
 βλέποντας πρὸς αἰδῶ καὶ εὐκοσμίαν καὶ σώφρονος βίου ζῆλον, πόσον
 τι νομίζομεν ἀρετῆς ἔρμα καὶ καλοκαγαθίας ἀνευρήσειν ἐν ψυχαῖς, αἱ τὸ
 γεννητὸν πᾶν ὑπερκύψασαι τὸ ἀγέννητον καὶ θεῖον ὄραν πεπαίδευνται, τὸ
 πρῶτον ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ εὐδαιμον καὶ μακάριον, εἰ (δὲ) δεῖ τάληθές 10
 εἰπεῖν, τὸ κρεῖττον μὲν ἀγαθὸν, κάλλιον δὲ καλὸν, καὶ μακαριότητος μὲν
 μακαριώτερον, εὐδαιμονίας δὲ αὐτῆς εὐδαιμονέστερον, καὶ εἰ δὴ τι τῶν
 6 εἰρημένων τελειότερον. οὐ γὰρ φθάνει προσαναβαίνειν ὁ λόγος ἐπὶ τὸν
 ἄψαυστον καὶ ἀναφῇ πάντῃ θεόν, ἀλλ' ὑπονοστεῖ καὶ ὑπορρεῖ κυρίως
 ὀνόμασιν ἀδυνατῶν ἐπιβάθρα χρῆσθαι πρὸς δῆλωσιν, οὐ λέγω τοῦ ὄντος 15
 — οὐδὲ γὰρ ὁ σύμπας οὐρανὸς ἔναρθρος φωνῇ γενόμενος εὐθυβόλων
 καὶ εὐσκόπων εἰς τοῦτο ἂν εὐποροίῃ ῥημάτων — ἀλλὰ τῶν δορυφόρων
 αὐτοῦ δυνάμεων, κοσμοποιητικῆς τε καὶ βασιλικῆς καὶ προνοητικῆς καὶ
 7 τῶν ἄλλων ὅσαι εὐεργετιδές τε καὶ κολαστήριοι, εἰ καὶ τὰς κολαστηρίου
 ἐν εὐεργετίαις τακτέον, οὐ μόνον ἐπειδὴ νόμων καὶ θεσμῶν εἰσι μοῖραι — 20
 νόμος γὰρ ἐκ θυοῦν συμπληροῦσθαι πέφυκε, τιμῆς ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν
 κολάσεως —, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ κόλασις νουθετεῖ καὶ σωφρονίζει πολλάκις μὲν
 καὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας, εἰ δὲ μὴ, πάντως γοῦν τοὺς πλησιάζοντας· αἱ γὰρ
 ἑτέρων τιμωρίαι βελτιοῦσι τοὺς πολλοὺς φόβῳ τοῦ μὴ παραπλήσια παθεῖν.

*

*

*

1 κἄν εἰ ἄπιστοι CGO (Mang.): ἱκανὴ πίστις ceteri; κἄν ἱκαναὶ πίστει Turn. γεγό-
 νασιν L τινες CGO: om. ceteri 2 οἰκετικοῦ A 3 ἱκανὴ A
 τοῦ seclusi, τὸ conī. Wendl. 5 χρημάτων om. A τε ἰδίων transp. O
 6 εἰ] ἡ L ὑφηγητῶν ἢ πρεσβυτέρων ἢ γονέων ἢ ἀρχόντων transp. A 8 καὶ
 <πλήρωμα> conī. Mang. ἀνευρήσειν Turn. (v): ἀνεύρεσιν codd. 9 καὶ om. A
 10 καὶ καλὸν om. M, post εὐδαιμον transp. O εὐδαιμον M <δὲ> δεῖ Mang.:
 δεῖ codd. (v) 11 μακαριότητος] μακαριώτατος H¹, μακαριώτατον H²; μακαρίου
 L (Turn.) 12 δ' A δὴ H: δεῖ CGA, corr. in δὴ MO 14 πάντα C
 ἀλλ'] καὶ A 15 ἐπιβάθραις D, ἐπιβόθρα (sic) L χρῆσθαι A
 16. 17 εὐθυβόλων καὶ εὐσκόπων D 17 τοῦτ' MA 18 καὶ προνοητικῆς om. A
 προνοητικῆς M 19 μὴ post εἰ add. A (Mang.), om. ceteri (Turn.)
 20 εἰσιν C 21 θυεῖν C συμπληροῦσθαι CGOM (Mang.): πληροῦσθαι AH (Turn.)
 πέφυκεν C πονηρῶν] μωρῶν A 22 σωφρονίζει καὶ νουθετεῖ transp. DK
 23 pr. τοὺς om. DP 24 παθεῖν] post haec lacunam statuendam esse recte anī-
 madvertit Massebieau

13—17 DC fol. 45v DR fol. 23r DL fol. 27r ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας: οὐ φθάνει
 — ῥημάτων. 22—24 DK fol. 253r ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας DR fol. 259r τοῦ
 αὐτοῦ DP fol. 324v DV p. 683: ἡ κόλασις νουθετεῖ — παθεῖν.

(2.) Τίς γὰρ ἰδὼν Γάιον μετὰ τὴν Τιβερίου Καίσαρος τελευτὴν 8
 παρειληφότα τὴν ἡγεμονίαν πάσης γῆς καὶ θαλάσσης ἀσταςίσαστον καὶ
 εὖνομον καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν ἡρμοσμένην εἰς τὸ σύμφωνον, ἐφόις,
 ἐσπερίοις, μεσημβρινοῖς, ἀρκτικοῖς — τοῦ μὲν βαρβαρικοῦ γένους τῷ
 M. | Ἑλληνικῷ, τοῦ δ' Ἑλληνικοῦ τῷ βαρβαρικῷ, καὶ τοῦ μὲν στρατιωτικοῦ
 6 τῷ κατὰ πόλεις, τοῦ δὲ πολιτικοῦ τῷ στρατευομένῳ συμφρονήσαντος εἰς
 μετουσίαν καὶ ἀπόλαυσιν εἰρήνης — οὐκ ἐθαύμασε καὶ κατεπλάγη τῆς
 ὑπερφυοῦς καὶ παντὸς λόγου κρείττονος εὐπραγίας, ἐξ ἐτόιμου τάχαθ' 9
 ἀθρόα σωρηδὸν κεκληρονομηκότα, παμπληθεῖς θησαυροὺς χρημάτων,
 10 ἄργυρον καὶ χρυσόν, τὸν μὲν ὡς ὕλην, τὸν δὲ ὡς νόμισμα, τὸν δὲ ὡς
 προκόσμημα δι' ἐκπωμάτων καὶ τινων ἐτέρων ἃ πρὸς ἐπίδειξιν τεχνιτεύε-
 ται, παμπληθεῖς δυνάμεις, πεζάς, ἱππικάς, ναυτικές, προσόδους ὥσπερ
 ἐκ πηγῶν ἀενάῃ τινὶ φορᾷ χορηγουμένας, ἀρχὴν οὐχὶ τῶν πλείστων καὶ 10
 ἀναγκαιοτάτων μερῶν τῆς οἰκουμένης, ἃ δὴ καὶ κυρίως ἂν τις οἰκουμένην
 15 εἴποι, δυοὶ ποταμοὶς ὀριζομένην, Εὐφράτῃ τε καὶ Ῥήνῃ, τῷ μὲν ἀπο-
 τεμνομένῳ Γερμανίαν καὶ ὅσα θηριωδέστερα ἔθνη, Εὐφράτῃ δὲ Παρθυηνήν
 καὶ τὰ Σαρματῶν γένη καὶ Σκυθῶν, ἅπερ οὐχ ἤττον ἐξηγρίωνται τῶν
 Γερμανικῶν, ἀλλ', ὡς εἶπον ἤδη, τὴν ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος ἄχρι δυομένου
 τῆν τε ἐντὸς ὠκεανοῦ καὶ ὑπερωκεάνιον; ἐφ' οἷς 8 τε Ῥωμαῖον δῆμος
 20 ἐγεγῆθει καὶ πᾶσα Ἰταλία τὰ τε Ἀσιανὰ καὶ Εὐρωπαϊα ἔθνη. ὡς γὰρ 11
 ἐπ' οὐδενὶ τῶν πώποτε γενομένων αὐτοκρατόρων ἅπαντες ἡγάσθησαν,
 κτῆσιν καὶ χρῆσιν ἰδίων τε καὶ κοινῶν ἀγαθῶν οὐκ ἐλπίζοντες ἕξειν,
 ἀλλ' ἔχειν ἤδη νομίζοντες πλήρωμά τινος εὐτυχίας, ἐφεδρευούσης εὐδαι-
 μονίας. οὐδὲν γοῦν ἦν ἰδεῖν ἕτερον κατὰ πόλεις ἢ βωμούς, ἱερεῖα, 12
 25 θυσίας, λευχειμονοῦντας, ἐστεφανωμένους, φαιδροὺς, εὐμένειαν ἐξ ἱλαρᾶς
 τῆς ὀψεως προφαίνοντας, ἐορτάς, πανηγύρεις, μουσικοὺς ἀγῶνας, ἱπο-
 δρομίας, κώμους, παννυχίδας μετ' αὐλῶν καὶ κιθάρας, τέρψεις, ἀνέσεις,

1 τοῦ ante Τιβερίου add. A (Mang.), om. ceteri (Turn.)	2 θαλάσσης CGO: θαλάτ-
της ceteri (v)	3 καὶ om. M ἡρμοσμένον Turn.
ceteri (v)	στρατιωτικῷ C 6 τὸ στρατεύμενον O
CGOMAH (coni. Mang.): συμφωνήσαντος L (v)	7 μετουσίαν καὶ] θαυμασίαν A
τῆς] τῆς δὲ A, τῆς τε Mang.	8 ὑποφυοῦς M
ceteri (Mang.)	9 κεκληρονομηθέντα H
σχημα codd. (v)	12 ναυτικές ἱππικὰς transp. A
13 ἀενάω CG: ἀενάω MH (v), ἀενάων OA	φορᾷ τινι transp. A
μενον GO, alt. v in i corr. vid. C	14 ἂν τις om. M
H ¹ , expunxit H ²	16 παρθυηνήν CG (παρθυήνην H, mavult Mang.): παρθυκήν
M, παρθικὴν OA; Παρθυήν v	17 σκηθῶν M
19 pr. τ' A	ὠκεανοῦ C ὑπερ (sic) ὠκεανόν C
νήθη CGO	τ' A
μένων G	ἑλπίσαν] ἡγαλλιάσθησαν coni. Mang.
23 ἤδη om. M	(καὶ) ἐφεδρευούσης coni. Mang.
	20 ἐγεγῆθει] ἐγε- γενά-
	21 ἐπ' ὑπ' A
	22 ἐπελπίζοντες G
	25 ἐστεφανομένους G

- 13 ἐκεχειρίας, παντοίας ἡδονὰς διὰ πάσης αἰσθήσεως. τότε οὐ πλούσιοι
 πενήτων προύφερον, οὐκ ἔνδοξοι ἀδόξων, οὐ δανεισταὶ χρεωστῶν, οὐ δε-
 σπύται δούλων περιῆσαν, ἰσονομίαν τοῦ καιροῦ διδόντες, ὥς τὸν παρὰ
 ποιηταῖς ἀναγραφέντα Κρονικὸν βίον μηκέτι νομίζεσθαι πλάσμα μύθου
 διὰ τε τὴν εὐθηνίαν καὶ εὐετηρίαν τό τε ἄλυπον καὶ ἄφοβον καὶ τὰς 5
 πανοικίας ὁμοῦ καὶ πανδήμους μεθ' ἡμέραν τε καὶ νύκτωρ εὐφροσύνας,
 αἱ μέχρι μηνῶν ἑπτὰ τῶν πρώτων ἄπαυστοι καὶ συνεχεῖς | ἐγένοντο. p. 548
- 14 τῷ δὲ ὀγδόῳ κατασκήπτει βαρεῖα νόσος τῷ Γαίῳ τὴν πρὸ μικροῦ δίαitan,
 ὅτε ἔζη Τιβέριος, εὐκολωτέραν καὶ διὰ τοῦτο ὑγιεινότεραν οὖσαν εἰς
 πολυτέλειαν μεθαρμωσμένῃ. πολὺς γὰρ ἄκρατος καὶ ὕποφαγίαι καὶ ἐπὶ 10
 πλήρεσι τοῖς ὄγκοις ἀπλήρωτοι ἐπιθυμίαι θερμολουσίαι τε ἄκαιροι καὶ
 ἔμετοι καὶ εὐθὺς πάλιν οἰνοφυλγίαι καὶ ἐφεδροὶ γαστριμαργίαι, λαγνεῖαι
 διὰ παίδων καὶ γυναικῶν, καὶ ὅσα ἄλλα καθαιρετικά ψυχῆς καὶ σώματος
 καὶ τῶν ἐν ἑκατέρῳ δεσμῶν συνεπέθετο. τὰ δὲ ἐπιχειρα ἐγκρατείας
 μὲν ὑγεία καὶ ἰσχύς, ἀκρασίας δὲ ἀσθενεία καὶ νόσος γειννῶσα θανάτῳ. 15
- 15 (3.) Διαγγελείσης οὖν τῆς ὅτι νοσεῖ φήμης, ἔτι πλοῦτων ὄντων
 — ἀρχὴ γὰρ ἦν μετοπώρου, τελευταῖος πλοῦς τοῖς θαλαττεύουσιν, ἀπὸ
 τῶν πανταχόθεν ἐμπορίων εἰς τοὺς οἰκίους λιμένας καὶ ὑποδρόμους
 ἐπανοῦσι, καὶ μάλιστα οἷς πρόνοια τοῦ μὴ διαχειμάζειν ἐπὶ ξένης ἐστί
 — μεθέμενοι τὸν ἄβροδίατον βίον ἐσχυθρόπαζον, συννοίας τε καὶ κατη- 20
 φείας πᾶσα οἰκία καὶ πόλις γεγένητο μεστή, ἰσορρόπῳ λύπῃ τῆς πρὸ
 16 μικροῦ χαρᾶς ἀμφικλινοῦς γενομένης. τὰ γὰρ μέρη πάντα τῆς οἰκου-
 μένης αὐτῷ συνενόσησε, βαρυτέρα νόσῳ χρησάμενα τῆς κατασχούσης
 Γαίῳ· ἐκείνη μὲν γὰρ σώματος ἦν αὐτὸ μόνον, ἡ δὲ τῶν πανταχοῦ
 πάντων, ψυχικῆς εὐσθενείας, εἰρήνης, ἐλπίδων, μετουσίας καὶ ἀπολαύσεως 25

4 ποιητὰς O 5 διὰ τε C (Mang.): διὰ δὲ GO, διὰ ceteri (Turn.) τό τ' A

6 τὲ ante ὁμοῦ add. M πανδ[μοι] (o eras.) C 7 ἄπαυστοι] ἀδιάστατοι
 conl. Mang. ἐγένοντο A 8 δ' A νόσος (alt. o ex ω) C

9 ὅτ' MA εὐκολωτέραν L (v) 10 ὕποφαγίαι CGOMA (prob. Mang.):

ὕποφαγίαι H (v) 13 ὅτ' A τε post ψυχῆς add. A 14 δεσμῶν]

δεσμῶν conl. Mang. δ' A ἐγκρατείας] σωφροσύνης A 15 ὑγεία M

δ' A 16 πλοῦτων M, προῖμων L 18 ἀπανταχόθεν MH (Turn.)

19 ἐπανοῦσιν L τοῦ] τὸ C ξένη Turn. ἐστίν H (v)

21 οἰκία καὶ om. MA ἡ ante πόλις add. A γεγένητο CGOMH: ἐγένετο A

(Mang.): ἐγεγένητο Turn. λύπη] φήμη A τῇ O 23 χρησάμενα]

χρήματα A 24 αὐτὸ Turn. (v): αὐτῷ codd. 25 ψυχικῆς codd. (Turn.):

ψυχῆς Ven. 41 (Mang.) εὐσθενείας] εὐθηνίας A (prob. Mang.)

14. 15 Flor. Laur. nr. 13 ἐγκρατείας τὰ ἐπιχειρα ὑγεία — νόσος. DB fol. 217 Φίλωνος Mel. Barocc. fol. 134r τοῦ Φίλωνος Maximi nonnulli codd. Ecl. cap. 27 Anton. Mel. I 38 Col. 908 (et 39 Col. 913) Φίλωνος: ἐγκρατείας μὲν ἴδιον ὑγεία καὶ ἰσχύς — θανάτῳ (= Tischendorf, Philonea p. 155).

ἀγαθῶν. ἀνεπόλουν γὰρ ὅσα καὶ ἡλίκα κακὰ ἐξ ἀναρχίας φύεται· λιμόν, 17
 πόλεμον, δεινροτομίας, δηώσεις χωρίων, στερήσεις χρημάτων, ἀπαγωγάς,
 τοὺς περὶ δουλείας καὶ θανάτου φόβους ἀνηκέστους, ὃν ἱατρὸς ἦν οὐδείς,
 μίαν ἐχόντων θεραπείαν τὸ ῥωσθῆναι Γάιον. ὅτε γοῦν ἤρξατο λαφᾶν 18
 5 ἡ νόσος, ἐν βραχεῖ καὶ οἱ μέχρι περάτων συνήσθοντο — φήμης γὰρ
 οὐδὲν ὠκύτερον —, καὶ μετέωρος πᾶσα πόλις ἦν ἀκοῆς αἰεὶ διψῶσα
 βελτίονος, ἕως διὰ τῶν ἐπιφοιτώντων παντελὴς ῥῶσις εὐηγγελισθῇ, δι'
 ἦν πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἐτρέποντο θυμηδίας. ἰδίαν ἑαυτῶν
 νομίζουσαι σωτηρίαν πᾶσαι μὲν ἤπειροι πᾶσαι δὲ νῆσοι. μέμνηται γὰρ 19
 10 οὐδείς τοσαύτην μιᾶς χώρας ἢ ἐνὸς ἔθνους γενέσθαι χαρὰν ἐπὶ σωτηρίᾳ
 καὶ καταστάσει ἡγεμόνος, ὅσῃν ἐπὶ Γαίῳ συμπάσης τῆς οἰκουμένης καὶ
 παραλαβόντι τὴν ἀρχὴν καὶ ῥωσθέντι ἐκ τῆς ἀσθενείας. ὥσπερ γὰρ ἐκ 20
 νομάδος βίου καὶ θηριώδους νῦν πρῶτον ἀρχόμενοι μεταβάλλειν πρὸς τὸ
 M. σύννομον καὶ | ὁμοδίαιτον καὶ ἐξ ἐρημίας καὶ σῆκων καὶ ὑπηρεσιῶν
 15 εἰσοικίζεσθαι πόλεσι τειχεῖραι καὶ ἐξ ἀνεπιτροπέτου ζωῆς ὑπὸ ἐπιτρόπῳ
 τάττεσθαι νομεῖ τινι καὶ ἀγελάρχη τῆς ἡμερωτέρας ἀγέλης ἐγεγῆθεσαν
 ἀγνοίᾳ τῆς ἀληθείας· τυφλώττει γὰρ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς πρὸς τὴν τοῦ 21
 συμφέροντος ὄντως αἴσθησιν εἰκασία καὶ στοχασμῷ μᾶλλον ἢ ἐπιστήμῃ
 χρῆσθαι δυνάμενος.

20 (4.) Εὐθὺς γοῦν οὐκ εἰς μακρὰν ὁ σωτὴρ καὶ εὐεργέτης εἶναι 22
 νομισθεὶς καὶ τινας ἀγαθῶν πηγὰς νέας ἐπομβρήσειν Ἀσίᾳ τε καὶ
 Εὐρώπῃ πρὸς εὐδαιμονίαν ἀκαθαίρετον, ἰδίᾳ τε ἐκάστῳ καὶ πᾶσι κοινῇ,
 τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο „ἀφ' ἱερᾶς“ ἤρξατο μεταβαλὼν πρὸς τὸ ἀτί-
 θασον, μᾶλλον δὲ ἦν συνεσχιάζεν ἀγριότητα τῷ πλάσματι τῆς ὑποκρί-

3 οὐδείς ἦν transp. A 4 λαφᾶν C 5 συνήσθοντο M, ἤσθοντο A
 8 ἐτρέπετο M 10 τοσαύτην MGAH (Mang.): τοσαύτης CO (Turn.) χώρας
 μιᾶς transp. H (v) 10. 11 σωτηρία καὶ om. A 11 ὅσον A; ὡς ἦν Mang.
 τῆς οἰκουμένης συμπάσης transp. A 11. 12 καὶ παραλαβόντι A (Mang.): καίπερ
 ἀλλόντος ceteri (Turn.) 12 ῥωσθέντι A (Mang.): ῥωσθέντος ceteri (Turn.)
 γὰρ om. A 14 tert. καὶ om. H (Turn.) ὑπηρεσιῶν OMAH (Mang.):
 ὑποριῶν G, ὑποριῶν C; ὑπορειῶν Turn. 15 καὶ ante εἰσοικίζεσθαι add. M
 16 ἀγελάρχη CGOMA (Mang.): ἀγελάρχη H (Turn.) ἡμετέρας C ἐγεγῆθεσαν CGO:
 ἐγεγῆθεσαν ceteri (v) 17 ἀνθρώπειος H (v) 18 αἴσθησιν AH (v): αἴρεσιν CGOM
 εἰκασία CGOMA (Mang.): εἰκασμῷ H (Turn.) 20 οὖν MA ὁ om. Mang.
 εἶναι om. A 21 νομίζόμενος A νέας om. ML ἐπομβρίσειν CO, ἐπομ-
 βρήσειν G, ἐπεμβρήσειν M 23 ἀφ' ἱερᾶς codd.: ἀφ' ἐστίας v 23. 24 ἀτίθασον A (v)

1—3 DK fol. 77r Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβύτερον DP fol. 10v Φίλωνος ἐκ τοῦ
 πρὸς Γάιον DL fol. 61v Φίλωνος ἐκ τοῦ πρὸς Γάιον DR fol. 32r DL fol. 36v DV p. 359
 Φίλωνος: ὦ πόσα καὶ ἡλίκα — φύεται· λιμός, πόλεμος, δηώσεις (ἀλώσεις DP) χωρίων
 (δηώσεις χωρίων om. DR), στέρησις χρημάτων, ἀπαγωγαί (vel ἀπαγωγή), οἱ περὶ —
 φόβοι. 5. 6 DK fol. 275r Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας DV p. 711
 Φίλωνος: φήμης οὐδὲν ὠκύτερον.

23 σεως ἀναφήνας. τὸν γὰρ ἀνεψιὸν καὶ κοινωνὸν ἀπολειφθέντα τῆς ἀρχῆς
καὶ οἰκειότερον αὐτοῦ διαδόχον — ὁ μὲν γὰρ θέσει υἱωνὸς ἦν, ὁ δὲ
φύσει Τιβερίου — κτείνει προφασισάμενος ἐπιβουλὴν, μηδὲ τῆς ἡλικίας
χωρούσης ἔγκλημα τοιοῦτον· ἄρτι γὰρ ἐκ παίδων εἰς μεράκιον ὁ δύστηνος
24 μετῆι. καὶ ὧς γέ φασί τινες, εἰ βραχὺν ἐπεβίω χρόνον Τιβέριος, ὁ μὲν 5
ἂν ἐκποδὼν ἐγεγένητο Γάιος, δι' ὑποψιῶν κεχωρηκῶς ἀνηκέστων, ὁ δὲ
γνήσιος υἱωνὸς μόνος ἀπεδέδεικτο ἡγεμῶν καὶ κληρονόμος τῆς παππῶας
25 ἀρχῆς. ἀλλ' ὁ μὲν ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης ἔφθη συναρπασθεὶς, πρὶν ἐπὶ
τέλος ἀγαγεῖν τὰ βουλευμάτα· Γάιος δὲ τὴν ἐκ τοῦ παραβαίνειν τὰ
πρὸς τὸν κοινωνὸν δίκαια διαβολὴν ἐνόμιζεν ἀποδράσεσθαι καταστρατηγῶν. 10
26 τὸ δὲ σόφισμα τοιοῦτον ἦν· συναγαγὼν τοὺς ἐν τέλει „βούλομαι μὲν“
ἔφη „τὸν γένει μὲν ἀνεψιὸν εὐνοία δὲ ἀδελφόν, ἐπόμενος καὶ τῇ τοῦ
τετελευτηκότος Τιβερίου γνώμῃ, κοινοπραγεῖν τῆς αὐτοκρατοῦς ἐξουσίας·
ὁρᾶτε δὲ καὶ αὐτοὶ νήπιον ἔτι ὄντα κομιδῇ καὶ χρήζοντα ἐπιτρόπων καὶ
27 διδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν. ἐπεὶ τί ἂν ἦν μείζον ἀγαθὸν ἢ τὰ τοσαῦτα 15
βάρη τῆς ἡγεμονίας μὴ μίαν ψυχὴν ἢ σῶμα ἐν ἐπηχθίσθαι, ἀλλ' ἔχειν
τὸν δυνησόμενον ἐπελαφρίζειν καὶ συνεπικουρίζειν; ἐγὼ δὲ“ ἔφη „παι-
δαγωγοὺς καὶ διδασκάλους καὶ ἐπιτρόπους ὑπερβαλὼν ἑμαυτὸν μὲν ἤδη
28 γράφω πατέρα, υἱὸν δὲ ἐκείνον.“ (5.) | τούτοις καὶ τοὺς παρόντας p. 55
ἀπατήσας καὶ τὸ μεράκιον — δέλεαρ γὰρ ἦν ἡ θέσις οὐκ ἐλπιζομένης 20
ἡγεμονίας, ἀλλ' ἀφαιρέσεως ἧς εἶχεν ἤδη — τῷ συγκληρονόμῳ καὶ
κοινωνῷ δικαίῳ μετὰ πολλῆς ἀδείας οὐδενὸς ἔτι πεφροντικῶς ἐπε-
βούλευεν. ἡ γὰρ υἱοῦ παντελῆς ἐξουσία κατὰ τοὺς τῶν Ῥωμαίων νόμους

1 ἀπολειφθέντα] ἀποδειχθέντα conl. Mang.

4 πρὸς ante ἔγκλημα add. CGO

οἱ
τοιοῦτον M ὁ δύστηνος εἰς μεράκιον transp. M 5 ἐπεβίωσε O 6 ἂν] γάρ. A
δι'] δ' M 7 ἂν ἀποδέδεικτο M, ἀπεδείκνυτο A, ἀποδέδεικτο L 8 ὑπὸ] ἐπὶ O
9 ἀγαγεῖν OMAH: ἐπαγαγεῖν CG τήν] τῇ M, τοῦ H¹, τῆς H² L 10 κοι-
νωνὸν] κοινωνὸν εὐεργέτην A διαβολὴν CA: διαβολή O, διαβολῇ GM, διαμόνης H
ἀποδράσεσθαι CGA (Mang.): ἀποδράσασθαι OMH (Turn.) καταστρατηγῶν (σοφί-
ματι) conl. Mang. 11 τοιοῦτον σόφισμ' transp. A βουλομένη conl. Mang.
(Dahl) μὲν om. A 13 τελευτηκότος GH, τελευτήσαντος M 14 pr. καὶ
om. H αὐτὸν A ἔτ' A, om. M 15 ἦ] εἰ AH 16 μία ψυχὴ A
ἐπηχθίσθαι CM: ἐπιχθῆσθαι G, ἐπηχθῆσθαι O, ἐπηχθίσθαι A, ἐπηχθίσθαι H
ἔχειν] ἔσχε A 17 ἐπικουρίζειν H δ' A ἔφη seclisit Dahl
18 ὑπερβαλὼν] ὑπερβάζει conl. Mang., ὑπερβαίνων conl. Cohn. μὲν CGO: om.
ceteri (v) 19 δ' A 20 δέλεαρ — θέσις om. A 21 ἀλλὰ C
ῆς Cohn et Wendl.: ἦν codd. (v) εἶχον M τῷ GOAH: τῶν CM
συγκληρονόμῳ A (conl. Mang.): συγκληρονόμων G, συγκληρονόμων ceteri (v); συγκληρονο-
μεῖν conl. Ernesti 21. 22 καὶ κοινωνῶν om. OA 22 κοινωνῶν Mang.:
κοινωνῶν codd. (v): κοινωνεῖν conl. Ernesti δικαίῳ CGOH: δικαίων MA (conl.
Mang.) οὐδὲν H 23 τῶν om. MA

ἀνάκειται πατρί, δίχα τοῦ καὶ ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν εἶναι τὴν αὐτοκράτορα, μηδενὸς ἐπὶ τοῖς ὁπωσοῦν πεπραγμένοις λόγον ἀπαιτεῖν τολμῶντος ἢ δυναμένου. τοῦτον μὲν δὴ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἔφεδρον ὑπολαβὼν 29 εἶναι καταπαλαίει, μήτε συντροφίας μήτε οἰκειότητος μήτε ἡλικίας οἶκτον λαβὼν, δύστηνον, ὠκύμορον, συνάρχοντα, συγκληρονόμον, τὸν ἐλπιισθέντα ποτὲ καὶ μόνον αὐτοκράτορα διὰ τὴν πρὸς Τιβέριον ἐγγυτάτῳ συγγένειαν· υἱωνι γὰρ πατέρων ἀποθανόντων ἐν υἱῶν τάξει παρὰ πάπποις καταριθμῶνται. λέγεται δὲ ὅτι καὶ κλευσθεῖς αὐτοχειρίᾳ κτείνειν ἑαυτόν, 30 ἔφεστώτων ἑκατοντάρχου καὶ χιλιάρχου, οἷς εἴρητο μὴ συνεφάσθαι τοῦ ἄγους, ὥς οὐκ ἐξὸν αὐτοκρατόρων ἀπογόνους πρὸς ἐτέρων ἀναιρεῖσθαι — νόμων γὰρ ἐν ἀνομίαις καὶ ὁσιότητος ἐν ἀνοσιουργίαις ἐμμένητο κατειρωνευόμενος τὴν φύσιν τῆς ἀληθείας —, ἀπείρως ἔχων — οὐδὲ γὰρ ἕτερόν τινα κτεινόμενον εἶδεν οὐδὲ ἡσχητό πω ταῖς ὅπλομαχίαις, αἱ μελέται καὶ προγυμνάσματα παιδῶν ἐφ' ἡγεμονίᾳ τρεφομένων εἰσὶ διὰ 31 τοὺς ἐνισταμένους πολέμους — τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἡκοντας παρεκάλει τὸν αὐχένα προτείνας ἀνελεῖν. ὥς δ' οὐχ ὑπέμενον, αὐτὸς λαβὼν τὸ ξίφος ἐπυνθάνετο τὸν καιριώτατον τόπον ὑπ' ἀγνοίας καὶ ἀηθείας, ἵνα εὐσκόπῃ πληγῇ τὴν ἀθλίαν ζωὴν ἀπορρήξῃ. καὶ οἱ μὲν οἷα διδάσκαλοι κακοδαιμονίας ὑφηγοῦντό τε καὶ ἐδείκνυσαν τὸ μέρος, ᾧ χρὴ τὸ ξίφος 32 ἐπενεγκεῖν· ὁ δὲ πρῶτην καὶ ὑστάτην μάθησιν ἀναδιδαχθεὶς ἀνδροφόνος αὐτοῦς αὐτοῦ γίνεται βιασθεῖς, ὁ δύστηνος.

(6.) Ἐπεὶ δὲ ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ἀθλος οὗτος Γαίῳ κατείργαστο, 32 μηδενὸς ἔτι λειπομένου (κοινωνοῦ) τῆς ἡγεμονίας πρὸς τὸν ἀποκλινοῦσί τινας τῶν ἐθελοκακούντων καὶ ἐν ὑποψίαις ὄντων, ἐπὶ δεύτερον εὐθὺς ἐκονίετο τὸν Μ. Μάκρωνος, ἀνδρὸς εἰς πάντα αὐτῷ | συναγωνισαμένου τὰ τῆς ἀρχῆς, οὐ μόνον ἀποδειχθέντι ἡγεμονίᾳ — κολακείας γὰρ ἴδιον τὰς εὐπραγίας θερα- 33 πεύειν — ἀλλὰ καὶ πρότερον εἰς τὸ τυχεῖν τῆς ἡγεμονίας. ὁ γὰρ Τιβε-

1 ἀντίκειται H καὶ τοῦ transp. M καὶ om. O τὴν] τὸν H
αὐτοκράτορος conl. Mang. 2 ὁπωσοῦν M πεπραγμένοις ὁπωσοῦν transp. A
πεπραγμένοις] γινόμενοις M 3 ἀγωῖσιν (σιν ἔ eras.) C 4 tert. μήτε] μήθ' A
6 οὐκ post μόνον „ex mss.“ se restituisset ait Mang., sed om. codd. omnes (Turn.)
ἐγγυτάτην H (Turn.) 7 υἱωνοι] υἱῶν· οἱ CGO ἀποθανόντων πατέρων transp.
A υἱωνοι post ἀποθανόντων add. CGO 8 δ' A κτείνειν ἑαυτῶν A
9 ἑκατοντάρχων καὶ χιλιάρχων H (Turn.) 10 τοῦ] τοὺς G ἄγους H
ἐξῶν G, ἐξῆν A ἀναιρεῖσθαι] ἀπολεῖσθαι A 13 ἴδεν G οὐδὲ codd:
οὐδ' v 14 εἰσὶν CL 15 μὲν om. A γὰρ ante πρῶτον add. M
16 προτείνας O: ἀποτείνας ceteri (v) δὲ GO 17 ὑπ'] τῆς A ἴν' A
20 ἐνεγκεῖν O 21 αὐτοῦ GOM 22 δ' A οὕτως M 23 (κοινωνοῦ)
τῆς ἡγεμονίας Cohn: τῆς ἡγεμονίας codd. (v); τῆς συγγενείας vel τῆς ἡγεμονίδος οἴκου conl.
Mang. ἀποκλίνουσι GH 24 τὸν] τῶν M 25 ἅπαν' A 26 εὐπραγίας A
(Mang.): εὐπραγίας ceteri (Turn.)

26. 27 DK fol. 191r ἐκ τῆς πρὸς Γαίῳ πρεσβείας: κολάκων ἴδιον τὰς εὐπραγίας θεραπεύειν.

ριος φρονήσει βαθεία χρώμενος καὶ τῶν κατ' αὐτὸν ἀπάντων δεινότητος
 ὧν ἀφανὲς ἀνθρώπου βούλημα συνιδεῖν καὶ ἐπὶ τοσοῦτον συνέσει διανεγκών,
 ἐφ' ὅσον καὶ εὐτυχία, πολλάκις ὑπεβλέπετο τὸν Γάιον ὡς κακόνουν μὲν
 ἅπαντι τῷ Κλαυδίῳ οἴκῳ, προσκαίμενον δὲ μόνῳ τῷ μητρῷφί γένει —
 34 καὶ ἐδεδείκεν περὶ τοῦ υἱωνοῦ, μὴ νέος ἀπολειφθεὶς παραπύληται —, πρὸς 5
 δὲ ἀρχὴν καὶ τοσαύτην ἀνεπιτηδεύειν ἔχοντα διὰ τε τὸ τῆς φύσεως
 ἀμικτον καὶ ἀκοινώνητον καὶ τὴν τῶν ἡθῶν ἀνωμαλίαν· ἀλλόκοτα γὰρ
 αὐτῷ καὶ ἐπιμανῇ κατεφαίνετο, μηδεμιᾶς σφζομένης ἀκολουθίας, μήτε ἐν
 35 λόγοις μήτε ἐν ἔργοις. ἂ παντὶ σθένει κατὰ τὸ παρῆικον ὁ Μάκρων ἐθερά-
 πευε, τὰς μὲν ὑπονοίας τοῦ Τιβερίου καὶ ἐν οἷς μάλιστα ἔδοκει τὴν διάνοιαν 10
 36 ἐλκοῦσθαι διὰ τὸν ἄλκτον ἐπὶ τῷ υἱωνῷ φόβον ἐξιώμενος. εὖνουν γὰρ καὶ
 πειθαρχικὸν ἀπέφαινε τὸν Γάιον καὶ σφόδρα ἡττημένον τοῦ ἀναψιῦ, ὡς
 ἔνεκα φιλοστοργίας καὶ μόνῳ ἂν ἐθελῆσαι τῆς ἀρχῆς ὑπεκστῆναι· τὴν
 δὲ αἰδῶ μὴ λυσιτελῆσαι πολλοῖς, ὅφ' ἧς καὶ Γάιον ἀπλοῦν ὄντα ποικίλον
 37 νομίζεσθαι. καὶ ὁπότε μὴ πείθῃ τὰ εἰκότα διεξιῶν, τὴν ἀπὸ συνθηκῶν 15
 (πίστιν) ἐπέφερεν, „ἐγγυῶμαι“ λέγων, „ἀξιόχρεός εἰμι πρὸς πίστιν·
 ἱκανὰς ἀποδείξεις δέδωκα τοῦ φιλόκαισαρ ἰδίως καὶ φιλοτιβέριος εἶναι,
 38 τὴν ἐπίθεσιν καὶ καθαιρέσιν ἐγχειρισθεὶς Σηιανοῦ.“ καὶ συνόλως δὲ
 ἱκανὸς ἦν ἐν τοῖς εἰς Γάιον ἐπαίνους, εἰ δεῖ καλεῖν ἀξίως ἐπαίνους τὰς
 ἀπολογίας, αἱ πρὸς τὰς ἐξ ὑπονοιῶν αἰτίας καὶ κατηγορίας ἀδῆλους καὶ 20
 ἀσαφεῖς ἐγένοντο· συνόλως γὰρ ὅσα περὶ ἀδελφῶν εἴποι τις ἂν ἢ υἱῶν
 γνησίῳ ἐγκώμια, τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω Μάκρων ὑπὲρ Γαίῳ διεσέξει
 39 πρὸς Τιβέριον. αἴτιον δέ, ὡς ὁ τῶν πολλῶν λόγος, οὐ μόνον τὸ ἀντι-
 θεραπεύεσθαι πρὸς αὐτοῦ τὸν Μάκρωνα, πλείστον ἢ καὶ σύμπαν ἐν τῇ
 ἡγεμονίᾳ δυνάμενον, ἀλλὰ καὶ ἡ Μάκρωνος γυνὴ διὰ σιωπωμένην αἰτίαν, 25

1 φρονήσει om. A	καὶ om. A	κατ' αὐτὸν A (prob. Mang.): καθ' αὐτῶν M, καθ' αὐτὸν ceteri (v)	2 βούλευμα conl. Mang.	3 ἐφ' om. MA	ὅπως M
4 Κλαυδίῳ Cohn: κλαυδίω L, κλαυδίου ceteri (v)	6 δὲ CGOMH (Turn.): τε A (Mang.)	μόνον CGO: om. AH, post γένει transp. M	7 ἀλλόκοτον A	8 ἐπιμανὲς A	8. 9 μήτ' —
post ἔχοντα add. A (Mang.)	9 ἅπαντι CGO	παρῆικον Mang.: παρήκον codd. (v)	10 καὶ om. A	11 ἔλκεσθαι A	διὰ καὶ A, om. H
μῆτ' A	μάλιστα OMH (v)	διάνοιαν] εὐμένειαν A	12 πειθαρχικὸν C	13 πῶν O	υἱωνῷ] οἴωνῳ C
ἀλκτον] ἀλλόκοτον A; ἄλεκτον conl. Mang.	ἐξιώμενος M	εὖνουν] ἐπεικῇ conl. Mang.	14 δ' A	15 συνθηκῶν] σχυθῶν CGO	16 πίστιν supplevit Mang. (Dahl): om. codd. (v)
ἐγγυῶμαι MG	λέγειν O	18 ἐπίθεσιν Mang. (Dahl): ὑπόθεσιν codd. (v); ἀπόθεσιν conl. Morus	19 δεῖ] δὲ L; δὴ conl. Ernesti	20 ἀξίως scripsi: ἀξίας	21 ἀσαφεῖς
codd. (v); ἄξιον conl. Mang.	ἐπαίνους Mang.: ἐπαίνου codd. (v)	22 γνήσια M	Turn. (v): σαφεῖς codd.	ἐγένοντο A	ἂν om. M
23 δέ] δὴ A	24 καὶ om. A				

13. 14 DB fol. 75v DL fol. 162r DM fol. 84r DV p. 378 Φίλωνος: τὴν αἰδῶ φασι (φησι DL) μὴ λυσιτελῆσαι πολλοῖς.

ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔλειφε καὶ συνεχρότει τὸν ἄνδρα μηδὲν ἀνίεναι σπουδῆς καὶ βοηθείας τῆς ὑπὲρ τοῦ νεανίσκου. δεινὸν δὲ γυνὴ γνῶμην ἀνδρὸς παραλῦσαι καὶ παραγαγεῖν, καὶ μάλιστα μαχλᾶς· ἔνεκα γὰρ τοῦ συνειδότης κολακικωτέρα γίνεται. ὁ δὲ τὴν διαφθορὰν μὲν τοῦ γάμου 40 M. καὶ τῆς οἰκίας ἀγνοῶν, τὴν | δὲ κολακίαν εὖνοιαν ἀκραφνεστάτην εἶναι 6 νομίζων, ἀπατάται καὶ λανθάνει τοῖς στρατηγήμασι τοὺς ἐχθίστους ὡς φιλάτους προσιέμενος.

(7.) Εἰδὼς οὖν, ὅτι παρὰ μικρὸν ἐλθόντα μυριάκις αὐτὸν ἀπολέσθαι 41 διέσωσεν, ἀνυπόλοις καὶ πεπαρρησιασμέναις ἐχρῆτο ταῖς νουθεσίαις· 10 ἐβούλετο γάρ, ὡς ἀγαθὸς δημιουργός, ἀκαθαίρετον διαμῆναι τὸ οἰκεῖον ἔργον, μήτε ὑπ' αὐτοῦ διαλυθὲν μήτε ὑφ' ἑτέρου. ὁπότε οὖν ἡ κατα- 42 δαρθόντα ἐν συμποσίῳ θεάσαιοτο, περιανίστη στοχαζόμενος ἅμα μὲν τοῦ πρέποντος ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀσφαλείας — εὐεπιβούλευτον γὰρ ὁ κοιμώμενος —, ἢ τινὰς ἐκμανῶς ὀρχηστὰς ὀρῶντα ἢ ἔστιν ὅτε συνηρούμενον 15 ἢ ἐπὶ μίμοις αἰσχυρῶν καὶ σκωμμάτων μὴ ὑπομειδιῶντα σεμνότερον ἀλλὰ μειρακιωδέστερον καυχάζοντα ἢ κιθαρωδῶν ἢ χορῶν τῆς ἐμμελείας ἡττώμενον, ἔστιν ὅπου καὶ συνάδοντα, ἔνυττε πλησίον καθεζόμενος ἢ κατα- κεκλιμένος καὶ ἐπέχειν ἐπειράτω. πολλάκις δὲ καὶ ἐπικλινὰς πρὸς οὓς, 43 ἵνα μὴ κατακούοι τις ἕτερος, ἡσυχῇ καὶ πρᾶως ἐνουθέτει φάσκων· „οὐδενὶ 20 τῶν παρόντων ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὅμοιον εἶναι σε δεῖ, οὔτε ἐν θεάμασιν οὔτε ἐν ἀκούσμασιν οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις ἄσασιν ὅσα κατὰ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ προσφέρειν ἐπὶ τοσοῦτον ἐν ἑκάστῳ τῶν περὶ τὸν βίον, ἐφ'

1 ἡ CGO: om. ceteri εἴληφε M 3 μάχλος D Anton. Mel. 4 κολλι-
κικωτέρα M διαφορὰν MA 6 στρατηγήμασιν L 9 ἀν ὑπόλοις C
πεπαρρησιασμένοις A 10 μεῖναι M 11 pr. μήτε] μήθ' A (Mang.) alt. μήτε]
μήθ' MA (Mang.) ὑφ' ὑπὸ M γοῦν A 11. 12 καταδαρθόντα Cohn: κατα-
δαρθέντα codd. (v) 12 περιανίστη] περιῶν ἀνίστη A (περιῶν ἀνίστη Mang., προσιῶν
ἀνίστη coniecerat Matthaei) μὲν om. A 14 ἐκμανῶς om. A; ἐκμανεῖς coni.
Siegfried ὀρχιστάς CGO ὀρχηστὰς ἐκμανῶς transp. M ὡς ante ἔστιν add.
GOMAH (v), om. C (sic mavult Mang.) 15 ἐπὶ μίμοις] ἐπιτιμίοις M σκωμάτων
M, σκωμμάτων L; σκώμμασι coni. Cohn 16 καυχάζοντα GAH: καυχάζοντα CM,
καυχάζοντα O, καχάζοντα Cohn 17 ὡς ante ἔστιν add. MA (Mang.); ὥστ' Dahl
συνάδοντα C (Turn.): συνάδειν ceteri (Mang.) καθιζόμενος Mang. 17. 18 κατε-
κεκλιμένος M 19 κατακούη L, ἀκούοι A ἡσυχῇ καὶ πρᾶως om. M
20. 21 οὗτ' (ter) A 22 ἐν om. C τὸν MD (Mang.): om. ceteri (Turn.)

2. 3 Flor. Laur. nr. 15 δεινὸν γυνὴ γνῶμην ἀνδρὸς παραγαγεῖν.
2—4 DR fol. 136r Anton. Mel. II 34 Col. 1089 Φίλωνος: δεινὸν γυνὴ —
κολακικωτέρα (μαλακικωτέρα sive μαχλικωτέρα vel μαλακωτέρα Anton. Mel.) γίνεται.
22—164, 12 DR fol. 113v τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας: τὸν ἡγεμόνα
καὶ κύριον τῶν πραγμάτων τοσοῦτον χρὴ προσφέρειν ἐν ἑκάστῳ τῶν περὶ τὸν βίον, ἐφ'

- 44 ὅσον καὶ ταῖς εὐτυχίαις διενήνοχας. ἄτοπον γὰρ τὸν ἡγεμόνα γῆς καὶ
θαλάττης νικᾶσθαι πρὸς ὧδης ἢ ὀρχήσεως ἢ χλευαστικοῦ σκώμματος ἢ
τινος τῶν ὁμοιοτρόπων, ἀλλὰ μὴ αἰεὶ καὶ πανταχοῦ μεμνηθῆναι τῆς ἡγεμο-
νίας, καθάπερ ποιμένα τινὰ καὶ ἐπιστάτην ἀγέλης, τὰ πρὸς βελτίωσιν
ἀπὸ παντὸς οὐτινοσοῦν ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκοντα καὶ λόγου καὶ πράγματος.“ 5
45 εἶτα ἔφασκεν· „ὅταν παρατυγχάνῃς σκηνηκοῖς ἀγῶσιν ἢ γυμνικοῖς ἢ τοῖς
κατὰ τὰς ἵπποδρομίας, μὴ σκόπει τὰ ἐπιτηδεύματα, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς
46 ἐπιτηδεύμασι κατόρθωσιν, καὶ λάμβανε τὸν τοιοῦτον λογισμὸν· εἰ τὰ μὴδὲν
ὠφελούντα τὸν ἀνθρώπινον βίον, τέρψιν δὲ καὶ ἡδονὴν αὐτὸ μόνον παρέ-
χοντα θεαταῖς, ἐκπονοῦσιν οὕτω τινές, ὥς ἐπαυεῖσθαι τε καὶ θαυμάζεσθαι 10
καὶ γέρα καὶ τιμὰς καὶ στεφάνους μετὰ κηρυγμάτων λαμβάνειν, τί χρὴ
47 πράττειν τὸν τῆς ἀνωτάτω καὶ μεγίστης τέχνης ἐπιστήμονα; μεγίστη δὲ
καὶ ἀρίστη τέχνη πασῶν ἐστὶν ἡ ἡγεμονία, δι' ἧς πᾶσα μὲν ἡ ἀγαθὴ
καὶ βαθεῖα πεδιάς τε καὶ ὀρεινὴ γεωργεῖται, πᾶσα δὲ θάλαττα φορτηγοῖς
ὀλκασίν ἀκινδύνως διαπλεῖται κατὰ τὰς ἀντιδόσεις ὧν ἀλλήλαις ἀγαθῶν 15
ἀντεκτίνουσιν αἱ χῶραι κοινωνίας ἱμέρω, τὰ μὲν ἐνδέοντα λαμβάνουσαι,
48 ὧν δ' ἄγουσι περισσίσαν | ἀντιπέμπουσιν. φθίνος γὰρ οὐδέποτε πᾶσαν p.55
τὴν οἰκουμένην ἐκράτησεν, ἀλλ' οὐδὲ τὰς μεγάλας αὐτῆς ἀποτομάς, ὅλην
Εὐρώπην ἢ ὅλην Ἀσίαν· ἀλλ' ἰοβόλου τρόπον ἐρπετοῦ φωλεύει βραχέσιν
εἰσερπύσας χωρίους ἀνδρὶ ἐνὶ τῇ οἴκῳ ἐνὶ ἧ, εἴ ποτε πολὺς ἄγαν πνέοι, 20
πόλει μιᾷ· πρὸς δὲ μείζονα κύκλον ἔθνους ἢ χώρας οὐ πρόσεισι, καὶ

2 ὧδης] ὀρχῆς A	ὀρχήσεως ἢ ὧδης transp. C	3 ὁμοτρόπων H
4 ποιμένα τινὰ CGOD: τινὰ ποιμένα transp. ceteri (v)		5 ἀπὸ om. A
ὀτινοσοῦν M	ἐφ'] πρὸς M	λόγου] ζώου D
παρατυγχάνη G	τοῖς] τὰς M	8 τὸν om. A
9 δὲ om. D	καὶ ἡδονὴν αὐτὸ μόνον D: καὶ ἡδονὴν μόνην CGO,	μόνην καὶ ἡδονὴν
transp. ceteri (v)	11 λαμπροὺς ante λαμβάνειν add. O	12 δὲ om. CGO
13 τέχνη om. L (Turn.).	πασῶν τέχνη transp. M	15 (καὶ) ὀλκασίν
coni. Mang.	16 ἀντεκτίνουσιν MHD (Mang.), ἀντικτένουσιν O	17 δ' CA:
δὲ ceteri (v)	20 εἰσερπύσας M	ἄγαν A: ἀγαπᾶν ceteri
21 χώρας ἢ ἔθνους transp. A	πρόσεισι MA (coni. Mang.)	πνέει A

ὅσον καὶ ταῖς εὐτυχίαις τῶν ἄλλων διενήνοχεν — πράγματος (v. 5). εἰ γὰρ τὰ (v. 8) —
μεγίστης τέχνης πασῶν (cf. v. 13) ἐπιστήμονα; 14—17 DK fol. 170r DM fol. 206v
DP (Harris p. 98) Φίλωνος ἐκ τῆς (τοῦ DM) πρὸς Γάτον πρεσβείας (πρεσβύτερον DM) DR
fol. 190v Φίλωνος DV p. 551 Flor. Paris. nr. 30: ἄξιον θαυμάσαι τὴν θάλασσαν, δι' ἧς
τὰς ἀντιδόσεις τῶν ἀγαθῶν (τῶν ἀγαθῶν om. DK) αἱ χῶραι ἀλλήλαις ἀντεκτίνουσιν
καὶ τὰ μὲν ἐνδέοντα λαμβάνουσιν, ὧν δὲ ἄγουσιν περισσίσαν ἀντιπέμπουσιν (ἀναπέμπουσιν
DK).

μάλιστα ἀφ' οὗ τὸ ὑμέτερον γένος τὸ Σεβαστὸν ὄντως ἤρξατο πρυτανεύειν
 τῶν πανταχοῦ πάντων. ὅσα μὲν γὰρ εὐημέρει τῶν βλαβερῶν καὶ ἐν 49
 μέσοις ἐξητάζετο, πρὸς ἐσχατιᾶς ὑπερόρια καὶ Ταρτάρου μυχοῦς ἤλασε,
 τὰ δὲ τρόπον τινα φυγαδευθέντα τῶν λυσιτελῶν καὶ ὠφελίμων κατήγαγεν
 5 ἀπὸ περάτων γῆς καὶ θαλάττης εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην· ἃ πάν-
 τα μᾶ χειρὶ σῇ κυβερνᾷν ἐπιτέτραπται. παραπεμφθεὶς γοῦν ὑπὸ τῆς 50
 φύσεως ἐπὶ πρύμναν ἀνωτάτω καὶ τοὺς οἶακας ἐγχειρισθεὶς πηδαλιούχει
 τὸ κοινὸν ἀνθρώπων σκάφος σωτηρίως, ἐπὶ μηδενὶ μᾶλλον χαίρων καὶ
 τερπόμενος ἢ τῇ τοὺς ὑπηκόους εὐεργετεῖν. ἄλλοι μὲν γὰρ ἄλλων ἔρανοι, 51
 10 οὓς ἀναγκαιῶς εἰσφέρουσιν ἰδιῶται κατὰ πόλεις· ἄρχοντι δὲ οἰκειότατος
 ἔρανος, βουλὰς ἀγαθὰς εἰσηγεῖσθαι περὶ τῶν ὑποτεταγμένων καὶ πράττειν
 τὰ βουλευθέντα ὀρθῶς καὶ ἀταμίευτα προφέρειν τὰ ἀγαθὰ πλουσίᾳ χειρὶ
 καὶ γνώμῃ, πλὴν ὅσα κατὰ πρόνοιαν τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀδηλότητος ἄξιον
 παραφυλάττειν.“
 15 (8.) Τοιούτοις κατεπῆδεν ὁ δυστυχής, ὥστε βελτιῶσαι τὸν Γάιον. 52
 ὁ δὲ φίλερις καὶ φιλόνεικος ὢν ἐπὶ τάναντία τὴν διάνοιαν ἔτρεπεν, ὥσπερ
 εἰς ἐκεῖνα παρακληθεὶς, καὶ τὸν σωφρονιστὴν ἀντικρυς ἀπεθάρρει δυσωπεῖν,
 ἔστι δὲ ὅτε καὶ πόρρωθεν ἀφικνούμενον ὄρων πρὸς τοὺς πλησίον ταυτὶ
 διελάλει· „πᾶρεστιν ὁ διδάσκαλος τοῦ μηκέτι μανθάνειν ὀφειλοντος, ὁ 53
 20 παιδαγωγὸς τοῦ μηκέτι παιδὸς ὄντος, ὁ νουτετητής τοῦ φρονιμωτέρου,
 ὁ τὸν αὐτοκράτορα τῷ ὑπηκόῳ πειθαρχεῖν ἀξιῶν, ἐθάδα τῆς ἡγεμονικῆς
 ἐπιστήμης καὶ παιδευτὴν ἑαυτὸν γράφει, παρὰ τίνι μαθὼν τὰ ἀρχικὰ
 ἔγωγε οὐκ οἶδα. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐξ ἔτι σπαργάνων μυρίοι διδάσκαλοι 54
 γεγόνασι, πατέρες, ἀδελφοί, θεῖοι, ἀνεψιοί, πάπποι, πρόγονοι μέχρι τῶν
 25 ἀρχηγετῶν, οἱ ἀφ' αἵματος πάντες καθ' ἑκάτερον γένος τό τε πατρῶον

1 μάλιστα' A	ἀφ' οὗ ^{ει} αὐτοῦ M	ἡμέτερον AH (Turn.)	Σεβαστὸν
Cohn: σεβάστιον CH (v): σεβάστιον M, σεβάστειον OA, σεβάσιμον G			ἤρξατο ὄν- τως transp. O
2 ἀπάντων A		3 ἐξετάζετο L	ἐσχατιᾶς A;
(γῆς) ἐσχατιᾶς conl. Mang.		ὑπερόρια codd. (mavult Mang.):	ὑπερορίους v
5 εἰς — οἰκουμένην om. A	5. 6 ἃ πάντα] ἅπαντα OMA	6 βασιλεῦ δικαιοῦτε	
ante παραπεμφθεὶς addendum censet Mang. ex D Anton. Mel.		πεμφθεὶς M	
γοῦν om. M'D Anton. Mel., add. M ²	7 (τὴν) ἀνωτάτω conl. Wendl.	8 σωτήριος	
ss. L ² (Turn.)	μηδὲν H	χαίρων μᾶλλον transp. A	9 ἐν ante τῇ
add. Anton. Mel.	τοῦς] τῆς H	10 δ' A	12 βουλευθέντα L (Turn.)
προσφέρειν MHD (Turn.)	13 τῆς om. A	ἀδηλότητος A	
15 τοῦτοις A	κατεπᾶδων CO	18 δ' MA	ταυτὶ] παντὶ O
23 μὲν om. M (v)	ἐξ ἔτι σπαργάνων]	ἔξεστιν ἐκ σπαργάνων γὰρ A	
24 γεγόνασιν H	μέχρι] μετὰ C		

6—9 Anton. Mel. II 1 Col. 1004 Φίλωνος: βασιλεῦ δικαιοῦτε, παραπεμφθεὶς ὑπὸ τῆς
 φύσεως — ἢ ἐν τῷ τοῦς ὑπηκόους εὐεργετεῖν. 6—14 DB fol. 114 (post locum ad
 p. 163, 22 adlatum) ἐκ τῆς αὐτῆς: βασιλεῦ δικαιοῦτε, παραπεμφθεὶς ὑπὸ — παραφυλάττειν.

καὶ μητρῶν, αὐτοκρατεῖς ἐξουσίας περιποιησάμενοι, χωρὶς τοῦ καὶ ταῖς
 πρώταις τῶν σπερμάτων καταβολαῖς εἶναι τινὰς δυνάμεις βασιλικὰς τῶν
 55 ἡγεμονικῶν. ὥς γὰρ αἱ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ὁμοιότητες κατὰ
 τε τὴν μορφήν καὶ σχέσεις καὶ κινήσεις βουλάς τε καὶ πράξεις ἐν τοῖς
 σπερματικοῖς σφύζονται λόγοις, οὕτως εἰκὸς ἐν τοῖς αὐτοῖς ὑπογράφεσθαι 5
 56 τυπωδέστερον | καὶ τὴν πρὸς ἡγεμονίαν ἐμφέρειαν. εἶτα ἐμὲ τὸν καὶ p. 56
 πρὸ τῆς γενέσεως ἔτι κατὰ γαστρὸς ἐν τῇ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ δια-
 πλασθέντα αὐτοκράτορα τολμᾷ τις διδάσκειν, ἀνεπιστήμων ἐπιστήμονα;
 ποῦ γὰρ τοῖς ἰδιώταις πρὸ μικροῦ θέμις εἰς ἡγεμονικῆς ψυχῆς παρακύψαι
 βουλεύματα; τολμῶσι δὲ ὑπ' ἀναισχύντου θράσους ἱεροφαντεῖν καὶ τελεῖν 10
 57 τὰ ἡγεμονικὰ μόλις ἂν ἐν μύσταις ἀναγραφέντες. “ ἐκ δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον
 μελετῶν ἀλλοτριοῦσθαι τοῦ Μάκρωνος ἤρχετο καὶ ψευδεῖς μὲν πιθανὰς
 δὲ καὶ εὐπαραγώγους κατ' αὐτοῦ πλάττειν αἰτίας· δεινὰ γὰρ αἱ εὐθιχοὶ
 58 καὶ μεγάλαι φύσεις εἰκοτολογῆσαι. τοιαῦται δὲ ἦσαν αἱ προφάσεις·
 „ἐμὸν ἐστὶ τοῦ Μάκρωνος ἔργον Γάιος· μᾶλλον αὐτὸν ἢ οὐχ ἦττον τῶν 15
 γονέων γεγέννηκα· τρεῖς, οὐχ ἅπαξ, ἀνῆρπαστο ἂν ἐπ' αὐτῷ Τιβερίου
 φονῶντος, εἰ μὴ δι' ἐμὲ καὶ τὰς ἐμὰς παρηγορίας· ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος
 ἔχων ὑπηγχοὺς τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις εὐθὺς εἰς τὴν ἐκείνου παρ-
 ἐπεμψα τάξιν, ἀναδιδάσκων ὅτι ἀνδρὸς ἐνὸς γέγονεν ἔνδεια· μένει δὲ
 59 ἄρτιος καὶ πλήρης ἡ ἡγεμονία.“ τοῦτοις συνεπειθόντο τινες ὡς ἀψευδέσιν 20
 ἀγνοοῦντες τὸν φένακα τρόπον τοῦ λέγοντος· οὕτω γὰρ ἦν τὸ πεπλασμένον
 αὐτοῦ καὶ ποικίλον τῶν ἡθῶν ἐμφανές. ἀλλὰ γὰρ οὐ πολλὰς ὕστερον
 ἡμέραις ἐκποδὼν ὁ καχοδαίμων γίνεται σὺν τῇ γυναικί, τῆς περιττῆς
 60 εὐνοίας ἀμοιβὰς τὰς ἀνωτάτω τιμωρίας ἀντιλαβών. τοιοῦτόν ἐστιν ἡ
 εἰς τοὺς ἀχαρίστους χάρις· ἀντὶ γὰρ ὧν ὠφελήθησαν, παρέχουσι τὰς 25
 μεγίστας ζημίας τοῖς εὐεργετήσασιν. ὁ γοῦν Μάκρων πάντα ἐπ' ἀληθείας
 πραγματευσάμενος μετ' ἐκτενεστάτης ἰσπουδῆς καὶ φιλοτιμίας, τὸ μὲν

1 τὸ ante μητρῶν add. A	3 ὁμοίῳ L	5 σπερματικοῖς] σπαρτιμοῖς L
λόγοις om. L (Turn.)	6 ἐμφέρειαν] εὐφύϊαν con. Mang.	καὶ τὸν transp. A
7 τῆς πρὸ transp. G	9 ἰδιῶ (in folii fine) C	10 τολμῶσιν M
ἐπ' MAH: ὑπὸ CGO	ἀναισχυντίας H (Turn.), καὶ add. H ² L (Turn.)	δ' MA
11 τὰ om. A	ἐν om. H ¹ , ss. H ²	12 μελετῶν con. Matthaei
μὲν] καὶ Tauchn.	13 παραγώγους A	αἱ A, ss. O (Mang.): om.
ceteri (Turn.)	εὐθιχοὶ H ¹ (Mang.): εὐθιχτοὶ CGOAH ² L (Turn.), εὐεἰχτοὶ M	
14 δ' A	προφάσεις] ὡς Μάκρωνα λεληκέναι vel similia excidisse putat Dahl	
15 ἐστὶ (v. eras.) C	ἡ om. A	16 γεγέννηκα H
ἐπ' αὐτῷ] ἀπ' αὐτοῦ A	19 ἔκδεια C	δε] γὰρ A
21 φένακα GOAH: φαίνακα C, φαίνεκα M	πεπλασμένων M	23 περιττῆς
Turn. (v): περὶ τῆς CGOMH, περὶ τὴν A	24 εὐνοίαν A	ἀμοιβὰς Turn. (v):
ἀμοιβῆς codd.	γὰρ ante ἐστὶν add. M	26 πάντ' A
27 μετ' om. H ¹ , add. H ²	ισπουδῆς] τιμῆς A	ἀληθεία A

24—26 DH fol. 218^v Φίλωνος: τοιοῦτον εἰς τοὺς ἀχαρίστους — εὐεργετήσασιν.

πρῶτον ὑπὲρ τοῦ σῶσαι Γάιον, ἔπειτα δὲ ὑπὲρ τοῦ μόνον τὴν ἡγεμονίαν
 διαδεῖξασθαι, τοιαῦτα εὔρατο τὰ ἐπίχειρα. λέγεται γάρ, ὅτι ἡναγκάσθη 61
 ὁ δεῖλαιος αὐτοχειρίᾳ κτείνειν ἑαυτὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἀνεδέξατο συμφορὰν
 ἢ γυνή, καίτοι ποτὲ νομισθεῖσα διὰ συνηθείας αὐτῷ γενέσθαι· βέβαιον
 5 δὲ οὐδὲν φασὶ τῶν ἐν ἔρωτι φίλτρων εἶναι διὰ τὸ τοῦ πάθους ἀψίχορον.

(9.) Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Μάκρων πανοίκιος ἰέρευτο, τρίτῳ ἐπαπε- 62
 δέυτο δόλῳ βαρυτέρῳ. πενθερὸς ἐγεγένητο αὐτῷ Μάρκος Σιλανός, μεστὸς
 φρονήματος ἀνὴρ καὶ γένει λαμπρὸς. οὗτος ὠκυμόρου τῆς θυγατρὸς
 ἀποθανούσης ἔτι περιεῖπε τὸν Γάιον, εὖνοιαν προσφερόμενος οὐ πενθεροῦ
 10 μᾶλλον ἢ γνησίου πατρός, ἧς ἐνόμιζεν ἀντιλήψεσθαι κατὰ νόμον ἰσότητος
 μεθαρμοσάμενος τὸν γαμβρὸν εἰς υἱόν. ἐλελήθει δὲ ἄρα ψευδοδοξῶν
 5 M. καὶ ἀπατώμενος. | ὁ μὲν γὰρ τοὺς τοῦ κηδεμόνος λόγους αἰεὶ διεξήκει μὴδὲν 63
 ἐπικρυπτόμενος τῶν εἰς βελτίωσιν καὶ ὠφέλειαν ἡθῶν καὶ βίου καὶ
 ἡγεμονίας, ἔχων εἰς παρρησίαν καὶ μεγάλας ἀφορμὰς ὑπερβάλλουσάν τε
 15 εὐγένειαν καὶ τὴν κατ' ἐπιγαμίαν οἰκειότητά· καὶ γὰρ ἡ θυγάτηρ οὐ
 πρὸ πολλῶν ἐτεθνήκει χρόνων, ὥς ἀμαυρωθῆναι τὰ δίκαια τῶν κηδεστῶν,
 ἀλλὰ μόνον οὐκ ἤσπαιρεν, ἔτι λειψάνων τινῶν ὑστάτων τοῦ ψυχικοῦ πνεύ-
 ματος ἐνυπαρχόντων καὶ ἐγκατελιγμένων τῷ σώματι. ὁ δὲ πρὸς ὕβρεως 64
 τὰς νοουθεσίας λαμβάνων τῷ πάντων οἶεσθαι φρονιμώτατος καὶ σωφρο-
 20 νέστατος ἔτι δὲ ἀνδρείοτατος εἶναι καὶ δικαιοτάτος ἤχθαιρε μᾶλλον τῶν
 ἡμολογουμένων πολεμίων τοὺς διδάσκοντας. ὑπολαβὼν οὖν καὶ τοῦτον 65
 εἶναι παρενόχλημα, τὴν πολλὴν αὐτοῦ ῥύμην τῶν ἐπιθυμιῶν ἐφέξοντα,
 πολλὰ χαίρειν φράσας τοῖς δαίμοσι τῆς ἀποθανούσης γυναικός, εἰ πατέρα
 μὲν ἐκεῖνης ἑαυτοῦ δὲ γενόμενον πενθερὸν μεταστήσεται, δολοφονεῖ.

(10.) Καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη περιβόητον τοῖς ἐπαλλήλοις τῶν πρώτων 66

1 δ' A	2 δεῖξασθαι C, καταδεῖξασθαι M	τοιαῦθ' A	εὔρετο OH	3 ἀνε-
δέξατο MAH (Mang.): ἀναδέξασθαι CGO (Turn.)				4 αὐτῷ (τῷ Γαίῳ) conicio
5 δ' A	οὐδέ H ¹ , corr. H ²	τὸν (sed corr) O	φίλτρον CGO	ἀψίσσων G
6 ἐπεὶ H	δὲ καὶ CGOH: καὶ M, δ' A	πανοίκιος L (Turn.)		ἰέρευτο Turn.:
ἱερεύετο codd. (Mang.)	6. 7 ἐπαποδύεται A	7 δόμῳ G	μάκρος M	
σίλανός H ¹ , σιλβανός H ² L	8 τῆς om. A	10 ἧς Matthaei: ἦν codd. (v)		
11 μεθαρμοσάμενος C: μεθαρμοσαμένου ceteri	ἐλελήθην L	δ' A	ἄρα	ἔτι
H (Turn.)	12 μὲν om. Mang.	τοὺς τοῦ scripsi: τοῦ G, τοὺς ceteri (v)		
κηδεμόνος Cohn et Wendl.: κηδομένου G, κηδομένου≡ C, κηδομένους OMAH (Mang.), κηδαι-		αἰεὶ om. A	13 tert. καὶ	
μόνας L; κηδεμόνας Turn. (in appendice prob. Mang.)				
om. A	14 ἔχον L	τ' A	15 κατ' ἐπιγαμίαν	κατεπίγαμον A
16 ἔσπαι-	17 ἔσπαι-			
ρεν L (Turn.)	ὑστάτου C, om. M	ψυχικοῦ	συγγενικοῦ con. Mang.	
18 ἐγκατελιγμένων M	19 τῷ τῶν A	φρονιμώτατος H	19. 20 καὶ σωφρο-	
νέστατος om. A	20 δ' A	21 καὶ om. H	22 αὐτοῦ codd. (con. Mang.): αὐτῷ	
L (v)	ῥύμην αὐτοῦ transp. M	ῥύμην L	23 φράσας om. A	
24 πενθερὸν om. H ¹ , ss. H ²	25 πρᾶγμα	παράλλαγμα con. Mang.		

4. 5 DR fol. 244^v τοῦ αὐτοῦ Flor. Laur. nr. 14: οὐδὲν βέβαιον τῶν (β. οὐδὲν φασὶ τῶν
 DR) ἐν ἔρωτι διὰ τὸ τοῦ πάθους ἀψίχορον.

ἀνδρῶν φόνους ἐγεγένητο, ὥς διὰ παντὸς στόματος δυσκάρτα ἄγῃ
 67 συνηχεῖσθαι, φανερώς μὲν οὐ διὰ δέος, ἡρσμαιοτέρᾳ δὲ τῇ φωνῇ. κά-
 πειτα ἐκ μεταβολῆς — ὄχλος γὰρ ἀνίδρυτον ἐν ἅπασι, καὶ βουλαῖς καὶ
 λόγοις καὶ πράγμασιν — ἀπιστοῦντες, εἰ οὕτως ἀθρόαν ἐνδεδέχεται τροπὴν
 ὁ πρὸ μικροῦ χρηστὸς καὶ φιλόανθρωπος ἴσος τε καὶ κοινωνικὸς εἶναι 5
 νομισθεὶς Γάιος, ἀπολογίας ἐσκόπουν καὶ διερευνῶντες εὗρισκον, ἐπὶ μὲν
 68 τῷ ἀνεψιῷ καὶ συγκληρονόμῳ τοιαῦτα φάσκοντες· „ἀκοινώνητον ἀρχή,
 θεσμὸς φύσεως ἀκίνητος. οὗτος δὲ παθεῖν ἐμέλλησεν ἂν ὑπ' ἀδυνατωτέρου
 προδιέθηκεν ἰσχυρότερος ὢν· ἄμυνα τοῦτ' ἔστιν, οὐκ ἀνδροφονία. τάχα
 δὲ καὶ προνοητικῶς ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ σύμπαντος ἀνθρώπων γένους τὸ 10
 μεираίχιον ἐκποδῶν γεγένηται, τῶν μὲν τούτῳ τῶν δὲ ἐκείνῳ προσκλη-
 ρουμένων, ἐξ ὧν ταραχαὶ ἐμφύλιοι τε καὶ ξενικοὶ πόλεμοι συνίστανται.
 τί δὲ ἄμεινον εἰρήνης; εἰρήνη δὲ ἐξ ἡγεμονίας ὀρθῆς φύεται· ἡγεμονία
 δὲ ἀφιλόνομος καὶ ἀνερίθευτος ὀρθὴ μόνη, δι' ἧς καὶ τᾶλλα πάντα
 69 κατορθοῦται.“ ἐπὶ δὲ Μάκρωνι· „πλέον ἐφυσήθη τοῦ μετρίου· τὸ Δελφικὸν 15
 γράμμα οὐ διανέγνω, τὸ 'γνώθι σαυτόν'· φασὶ δὲ τὴν μὲν ἐπιστήμην
 εὐδαιμονίας τὴν δὲ ἄγνοιαν κακοδαιμονίας αἰτίαν εἶναι. τί παθὼν ὑπερ-
 λάττετο καὶ μετετίθει τὸν μὲν ὑπῆκοον αὐτὸν εἰς τάξιν ἄρχοντος, τὸν
 δὲ αὐτοκράτορα Γάιον | εἰς ὑπηκόου χώραν; οἰκειότατον ἡγεμόνι μὲν p. 55
 τὸ προστάττειν, ὅπερ ἐποίει Μάκρων, ὑπηκόῳ δὲ τὸ πειθαρχεῖν, ὅπερ 20
 70 ὑπομένειν ἡξίου Γάιον.“ ἐκάλουν γὰρ οἱ ἀνεξέστατοι τὴν παραίνεσιν
 πρόσταξιν καὶ τὸν σύμβουλον ἄρχοντα, ἥτοι μὴ συνιέντες ὑπ' ἀναι-
 σθησίας ἢ διὰ κολακείαν τὰς φύσεις τῶν ὀνομάτων ὁμοῦ καὶ πραγμάτων

2 συνηχεῖσθαι] ἐφέρετο A διὰ (δε eras.) C 2. 3 καὶ ἔπειτα CGO
 3 ἅπασιν L 4 ἀθρόαν CG (Mang.): ἀθρόως OMAH (Turn.) ἐνδεδέχεται
 MH: ἐνδεδέχεται CGOA 5 τε] δὲ A 6 ἀπολογίαν A 7 ἀρχὴν H (v)
 8 οὕτως] οὕσα A ἐμέλλησεν A ὑπ' ἀδυνατωτέρου CGOH²L (Turn.): ὑπὸ
 δυνατωτέρου MAH¹ (Mang.) 9 προέθηκεν L (Turn.) ἄμυνα C: ἡμύνατο
 GOMH (v), ἡρόνατο A τοῦτ' οὐκ ἔστιν transponendum vid. Mang. 10 δὲ
 — ὠφελείᾳ] δ' ὑπὲρ A 11 γεγένητο CGO pr. τῶν] τῷ C
 11. 12 προσκληρουμένων CGOA (Mang., sed mavult προσκολλημένων): προσκληρουμένων
 M, προσκεκληρωμένων H (Turn.) 13 pr. δὲ] δ' A 14 δ' v φιλό-
 νομος H ὀρθῇ] αὕτη A, om. D τᾶλλα CL: τὰ ἄλλα ceteri
 15 κατορθοῦται D (prob. Mang.): ὀρθοῦται codd. (v) ἐφυσήθη A
 μέτρον L 16 διανέγνω CGOM: διέγνω AH (v) 17 δ' A 17. 18 μετη-
 λάττετο M 18 αὐτὸν CH: αὐτὸν ceteri 19 δ' A μὲν ἡγεμόνι
 transp. A 21 ἀνεξέστατοι (sic) C παραίνεσιν G 22 σύμβουλον G,
 σύμβουτον (sic) H 23 κολακείας AH (Turn.) ὁμοῦ τῶν ὀνομάτων transp.
 A τῶν ante πραγμάτων add. A

13 DR fol. 71r τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. I 26 Col. 861 Φίλωνος: εἰρήνη ἐξ ἡγεμονίας
 ὀρθῆς φύεται. 13—15 DR fol. 114r (post locum ad p. 165, 6 adlatum) ἐκ τῆς

αὐτῆς: εἰρήνη ἐξ — πάντα κατορθοῦται.

μεταχαράττοντες. ἐπὶ δὲ Σιλανῶ· „χλεύης ἄξιον ὁ Σιλανὸς ἔπαθεν, 71
οἰηθεὶς πενθερὸν τοσοῦτον παρὰ γαμβρῶ δύνασθαι, ὅσον πατέρα γνήσιον
παρ' υἱῶ. καίτοι πατέρες ἰδιῶται γενομένων ἐν ἀρχαῖς μεγάλαις καὶ
ἐξουσίαις υἱῶν ὑποστέλλουσιν, ἀγαπητῶς φερόμενοι δευτερεῖα. ὁ δὲ
5 ἡλίθιος, οὐδὲ πενθερὸς ὢν ἔτι, τὰ μὴ καθ' ἑαυτὸν προσπεριειργάζετο
μὴ συνιείς, ὅτι θανάτῳ τῆς θυγατρὸς συνετεθνήκει καὶ ἡ κατ' ἐπιγαμίαν
οἰκειότης· δεσμός γὰρ οἴκων ὀθνείων αἱ ἐπιγαμίαι τὴν ἀλλοτριότητα εἰς 72
οἰκειότητα συνάγων, οὗ λυθέντος λέλυται καὶ τὰ τῆς κοινωνίας, καὶ μά-
λιστα ὅταν ἀνεπανορθώτῃ πράγματι λυθῇ, τελευτῇ τῆς εἰς ἀλλότριον
10 οἶκον δεδομένης ἐπὶ γάμῳ.“ τοιαῦτα ἐν ἅπασιν τοῖς συλλόγοις ἐθρύλουν 73
πλείστον διδόντες μέρος τῷ μὴ βούλεσθαι δοκεῖν ὦμον εἶναι τὸν αὐτο-
κράτορα· χρηστότητα γὰρ καὶ φιλανθρωπίαν ἐλπίσαντες ὅσῃ παρ' οὐδενὶ
τῶν προτέρων ἐνιδρύσθαι τῇ Γαίου ψυχῇ σφόδρα ἄπιστον ἐνόμιζον, εἰ
τοσαύτην καὶ οὕτως ἀθρόαν ἐνδέδεσται μεταβολὴν πρὸς τάναντία.
15 (11.) Κατεργασάμενος αὖν τρεῖς τοὺς εἰρημένους ἄθλους ἐκ τριῶν 74
τῶν ἀναγκαιοτάτων μερῶν, δυοῖν μὲν ἐκ τῆς πατρίδος τοῦ τε βουλευτικοῦ
καὶ τοῦ τῆς ἱππικῆς τάξεως, τρίτου δὲ τοῦ συγγενικοῦ, καὶ ὑπολαβῶν
τῶν ἰσχυροτάτων καὶ δυνατωτάτων περιγεγεννημένος καταπληκτικώτατον
δέος ἐνεργάσθαι τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, διὰ μὲν τῆς Σιλανοῦ σφάγῃς τοῖς 75
20 βουλευταῖς — ἣν γὰρ οὐδενὸς τῶν ἐν συγκλήτῃ δεύτερος —, διὰ δὲ
τῆς Μάκρωνος τοῖς ἱππικοῖς — οἷα γὰρ χοροῦ τινος ἡγεμὼν ἐγεγένητο
φερόμενος τὰ πρωτεῖα τιμῆς καὶ εὐδοξίας —, διὰ δὲ τῆς τοῦ ἀνεψιοῦ
καὶ συγκληρονόμου τοῖς ἀφ' αἵματος ἅπασιν, οὐκέτι ἡξίου μένειν ἐν τοῖς

1 δὲ A (Mang.): om. ceteri (Turn.) σιλανῶ ... σιλανὸς H¹, σιλβανῶ ... σιλβανὸς H²L
ἐπαθεν] ἐποίησεν conl. Mang. 2 τὸν ante πενθερὸν add. MAH (v), om. CGO
γνήσιον πατέρα transp. O 3 παρ' CG: παρὰ ceteri γεννωμένων
Turn. 4 ἐξουσίαις] ἐν οὐσίαις Turn. δευτερεῖα] τὰ δευτερεῖα H²L (v)
6 τῷ ante θανάτῳ add. MAH (v), om. CGO συνετεθνήκει Mang. 7 ὀθνείων CG
ἀλλοτρίωσιν A 8 συνάγων] μετάρχουσαι Mang. ex Anton. Mel., μετάρχων Cohn
τῆς κοινωνίας] πρὸς κοινωνίαν A 9 μάλιστα A 9 ἐπανορθώτῳ OA εἰς
om. L 10 τοιαυτ' A, καὶ τοιαῦτα M ἐθρύλουν CG: ἐθρύλλουν ceteri (v)
11 διδόντες] αὐτοὶ τοῖς λόγοις εἰσφέρειν δοκοῦντες A (mavult Mang.) μέρος] βάρος conl.
Mang. βουλεύεσθαι L δοκεῖν om. M (sic mavult Mang.) 13 ἐνιδρύεσθαι A
14 ἀθρόαν μεταβολὴν οὕτως ἐνδέδεσται transp. A ἐνδέδεσται H: ἐνδέδεσται ceteri
17 pr. τοῦ om. M 18 περιγεγεννημένος CGM: περιγεγόμενος A (Mang.), περιγεγεν-
μένου H (Turn.), om. O καταπληκτικώτερον A 19 ἐνεργάσθαι O¹, corr.
O², ἐνεργάσθαι A; ἐνεργάσεσθαι conl. Mang. τοῦ ante Σιλανοῦ add. A
σιλανοῦ H¹, σιλβανοῦ H² 22 εἰς ante τὰ add. CGOM πρῶτα C
τῆς ante τιμῆς add. MAH (v), om. CGO εὐδοξίας] τῆς εὐγενείας A
τῆς om. M 23 οὐκέτ' A

7. 8 Anton. Mel. I 14 Col. 812 Φίλωνος: δεσμός οἴκων — μετάρχουσαι.
cf. de virt. (de human.) § 172.

23 sq.

- τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὄροις, ἀλλ' ὑπερέκυπτε σπουδάζων θεὸς νομίζεσθαι.
 76 καὶ ἐν ἀρχῇ ταύτης τῆς παραπληξίας φασὶν αὐτὸν χρήσασθαι τοιοῦτον
 λογισμῷ· καθάπερ γὰρ οἱ τῶν ἄλλων ζώων ἀγελάρχαι, βουκόλοι καὶ αἰ-
 πόλοι καὶ νομεῖς, οὔτε βόες εἰσὶν οὔτε αἶγες οὔτε ἄρνες, ἀλλ' | ἀνθρωποὶ p. 58
 κρείττονος μοίρας καὶ κατασκευῆς ἐπιλαχόντες, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀγελαρ- 5
 χοῦντα καὶ τῆς ἀρίστης ἀνθρώπων γένους ἀγέλης νομιστέον διαφέρειν
 καὶ μὴ κατ' ἀνθρωπον εἶναι, μεῖζονος δὲ καὶ θειοτέρας μοίρας τετυχημένοι.
 77 ταύτην τὴν ὑπόληψιν ἐνσφραγισάμενος τῇ διανοίᾳ περιέφερεν ὁ ἡλίθιος
 ἐν ἑαυτῷ μυθικὸν πλάσμα ὡς ἀψευδεστάτην ἀλήθειαν. καὶ ἐπειδὴ ἅπασι 10
 ἐθρυσάμενος καὶ ἀπετόλμησεν εἰς τοὺς πολλοὺς ἐξενεγκεῖν τὴν ἀθεωτάτην
 ἐκθέωσιν αὐτοῦ, τὰ ἀκόλουθα καὶ συνωδὰ πράττειν ἐπεχείρει καὶ οἷα
 78 δι' ἀναβαθμῶν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον εἰς τὸ ἄνω προΐει. ἤρχετο γὰρ
 ἐξομοιοῦν τὸ πρῶτον τοῖς λεγομένοις ἡμιθεοῖς ἑαυτόν, Διονύσῳ καὶ
 Ἡρακλεῖ καὶ Διοσκούροις, Τροφῶνιον καὶ Ἀμφιάρσῳ καὶ Ἀμφίλοχον καὶ
 τοὺς ὁμοίους χρηστηρίοις αὐτοῖς καὶ ὀργίοις χλεῦν τιθέμενος κατὰ 15
 79 σύγκρισιν τῆς ἰδίας δυνάμεως. εἴθ' ὥσπερ ἐν θεάτρῳ σκευὴν ἄλλοτε
 ἄλλοιαν ἀνελάμβανε, τοτὲ μὲν λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ἀμφοτέρω ἐπιχρῶσα,
 διακοσμούμενος εἰς Ἡρακλέα, τοτὲ δὲ πῖλους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὅποτε
 ἀσκοῖτο εἰς Διοσκούρους· ἔστι δὲ ὅτε κιττῷ καὶ θύρῳ καὶ νεβρίσιν εἰς
 80 Διόνυσον ἠσκαίτο. καὶ ταύτῃ διαφέρειν ἀξίων, ὅτι ἐκείνων μὲν ἕκαστος 20
 ἰδίας ἔχων τιμὰς οὐ μετεποιεῖτο ὧν ἐκοινωνοῦν ἕτεροι, ὁ δὲ τὰς πάντων
 ἀθρόων ἐσφτεριζέτο φθόνῳ καὶ πλεονεξίᾳ, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτοὺς ἐκείνους,
 οὐκ εἰς Γηρυόνην τὸν τρισώματον μεταβαλὼν, ἵνα τῷ πλήθει παραγάγῃ
 τοὺς ὀρώντας, ἀλλ', ὁ δὴ παραδοξότατον ἦν, ἐνὸς σώματος οὐσίαν μετα-
 σχηματίζων καὶ μεταχαράττων εἰς πολυτρόπους μορφάς, Αἰγυπτίου τρόπον 25
 Πρωτέως, ὃν εἰσῆγαγεν Ὅμηρος μεταβολὰς παντοίας ἐνδεχόμενον εἰς τε
 81 τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ ἐκ τούτων ζῶα καὶ φυτά. καίτοι τί παρασῆμῳ
 ἔδει σοι, Γάϊε, οἷς ἔθος ἀσκεῖσθαι τὰ τῶν εἰρημένων ἀφιδρύματα; ἐχρῆν
 γὰρ ζηλοῦν τὰς ἐκείνων ἀρετάς. Ἡρακλῆς ἐκάθηρε γῆν καὶ θάλατταν

1 ὄροις (νόμοις ss.) M	ὑπερέκυπτεν L	2 τῷ ante τοιοῦτον add. A	3 γὰρ
CGO: om. ceteri (v)	ἄλλων ζώων] ζώων τῶν ἄλλων H	3. 4 αἰπόλοι καὶ νομεῖς	
CGO: v. καὶ αἰπόλοι ceteri	4 alt. οὔτε] οὐτ' A	οὔτε αἶγες om. L	αἶγες οὔτε
ἄρνες CGO: ἄρνες οὔτε (οὐτ' A)	αἶγες ceteri	5 παρασκευῆς A	7 κατὰ MH
9 αὐτῷ A	10 ἀθεοτάτην G	11 αὐτοῦ L: αὐτοῦ ceteri	12 ἐκ τοῦ om. M
προσῆει GO, σ eras. C (προσῆει Turn. in textu, προΐει in append.)			14 Διοσκούροις M
τροφόνιον G	17 ἄλλοιαν] ἄλλην vel ἄλλοτριαν conl. Mang.		ἀνελάμβανε Mang.
(cf. § 96. 100. 101): ἐνελάμβανε A, ἐλάμβανε ceteri (v)		18 διακοσμούμενος] διασκου- μενος conl. Mang.	ποτὲ O (Turn.)
	πύλους M	19 δ' AL	κ=ιττῷ (σ eras.) C
νευρίσιν AH	20 ἠσκαίτο O	22 ἀθρόων scripsi: ἀθρόον codd. (v)	
23 γυριόνην OL; Γηρυόνα (τὸν om.) Mang.	παραγῶν εἴη H	24 παραδοξότατον H	
26 ὀμηρος corr. ex ὀμάκρος M	ἐνδεχόμενος C, εἰσδεχόμενον A (ἐκδεχόμενον Mang.)	28 ἀσκεῖσθαι (vel ἐνσκευάζεσθαι conl.) Mang. (Dahl): ἀρκεῖσθαι codd. (v)	

ἄθλους ἀναγκαιοτάτους καὶ ὠφελιμωτάτους ἅπασιν ἀνθρώποις ὑποστάς
 ἕνεκα τοῦ τὰ βλαβερά καὶ κακωτικά φύσεως ἑκατέρας ἀνελεῖν. Διόνυσος 82
 ἡμερώσας ἄμπελον καὶ ποτὸν ἐξ αὐτῆς ἀναχέας ἥδιστον ὁμοῦ καὶ ὠφε-
 λιμώτατον ψυχᾷς τε καὶ σώμασι τὰς μὲν ἄγει πρὸς εὐθυμίαν, κακῶν
 5 λήθην καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδας ἐνεργαζόμενος, τὰ δὲ σώματα ὑγιεινότερα καὶ
 κραταιότερα καὶ εὐκίνητότερα παρασκευάζει· καὶ ἰδίᾳ τε ἕκαστον ἀνθρώ- 83
 πων βελτίονα ποιεῖ καὶ πολυανθρώπους οἰκίας καὶ συγγενείας ἐξ ἀχμηροῦ
 καὶ ἐπιπόνου βίου μεθαρμόζεται πρὸς ἀνειμένης σχῆμα καὶ ἱλαρᾶς διαίτης
 8 M. καὶ πάσαις πόλεσιν | Ἑλληνικαῖς τε καὶ βαρβαρικάς εὐωχίας, εὐφροσύνας,
 10 θαλίας, ἑορτὰς ἐπαλλήλους παρέχει· πάντων γὰρ τῶν λεχθέντων αἴτιος
 ἄκρατος. πάλιν Διοσκούρους λόγος ἔχει κοινώσασθαι τὴν ἀθανασίαν. 84
 ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν θνητὸς ὁ δὲ ἀθάνατος ἦν, οὐκ ἐδικαίωσεν ὁ τῆς
 κρείττονος μοίρας ἀξιώθεις φιλαυτῆσαι μᾶλλον ἢ πρὸς τὸν ἀδελφὸν εὖνοιαν
 ἐπιδείξασθαι. φαντασιωθεῖς γὰρ τὸν ἄπειρον αἰῶνα καὶ λογισάμενος, 85
 15 ὅτι αὐτὸς μὲν αἰεὶ βιώσεται, ὁ δὲ ἀδελφὸς αἰεὶ τεθνήσκει, καὶ μετὰ τῆς
 ἀθανασίας ἀθάνατον τὸ ἐπ' ἐκείνῳ πένθος ἀναδέξεται, θαυμαστὴν ἐμεγα-
 λούργησεν ἀντίδοσιν ἀνακερασάμενος αὐτῷ μὲν τὸ θνητόν, τῷ δὲ ἀδελφῷ
 τὸ ἀφθαρτον, καὶ ἀνισότητα, τὴν ἀδικίαν ἀρχήν, ἐνηφάνισεν ἰσότητι,
 ἥτις ἐστὶ πηγὴ δικαιοσύνης. (12.) οὗτοι πάντες, ὦ Γαίε, διὰ τὰς 86
 20 ὑπεργμένας εὐεργεσίας ἐθαυμάσθησαν καὶ ἔτι νῦν θαυμάζονται καὶ σε-
 βασμοῦ τε καὶ τῶν ἀνωτάτω τιμῶν ἡξιώθησαν. εἰπέ δὴ καὶ αὐτὸς
 ἡμῖν, ἐπὶ τίνι γαυριᾷς καὶ πεφύσῃσαι τῶν παραπλησίων; ἐμιμήσω τοὺς 87
 Διοσκούρους εἰς φιλαδελφίαν; ἵνα ἐντεῦθεν ἄρξωμαι. τὸν μὲν ἀδελφὸν καὶ
 συγχληρονόμον ἐν ἀκμῇ τῆς πρώτης ἡλικίας, ὦ σιδήρειε καὶ ἀνηλεέστατε,
 25 ὡμῶς ἀπέσφαξας, τὰς (δ') ἀδελφὰς ὕστερον ἐφυγάδευσας· μὴ καὶ αὐταὶ τὸν
 περὶ ἀφαιρέσεως ἀρχῆς φόβον εἰργάζοντό σοι; ἐμιμήσω Διόνυσον; εὔρε- 88

1 πᾶσιν H	3 ἡδίων H	4 ψυχῆς H	τε om. G	σώματος H
ἄγει CA: ἄγειν GOMH	5 ἐλπίδα H	ἐργαζόμενος H	6 εὐκίνητοτέρα	
καὶ κραταιότερα transp. M	καὶ εὐκίνητοτέρα om. H	6. 7 ἀνθρώπων Mang. (Dahl),		
quod praeferendum lectioni αὐτῶν βέλτιον (scil. σώμα) ab eodem propositae: αὐτῶν				
(αὐτῶν G) codd. (v)	11 Διοσκούροις L	12 δ' A	15 δ' A	καὶ ζῆτι αὐ-
τός) μετὰ conl. Cohn	16 ἀναδέχεται GO	17 αὐτῷ AH: αὐτῷ ceteri	δ' A	
			a	
ἀδελφῷ δὲ transp. M	18 τὴν] τῆς A	ἐνηφάνισεν Cohn: ἐνεκαίνισεν C, ἐνεκαίνι-		
σεν OMA, ἀνεκοίνωσεν GH ² L, ἀνεκαίνισεν H ¹ (v); ἐκένωσεν conl. Mang., ἀνεσκεύασεν Dahl,				
ἀνεχαίνισεν Matthaei	20 προὑπεργμένας conl. Mang.	εὐεργεσίας] ὑπερρεσίας H		
21 τε om. A	εἰπέ δὴ καὶ om. Turn.	δὴ] δὲ A (Mang.)	22 ἡμῖν]	
δ' ἡμῖν Turn.	ἐπὶ — παραπλησίων om. A	γαβριᾶς M	23 Διοσκό-	
ρους H	ἔν] δ' A	ἀδελφὸν] ἀνεψιὸν conl. Mang.		
καὶ om. A	24 οὐκ ante ἐν add. A (Mang.)	σιδήρειε CH (Turn.)		
25 δ' add. Cohn: om. codd. (v)	τὸν] τῶν A	26 φόβων ἡρξαντό σοι A		

18. 19 DK fol. 179r ἐκ τῆς πρὸς Γαίον πρεσβείας: ἰσότης πηγὴ δικαιοσύνης.

- τῆς καινῶν γέγονας χαρίτων ὡς ἐκεῖνος; εὐφροσύνης κατέπλησας τὴν οἰκουμένην; Ἀσία καὶ Εὐρώπη τὰς ἐκ σοῦ γεγενημένας δωρεὰς οὐ χωρεῖ;
- 89 καινὰς μὲν οὖν τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἀνεῦρες ὡς κοινὸς λυμεὼν καὶ παλαμναῖος, αἷς μεταβάλλεις τὰ ἡδέα καὶ χαρτὰ πρὸς ἀηδίας καὶ λύπας καὶ ἀβίωτον βίον τοῖς πανταχοῦ πᾶσι, τὰ μὲν παρ' ἑτέροις ἀγαθὰ καὶ 5 καλὰ πάντα σφτεριζόμενος ἀπλήστοις καὶ ἀκορέστοις ταῖς ἐπιθυμίαις, τὰ ἀπὸ τῶν ἐφ' ὧν, τὰ ἀπὸ τῶν ἐσπερίων, τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων τοῦ παντὸς κλιμάτων, εἴ τινα ἢ κατὰ μεσημβρίαν ἦν ἢ πρὸς ἄρκτον, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς σαυτοῦ πικρίας καὶ ὅσα ταῖς ἐπαράτοις καὶ ἰοβόλοις ψυχαῖς γεννᾷ ἔθος βλαβερὰ καὶ ἐπιζήμια ἀντιδιδούς καὶ ἀντιπέμπων· διὰ ταῦτα ὁ νέος 10
- 90 Διόνυσος ἡμῖν ἀνεφάνης; ἀλλὰ καὶ Ἡρακλῆα ἐξήλωσας τοῖς ἀκαμάτοις σαυτοῦ πόνοις καὶ ταῖς ἀτρώτοις ἀνδραγαθίαις, εὐνομίας καὶ εὐδικίας εὐθηνίας τε καὶ εὐετηρίας καὶ τῆς τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀφθονίας, ὧν ἡ βαθεῖα εἰρήνη δημιουργός, ἀναπλήσας ἡπείρους τε καὶ νήσους, ὁ ἀγενέστατος, ὁ δειλίας μεστός, ὁ τῶν μὲν εἰς εὐστάθειαν καὶ εὐδαιμονίαν 15 ἀπάντων κενώσας τὰς πόλεις, μεστάς δὲ τῶν | εἰς ταραχὰς καὶ θυρόβους p. 55b
- 91 καὶ τὴν ἀνωτάτω βαρυδαιμονίαν ἀναφήνας; ἐπὶ δὲ ταῖς τοσαύταις φοραῖς, ὥς ἤνεγκας ἐπ' Ὀλέθρῳ, εἰπέ μοι, Γάιε, ζητεῖς ἀθανασίας μεταλαχεῖν, ἵνα μὴ ὀλιγοχρονίους καὶ ἐφημέρους ἀλλὰ ἀθανάτους ἀπεργάσῃ συμφοράς; ἐγὼ δὲ νομίζω τοῦναντίον, εἰ καὶ τις ἔδοξας γεγενῆσθαι θεός, 20 πάντως ἂν σε μεταβαλεῖν ἕνεκα τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων εἰς θνητὴν
- 92 φύσιν· εἰ γὰρ ἀθανατίζουσιν ἀρεταί, πάντως φθειροῦσι κακία. μήτε οὖν ἐν Διοσκούροις γράφου ταῖς φιλαδελφοτάτοις, ὁ σφαγεὺς καὶ λυμεὼν τῶν ἀδελφῶν γεγονώς, μήτε Ἡρακλέους ἢ Διονύσου τιμῆς κοινοπράγει τῶν τὸν βίον ὀνησάντων, ὁ κακωτῆς καὶ διαφθορεὺς ὧν ἔδρασαν ἐκεῖνοι. 25
- 93 (13.) Τοσαύτη δέ τις περὶ αὐτὸν ἦν λύττα καὶ παράφορος καὶ παράκοπος μανία, ὥστε καὶ τοὺς ἡμιθέους ὑπερβάς ἐπανήει καὶ ἐπαπε-

1 γέγονας καινῶν transp. M	γεγονώς conl. Mang.	2 Ἀσία om. G	χορεῖ M
3 κενὰς O	καὶ ante λυμεὼν add. G	4 μεταβάλλη CO, μεταβάλλει G	ἀηδεῖας
CG (v)	5 πᾶσιν L	7 τὰ ἀπὸ τῶν ἐσπερίων om. Richt. (Tauchn.)	8 δ' A
9 ἰοβόροις M; ἐπιβόλοις conl. Mang.	10 ἀντίδους G	ὁ C: om. ceteri	
10. 11 διόνυσος νέος transp. A	11 ἐφάνης A	ἀκαμαιοτάτοις A	13 εὐθηνίας
Mang.: εὐσθενείας codd.; εὐθενείας Turn.	14 ἡπείρους τε καὶ νήσους CGO: νήσους τε καὶ ἡπείρους ceteri	15 εὐστάθειαν (i corr. in ei) H	
16 ἀπάντων κενώσας τὰς πόλεις CGO: κενώσας τὰς πόλεις ἀπάντων ceteri	17 ἐπὶ δὲ C		
(Turn.): ἐπὶ δὲ MA (Mang.), ἐπειδὴ GOH	17. 18 φθοραῖς C (Turn.)	18 ἀς] αἷς A	
ὦ ante Γάιε add. v	19 ὀλιγοχρονίους (sic) A	20 εἶναι post τοῦναντίον add. A	
καὶ om. A	21 ἐπιτηδευμάτων] βουλευμάτων A	21. 22 θνητὴν φύσιν CGOAH (Turn.): κοινὴν φύσιν καὶ θνητὴν M (Mang.)	
23 γοῦν A	ἐγγράφου A (Mang.)	φιλαδελφοτάτοις L	24 τῶν om.
CGO	μήθ' A	τιμῆς Mang.: τιμαῖς codd. (v)	25 ὀνησάντων MA
κακωτῆς] κακὸς A	ἐκεῖνον M	27 παράκοπος A	

δόετο τοῖς τῶν μειζόνων καὶ ἀμφιθαλῶν εἶναι δοκούντων σεβασμοῖς
 Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ἄρεως. Ἑρμοῦ τὸ πρῶτον, κηρυκείοις καὶ 94
 πεδύλοις καὶ χλαμύσιν ἐνσκευαζόμενος τάξιν τε ἐν ἀταξίᾳ καὶ τὸ ἀκόλουθον
 ἐν συγχύσει καὶ λογισμῶν ἐν φρενοβλαβείᾳ παρεπιδεικνύμενος· εἶτα, ὅποτε 95
 5 δόξειεν αὐτῷ, τὰ μὲν ἀπετίθετο, εἰς δὲ Ἀπόλλωνα μετεμορφοῦτο καὶ
 μετεσκευάζετο, στεφάνοις μὲν ἀκτινοειδέσι τὴν κεφαλὴν ἀναδούμενος,
 τόξον δὲ τῇ εὐωνύμῳ καὶ βέλη κρατῶν χειρὶ, χάριτας δὲ τῇ δεξιᾷ
 προτείνων, ὥς δέον τὰ μὲν ἀγαθὰ ὀρέγειν ἐξ ἐτοίμου καὶ τετάχθαι τὴν
 βελτίονα τάξιν τὴν ἐπὶ δεξιᾷ, τὰς δὲ κολάσεις ὑποστέλλειν καὶ τὴν κατα-
 10 δεστέραν χώραν κεκληρῶσθαι τὴν ἐπ' εὐώνυμα. χοροὶ τε εὐθὺς εἰστή- 96
 κεσαν συγκεκροτημένοι, παιᾶνας εἰς αὐτὸν ᾄδοντες, οἱ πρὸ μικροῦ Βάκχον
 καὶ Εὐθύιον καὶ Λυαῖον ὀνομάζοντες καὶ ὕμνοις γεραίροντες, ἥνίκα τὴν
 Διονυσιακὴν ἀνελάμβανε σκευήν. πολλάκις δὲ καὶ θώρακα ἐνδυόμενος 97
 ξιφῆρης προΐκει μετὰ κράνους καὶ ἀσπίδος, Ἄρης ἀνακαλούμενος· καὶ
 15 παρ' ἑκάτερα οἱ Ἄρεως τοῦ καινοῦ [καὶ νέου] θεραπευταὶ συμπροΐεσαν,
 ἀνδροφόνων καὶ δημοκρίων θίασος, ὑπηρετήσαντες κακὰς ὑπηρεσίας
 φρονῶντι καὶ διψῶντι ἀνθρωπεῖου αἵματος. εἶτα τοῖς ταῦτα ὁρῶσι κατὰ- 98
 πληξίς ἦν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ, καὶ ἐθαύμαζον, πῶς ὁ τάναντία δρῶν
 οἷς ἰσότημος εἶναι προαιρεῖται τὰς μὲν ἀρετάς αὐτῶν ἐπιτηδεύειν οὐκ
 20 ἀξιοῖ, τοῖς δὲ παρασῆμοις εἰς ἕκαστον σκευάζεται. καίτοι τὰ περιήπτα
 ταῦτα καὶ προκοσμήματα ξοάνοις καὶ ἀγάλμασι προσκαθίδρυται, διὰ συμ-
 0 Μ. βόλων μηνύοντα τὰς ὠφελείας, | ἃς παρέχονται τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων
 οἱ τιμώμενοι. πέδιλα Ἑρμοῦς ὑποδεῖται πτερῶν ταρσοὺς ἔχοντα· διὰ τί; 99
 ἄρα οὐχ ὅτι προσΐκει τὸν ἐρμηνέα καὶ προφήτην τῶν θεῶν, ἀφ' οὗ καὶ
 25 Ἑρμοῦς ὠνόμασται, τὰ ἀγαθὰ διαγγέλλοντα — κακοῦ γὰρ οὐχ ὅτι θεὸς
 ἀλλ' οὐδὲ σοφὸς ἀνὴρ γίνεται μηνυτής — ποδωκέστατόν τε εἶναι καὶ
 μόνον οὐ πτηνὸν φέρεσθαι διὰ σπουδὴν ἀνυπέρθετον; ἐπειδὴ τὰ λυσιτελεῖ

1 τοῖς] τῆς H	2 ἔρμονος M	ἀπόλλωνος G	ἄρεως CO: ἄρεος ceteri
κηρυκείοις CGO	4 λογισμῶν GO	φρενοβλαβία GO	ἐπιδεικνύμενος A
εἰθ' A	5 δόξει H	ἀπόλλωνος M	7 alt. δὲ om. M
ων A	9 τὰ ante δεξιᾷ add. M (Mang.)	δεξιᾷ CGH (Turn.)	8 συντε-
10. 11 εἰστήκεισαν AH	12 εὐθύιον M	13 θώρακα L	15 ἑκατέρου A
ἄρεος MGH	καινοῦ] κοινοῦ O	καὶ νέου seclisit Dahl; καινοὶ conl. Mang.,	
καὶ ἐνενοῦ Matthaiei	θεοῦ ante θεραπευταὶ add. A	16 δὲ ante καὶ add. A	
θιάσους A	ὑπηρετίσαντες M, ὑπηρετήσαντες A (Richt. Tauchn.)	17 διψόντι M	
ταῦθ' A	ὁρῶσιν C	18 τὰ ἐναντία CGO (v)	20. 21 τοῖς — προσ-
καθίδρυται in marg. M	20 ἐνσκευάζεται conl. Mang.	περίοπτα C, περιόπτα G	
21 προσκοσμήματα M	23. 24 διὰ τί ἄρα AL	24 ἐρμηνέα] ἐρμέα (sic) A	
θεῶν] θεῶν M (Mang.)	25 προσωνόμασται M (Mang.)	διαγγέλλοντα M	
25. 26 (διαγγέλλον)τα — ποδωκέστατόν om. L	26 ποδωκέστατόν Turn.		
27 πτην (sic) C			

- φθάνοντας εὐαγγελίζεσθαι προσήκει, καθάπερ τὰ παλίμφημα μέλλοντας,
 100 εἰ μὴ ἐπιτρέποι τις αὐτὰ ἡσυχάζεσθαι. πάλιν κηρύκειον ἀναλαμβάνει
 δεῖγμα συμβατηρίων σπονδῶν· πόλεμοι γὰρ ἀνοχὰς καὶ διαλύσεις λαμβά-
 νουσι διὰ κηρύκων εἰρήνην καθισταμένων· οἱ δὲ ἀκήρυκτοι συμφορὰς
 ἀτελευτήτους ἀπεργάζονται καὶ τοῖς ἐπιφέρουσι καὶ τοῖς ἀμυνομένοις. 5
 101 Γάιος δὲ πρὸς τίνα χρεῖαν πέδιλα ἀνελάμβανεν; ἢ ἵνα τὰ δύσφημα καὶ
 δυσώνυμα, δέον ἡσυχάζεσθαι, βοηδρομῇται τάχει συντόνῃ πάντῃ συνη-
 χούντα; καίτοι τί κινήσεως ἐπεσπυσμένης ἔδει; μένων γὰρ κακὰ ἐπὶ
 κακοῖς ἀμύθητα ὥσπερ ἐξ ἀενάων πηγῶν εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς οἴκου·
 102 μένης ὤμβρει. τί δὲ δεῖ κηρυκεῖον τῷ μηδὲν εἰρηναῖόν ποτε μῆτε εἰπόντι 10
 μῆτε δρᾶσαντι, πᾶσαν δὲ οἰκίαν καὶ πόλιν ἐμφυλίων ἀναπλήσαντι πολέμων
 κατὰ τε τὴν Ἑλλάδα καὶ βάρβαρον; ἀποθέσθω δὴ τὸν Ἑρμῆν, ἀφοσιω-
 103 σάμενος τὴν ἀνοίκειον κλησιν, ὁ ψευδώνυμος. (14.) τί δὲ τῶν Ἀπολλωνι-
 ακῶν ἐμφορές ἐστι παρ' αὐτῷ; στέφανον ἀκτινωτὸν φορεῖ, εὖ πως ἀπομαξα-
 μένου τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας τοῦ τεχνίτου. ἐκεῖνῳ δὲ ἥλιος ἢ φῶς συνόλως 15
 ἀσπαστόν ἐστιν, ἀλλ' οὐχὶ νῦν (καὶ σκότος) καὶ εἴ τι σκότους ἀφεγγέστερον εἰς
 τὴν τῶν ἐκνόμων ἔργων διάθεσιν; ἐπειδὴ τὰ μὲν καλὰ περιουγείας μεσημ-
 βρινῆς δεῖται πρὸς ἐπίδειξιν, τὰ δὲ αἰσχυρά φασιν ἐσχατίας Ταρτάρου,
 104 εἰς δὲ ἄξιον συνωθεῖσθαι δεόντως ἐπικρυφθησόμενα. μεταθέτω καὶ τὰ
 ἐν ἑκατέρᾳ χειρὶ καὶ μὴ κιβδηλευέτω τὴν τάξιν. τὰ μὲν βέλη καὶ τόξα 20
 τῇ δεξιᾷ προφερέτω· βάλλειν γὰρ καὶ τοξεύειν εὐσκόπως οἶδεν ἄνδρας,
 γυναῖκας, συγγενείας ὅλας, εὐανδρούσας πόλεις, ἐπ' ὀλέθρῳ παντελεῖ.
 105 τὰς δὲ χάριτας ἢ ῥιψάτω θᾶπτον ἢ τῇ εὐωνύμῳ συσκιαζέτω· τὸ γὰρ
 κάλλος ἥσυχονεν αὐτῶν, προσοφθαλμιῶν καὶ προσκεχνηῶς ταῖς μεγάλαις
 οὐσίαις εἰς ἀρπαγὰς ἀδίκοις, αἷς ἐπικατεσφάττοντο οἱ δεσπότες τῆς 25
 106 εὐτυχίας ἕνεκα κακοδαίμονοι. ἀλλὰ καὶ τὴν ἱατρικὴν Ἀπόλλωνος

- 1 φθάνοντας CGOM: φθάνοντα AH (v) εὐαγγελίζεσθαι M πάμφημα (sic) G
 μέλλοντας CGOM: μέλλοντα AH (v) 2 ἐπιτρέπει M κηρύκειον C 3 γὰρ
 om. A 3. 4 λαμβάνουσιν C 4 δ' A 5 ἀτελευτήτους] ἀπείρους M
 7 βοηδρομῇται C, ei corr. in η M, βοηδρομῇσαι L 8 τί add. H² ἐπεσπυσμέ-
 νης COML: ἐπεσπυασμένης G, ἐπεσπυμένης H (v), εὐεσπυμένης (sic) A μένων] δια-
 μένων vel βρώων vel μὲν οὖν coni. Matthaei 9 ἀενάων CG: ἀενάων ceteri (v)
 πάντα A 10 δεῖ κηρυκεῖον O: κηρύκειον ceteri (v) μηδὲ H ποτε
 om. AH μῆτ' A, om. H 12 τε A (Mang.): γε ceteri (Turn.) ἐλλέδα M
 ἀποθέσθαι O, L (sed corr.) 14 ἀκτινωτὸν] ἀκτιακὸν CGO πῶς GOM
 15 ἐκεῖνο A 16 καὶ σκότος add. Matthaei (cf. 178, 2): om. codd. (v) σκότους]
 νυκτός coni. Mang. 17 περιουγείας G, περτεργείας M 18 δ' A φησιν A
 ἐσχατίας M; ἐσχατίας Mang., qui in append. ἐσχατίας vel ἐσχατιῶν coni. 19 μεταθέτω]
 τὸ δὲ τόξον μεταθετέω (sic) A; μετατιθέτω coni. Mang. 19—21 τὰ ἐν ἑκατέρᾳ
 — τῇ δεξιᾷ om. A 21 καὶ om. A 23 θᾶπτον] κάτω A (mavult Mang.)
 24 προσοφθαλμιῶν MA (Mang.): πρὸ ὀφθαλμῶν C, προσοφθαλμῶν H¹, πρὸς ὀφθαλμῶν
 GOH²L; προσοφθαλμῶν Turn. 25 ἐπικατεσφάττοντο M, ἐπικατασφάττονται A

εὖ πως μετεχάραξεν. ὁ μὲν γὰρ σωτηρίων φαρμάκων εὐρετής ἐγένετο
 πρὸς ὑγίαν ἀνθρώπων, ἀξίων καὶ τὰς ὑφ' ἐτέρων ἐγγινομένας νόσους
 αὐτὸς ἰᾶσθαι διὰ τὴν ἐκ φύσεως καὶ ἐπιτηδεύσεως ὑπερβάλλουσιν
 M. | ἡμερότητα. ὁ δὲ ἔμπαλιν νόσους μὲν τοῖς ὑγιαίνουσι, πηρώσεις δὲ τοῖς 107
 5 ὀλοκλήροις, καὶ συνόλως θανάτους τοῖς ζῶσι χειροποιήτους πρὸ τοῦ μοι-
 ριδίου χαλεποὺς ἐπέφερε, πάντα τὰ φθοροποιὰ χορηγίαις ἀφθόνοις παρε-
 σκευασμένους, οἷς, εἰ μὴ ἔφθασε προαναιρεθεὶς ὑπὸ τῆς δίκης [χρήσασθαι],
 καὶν τὸ ἐν ἐκάστη πόλει δοκιμώτατον ἤδη διέφθαρτο. πρὸς τοὺς γὰρ 108
 ἐν τέλει καὶ πλουσίους εὐτρεπεῖς ἦσαν αἱ παρασκευαί, καὶ μάλιστα τοὺς
 10 ἐν Ῥώμῃ καὶ τῇ ἄλλῃ Ἰταλίᾳ, παρ' οἷς ἄργυρος καὶ χρυσὸς τεθησαύριται
 τοσοῦτος, ὥστε, εἰ σύμπας ὁ ἐξ ἀπάσης τῆς ἄλλης οἰκουμένης ἀπὸ περά-
 των αὐτῶν συνενεχθεῖ, πολλῷ καταδεέστερος ἂν εὐρεθῇ. διὰ τοῦτο
 ἀπὸ τῆς πατρίδος ὥσπερ ἀφ' ἱερᾶς ἤρχετο τὰ σπέρματα τῆς εἰρήνης
 ἀπορρίπτειν, ὁ μισόπολις, ὁ δημοβόρος, ἡ λύμη, τὸ φθοροποιὸν κακόν.
 15 λέγεται μὴ μόνον ἱατρὸς ἀλλὰ καὶ μάντις ἀγαθὸς Ἀπόλλων εἶναι, 109
 χρησιμοῦς προλέγων τὰ μέλλοντα πρὸς ὠφέλειαν ἀνθρώπων, ἵνα μὴ τις
 ἐπισκισθεὶς αὐτῶν περὶ τὸ ἄδηλον ἀπροοράτως καθάπερ τυφλὸς τοῖς
 ἀβουλήτοις ὡς λυσιστελεστάτοις ἐπιτρέχων ἐπεμπίπτῃ, προμαθὼν δὲ τὸ
 μέλλον ὡς ἤδη παρὸν καὶ βλέπων αὐτὸ τῇ διανοίᾳ οὐχ ἤττον ἢ τὰ ἐν
 20 χερσὶν ὀφθαλμοῖς σώματος φυλάττεται, προνοούμενος τοῦ μηδὲν ἀνῆκεστον
 παθεῖν. ἄρα ἄξιον τούτοις ἀντιθεῖναι τὰ παλίμψημα Γαίου λόγια, δι' 110
 ὧν πενίαι καὶ ἀτιμίαι καὶ φυγαὶ καὶ θάνατοι προεμηνύοντο τοῖς παντα-
 χοῦ τῶν ἐν τέλει καὶ δυνατῶν; τίς οὖν κοινωνία πρὸς Ἀπόλλωνα τῷ
 μηδὲν οἰκεῖον ἢ συγγενὲς ἐπιτετηδευότι; πεπαύσθω καὶ ὁ ψευδώνυμος
 25 Παιᾶν τὸν ἀληθῆ Παιᾶνα μιμούμενος· οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ νόμισμα παρά-
 κομμα καὶ θεοῦ μορφὴ γίνεται. (15.) πάντα γε μὴν ἐλπίζειν ἂν 111
 τις (μᾶλλον) ἢ τοιοῦτον σῶμα καὶ ψυχὴν, ἄμφοι μαλακὰ καὶ κατσαρότα,
 τῇ περὶ ἐκάτερον Ἄρεως ἀλκῇ δυνηθῆναί ποτε ἐξομωιθῆναι· ὁ δὲ

1 πῶς GM	μετεχάραξεν (sic) H, μετεχάραττεν L	2 ὑγίαν M	ἐγγινο-
μένας ὑφ' ἐτέρων transp. A	συγγινομένας M	4 ὑγιαίνουσιν L	5 ζῶσιν L
6 χαλεπῶς AH (Mang.)	7 ἂν ante ἔφθασε add. A	ἔφθασε μὴ transponendum	
vid. Mang.	ἢ ante χρήσασθαι add. A	8 χρήσασθαι seclussit Cohn	καὶν] πᾶν
Mang.	γὰρ τοὺς transp. A	10 τοὺς ἐν ante τῇ add. M (Mang.)	τεθησαύριστο
A (mavult Mang.)	11 ὥστ' A	οἰκουμένης M	12 αὐτῶν om. H
συν-	καταδεέστερον H	vel καταδεέστερον vel εὐρεθείη conl. Mang.	
ενεχθεῖ M			
13 ἱεροῦ A	14 ἀπορρίπτων conl. Mang.	δημοβόρος] δημάδης H ¹ , δημώδης H ² ,	
δημώδης L; δημοκόπος Turn. (in append.)		17 ἐπισκισθεὶς] ἐπικλασθεὶς A	αὐτῶν
scripsi: τῶν codd. (om. v)	18 ἐπεμπίπτει GO	20 ὀφθαλμοὶ A	21 ἄρ' ἄξια A
ἀνατιθέναι A	22 προμηνύοντο A	τοῖς] τῆς M	22. 23 πανταχοῦ CGO:
ἀπανταχοῦ ceteri;	πανταχοῦ <δοκιμωτάτοις> conl. Cohn coll. § 144		23 τῷ] τὸ G,
corr. in τῷ O	24 εἰς ante οἰκεῖον add. A	οἰκεῖον] ὁμοιον conl. Mang.	26 γε
om. M	ἐλπίζει L	27 μᾶλλον supplevit Turn. (v): om. codd.	28 ἄρεος GMH

- ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐναλλάττων πολυειδῆ προσωπεῖα φαντασίαις ψευδέσιν
 112 ἡπάτα τοὺς ὁρῶντας. φέρε δ' οὖν, μηδὲν τῶν περὶ σῶμα καὶ ψυχὴν
 ἐξεταζέσθω διὰ τὴν ἐν πάσαις σχέσεσι καὶ κινήσειν ἀλλοτριότητα πρὸς
 τὸν εἰρημένον δαίμονα· τὴν Ἄρεως οὖν, οὐχὶ τοῦ μεμυθευμένου, τοῦ
 δὲ ἐν τῇ φύσει λόγου, ὃν ἀνδρεία κεκληῖρωται, δύναμιν οὐκ ἴσμεν ἀλε- 5
 ξίακον οὔσαν καὶ βοηθὸν καὶ παραστάτιν ἀδικουμένων, ὡς καὶ αὐτό που
 113 δηλοῖ τοῦνομα; παρὰ γὰρ τὸ ἀρήγειν, ὅπερ βοηθεῖν ἐστὶ, κατὰ γλῶτταν
 Ἄρης ὠνομάσθαι μοι δοκεῖ, καθαιρετικὸς πολέμων, δημιουργὸς εἰρήνης,
 ἧς ἐχθρὸς μὲν ἦν ἕτερος, ἐταῖρος δὲ πολέμων, τὴν εὐστάθειαν εἰς
 ταραχὰς καὶ στάσεις μεθαρμοζόμενος. 10
 114 (16.) Ἄρά γε ἦδη μεμαθήκαμεν ἐκ τούτων, ὅτι οὐδενὶ θεῶν ἀλλ' p. 56
 οὐδὲ ἡμιθέων ἐξομοιοῦσθαι δεῖ Γάιον, μήτε φύσεως μήτε οὐσίας ἀλλὰ
 μηδὲ προαιρέσεως τετυχηκότα τῆς αὐτῆς; τυφλὸν δέ, ὡς ἔοικεν, ἡ ἐπι-
 θυμία, καὶ μάλιστα ὅταν προσλάβῃ κενοδοξίαν ὁμοῦ καὶ φιλονεικίαν μετὰ
 τῆς μεγίστης ἐξουσίας, ὑφ' ἧς ἡμεῖς οἱ πρότερον εὐτυχεῖς ἐπορθοῦμεθα. 15
 115 μόνους γὰρ Ἰουδαίους ὑπεβλέπετο, ὡς δὴ μόνους τάναντία προηρημένους
 καὶ δεδιδαγμένους ἐξ αὐτῶν τρόπον τινὰ σπαργάνων ὑπὸ γονέων καὶ
 παιδαγωγῶν καὶ ὑφηγητῶν καὶ πολλὸν πρότερον τῶν ἱερῶν νόμων καὶ ἔτι
 τῶν ἀγράφων ἐθῶν ἕνα νομίζειν τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ κόσμου
 116 θεόν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες, ἄνδρες, γυναῖκες, πόλεις, ἔθνη, χῶραι, 20
 κλίματα γῆς, ὀλίγου δέω φάναι πᾶσα ἡ οἰκουμένη, καίτοι στένοντες ἐπὶ
 τοῖς γινομένοις, οὐδὲν ἤττον ἐκολάχευον αὐτὴν ἀποσεμνύνοντες πλεόν τοῦ
 μετρίου καὶ τὸν τυφὸν συναούζοντες. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ βαρβαρικὸν ἔθος εἰς
 Ἰταλίαν ἤγαγον, τὴν προσκύνῃσιν, τὸ εὐγενὲς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐλευθερίας
 117 παραχαράττοντες. ἐν δὲ μόνον ἔθνος ἐξαίρετον τῶν Ἰουδαίων ὑποπτον 25
 ἦν ἀντιπράξειν, εἰωθὸς ἐκουσίους ἀναδέχεσθαι θανάτους ὥσπερ ἀθανασίαν,
 ὑπὲρ τοῦ μηδὲν τῶν πατρίων περιδεῖν ἀναιρούμενον, εἰ καὶ βραχύτατον εἴη,

1 ἐναλλάττων H	2 δ' om. L (v)	3 ἐξεταζέσθω Mang.: ἐξετάζεσθαι codd.;	
ἐξετάζεται Turn.	δι (sic) C	ἀλλοτριώτητα H	4 τὴν Turn. (v): τῆς CGOH,
τῇ M, τοῦ A	ἄρεος GMH ¹ (corr. H ²) L	5 δ' A	ἀνδρία M (v), ἀνδρεία A
οὐκ om. C	6 παραστάτην MH	7 γάρ om. A	8 ὠνόμασται G; προσωνομά- σθαι conl. Mang.
ἕτερος Turn.	9 ἕτερος ἐταῖρος Mang: ἕτερος om. MAH, ἐταῖρος om. CGOL; ἕτερος δὲ om. CGO	10 στάσεις τᾶξεις M	11 ἄρα GA: ἄρα ceteri
ἐκ om. Turn.	ἀλλ' om. A	12 οὐδ' A	13 τυφλὸς Turn. δ' A
ἡ om. C	14 μάλιστα MGO	καينوδοξίαν M	15 εὐτυχεῖς Mang.: ἀτυχεῖς codd.
(v)	16 alt. μόνους] μόνα A	προειρημένους GL, ei corr. in η OH ²	17 δεδιγ- μένους (sic) M
20 γάρ om. A		καὶ ante γυναῖκες add. A	πόλεις om. AH
21 κλίματα G	φάναι om. M	22 γενομένοις H	23 ἔθνος A
Mang. (Dahl): συγγενὲς codd. (v)		25 ἔθος M	ἐξαίρετον τῶν (τὸ O) Ἰουδαίων CGO
(Turn.): τῶν Ἰουδαίων ἐξαίρετον M, τὸ τῶν Ἰουδαίων ἐξαίρετον A, τὸ Ἰουδαίων ἐξαίρετον H			
τῶν] τὸ τῶν Mang.	26 ἀντιπράττειν H	εἰωθὸς M	27 εἰ — εἴη om. A

διὰ τὸ καθάπερ ἐπὶ τῶν οἰκοδομημάτων ὑφαιρέσει ἐνὸς καὶ τὰ ἔτι
παρίως ἐστάναι δοκῶντα συμπίπτειν πρὸς τὸ κενωθὲν χαλῶμενα καὶ
καταρρέοντα. μικρὸν δὲ οὐκ ἔν τὸ κινούμενον, ἀλλὰ τὸ μέγιστον τῶν 118
ὄντων, ἀνθρώπου γενετὴν καὶ φθαρτὴν φύσιν εἰς ἀγέννητον καὶ ἀφθαρτον
5 ὅσα τῷ δοκεῖν θεοπλαστῆσαι, ὅπερ ἀσεβημάτων ἔκρινεν εἶναι χαλεπώτατον
— θάττον γάρ ἂν εἰς ἄνθρωπον θεὸν ἢ εἰς θεὸν ἄνθρωπον μεταβαλεῖν —,
δίχα τοῦ καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἀνωτάτω κακίας ἀναδέεσθαι, ἀπιστίαν
ἡμοῦ καὶ ἀχαριστίαν πρὸς τὸν τοῦ κόσμου παντὸς εὐεργέτην, ὃς τῇ αὐτοῦ
δυνάμει τοῖς μέρεσι πᾶσι τοῦ παντὸς ἀφθόνους περιουσίας ἀγαθῶν
10 ἐκδίδωσιν.

(17.) Μέγιστος οὖν καὶ ἀκήρυκτος πόλεμος ἐπὶ τῷ ἔθνει συνε- 119
κροτεῖτο. τί γάρ ἂν εἴη δούλῳ βαρύτερον κακὸν ἢ δεσπότης ἐχθρός;
δοῦλοι δὲ αὐτοκράτορος οἱ ὑπήκοοι, καὶ εἰ μηδενὸς ἐτέρου τῶν προτέρων
διὰ τὸ σὺν ἐπιεικείᾳ καὶ μετὰ νόμων ἄρχειν, ἀλλὰ τοι Γαίῳ πᾶσαν
15 ἐκτετμημένου τῆς ψυχῆς ἡμερότητα καὶ παρανομίαν ἐζηλωκότος — νόμον
γάρ ἡγούμενος ἑαυτὸν τοὺς τῶν ἐκασταχοῦ νομοθετῶν ὡς κενὰς ῥήσεις
ἔλυσεν — ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον ἐν δούλοις ἀλλὰ καὶ δούλων τοῖς ἀτιμο-
M. τάτοις ἐγγραφόμεθα τοῦ ἄρχοντος τρέποντος εἰς δεσπότην. (18.) | ὅπερ 120
συναισθόμενος ὁ Ἀλεξανδρέων μιγὰς καὶ πεφορημένος ὄχλος ἐπέθετο
ἡμῖν, καιρὸν ἐπιτηδειότατον παραπεπτωκέναι ὑπολαβόν, καὶ τὸ τυφόμενον
20 ἐκ μακρῶν χρόνων μῖσος ἀνέφηγε πάντα κυκῶν καὶ συνταράττων. ὥς 121
γάρ ἐκδοθέντας εἰς ὁμολογουμένας καὶ τὰς ἀνωτάτω συμφορὰς ὑπὸ τοῦ
αὐτοκράτορος ἢ πολέμῳ κατακρατηθέντας ἐκμανέσι καὶ θηριωδεστάταις
ὀργαῖς κατεσιργάζοντο, ταῖς οἰκίαις ἐπιτρέχοντες, τοὺς δεσπότης αὐταῖς

1 ἐπὶ] ὑπὸ H 3 κενούμενον A 4 δὲ ante γενετὴν add. A
γεννητὴν Turn. καὶ φθαρτὴν φύσιν CGO: φύσιν καὶ φθαρτὴν transp. ceteri
5 ἔκρινεν (scil. τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος)] κρίνω con. Mang., ἔοικεν Ernesti χαλεπώ-
τατον CGO: χαλεπώτερον ceteri 6 ἂν om. MH 7 καὶ ante δίχα add. M
ἀναδείξασθαι con. Mang. 8 αὐτοῦ v: αὐτοῦ codd. 10 ἐκδίδωσιν CL: ἐκδί-
δωσι ceteri (v) 12 δούλου H 13 προτέρων C: πρότερον ceteri
14 πᾶσαν γαίῳ transp. A 16 τοῦς] τὰς A 18 ἐγγραφόμεθα A; ἐνεγγραφόμεθα
con. Mang. τοῦ ἄρχοντος A (Mang): τὸν ἄρχοντα ceteri (Turn.) τρέποντες
CGO (Turn.); τραπέντος con. Wendl. 19 ὁ om. A συμπεφορημένος A (Mang.)
20 ἐπιτηδειότατον C, ἐπιτηδειότητος H (Turn.) ἐντυφόμενον vel ὑποτυφόμενον
con. Mang. 21 ἀνεφάνη con. Matthaei ταραττων A; συνταράττον con.
Matthaei 23 κατακρατηθέντας scripsi: κατακριθέντας C, κρατηθέντας ceteri (v)
ἐκμανέσιν L θηριώδεσιν H 24 ὀργαῖς CGOMH (Turn.): ὀρμαῖς A (Mang.)
κατεσιργάζοντο] κατηναγκάζοντο H ἐπιτρέχοντας H², corr. H³

12 DR fol. 160r τοῦ αὐτοῦ: τί ἂν εἴη δούλῳ βαρύτερον κακὸν ἢ δεσπότης ἐχθρός;

- 122 γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐλαύνοντες, ὡς κενὰς οἰκητόρων ἀποφῆναι. ἐπιπλα
καὶ κειμήλια οὐκέτι ὡς λησται νύκτα καὶ σκότος ἐπιτηροῦντες διὰ φόβον
ἀλώσεως ἔκλεπτον, ἀλλὰ φανερώς μεθ' ἡμέραν ἐξεφόρουν ἐπιδεικνύμενοι
τοῖς ἀπαντῶσιν, ὥσπερ οἱ κεκληρονομηκότες ἢ πριάμενοι παρὰ τῶν κυρίων.
εἰ δὲ καὶ πλείους συνέθεντο κοινοπραγεῖν τῶν ἀρπαγῶν, τὴν λείαν ἐν 5
ἀγορᾷ μέσῃ διενέμοντο, πολλάκις ἐν ὕψει τῶν δεσποτῶν, κατακερτο-
123 μούντες καὶ ἐπιχλευάζοντες. δευνὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ καὶ ταῦτα· πῶς
γὰρ οὐ; πένητας ἐκ πλουσίων καὶ ἀπόρους ἐξ εὐπόρων γεγενῆσθαι μηδὲν
ἀδικούντας ἐξαίφνης καὶ ἀνοίκους καὶ ἀνεστίους, ἐξεωσμένους καὶ
πεφυγαδευμένους τῶν ἰδίων οἰκιῶν, ἵνα μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ὑπαιθροὶ 10
διατελούντες ἢ ταῖς ἀφ' ἡλίου φλογώσεσιν ἢ νυκτεριναῖς περιψύξεσι
124 διαφθαρῶσι. κουφότερα δὲ τῶν μελλόντων λέγεσθαι ταῦτα· συνελάσαντες
γὰρ τοσούτας μυριάδας ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων καθάπερ
βοσκήματα καὶ θρέμματα ἐξ ἀπάσης τῆς πόλεως εἰς μοῖραν ἐλαχίστην οἶα
τινα σηκόν, ψῆθησαν ὀλίγαις ἡμέραις σωροὺς ἀθρόων νεκρῶν ἐφευρή- 15
σειν ἢ λιμῶ διαφθαρέντων διὰ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων, οὐ προσηυρεπισμέ-
125 νων τὰ ἐπιτήδεια κατὰ μαντείαν τῶν ἐξαπινάων κακοπραγιῶν, ἢ δι'
ὠθισμὸν καὶ πνίγος, μηδεμιᾶς εὐρυχωρίας προσφερομένης, ἀλλὰ καὶ τοῦ
πέριξ ἀέρος κακωθέντος καὶ ὅσον ἦν ἐν αὐτῷ ζωτικὸν ταῖς ἀναπνοαῖς,
εἰ δὲ δεῖ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, τοῖς ἐκπνεόντων ἄσθμασιν ὑποβαλόντος, ὅφ' 20
ὧν φλεγόμενος καὶ τρόπον τινὰ καταβολῇ πυρετοῦ πιεσθεὶς θερμὸν καὶ
ἄτοπον πνεῦμα διὰ मुखήρων καὶ στόματος εἰσέπεμπε, τὸ λεγόμενον
126 κατὰ τὴν παροιμίαν πῦρ ἐπιφέρων πυρί. τῶν γὰρ ἐντὸς σπλάγχνων ἡ
δύναμις ἐκ φύσεως φλογωδεστάτη καθέστηκεν, ἦν ὅταν μὲν αἱ θύραθεν
αὐραὶ μετρίως ψυχραὶ καταπνέωσιν, εὐδοεῖ τὰ τῆς ἀναπνοῆς ὄργανα ταῖς 25
εὐκрасίαις, ὅταν δὲ μεταβάλλωσι πρὸς τὸ θερμότερον, ἀνάγκη δυσοδοῖν
127 πρὸς ἐπεισρέοντος πυρί. (19.) μηκέτι οὖν ὑπομένειν τὴν δυσχωρίαν
p. 564 M. | οἷοι τε ὄντες ἐξεχέοντο εἰς ἐρημίας καὶ αἰγιαλοὺς καὶ μνήματα, γλιχό-

1 ἐλαύνοντας A	ὡς CGO: ὡς ceteri (v)	ἀποφῆναι O: ἀπέφηναν ceteri (v)
2 σκότος A: σκότον ceteri (v)	φόβου A	3 ἔκλεπτον] ἔβλεπον H
4 ἀπαντῶσιν G	5 συνέθετο L	ἐν om. CG
9 ἀοίκους A	11 φλογώδεσιν AL	15 σωροὺς GA (conl. Mang.): σώους O, σωροὺς ceteri (v)
	ἀθρόον O, ἀθρόως A; ἀθρόους conl. Mang.	16 οὐ]
μῆ A	16. 17 προσηυρεπισμένων H (v)	17 κακῶν ὁ πραγμάτων (sic) M
18 τῶν ἰδίων κακοπραγιῶν ante μηδεμιᾶς add. A	προσφερομένης A (Mang.):	
προφερομένης ceteri (Turn.)	19 ἐν om. A	20 τὸ ἀληθὲς G, τὰληθὲς AH
ἄσμασιν L	ὑπερβαλλόντος A, ὑποβαλόντος (sic) L; ἀποβαλόντος v	
22 ἄτοπον] ἐντυφόμενον conl. Mang.	23 ἐπιφέρειν L	25 εὐδοεῖ CGO ¹ H ² L
(Turn.): εὐδοεῖ O ² MAH ¹ (Mang.); εὐδοεῖ in append. Mang.		26 μεταβάλλωσι
OAH	δυσοδοῖν CO ¹ H ² (Turn., in append. Mang.): δυσωδεῖν GO ² MAH ¹ (Mang.)	
27 ἐπεισπνέοντος A	γούν G	28 τ' A
Mang.): ἐρημίαν v	καὶ αἰγιαλοὺς om. H	ἐρημίας codd. (mavult

μενοι σπάσαι καθαροῦ καὶ ἀβλαβοῦς ἀέρος. εἰ δέ τινες ἢ προκατελήφθησαν ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς πόλεως ἢ ἀγνοία τῶν κατασκευασάντων κακῶν ἀγρόθεν παρεγένοντο, πολυτρόπων ἀπέλαυον συμφορῶν, ἢ καταλευόμενοι ἢ κεράμῳ τιτρωσκόμενοι ἢ πρίνου κλάδοις καὶ δρυὸς τὰ
5 καιριώτατα μέρη τοῦ σώματος καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἄχρι θανάτου καταγνύμενοι. περικαθήμενοι δὲ ἐν κύκλῳ τινὲς τῶν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν¹²⁸ εἰωθότων τοὺς συνεληλαμένους καὶ συνεωσμένους εἰς ἐσχατίας βραχὺ τι μέρος, ὡς ἔφην, καθάπερ τοὺς τειχήρεις γεγονότας ἐπετήρουν, μὴ τις ὑπεξέλθῃ λαθῶν. ἔμελλον δὲ ἄρα οὐκ ὀλίγοι διὰ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων
10 ἀλογήσαντες τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐξίεναι, δέει τοῦ μὴ λιμῷ πανοίκιοι παραπολεσθαι. τούτων τὰς διαλύσεις караδοκοῦντες ἐπετήρουν καὶ τοὺς συλληφθέντας εὐθὺς διέφθειρον αἰκίζόμενοι πάσαις αἰκίαις. ἕτερος δὲ¹²⁹ λόχος ἦν ἐφεδρεύων τοῖς τοῦ ποταμοῦ λιμέσι πρὸς ἀρπαγὴν τῶν καταγομένων Ἰουδαίων καὶ ὧν κατ' ἐμπορίαν ἐκόμιζον· ἐπεισβαίνοντες γὰρ
15 ταῖς ναυσὶ τὸν φόρτον ἐν ὕψει τῶν κυρίων ἐξεφόρου καὶ αὐτοὺς ἐξαγκωνίζοντες ἐνεπίμπρασαν, ὅλην χρώμενοι πηδάλις, οἶαξι, κοντοῖς καὶ ταῖς ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων σανίσι. τοῖς δὲ ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατα-¹³⁰ καιομένοις οἰκτρότατος ἦν ὀλεθρος· σπάνει γὰρ ἔστιν ὅτε ἑλὼν φρύγανα συνεφόρου καὶ ταῦτα ἀνάψαντες ἐπερρίπτουν τοῖς ἀθλοῖς· οἱ δὲ ἡμί-
20 φλεκτοι καπνῷ τὸ πλεόν ἢ πυρὶ διεφθείροντο, τῆς φρυγανώδους ὕλης πῦρ μὲν ἀμενηνὸν καὶ καπνῶδες ἐξαπτούσης καὶ αὐτίκα σβεννουμένης, ἀνθρακοῦσαι δὲ διὰ κουφότητα μὴ δυναμένης. πολλοὺς δὲ ἔτι ζῶντας¹³¹ ἱμάσι καὶ βρόχοις περιβαλόντες καὶ ἐπισφίξαντες τὰ σφυρὰ διὰ μέσης κατέσυρον ἀγορᾶς ἐναλλόμενοι καὶ μὴδὲ νεκρῶν ἀπεχόμενοι τῶν σωμά-
25 των· διαρτῶντες γὰρ αὐτὰ κατὰ μέλη καὶ μέρη καὶ πατοῦντες οἱ καὶ τῶν ἀτιθάσων θηρίων ὠμότεροι καὶ ἀγριώτεροι πᾶσαν ἰδέαν ἐξανήλiskon, ὡς μὴδὲ λείψανον γοῦν ὃ δυνήσεται ταφῆς ἐπιλαχεῖν ὑπολιπέσθαι.

1. 2 προκατελείφθησαν A, προκατελείφθησαν L (Mang.) 3 ἀπέλαυον OA: ἀπήλαυον C, ἀπήλαυνον L, ἀπέλαυνον M, ἀπήλαυνον GH (v) 4 κεράμοις conl. Mang.
5 καιριώτατα scripsi (cf. 132, 13, 161, 17): κυριώτατα CGOMH (v), κυριώτερα A 6 δ' A
7 συνεληλασμένους H¹, corr. H², ἐληλασμένους A 9 ὑπεξέλθῃ CGO: ὑπεξέλθοι ceteri (v)
δ' A 10 ἀλογήσαντες OMH: ἀλογήσαντες CG, ἀμελήσαντες A 11 διελεύσεις A;
διαδύσεις v εὐθὺς ante ἐπετήρουν add. A 12 συλληφθέντας M εὐθὺς CGO:
εὐθέως (γράφεται εὐθὺς M in marg.) ceteri (v) οἰκίαις H 12. 13 λόχος δὲ
ἕτερος transp. O 13 λόχος A 13. 14 κατεχομένων A 14 ἐνόμιζον G
17 σανίσιν L μέση A (Mang.): μέσω CGOMH (Turn.) 18 ὅτι G 19 τοὺς ἀθλοῦς
A (Mang., sed in append. praeferit τοῖς ἀθλοῖς) 20 τὸ] καὶ M 22 pr. δὲ] καὶ C
κουφότητος H (Turn.) 23 ἱμάσι καὶ] ἱμάσιν ἢ A (Mang.) περιβάλλοντες CGOA
ἐπισφίξαντες M 24 ἀγορᾶς om. H 25 διαρτῶντες codd. (Turn. in append.):
διαρταμῶντες v γὰρ] δὲ A μέλη] τὰ μέλη G μέρη καὶ μέλη
transp. A 26 ἀτιθάσων MA (v) 27 ὑπολιπέσθαι L

- 132 (20.) Τοῦ δὲ ἐπιτρόπου τῆς χώρας, ὃς μόνος ἐδύνατο βουλευθεὶς
 ὥρα μιᾷ τὴν ὀχλοκρατίαν καθελεῖν, προσποιουμένου ᾧ τε ἑώρα μὴ ὁρᾶν
 καὶ ὧν ἤκουε μὴ ἐπακούειν, ἀλλ' ἀνέδην ἐφιέντος πολεμοποιεῖν καὶ τὴν
 εἰρήνην συγχέοντος, ἔτι μᾶλλον ἐξοτρυνόμενοι πρὸς ἀναισχύντους καὶ
 θραυστέρας ὥρμησαν | ἐπιβουλὰς καὶ συνταξάμενοι στίφη πολυανθρωπώτατα p. 56
 τὰς προσευχάς — πολλὰ δὲ εἰσι καθ' ἕκαστον τμήμα τῆς πόλεως — 6
 τὰς μὲν ἐδενδρότμησαν τὰς δὲ αὐτοῖς θεμελίους κατέσκαψαν, εἰς ἃς δὲ
 καὶ πῦρ ἐμβαλόντες ἐνέπρησαν, ὑπὸ λύττης καὶ μανίας ἔκφρονος ἀλογή-
 σαντες καὶ τῶν πλησίον οἰκιῶν· πυρὸς γάρ, ὅποτε λάβοιτο ὕλης, οὐδὲν
 133 ὠκύτερον. καὶ σιωπῶ τὰς συγκαθαιρεθείσας καὶ συμπρηθείσας τῶν 10
 αὐτοκρατόρων τιμὰς ἀσπίδων καὶ στεφάνων ἐπιχύρων καὶ στηλῶν καὶ
 ἐπιγραφῶν, δι' ἃ καὶ τῶν ἄλλων ὥφειλον ἀνέχειν· ἀλλ' ἐθάρρουν ἅτε
 τὴν ἐκ Γαίτου τίσιν οὐ δεδιότες, ὃν εὖ ἠπίσταντο μίσος ἄλεκτον ἔχοντα
 πρὸς Ἰουδαίους, ὥς ὑπονοεῖν, ὅτι οὐδεὶς οὐδὲν αὐτῷ χαρίζοιτο μείζον ἢ
 134 πάσας κακῶν ἰδέας ἐπιφέρων τῷ ἔθνει. βουλόμενοι δὲ καινότεραις κολα- 15
 καίαις ὑπελθόντες αὐτὸν ἀνυπευδύνους χρῆσθαι κατὰ τὸ παντελὲς ταῖς
 εἰς ἡμᾶς ἐπηρείαις τί ποιοῦσι; προσευχὰς ὅσας μὴ ἐδυνήθησαν ἐμπρήσσει
 καὶ κατασκαφαῖς ἀφανίσαι διὰ τὸ πολλοὺς καὶ ἀθρόους πλησίον οἰκεῖν
 Ἰουδαίους ἕτερον τρόπον ἐλυμήναντο μετὰ τῆς τῶν νόμων καὶ ἐθῶν
 ἀνατροπῆς· εἰκόνας γάρ ἐν ἀπάσαις μὲν ἰδρύνοντο Γαίτου, ἐν δὲ τῇ με- 20
 γίστῃ καὶ περισημοτάτῃ καὶ ἀνδριάντα χαλκοῦν ἐποχοῦμενον τεθρίπφ.
 135 καὶ τοσοῦτον ἦν τὸ τάχος καὶ τὸ σύντονον τῆς σπουδῆς, ὥστε οὐκ ἔχοντες
 ἐν ἐτοίμῳ καινὸν τέθριππον ἐκ τοῦ γυμνασίου παλαιότατον (ἐκόμεζον) ἰοῦ
 γέμον, ἡκρωτηριασμένον ὦτα καὶ οὐράς καὶ βάσεις καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα,
 ὥς δὲ φασὶ τινες καὶ ὑπὲρ γυναικὸς ἀνατεθὲν τῆς ἀρχαίας Κλεοπάτρας, 25
 136 ἥτις ἦν προμάμμη τῆς τελευταίας. ἡλίχην μὲν οὖν καθ' αὐτὸ τοῦτο
 τοῖς ἀναθεῖσιν ἐπέφερε κατηγορίαν, παντὶ τῷ ὄλῳ. τί γάρ, εἰ (καὶ) καινὸν
 γυναικὸς; τί δέ, εἰ παλαιὸν ἀνδρός; τί δέ, εἰ συνόλως ἐπιφθιμισθὲν ἐτέρῳ;

1 δ' A (v)	ἡδύνατο A	2 ὀχλοκρατίαν v: ὀχλοκρατειαν (sic) C, ὀχλοκρασίαν ceteri
(praeferit Mang.)	ὥρα A	3 ἤκουεν G ἀνάδην CG alt. καὶ om. CO
4. 5 καὶ θραυστέρας om. A	5 ἐπιβολὰς vel βουλὰς (sic Ven. 41) con. Mang.	καὶ
A: om. ceteri	πολυανθρωπώτητα M	6 τὰς προσευχὰς scripsi: ταῖς (καὶ ταῖς G)
προσευχαῖς codd.; τῶν προσευχῶν v	εἰσι C; εἰσιν Mang.	τμήμα] μνημα GO
8 ἐμβαλλόντες (sic) H	10 καὶ συμπρηθείσας ss. M, καὶ συμπληρωθείσας A	11 αὐτο-
κρατορικῶν con. Mang.	14 ἤ] ἡ ὁ O	16. 17 τῆς — ἐπηρείας O
17 ἡδυνή-	18 alt. καὶ om. CGO (Turn.)	17 ἡδυνή-
θησαν A	ἐμπρήσσειν L	πλησίον om. A
20 μὲν ante γάρ transp. A	ἰδρύναντο A	21 παρασημοτάτῃ A
om. H (v)	23 ἐν] μὲν A	22 alt. τὸ
ἐπορίσαντο add. Wendl.	ἐκ] καὶ L	ἐκόμεζον add. Cohn: om. codd. (v);
A οὐράν A	24 ἡκρωτηριασμένον H	τὰ ante ὦτα add. A
codd. (v)	27 ἀνατεθεῖσιν H ¹ , τε exp. H ²	27 καὶ addidi: om.
codd.: καὶ παλαιὸν v	28 εἰ παλαιὸν ἀνδρός] καὶ ἀνδρός, εἰ παλαιὸν con. Mang.	παλαιὸν
	alt. δέ] οὖν A	ὄλως Π

τοὺς τοιοῦτον ἀνατιθέντας ὑπὲρ αὐτοκράτορος οὐκ εἰκὸς ἦν εὐλαβηθῆναι, μή τις γένηται μήνυσις τῷ πάντα σεμνοποιοῦντι τὰ καθ' αὐτὸν διαφερόντως; οἱ δέ γε ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἤλπιζον ἐπαινεθῆσεσθαι καὶ 137 μείζονων καὶ λαμπροτέρων ἀπολαύσειν ἀγαθῶν ἕνεκα τοῦ καινὰ τεμένη 5 προσαναθεῖναι Γαίῳ τὰς προσευχάς, οὐχ ἕνεκα τιμῆς τῆς εἰς ἐκεῖνον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ πάντα τρόπον ἐμφορεῖσθαι τῶν ἐπὶ τῷ ἔθνει κακοπραγιῶν. 6 M. ἐναργεῖς δὲ πίστει | λαβεῖν ἔστι· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν βασιλέων· δέκα 138 που σχεδὸν ἦ καὶ πλείονων ἐν τριακοσίοις ἔτεσιν ἐξῆς γενομένων, ἀνά- 10 θεσιν εἰκόνων ἦ ἀνδριάντων ἐν προσευχαῖς οὐδεμίαν ἐποιήσαντο, καίτοι γε οἰκείων ὄντων καὶ συγγενῶν, οὓς θεοὺς καὶ ἐνόμιζον καὶ ἔγραφον καὶ ἐκάλουν. τί δὲ οὐκ ἔμελλον ἀνθρώπους γε ὄντας οἱ κύνας καὶ λύκους 139 καὶ λέοντας καὶ κροκοδείλους καὶ ἄλλα πλείονα θηρία καὶ ἔνυδρα καὶ χερσαῖα καὶ πτηνὰ θεοπλαστοῦντες, ὑπὲρ ὧν βωμοὶ καὶ ἱερὰ καὶ ναοὶ καὶ τεμένη κατὰ πᾶσαν Αἴγυπτον ἱδρυνται; (21.) τάχα που νῦν φήσουσι 140 τότε οὐκ ἂν εἰπόντες — τὰς γὰρ τῶν ἀρχόντων εὐπραγίας μᾶλλον ἢ τοὺς ἀρχοντας αὐτοὺς εἰώθασι θεραπεύειν —, ὅτι μείζους μὲν οἱ αὐτο- 15 κράτορες τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς τύχας τῶν Πτολεμαίων εἰσὶ, μείζονων δὲ καὶ τιμῶν τυγχάνειν ὀφείλουσιν. εἶτα, ὦ πάντων ἀνθρώπων, ἵνα μηδὲν 141 ἀναγκασθῷ βλάσφημον εἰπεῖν, εὐηθέστατοι, διὰ τί τὸν πρὸ Γαίου Τιβέριον, 20 δς κακείνῳ τῆς ἡγεμονίας αἴτιος γέγονε, τρία πρὸς τοῖς εἰκοσιν ἔτη γῆς καὶ θαλάσσης ἀναψάμενον τὸ κράτος καὶ μηδὲ σπέρμα πολέμου μήτε κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε κατὰ τὴν βάρβαρον ὑποτυφόμενον ἐάσαντα, τὴν δὲ εἰρήνην καὶ τὰ τῆς εἰρήνης ἀγαθὰ παρασχόμενον ἄχρι τῆς τοῦ βίου 25 τελευτῆς ἀφθόνῳ καὶ πλουσίᾳ χειρὶ καὶ γνώμῃ, τῆς ὁμοίας τιμῆς οὐκ ἡξιώσατε; τὸ γένος ἦν ἐλάττων; ἀλλ' εὐγενέστατος κατ' ἀμφοτέρους 142 τοὺς γονεῖς. ἀλλὰ τὴν παιδείαν; καὶ τίς ἦν φρονιμώτερος ἢ λογιώτερος ἐκείνου τῶν κατ' αὐτὸν ἀκμασάντων; ἀλλὰ τὴν ἡλικίαν; καὶ ποῖος μᾶλλον

1 τοιοῦτους A	2 μήνυσις τῷ] μῆνις αὐτῷ A	πάντων H	καθ' αὐτὸν
A (coni. Mang.): κατ' αὐτὸν ceteri (v)	3 οἱ δέ] οὐδέ Turn. (sic primitus C)		
4 ἀπολαύσεις H (Turn.)	5 προσαναθεῖναι H	εἰς] πρὸς A	7 ἔστιν A
(ὧν) δέκα coni. Cohn	8 τριακοσίοις] τ. C	οἱ ante ἀνάθεσιν add. v; οἷς coni.	
Mang. (Dahl)	11 γε] τε GO, corr. in γε C	12 κροκοδείλους C	πλείονα
CG: πλείω ceteri	14 καὶ τεμένη om. A	φήσουσιν L	15 ἂν om. CGO
ἀρχόντων] ἐχόντων G	16 εἰώθασιν L	17 εἰσὶν CL	19 τοῦ ante Γαίου
add. A (v)	20 γέγονεν L	εἰκοσι M (v), ̄ CL	21 θαλάσσης CGO:
θαλάττης ceteri (v)	μηδὲ CGO: μηδὲν ceteri (v)	σπέρματα M; ζώπυρον	
vel ἐμπύρευμα coni. Mang.	23 ἄχρι] πρὸ A	τοῦ om. H	
24 πλουσία codd.: πλουσίῳ v	25 ἦν] οὖν M	26 λογιώτερος A (Mang.):	
λογικώτερος (x exp. G) ceteri (Turn.)			

15. 16 DK fol. 191r (post locum ad p. 161, 26 adlatum) ἐκ τῆς αὐτῆς: τὰς τῶν — θεραπεύειν οἱ πλείστοι. eadem DV p. 564 (cf. Harris p. 79 sq., qui haec sub Clementis nomine in DP ferri testatur).

ἡ βασιλείων ἡ αὐτοκρατόρων εὐγήρως; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτι νέος ὢν ὁ
 πρεσβύτης ἐλέγετο δι' αἰδῶ τὴν περὶ τὴν ἀγχίνοιαν. οὗτος οὖν ὁ τοιοῦ-
 143 τος καὶ τοσοῦτος ὑμῖν παρώφθη καὶ παρεσύρη. τί δέ; ὁ τὴν ἀνθρω-
 πίνην φύσιν ὑπερβαλὼν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς, ὁ διὰ μέγεθος ἡγεμονίας
 αὐτοκρατοῦς ὁμοῦ καὶ καλοκαγαθίας πρῶτος ὀνομασθεὶς Σεβαστός, οὐ 5
 διαδοχῇ γένους ὥσπερ τι κλήρου μέρος τὴν ἐπωνυμίαν λαβὼν, ἀλλ'
 αὐτὸς γενόμενος ἀρχὴ σεβασμοῦ καὶ τοῖς ἔπειτα; ὁ τοῖς μὲν πράγμασι
 τεταραγμένοις καὶ συγκεχυμένοις ἐπιστάς, ὅτε εὐθὺς παρῆλθεν ἐπὶ τὴν
 144 τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν; νῆσοι γὰρ πρὸς ἡπείρους καὶ ἡπειροὶ πρὸς νή-
 σους περὶ πρωτείων ἀντεφιλονεῖκουν ἡγεμόνας ἔχουσαι καὶ προαγωνιστάς 10
 Ῥωμαίων τοὺς ἐν τέλει δοκιμωτάτους· καὶ αὖθις τὰ μεγάλα τμήματα
 τῆς οἰκουμένης, Ἀσία πρὸς Εὐρώπην καὶ Εὐρώπῃ πρὸς Ἀσίαν, ἡμιλλῶντο
 περὶ κράτους ἀρχῆς, τῶν Εὐρωπαίων καὶ Ἀσιανῶν ἐθνῶν ἀπὸ ἐσχάτων
 γῆς ἀναστάντων καὶ βαρεῖς πολέμους | ἀντεπιφερόντων διὰ πάσης γῆς p. 567
 καὶ θαλάττης πεζομαχίαις (καὶ ναυμαχίαις), ὥς μικροῦ σύμπαν 15
 τὸ ἀνθρώπων γένος ἀναλωθὲν ταῖς ἀλληλοκτονίαις εἰς τὸ παντελὲς
 ἀφανισθῆναι, εἰ μὴ δι' ἓνα ἄνδρα καὶ ἡγεμόνα, τὸν Σεβαστόν [οἶκον],
 145 ὃν ἄξιον καλεῖν ἀλεξίκακον. οὗτός ἐστιν ὁ Καῖσαρ, ὁ τοὺς καταρράξαντας
 πανταχόθι χειμῶνας εὐδιδάσας, ὁ τὰς κοινὰς νόσους Ἑλλήνων καὶ βαρ-
 βάρων ἰασάμενος, αἱ κατέβησαν μὲν ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν καὶ ἐφ' ὧν 20
 ἔδραμον δὲ καὶ μέχρι δύσεως καὶ πρὸς ἄρκτον, τὰ μεθόρια χωρία καὶ
 146 πελάγη κατασπεύρασαι τῶν ἀβουλῆτων· οὗτός ἐστιν ὁ τὰ δεσμά, οἷς
 κατέζευκτο καὶ ἐπεπίεστο ἡ οἰκουμένη, παραλύσας, οὐ μόνον ἀνείς·
 οὗτος ὁ καὶ τοὺς φανεροὺς καὶ ἀφανεῖς πολέμους διὰ τὰς ἐκ ληστῶν
 ἐπιθέσεις ἀνελών· οὗτος ὁ τὴν θάλατταν πειρατικῶν μὲν σκαφῶν κενὴν 25
 147 ἐργασάμενος, φορτίδων δὲ πληρώσας· οὗτος ὁ τὰς πόλεις ἀπάσας εἰς
 ἐλευθερίαν ἐξελόμενος, ὁ τὴν ἀταξίαν εἰς τάξιν ἀγαγών, ὁ τὰ ἄμικτα

- 1 ἀγήρως M 2 τὴν περὶ τὴν ἀγχίνοιαν] τῆς περιττῆς ἀγχινοίας conl. Mang.
 περὶ] παρὰ H 2. 3 τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος transp. A 3 ὑμῖν CGO: αὐτοῖς ceteri
 παρώφθη GO 4 ἡγεμονίας^{ἡγε} εὐδαιμονίας C (εὐδαιμονίας Turn.) 5 ὀνο-
 μασθεὶς H¹, corr. H² 6 κλήρου μέρος MAH (Mang.): κληρούμενος CGO (Turn.)
 7 ὁ] καὶ A πράγμασιν L 8 συγκεχυμένοις M 9 ὅτ' A εὐθὺς
 ὅτε transp. Mang. (Dahl) παρῆλθεν M 10 ἀντεφιλονεῖκουν v 13 τῶν]
 τῆς M 14 ἀναστάντων — γῆς om. H¹, add. H² 15 καὶ ναυμαχίαις add. Mang.:
 om. codd. (Turn.) μικροῦ codd.: μικροῦ v 16 παντελὲς] σύμπαν A
 17 οἶκον] ἦκον ἐπὶ τὸ βέλτιον A (Mang.): οἶκον seclusi 18 ἐστὶν ὁ A: ἐστὶ ceteri (v)
 καταρράξαντας O, κατέρξαντας A 19 πανταχόθεν A 21 pr. καὶ om. M
 πρὸς ἄρκτον CGO (Turn.): ἄρκτου ceteri (Mang.) ὥς ante τὰ add. A (Mang.)
 χωρία om. A 22 κατασπεύρασαι] καταπειρᾶσθαι A (Mang.) 23 πεπίεστο A
 ἀνείς Turn. (v): ἀνίεις codd. 24 pr. καὶ om. M 25 θάλατταν CG: θά-
 λασσαν ceteri μὲν om. A 26. 27 φορτίδων — ἐξελόμενος om. A

ἔθνη καὶ θηριώδη πάντα ἡμερώσας καὶ ἄρμουςάμενος, ὁ τὴν μὲν Ἑλλάδα
 Ἑλλάσι πολλαῖς παραυξήσας, τὴν δὲ βάρβαρον ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις
 τμήμασιν ἀφελληνίσας, ὁ εἰρηνοφύλαξ, ὁ διανομεὺς τῶν ἐπιβαλλόντων
 ἐκάστοις, ὁ τὰς χάριτας ἀταμιεύτους εἰς μέσον προθεῖς, ὁ μὴδὲν ἀπο-
 5 κρυψάμενος ἀγαθὸν ἢ καλὸν ἐν ἅπαντι τῷ ἑαυτοῦ βίῳ. (22.) τοῦτον 148
 οὖν τὸν τοσοῦτον εὐεργέτην ἐν τρισὶ καὶ τεσσαράκοντα ἐνιαυτοῖς, οὗς
 ἐπεκράτησεν Αἰγύπτου, παρεκαλύψαντο, μὴδὲν ἐν προσεuchaῖς ὑπὲρ αὐτοῦ,
 μὴ ἄγαλμα, μὴ ἐόανον, μὴ γραφὴν ἰδρυσάμενοι. καὶ μὴν εἴ τι καὶ 149
 καὶ ἐξαιρέτους ἔδει ψηφίζεσθαι τιμὰς, ἐκείνῳ προσήκον ἦν, οὐ μόνον
 10 ὅτι τοῦ Σεβαστοῦ γένους ἀρχὴ τις ἐγένετο καὶ πηγὴ, οὐδὲ ὅτι πρῶτος
 καὶ μέγιστος καὶ κοινὸς εὐεργέτης, ἀντὶ πολυαρχίας ἐν κυβερνήτῃ παρα-
 δοὺς τὸ κοινὸν σκάφος οἰακονομεῖν ἑαυτῷ, θαυμασίῳ τὴν ἡγεμονικὴν
 ἐπιστήμην — τὸ γὰρ „οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ“ λέλεκται δεόντως,
 ἐπειδὴ πολυτρόπων αἰτίαι κακῶν αἱ πολυψηφαί —, ἀλλ' ὅτι καὶ πᾶσα
 15 ἡ οἰκουμένη τὰς ἰσολυμπίους αὐτῷ τιμὰς ἐψηφίσαντο. καὶ μαρτυροῦσι 150
 ναοί, προπύλαια, προτεμενίσματα, στοαί, ὥς ὅσαι τῶν πόλεων, ἢ νέα ἢ
 παλαιά, ἔργα φέρουσι μεγαλοπρεπῇ, τῷ κάλλει καὶ μεγέθει τῶν Καισαρείων
 παρευημερεῖσθαι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἡμετέραν Ἀλεξάνδρειαν. οὐδὲν 151
 γὰρ τοιοῦτόν ἐστι τέμενος, οἷον τὸ λεγόμενον Σεβαστεῖον, ἐπιβατηρίου
 20 Καίσαρος νεῶς, (ὅς) ἀντικρὺ τῶν εὐορμοτάτων λιμένων μετέωρος ἵδρυται
 Μ. μέγιστος καὶ ἐπιφανέστατος καὶ | οἷος οὐχ ἑτέρωθι κατάπλεως ἀναθημάτων,
 [ἐν] γραφαῖς καὶ ἀνδριάσι καὶ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ περιβεβλημένος ἐν
 κύκλῳ, τέμενος εὐρύτατον στοαῖς, βιβλιοθήκαις, ἀνδρῶσιν, ἄλσεσι, προ-
 25 πύλαισι, εὐρυχωρίαις, ὑπαίθροις, ἅπασιν τοῖς εἰς πολυτελέστατον
 κόσμον ἡσκημένον, ἐλπίς καὶ ἀναγομένοις καὶ καταπλέουσι σωτήριος.
 (23.) ἔχοντες οὖν τοιαύτας ἀφορμὰς καὶ τοὺς πανταχοῦ πάντας ὁμογνώ- 152

1 καὶ θηριώδη ἔθνη transp. H μὲν om. A 6 τεσσαράκοντα] ᾤ C
 οὗς] 2s M; οἷς conl. Dahl 9 ψηφίσασθαι O 10 σεβαστοῦ H: σεβαστείου
 A, σεβαστίου ceteri (v) ἀρχὴ τις CGOM: ἀρχέτης A, ἀρχὴ H 11 alt.
 καὶ A (Mang.): om. ceteri (Turn.) 12 κοινόν] οἰκτεῖον O οἰακονομῶν A
 θαυμασίῳ C: θαυμασίως ceteri; (τῷ) θαυμασίῳ conl. Cohn 13 λέγεται A
 15 οἰκουμένη M ἐψηφίσαντο codd.: ἐψηφίσαντο v μαρτυροῦσι A (Mang.):
 om. ceteri (Turn.) 16 ναοὺς Turn., καὶ ναοὶ Mang. (ναοὶ in append.)
 στοάς Turn. ὥς CGOH²L (Turn.): om. H¹, καὶ M, ὥστε καὶ A; ὥστε Mang.
 ὅσα Turn. pr. ἢ om. A 16. 17 ἢ νέα ἢ παλαιά A (Mang.) 17 ἔργα
 φέρουσι μεγαλοπρεπῇ A (Mang.): om ceteri (Turn.) καίσαρείων OA (Mang.): καίσα-
 ρίων ceteri (Turn.) 18 ἡμέραν C οὐδὲ H (Turn.) 19 ἐστὶν C σεβάστειον
 AH: σεβάστιον ceteri (v) 20 8s add. Dahl: om. codd. (v) ἀντικρὺ A: ἀντικρὺς
 ceteri 22 ἐν seclusi ἀναγραφαῖς (pro ἐν γραφαῖς) conl. Mang., ἐγγραφαῖς Dahl
 pr. καὶ H¹, ἐν H²L 23 ἀνδριάσιν A 25 ἡσκημένοις A (mavult Mang.)

3—5 DR fol. 113r ἐκ τῆς αὐτῆς: ὁ τῆς εἰρήνης φύλαξ — ἡ καλὸν ἐν — βίῳ.

13 Hom. Il. B 204.

μονας οὔτε περὶ τὰς προσευχὰς ἐνεωτέρισαν καὶ καθ' ἕκαστον (τὸ) νόμιμον
ἐφύλαξαν· ἢ τινα σεβασμὸν παρέλειπον τῶν ὀφειλομένων Καίσαρι; καὶ τίς
ἂν εὖ φρονῶν εἴποι; διὰ τί οὖν ἐστέρησαν; ἐγὼ φράσω μὴδὲν ὑποστει-
153 λάμενος. ἤδεσαν αὐτοῦ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ὅτι τοσαύτην ποιεῖται τῆς
βεβαιώσεως τῶν παρ' ἑκάστοις πατρίων, ὅσῃν καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν, καὶ 5
ὅτι δέχεται τὰς τιμὰς οὐκ ἐπὶ καθαιρέσει τῶν παρ' ἐνόις νομίμων
τυροπλαστῶν ἑαυτὸν, ἀλλὰ τῷ μεγέθει τῆς τοσαύτης ἡγεμονίας ἐπόμενος,
154 ἢ διὰ τῶν τοιούτων πέφυκε σεμνοποιεῖσθαι. τοῦ δὲ μὴ ταῖς ὑπερόγκοις
τιμαῖς δεθῆναι καὶ φουσηθῆναι ποτε πίστις ἐναργεστάτῃ τὸ μὴδέποτε
θεὸν ἑαυτὸν ἐθελῆσαι προσεπειν, ἀλλὰ καὶ εἰ λέγοι τις δυσχεραίνειν, 10
καὶ τὸ τοὺς Ἰουδαίους ἀποδέχεσθαι, οὐς ἀκριβῶς ἤδει πάντα ἀφο-
155 σιουμένους τὰ τοιαῦτα. πῶς οὖν ἀπεδέχετο τὴν πέραν τοῦ Τιβέρεως
ποταμοῦ μεγάλην τῆς Ῥώμης ἀποτομὴν, ἣν οὐκ ἡγνόει κατεχομένην καὶ
οἰκουμένην πρὸς Ἰουδαίω; Ῥωμαῖοι δὲ ἦσαν οἱ πλείους ἀπελευθερωθέντες·
αἰχμάλωτοι γὰρ ἀχθέντες εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ τῶν κτησαμένων ἡλευθερώ- 15
156 θησαν, οὐδὲν τῶν πατρίων παραχαράξει βιασθέντες. ἡπίστατο οὖν καὶ
προσευχὰς ἔχοντας καὶ συνιόντας εἰς αὐτάς, καὶ μάλιστα ταῖς ἱεραῖς
ἐβδόμαις, ὅτε δημοσίᾳ τὴν πάτριον παιδεύονται φιλοσοφίαν. ἡπίστατο
καὶ χρήματα συνάγοντας ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν ἱερὰ καὶ πέμποντας εἰς
157 Ἱεροσόλυμα διὰ τῶν τὰς θυσίας ἀναξόντων. ἀλλ' ὅμως | οὔτε ἐξώκισε p. 569
τῆς Ῥώμης ἐκείνους οὔτε τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτῶν ἀφείλετο πολιτείαν, ὅτι 21
καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐφρόντιζον, οὔτε ἐνεωτέρισεν εἰς τὰς προσευχὰς οὔτε
ἐκώλυσε συνάγεσθαι πρὸς τὰς τῶν νόμων ὑψηλῆς οὔτε ἡναντιώθη
τοῖς ἀπαρχομένοις, ἀλλ' οὕτως ὥσιωτο περὶ τὰ ἡμέτερα, ὥστε μόνον οὐ
πανοίκιος ἀναθημάτων πολυτελείαις τὸ ἱερὸν ἡμῶν ἐκόσμησε, προστάξας 25

- 1 ἐνεωτέρισαν καὶ A (Mang.): om. ceteri (Turn.) καθ' ἕκαστον] καθ' ἑστατον C;
καθ' ἕκαστα con. Matthaei τὸ add. Matthaei: om. codd. (v) 2 ἢ τινα]
εἶτα τίνα A (Mang.); εἶτα τίνα Dahl σεβαστὸν M παρέλειπον G
3 ἐστέρησαν suspectum; ἐστέρησαν con. Mang. (Matthaei), (τιμῆς) ἐστέρησαν Wendl.
4 ἤδισαν (ἤδησαν O) codd. (v) 7 τυροπλαστῶν CA (Turn. in append., prob.
Mang.): τυροπλαστῶν GOMH (v) ἀλλὰ COA: ἀλλὰ καὶ GMH (v) ἐπόμενος]
ἐπαίρομενος con. Mang. 8 ἢ M 9 δεθῆναι corruptum; οἰδθῆναι con.
Mang., θεωθῆναι aut θειωθῆναι Matthaei, διαρθῆναι Cohn, ἐπαρθῆναι Wendl. μὴδέποτ'
A, δὲ μὴποτε M; μὴ δεσπότην μῆτε v, μὴδέποτε δεσπότην (deleto subsequenti θεόν) con.
Mang. 10 ἐθελῆσαι θεὸν ἑαυτὸν transp. A καὶ O λέγοι CA: λέγοιτό
GOMH (v) 11 ἀποδέχεσθαι] προσεσθαι A 12 τιβέρεως C: τιβέριος ceteri
13 ἣν deleri vult Mang. interrogandi signo post ἀπεδέχετο posito κατεχομένην M
14 δ' AL 19 συνάγοντας M: συναγαγόντας ceteri (v) 20 ἀναγόντων O
(con. Mang.), ἀναξάντων H ὅμως] ὁ μὲν A (Richt. Tauchn.); ὁ μὴν Mang.
οὔτ' A 22 ἐφρόντιζον C: ἐφρόντιζον ceteri (v) οὔτ' A οὔτ' A
23 ἐκώλυσε O, ἐκώλησε M οὔτ' A 24 ἀπερχομένοις CG μονοῦ
H², μοῦ H¹ 25 ἡμῶν H ἐκόσμησεν C

καὶ διαιωνίους ἀνάγκασθαι θυσίας ἐντελεχεῖς ὁλοκαύτους καθ' ἑκάστην
 ἡμέραν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων ἀπαρχὴν τῇ ὑψίστῃ θεῷ, αἱ καὶ μέχρι
 νῦν ἐπιτελοῦνται καὶ εἰς ἅπαν ἐπιτελεσθήσονται, μῆνυμα τρόπων ὄντως
 αὐτοκρατορικῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς μνηιαῖς τῆς πατρίδος διανομαῖς, 158
 ἀργύριον ἢ σῖτον ἐν μέρει παντὸς τοῦ δήμου λαμβάνοντος, οὐδέποτε τοὺς
 Ἰουδαίους ἡλάττωσε τῆς χάριτος, ἀλλ' εἰ καὶ συνέβη τῆς ἱερᾶς ἐβδόμης
 ἐνεστῶσης γενέσθαι τὴν διανομὴν, ὅτε οὔτε λαμβάνειν οὔτε διδόναι ἢ
 συνόλως τι πράττειν τῶν κατὰ βίον καὶ μάλιστα τὸν ποριστὴν ἐφεῖται,
 προσετέτακτο τοῖς διανεμοῦσι ταμιεύειν τοῖς Ἰουδαίοις εἰς τὴν ὑστεραίαν
 τὴν κοινὴν φιλανθρωπίαν.

(24.) Τοιγαροῦν οἱ πανταχοῦ πάντες, εἰ καὶ φύσει διέκειντο πρὸς 159
 Ἰουδαίους οὐκ εὐμενῶς, εὐλαβῶς εἶχον ἐπὶ καθαιρέσει τινὸς τῶν Ἰουδαί-
 κῶν νομίμων προσάψασθαι· καὶ ἐπὶ Τεβερίου μέντοι τὸν αὐτὸν τρόπον,
 καίτοι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ παρακινήθέντων, ἡνίκα Σηιανὸς ἐσκευῶρει τὴν
 ἐπίθεσιν. ἔγνω γάρ, εὐθὺς ἔγνω μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν, ὅτι τὰ 160
 κατηγορηθέντα τῶν ῥηχρότων τὴν Ῥώμην Ἰουδαίων ψευδεῖς ἦσαν δια-
 βολαί, πλάσματα Σηιανοῦ τὸ ἔθνος ἀναρπάσαι θέλοντος, ὅπερ ἢ μόνον
 ἢ μάλιστα ἥδει βουλαῖς ἀνοσίους καὶ πράξεσιν ἀντιβησόμενον ὑπὲρ τοῦ
 παρασπονδηθῆναι κινδυνεύσαντος αὐτοκράτορος. καὶ τοῖς πανταχόσε 161
 χειροτονουμένοις ὑπάρχουσιν ἐπέσκηψε παρηγορῆσαι μὲν τοὺς κατὰ πόλεις
 τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους, ὡς οὐκ εἰς πάντας προβάσσης τῆς ἐπεξελεύσεως,
 ἀλλ' ἐπὶ μόνους τοὺς αἰτίους — ὀλίγοι δὲ ἦσαν —, κινῆσαι δὲ μηδὲν
 τῶν ἐξ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ παρακαταθήκην ἔχειν τοὺς τε ἄνδρας ὡς εἰρη-
 νικοὺς τὰς φύσεις καὶ τὰ νόμιμα ὡς ἀλείφοντα πρὸς εὐστάθειαν.

(25.) Ὁ δὲ Γάιος ἑαυτὸν ἐξετύφωσεν, οὐ λέγων μόνον ἀλλὰ καὶ 162
 οἰόμενος εἶναι θεός. εἴτα οὐδένας εὖρεν οὔτε Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων
 ἐπιτηδαιότερους Ἀλεξανδρέων εἰς τὴν τῆς ἀμέτρου καὶ ὑπὲρ φύσιν ἀνθρω-
 πίνην ἐπιθυμίας βεβαίωσιν· δεινοὶ γάρ εἰσι τὰς κολακείας καὶ γοητείας
 καὶ ὑποκρίσεις, παρσκευασμένοι μὲν θῶπας λόγους, ἀνειμένοι | δὲ

11 διαιωνίους] δι' αἰῶνος C (v) ἐντελεχεῖς A (Mang.) 3 τοῦ ante νῦν add.
 12 A (Mang.) καὶ — ἐπιτελεσθήσονται om. A 4 καὶ H
 13 μνηιαῖς A διανομαῖς G πατρίδος suspectum; σπουδῆς coni. Mendelssohn
 14 τὸν ante βίον add. A καὶ μάλιστα om. A ποριστὸν M ἐφεῖται
 15 con. Mang. 11 πάντες om. H 12 καθαιρέσεως A τινὸς post
 16 νομίμων transp. O 13 νόμων A 14 παρακινήτων (sic) M 15 alt.
 17 ἔγνω om. C (Turn.) 17 ἔθος H¹, corr. H² θέλοντες G
 18 ἥδει] ἔδει A 19 αὐτοκράτορος κινδυνεύσαντος transp. A πανταχόσε
 20 C: πανταχόθεν ceteri 20 χειροτονημένοι O ἐπέσκηψε A 21 ὡς
 — ἐπεξελεύσεως A (Mang.): om. ceteri (Turn.) εἰς A: ἐπὶ Mang.
 22 δ' A 23 τ' A 25 ἐξετύφωσεν OA 26 pr. οὔτε] οὗθ' A
 27 alt. οὔτε] εἴτε H¹, corr. H² 28 εἰσὶν CL (v) πρὸς vel περὶ ante τὰς deesse
 29 putat Mang. 29 παρσκευασμένοι M μὲν om. O

- 163 στόμασι καὶ ἀχαλίνοις πάντα φύροντες. θεοῦ κλήσις οὕτως ἐστὶ σεμνὸν
 παρ' αὐτοῖς, ὥστε καὶ ἴβρισι καὶ ἰοβόλοις ἀσπίσι ταῖς ἐγχωρίοις καὶ
 πολλοῖς ἐτέροις τῶν ἐξηγριωμένων αὐτῆς θηρίων μεταδεδώκασιν· ὥστε
 εἰκότως ἀταμιεύτοις χρώμενοι ταῖς εἰς θεὸν τεινούσαις προσηγοραῖς
 ἀπατῶσι μὲν τοὺς ὀλιγόφρονας καὶ ἀπείρους τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀθεότητος, 5
 ἀλίσκονται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπισταμένων τὴν πολλὴν αὐτῶν ἡλιθιότητα, μᾶλλον
 164 δὲ ἀσέβειαν. ἥς ἀπείρος ὢν Γάιος ὑπελάμβανε τῷ ὄντι νομίζεσθαι παρ'
 Ἀλεξανδρεῦσι θεός, ἐπειδὴ περ οὐ πλαγίως ἀλλ' ἄντικρυς ἅπασιν ἐχρῶντο
 κατακόρως τοῖς ὀνόμασιν, ὅσα τοῖς ἄλλοις ἔθος ἐπιφημίζεσθαι θεοῖς.
 165 εἶτα καὶ τὴν περὶ τὰς προσευχὰς νεωτεροποιᾶν ἀπὸ καθαροῦ τοῦ συνει- 10
 δότος καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἀκραίφονος τιμῆς ᾤετο γεγενῆσθαι, τῇ μὲν ταῖς
 ὑπομνηματικαῖς ἐφημερίσιν, ἃς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας διεπέμποντο τινες,
 προσέχων — ἥδιστον γὰρ ἦν ἀνάγνωσμα τοῦτο αὐτῷ, ὥς καὶ τὰ τῶν
 ἄλλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἀηδέστατα συγκρίσει τῆς ἐν τούτοις
 χάριτος νομίζεσθαι —, τῇ δὲ καὶ δι' ἐνίου οἰκέτας τοὺς τωθάζοντας 15
 αἰεὶ καὶ χλευάζοντας σὺν αὐτῷ.
 166 (26.) Τούτων ἦσαν οἱ πλείους Αἰγύπτιοι, πονηρὰ σπέρματα, κροκο-
 δεῖλων καὶ ἀσπίδων τῶν ἐγχωρίων ἀναμεμαγμένοι τὸν ἰὸν ὁμοῦ καὶ θυμὸν
 ἐν ταῖς ψυχαῖς. ἡγεμῶν δὲ οἷά τις ἦν χοροῦ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ θιάσου
 παντὸς Ἑλικῶν, ἐπάρατον καὶ ἐξάγιστον ἀνδράποδον παρειαφθαρὲν εἰς τὴν 20
 αὐτοκρατορικὴν οἰκίαν· ἀπεγέυσατο γὰρ τῶν ἐγκυκλίων κατὰ φιλοτιμίαν
 τοῦ προτέρου δεσπότη, ὃς αὐτὸν ἐδωρήσατο Τιβερίῳ Καίσαρι. τότε
 μὲν οὖν οὐδεμιᾶς ἐτόγγχανε προνομίας, ὅσα μεираκιώδη χαριεντίσματα
 Τιβερίου διαμεμισηκός, ἐπειδὴ πρὸς τὸ σεμνότερόν τε καὶ αὐστηρότερον
 168 σχεδὸν ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπικλινῶς εἶχεν. ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν ἐτελεύτησε, 25
 Γάιος δὲ τὴν ἡγεμονίαν διεδέξατο, νέῳ δεσπότη παρεπόμενος εἰς ἀνέσεις
 καὶ τρυφὴν τὴν διὰ πάσης αἰσθήσεως ἐπιχαλῶντι „σός“ εἶπε „νῦν ὁ
 καιρὸς ἐστίν, Ἑλικῶν, ἐπέγειρε σαυτόν· ἔχεις πρὸς ἐπίδειξιν ἀκρατήν

- 1 φέροντες A ἐστὶν C σεμνὸν] ἄσεμνον sive συγνὸν con. Matthaei
 1. 2 παρ' αὐτοῖς σεμνὸν transp. A 2 ἰοβόλοις ἀσπίσι καὶ ἴβρισι transponenda vid. Mang.
 3 αὐτῆς CO: αὐτοῖς ceteri θηρίων αὐτῆς transponendum vid. Mang. (Dahl)
 ὥστ' A 7 δὲ] δὲ καὶ A (Mang.) ὑπελάμβανεν L νομίζεσθαι M
 παρ' τοῖς A; παρὰ Mang. 8. 9 ἐχρῶντο — ὀνόμασιν om. A 11 αὐτὸν]
 αὐτὸν codd. (v) 12 ἀπὸ τῶν ἀλεξανδρέων A 13 γάρ] μὲν γάρ M (Mang.)
 ἀνάγνωστον G αὐτῷ τοῦτο transp. O καὶ A (Mang.): om. ceteri (Turn.)
 14 ἀηδεστάτη H¹, corr. H² 17 πονηροῦ con. Cohn coll. Dem. XXV 48
 σπέρματα] θηρία con. Mang., θρέμματα Matthaei 17. 18 κροκοδείλων (ο ex α) C
 20 ἐλίκων C (v) 23 οὖν om. H μεираκιώδη C 24 μεμισηκός A
 τε om. CGO 25 ἐπειδὴ δ' A ἐτελεύτησεν C 27 ἐπιχαλῶντι CGOAH
 (mavult Mang.): ἐπιχαλοῦντι M (v) εἶπεν CA νῦν om. A 28 ἐλίκων
 C (v) ἐπέγειραι CG σαυτόν] δὲ αὐτόν A ἔχειν A

καὶ θεατὴν τὸν πάντων ἄριστον· εὐθικτος εἴ τὴν φύσιν· σκώπτειν καὶ
 χαριεντίζεσθαι δύνασαι μᾶλλον ἐτέρων· ἀθύρματα καὶ παιδιὰς ληρώδεις
 καὶ παρασεσυρμένας οἶδας· τῶν ἐγκυκλίων οὐχ ἤττον πεπαιδευσαὶ τὰ
 ἀχόρευτα· πρόσσεστί σοι καὶ τὸ στωμύλον οὐκ ἀτερπές. ἐὰν ἔτι κέντρον 169
 5 ἐγκαταμίξης τοῖς τωθασμοῖς ὑποκακότηδες, ὥς μὴ γέλωτα κινεῖν μόνον
 71 M. ἀλλὰ καὶ πικρίαν ἐκ τοῦ καχυπόνου, τὸν δεσπότην ὅλον ἥρπακας | εὐφυῶς
 διακείμενον πρὸς ἀκρόασιν τῶν μετὰ χλεύης ἐγκλημάτων· ἀναπέπταται
 γὰρ αὐτοῦ, ὥς οἶδας, τὰ ὧτα καὶ ἀνωρθιάσται πρὸς τοὺς ἐπιτετηδευκῶτας
 συνοφαίνειν τὸ βλασφημεῖν τῷ συκοφαντεῖν. ὕλας δὲ μὴ ζῆτει περιττο- 170
 10 τέρας· ἔχεις τὰς κατὰ Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθῶν διαβολάς, αἷς
 ἐνετράφης· ἐξ ἔτι σπαργάνων ἀνεδιδάχτης αὐτάς, οὐ παρ' ἐνὸς ἀνδρὸς
 ἀλλὰ τοῦ γλωσσαργοτάτου μέρους τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως· ἐπίδειξαι
 τὰ μαθήματα.“ (27.) τοῦτοις τοῖς παραλόγοις καὶ ἐπαράτοις λογισμοῖς 171
 ἐπάρας καὶ συγκροτήσας ἑαυτὸν συνεῖχε καὶ περιεῖπε τὸν Γάϊον, οὐ
 15 νύκτωρ, οὐ μεθ' ἡμέραν ἀφιστάμενος, ἀλλὰ πανταχοῦ συμπαρών, ἵνα ταῖς
 ἐρημίαις καὶ ἀναπαύλαις αὐτοῦ καταχρῆται πρὸς τὰς κατὰ τοῦ ἔθνους
 αἰτίας, ἡδονὰς κινῶν τὰς διὰ σκωμμάτων ὁ πανουργότατος, ἵνα τιτρώ-
 σκωσιν αἱ διαβολαί· τὸν γὰρ ἐπ' εὐθείας κατήγορον οὔτε ὠμολόγει οὔτε
 ὁμολογεῖν ἐδύνατο, πλαγιάζων δὲ καὶ τεχνιτεύων χαλεπώτερος καὶ βαρύ-
 20 τερος ἦν ἐχθρὸς τῶν ἐπιγεγραμμένων ἀντικρυς τὴν δυσμένειαν. φασὶ 172
 δὲ ὅτι καὶ τῶν Ἀλεξανδρέων οἱ πρέσβεις εὐ τοῦτο εἰδότες ἀφανῶς
 ἐμεμίσθωντο αὐτὸν μεγάλοις μισθοῖς, οὐ διὰ χρημάτων μόνον ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἐπὶ τιμαῖς ἐλπίδων, ἃς ὑπέσπειραν αὐτῷ παρέξιν οὐκ εἰς μακράν,
 ἐπειδὴν ἀφίχεται Γάϊος εἰς Ἀλεξάνδρειαν. ὁ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον 173
 25 ὄνειροπολῶν, ἐν ᾧ παρόντος τοῦ δεσπότης καὶ σὺν αὐτῷ σχεδὸν τι τῆς
 οἰκουμένης — οὐ γὰρ ἦν ἄδηλον, ὅτι κατὰ θεραπείαν Γαίῳ συνεισβαλεῖ
 τὸ δοκιμώτατον καὶ ὅσον τῶν πόλεων ὅψις ἐστὶν ἀναστὰν ἀπὸ περάτων
 αὐτῶν — ὑπὸ τῆς μεγίστης καὶ ἐνδοξοτάτης πόλεως τιμηθήσεται, πάντα

1 τῶν OA εὐθικτος Turn. (v): εὐθηκτος codd. σκώπτειν G, ὡς σκώπτειν A
 2 χαριεντίζειν δύνασθαι A 4 τὸ om. C στωμύλιον A ἔτι Turn.: εἴ τι CGOMH,
 οὐν τι A (Mang.) 5 ὑποκακότηδες Turn. (v): ὑπὸ κακοθήτης CGOMH¹, ὑπὸ κακοθηείας AH²L
 6 καχυπόνου] κακόνου conl. Mang., καχυπόπτου Wendl. 7 μετὰ] κατὰ G 8 αὐτῷ L
 9 τῷ A τῷ CH: τὸ GOA, καὶ M μὴ om. A 9. 10 περισσοτέρας M
 10 κατὰ om. Mang. διαβολάς (vel καταβοάς conl.) Mang.: καταβολάς codd. (v)

11 ἀνετράφης C ἐδιδάχτης A 12 γλωσσαργοτάτου CGMH¹: γλωσσαλγοτάτου
 A, γλωσσαλγοτάτου OH²L (v) 13 παθήματα M 15 ἀφιστάμενον A
 ἵνα om. v 16 καταχρῆται codd.: κατεχρῆτο v 17 κινῶν τὰς] κινώντας C
 17. 18 τιτρώσκουσιν GO 18 οὐθ' A ὠμολόγει οὔτε om. C οὐθ' A
 19 ἡδύνατο AH δέ] τε GO 20 ἐπιγεγραμμένων Matthaiei: ἀπογεγραμμένων
 codd. (v) 21 δ' A ἀφανῶς] ἐμφανῶς Ven. 41 (prob. Mang.) 22 ἐμισθοῦντο A
 26 συνεισβαλεῖ Turn. (v): συνεισβάλλει codd. 27 ὅσων G ἀναστὰς A
 28 ἐνδοξοτάτου H

- 174 ὑπισχνεῖτο. μέχρι μὲν οὖν τινος τὸν ἐμφωλεύοντα ἔνδον πολέμιον ἀγνοοῦντες ἐφυλαττόμεθα τοὺς ἔξω μόνους· ἐπεὶ δὲ ἤσθόμεθα, διηρευνώμεν περιβλεπόμενοι πάσας ὁδοὺς, εἴ πως δυνήσόμεθα μαλθαῖαι καὶ τιθασεῦσαι τὸν ἀνθρώπον ἐξ ἅπαντος τρόπου καὶ τόπου βάλλοντα καὶ
- 175 τοξεύοντα ἡμᾶς εὐσκόπως. καὶ συνεσφαίριζε γὰρ καὶ συνεγυμνάζετο καὶ συνελοῦετο καὶ συντρίστα καὶ μέλλοντι κοιμᾶσθαι παρῇν Γαίῳ, τὴν τοῦ κατακοιμιστοῦ καὶ κατ' οἰκίαν ἀρχισωματοφύλακος τεταγμένος τάξιν, ὅση μὴδενὶ προσῇν ἄλλῃ, ὡς μόνος ἔχειν εὐκαιρούσας καὶ σχολαζούσας ἀκόας αὐτοκράτορος τῶν ἔξω διαφειμένους θορόβων εἰς ἀκρόασιν ὧν
- 176 μάλιστα ἐπόθει. διασυρμοὶ δὲ ἦσαν ἀνακεκραμένοι κατηγορίαις, ἵνα τοῖς μὲν ἡδονὰς κινῇ, ἡμᾶς δὲ τὰ μέγιστα βλάβῃ· τὸ μὲν γὰρ προηγούμενον ἔργον εἶναι δοκοῦν, ὁ διασυρμός, πάρεργον ἦν αὐτῷ, τὸ δὲ φαινόμενον
- 177 πάρεργον, αἱ κατηγορίαι, μόνον καὶ πρῶτον ἔργον. πάντα δὲ καλῶν ἀνασειών, ὡς οἱ πνεῦμα δεξιὸν κατ' οἰάκων ἔχοντες, ἐφέρετο πλησιέσις οὐριοδρομῶν, ἄλλας | ἐπ' ἄλλαις συντιθεῖς καὶ συνείρων αἰτίας. τοῦ δὲ ἐνεντυποῦτο ἡ διάνοια παγιώτερον, ὡς ἄληστον εἶναι τὴν τῶν ἐγκλημάτων μνήμην.
- 178 (28.) Ἐν ἀπόροις δὲ καὶ ἐν ἀμηχάνοις ὄντες, ἐπειδὴ πάντα λίθον κινοῦντες ὑπὲρ τοῦ τὸν Ἑλικῶνα ἐξευμενίσασθαι ἀπόροδον οὐδεμίαν ἀνευρίσκομεν, μὴδενὸς μῆτε εἰπεῖν μῆτε προσελθεῖν τολμῶντος ἕνεκα τῆς ἀλαζονείας καὶ βαρύτητος, ἥ πρὸς πάντας ἐκέχρητο, καὶ ἅμα διὰ τὸ ἀγνοεῖν, εἴ τίς ἐστιν αὐτῷ πρὸς τὸ Ἰουδαίων γένος ἀλλοτρίωσις ἀλείφοντι τὸν δεσπότην αἰεὶ καὶ συγχροτοῦντι κατὰ τοῦ ἔθνους, τὸ μὲν ἔτι πονεῖσθαι περὶ τοῦτο τὸ μέρος εἰάσαμεν, τοῦ δὲ ἀναγκαιοτέρου περιειχόμεθα· γραμματεῖον γὰρ ἔδοξεν ἀναδοῦναι Γαίῳ κεφαλαιώδη τύπον περιέχον ὧν
- 179 τε ἐπάθομεν καὶ ὧν τυχεῖν ἡξιοῦμεν. ἦν δὲ σχεδὸν τοῦτο ἐπιτομὴ τις ἱκετείας μακροτέρας, ἦν ἐπεπόμφεμεν πρὸ ὀλίγου δι' Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως· ἐκ τύχης γὰρ ἐπεδήμησε τῇ πόλει μέλλων εἰς Συρίαν κατὰ

1 ὑπισχνεῖται A	φωλεύοντα CGO	2 μόνους] νόμους G	ἡσθόμεθα C
4 τιθασεῦσαι A (v)	5 pr. καὶ om. v	συνεσφαίριζε] συνεφέδριζε CO, corr. G	
6 συνελοῦετο] συνεβουλευέτο A	τὴν] τῷ O	7 τοῦ om. A	κοιμιστοῦ O
ἄχρι σωματοφύλακος MH	8 μόνος CGO: μόνος ceteri	9 διαφειδομένας M, διαφθειρομένων O	10 μάλιστ' A
11 κ ^Ξ ινῇ (o eras.) C; κινῇ (sic) Turn.	δ' A	τοῖς] τῷ con. Cohn	
13 πρῶτον καὶ μόνον transp. H (v)	ἡμᾶς CA: ἡμῖν GOMH	γὰρ om. A	
corr. O	15 οὐριοδετομῶν A	δὴ] δὲ δὴ con. Mang.	κάλον CG,
τοῦ] Γαίου conicio	17 μνήμην A (Mang.): γνώμην ceteri (Turn.)	ἐπ' ἄλλαις CA: ἐπ' ἀλλήλαις GOMH	
18 δὲ] οὖν A (Mang.)	19 τόν] τῶν A	ἐξευμενίσασθαι] ἐξιλεώσασθαι H	
19, 20 εὐρίσκομεν OH	20 pr. μῆτε] μῆτ' A	ἥ	22 εἴ τις A, ἥ τις GO
23 δὲ ante τὸν add. M	24 περὶ] κατὰ M	εἰάσαμεν om. A	δ' A
26 τ' A	27 μακροτέρα CGO	πρὸ ὀλίγου sine causa	
suspectum dicit Mang.	διὰ γρίππου G, δι' ἀγρίππου O		

τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ βασιλείαν ἀπαίρειν. * * * ἐλελήθειμεν δὲ ἄρα ἔτι ἀπα-180
 τῶντες ἑαυτούς· καὶ γὰρ πρότερον, ὅτε εὐθὺς ἡρξάμεθα πλεῖν οἰόμενοι
 πρὸς κριτὴν ἀφίξεσθαι τευζόμενοι τῶν δικαίων. ὁ δὲ ἦν ἐχθρὸς ἀσπονδος,
 δελεάζων ὅσα τῷ δοκεῖν φαιδρῷ τῷ βλέμματι καὶ ἱλαρωτέrais ταῖς
 5 προσήρσεις. δεξιωσάμενος γὰρ ἡμᾶς ἐν τῷ πρὸς Τιβέρει πεδίῳ τὸ 181
 πρῶτον — ἔτυχε δὲ ἐκ τῶν μητρῶν ἐξίων κήπων — ἀντιπροσηγόρευσε
 καὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα κατέσεισεν αἰνιττόμενος εὐμένειαν καὶ τὸν ἐπὶ τῶν
 πρεσβειῶν, "Ομίλον ὄνομα, προσπέμψας „αὐτὸς“ ἔφη „τῆς ὑμετέρας
 ὑποθέσεως ἀκούσσομαι προσευκαιρήσας“, ὥστε τοὺς ἐν κύκλῳ πάντας
 10 συνήδεσθαι καθάπερ ἦδη νενικηκόσι καὶ τῶν ἡμετέρων ὅσοι ταῖς ἐπι-
 πολαίοις παράγονται φαντασίαις. ἐγὼ δὲ φρονεῖν τι δοκῶν περιττότερον 182
 καὶ δι' ἡλικίαν καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν εὐλαβέστερος ἤμην ἐφ' οἷς ἔχαιρον
 οἱ ἄλλοι. „διὰ τί γὰρ“ ἔφρασκον ἀνακινῶν τὸν ἑαυτοῦ λογισμόν, „το-
 σούτων ὄντων πρεσβευτῶν σχεδὸν ἀπὸ πάσης γῆς ἀφιγμένων, ἡμῶν εἶπε
 15 τότε μόνων ἀκούσεσθαι; τί βουλόμενος; οὐ γὰρ ἡγνόει γε ὄντας Ἰουδαίους,
 οἷς ἀγαπητὸν τὸ μὴ ἐλαττοῦσθαι. τὸ δὲ δὴ καὶ προνομίας οἶεσθαι τυγχά-183
 νειν παρ' ἄλλοθεν· καὶ νέω καὶ αὐτεξουσίῳ δεσπότη μὴ καὶ μανίας
 78 M. ἐγγύς ἐστιν; ἀλλ' ἔοικε τῇ τῶν ἄλλων Ἀλεξανδρέων | μερίδι προσκεῖσθαι,
 ἣ διδοὺς προνομίαν θάττον ὑπέσχετο δικάσειν, ἐὰν ἄρα μὴ τὸν ἴσον καὶ
 20 κοινὸν ἀκροατὴν ὑπερβάς ἀντὶ δικαστοῦ γένηται τῶν μὲν συναγωνιστῆς,
 ἡμῶν δὲ ἀντίπαλος.“
 (29.) Ταῦτα λογιζόμενος ἐσφάδαζον καὶ οὔτε μεθ' ἡμέραν οὔτε 184
 νύκτωρ ἡρέμουν. ἀθυμοῦντος δέ μου καὶ τὴν ἀνίαν στέγοντος — οὐδὲ
 γὰρ ἀνενεγκεῖν ἀσφαλὲς ἦν —, ἕτερον κατασκήπτει βαρύτατον ἐξαπιναιῶς
 25 ἀπροσδόκητον κακόν, οὐχ ἐνὶ μέρει τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τὸν κίνδυνον ἐπάγον,
 ἀλλὰ συλλήβδην ἅπαντι τῷ ἔθνει. ἀφίγμεθα μὲν γὰρ ἀπὸ Ῥώμης εἰς 185
 Δικαιάρχειαν ἐπακολουθοῦντες Γαίῳ· κατεληλύθει δὲ ἐπὶ θάλατταν καὶ
 διέτριβε περὶ τὸν κόλπον, ἀμείβων τὰς ἰδίας ἐπαύλεις πολλὰς καὶ πο-

1 ἐλελύθειμεν M	lacunam statuit Cohn	ἄρα ἔτι Turn. (v): ἄρα CGOMA, ἔτι H
2 ὅτε CH, ὅτε corr. vid. in οὔτε O: ὅτ' A, οὔτε GM		3 κρί (sic) M τευζόμεθα οἱ
(sic) G	4 ταῖς om. CGO	5 προσήρσεις L δεξάμενος O τιβέρην H ²
τὸ] τῷ O, om. A	6 δ' MA	8 ὄμιλος A ὄνομα om. G 10 ἔβη om. A
10. 11 ἐπιπολεοῖς C; ἐπιπολαῖς Turn.	11 φαντασίας G (Turn.)	δοκῶ A
12 ἡμην] corr. ex ἡμῖν H ² ; ἦν conl. Cohn	14 πρεσβευτῶν CGO: πρέσβων ceteri	
σχεδὼν C	ἀφίγμενων C	εἶπεν CL 15 μόνων CA: μόνον ceteri
16 τὸ δὲ] τότε Turn.	17 μανίας] μαγείας vel μαγανείας conl. Matthaei	
19 ὑπέχετο H	20 τῷ C	21 ἡμῶν δὲ] τῶν δὲ ἔτι οἱ ἡμῶν H 23 ἀνίαν
Mang. (Dahl): ἀνοίαν CGOMH, ἀγνοίαν A (v); ἀπορίαν conicio		στέγοντος Mang.
(Dahl): στένοντος codd. (v)	24 ἀσφαλὲς ἦν CGO: ἦν ἀσφαλὲς ceteri	ἐτέρως
C, ἐτέρω GO	25 <καὶ> ἀπροσδόκητον conl. Mang.	ἀπροδόκητον Turn.
26 συλλήβδην M	μὲν CGO: om. ceteri	27 δικαιάρχειαν C ² MH: δικαιάρχιαν
C ² GO, δικαιάρχον A	δ' A	28 διέτριβεν C

186 λυτελῶς ἡσχημένας. φροντίζουσι δὲ ἡμῖν τῆς ὑποθέσεως — αἰεὶ γὰρ
 κληθήσεσθαι προσεδοκῶμεν — προσέρχεται τις ὑφαιμόν τι καὶ ταραχῶδες
 ὑποβλεπόμενος, ἄσθματος μεστός, καὶ μικρὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀπαγαγὼν
 — πλησίον γὰρ ἦσάν τινες — „ἡκούσατε“ ἔφη „τὰ καινά;“ καὶ μέλλων
 187 ἀπαγγέλλειν ἐπεσχέθη, δακρύων ἀθρόας φορὰς ἐνεχθείσης. καὶ πάλιν 5
 ἀρξάμενος δεύτερον ἐπεσχέθη καὶ τρίτον. ἅπερ ὁρῶντες ἡμεῖς ἐποτήμεθα
 καὶ παρεκαλοῦμεν μνηῦσαι τὸ πρᾶγμα, οὐ χάριν ἐλθεῖν ἔφασκεν. „οὐ
 γὰρ ἔνεκα τοῦ διὰ μαρτύρων κλαίειν· εἰ δὲ ἄξια δακρύων ἐστί, μὴ μόνος
 188 ἀπόλαυε τῆς λύπης· ἐθαῖδες γεγόναμεν ἤδη κακοπραγίων.“ ὁ δὲ μόλις
 μὲν ἀναλύζων δὲ ὅμως κεκομμένῳ τῷ πνεύματι φρσιν. „οἷχεται ἡμῶν 10
 τὸ ἱερόν· ἀνδριάντα κολοσσιαῖον ἐσωτάτω τῶν ἀδύτων ἀνατεθῆναι
 189 Γάιος προσέταξε Διὸς ἐπὶ κλησιν αὐτοῦ.“ θαυμασάντων δὲ τὸ λεχθὲν
 καὶ πεπηγότων ὑπ’ ἐκπλήξεως καὶ μηδὲ προσελθεῖν ἔτι δυναμένων —
 ἀχανεῖς γὰρ εἰστέκειμεν ὀλιγοδρανοῦντες καὶ καταρρέοντες περὶ αὐτοῖς,
 τῶν σωματικῶν τόνων ἐκνευρισμένων —, ἕτεροι παρῆσαν τὰς αὐτάς 15
 190 φέροντες ὠδῖνας. ἔπειτα συγκλεισάμενοι πάντες ἀθρόοι ἰδίας ὁμοῦ καὶ
 κοινὰς τύχας ἐθρηνοῦμεν καὶ οἷα ὑπέβαλλεν ὁ νοῦς διεξῆμιν — λαλίστατον
 γὰρ ἄνθρωπος ἀτυχῶν — ἀγωνιάσωμεν ὑπὲρ τοῦ μὴ εἰς ἅπαν ταῖς ἀνιάτοις
 παρανομίαις ἀφεθῆναι. χειμῶνος μέσου διεπλεύσαμεν ἀγνοοῦντες, ὅσος
 χειμῶν ἐφεδρός ἐστιν ὁ κατὰ γῆν ἀργαλειώτερος πολλῷ τοῦ κατὰ θάλατταν· 20
 τοῦ μὲν γὰρ ἡ φύσις αἰτία διακρίνουσα τοὺς ἐτησίους καιροὺς, φύσις
 δὲ σωτήριον· ἐκείνου δὲ ἄνθρωπος οὐδὲν φρονῶν ἀνθρώπινον, νέος καὶ

1 φορτίζουσι G 2 κελήσεσθαι A τι om. CGO (Turn.); τε Dahl
 4 κενά L (Turn.) 5 ἀπεσχέθη M 8 δ’ A ἐστίν C, εἰσὶ O 9 ἐθαῖδες
 ἐνθάδε LD 10 ἀναλύζων GH: ἀναβλύζων A, ἀνολύζων COM 11 ἀνδριάντι A
 ἐσωτάτω CO: ἐστώτα G, εἴσω ceteri; εἰσωτάτω v 12 προσέταξεν C Διός] δοῦς A
 13 πεπηγότων H: πεπληγότων ceteri ὑπ’ CA: ὑπὸ OMH, ὑπὲρ G προσελθεῖν Turn.
 (v): προσελθεῖν codd. (con. Mang.) 14 ὀλιγοδρανοῦντες H¹, corr. H², ὀλιδρανοῦντες A
 παραρρέοντες O αὐτοῖς H²: αὐτοῖς CGOMH¹, αὐτῶν A; αὐτοῖς con. Mang.
 ὡ ἱ
 15 τόνων] ὄγκων A 16 ὀδύνας A, ὀδύνας OH καὶ ante ἔπειτα add. CGO (v)
 συγκλεισάμενοι] συναλισάμενοι con. Matthaei 17 ὑπέλαβεν A; ὑπέβαλεν v
 διεξῆμιν Cohn: διεξίμεν codd.; διεξίμεν v 18 ἀγωνιάσωμεν CGOMA: ἀγωνισάμενος
 H¹, ἀγωνιζόμενος H² L; ἀγωνιζόμενοι (v) interpunctione mutata antecedentibus adiunxit
 Mang. εἰς ἅπαν ταῖς OH² L: εἰς ἅπαντας (vel εἰς ἅπαν τὰς) CGMAH¹; εἰς ἅπαντας ταῖς
 v, εἰς ἅπαν τὰς con. Mang., ἡμᾶς ἅπαντας ταῖς con. Dahl (εἰς ἅπαντα ταῖς in textu)
 ἀνιάτοις (sive ἀνηκέστοις sive ἀκολάστοις con.) Dahl: ἐν αὐτοῖς codd. (v); ἐν ἀστοῖς vel
 ἀνηκέστοις con. Mang. 19 παρανομίας A (con. Mang.) δὲ ante μέσου add. H² L
 20 ἀργαλειώτερος G 21 διακρίνουσα C (Mang.): διακρίνασα ceteri (Turn.) 22 ἐκεί-
 νου AH² L (Mang.): ἐκείνους COMH¹ (Turn.), ἐκείνους G σωτήριος G οὐδὲ H¹, corr.
 H², μηδὲν A

17. 18 DK fol. 178r ἐκ τῆς αὐτῆς: λαλίστατον ἄνθρωπος ἀτυχῶν. praecedit Φίλωνος ἐκ
 τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας: ἐνθάδε γεγόναμεν κακοπραγίων (lin. 9).

74 Μ. νεωτεροποιὸς ἀνημμένος τὴν ἐφ' ἅπασιν | ἀνυπεύθυνον ἀρχήν· νεό-
της δὲ μετ' ἐξουσίας αὐτοκρατοῦς ὁρμαῖς ἀκαθέκτοις χρωμένη κακὸν δόσ-
μαχον. ἐξέσται δὲ προσελθεῖν ἢ διαῖραι τὸ στόμα περὶ προσευχῶν τῇ λυμε- 191
ῶνι τοῦ πανιέρου; ὁγλὸν γὰρ ὡς οὐ φροντιεῖ τῶν ἀφανεστέρων καὶ τιμῆς
5 ἐλάττονος ἡξιωμένων ὁ τὸν περισημότατον καὶ ἐπιφανέστατον νεών, εἰς
ὃν ἀνατολαὶ καὶ δύσεις ἀποβλέπουσιν ἡλίου τρόπον πανταχόσε λάμποντα,
καθυβρίζων. εἰ δὲ καὶ γένοιτό τις ἄδεια προσόδου, τί χρὴ προσδοκᾶν 192
ἢ θάνατον ἀπαραίτητον; ἀλλ' ἔστω, τεθνηξόμεθα· ζωὴ γὰρ τίς ἐστιν ὁ ὑπὲρ
φυλακῆς νόμων εὐκλεέστατος θάνατος. εἰ δὲ ἐκ τῆς ἡμετέρας τελευτῆς
10 γενήσεται μὴδὲν ὄφελος, οὐ μανία παραπολέσθαι, καὶ ταῦτα πρεσβεύειν
δοκοῦντας, ὡς τῶν πεμφάντων μᾶλλον ἢ τῶν ὑπομενόντων εἶναι τὴν
συμφοράν; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅσοι τὰς φύσεις μισοπονηρότατοι τῶν ὁμο- 193
φύλων ἀσέβειαν ἡμῶν κατηγορήσουσιν ὡς, ἐν ἐσχάτῳ κινδύνῳ τῶν ὅλων
σαλευόντων, ἐπιμνησθέντων ὑπὸ φιλαυτίας ἰδίου τινός· τοῖς γὰρ μεγάλοις
15 τὰ βραχέα καὶ τοῖς κοινοῖς τὰ ἴδια ὑποστέλλειν ἀναγκαῖον, ὧν οἰχομένων
ἔρρει καὶ ἡ πολιτεία. ποῦ γὰρ ὅσιον ἢ θεμιτὸν ἄλλως ἀγωνίζεσθαι, 194
δεικνύντας ὡς ἐσμέν Ἀλεξανδρεῖς, οἷς ὁ περὶ τῆς καθολικωτέρας πολιτείας
ἐπικρέμαται κίνδυνος τῆς Ἰουδαίων; ἅμα γὰρ τῇ τοῦ ἱεροῦ καταλύσει
δέος, μὴ καὶ τὸ κοινὸν τοῦ ἔθνους ὄνομα συναφανισθῆναι κελεύσῃ ὁ
20 νεωτεροποιὸς καὶ μεγαλοῦργος ἄνθρωπος. ἀμφοτέρων οὖν τῶν ὑποθέσεων 195
δι' ἃς ἐστάλημεν οἰχομένων, ἴσως φήσῃ τις· τι οὖν, οὐκ ἤδεσαν πραγ-
ματεύεσθαι τὴν μετὰ ἀσφαλείας ἐπάνοδον; πρὸς δὲ εἴποιμι ἄν· ἢ οὐκ
ἔχεις ἀνδρὸς εὐγενοῦς πάθος γνήσιον ἢ οὐκ ἐνετράφης οὐδὲ ἐνησχέθης
τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν. ἐλπιδῶν εἰσὶ πλήρεις οἱ ὄντως εὐγενεῖς, καὶ οἱ
25 νόμοι τοῖς ἐντυγχάνουσι μὴ χεῖλεσιν ἄκροις ἐλπίδας ἀγαθὰς δημιουργοῦσιν.
ἴσως ἀπόπειρα ταῦτα τῆς καθεστῶσης γενεᾶς ἐστί, πῶς ἔχει πρὸς ἀρετὴν 196
καὶ εἰ πεπαίδευται φέρειν τὰ δεινὰ λογισμοῖς ἰσχυρογνώμοσιν οὐ προ-
καταπίπτουσα. τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀνθρώπων ἅπαντα καὶ ἔρρει καὶ ἔρρέτω·

5 νεών CG: ναόν ceteri 7 ἄδεια] χρεῖα A 8 ζῶν GO τίς ἐστιν ὁ Turn. (v):
τις ὁ GM, ἐστιν ὁ C, τις OH, τις καὶ A 9 ἐκ] καὶ ἐκ A 10 μὴδὲν CGOH²L: οὐδὲν MAH¹
15 κενοῖς C 16 ποῦ] πῶς conl. Mang. 17 δεικνύντες CG 19 τοῦ κοινοῦ O
19. 20 μὴ — νεωτεροποιὸς καὶ] ὡς ἐξαφανίσει τὸ ἔθνος A 20 οὖν] αὐ A
21 ἤδεσαν] ἤδειςαν codd. (v); ἤδεις ἂν conl. Mang. 22 μετ' O εἴποιμ' A
22. 23 εἴποιμι — οὐδὲ om. H¹, add. H² 23 ἐνησχέθης C 24 ὄντες M
25 ἐντυγχάνουσιν CDCL δημιουργεῖν CGO 26 ἐστιν CM 27 ἰσχυρο-
γνώμοσι G 27. 28 προκαταπίπτουσι (-ιν L) H (Turn.)

1. 3 DR fol. 214^v ἐκ τῶν πρὸς Γάιον fol. 116^v τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. II 2 Col. 1012
20 Col. 1061 Φίλωνος: νεότης μετ' ἐξουσίας — δόσμαχον γίνεται. eadem in Georgidis
cod. Laur. VIII 15 fol. 70^v. 24. 25 DC fol. 201^v Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάιον
πρεσβείας DR fol. 187^v Φίλωνος: τοῖς ἐντυγχάνουσι μὴ χεῖλεσιν ἄκροις οἱ θεοὶ νόμοι ἐλπί-
δας ἀγαθὰς δημιουργοῦσιν.

μενέτω δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀκαθαίρετος ἢ ἐπὶ τὸν σωτῆρα θεὸν ἐλπίς,
ὅς πολλάκις ἐξ ἀμηχάνων καὶ ἀπόρων περιέσσωσε τὸ ἔθνος.

- 197 (30.) Ταῦτα ἅμα μὲν ὀλοφύρομενοι τὰς ἀπροσδοκίτους ἀτυχίας
ἅμα δὲ καὶ παρηγοροῦντες ἑαυτοὺς ἐλπίδι μεταβολῆς γαληνοτέρας διεξῆμεν.
μικρὸν δὲ ἐπισχόντες πρὸς τοὺς ἀπαγγειλαντας | „τί καθ’ ἡσυχίαν“ εἴ- p. 575
πομεν „κάθησθε, σπινθῆρας αὐτὸ μόνον τοῖς ὥσιν ἡμῶν ἐνιέντες, ὅφ’ 6
ὧν καίόμεθα καὶ πυρπολούμεθα, θέον προσεξεγγεῖσθαι καὶ τὰ κεκινηκότα
198 τὸν Γάιον;“ οἱ δέ· „τὴν μὲν ἀνωτάτω καὶ πρώτην αἰτίαν ἴστε, ἣν καὶ
πάντες ἴσασιν ἀνθρώποι· θεὸς βούλεται νομίζεσθαι, ὑπέλκῃς δὲ μόνους
Ἰουδαίους μὴ πείσεσθαι, οἷς μείζον οὐδὲν ἂν προστρίψαιτο κακὸν ἢ 10
λυμηνάμενος τὴν τοῦ ἱεροῦ σεμνότητα. κατήχῃται δέ, ὅτι καὶ πάντων
ἱερῶν τῶν πανταχοῦ κάλλιστόν ἐστιν ἐξ ἀπείρων χρόνων ἀπαύστοις καὶ
ἀφειδέσι δαπάναις ἀεὶ προσκοσμούμενον· δύσερις δὲ καὶ φιλόνομικος ὧν
199 σφετερίσασθαι τοῦτο εἰς ἑαυτὸν διανοεῖται. παρατεθήκται δὲ νῦν μᾶλλον
ἢ πρότερον ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ἔπεμψε Καπίτων. φόρων ἐκλογεὺς ὁ Καπί- 15
των ἐστὶ τῶν τῆς Ἰουδαίας, ἔχει δὲ πῶς πρὸς τοὺς ἐγχωρίους ἐγκότως·
πένης γὰρ ἀφιγμένος καὶ ἐξ ὧν νοσφίζεται καὶ παρεκλέγει ποικίλον τινὰ
καὶ πολὺν πλοῦτον ἡθροικώς, εἴτα εὐλαβηθεὶς, μὴ τις αὐτοῦ γένῃται
κατηγορία, τέχνην ἐπενόησεν, ἥ διαβολαῖς τῶν ἀδικηθέντων διακρούσεται
200 τὰς αἰτίας. ἀφορμὴν δὲ αὐτῷ δίδωσιν εἰς ὅπερ ἐβούλετο συντυχία τις 20
τοιαύτη. τὴν Ἰάμνειαν — πόλις δὲ ἐστὶ τῆς Ἰουδαίας ἐν τοῖς μάλιστα
πολυάνθρωπος — [ταύτην] μιγάδες οἰκοῦσιν, οἱ πλείους μὲν Ἰουδαῖοι,
ἕτεροι δὲ τινες ἀλλόφυλοι παρεισφθαρέντες ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων, οἱ
τοῖς τρόπον τινὰ αὐθιγενέσιν ὄντες μέτοικοι κακὰ καὶ πράγματα παρέ-
201 χουσιν, ἀεὶ τι παραλύοντες τῶν πατρίων Ἰουδαίους. οὗτοι παρὰ τῶν 25
ἐπιφοιτῶντων ἀκούοντες, ὅση σπουδῇ κέχρηται Γάιος περὶ τὴν ἰδίαν
ἐκθέωσιν καὶ ὡς ἀλλοτριώτατα διάκειται πρὸς ἅπαν τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος,
καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς ἐπίθεσιν παραπεπτωκέναι νομίζοντες αὐτοσχέδιον
ἀνιστάσι βωμὸν εἰκαισιτάτης ὕλης, πηλὸν σχηματίσαντες εἰς πλίνθους,

1 δ' A 3 ταῦθ' A 4 διεξῆμεν] διέξῆμεν (η corr. in ι) O, διέξιμεν ceteri;
διέξιμεν v 5 δ' A ἐπαγγειλαντας L 6 κάθησθε C: καθέξεσθε MA, καθέζεσθαι
H, καθίξεσθαι G, αι corr. in ε O αὐτῶς C, αὐτως G, οὕτως O ἐνιέντες
COH²L: ἐνιέντας G, ἐνέντες MA, ἐνιόντες·H¹ 7 προσγγεῖσθαι CGO 9 δὲ A
(Mang.): om. ceteri (Turn.) 10 μὴ πείσεσθαι A (Mang.): om. ceteri (Turn.)
11 κατήχῃται δ' A 12 ἀπαύστοις om. O 15. 16 ὁ Καπίτων ἐστὶ glossema
esse putat Mang. 16 ἐστὶν C (v) Ἰουδαίας] Ἰαμνείας conl. Schürer coll.
Joseph. Ant. XVIII 6, 3 εἶχε O ἐγκότως M 18 εἴτ' A
αὐτῷ A 19 ἢ CGH²L: ἢ O, εἰ MH¹, ὡς A διακρούεται G, διακρούσεται A
20 αὐτοῦ M 21 Ἰάμνειαν CGH: Ἰάμνιαν OMA τοῖς codd.: ταῖς v
22 πολυανθρώποις conl. Mang. (Dahl) ταύτην seclusi 23 πλῆσιοχώρων C
26 περὶ] παρὰ H 27 Ἰουδαϊκὸν γένος] Ἰουδαίων ἔθνος A (prob. Mang.)
28 εἰς] πρὸς A 29 ἀνιστάσι] παριστώσι A, ἀνιστώσι ceteri (v)

ὕπὲρ τοῦ μόνον ἐπιβουλεύειν τοῖς συνοικοῦσιν· ἥδεσαν γὰρ οὐκ ἀνεξομένους
καταλυομένων τῶν ἐθνῶν, ὅπερ καὶ ἐγένετο. θεασάμενοι γὰρ καὶ δυσανα- 202
σχετήσαντες ἐπὶ τῷ τῆς ἱερᾶς χώρας τὸ ἱεροπρεπὲς ὄντως ἀφανίζεσθαι
καθαίρουσι συνελθόντες· οἱ δὲ εὐθὺς ἐπὶ τὸν Καπίτωνα ἦκον, ὃς ἦν τοῦ
5 δράματος ὕλου δημιουργός. ἔρμαιον δὲ εὐρηκέναι νομίσας, ὅπερ ἐκ
πολλῶν χρόνων ἀνεζήτηι, γράφει Γαῖῳ διαίρων τὰ πράγματα καὶ
μετεωρίζων. ὁ δὲ διαναγνούς πλουσιώτερον καὶ μεγαλοφρονέστερόν τι ἀντὶ 203
τοῦ πλινθίνου βωμοῦ τοῦ κατ' ἐπήρειαν ἀνασταθέντος ἐν Ἰαμνείᾳ κελεύει
776 M. | κολοσσιαῖον ἀνδριάντα ἐπίχρυσον ἐν τῷ τῆς μητροπόλεως ἱερῷ καθ-
10 ἰδρυθῆναι, συμβούλοις χρησάμενος τοῖς ἀρίστοις καὶ σοφωτάτοις, Ἑλικῶνι
τῷ εὐπατρίδῃ δούλῳ, σπερμολόγῳ, περιτρίμῳ, καὶ Ἀπελλῇ τινι
τραγωδῳ, ὃς ἀκμῇ μὲν τῆς πρώτης ἡλικίας, ὥς φασιν, ἐκατήλευσε τὴν
ᾠραν, ἔξωρος δὲ γενόμενος ἐπὶ τὴν σκηνὴν παρῆλθεν. ὅσοι δὲ σκηνο- 204
βατοῦσιν ἐμπορευόμενοι θεαταῖς καὶ θεάτροις, αἰδοῦς εἰσι καὶ σωφροσύνης
15 ἀλλ' οὐκ ἀναισχυντίας καὶ ἀκοσμίας ἐρασταὶ τῆς ἀνωτάτῳ· διὰ ταῦτα
εἰς τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν ὁ Ἀπελλῆς παρῆλθεν, ἵνα βουλευσῇται
Γαίῳ μεθ' οὗ μὲν ὥς σκωπτέον, μεθ' οὗ δὲ ὥς ἄστέον, ὑπερβάς τὰς
περὶ τῶν ὕλων σκέψεις, ὥς εἰρηνεύεσθαι καὶ ἡρεμεῖσθαι τὰ πανταχοῦ
πάντα. ὁ μὲν οὖν Ἑλικῶν, σκορπιῶδες ἀνδράποδον, τὸν Αἰγυπτιακόν 205
20 ἶον εἰς Ἰουδαίους ἤφιεν, ὁ δὲ Ἀπελλῆς τὸν ἀπὸ Ἀσκάλωνος· ἦν γὰρ
ἐκεῖθεν· Ἀσκαλωνίταις δὲ ἀσύμβατός τις καὶ ἀκατάλλακτος δυσμείνεια
πρὸς τοὺς τῆς ἱερᾶς χώρας οἰκήτορας Ἰουδαίους ἐστὶν οὖσιν ὁμόροις.
ταῦτα ἀκούοντες ἐφ' ἐκάστου ῥήματος καὶ ὀνόματος ἐπιτροσκόμεθα τὰς 206
ψυχὰς. ἀλλ' οἱ μὲν καλῶν πράξεων καλοὶ σύμβουλοι μικρὸν ὕστερον τὰ
25 ἐπιχείρια εὗρον τῆς ἀσεβείας, ὁ μὲν ὑπὸ Γαίῳ σιδήρῳ δεθείς ἐφ' ἑτέrais

2 ἐθνῶν G, pr. v exp. L 5 ὕλος M 6 τὰ πράγματα C: τὸ πᾶγμα ceteri (mavult Mang.)
7 διαναγνούς Mang.: διαγνούς codd. (v) μεγαλοπρεπέστερον con. Mang.
τι ante καὶ transp. A 7. 8 ἀντὶ τοῦ C: om. ceteri 8 ἀνασταθέντος] ἀνιστωθέντος
(sic) con. Mang. ἱαμνία OMA 9 κολοσσιαῖον OL 9. 10 καθιδρυσθῆναι M
10 ἐλικῶνι OMAH: ἐλίκωνι CG (v) 11 εὐπατρίδῃ OL; ἀνδραποδώδει con. Mang.
12 ἀκμῇ CGO: ἐν ἀρχῇ ceteri; (ἐν) ἀκμῇ con. Matthaei ὥς φασιν ante ἐκατή-
λευσε CGO: ὥς φασιν post ᾠραν (13) transp. ceteri 14 θεταῖς (sic) A εἰσι
om. Turn. 16 ὁ om. GA βουλευσῇται CG: βουλεύεται ceteri 17 pr.
ὥς] οὗς A ἄστέον] ἀστείου A ὑπερβάς CGOH: ὑπὲρ MA τὰς MH²L:
τῆς A, om. CGOH¹ 18 περὶ om. A ὕλων] ὄχλων A σκέψεις ὡς MH:
σκεψ (sic, sed post ψ spatium 5 fere litt. vacuum) C, σκεψείας (sic) GO, κατασκήψεως
ὡς A ὥς (δοκεῖν) con. Cohn ἡρεμεῖσθαι A (mavult Mang.): εὐνομεῖσθαι
ceteri (v) 19 ὃ] διὸ CG, διὸ ὁ O οὖν om. O ἐλίκων C (v) 20 ἤφιεν
codd. (cf. Crönert, Mem. Graec. Herc. 258): ἡφείει Cohn ἀπ' A 20. 21 ἦν γὰρ
ἐκεῖθεν om. C 22 τῆς om. G ἐστὶν om. A 23 ταῦτ' A 25 εὗρον

MAH: εὐρόν≡ C, εὐρόντες GO ἀσεβείας C: εὐσεβείας GOMH, εὐσεβείας A
σιδήρῳ δεθείς CGO: σιδηρωθείς ceteri

αἰτίαις καὶ στρεβλούμενος καὶ τροχιζόμενος ἐκ περιτροπῆς, ὥσπερ ἐν ταῖς περιοδιζούσαις νόσοις, ὁ δὲ Ἑλικῶν ὑπὸ Κλαυδίου Γερμανικοῦ Καίσαρος ἀναιρεθεὶς, ἐφ' οἷς ἄλλοις ὁ φρενοβλαβὴς ἠδίκησεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο.

- 207 (31.) Ἡ δὲ περὶ τῆς ἀναθέσεως τοῦ ἀνδριάντος ἐπιστολὴ γράφεται, 5
καὶ οὐχ ἅπλως ἀλλ' ὡς οἶόν τε ἦν περισεκεμμένως εἰς ἀσφάλειαν.
κελεύει γὰρ Πετρωνίῳ τῷ τῆς Συρίας ἀπάσης ὑπάρχῳ, πρὸς ὃν καὶ τὴν
ἐπιστολὴν ἐγεγράφει, τῆς παρ' Εὐφράτῃ στρατιᾶς, ἥ τὴν διάβασιν τῶν
ἐφ' ὧν βασιλέων καὶ ἐθνῶν παρεφύλαττε, τὴν ἡμίσειαν ἄγειν ἐπὶ τῆς
Ἰουδαίας τὸν ἀνδριάντα παραπέμπουσιν, οὐχ ἵνα σεμνοποιήσῃ τὴν 10
ἀνάθεσιν, ἀλλ' ἵνα, εἰ διακωλύοι τις, εὐθὺς ἀπόλῃται. τί λέγεις, ὦ
δέσποτα; προσηλγῶς οὐκ ἀνεξομένους, ἀλλ' ὑπερασπιζόντας τοῦ νόμου
καὶ προαποθανουμένους τῶν πατρίων πολεμοποιοῖς; οὐ γὰρ ἔοικας δι'
ἄγνοιαν ὧν εἰκὸς ἦν ἀποβήσεσθαι τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν ἀψασθαι νεωτερισμοῦ,
προμαθῶν δὲ ἀκριβῶς τὰ μέλλοντα ὡς ἤδη παρόντα καὶ τὰ γενησόμενα 15
ὡς χειριζόμενα | τὴν στρατιάν εἰσάγειν προσέταξας, ἵνα θυσίαις ἐναγέσι p. 577
πρώταις καθιερωθῇ τὸ ἀφίδρυμα, σφαγαῖς ἀθλίων ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ
209 γυναικῶν. ὁ μὲν οὖν Πετρώνιος τὰ ἐπισταλέντα διαναγνοὺς ἐν ἀμυχάνοις
ἦν, οὔτε ἐναντιοῦσθαι δυνάμενος διὰ φόβον — ἥδει γὰρ ἀφόρητον οὐ
μόνον κατὰ τῶν τὰ κελευσθέντα μὴ πραξάντων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν μὴ 20
εὐθύς — οὔτε ἐγχειρεῖν εὐμαρῶς· ἥδει γὰρ ἀνδ' ἐνὸς θανάτου μυρίου
ἄν, εἴπερ δυνατόν ἦν, ἐθέλησοντας ὑπομεῖναι μᾶλλον ἢ περιδεῖν τι
210 τῶν ἀπειρημένων δρώμενον. ἅπαντες γὰρ ἄνθρωποι φυλακτικοὶ τῶν ἰδίων
ἐθῶν εἰσι, διαφερόντως δὲ τὸ Ἰουδαίων ἔθνος· θεόχρηστα γὰρ λόγια τοὺς
νόμους εἶναι ὑπολαμβάνοντες καὶ τοῦτο ἐκ πρώτης ἡλικίας τὸ μάθημα 25

2 περιοδιζούσαις AH: περιοριζούσαις COM, alt. ρ corr. in δ G Ἑλικῶν v; sine accentu C
6 καὶ CGOH: ἔτι A, om. M τ' A 7 τῷ om. A 8 ἐγεγράφει CGO (Turn.):
ἐγράφει L, ἐγγράφει MAH: ἔγραφε Mang. (Dahl) εὐφράτῃ CGOMA: εὐφράτου H;
Εὐφράτην v ἥ τὴν A: ἥτις CGO (v), ἥ τὴν MH 9. 10 τῆς Ἰουδαίας CG: τοὺς
Ἰουδαίους ceteri (v) 10 παραπέμπουσιν G 11 διακωλύοι Matthaei: διακωλύη C,
διακωλύει ceteri (v) ἀπολείπει G λέγεις C 12 δέσποτα] σπουδαῖε conit. Mang.
προὑπειληφῶς A αὐξομένους M τοῦ νόμου A: τοῖς νόμοις ceteri (v); τῶν νόμων
conit. Mang. 15 δ' A 16 χειριζόμενα scripsi: χειροῦμενα CGOMH (v), ἐν
χειρὶ ἐσόμενα A; ἐν ἀκαρεῖ ἐσόμενα conit. Mang. εἰσάγειν] προσάγειν A (Mang.)
ἐναγέσι Richt. (Tauchn.): εὐαγέσι codd. (v); ἀναγέσι conit. Mang. 17 πρώτως A;
πρώτον conit. Cohn, καὶ ἐπαράτοις conit. Mang. ὁμοῦ ἀνδρῶν transp. H
18 διαναγνοὺς CGO: διαγνοὺς ceteri 19 ἐναντιοῦσθαι δυνάμενος CGOH²L: ἐναντιού-
μενος MAH¹ ἥδη G ἀφόρητα A; fort. Γάιον excidit οὐ] μὴ M
21 οὕτ' GMA ἐγγειρῶν A 23 ἅπαν L φυλακτικοὶ Turn.: φυλακτοὶ
CGOMH, φυλακταὶ A (Mang.) 24 εἰσιν CL (v) Ἰουδαίων COMAH:
Ἰουδαῖον G (v) λόγια om. A 25 πᾶθημα G

23. 24 DK fol. 249^v ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας: ἅπαντες ἄνθρωποι φύλακες τῶν ἰδίων
ἐθνῶν (sic) εἰσιν.

παιδευθέντες ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγαματοφοροῦσι τὰς τῶν διατεταγμένων
 εἰκόνας· εἶτα ἐναργεῖς τύπους καὶ μορφὰς αὐτῶν καθορῶντες αἰεὶ τοῖς 211
 λογισμοῖς αὐτῶν τεθῆσιν· καὶ τοὺς μὲν τιμητικῶς ἔχοντας ἀλλοφύλους
 αὐτῶν οὐχ ἦττον τῶν ἰδίων ἀποδέχονται πολιτῶν, τοῖς δὲ ἢ καθαιρου-
 5 σιν ἢ χλευάζουσιν ὡς πολεμικῶτατοι ἀπέχθονται· καὶ πεφρίκασιν μὲν
 ἕκαστον τῶν διηγορευμένων οὕτως, ὡς ἄπασαν τὴν παρ' ἀνθρώποις εἴτε
 εὐτυχίαν εἴτε εὐδαιμονίαν χρὴ καλεῖν μηδέποτε' ἂν ὑπὲρ παραβάσεως
 καὶ τοῦ τυχόντος ἂν ὑπαλλάσσειν. περιττοτέρα δὲ καὶ ἐξαίρετος ἐστὶν 212
 αὐτοῖς ἄπασιν ἢ περὶ τὸ ἱερὸν σπουδῇ. τεκμήριον δὲ μέγιστον· θάνα-
 10 τος ἀπαραίτητος ὄρισταὶ κατὰ τῶν εἰς τοὺς ἐντὸς περιβόλους παρελθόν-
 των — δέχονται γὰρ εἰς τοὺς ἐξωτέρω τοὺς πανταχόθεν πάντας — τῶν
 οὐχ ὁμοειδῶν. εἰς δὲ ταῦτα ἀφορῶν ὁ Πετρώνιος βραδὺς ἦν ἐγχειρη- 213
 τῆς, ὅσον τόλμημα μεγαλουργεῖται σκεπτόμενος, καὶ συγκαλέσας ὡς ἐν
 συνεδρίῳ τοὺς τῆς ψυχῆς ἄπαντας λογισμοὺς τὴν ἐκάστου γνώμην διηρεῦνα
 15 καὶ πάντας εὗρισκεν ὁμογυμνοῦντας περὶ τοῦ μηδὲν κινεῖν τῶν ἐξ
 ἀρχῆς καθωσιωμένων, πρῶτον διὰ τὸ φύσει δίκαιον καὶ εὐσεβές, ἔπειτα
 διὰ τὴν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον, οὐκ ἐκ θεοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἐπηρεαζομένων. ἔννοιά τε αὐτὸν εἰσῆγει τοῦ ἔθνους, ὅσον ἐστὶν ἐν 214
 πολυανθρωπίᾳ, ὅπερ οὐκ ἐδέξατο καθάπερ τῶν ἄλλων ἕκαστον μιᾶς
 20 χώρας τῆς ἀποκεκληρωμένης αὐτῷ μόνῃ περίβολος, ἀλλ' ὀλίγου δέω
 φάναι πᾶσα ἡ οἰκουμένη· κέχυται γὰρ ἀνά τε τὰς ἡπείρους καὶ νήσους
 ἅπασας, ὡς τῶν αὐθιγενῶν μὴ πολλῷ τινι δοκεῖν ἔλαττοῦσθαι. τσαυ- 215
 τας μυριάδας ἐφέλεσθαι πολεμίων ἄρ' οὐ σφαλερώτατον; ἀλλὰ μήποτε
 γένοιτο συμφρονήσαντας τοὺς ἑκασταχοῦ πρὸς ἄμυναν ἐλθεῖν· ἄμαχόν
 25 τι συμβήσεται χρῆμα· δίχα τοῦ καὶ τοὺς τὴν Ἰουδαίαν κατοικοῦντας
 178 M. | ἀπείρους τε εἶναι τὸ πλῆθος καὶ τὰ σώματα γενναιοτάτους καὶ τὰς ψυχὰς
 εὐτολμοτάτους καὶ προαποθνήσκειν αἰρουμένους τῶν πατρίων ὑπὸ φρονή-
 ματος, ὡς μὲν ἔνιοι τῶν διαβαλλόντων εἴποιεν ἄν, βαρβαρικοῦ, ὡς δὲ
 ἔχει τάληθές, ἐλευθερίου καὶ εὐγενοῦς. ἐφόβου δὲ αὐτὸν καὶ αἱ πέραν 216

1 τῶν διατεταγμένων] διὰ τῶν τεταγμένων G	2 αὐτῶν om. A	3 αὐτῶν] αὐτῶν
eodd. (v)	4 ἢ MAH (Dahl): ἡδὴ CGO (v); ἢ δὴ conl. Mang.	5 πολεμικῶτατους
MH ¹ (corr. H ²)	ἀπέχθονται] ἀπομάχονται A	πεφρίκασιν (μὲν om.) A
6 ἄπασιν H ¹ , corr. H ²	παρὰ CG	εἴτ' A
		7 εἴτ' A
		μηδέποτε H
9 τὸ ἱερὸν] τῶν ἱερῶν A	11 ἐξωτέρους (ou corr. ex w) C	τοὺς πανταχόθεν
CGO: om. ceteri	12 οὐχ om. Turn.	ταῦτ' A
		15 ἡῦρισκεν GOM
ὁμογυμνοῦντας Turn.	16 καθωσιωμένων G	καὶ om. M
		18 αὐτῶν M
19 ἐδέξατο AH: ἐξεδέξατο CGOM (v)	20 περίβολος A: περίβολον ceteri	21 ἢ
οἰκουμένη] ἡκουμένη M	22 τινι] τι A	23 πολεμίων] δυναμένων H
CA: ἄρα GOMH	σφαλερώτερον A	24 γένοιτο om. CGO (Turn.)
om. H	κατοικοῦντας CGO: οἰκοῦντας ceteri	26 γενναιοτάτοι H ¹ , corr. H ²
27 αἰρουμένους (sic) M	τῶν πατρίων αἰρουμένους transp. A	28 δὲ CGO: δ'
ceteri	29 ἐλευτέρου CO (Turn.)	δ' A

Εὐφράτου δυνάμεις· ἤδει γὰρ Βαβυλῶνα καὶ πολλὰς ἄλλας τῶν σατρα-
πειῶν ὑπὸ Ἰουδαίων κατεχομένας, οὐκ ἀκοῇ μόνον ἀλλὰ καὶ πείρᾳ·
καθ' ἕκαστον γὰρ ἐνιαυτὸν ἱεροπομποὶ στέλλονται χρυσὸν καὶ ἄργυρον
πλεῖστον κομίζοντες εἰς τὸ ἱερὸν τὸν ἀθροισθέντα ἐκ τῶν ἀπαρχῶν, δυσβά-
τους καὶ ἀτριβεῖς καὶ ἀνηνύτους ὁδοὺς περαιούμενοι, ὥς λειψόρους εἶναι 5
217 νομίζουσιν, ὅτι πρὸς εὐσέβειαν ἄγειν δοκοῦσι. περιδεῆς οὖν ὡς εἰκὸς ἦν,
μὴ πυθόμενοι τὴν καινουργουμένην ἀνάθεσιν ἐπιφοιτήσωσιν ἐξαίφνης καὶ
περίσχωσιν, οἱ μὲν ἔνθεν οἱ δὲ ἐνθεν, κύκλος γενόμενοι, καὶ συνάψαντες
ἀλλήλοις τοὺς ἐναποληφθέντας μέσους δεινὰ ἐργάσωνται. τοιοῦτοις μὲν
218 λογισμοῖς χρώμενος ἀπώκει. πάλιν δὲ ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀνθελικτο, 10
„δεσπότη“ λέγων „ἡ πρόσταξις ἐστὶ καὶ νέου καὶ ὃ τι ἂν βουληθῇ
τοῦτο συμφέρον κρίνοντος καὶ τὸ γνωσθὲν ἅπαξ ἐπιτελεσθῆναι, καὶ ἄλ-
σιτελέστατον ἤ καὶ φιλονεικίας καὶ ἀλαζονείας γέμον, ὅς γε καὶ ὑπερπη-
δήσας τὸν ἄνθρωπον ἐν θεοῖς ἤδη γράφει ἑαυτόν. ἐπιχρέμαται δὲ μοι
κίνδυνος ὁ περὶ ψυχῆς καὶ ἐναντιωθέντι καὶ εἴξαντι, ἀλλ' εἴξαντι μὲν 15
μετὰ πολέμου καὶ τάχα ἀμφίβολος καὶ οὐ πάντως ἀποβησόμενος, ἐναντιω-
219 θέντι δὲ ἀπαραίτητος καὶ ὁμολογούμενος ἐκ Γαίτου.“ συναλέμβανον δὲ
τῇ γνώμῃ ταύτῃ πολλοὶ τῶν συνδιεπόντων τὰ κατὰ Συρίαν αὐτῷ
Ῥωμαίων, εἰδότες ὅτι καὶ ἐπ' αὐτοὺς πρῶτους αἱ ἀπὸ Γαίτου χωρήσουσιν
ἔργαι καὶ τιμωρίαι ὡς συναιτίους τοῦ τὸ κελευσθὲν μὴ γενέσθαι. 20
220 παρέσχε δὲ εἰς ἀκριβεστέραν σκέψιν ἀναχώρησιν ἢ κατασκευὴ τοῦ
ἀνδριάντος· οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διεπέμφατο — θεοῦ μοι προνοία
δοκῶ τὴν χεῖρα τῶν ἀδικουμένων ἀφανῶς ὑπερέχοντος — οὔτε τῶν
κατὰ Συρίαν ὅστις ἂν ἄριστος εἶναι δοκιμασθῇ μετακομίζειν προσέταξεν,
221 ἐπεὶ καὶ τῷ τάχει τῆς παρανομίας ταχὺς ἐξήφθη ὁ πόλεμος. καιρὸν 25
οὖν σχὼν εἰς τὴν τοῦ συμφέροντος διάσκηψιν | — τὰ γὰρ αἰφνίδια καὶ p. 579
μεγάλα, ὅταν ἀθρόα προσπέσῃ, κατακλᾷ τὸν λογισμὸν — προστάττει
222 τὴν κατασκευὴν ἐν τινι τῶν ὁμόρων ποιῆσθαι. μεταπεμφάμενος οὖν
ὁ Πετρώνιος δημιουργοὺς τῶν ἐν Φοινίκῃ τοὺς φρονιμωτάτους δίδωσι

1. 2 σατραπειῶν GO; (ἄνω) σατραπειῶν conl. Mang. 3 ἱεροπομποί] προπομποί conl.
Mang. 6 δοκοῦσιν CL 7 πειθόμενοι A καινουργημένην H¹, κεκαινουργη-
μένην H² ἀθέτησιν O 8 περισχῶσι L, παραστῶσι A δ' A κύκλος

δὲ O, κύκλω A (conl. Mang.), κύκλοις L 9 ἐναπολειφθέντας GH, ἐναπολειφθέντας A
ἐργάσονται GOH 11 ἡ πρόσταξις ἐστὶ C: ἐστὶν ἡ πρ. ceteri 12 ἐπιτελεσθῆναι]
ἐπιτελέσοντος conl. Mang., (ἀξιούντος) ἐπιτελεσθῆναι conl. Cohn 13 ἀλαζονίας M
γεννῶν GO; γέμοντος conl. Mang. 16 τάχ' A 17 συναλέμβανον] συνέβαλον A
19 πρῶτους] πρότερον L 20 τοῦ τὸ] τοῦτο OG 21 παρέσχε C ἀναχωρή-
σασιν M 22 διεπέμφατο CGOA (mavult Mang.): διεπέμφαντο MH (v) προνοία
μοι transp. Mang. 23 ὑπὲρ] ἐχόντος H 24 προσέτατε L 25 παρανομίας]
παραπομπῆς conl. Mang. 26 γοῦν A σχὼν Turn. (v): σχόντος codd.
διάσκηψιν G, σκέψιν O 27 προπέσῃ H¹, corr. H² 29 δημιουργός L
φρονιμωτάτους] δοκιμωτάτους conl. Mang.

τὴν ὕλην· οἱ δὲ ἐν Σιδῶνι εἰργάζοντο. μεταπέμπεται δὲ καὶ τοὺς ἐν
 τέλει τῶν Ἰουδαίων ἱερεῖς τε καὶ ἄρχοντας, ἅμα μὲν δηλώσων τὰ ἀπὸ
 Γαίου, ἅμα δὲ καὶ συμβουλευέσων ἀνέχεσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δεσπότητος
 προσταττομένων καὶ τὰ δεινὰ πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνειν· εὐτρεπεῖς γὰρ
 5 εἶναι τῶν κατὰ Συρίαν στρατιωτικῶν δυνάμεων τὰς μαχιμωτέρας, αἱ
 πᾶσαν τὴν χώραν καταστορέσουσι νεκρῶν. ὥςτο γάρ, εἰ προμαλάξειε 223
 τούτους, δυνήσεσθαι δι' αὐτῶν καὶ τὴν ἄλλην πληθὺν ἅπασαν ἀναδι-
 δάξαι μὴ ἐναντιοῦσθαι· γνώμης δέ, ὡς εἰκός, διημάρτανε. πληχθέντας
 γὰρ φασιν ὑπὸ τῶν πρώτων ῥημάτων εὐθὺς αὐτοὺς ἀθήτους κακοῦ
 10 διηγῆσαι καταπαγῆναι καὶ ἀχανεῖς γενομένους φορὰν τινα δακρύων ὥσπερ
 ἀπὸ πηγῶν ἀθρόαν ἐκχεῖν, τὰ γένεια καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς
 τίλλοντας καὶ τοιαῦτα ἐπιλέγοντας· „πολλὰ εἰσπνέγαμεν εἰς εὐγῆρω 224
 βίον οἱ λῖαν εὐτυχεῖς, ἵνα δ μηδεὶς πώποτε εἶδε τῶν προγόνων ἡμεῖς
 θεασώμεθα· τίσιν ὀφθαλμοῖς; ἐκκοπήσονται πρότερον μετὰ τῆς ἀθλίας
 15 ψυχῆς καὶ τῆς ἐπωδύνου ζωῆς ἢ τοιοῦτον ὄφονται κακόν, ἀθέατον
 θέαν, ἦν οὔτε ἀκοῦσαι θέμις οὔτε νοῆσαι.“

(32.) Καὶ οἱ μὲν τοιαῦτα ὠλοφύροντο. πυθόμενοι δὲ οἱ κατὰ 225
 τὴν ἱερόπολιν καὶ τὴν ἄλλην χώραν τὸ κινούμενον, ὥσπερ ἀφ' ἐνὸς
 συνθήματος συνταξάμενοι, τοῦ κοινοῦ πάθους τὸ σύνθημα δόντος, ἐξελη-
 20 λύθησαν ἀθρόοι καὶ κενὰς τὰς πόλεις καὶ κώμας καὶ οἰκίας ἀπολιπόντες
 μιᾷ ῥύμῃ συνείτινον εἰς Φοινίκην· ἐκεῖ γὰρ ὧν ἐτύγχανεν ὁ Πετρώνιος.
 ἰδόντες δὲ τῶν Πετρωνίου τινὲς ὄχλον ἀμύθητον φερόμενον ἐβοηδρόμουν 226
 ἀπαγγέλλοντες, ἵνα φυλάττηται, πόλεμον προσδοκῆσαντες. ἔτι δὲ διηγου-
 μένων, ὁ μὲν ἀφροῦρητος ἦν, ἡ δὲ τῶν Ἰουδαίων πληθὺς ἐξαπιναιῶς
 25 ὥσπερ νέφος ἐπιστᾶσα πᾶσαν Φοινίκην ἐπέσχε, κατὰπληξιν τοῖς οὐκ
 εἰδόσι τὴν τοῦ ἔθνους πολυανθρωπίαν ἐργασαμένη. καὶ βοή μὲν τοσαύτη 227
 τὸ πρῶτον ἤρθη μετὰ κλαυθμῶν καὶ στερνοτυπιῶν, ὡς ἂν μηδὲ τὰς
 ἀκοὰς τῶν παρόντων χωρεῖν τὸ μέγεθος· οὐδὲ γὰρ ἐπαύσατο παυσα-
 μένων, ἀλλ' ἡσυχασάντων ἔτι συνήχει. ἔπειτα πρόσδοι καὶ δεήσεις,
 30 οἷας ὁ καιρὸς ὑπέβαλλε· διδάσκαλοι γὰρ τοῦ παρόντος αὐταὶ αἱ συμφο-
 ραί. εἰς τάξεις δὲ ἐξ διενεμήθησαν, πρεσβυτῶν, νέων, παίδων, πάλιν
 ἐν μέρει πρεσβυτιδῶν, γυναικῶν τῶν ἐν ἡλικίᾳ, παρθένων. ἐπεὶ δὲ ὁ 228

2 Ἰουδαίων] ἱερέων (sic) A	3 καὶ CGO: om. ceteri	συμβουλευσον (sic) C
4 γὰρ om. A	6 καταστορέσουσιν L (Mang.)	7, 8 ἀναδιδάξει Wendl.: ἀναδι- δάξειν codd. (v)
5 εἶναι codd. (v)	8 διημάρτανεν C	9 φησιν ML
6 εὐθὺς codd. (v)	10 καταπαγῆναι Cohn: καταπλαγῆναι codd. (v); καταπεπηγέναι conl. Mang.	11 εὐγῆρω CGO:
7 εὐγῆρων ceteri (v)	12 τοιαῦτ' A	13 πολλὰς ἡνέγαμεν G
8 εὐτυχεῖς A	13 εὐτυχεῖς A	14 ἰδε G
9 ἐπωδύνου G	15 ἐπωδύνου G	
16 pr. οὗτ' A	17 τοιαῦτ' A	18 ἱεράπολιν OA
19 (-ησαν G) codd. (v)	20 καὶ κώμας om. H	21 συνείτιναν GM
22 τοῖς om. O	26 εἰδόσιν L	27 τὸ C: om. ceteri
28 οὐδὲ]	28 οὐδὲ]	
οὐ M	30 παρόντος suspectum; πρέποντος conl. Mang.	αὐται A

Πετρώνιος ἐξ ἀπόπτου κατεφάνη, πᾶσαι αἱ τάξεις καθάπερ | κελευθεῖσαι p. 580 M
 προσπίπτουσιν εἰς ἔδαφος ὀλολυγὴν θρηνώδη τινὰ μεθ' ἱκετηριῶν ἀφιεῖσαι.
 παραινέσαντος δὲ ἀνίστασθαι καὶ προσελθεῖν ἐγγυτέρω, μόλις ἀνίσταντο
 καὶ καταχεάμενοι πολλὴν κόνιν καὶ βρόμενοι δακρύοις, τὰς χεῖρας ἀμφοτέ- 5
 229 ρας εἰς τοὺπίσω περιαγαγόντες τρόπον ἐξηγκωνισμένων, προσήσαν.
 229 εἶτα ἡ γερουσία καταστᾶσα τοιαύδε ἔλεξεν· „ἄσπλοι μὲν (ἔσμεν), ὡς ὄρᾳς,
 παραγενομένους δὲ αἰτιῶνται τινες ὡς πολεμίους. ἃ δὲ ἡ φύσις ἐκάστω
 προσένειμεν ἀμυντήρια μέρη, χεῖρας, ἀπεστρόφαμεν, ἔνθα μὴδὲν ἐρ-
 γάσασθαι δύνανται, παρέχοντες αὐτῶν τὰ σώματα πρὸς εὐσκόπους τοῖς
 230 θέλουσιν ἀποκτεῖναι βολάς. γυναῖκας καὶ τέκνα καὶ γενεὰς ἐπηγαγόμεθα 10
 σοι καὶ διὰ σοῦ προσεπέσομεν Γαῖφ μὴδένα οἴκοι καταλιπόντες, ἵνα ἡ
 περιώσῃτε πάντας ἢ πάντας πανωλεθρίᾳ διαφθείρῃτε. Πετρώνιε, καὶ
 τὰς φύσεις ἐσμέν εἰρηνικοὶ καὶ τὴν προαίρεσιν, καὶ αἱ διὰ παιδοτροφίαν
 231 φιλεργίαι τοῦτο ἡμᾶς ἐξ ἀρχῆς ἐπαίδευσαν τὸ ἐπιτήδευμα. Γαῖφ παρα-
 λαβόντι τὴν ἡγεμονίαν πρῶτοι τῶν κατὰ Συρίαν ἀπάντων ἡμεῖς συνή- 15
 σθημεν, Οὐιτελλίου τότε, παρ' οὗ διεδέξω τὴν ἐπιτροπὴν, ἐν τῇ πόλει
 διατριβόντος, ᾧ τὰ περὶ τούτων ἐχομίσθη γράμματα, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμε-
 232 τέρας πόλεως εὐαγγελιομένη πρὸς τὰς ἄλλας ἔδραμεν ἡ φήμη. πρῶτον
 τὸ ἡμέτερον ἱερὸν ἐδέξατο τὰς ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς Γαίτου θυσίας, ἵνα πρῶτον
 ἡ καὶ μόνον ἀφαιρεθῇ τῆς θρησκείας τὸ πάτριον; ἐξιστάμεθα τῶν πόλεων, 20
 παραχωροῦμεν τῶν οἰκιῶν καὶ κτημάτων, ἔπιπλα καὶ χρήματα καὶ κει-
 μῆλια καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν λείαν εἰσοίσουμεν ἐκόντες· λαμβάνειν, οὐ
 διδόναι, ταῦτα νομιούμεν. ἐν ἀντὶ πάντων αἰτούμεθα, μὴδὲν ἐν τῷ
 ἱερῷ γενέσθαι νεώτερον, ἀλλὰ φυλαχθῆναι τοιοῦτον, οἷον παρὰ τῶν
 233 πάππων καὶ προγόνων παρελάβομεν. εἰ δὲ μὴ πείθομεν, παρα- 25
 δίδομεν ἑαυτοὺς εἰς ἀπώλειαν, ἵνα μὴ ζῶντες ἐπίδωμεν θανάτου
 χεῖρον κακόν. πυνθανόμεθα πεζὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις εὐτρεπίσθαι

- 1 κελευθεῖσαι G 2 προσπίπτουσιν G, πίπτουσιν A τοῦδαφος A 3 ἐγγύτερον H
 4 καταχεάμενοι AH (Mang.) 5 περιαγαγόντες om. A ἐξηγκωνισμένων H
 6 εἰθ' A τοιαύδ' A μὲν (ἔσμεν) scripsi: μὲν codd.; ἔσμεν v 7 παραγενομένους A
 8 ἀποστρόφαμεν G, ἀπεστρόφαμεν M, ἀπεστράφημεν A μὴδὲ H¹, corr. H²
 9 αὐτῶν A: αὐτῶν ceteri (v) 10 βολάς CAH²L (Mang.): βουλάς GMH¹ (Turn.), v eras. O
 γενεὰς] συγγενείας conl. Mang. 11 προσεπέσομεν Cohn: προσεποσόμεθα codd. (v)
 12 περιώσῃται CO ἡ om. H¹, add. H², ἡ M πάντας om. H διαφθείρῃται CGO
 15 πρῶτω G 16 οὐιτελλίου O, ιουτελλίου A 17. 18 ἡμετέρας om. A 18 πρὸς
 τὰς ἄλλας ἔδραμεν ἡ φήμη CGO: ἔδραμεν ἡ φ. πρὸς τὰς ἄλλας ceteri πρῶτον] πρό-
 ι
 τερον O 19 ἱερὸν om. H¹, ss. H² 20 θρησκείας CGO: θυσίας ceteri 21 οἰκειῶν A
 χρήματα Mang.: κτήματα codd. (v); καὶ κτήματα seclisut Dahl 22 λείαν] χρεῖαν
 conl. Matthaei εἰσοίσουμεν CG 23 ἐνός L μὴδὲ H¹, corr. H² 24 περὶ M
 25 προγόνων] προπάππων A πείθωμεν C, πείθοιμεν A 25. 26 παραδίδωμεν C, παρα-
 δίδομεν A (Mang.) 26 αὐτοὺς A μὴ ζῶντες] μείζοντες G θάνατον G,
 θανάτων A 27 χεῖρω κακὰ A καὶ ἱππικὰς δυνάμεις CG: δ. καὶ ἱππικὰς ceteri
 εὐτρεπίσθαι G, ἡτρεπίσθαι C (v), ἡ corr. ex εὐ H²

καθ' ἡμῶν, εἰ πρὸς τὴν ἀνάθεσιν ἀντιβαίημεν. οὐδεὶς οὕτως μέμνηεν,
 ὡς δοῦλος ὢν ἐναντιοῦσθαι δεσπότη· παρέχομεν ἐν ἐτοίμῳ τὰς σφαγὰς
 ἄσμενοι, κτεινέτωσαν, ἱερειέτωσαν, κρεανομείτωσαν ἀμαχεὶ καὶ ἀναιμωτί,
 πάντα ὅσα κεκρατηχότων ἔργα δράτωσαν. τίς δὲ χρεῖα στρατιᾶς; αὐτοὶ 234
 581 M. κατάρξομεν | τῶν θυμάτων οἱ καλοὶ ἱερεῖς, παραστησόμενοι τῷ ἱερῷ
 6 γυναιχίας οἱ γυναικοκτόνοι, ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς οἱ ἀδελφοκτόνοι, κούρους
 καὶ κόρας, τὴν ἄχακον ἡλικίαν, οἱ παιδοφόνται· τραγικῶν γὰρ ὀνομάτων
 δεῖ τοῖς τὰς τραγικὰς συμφορὰς ὑπομένουσιν. εἴτ' ἐν μέσοις στάντες 235
 καὶ λουσάμενοι τῷ συγγενικῷ αἵματι — τοιαῦτα γὰρ τὰ λουτρά τοῖς εἰς
 10 ἄδου φαιδρυνόμενοις — ἀνακερασόμεθα τὸ ἴδιον ἐπικατασφάζαντες αὐτούς.
 ἀποθανόντων τὸ ἐπίταγμα γενέσθω· μέμψαιτ' ἂν οὐδὲ θεὸς ἡμᾶς ἀμφο- 236
 τέρων στοχαζομένους, καὶ τῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα εὐλαβείας καὶ τῆς
 πρὸς τοὺς καθοσιωμένους νόμους ἀποδοχῆς· γενήσεται δὲ τοῦτο, ἐὰν
 ὑπεκασῶμεν ἀβιώτου βίου καταφρονήσαντες. ἀκοὴν ἐδεξάμεθα παλαι- 237
 15 τάτην ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα λογίων παραδοθεῖσαν, οἱ τὴν τῆς
 Γοργόνος κεφαλὴν τοσαύτην ἔχειν δύναμιν ὡμολόγουν, ὥστε τοὺς προστι-
 δόντας εὐθὺς λίθους καὶ πέτρους γίνεσθαι. τοῦτο μύθου μὲν πλάσμα
 ἔοικεν εἶναι, τὸ δ' ἀληθὲς αἱ μεγάλαι καὶ ἀβούλητοι καὶ ἀνήκεστοι
 συντυχίαι ἐπιφέρουσιν. ὄργαι δεσπότης θάνατον ἀπεργάζονται ἢ παρα-
 20 πλῆσιόν τι θανάτῳ. νομίζεις, δὲ μήποτε γένοιτο, παραπεμπόμενον εἰς 238
 θεάσαιντό τινες τῶν ἡμετέρων εἰς τὸ ἱερὸν τὸν ἀνδριάντα, οὐκ ἂν εἰς
 πέτρους μεταβαλεῖν, παγέντων μὲν αὐτοῖς τῶν ἄρθρων, παγέντων δὲ τῶν
 ὀφθαλμῶν, ὥς μὴδὲ κινήθῃναι δύνασθαι, ὅλου δὲ τοῦ σώματος τὰς

1 ἀντιβαίημεν CGO: ἀντιβαίνομεν ceteri οὕτως AD: οὕτω ceteri (v) 2 σφαγὰς M
 3 κρεανομείτωσαν Turn. ἀμαχι G, ἀμάχως A ἀναιμωτί ML 4 στρατιᾶς
 CGOAH²L: στρατείας H¹, ei corr. ex i M 5 κατάρξομεν H ἱεροῖς O παραστη-
 σόμενοι CG: παραστησάμενοι MAH, παραστησόμεθα O 6 ἀδελφούς — ἀδελφοκτόνοι om. A
 7 γὰρ CGO: om. ceteri (v) 8 τὰς om. A εἴτα CO 9 γὰρ om. O
 10 αἰδου C, αἰδίου G ἀποκατασφάζαντες GO αὐτούς AH: αὐτούς CGO, ἐαυτούς M
 11 γενέσθω CGA: γινέσθω OMH (v) μέμψαιτο C, πέμψαιτ' G οὐδὲ θεός] οὐδεὶς
 conl. Mang. 13 καθοσιωμένους G 14 ἀναβιώτου G 14. 15 παλαιατάτην
 CGOH: πάλαι ταύτην MA; παλαιοτάτην L (v) 15 οἱ τὴν] ἢ G 16 ὡμολόγουν]
 ἐμυθολόγουν conl. Mang. 17 πέτρας A, O (sed corr.) τοῦτο bis posuit C
 τοῦτο μὲν μύθου μὲν (sic) M 18 δὲ CO ἀλληθὲς M μεγάλοι M
 ἀνήκεστοι Mang.: μέγιστοι CGO, μέγισται AH (v), μέγισται (a ex o) M; καὶ μέγισται seclussit
 Dahl 19 ἐπιφέρουσιν] ἐπιμαρτυροῦσιν conl. Mang. 20 νομίζης C 21 θεά-
 σαιντό GOMH: θεασωιντό (sic) C, θεάσονται A 22 πέτρους Cohn: πέτρον codd. (v)
 μὲν L αὐτῆς H¹, corr. H² αὐτοῖς — παγέντων δὲ om. L (Turn.)
 23 δὲ MAH¹: δὴ H²L, om. CGO τὰς om. H¹, add. H²

1. 2 DC fol. 50^v DK fol. 183^v DR fol. 60^v Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάιον πρεσβείας
 fol. 160^r Φίλωνος DM fol. 138^v DP fol. 140 DV p. 448 Anton. Mel. II 24 Col. 1068
 Φίλωνος: οὐδεὶς — δεσπότη.

- φυσικὰς κινήσεις μεταβαλλόντος καθ' ἑκαστον τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μερῶν
 239 αὐτοῦ; τελευταίαν δέησιν, ὡς Πετρῶνι, ποιησόμεθα δικαιοτάτην· οὐ φα-
 μεν μὴ δεῖν τὰ κελευσθέντα δοῦν, ἀλλ' ἀναχωρήσιν αἰτούμεθα προσικε-
 τεύοντες, ἵνα πρεσβείαν ἐλόμενοι πέμψωμεν τὴν ἐντεταλμένην τῷ δεσπότῃ.
 240 τάχα που πρεσβευσάμενοι πείσομεν, ἢ περὶ θεοῦ τιμῆς πως διεξιελθόν- 5
 τες ἢ περὶ νομίμων ἀκαθαιρέτων φυλακῆς ἢ περὶ τοῦ μὴ πάντων καὶ
 τῶν ἐν ἐσχατιαῖς ἐθνῶν, οἷς τετήρηται τὰ πάτρια, ἔλαττον ἐνέγκασθαι ἢ
 περὶ ὧν ὁ πάππος αὐτοῦ καὶ πρόπαππος ἔγνωσαν ἐπισφραγιζόμενοι τὰ
 241 ἡμέτερα ἔθνη μετὰ πάσης ἐπιμελείας. ἴσως ταῦτα ἀκούων ἔσται μαλα-
 κώτερος· οὐκ ἐν ὁμοίᾳ μένουσιν αἱ γνῶμαι τῶν μεγάλων, αἱ δὲ σὺν 10
 ὀργῇ καὶ τάχιστα κάμνουσι. διαβεβλήμεθα, τὰς διαβολὰς ἐπίτρεψον
 242 ἰάσασθαι· ἀκρίτους καταγινώσθηναι χαλεπόν. ἐὰν δὲ μὴ πείσωμεν, τί
 λοιπὸν ἐμποδὼν ἐστὶν [ἦ] ταῦτα ἃ καὶ | νῦν διανοῇ πράττειν; ἕως οὐ p. 582 M
 πεπρεσβεύμεθα, μὴ ἀποκόψῃς τὰς ἀμείνους ἐλπίδας μυριάδων τοσούτων,
 αἷς οὐχ ὑπὲρ κέρδους ἀλλ' ὑπὲρ εὐσεβείας ἐστὶν ἡ σπουδὴ. καίτοι γε 15
 ἡμάρτομεν τοῦτο εἰπόντες· τί γὰρ ἂν εἴη κέρδος λυσιτελέστερον ὁσιότη-
 τος ἀνθρώποις;“
 243 (33.) Ταῦτα δὲ διεξήεσαν ὑπ' ἀγωνίας καὶ περιπαθήσεως ἄσθματι
 ✓ πολλῷ, κεκομμένῳ τῷ πνεύματι, βέροντες κατὰ τῶν μελῶν ἀπάντων ἰδρωτί,
 μετὰ φορᾶς ἀπαύστων δακρύων, ὡς ἤδη συναλγεῖν τοὺς ἀκούοντας καὶ 20
 τὸν Πετρῶνιον — ἦν γὰρ καὶ τὴν φύσιν εὐμενῆς καὶ ἡμερος — ὑπὸ
 τῶν λεγθέντων καὶ ὁρωμένων συνηρπάσθαι· ἐδόκει γὰρ αὐτῷ καὶ τὰ
 λεγόμενα εἶναι δικαιοτάτα καὶ οἰκτρὰ τις ἢ τῶν ὁρωμένων περιπαθήσεις.
 244 ἐπεξαναστάς δὲ μετὰ τῶν συνέδρων ἐβουλεύετο τὰ πρακτέα καὶ ἑώρα
 τοὺς μὲν πρὸ μικροῦ παντάπασιν ἐναντιουμένους ἐπαμφοτερίζοντας, τοὺς 25
 δὲ ἐνδοιαστάς ἐπιρρέποντας ἥδη τῷ πλείονι μέρει πρὸς ἔλεον· ἐφ' οἷς

1 φυσικὰ H¹, corr. H² μεταβαλλόντος L μερῶν AH²: τῶν μερῶν CGOH¹, τῶν
 ἡμερῶν M 2 ποιησόμεθα CGOMAH: ποιησόμεθα L (v) δικαιοτάτην CA: δικαιοτά-
 τον GOMH 3 κελευσθέντα G ἀλλὰ GO ἀναχωρήσιν (sic) C, ἀναχωρήσιν G
 4. 5 ἵνα — που om. H¹, in marg. add. H² 4 ἐλόμενοι] εἰ μενοι (inter e et μ spatium
 4—5 litt.) M 5 που πρεσβευσάμενοι] παραπρεσβευσάμενοι M πρεσβευσάμενοι H¹,
 πρεσβεύοντες H², πρεσβευσόμενοι L πῶς CG 6 τοῦ] τὰ G 8 ὁ om. Turn.
 9 ταῦτ' A 10 γνῶμαι] ψυχὰι A 11 κάμνουσιν C 12 ἀκρίτως AD
 ἐὰν CGO: ἂν ceteri (v) πείσωμεν] ποιήσωμεν Turn. 13 ἐμποδὼν G
 ἢ seclusi οὐ] οὐ GOA 14 πρεσβεύμεθα A 18 δὲ om. A διεξήεσαν O
 περιπαθήσεως Turn. ἄσθματι (sic) M 19 κεκομμένῳ GA (Mang.): κεκομ-
 μένοι COMH (Turn.) τὸ πνεῦμα C γὰρ ante κατὰ add. H (v) τῶν om.
 Turn. 21 ἦν C: ἐστὶ ceteri (v) 22 συνηρπάσθη M 24 δὲ CGO: οὖν A,
 om. MH 26 δὲ CGO: δ' MAH (v) ἐνδοιαστάς] ἐνδικαστάς L; ἐν δικασταῖς Turn.
 ἐπιρρέποντας] ἐπηρεάζοντας A

12 DK fol. 158v Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας: ἀκρίτως καὶ καταγινώσθηναι χαλεπόν.

ἤδετο, καίτοι τὴν φύσιν εἰδὼς τοῦ προεστώτος καὶ ὡς ἔστιν ἀπαραίτητος
 ὀργήν. ἀλλ' εἶχέ τινα καὶ αὐτός, ὡς ἔοικεν, ἐναύσματα τῆς Ἰουδαϊκῆς²⁴⁵
 φιλοσοφίας ἅμα καὶ εὐσεβείας, εἴτε καὶ πάλαι προμαθὼν ἕνεκα τῆς περὶ
 παιδείαν σπουδῆς εἴτε καὶ ἀφ' οὗ τῶν χώρων ἐπετρόπευσεν, ἐν οἷς Ἰου-
 5 δαῖοι καθ' ἐκάστην πόλιν εἰσὶ παμπληθεῖς, Ἀσίας τε καὶ Συρίας, εἴτε
 καὶ τὴν ψυχὴν οὕτω διατεθεὶς αὐτηγόφ καὶ αὐτοκελεύστω καὶ αὐτομα-
 θεῖ τινι πρὸς τὰ σπουδῆς ἄξια φύσει. τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἀγαθὰς ὑπέχειν
 ἔοικε γνώμας ὁ θεός, δι' ὧν ὠφελοῦντες ὠφελήθησονται. ὕπερ κακείνῳ
 συνέβη. τίνες οὖν ἦσαν αἱ γῶμαι; μὴ κατεπαίγειν τοὺς δημιουργούς,²⁴⁶
 10 ἀλλ' ἀναπειθεῖν εὖ τετεχνιτευμένον ἀπεργάσασθαι τὸν ἀνδριάντα, στοχα-
 ζομένους καθ' ὅσον ἂν οἶόν τε ἢ μὴ ἀπολειφθῆναι τῶν διανομασμένων
 ἀρχετύπων εἰς πλείονος χρόνου μῆκος, ἐπειδὴ τὰ μὲν αὐτοσχέδια φιλεῖ
 πῶς ἐπιτέμεσθαι, τὰ δὲ σὺν πόνῳ καὶ ἐπιστήμῃ μῆκος χρόνων ἐπιζη-
 τεῖν. ἦν ἡτήσαντο πρεσβεῖαν, οὐκ ἐπιτρέπειν· ἀσφαλές γὰρ οὐκ εἶναι.²⁴⁷
 15 τοῖς βουλομένοις ἐπὶ τὸν πάντων ἡγεμόνα καὶ δεσπότην ἐκκαλεῖσθαι τὰ
 πράγματα μὴ ἐναντιοῦσθαι. τῷ πλήθει μῆτε ὁμολογεῖν μῆτε ἀρνεῖσθαι.
 38 M. ἐκάτερον γὰρ φέρειν κίνδυνον. ἐπιστέλλειν | Γαίῳ μὴδὲν μὲν τῶν Ἰουδαίων²⁴⁸
 κατηγοροῦντα, μὴ δηλοῦντα δὲ ἐπ' ἀληθείας τὰς ἱκετείας καὶ ἀντιβολίας
 αὐτῶν, καὶ τῆς περὶ τὴν ἀνάθεσιν βραδυτῆτος αἰτιᾶσθαι τὸ μὲν τι τὴν
 20 κατασκευὴν χρόνου μεμετρημένου δεομένην, τὸ δέ τι καὶ τὸν καιρὸν
 διδόντα μεγάλας ἀφορμὰς εἰς ἀναβολὴν εὐλόγους, αἷς συναινέσειν οὐκ
 ἔσως ἀλλ' ἀναγκαίως καὶ αὐτὸν Γάιον. ἐν ἀκμῇ μὲν γὰρ τὸν τοῦ σίτου²⁴⁹
 καρπὸν εἶναι καὶ τῶν ἄλλων ὅσα σπαρτά, δεδιέναι δὲ μὴ κατ' ἀπόγνωσιν

1 ἔστιν CGO: εἴη ceteri (v) ἀπαραίτητον H¹, corr. H² 2 ὀργή G, εἰς ὀργήν A
 ὡς ἔοικεν om. A ἐναύσμα O, ἐνάσματα A, ἐναύσματοι L (Turn.) 3 πάλιν GO
 4 τῶν corr. ex τὸν M χώρων GOAH¹, alt. ω corr. (ex ο?) M: χωρῶν CH²L (v)
 ἐπετρόπευσεν O 7 τὰ] τὰς G δ' A 7. 8 ἔοικεν ὑπέχειν transp. A
 8 ὠφελήθησονται CGOAH²L: ὠφελήσονται MH¹ 9 τίνες οὖν H²L: τινὲς ὧν CGO,
 τινῶν MAH¹ 10 τετεχνιτευμένον C, τεχνιτευμένον H 11 ἂν CO: ἐάν ceteri (Turn.)
 τ' A 13 συντέμεσθαι A συμπόνω GO 14 ἦν CGOMH¹: ἦν δ' AH²L (v)
 ἐπιτρέπει CGO 15 τοῖς] τοῖς δὲ A 16 pr. μῆτε] μῆθ' A alt. μῆτε] μῆτ' A
 17 ἐκάτερα H φέρειν CO: φέρει GMAH μὴδὲ Turn. 18 κατηγοροῦνται M
 δὲ CGO: δ' ceteri ἀληθείας GOA (cf. 166, 26): ἀληθεία CMH (v) 18. 19 καὶ
 ἀντιβολίας αὐτῶν CGO: αὐτῶν καὶ ἀντιβολίας ceteri 20 μεμετρημένου corr. ex
 μεμετρημένην M 21 ἀναβολὰς H (Mang.) 21. 22 οὐκ ἔσως] οὐχ ἔκουσῶς conl.
 Mang. (Dahl) 23 κατ'] κατὰ codd. (v) ἀπόγνωσιν Turn. (v): πρόγνωσιν codd.

7. 8 DB fol. 200^v Anton. Mel. II 31 Col. 1077 Φίλωνος: τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὰς ὑπέχειν ἔοικε
 γνώμας (γνώμας ἔοικεν Anton.) ὁ θεός — ὠφελήθησονται. 14—16 DC fol. 50^v DB
 fol. 60^v (post locum ad p. 199, l. 2 adlatum) et fol. 114^r ἐκ τῆς αὐτῆς (cf. Harris p. 109):
 οὐκ ἀσφαλὲς τοῖς βουλομένοις ἐπὶ τὸν πάντων ἡγεμόνα καὶ δεσπότην θεὸν ἐκκαλεῖσθαι
 τὰ πράγματα.

τῶν πατριῶν ἄνθρωποι καὶ τοῦ ζῆν καταφρονοῦντες ἢ δηώσωσι τὰς
ἀρούρας ἢ ἐμπρήσωσι τὴν σταχυηφόρον ὄρεινὴν καὶ πεδιᾶδα, φυλακῆς
δὲ χρῆζειν εἰς ἐπιμελεστέραν τῶν καρπῶν συγκομιδὴν, οὐ μόνον τῶν
250 σπειρομένων ἀλλὰ καὶ ὧν ἡ δενδροφόρος παρέχει. διεγνώκει μὲν γάρ,
ὡς λόγος, πλεῖν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν πρὸς Αἰγύπτῳ, πελάγει δὲ οὐκ 5
ἀξιώσει τοσοῦτος ἡγεμὼν διὰ τε τοὺς κινδύνους καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ
παραπέμποντος στόλου καὶ ἅμα διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ σώματος, ἃ δὴ
251 πάντα γίνεται βραδίως τὸν δι' Ἀσίας καὶ Συρίας κύκλον περαιουμένῳ· δυ-
νήσεται γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ πλεῖν καὶ ἀποβαίνειν, καὶ μάλιστα
τὰς πλείστας ναῦς ἐπαγόμενος μακράς, ἀλλ' οὐχ ὀκνάδας, αἷς ὁ παρὰ 10
252 γῆν πλοῦς ἀνυσιμώτερος, ὡς ταῖς φορτίσι διὰ πελάγους ἐστίν. ἀναγκαῖον
οὖν καὶ χιλὸν κτήνεσι καὶ τροφὰς ἀφθόνοους ἐν ἀπάσαις ταῖς Συριακαῖς
πόλεσιν εὐτρεπίσθαι, καὶ μάλιστα ταῖς παράλοις. ἀφίξεται γὰρ παμπληθὴς
ὄχλος καὶ διὰ γῆς καὶ διὰ θαλάττης, οὐ μόνον ἀπ' αὐτῆς Ῥώμης καὶ
Ἰταλίας ἀναστάς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐξῆς ἄχρι Συρίας ἐπικρατειῶν 15
ἐπηκολουθηκώς, ὁ μὲν τῶν ἐν τέλει, ὁ δὲ στρατιωτικός, ἱππέων, πεζῶν,
τῶν ἐν ταῖς ναυσίν, ὁ δὲ οἰκετικός οὐκ ἀποδέων τοῦ στρατιωτικοῦ.
253 δεῖ δὲ χορηγῶν οὐ πρὸς τὰ ἀναγκαῖα συμμετρημένων αὐτὸ μόνον,
ἀλλὰ καὶ πρὸς περιττὴν δαψίλειαν, ἣν ἐπιζητεῖ Γάιος. τοῦτοις ἐὰν ἐντόχη
τοῖς γράμμασιν, ἴσως πρὸς τῷ μὴ δυσχερᾶναι καὶ τῆς προνοίας ἡμᾶς 20
ἀποδέξεται ὡς ποιησαμένους τὴν ὑπέρθεσιν, οὐ χάριτι τῇ τῶν Ἰουδαίων,
ἀλλ' ἔνεκα τῆς τῶν καρπῶν συγκομιδῆς.

254 (34.) Ἀποδεξαμένων δὲ τὴν ἐπίνοιαν τῶν συνέδρων, κελεύει γράφεσθαι
τὰς ἐπιστολάς καὶ ἔχειροτόνει τοὺς διακομιοῦντας ἄνδρας εὐζώνους,
ἐβιάδας δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς ὁδοιπορίας ἐπιτομῶν. καὶ οἱ μὲν ἦκοντες 25
ἀνέδοσαν τὰς ἐπιστολάς, ὁ δ' ἔτι μὲν ἀναγινώσκων διώδρι | καὶ μεστὸς p. 584
255 ἦν ὀργῆς ἐφ' ἑκάστῳ σημειούμενος· ὡς δὲ ἐπαύσατο, συνεχρότει τὰς
χεῖρας „εὖ, Πέτρωνις“, φάσκων „οὐκ ἔμαθες ἀκούειν αὐτοκράτορος· αἱ
ἐπαλληλοὶ σε ἀρχαὶ πεφυσήκασιν· ἄχρι τοῦ παρόντος οὐδὲ ἀκοῇ γνωρίζειν

1 πατέρων M	δηώσουσι C (Turn.)	2 ἐμπρήσουσι C (Turn.)	σταχυηφόρον H
3 μόνων L	4 διεγνώκει μὲν Matthaei: διεγνώκαμεν codd.; διεγνώκε μὲν v		
5 σε ante εἰς add. A	πελάγη Turn.	δ' A	6 ἀξιώσει (corr. ex ἀξιος εἰς) C: ἀξιος εἰς GO, ἀξιώσεις MAH alt. διὰ CGO: om. ceteri 8 βραδίως AH ¹ : βρώς CGOMH ² L (v) τὸν ante κύκλον transp. O διὰ GO περαιουμένων M
10 ὀκνάδας M	παρὰ CGOH: περὶ MA	10. 11 παρὰ γῆν]	παραγκῶ (sic) G
11 φορτίσιν GO	12 κτήνεσιν L (Mang.)	13 ἡὐτρεπίσθαι v	γάρ] δὲ O
14 alt. διὰ om. MH	θαλάσσης G	ἀπ' αὐτῆς] ἀπὸ τῆς G	15 ἐξῆς] ἐξαρχῆς M
16 δέ] δὲ καὶ Turn.	17 ὁ δὲ CGO (Mang.): ὁ δ' AH, δδ' M; ὁ καὶ Turn		
οἰκητικός M	18 αὐτὸ Mang.: αὐτῶ codd. (Turn.)		μόνον om. A
19 δαψιλίαν G	τοιούτοις G	20 γράμμασι O	τῶ CAH: τὸ GOM
μὴ om. G	21 ὑπέθεσιν H	τῇ om. C (v), τῆς GO	23 ἀποδεξαμένων CGO: ἀποδεξάμενος ceteri 26 δδ' M διώκει G 27 δὲ CGO: δ' ceteri
28 αἱ CGO: om. ceteri	29 ἐπαλληλόν M	σε] τε M	οὐδὲ CGO: οὐδ' ceteri

μοι δοκεῖς Γάιον, οὐκ εἰς μακράν αὐτοῦ πείραν ἔξεις. μέλει μὲν γάρ 256
 σοι τῶν Ἰουδαϊκῶν νομίμων, ἐχθίστου μοι ἔθνους, ἀλογεῖς δὲ τῶν ἄρ-
 χοντος ἡγεμονικῶν προστάξεων. ἐφοβήθης τὸ πλῆθος· εἴτα οὐ παρῆσαν
 αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, ὥς δέδιδεν ἔθνη τὰ ἑῷα καὶ ἡγεμόνες αὐτῶν
 5 Παρθυαῖοι; ἀλλ' ἡλέησας· εἴτα οἴκτω μᾶλλον ἐνέδωκας ἢ Γαίῳ; προφα- 257
 σίζου νῦν ἄμνητον, τὸν ἀπροφάσιστον οὐκ εἰς μακράν ἐνδεξόμενος αὐτὸς
 τῇ κεφαλῇ· συγκομιδὴν αἰτιῶ καρπῶν καὶ τὰς εἰς τὴν ἡμετέραν ἄφειν
 παρὰσκευάς· εἰ γὰρ ἀφορία παντελὴς ἐπέσχε τὴν Ἰουδαίαν, οὐκ ἦσαν
 αἱ πλησιόχωροι τοσαῦται καὶ οὕτως εὐδαίμονες ἵκαναὶ χορηγεῖν τὰ ἐπι-
 10 τήδεια καὶ τὴν μᾶς ἐνδειαν ἀναπληρῶσαι; ἀλλὰ τί προανίσταμαι τῶν 258
 χειρῶν; τί δέ μου τῆς γνώμης προαισθάνονται τινες; ὁ μέλλων τὰ
 ἐπίχειρα καρποῦσθαι γινωσκέτω πρῶτος ἐξ ὧν ἂν πάθῃ. παύσμαι λέγων,
 φρονῶν δὲ οὐ παύσομαι.“ καὶ μικρὸν ὅσον ἐπισχών τινι τῶν πρὸς ταῖς 259
 ἐπιστολαῖς ὑπέβαλε τὰς πρὸς Πετρῶνιον ἀποκρίσεις, ἐπαινῶν αὐτὸν ὅσα
 15 τῷ δοκεῖν εἰς τὸ προμηθὲς καὶ τὴν τοῦ μέλλοντος ἀκριβῆ περισκεψίν·
 σφύδρα γὰρ τοὺς ἐν ἡγεμονίαις εὐλαβεῖτο τὰς πρὸς νεωτεροποιίαν ἀφορμὰς
 ὁρῶν ἔχοντας ἐν ἐτοιμίᾳ, καὶ μάλιστα τοὺς ἐν ταῖς μεγάλαις καὶ μεγάλοις
 ἐπιτάττοντας στρατοπέδοις, ἡλίκα τὰ πρὸς Εὐφράτῃ κατὰ Συρίαν ἐστίν.
 θεραπεύων οὖν τοῖς ὀνόμασι καὶ γράμμασιν ἄχρι καιροῦ τὸ ἔγκοτον 260
 ἐπεσκίαζε βαρύνῃσι ὦν. εἴτα ἐπὶ πᾶσι γράφει κελεύων μηδενὸς οὕτω
 φροντίζειν ἢ τοῦ θάττον ἀνατεθῆναι τὸν ἀνδριάντα· καὶ γὰρ ἤδη τὰ θέρη,
 τὴν εἴτε πιθανὴν εἴτε ἀληθῆ πρόφασιν, συγκεκομίσθαι δύνασθαι.
 (35.) Μετ' οὐ πολὺ μέντοι παρῆν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς κατὰ τὸ 261
 εἰωθὸς ἀσπασόμενός Γάιον. ἤδει δὲ ἀπλῶς οὐδὲν οὔτε ὦν ἐπεστάλκει
 25 ὁ Πετρῶνιος οὔτε ὦν ὁ Γάιος ἢ πρότερον ἢ ὕστερον· ἐτεκμαίρετο μέντοι
 διὰ τῆς οὐκ ἐν τάξει κινήσεως καὶ τῆς τῶν ὁμμάτων ταραχῆς ὑποτυ-
 φομένην ὀργὴν καὶ ἀνεσκόπει καὶ διηρεῦνα ἑαυτὸν πάντῃ καὶ πρὸς πάντα
 μικρά τε αὖ καὶ μεγάλα τὸν λογισμὸν ἀποτείνων, μὴ τι δέδρακεν ἢ εἶπεν

1 μέλλει GO	2 σοι ante νομίμων transp. GO	3 ἐφοβήθη A	4 τὰ ante
ἔθνη add. M	ἑῷα G	5 παρθυαῖοι L	ἡλέησεν A
6 νῦν] τοίνυν A	ἄμνητον M	ἀπροφάσιστον (ἐλθρον) conl. Matthaei	ἐδωκας C (Turn.)
μενος M, ἐκδεξόμενος A	αὐτὸν A	8 παρασκευάσας M	παντελὴς CGO:
παντελῶς ceteri	10 τῆς MH	ἐνδειαν] pr. v corr. ex x C; ἐκδειαν v	11 προαι-
σθάνονται Turn. (v): προαισθονταί (προαίσθοντό G) codd.			12 πάθοι A (Mang.)
14 ὑπέβαλλε MH	15 τῷ] τὸ O	παράσκεψιν M	16 ὑβλάβετο A
17 ὁρῶν MAH (Mang.): ἀφαιρεῖν CGO (Turn.)		18 τὰ C: τά τε ceteri	εὐφράτῃ H
κατὰ CG: καὶ κατὰ A, καὶ ss. O, καὶ τὰ κατὰ MH		ἐστίν CH: ἐστί ceteri	
19 γράμμασιν] ῥήμασιν conl. Mang.	εὐκοτον GM	20 ἐπισκίαζε G	εἰτ' A
21 ἀνατεθῆναι A (mavult Mang.): ἀναθῆναι ceteri (v)		ἤδει AH	24 ἤδη M
ἀπλῶς] συνόλως conl. Mang., ὅλως Cohn	ἀπεστάλκει GO	25 pr. ὁ om. OA	
μέντοι MAH: δὲ CGO (v)	26 pr. τῆς] τοῦ M	ὁμμάτων CGOH: ὀνομάτων MA	
27 πάντῃ] πάντα A	28 μὴ τι COAH: μήτε GM		

262 ὧν οὐ χρῆ. ὥς δὲ συνόλως οὐδὲν εὕρισκεν, ἐτόπασεν, ὅπερ ἦν εἰκός,
 ἐτέροις τισὶ πικραίνεσθαι. πάλιν δὲ ὅτε ὑποβλεπόμενον εἶδε καὶ τετα-
 κότα τὰς ὄψεις πρὸς μηδένα τῶν παρόντων ἢ μόνον ἐπ' αὐτόν, ἐδεδίει
 | καὶ πολλάκις ἐρέσθαι διανοηθεὶς ἐπέσχε, τοιοῦτον λαμβάνων λογισμόν· p. 585
 „ἴσως τὴν ἀπειλὴν πρὸς ἐτέρους οὖσαν αὐτὸς ἔλξω περιεργίας ὁμοῦ καὶ 5
 263 προπετείας καὶ θράσους ὑπόληψιν ἐξενεγκάμενος.“ ἐπτοημένον δ' οὖν
 καὶ ἀποροῦντα θεασάμενος αὐτὸν Γάιος — ἦν γὰρ δεινὸς ἐκ τῆς φανεράς
 ὄψεως ἀφανὲς ἀνθρώπου βούλημα καὶ πάθος συνιδεῖν — „ἀπορεῖς“,
 264 εἶπεν „Ἀγρίππα; παύσω σε τῆς ἀπορίας. ἐπὶ τοσοῦτόν μοι χρόνον
 συνδιατρίψας ἠγνόησας, ὅτι οὐ τῇ φωνῇ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅμμασι 10
 265 φθέγγομαι μᾶλλον ἢ οὐχ ᾗττον ἕκαστα διασημαίνων; οἱ καλοὶ σου καὶ
 ἀγαθοὶ πολῖται, παρ' οἷς μόνοις ἐξ ἅπαντος ἀνθρώπων γένους θεὸς οὐ
 νομίζεται Γάιος, ἤδη μοι δοκοῦσι καὶ θανατῶν ἀφηγιάζοντες· ἐμοῦ
 κελεύσαντος ἐν τῷ ἱερῷ Διὸς ἀνδριάντα ἀνατεθῆναι, πανδημεὶ συνταξά-
 μενοι τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ὑπεξῆλθον, πρόφασιν ἱκετεύσοντες, τὸ 15
 266 δ' ἀληθὲς ἐναντία τοῖς προστεταγμένοις ἐργασόμενοι.“ μέλλοντος δὲ
 προσεπιφέρειν ἕτερα, ὑπ' ἀγωνίας παντοδαπὰς χροῶς ἐνήλλαττεν ἐν ταύτῃ
 267 γινόμενος αἰμωπός, ὠχρός, πελιδνός. ἤδη δὲ καὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας
 ἄχρι ποδῶν φρίκη κατέσχητο, τρόμος τε καὶ σεισμός πάντα αὐτοῦ τὰ
 μέρη καὶ τὰ μέλη συνεκύκα, χαλωμένων τε καὶ ἀνιεμένων τῶν σωμα- 20
 τικῶν τόνων περὶ ἑαυτῷ κατέρρει καὶ τὰ τελευταῖα παρεθίς μικροῦ
 κατέπεσεν, εἰ μὴ τῶν παρεστώτων τινὲς ὑπέλαβον αὐτόν· καὶ κελευσθέντες
 φοράδην οἴκαδε κομίζουσιν οὐδενὸς συναισθανόμενον ὑπὸ κάρου τῶν
 268 ἀθρόων κατασκηψάντων κακῶν. ὁ μὲν οὖν Γάιος ἔτι μᾶλλον ἐξετραχύνθη
 τὸ κατὰ τοῦ ἔθνους μῖσος ἐπιτείνων· „εἰ γὰρ Ἀγρίππα“ ἔφασκεν „ὁ 25
 συνηθέστατος καὶ φίλτατος καὶ τοσαύταις ἐνδεδεμένος εὐεργεσίαις ᾗττηται
 τῶν ἐθνῶν, ὥς μὴδὲ ἀκοὴν ἀνέχεσθαι τὴν κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ὑπ' ἐκλύσεως
 μικροῦ καὶ τελευτῆσαι, τί χρὴ περὶ τῶν ἄλλων προσδοκᾶν, οἷς μὴδεμία

1 ὥς ante ὅπερ add. M	εἰκὸς ἦν transp. A	2 τισὶν L	δὲ CGO: δ' ceteri
ὅτε scripsi: ὅταν codd. (v)	2. 3 τετρακότα (sic) A	4 τὸν ante λογισμόν add. A	
(Mang.)	5 περιεργασίας O, περιεργείας H	6 δ' οὖν γοῦν A (coni. Mang.)	
7 ὁ ante Γάιος add. L	8 βούλευμα coni. Mang.	10 ἐνδιατρίψας M	μόνη A
ὅμμασιν L	11 καὶ om. L	12 μόνος MH	13 θάνατον G
καὶ τῆς πόλεως transp. A	16 δ'] δὲ GO	προτεταγμένοις M	15 χώρας
ἐργασάμενοι M	17 ἐνήλλαττεν (ὁ Ἀγρίππα) coni. Dahl	18. 19 ἄκρας μέχρι]	
ἄχρις coni. Jessen	19 ἄχρι H (cf. V 228, 11): μέχρι ceteri (v)	20 καὶ τὰ μέλη	
om. C, μέλη καὶ τὰ μέρη transp. O	συνεκύκα MAH: συνεκύνων CGO	21 τόμων M	

ἐαυτῷ CGOMH (Turn.): αὐτόν A; ἐαυτόν Mang. ^επαρεθίς C, παρεθίς G 23 συν-
 αισθόμενον GA 24 ἀθρόων G: ἀθρόως O, ἀθρόον ceteri (v) 26 ἐνδεδεμένος L
 εὐεργεσίαις] ἐργασίαις A 27 ἐθνῶν A, alt. v exp. L μὴδὲ CGO: μὴδ' ceteri
 ἐνέχεσθαι ML τὴν] τῶν Turn. αὐτόν Turn.

πρόσσεστιν ὁλόκληρος δύναμις εἰς τοῦναντίον;“ ὁ δὲ Ἀγρίππας τὴν μὲν πρώτην 269
 ἡμέραν καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ὑστεραίας ὑπὸ χάρου πιεσθεὶς βαθέος
 οὐδὲν ἐγνώριζε τῶν ὄντων, περὶ δὲ δεξιῇ ἐσπέραν μικρὸν ὅσον τὴν
 κεφαλὴν ἐπάρας καὶ βεβαρημένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ βραχὺ μόλις
 5 διοίξας ἀμαυραῖς καὶ ἀχλυώδεσι ταῖς ὄψεσι τοὺς ἐν κύκλῳ παρεθεάτο,
 μήπω γνωρίζειν δυνάμενος ἐπ’ ἀκριβὲς τὰς ἐκάστων ἰδέας. πάλιν δὲ 270
 ὑπενεχθεὶς εἰς ὕπνον ἡρέμει τῆς προτέρας ὑγιεινοτέρα καταστάσει χρώ-
 μενος, ὡς ἐνῆν ἔκ τε τῆς ἀναπνοῆς καὶ ἐκ τῆς περὶ τὸ σῶμα σχέσεως
 36 M. τεκμήρασθαι. | περιαναστάς δὲ ὕστερον ἐπυνθάνετο· „ποῦ τὰ νῦν εἰμι; 271
 10 μῆτι παρὰ Γαίῳ; μὴ καὶ αὐτὸς πάρεστιν ὁ δεσπότης;“ ἀποκριναμένων
 δέ· „θάρρει, παρὰ σαυτῷ διατρίβεις, Γάιος οὐ πάρεστιν· ἱκανῶς ἡρέ- 272
 μησας (ὑπενεχθεὶς) εἰς ὕπνον· ἀλλ’ ἐπιστραφεὶς καὶ μετεωρίσας σαυτὸν
 τὸν ἀγκῶνα πῆξον, γνώρισον τοὺς παρόντας· ἴδιοι πάντες εἰσὶ, φίλων καὶ
 ἀπελευθέρων καὶ οἰκετῶν οἱ μάλιστα τιμῶντες καὶ ἀντιτιμώμενοι“ — ὁ δὲ 273
 15 — νήφειν γὰρ ἤρχετο — καθεώρα τὸ παρ’ ἐκάστῳ συμπαθές· καὶ
 κελευσάντων τοὺς πολλοὺς μεταστῆναι τῶν ἱατρῶν, ἵνα δι’ ἀλειμμάτων
 καὶ τροφῆς καιρίου τὸ σῶμά τιον ἀνακτήσωνται, „πάνυ γάρ“ εἶπε „φρον- 274
 τιστέον ὑμῖν ἐπιμελεστέρας τῆς εἰς ἐμὲ διαίτης; οὐ γὰρ ἐξαρκεῖ μοι τῷ
 βαρυσταίῳ λιμὸν ἀκέσασθαι διὰ φιλῆς καὶ εἰς εὐτέλειαν ἀπηκριβωμένης
 20 τῆς τῶν ἀναγκαίων χρήσεως; οὐδ’ αὐτὰ δὴ ταῦτα προσηγάμην ἄν, εἰ
 μὴ ἔνεκα τελευταίας βοηθείας, ἣν ὄνειροπολεῖ μοι ἡ διάνοια τῷ ταλαι-
 πώρῳ ἔθνη παρασχεῖν.“ καὶ ὁ μὲν δεδακρυμένος καὶ ἀναγκοφαγῶν 275
 δίχα προσοψήματος οὐδὲ κράματος προσενεχθέντος ἡνέσχετο, ἀλλ’ ὕδατος
 ἀπογευσάμενος „ἐπέχει μὲν“ εἶπεν „ἡ τάλαινα γαστήρ δ’ ἀπῆται
 25 δάνειον· ἐμοὶ δὲ τί προσήκει ποιεῖν ἢ δεῖσθαι Γαίου περὶ τῶν

1 τάναντίον (sic) M	δὲ CGOH: δ’ A, γάρ M	2 πιεσθεὶς] βαπτισθεὶς conl.
Matthaei	3 οὐδέν’ conl. Mang.	ἐγνώριζεν L ὄντων] συνόντων vel
παρόντων conl. Mang.	μικρὸν ὅσον CGOA: ὅσον μικρὸν H, μικρὸν ss. M	
4 βεβαρημένους GOAH: βεβαρημένος C, βεβαρυμένος M		5 ἀχλυώδεσι CGOH:
ἀχλυώδεσιν L, ἀχμώδεσι M, αὐχμώδεσι A	ὄψεσιν L	6 ὁ ante μήπω add. G
ἐπ’] εἰς τὸ A	δὲ CGO: δ’ ceteri	7 ὑπαχθεὶς A
ὑγιαινοτέρα GOA (v)	9 δὲ CGO: δ’ ceteri	εἰμι MAH: ἤμην CGO
10 μῆτι παρὰ γαίῳ CGO: om. ceteri	11 παρὰ] περὶ M	11. 12 ἡρέμισας M
12 ὑπενεχθεὶς supplevit coll. lin. 7 (vel ἐξ ὕπνου conl.) Mang.: om. codd. (v)		
εἰς ὕπνον ἀλλ’ MAH (ἀλλ’ om. Turn.): ἀλλ’ εἰς ὕπνον CGO		καὶ om. Turn.
μετεωρήσας C	σαυτὸν CGOMA (σεαυτὸν Mang.): αὐτὸν H (Turn.)	13 εἰσὶν C
15 παρ’ OMAH (Mang.): περὶ CG (Turn.)	16 κελεύει A	διὰ λειμμάτων O
17 ἀνακτήσωνται CGOMH (Turn.): ἀνακτήσεται A (Mang.)		17. 18 φορτιστέον G
20 οὐδ’ om. CGO (Turn.)	δὴ A (Mang.): δὲ ceteri (Turn.)	προσῆκαμεν H
21. 22 ταλαιπώρῳ] τάλλα (τ’ ἄλλα G, τάλα O) εἰπὼν CGO		22 ἀναγωφαγῶν M
23 κράματος OL	ἡνέχετο Turn.	ἀλλὰ A
(v); ἔχει conl. Cohn	25 περὶ] ὑπέρ A	24 ἐπέχει A: ἀπέχει ceteri

276 ἐνεστῶτων;“ (36.) καὶ δέλτον λαβὼν ταῦτα ἐπιστέλλει· „τὴν μὲν κατ’ ὄψιν
 ἔντευξιν, ᾧ δέσποτα, φόβος με καὶ αἰδῶς ἀφείλαντο, ὁ μὲν ἀπειλὴν
 ἐκτρεπόμενος, ἡ δὲ τῷ μεγέθει τοῦ περὶ σὲ ἀξιώματος καταπλήττουσα·
 277 γραφὴ δὲ μὴνύσει μου τὴν δέξιν, ἣν ἀνθ’ ἱκετηρίας προτείνω. πᾶσιν
 ἀνθρώποις, αὐτοκράτωρ, ἐμπέφυκεν ἔρως μὲν τῆς πατρίδος, τῶν δὲ
 οἰκείων νόμων ἀποδοχὴ· καὶ περὶ τούτων οὐδεμιᾶς ἐστὶ σοι χρεῖα διδα- 5
 σκαλίας, ἐκθύμως μὲν στέργοντι τὴν πατρίδα, ἐκθύμως δὲ τὰ πάτρια
 τιμῶντι. καλὰ δὲ ἐκάστοις, εἰ καὶ μὴ πρὸς ἀλήθειάν ἐστι, διαφαίνεται
 τὰ οἰκεῖα· κρίνουσι γὰρ αὐτὰ οὐ λογισμῷ μᾶλλον ἢ τῷ τῆς εὐνοίας
 278 πάθει. γεγέννημαι μὲν, ὡς οἶδας, Ἰουδαῖος· ἔστι δέ μοι Ἱεροσόλυμα 10
 πατρίς, ἐν ἣ ὁ τοῦ ὑψίστου θεοῦ νεὸς ἅγιος ἱδρύεται· πάππων δὲ καὶ
 προγόνων βασιλείων ἔλαχον, ὧν οἱ πλείους ἐλέγοντο ἀρχιερεῖς, τὴν βασι-
 λείαν τῆς ἱερωσύνης ἐν δευτέρᾳ τάξει τιθέμενοι καὶ νομίζοντες, ὅσῳ
 θεὸς ἀνθρώπων διαφέρει κατὰ τὸ κρείττον, τοσούτῳ καὶ βασιλείας ἀρ-
 χιερωσύνην· τὴν μὲν γὰρ εἶναι θεοῦ θεραπείαν, τὴν δὲ ἐπιμέλειαν ἀν- 15
 279 θρώπων. ἔθνει δὴ τοιούτῳ προσκεκληρωμένος καὶ πατρίδι καὶ ἱερῷ
 δέσμαι ὑπὲρ ἀπάντων· τοῦ μὲν ἔθνους, ἵνα μὴ τὴν ἐναντίαν δόξαν
 ἐνέγκῃται τῆς ἀληθείας, εὐσεβεστάτα καὶ δσιώτατα διακείμενον | ἐξ ἀρχῆς p. 587
 280 πρὸς ἅπαντα τὸν ὑμέτερον οἶκον· ἐν οἷς γὰρ ἐφεῖται καὶ ἔξεστι μετὰ
 νόμων εὐσεβεῖν. οὐδενὸς οὕτε τῶν Ἀσιανῶν οὕτε τῶν ἐν Εὐρώπῃ λεί- 20
 πεται τὸ παράπαν, εὐχαῖς, ἀναθημάτων κατασκευαῖς, πλήθει θυσιῶν, οὐ
 μόνον ἐν ταῖς κατὰ τὰς δημοτελεῖς ἑορταῖς ἀναγομέναις, ἀλλὰ καὶ ἐν
 ταῖς καθ’ ἐκάστην ἡμέραν ἐντελεχέσιν· ἐξ ὧν οὐ στόματι καὶ γλῶσση
 μὴνύουσι τὸ εὐσεβὲς μᾶλλον ἢ ψυχῆς ἀφανοὺς βουλευμάσιν οἱ μὴ λέ-
 281 γοντες, ὅτι φιλοκαίσαρές εἰσιν, ἀλλ’ ὄντες ὄντως. περὶ δὲ τῆς ἱεροπό- 25

1 ταῦτα CGO: ταῦτ’ ceteri	2 με CGOA: μου MH	ἀφείλαντο CGH:
ἀφείλοντο OA (v), ἀφείλετο M	3 ἐκτρεπόμενον CGO	4 ἱκετηρίαν G
5 αὐτοκράτωρ G	ἐμπέφυκεν CGOH: ἐμπέφυκε A, ἐκπέφυκεν M	μὲν ἔρως transp. A
τῆς om. M	δε] τε conl. Mang.	6 σοι] μοι A
7 τὰ C: om. ceteri		
8 δ’ AH	ἐστι GOH: ἐστίν CM, εἰσι A	9 κρίνουσιν CGO (v)
γὰρ om. CGO		
9. 10 τῆς εὐνοίας πάθει] μεγέθει τῆς εὐνοίας A	10 γεγέννημαι L (Richt. Tauchn.)	
ἔστιν C	12 ἐλέγοντο] ἐγένοντο conl. Matthaei	13 ἱεροσύνης ML
14 γὰρ ante θεός add. A	τοσούτου H	14. 15 ἀρχιερωσύνην Turn. (v): ἀρχιερωσύνη (ἀρχιερωσύνη L) codd.
16 ἱερῷ CGO: ἱερωσύνη MAH, ἱεροσύνη L	18 ἐνέγκῃ G, ἐνέκεται L; ἐξενέγκῃται v	ταῖς ἀληθείαις conl. Mang.
εὐσεβεστάτου καὶ	19 ἡμέτερον M	ἐφίεται conl. Mang.
20 οὐδὲν A		
23 ἐντελεχέσιν CG: ἐντελεχέσιν M, ἐνδελεχέσιν OH (mavult Mang.), ἐντελεχεῖαις A		
24 βουλευμάσιν CGO: βουλήμασιν ceteri	25 ὄντες om. L	ὄντως ὄντες transp. A

4—6 DK fol. 241r Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας: πᾶσιν ἀνθρώποις συμπέφυκεν ἔρως τῆς πατρίδος καὶ τῶν οἰκείων νόμων ἀποδοχὴ.

λεως τὰ προσήκοντά μοι λεκτέον· αὐτῇ, καθάπερ ἔφην, ἐμὴ μὲν ἐστι
 πατρίς, μητρόπολις δὲ οὐ μιᾶς χώρας Ἰουδαίας ἀλλὰ καὶ τῶν πλείστων,
 διὰ τὰς ἀποικίας αἷ ἐξέπεμψεν ἐπὶ καιρῶν εἰς μὲν τὰς ὁμόρους, Αἴγυ-
 πτον, Φοινίκην, Συρίαν τὴν τε ἄλλην καὶ τὴν Κοίλην προσαγορευομένην,
 5 εἰς δὲ τὰς πόρρω διωρισμένας, Παμφυλίαν, Κιλικίαν, τὰ πολλὰ τῆς
 Ἀσίας ἄχρι Βιθυνίας καὶ τῶν τοῦ Πόντου μυχῶν, τὸν αὐτὸν τρόπον
 καὶ εἰς Εὐρώπην, Θετταλίαν, Βοιωτίαν, Μακεδονίαν, Αἰτωλίαν, τὴν
 Ἀττικὴν, Ἄργος, Κόρινθον, τὰ πλείστα καὶ ἄριστα Πελοποννήσου. καὶ 282
 οὐ μόνον αἱ ἡγεῖροι μεστὰι τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀποικιῶν εἰσιν, ἀλλὰ καὶ
 10 νήσων αἱ δοκιμώταται, Εὐβοία, Κύπρος, Κρήτη. καὶ σιωπῶ τὰς πέραν
 Εὐφράτου· πᾶσαι γὰρ ἔξω μέρους βραχέος, Βαβυλὼν καὶ τῶν ἄλλων
 σατραπειῶν αἱ ἀρετῶσαν ἔχουσαι τὴν ἐκ κύκλῳ γῆν Ἰουδαίους ἔχουσιν
 οἰκήτορας. ὥστ' ἐὰν μεταλάβῃ σου τῆς εὐμενεῖας ἡ ἐμὴ πατρίς, οὐ 283
 μία πόλις ἀλλὰ καὶ μυρίαὶ τῶν ἄλλων εὐεργετοῦνται καθ' ἕκαστον κλίμα
 15 τῆς οἰκουμένης ἰδρυθεῖσαι, τὸ Εὐρωπαϊόν, τὸ Ἀσιανόν, τὸ Λιβυκόν, τὸ
 ἐν ἡπείροις, τὸ ἐν νήσοις, πάραλόν τε καὶ μεσόγειον. ἀρμόττει δὲ σου 284
 τῇ μεγέθει τῆς τοσαύτης τύχης διὰ τῶν εἰς μίαν πόλιν εὐεργεσιῶν
 μυριάς ἄλλας συνευεργετῆιν, ὅπως διὰ πάντων τῶν τῆς οἰκουμένης μερῶν
 ἄδηται σου τὸ κλέος καὶ οἱ μετ' εὐχαριστίας ἔπαινοι συνηχῶνται. φίλων 285
 20 ἐνίων πατρίδας ὅλας τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡξιώσας πολιτείας, καὶ γεγόνασιν οἱ
 πρὸ μικροῦ δοῦλοι δεσπότηαι ἐτέρων· καὶ τῶν ἀπολελευκότηων τῆς χάριτος
 μᾶλλον ἢ οὐχ ἤττον οἱ δι' οὓς γέγονεν ἡδοναί. καὶ γὰρ τίς εἰμι τῶν 286
 εἰδότηων μὲν ὅτι δεσπότην ἔχω καὶ κύριον, κεκριμένων δὲ ἐν τῇ τάξει
 88 M. τῶν ἐταίρων, ἀξιώματος μὲν ἕνεκα οὐ πολλῶν ὕστερος, | ἐννοίας δὲ
 25 οὐδεὶς δεύτερος, ἵνα μὴ λέγω πρῶτος. διὰ τε οὖν τὸ πεφυκέναι καὶ 287
 διὰ τὸ πληθὺς τῶν εὐεργεσιῶν, αἷς με κατεπλούτισας, θαρρήσας ἂν ἴσως

1 ἔφην] εἶπον A	ἐμοὶ H	μὲν om. A	ἐστὶν C	2 τῶν CGO: om. ceteri
5 παμφυλίαν M	τά] καὶ O	6 τοῦ om. O	αὐτὸν C (Turn.): αὐτὸν μὲν ceteri	
(Mang.)	8 πελοποννήσου G, pr. v eras. C, ss. O: πελοποννήσου ceteri			9 μεστὰι]
μετὰ A	10 δοκιμώτατοι GH	11 Βαβυλῶν MAH (prob. Mang.): βαβυλῶνος CGO (v)		
ἄλλων] ἄνω conl. Mang.	12 αἱ GMAH ¹ (prob. Mang.): αἱ COH ² L (v)	ἀρετῶσαν]		
ἀραρότως CO, ἀραρώτως G	ἔχουσαι GOMAH (prob. Mang.): ἔχουσι C (v)			
12. 13 ἔχουσιν οἰκήτορας C: οἰκήτορας ἔχουσιν ceteri	13 ὥστ' ἐὰν A: ὥστε ἂν ceteri (v)			
εὐμενεῖας ἡ ἐμὴ πατρίς] ἐμῆς ἡ ἐμὴ πατρίς εὐμενεῖας H	14 μυρία M	εὐεργετοῦνται		
CGOA: συνευεργετοῦνται MH (mavult Mang.)	15 λυβικόν A	16 παρὰλόν (sic) M		
ἀρμόττοι H	17 τύχης] εὐτυχίας A	τῶν] τὸ M	18 συνευεργετῆιν CGO:	
συνευεργετῆσαι MH, εὐεργετῆσαι A	τῶν om. A	19 εὐχαριστείας H	καὶ ante	
ἔπαινοι add. M	φίλων GO	20 ὅλας Spanheim: ὅλης codd. (v)	23 τῇ om. A	
24 ἐτέρων M	οὖν ante ἕνεκα add. A	ὑστερον H	24. 25 ἐννοίας —	
δεύτερος om. A	25 τε οὖν MH: τ' οὖν A (mavult Mang.), τε CGO (v)	τὸ]		
τοιοῦτος conl. Mang.	εὖ post πεφυκέναι add. A	26 κατεπλούτισας GAH:		

κατεπλούτησας COM, κατεπλούτησας L

ἴσως] εἶχον A (mavult Mang.)

αἰτήσασθαι τῇ πατρίδι καὶ αὐτός, εἰ καὶ μὴ τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, ἐλευθερίαν γοῦν ἢ φόρων ἄφεςιν, οὐδὲν ἀπετόλμησα τοιοῦτον αἰτήσασθαι, τὸ δὲ φορητότατον, χάριν σοὶ μὲν ἀζήμιον δοῦναι, τῇ δὲ πατρίδι λαβεῖν ὠφελιμωτάτην· τί γὰρ ἂν γένοιτο εὐμενεῖας ἡγεμόνος ὑπηκόοις ἄμεινον 288 ἀγαθόν; ἐν Ἱεροσολύμοις πρῶτον, αὐτοκράτορ, ἡγγέλη σου ἢ εὐκταία 5 διαδοχῇ, καὶ ἀπὸ τῆς ἱεροπόλεως ἐπὶ τὰς παρ' ἑκάτερα ἡπείρους ἐχώρησεν ἡ φήμη· προνομίας καὶ διὰ τοῦτο τυγχάνειν ἐστὶν ἀξία παρὰ σοί. 289 καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς συγγενείαις οἱ πρεσβύτατοι παῖδες τυγχάνουσι πρεσβείων, ὅτι πρῶτοι τὸ πατρὸς καὶ τὸ μητρὸς ὄνομα τοῖς γονεῦσιν ἐφήμισαν, τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐπειδὴ τῶν ἀνατολικῶν πρώτη πόλις αὕτη σε 10 προσεῖπεν αὐτοκράτορα, δικαία τυγχάνειν πλειόνων ἐστὶν ἀγαθῶν, εἰ δὲ 290 μὴ, τῶν γοῦν ἴσων. τὸσαῦτα δικαιολογηθεὶς καὶ δεηθεὶς ἅμα περὶ τῆς πατρίδος εἰμι τὸ τελευταῖον ἐπὶ τὴν <περὶ> τοῦ ἱεροῦ δέξαι. τοῦτο, Γάιε δεσποτα, τὸ ἱερὸν χειρόκμητον οὐδεμίαν ἐξ ἀρχῆς μορφὴν παρεδέξατο διὰ τὸ ἔδος τοῦ ἀληθοῦς εἶναι θεοῦ· γραφῶν μὲν γὰρ καὶ πλαστῶν ἔργα μιμήματα 15 τῶν αἰσθητῶν θεῶν εἰσιν· τὸν δὲ ἀόρατον εἰκονογραφεῖν ἢ διαπλάττειν οὐχ 291 ὅσιον ἐνομίσθη τοῖς ἡμετέροις προγόνοις. Ἀγρίππας ἐτίμησε τὸ ἱερὸν ἐλθὼν, ὁ πάππος σου, καὶ ὁ Σεβαστὸς διὰ τοῦ κελεῦσαι τὰς πανταρχόθεν ἀπαρχὰς ἐπιστολαῖς πέμπειν ἐκεῖσε καὶ διὰ τῆς ἐντελεχοῦς θυσίας· 292 καὶ ἡ προμάμμη σου * * * ζῆθεν οὐδεὶς, οὐχ Ἕλληγ, οὐ βάρβαρος, οὐ 20

2 ἀπετόλμησα Mang.: δ' ἀπετόλμησα A, ἀν ἐτόλμησα CGOMH (Turn.) 3 φορητότατον A (Mang.): ἀφορητότατον MH (Turn.), ἀφορτότατον CGO ἀζημίαν M
4 ὠφελιμωτάτην CAH: ὠφελιμώτατον GOM ἡγεμόνος CG: om. ceteri 5 πρώτως A αὐτοκράτορ CMH: αὐτοκράτωρ GOA αὐτοκράτορ (-ωρ GO) ἡγγέλη σου CGO: ἡγγέλη σου αὐτοκράτορ MH, ἡγγέλης αὐτοκράτωρ (σου om.) A 6 ἱεροπόλεως] ἱερᾶς πόλεως A 7 τῆς ante προνομίας add. MAH (v) τυγχάνειν om. H παρὰ] περὶ M 8 γὰρ om. G 8. 9 τυγχάνουσι πρεσβείων] διπλάσια τυγχάνουσιν D 9 πρῶτοι om. A alt. τὸ CG (Turn.): om. ceteri (Mang.) 9. 10 ἐφήμισαν L; ἐπεφήμισαν con. Mang. 10 πρώτη πόλις αὕτη] πόλεων αὕτη πρώτη A σε] γε H 11 αὐτοκράτορ M πλειόνα O 12 ἴσως GM ἅμα om. H 13 τὸ C:

om. ceteri περὶ add. Mang.: om. codd. (v) 14 χειρόκμητον C, χειρότμητον O μορφὴν add. H², om. H¹ 15 ἔδος τοῦ ἀληθοῦς Cohn: ἔδος CGO, τοῦ ἀληθοῦς MH, τοῦτο ἀληθές A πλαστῶν Mang.: πλασμάτων codd. (v) 16 εἰσιν CH: εἰσὶ GOMA; ἐστὶν con. Cohn δ' A 18 σου Turn. (v): οὐ O, μου ceteri τοῦ] τὸ A 18. 19 πανταρχόθεν (ἀ vel ἀ eras.) M 19 ἐπιστολαῖς] vel post κελεῦσαι (18) transp. vel ἀποστολαῖς con. Mang. καὶ om. A ἐντελεχοῦς CGMH (Turn.): ἐνδελεχοῦς OA (Mang.) 20 post σου deesse quaedam, ubi Liviae in templo ornando magnificentia (cf. 213, 22) praeter alia enarrabatur, recte vidit Mang.

4. 5 DR fol. 114r ἐκ τῆς αὐτῆς (post locum ad p. 201, 14—16 adlatum) Anton. Mel. II 1 Col. 1004 Φίλωνος: τί ἂν γένοιτο εὐμενεῖας ἡγεμόνος (βασιλέως Anton.) ὑπηκόοις ἄμεινον; 8—10 DK fol. 237v ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας: ἐν ταῖς συγγενείαις — ἐφήμισαν.

σατράπης, οὐ βασιλεύς, οὐκ ἔχθρος ἄσπονδος, οὐ στάσις, οὐ πόλεμος, οὐχ ἄλωσις, οὐ πόρθησις, οὐκ ἄλλο τι τῶν ὄντων οὐδὲν ἐνεωτέρισέ ποτε οὕτως εἰς τὸν νεών, ὥς ἄγαλμα ἢ ἕβανον ἢ τι τῶν χειροκμήτων ἰδρύσασθαι. καὶ γὰρ εἰ τοῖς οἰκήτορσι τῆς χώρας ἀπήχθοντο δυσμενεῖς ὄν-293
589 M. τες, ἀλλ' αἰδῶς γέ | τις ἢ φόβος εἰσῆι παραλῦσαι τι τῶν ἐξ ἀρχῆς
6 νονομισμένων ἐπὶ τιμῇ τοῦ ποιητοῦ τῶν ὄλων καὶ πατρός· ἥδεσαν γὰρ ἐκ τούτων καὶ τῶν ὁμοιοτρόπων τὰς τῶν θεηλάτων κακῶν φουρμένας ἀνηκέστους συμφοράς. ἥς χάριν αἰτίας ἀσεβὲς σπέρμα σπεῖρειν εὐλαβοῦντο δεδιότες, μὴ θερίζειν ἀναγκασθῶσι τοὺς ἐπ' ὀλέθρῳ παντελεῖ
10 καρπούς. (37.) ἀλλὰ τί μοι ξένους καλεῖν μάρτυρας ἔχοντι 294 πολλοὺς τῶν οἰκειοτάτων σοι παραστῆσαι; Μάρκος Ἀγρίππας εὐθέως, ὁ πρὸς μητρός σου πάππος, ἐν Ἰουδαίᾳ γενόμενος, ἥνικα Ἡρώδης ὁ ἐμὸς πάππος ἐβασίλευε τῆς χώρας, ἀναβῆναι μὲν ἀπὸ θαλάττης εἰς τὴν μητροπόλιν ἐν μεσογείῳ κειμένην ἠξίωσε· θεασάμενος δὲ τὸ ἱερὸν καὶ 295
15 τὸν τῶν ἱερῶν κόσμον καὶ τὴν τῶν ἐγχωρίων ἀγίστεϊαν, ἠγάσθη χρῆμα νομίσας ὑπέρσεμνόν τι καὶ παντὸς λόγου μείζον ἑωρακέναι, καὶ διτήγημα οὐδὲν ἦν ἕτερον αὐτῷ πρὸς τοὺς συνόντας τότε τῶν ἐταίρων ἢ ὁ τοῦ νεῶ καὶ τῶν κατ' αὐτὸν ἀπάντων ἔπαινος. ὅσας γοῦν ἡμέρας διέτριψεν 296
ἐν τῇ πόλει κατὰ χάριν τὴν πρὸς Ἡρώδην, ἐφοίτησεν εἰς τὸ τέμενος 20
τερπόμενος τῇ θῆᾳ καὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τῶν θυσιῶν καὶ τῆς περὶ τὰ ἱερουργούμενα λειτουργίας καὶ τάξεως καὶ τῆς περὶ τὸν ἀρχιερέα σεμνότητος, ὁπότε ἀσκηθεῖν τῇ ἱερᾷ στολῇ καὶ κατάρχῃ τῶν ἱερῶν. ἀναθήμασι δὲ κοσμήσας ὅσοις ἔβην τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς οἰκήτορας εὐεργε- 297
τήσας ὅσα μὴ βλάβει χαριζόμενος, Ἡρώδην εὐφημήσας πολλὰ καὶ εὐ-
25 φημηθεῖς μυρία, παρεπέμφθη μέχρι λιμένων, οὐχ ὑπὸ μιᾶς πόλεως, ἀλλ' ὑπὸ τῆς χώρας ἀπάσης, φυλλοβολούμενός τε καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' εὐσεβείᾳ. τί δὲ ὁ ἕτερός σου πάππος Τιβέριος Καῖσαρ; οὐχὶ ταῦτα 298

2 ἄλλο τι A (Mang.): ἄλλος M, ἄλλο ceteri (Turn.)	ἐνεωτέρισεν C, i corr. ex η O, ἐνεωτέρησε G	ποτε CG (Turn.): ποθ' OMAH (Mang.), ποθεν L	3 νέων CG: νόν ceteri
3. 4 ἐνιδρύσασθαι conii. Mang.	4 εἰ] εἰ καὶ A	6 ἐπὶ τιμῇ MAH (Mang.):	ἐπ' ἀτιμία CGO (Turn.)
8 συμφοράς] φοράς conii. Mang.	ἀσεβείας conii. Mang.	9 ἀναγκασθῶσιν L	παντελεῖ A (Mang.): παντελεῖς ceteri (Turn.)
11 σοι om. AH	13 ἐβασίλευσε G, ἐβασίλευεν O	14 ἡξίωσεν CO	15 τὸν om. L
τῶν χωρίων	MA; τοῦ χωρίου conii. Mang.	ἀγιστεῖαν OMAL (prob. Mang.): ἀγιστίαν CGH (v)	ἡγᾶσθαι H
17 οὐδὲν H ² , οὐδὲ H ¹	συνιόντας Richt. (Tauchn.)	ἐταίρων]	ἐτέρων L
18 αὐτὸν] αὐτῶν O	19 τὴν ante χάριν add., sed eras. H	ἐφοίτα	A, ἐφοίτησας H ¹ , corr. H ²
τέμνος CGO: ἱερὸν ceteri (praeferit Mang.)	21 λε-	πτουργίας conii. Mang.	περὶ] πρὸς H
22 ὁπότ' A	ἀσκηθεῖν]	ἐνσκευασθεῖν	conii. Mang.
κατάρχει G, κατάρχη L	ἱερῶν] ἱερέων CGO (Turn.)	23 ὅσοις]	

οἷς coni. Mang.	24 βλάψει ^{ει} ΑΗ: βλάβη I, βλάβη ceteri (v)	24. 25 εὐφημισθεῖς
ΟΙ, εὐφημιθεῖς Η	25 λιμένων] λιμνῶν Α	26 φιλοβολουμένους Μ
πος σου ὁ ἕτερος transp. Η	ταυτά CGO (Mang.): ταῦτα ceteri (Turn.)	27 ὁ πάπ-
Philonis opera vol. VI.		14

φαίνεται προηρημένος; ἐν γοῦν τρισὶ καὶ εἴκοσιν ἔτεσιν οἷς αὐτοκράτωρ ἐγένετο τὴν κατὰ τὸ ἱερὸν ἐκ μηκίστων χρόνων παραδεδομένην θρησκείαν ἐτήρησεν, οὐδὲν αὐτῆς παραλύσας ἢ παρακινήσας μέρος.

299(38.) ἔχω δέ τι καὶ φιλοτίμημα αὐτοῦ προσδιηγέσθαι, καίτοι 5
 μυρίων ἀπολεαυκῶς ὅτε ἔζη κακῶν· ἀλλὰ τάληθες φίλον καὶ σοὶ τίμιον. Πιλάτος ἦν τῶν ὑπάρχων ἐπιτροπος ἀποδεδειγμένος τῆς Ἰουδαίας· οὗτος οὐκ ἐπὶ τιμῇ Τιβερίου μᾶλλον ἢ ἕνεκα τοῦ λυπῆσαι τὸ πλῆθος ἀνατίθηναι ἐν τοῖς κατὰ τὴν ἱερόπολιν Ἡρώδου βασιλείαις ἐπιχρύσους ἀσπίδας μῆτε | μορφὴν ἐχούσας μῆτε ἄλλο τι τῶν ἀπηγορευμένων, ἔξω τινὸς p. 590 M
 ἐπιγραφῆς ἀναγκαίας, ἣ οὗο ταῦτα ἐμήνυε, τὸν τε ἀναθέντα καὶ ὑπὲρ 10
 300οῦ ἢ ἀνάθεσις. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο οἱ πολλοὶ — καὶ περιβόητον ἦν ᾗδῃ τὸ πρᾶγμα —, προστησάμενοι τοὺς τε βασιλέως υἱεῖς τέτταρας οὐκ ἀποδέοντας τό τε ἀξίωμα καὶ τὰς τύχας βασιλέων καὶ τοὺς ἄλλους ἀπογόνους καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς τοὺς ἐν τέλει παρεκάλουν τὸ νεωτερισθὲν περὶ τὰς 15
 ἀσπίδας εἰς ἐπανόρθωσιν ἀγαγεῖν καὶ μὴ κινεῖν ἔθνη πάτρια τὸν πρὸ τοῦ πάντα αἰῶνα διαφυλαχθέντα καὶ πρὸς βασιλέων καὶ πρὸς αὐτοκρατόρων
 301ἀκίνητα. στερρῶς δὲ ἀντιλέγοντος — ἦν γὰρ τὴν φύσιν ἀκαμπῆς καὶ μετὰ τοῦ αὐθάδους ἀμελικτος —, ἀνεβόησαν· „μὴ στασίαζε, μὴ πολεμοποιεῖ, μὴ κατάλυε τὴν εἰρήνην· οὐκ ἔστιν ἀτιμία νόμων ἀρχαίων αὐτοκράτορος τιμῇ. μὴ πρόφασις τῆς εἰς τὸ ἔθνος ἐπηρείας ἔστω σοι 20
 Τιβέριος· οὐδὲν ἐθέλει τῶν ἡμετέρων καταλύεσθαι. εἰ δὲ φῆς, αὐτὸς ἐπιδείξον ἢ διάταγμα ἢ ἐπιστολὴν ἢ τι ὁμοίотροπον, ἵνα παυσάμενοι
 302τοῦ σοὶ διανοχλεῖν πρέσβεις ἐλόμενοι δεώμεθα τοῦ δεσπότου.“ τὸ τελευταῖον τοῦτο μάλιστα αὐτὸν ἐξετράχυνε καταδείσαντα, μὴ τῷ ὄντι πρεσβευσάμενοι καὶ τῆς ἄλλης αὐτὸν ἐπιτροπῆς ἐξελέγξωσι τὰς δωροδο- 25
 κίας, τὰς ὕβρεις, τὰς ἀρπαγὰς, τὰς αἰκίας, τὰς ἐπηρείας, τοὺς ἀκρίτους καὶ ἐπαλλήλους φόνους, τὴν ἀνήνυτον καὶ ἀργαλειωτάτην ὠμότητα διεξ-
 303ελθόντες. οἷα οὖν ἐγκότως ἔχων καὶ βαρύμηνις (ὦν) ἄνθρωπος ἐν ἀμηχά-

1 τρισὶν CH (v)	εἴκοσι G (v), ᾱ CL	3 αὐτοῖς GO	5 ὅτε CGO: ὅτ' ceteri
6 ἐπιτροπος om. O	8 ἱερὰπολιν A	9 alt. μῆτ' A	ἀπαγορευομένων Turn.
10 ἢ] ἢ COL	ταῦτα CGOL: ταῦτ' ceteri	τ' A	ἀνατεθέντα A
11 δὲ CGO: δ' ceteri	11. 12 καὶ — πρᾶγμα om. G	11 ἦν om. CGO	12 υἱοὺς (οὐ in ras.) A
15 τὸν] τοῦ O	17 δὲ CGO: δ' ceteri	13 τ' A, γε L	23 διανοχλεῖν
AH (Mang.): διανοχλεῖν ML (Turn.), ὀχλεῖν CGO	18 αὐθάδους (sic) M	24 αὐτὸν codd.: αὐτοῦ v	23 διανοχλεῖν
μεθα C (Mang.), δεηθώμεθα G, δεηθησόμεθα O	25 ἄλλης] ὅλης conl. Mang.	24 μάλιστα MAL	23 διανοχλεῖν
τράχυνεν CL	25 ἄλλης] ὅλης conl. Mang.	24 μάλιστα MAL	23 διανοχλεῖν
ἐπιτροπῆς iteravit αὐτὸν A	ἐλέγξωσι O	27 τὴν] τὸν O	23 διανοχλεῖν
om. M	28 ὦν add. Cohn: om. codd. (v)	alt. καὶ	

6 Euseb. Dem. Ev. VIII 123 p. 403 αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ Φίλων συμμαρτυρεῖ τὰς σημαίας φάσκων τὰς βασιλικὰς τὸν Πιλάτον νύκτωρ ἐν τῷ ἱερῷ ἀναθεῖναι ἀρχὴν τε στάσεων καὶ συμφορῶν ἐπαλλήλων ἐξ ἐκείνου τοῖς Ἰουδαίοις συμπεσεῖν.

νοῖς ἦν, μήτε καθελεῖν τὰ ἅπαξ ἀνατεθέντα θαρρῶν μήτε βουλόμενός τι
 τῶν πρὸς ἡδονὴν τοῖς ὑπηκόοις ἐργάσασθαι, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐν τούτοις
 σταθερότητα Τιβερίου μὴ ἀγνοῶν· ἅπερ ὁρῶντες οἱ ἐν τέλει καὶ συν-
 5 ἐντες, ὅτι μετανοεῖ μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, δοκεῖν δὲ οὐ βούλεται,
 γράφουσι Τιβερίῳ δεητικωτάτας ἐπιστολάς. ὁ δὲ διαναγνούς οἷα μὲν εἶπε 304
 Πιλᾶτον, οἷα δὲ ἠπειλήσεν· ὥς δὲ ὠργίσθη, καίτοι οὐκ εὐλήπτως ὦν
 ὀργῇ, περιττόν ἐστι διηγέσθαι, τοῦ πράγματος ἐξ αὐτοῦ φωνὴν ἀφιέντος.
 εὐθὺς γὰρ οὐδὲ εἰς τὴν ὑστεραίαν ὑπερθέμενος ἐπιστέλλει, μυρία μὲν 305
 τοῦ καινουργηθέντος τολμῆματος ὀνειδίζων καὶ ἐπιπλήττων, κελεύων δὲ
 10 αὐτίκα καθελεῖν τὰς ἀσπίδας καὶ μετακομισθῆναι ἐκ τῆς μητροπόλεως
 εἰς τὴν ἐπὶ θαλάττῃ Καισάρειαν, ἐπώνυμον τοῦ προπάππου Σεβαστῆν, ἵνα
 ἀνατεθεῖεν ἐν τῷ Σεβαστείῳ· καὶ ἀνετέθησαν. οὕτως ἀμφοτέρω ἐφυλάχθη,
 31 M. καὶ ἡ | τιμὴ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἡ περὶ τὴν πόλιν ἀρχαία
 συνήθεια. (39.) τότε μὲν οὖν ἀσπίδες ἦσαν, αἷς οὐδὲν ἀνεζωγράφητο 306
 15 μίμημα· νυνὶ δὲ κολοσσιαῖος ἀνδρίας. καὶ τότε μὲν ἡ ἀνάθεσις ἐν
 οἰκίᾳ τῶν ἐπιτρόπων ἦν· τὴν δὲ μέλλουσάν φασιν ἐσωτάτω τοῦ ἱεροῦ
 κατ' αὐτὰ τὰ ἄδυστα γίνεσθαι, εἰς ᾧ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ μέγας ἱερεὺς
 εἰσέρχεται τῇ νηστείᾳ λεγομένῃ μόνον ἐπιθυμιάσων καὶ κατὰ τὰ πάτρια
 εὐξόμενος φορὰν ἀγαθῶν εὐετηρίαν τε καὶ εἰρήνην ἅπασιν ἀνθρώποις.
 20 καὶ ἄρα τίς που, οὐ λέγω τῶν ἄλλων Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱερέων, 307
 οὐχὶ τῶν ὑστάτων, ἀλλὰ τῶν τὴν εὐθὺς μετὰ τὸν πρῶτον τάξιν εἰλη-
 χότων, ἧ καθ' αὐτὸν ἦ καὶ μετ' ἐκείνου συνεισέλθη, μᾶλλον δὲ καὶ
 αὐτὸς ὁ ἀρχιερεὺς δυσὶν ἡμέραις τοῦ ἔτους ἦ καὶ τῇ αὐτῇ τρις ἦ καὶ
 τετράκις εἰσφοιτήσῃ, θάνατον ἀπαραίτητον ὑπομένει. τοσαύτη τίς ἐστὶν ἡ 308
 25 περὶ τὰ ἄδυστα φυλακὴ τοῦ νομοθέτου μόνα ἐκ πάντων ἄβαστα καὶ
 ἄψαυστα βουληθέντος αὐτὰ διατηρεῖσθαι. πόσους ἂν οὖν οἶε θανάτους

1 καὶ ante pr. μήτε add. M 1. 2 alt. μήτε — ἐργάσασθαι om. A 4 δὲ CGO: δ' ceteri
 5 γράφουσι G δεητικωτάτας M διαναγνούς Mang.: διαγνούς codd. (v) 6 πιλᾶ-
 τον om. M, πιλᾶτος L (Turn.) pr. δὲ CGO: δ' ceteri ὀργίσθη M 7 ὀργῇ
 O, ὀρμῇ M ἐξαυτοῦ C αὐτοῦ H: αὐτοῦ ceteri 8 γὰρ om. Turn.
 οὐδὲ CGO (Mang.): οὐδ' ceteri; οὐδὲν Turn. μυρία] μυρίαν O μὲν] μὲν οὖν H
 9 δὲ CGO: δ' ceteri 10 καθελεῖν] κατελθεῖν C μετακομισθῆναι A (Mang.):
 μετεκομισθῆναι CGOMH; μετεκομισθήσαν Turn. 11 προπάππου] προσώπου M
 12 σεβαστείῳ OA (Mang.): σεβαστίῳ CGMH (Turn.) καὶ ante ἀμφοτέρω add. A
 ἐφυλάχθησαν A 14 οὐδὲ H ἀνεζωγράφη τὸ M 15 δὲ om. L κολοσσιαῖος O
 16 οἴκῳ A 17 κατ' αὐτὰ τὰ] κατὰ τὰ H; κατ' αὐτὰ Turn. 19 εἰρήνην]
 εὐτηρίαν conl. Mang. 20 που om. MA 21 ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ O τὴν om. H
 τὸν CGAH: τῶν O, τ (sic) M πρῶτῃ M 22 alt. ἦ om. L καὶ om. MA
 ἐκείνους G, ε ss. H συνέλθη OA 22. 23 συνεισέλθη — pr. ἦ om. H¹, in marg.
 add. H² 22 καὶ] καὶ M 23 alt. καὶ om. GO 26 αὐτὰ om. A
 οὖν om. OA οἷη GA, εἷη O θανάτους A (Mang.): θάνατον ceteri (Turn.)
 14*

ἐκουσίως ὑπομένειν τοὺς περὶ ταῦτα ὤσιωμένους, εἰ θεάσαιντο τὸν ἀν-
 δριάντα εἰσκομιζόμενον; ἐμοὶ μὲν δοκοῦσι γενεὰς ὅλας αὐταῖς γυναιξὶ
 καὶ τέκνοις ἀποσφάζαντες ἐπὶ τοῖς τῶν οἰκείων πτώμασιν ἑαυτοὺς τελευ-
 309 ταῖον καθιερεύειν. ταῦτα μὲν Τιβέριος ἔγνω. τί δὲ ὁ σὸς πρόπαππος,
 ὁ τῶν πώποτε γενομένων αὐτοκρατόρων ἄριστος, ὁ πρῶτος ἀρετῆς ἔνε- 5
 κα καὶ τύχης Σεβαστὸς ὀνομασθεῖς, ὁ τὴν εἰρήνην διαχέας πάντη διὰ
 310 γῆς καὶ θαλάττης ἄχρι τῶν τοῦ κόσμου περάτων; οὐκ ἀκοῇ πυνθανό-
 μενος τὰ περὶ τὸ ἱερὸν καὶ ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἀφίδρυμα ἐν αὐτῇ χειρό-
 κμητον, ὁρατὸν ἀοράτου μίμημα φύσεως, ἐθαύμαζε καὶ προσσεκύνει, φι-
 λοσοφίας οὐκ ἄκροις χεῖλεσι γευσάμενος ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐστιαθεῖς καὶ 10
 σχεδὸν τι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐστιώμενος, τὰ μὲν μνήμαις ὧν ἡ διά-
 νοια προμαθοῦσα τὰ φιλοσοφίας ἀνεπὸλει, τὰ δὲ καὶ ταῖς τῶν συνόντων
 αἰεὶ λογίων συνδιαιτήσεσι; κατὰ γὰρ τὰς ἐν δεῖπνῃ συνουσίας ὁ πλεῖστος
 χρόνος ἀπενέμετο τοῖς ἀπὸ παιδείας, ἵνα μὴ τὸ σῶμα μόνον ἀλλὰ καὶ
 311 ἡ ψυχὴ τοῖς οἰκείοις ἀνατρέφοιτο. (40.) τεκμηρίοις δὲ ἀφθόνοις πι- 15
 στώσασθαι δυνάμενος τὸ βούλημα τοῦ Σεβαστοῦ προπάππου σου δυσὶν
 ἀρκεσθήσονται. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐπέστειλε τοῖς ἐπιτρόποις τῶν κατὰ
 τὴν Ἀσίαν ἐπικρατειῶν, πυθόμενος ὀλιγωρεῖσθαι τὰς ἱερὰς ἀπαρχάς, ἵνα
 312 ἐπιτρέψωσι τοῖς Ἰουδαίοις μόνοις εἰς τὰ συναγώγια συνέρχεσθαι· μὴ γὰρ 20
 εἶναι ταῦτα συνόδους ἐκ μέθης καὶ παροινίας ἐπισυστάσας, ὥς λυμαί-
 νεσθαι τὰ | τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ διδασκαλεῖα σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης p. 592
 ἀνδρῶν ἐπιτηδεούντων μὲν ἀρετὴν, ἀπαρχὰς δὲ ἐτησίους συμφερόντων,
 ἐξ ὧν ἀνάγουσι θυσίας στέλλοντες ἱεροπομποὺς εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις
 313 ἱερὸν. εἰτα κελεύει μηδένα ἐμποδῶν ἵστασθαι τοῖς Ἰουδαίοις μήτε 25
 συνιοῦσι μήτε συνεισφέρουσι μήτε διαπεμπομένοις κατὰ τὰ πάτρια εἰς
 Ἱεροσόλυμα· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ μὴ τοῖς ῥήμασι, τοῖς γοῦν πράγμασιν

- 1 ἐκουσίως A, L (sed corr.) ὑπομένειν ἐκουσίως transp. O ὑπομενεῖν (sic)
 conl. Mang. ταῦτα] τὰ τοιαῦτα MH; τοιαῦτα mavult Mang. εἰ θεάσαιντο]
 ἐθεάσαιντο (sic) M 2 γενεὰς] συγγενεάς conl. Mang. 4 δὲ CGO: δ' ceteri
 5. 6 ἔνεκα om. H 6 ὀνομασθεῖς H διαχέας CGO: διαχέων ceteri διὰ
 om. H 8 ἀφίδρυμα ἐν αὐτῷ CGO: ἐν αὐτῷ ἀφ. ceteri 8. 9 χειρόκμητον O
 (sed corr.) 9 ὁρατὸν CGO: ἀόρατον ceteri ἐθαύμασε H 10 χεῖλεσιν C
 ἀλλ' ἐπὶ] ἀλλά τι M 12 ἀνεπὸλει L 13 αἰεὶ M διαιτήσεσι A ἐν]
 ἐν τῷ M 15 ἀνατρέφοιτο CGO: διατρέφοιτο ceteri δὲ CGO: δ' ceteri
 16 δυνάμενος] βουλόμενος A 17 ἐπέστειλε O (conl. Mang.): ἀπέστειλε ceteri (v)
 18 ἐπικρατειῶν] ἐπικρατεστέρων H πεπθόμενος M ὀλιγωρεῖσθαι MH
 ἵνα CGOL: ἵν' ceteri 20 ταύτας MA ἐπισυστάσας Cohn: ἐπὶ συστάσεως GO,
 ἐπὶ συστάσει MAH (v), ἐπισυστάντα C ὥς C: om. ceteri 20. 21 λυμαίνεσθαι
 τὰ τῆς C: λυμαινεσάτης GOMH, λυμαινομένης A 21 διδασκαλίας M, διδασκάλους A
 22 δὲ CGO: δ' ceteri συμφερόντων CGO: εἰσφερόντων ceteri (v) 24 ἵστασθαι
 ἐμποδῶν transp. O 25 συνιοῦσιν CL συνεισφέρουσιν L 26 καὶ μὴ CGO:
 μὴ καὶ ceteri pr. τοῖς] ἐν τοῖς A γοῦν] γὰρ H

ἐπέσταλται. μίαν δὲ ἐπιστολὴν ὑποτέταχα πρὸς τὴν σὴν τοῦ δεσπότου 314
 πειθῶ, ἣν Γάιος Νορβανὸς Φλάκκος ἐπιστέλλει δηλῶν τὰ ὑπὸ Καίσαρος
 αὐτῷ γραφέντα. ἔστι δὲ τῆς ἐπιστολῆς τὸ ἀντίγραφον τὸδε· 'Γάιος 315
 Νορβανὸς Φλάκκος ἀνθύπατος Ἐφεσίων ἄρχουσι χαίρειν. Καῖσάρ μοι
 5 ἔγραψεν, 'Ιουδαίους, οὓς ἂν ὦσιν, ἰδίῳ ἀρχαίῳ ἐθισμῷ νομίζειν συναγο-
 μένους χρήματα φέρειν, ἃ πέμπουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα· τούτους οὐκ
 ἠθέλησε κωλύεσθαι τοῦτο ποιεῖν. ἔγραψα οὖν ὑμῖν, ἵν' εἰδῆτε, ὥς ταῦτα
 οὕτως γίνεσθαι κελεύει.' ἀρ' οὐκ ἐναργῆς πίστις ἐστίν, αὐτοκράτορ, 316
 τῆς Καίσαρος προαιρέσεως, ἥ περὶ τὴν τοῦ ἡμετέρου ἱεροῦ τιμὴν ἐκέχρητο,
 10 μὴ βουλευθῆς τῷ κοινῷ τύπῳ τῶν συνόδων ἀναιρεθῆναι τὰς τῶν 'Ιου-
 δαίων εἰς ταῦτ' συμφοιτήσεις, ὥς ἀπαρχῶν ἕνεκα ποιῶνται καὶ τῆς
 ἄλλης εὐσεβείας; ἕτερον δὲ ἐστὶν οὐκ ἀποδόν τούτου δεῖγμα σαφέστατον 317
 τῆς βουλήσεως τοῦ Σεβαστοῦ· διατάξας γὰρ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων
 ἀνάγεσθαι θυσίας ἐντελεχεῖς ὀλοκαύτους τῷ ὑψίστῳ θεῷ καθ' ἑκάστην
 15 ἡμέραν, αἱ καὶ μέχρι νῦν ἐπιτελοῦνται· ἄρνες εἰσὶ δύο καὶ ταῦρος τὰ
 ἱερεῖα, οἷς Καῖσαρ ἐφαίδρυνε τὸν βωμὸν ἐπιστάμενος σαφῶς, ὅτι οὐδὲν
 ἐστὶν ἀφίδρυμα οὔτε φανερόν οὔτε ἀφανές· ἀλλὰ γὰρ ὁ τοσοῦτος ἡγε- 318
 μὼν καὶ φιλόσοφος οὐδενὸς δεύτερος ἐλογίσας παρ' ἑαυτοῦ, ὅτι ἀναγ-
 καῖόν ἐστιν ἐν τοῖς περιγεγίαις ἐξαίρετον ἀπονενεμῆσθαι τόπον ἱερὸν τῷ
 20 ἀοράτῳ θεῷ μηδὲν ὁρατὸν ἀπεικόνισμα περιέξοντα πρὸς μετουσίαν
 ἐλπίδων χρηστῶν καὶ ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν τελείων. ὑφ' ἡγετῆς τοιοῦτ' 319
 τῆς εὐσεβείας χρησαμένη καὶ ἡ προμάμμη σου 'Ιουλίᾳ Σεβαστῇ κατε-
 κόσμησε τὸν νεῶν χρυσαῖς φιάλαις καὶ σπονδαίοις καὶ ἄλλων ἀναθημά-

1 δ' MH ἐπιστολὴν om. A ἐπιτέταχα A τοῦ δεσπότου secludendum censet
 Cohn, ὃ δέσποτα conl. Mang. 2. 3 ἣν — τὸδε in marg. M 2 νορβανὸς GO,
 νορβανὸς A φλάκκος C ἐπέστελλε conl. Mang. 3 ἔστιν C ἀντί-
 γραμμα H 4 νορβανὸς CH: νορβανὸς GO, ὁρβανὸς M, νορβανὸς A 5 νομίζων
 conl. Mang., καὶ νόμοις ζῆν vel νόμοις δεῖν Gottleber 6 χρήματα φέρειν
 codd.: χρήματ' εἰσφέρειν v 7 ἠθέλησα A τοῦτο] τοῦ GO ὥς CGO:
 om. ceteri 8 οὕτω CGO (v) γενέσθαι A κελεύω γίνεσθαι transp. H
 κελεύει C (prob. Mang.): κελεύω GOMH (v), om. A ἄρα G, ἄρα οὖν O ἐναρ-
 γὲς M αὐτοκράτωρ G 9 ἥ A (Mang.): ἡ CGO (Turn.), ἣν MH τὴν
 CGO: τῆς A, τῇ MH ἱεροῦ om. G τιμὴν O: τιμὴν ἥ C (Turn.), τιμὴ G, τιμῇ
 MH, τιμῆς A 10 βουλευθῆς A τύπῳ CGO (mavult Mang. ex Cotelerii consie-
 ctura): τόπω ceteri (v) συναναιρεθῆναι A 11 ταυτὸν MA ἀπαρχῆς A
 12 δ' AH 14 ἀνάγεσθαι CG ἐντελεχεῖς Mang. (ἐντελεχεῖς scripsi; cf. 185, 1):
 ἐντελεῖς codd. (v) ὀλοκαύτους O 15 ἄρνες (δὲ) conl. Matthaei, cui tota sen-
 tentia (ἄρνες — βωμὸν) suspecta 16 Καῖσαρ] καὶ σοῖς M ἐφαίδρυνε codd.:
 ἐφῆδρυνε v; ἐφῆδυνε conl. Schürer 17 alt. οὔτε CGO: οὗτ' ceteri ἀλλὰ γὰρ
 ὁ CGO: ἀλλ' ἄτε ceteri; ἀλλ' ὁ v (ἀλλ' ὁ γε conl. Mang.) 18 καὶ codd. (mavult
 Mang.): κατὰ v φιλόσοφος Cohn: φιλοσοφία A (φιλοσοφία praefert Mang.), φιλοσο-
 φίας ceteri; φιλοσοφίαν v 19 ἐστὶν om. L ἀπονενεμῆσθαι O 20 περιεξίοντα G
 22 χρησαμένη τῆς εὐσεβείας transp. A προμάμη M 23 νεῶν CG: ναὸν OAH,
 λαὸν M σπονδαῖς H

των πολυτελεσάτων πλήθει· τί παθοῦσα καὶ αὕτη, μηδενὸς ἔνδον ὄντος
 ἀφιδρύματος; ἀσθενέστεραι γάρ πῶς εἰσιν αἱ γινώμαι τῶν γυναικῶν ἐξω-
 320 αἰσθητῶν μηδὲν ἰσχύουσαι νοητὸν καταλαβεῖν. ἡ δέ γε καθάπερ ἐν τοῖς
 ἄλλοις ὄλον | τὸ γένος κὰν τούτῳ διήνεγκεν, ὑπὸ παιδείας ἀκράτου φύσει p. 593
 καὶ μελέτῃ περιγεγεννημένη, ἀρρενωθεῖσα τὸν λογισμόν, δς οὕτως ἔξυ- 5
 δερκῆς ἐγεγένητο, ὥς μᾶλλον τὰ νοητὰ καταλαμβάνειν τῶν αἰσθητῶν
 321 καὶ ταῦτα νομίζειν ἐκείνων εἶναι σκιάς. (41.) ἔχων οὖν, δέσποτα, τῆς
 ἡμερωτέρας προαιρέσεως τοιαῦτα παραδείγματα, πάντα οἰκειότατα καὶ
 συγγενέστατα ἀφ' ὧν ἐσπάρης καὶ ἀνέβλαστες καὶ τοσοῦτον ηὐξήθης,
 322 διατήρησον ἃ κακείνων ἕκαστος. παρακλητεύουσι τοῖς νόμοις αὐτοκρά- 10
 τες πρὸς αὐτοκράτορα, Σεβαστοὶ πρὸς Σεβαστόν, πάπποι καὶ πρόγονοι
 πρὸς ἔκγονον, πλείους πρὸς ἕνα, μονονουχὶ φάσκοντες· ἐν ταῖς ἡμετέ-
 ραις βουλήσεσιν ἃ μέχρι καὶ τήμερον ἐφυλάχθη νόμιμα μὴ καθέλης·
 καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἐκ τῆς καταλύσεως αὐτῶν ἀπαντηθεῖ παλίμψημον,
 ἀλλ' ἢ γε τοῦ μέλλοντος ἀδηλότης καὶ τοῖς θαρραλεωτάτοις, εἰ μὴ κα- 15
 323 ταφρονηταὶ τῶν θείων εἰσὶν, οὐ παντελῶς ἐστὶν ἄφροτος. ἐὰν καταλέ-
 γωμαι τὰς εἰς ἑμαυτὸν ἐκ σοῦ γενομένης εὐεργεσίας, ἐπιλείψει με ἡ
 ἡμέρα, πρὸς τῷ μηδὲ ἀρμόττον εἶναι προηγούμενον ἔργον πάρεργον
 ἑτέρου ποιῆσθαι λόγου· κὰν ἡσυχάζω μέντοι, τὰ πράγματα αὐτὰ βοᾷ
 324 καὶ φωνὴν ἀφήσιν. ἔλυσάς με σιδήρῳ δεδεμένον· τίς οὐκ οἶδεν; ἀλλὰ 20
 μὴ χαλεπωτέροις δεσμοῖς, αὐτοκράτορ, ἐπισφίγῃς· οἱ μὲν γὰρ λυθέντες
 μέρει περιβέβληντο τοῦ σώματος, οἱ δὲ νῦν προσδοκώμενοι ψυχῆς εἰσιν,

- 1 καὶ αὕτη τί παθοῦσα transp. O αὕτη GO (Mang.): αὐτὴ ceteri (Turn.)
 ὄντως G, ὄντος τοῦ A 2 εἰσιν αἱ γινώμαι τῶν D Anton. Mel.: εἰσι γινώμαι codd. (v)
 3 νοητὸν] αἴτιον conl. Mang. 4 ὄλον τὸ γένος codd.: ὄλου τοῦ γένους v ἀκράτου]
 ἄκρας conl. Matthaei 5 περιγεγεννημένης AH (Mang.) ἀρρενωθεῖσα G
 δς om. CGO (Turn.) 5. 6 ὀξυδορκῆς CG 6 ἐγένετο AH ὥστε H
 7 κείνων M 8 ἡμερωτέρας Matthaei: ἡμετέρας codd. (v); περὶ τὰ ἡμέτερα conl.
 Mang. 9 εἰσπάρη M ἀνέβλαστ (sic in versus exitu)
 M, ἀνεβλάστησας A 10. 11 αὐτοκράτορες MAH: αὐτοκρατεῖς CGO (v)
 12 ἔγγονον O 13 μέχρι καὶ τήμερον CGO (Turn.): μένει καὶ μέχρι τ. M (Mang.),
 μένει μέχρι καὶ τ. A, μένει μέχρι καὶ τ. καὶ H καθέλης] καταλύης (sic) conl.
 Mang. 14 μηδὲ ἐν L 15 θαρσαλεωτάτοις O 16. 17 καταλέγω A
 ἡ
 17 ἐπιλείψει M 18 τῷ AH (Mang.): τὸ CGOM (Turn.) μηδὲ CGO: μηδ'
 ον
 ceteri ἀρμόττειν M, ἀρμόττειν A 19 κὰν] καὶ M (Turn.) πράγ-
 ματ' MA 20 δεδεμένῳ Turn. 21 αὐτοκράτωρ CG 22 μέρη MA
 (mavult Mang.) περιβέβληντο CGOM: περιεβέβληντο A (v), alt. ε eras. H

2. 3 DB fol. 134r τοῦ αὐτοῦ Anton. Mel. II 33 Col. 1088 Φίλωνος: ἀσθενέστεραί τέ (τέ om. Anton.) πῶς — καταλαβεῖν.

ὅλην αὐτὴν δι' ὅλων μέλλοντες πιέζειν. τὸν ἐπικρεμάμενον αἰεὶ τοῦ θα-325
 νάτου φόβον ἀπώσω καὶ τεθνεῶτα τῷ δέει ζωपुरήσας καθάπερ ἐκ πα-
 λιγγενεσίας ἀνήγειρας· διατήρησον τὴν χάριν, αὐτοκράτορ, ἵνα μὴ ὁ
 σὸς Ἀγρίππας ἀποτάξῃται τῷ βίῳ· δόξω γὰρ οὐ τοῦ σωθῆναι χάριν
 5 ἀφεῖσθαι μᾶλλον ἢ τοῦ βαρυτέρας ἐνδεξάμενος συμφορὰς ἐπισημότερον
 τελευτῆσαι. τὸν μέγιστον καὶ εὐτυχέστατον ἐν ἀνθρώποις κληρὸν ἔχα-326
 ρίσω μοι, βασιλείαν, πάλαι μὲν μιᾶς χώρας, αὖθις δὲ καὶ ἐτέρας μεί-
 ζονος, τὴν Τραχωνίτιν λεγομένην καὶ τὴν Γαλιλαίαν συνάψας· μὴ τὰ
 πρὸς περιουσίαν μοι χαρισάμενος, ὃ δέσποτα, τὰ ἀναγκαῖα ἀφέλῃς μηδὲ
 10 εἰς φῶς ἀναγαγὼν τηλαυγέστατον ἐξ ὑπαρχῆς εἰς βαθύτατον σκότος
 594 M. ῥύψῃς. ἐξίσταμαι | τῶν λαμπρῶν ἐκείνων, τὴν πρὸ μικροῦ τύχην οὐ παρ-327
 αιτοῦμαι, πάντα ὑπαλλάττομαι ἐνός, τοῦ μὴ κινήθῃναι τὰ πάτρια. τίς
 γὰρ ἂν μου γένοιτο λόγος ἢ παρὰ τοῖς ὁμοφύλοις ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 ἅπασιν ἀνθρώποις; ἀνάγκη γὰρ δυοῖν θάτερον ἢ προδότῃ τῶν ἰδίων ἢ
 15 σοὶ μηκέτι ὁμοίως φίλον νομισθῆναι· ὧν τί ἂν εἴῃ μείζον κακόν; εἰ328
 μὲν γὰρ ἐν τῇ τάξει τῶν ἐταίρων ἔτι καταριθμοῦμαι, προδοσίας ἐξοί-
 σμαι δόξαν, ἐὰν μῆτε ἡ πατρίς ἀπαθῆς παντὸς κακοῦ διαφυλαχθῇ μῆτε
 τὸ ἱερὸν ἄψαυστον· τὰ γὰρ τῶν ἐταίρων καὶ προσπεφυγόντων ταῖς αὐτο-
 κρατορικαῖς ἐπιφανείαις ὑμεῖς οἱ μεγάλοι διασφύζετε. εἰ δὲ ὑποικηρεῖ329
 20 τί σου τὴν διάνοιαν ἔχθος, μὴ δήσῃς ὡς Τιβέριος, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ
 δεθῆναι ποτε αὖθις ἐλπίδα συνανελὼν κέλευσον ἐκποδῶν αὐτίκα γενέσθαι·
 τί γὰρ ἐμοὶ ζῆν καλόν, ὃ μία σωτηρίας ἐλπίς ἦν τὸ σὸν εὐμενές;“
 (42.) Ταῦτα γράψας καὶ σφραγισάμενος πέμπει Γαίῳ καὶ συγκλει-330
 σάμενος οἴκοι κατέμενε, ἀγωνιῶν καὶ συγκεχυμένος καὶ πῶς ἐντόχοι
 25 μάλιστα φροντίζων· οὐ γὰρ βραχὺς ἐπέρριπτο κίνδυνος, ἀλλ' ὁ περὶ
 ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ καὶ παντελοῦς πορθήσεως, οὐ μόνον τοῖς
 τὴν ἱερὰν χώραν κατοικοῦσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης
 Ἰουδαίοις. λαβὼν δὲ καὶ διαναγινώσκων ἐφ' ἐκάστῃ τῶν νοημάτων ἅμα331
 μὲν ὧδαι, μὴ κατορθομένου τοῦ βουλήματος, ἅμα δὲ καὶ ἐπεκλᾶτο ταῖς

1 μέλλοντος M	3 αὐτοκράτωρ G	4 τοῦ] τῷ M	5 ἀφεῖσθαι Mang.
ἐκδεῖξάμενος O	7 μοι CGO: om. ceteri	βασιλείαν] βασιλεῦ A	8 τραγο- νίτιν O (sed corr.), τραχωνίτην H
μηδὲ CGO: μηδ' ceteri	10 ἀγαγὼν A	9 ἀφέλῃς CGOH ² L: ἀφέλῃ MA, ἀφέλοις H ¹	11 ἐξανίσταμαι
CGO (Turn.)	12 πάντα CGO: πάνθ' ceteri	σκότον M	ἀνθυπαλλάττομαι conl. Mang.
(fort. recte)	13 γέννηται A	alt. παρὰ] περὶ M	14 πᾶσιν A
τῶν om. L	15 μηκέτι CGO: μηκέθ' ceteri	τί om. G	16. 17 ἐξ οἷσμεν G
17 pr. μῆθ' A	ἀπαθῆς παντὸς CGO: παντὸς ἀ. MH, ἀπαθῆς (παντὸς om.) A		18 ἐτέ- ρων A, L (sed corr.)
τῇ διανοίᾳ conl. Mang.	προσφευγόντων A	19 δὲ CGO: δ' ceteri	20 σοι A
CGO: πῶς ceteri	ἐχθος] ἄχθος L (Turn.)	καὶ om. A	21 ποτε
25 ἐπεπέρριπτο O	αὖθις om. A	24 ἐντόχῃ μοι O; ἂν τόχοι conl. Mang. (Dahl)	28 δια- γινώσκων AH
νοημάτων] ῥημάτων conl. Mang.		πανταχῇ A	29 καὶ om. L

δικαιολογίαις ὁμοῦ καὶ δεήσεσι, καὶ τὸν Ἀγρίππαν τῇ μὲν ἐπήνει. τῇ
 332 δὲ ἐμέμφετο· ἥτις αὐτὸ μὲν τῆς εἰς τοὺς ὁμοφύλους ἄγαν ἀρεσκειάς μόνους
 ἀνθρώπων ἀφηνιάζοντας καὶ ἐκτρεπομένους αὐτοῦ τὴν ἐκθέσιν, ἐπήνει
 δὲ τὸ μὴδὲν ἐν ἑαυτῷ συσκιάζειν καὶ ἐπικρύπτειν, ὥστε ἔλεγεν εἶναι
 333 δείγματα ἐλευθεριωτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἡθῶν. ἡμερωθεὶς οὖν ὅσα 5
 τῷ δοκεῖν ἀποκρίσεων χρηστοτέρων Ἀγρίππαν ἡξίωσε, τὸ ἀνωτάτω καὶ
 μέγιστον δωρούμενος, τὸ μὴκέτι γενέσθαι τὴν ἀνάθεσιν· καὶ Ποπλίω
 Πετρωνίῳ, τῷ τῆς Συρίας ἐπιτρόπῳ, κελεύει γραφῆναι μὴδὲν ἐπὶ τῷ
 334 ἱερῷ τῶν Ἰουδαίων ἔτι νεώτερον κινεῖν. ὅμως μέντοι καὶ τὴν χάριν
 διδοὺς ἔδωκεν. οὐκ ἀκέραιον, ἀλλ' ἀναμίξας αὐτῇ δέος ἀργαλειώτατον· 10
 προσγράφει γάρ· „ἐὰν δέ τινες ἐν ταῖς ὁμόροις ἔξω μιᾶς τῆς μητροπό-
 λεως ἐθέλοντες βωμοὺς ἢ ἱερὰ ἢ τινὰς εἰκόνας ἢ ἀνδριάντας ὑπὲρ ἑμοῦ
 καὶ τῶν ἐμῶν ἰδρῦσθαι κωλύονται, τοὺς εἰργοντάς ἢ παραχρῆμα κο-
 335 λάζειν ἢ εἰς αὐτὸν ἀνάγειν.“ τοῦτο δὲ οὐδὲν ἦν ἕτερον ἢ στάσεων καὶ
 ἐμφυλίων πολέμων ἀρχὴ καὶ τῆς δωρεᾶς, ἣν ἐπ' εὐθείας ἔδοκει παρα- 15
 σχεῖν, πλάγιός τις ἀναιρέσις· ἐμελλον γὰρ οἱ μὲν κατὰ τὴν πρὸς Ἰου-
 δαίους φιλονεικίαν μᾶλλον ἢ τὸ πρὸς Γάιον εὐσεβὲς καταπλήσειν τὴν
 χώραν ἅπασαν | ἀναθημάτων, οἱ δὲ ἐν ὅψεσι ταῖς αὐτῶν τὴν τῶν πα- ρ. 595 M
 τριῶν ὀρῶντες καταλύσιν, εἰ καὶ πάντων ἦσαν προπαθείστατοι, μὴ
 ἀνέχεσθαι, Γάιος δὲ τοὺς παρακινήθεντας τιμωρίᾳ κρίνων μεγίστη ἀνα- 20
 336 τεθῆναι πάλιν κελεύειν τὸν ἀνδριάντα ἐν τῷ ἱερῷ. προνοίᾳ δέ τινα καὶ
 ἐπιμελείᾳ τοῦ πάντα ἐφορῶντος καὶ σὺν δίκῃ πρυτανεύοντος θεοῦ τῶν
 ὁμόρων παρεκίνησεν οὐδὲν οὐδὲ εἰς, ὥς μὴ χρειάν τινα γενέσθαι, ἣ πρὸ
 337 μετριοτέρας μέμφεως ἀπαραίτητος ἐμελλεν ἀπαντᾶσθαι συμφορά. τί

- 1 pr. et alt. τῇ] πῇ O 2 δ' MH ἀρεσκειάς ἄγαν transp. O 3 ἀνθρώ-
 πους H (Turn.) 4 τὸ] τῷ A (v) μὴδὲν H², μὴδὲ H¹ ἐν om. C (Turn.)
 ἑαυτῷ C (Turn.): αὐτῷ A (Mang.), αὐτῷ ceteri 6 ἀγρίππαν ἡξίωσε MA: ἀγρίππα
 CGO, ἡξίωσε H; ἡξίωσεν, Ἀγρίππα v τὸ] τῷ MO 8 τῷ τῆς CGO (Turn.):
 τῷ MH (Mang.), τῆς A 10 δούς A ἀργαλειώτερον C (v), ἀργαλειώτατον G
 11 προσγράφει (ei ss. m.²) C ταῖς] τοῖς GH²L 13 κωλύονται G παρα-
 χρῆμα ἢ transp. CGO (Turn.) 14 δὲ CGO: δ' ceteri ἦν οὐδὲν transp. H
- 15 ἦν] ἦν C ^ε ἀπ' (α corr. ex εὐ) G 17 καταπλήσειν] καταπλήσειν MH¹,
 alt. σ eras. O 18 δὲ CGO: δ' ceteri αὐτῶν A: αὐτῶν ceteri (v)
 τῶν om. O 19 προπαθείστατοι COH²L: προπαθείστατοι GMAH¹; προπαθείστατοι
 v, προπαθείστατοι conī. Mang. (Dahl) 21 κελεύειν (subintellege ἐμελλον) Mang.:
 κελεύει CGO (Turn.), κελεύσαι ceteri 22 τὰ ante πάντα add. A (Mang.)
 23 οὐδὲ εἰς ὥς μὴ C: οὐδὲ ἴσως μὴ οὐς GO, οὐδ' ἴσως ὥς μὴ οὐσαν M, οὐδ' ἴσως ὥς
 μὴ οὐς A, οὐδ' ἴσως ὥς μὴ δ' οὐ H χρειάν] ταραχὴν conī. Mang. (Dahl)
 ἢ Mang.: ἢ codd. (Turn.) 24 μέμφεως] ὀφews H ἀπαραίτητος ἐμελλον
 codd.: ἀπαραίτητοι (sic L) ἐμελλον v ἀπαντᾶσθαι ἐμελλε transp. A ἀπαν-
 τᾶσθαι MA: ἀπαρτᾶσθαι CGOH (v); ἐπαρτᾶσθαι vel ἐπάγεσθαι conī. Mang. συμ-
 φορά codd.: συμφορά v

δὲ ὄφελος; εἴποι τις ἄν· οὐδὲ γὰρ ἡρεμούντων ὁ Γάιος ἡρέμει, μετα-
νοῶν ἐπὶ τῇ χάριτι ἤδη καὶ τὴν πρὸ μικροῦ ζωपुरῶν ἐπιθυμίαν· προσ-
τάττει γὰρ ἕτερον ἀνδριάντα δημιουργεῖσθαι κολοσσαῖον χαλκοῦν ἐπί-
χρυσον ἐν Ῥώμῃ, μηκέτι τὸν ἐν Σιδῶνι κινῶν, ἵνα μὴ τῇ κινήσει
5 διαταράξῃ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡρεμοῦντος καὶ τῆς ὑπονοίας ἀπληλαγμένου
κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἀφανῶς ἐν ταῖς ναυσὶ κομισθέντα λαθῶν τοὺς
πολλοὺς ἐξαίφνης ἰδρῶσθαι.

(43.) Τοῦτο δὲ πράξειν ἔμελλεν ἐν παράπλῳ κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον 338
ἀποδημίαν. ἄλεκτος γὰρ τις αὐτὸν ἔρωσ καταῖχε τῆς Ἀλεξανδρείας,
10 εἰς ἣν ἐπόθει σπουδῇ πάσῃ παραγενέσθαι καὶ ἀφικόμενος πλεῖστον
χρόνον ἐνδιατηθῆναι, νομίζων τὴν ἐκθέωσιν, ἣν ὠνειροπόλει, μίαν ταύτην
πόλιν καὶ γεγεννηκέναι καὶ συναυξήσῃν καὶ ταῖς ἄλλαις παράδειγμα γεγε-
νησθαι τοῦ σεβασμοῦ, μεγίστην τε οὖσαν καὶ ἐν καλῷ τῆς οἰκουμένης·
τὰ γὰρ τῶν μεγάλων εἴτε ἀνδρῶν εἴτε πόλεων τοὺς καταδεεστέρους
15 ἄνδρας τε καὶ δῆμους ζηλοῦν ἐπιχειρεῖν. ἦν μέντοι καὶ πρὸς τὰλλα 339
πάντα τὴν φύσιν ἄπιστος, ὥς, εἰ καὶ τι χρηστὸν ἐργάσαιτο, μετανοεῖν
εὐθὺς καὶ τρόπον τινὰ δι' οὗ καὶ ταυτὶ λυθῇσεται ζητεῖν μετὰ μείζονος
ἀνίας καὶ βλάβης. οἷον δὴ τι λέγω· δεσμώτας ἔλυσεν ἐνίους ἐπ' 340
οὐδεμιᾷ προφάσει, πάλιν ἔδῃσε βαρυτέραν τῆς προτέρας ἐπαγαγὼν συμ-
20 φωράν, τὴν ἐκ δυσελπιστίας. πάλιν κατέγνω φυγὴν ἐτέρων θάνατον 341
προσδοκησάντων, οὐκ ἐπειδὴ συνήδεσαν αὐτοῖς ἄξια θανάτου πεπραχόσιν
ἢ συνόλως βραχυτέρας ἡστινοσοῦν τιμωρίας, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν
ὀμότητα τοῦ δικαστοῦ μὴ προσδοκῶντες ἀποφεύεσθαι. τούτοις ἔρμαιον
ἦν ἡ φυγὴ καὶ ἰσότημος καθόδῃ τὸν περὶ ψυχῆς ἀνωτάτω κίνδυνον
25 ἀποδεδρακέναι νομίζουσιν. ἀλλ' οὐ μακρὸς διῆλθε χρόνος, καὶ τῶν 342
στρατευομένων ἐπιπέμψας τινάς, μηδενὸς καινοτέρου προσπεσόντος, τοὺς
ἀρίστους καὶ εὐγενεστάτους ἤδη ζῶντας ὥς ἐν πατρίδι ταῖς νήσοις καὶ
96 M. τὴν | ἀτυχίαν εὐτυχέστατα φέροντας ἀθρόους ἀνῆρει, πένθος οἰκτρότατον
καὶ ἀπροσδόκητον οἴκοις τῶν ἐν Ῥώμῃ μεγάλων προσβαλόν. εἰ δέ τις 343

1 δὲ CGO: δ' ceteri 3 κολοσσαῖον O 4 τὸν] τῶν GOH τῇ om.
Turn. κινήσει H¹, corr. H² 5 ἀπληλαγμένου G 7 ἰδρῶσθαι A:

ἰδρῶσεται CGOH, ἰδρῶσεται M 8 περίπλῳ M εἰς om. M 9 ἀλεκτος CGO
τις CGO: om. ceteri αὐτὸν ἔρωσ CGO: ἔρωσ αὐτὸν ceteri καταῖχεν C
10 ἐπόθει G 12 γεγεννηκέναι CAH¹: γεγεννηκέναι GOMH² συναυξήσῃν
codd.: συναυξῆσαι v 12. 13 γενέσθαι A 13 καλῷ om. G 14 pr. εἴτε
CGO: εἴτ' ceteri 15 ἐπιχειρεῖ A ἄλλα L 16 ἄπιστος] ἄστατος
conl. Mang. 17 ταυτὶ codd.: τουτὶ v 20. 21 τὴν — προσδοκησάντων om. A
20 ἐτέρωθεν M 21 αὐτοῖς AH: αὐτοῖς ceteri ἄξια CGO: ἄξιον ceteri
πεπραχόσιν AH (prob. Mang.): πεπραχόσιν M, πεπραχέναι CGO (v) 22 ὑπερβάλλουσαν M
23 ἀποφεύεσθαι CG 25 διῆλθεν C 26 πέμψας A τινὰ Turn.
28 ὥς ante εὐτυχέστατα add. M ἀθρόον O ἀνῆρει CGO: ἀναιρεῖ ceteri (v)

καὶ δωρεὰν ἔδωκεν ἀργύριον, οὐχ ὡς δάνειον ἀνέπραττε τόκους προσ-
 εκλέγων καὶ ἐπιτοκίας, ἀλλ' ὡς φώριον μετὰ μεγίστης τῶν λαβόντων
 ζημίας· οὐ γὰρ ἐξήρκει τὰ δοθέντα τοῖς ἀθλίοις ἀποτινύειν, ἀλλὰ καὶ
 τὰς οὐσίας ὅλας προσεiséφερον, ὥς ἢ παρὰ γονέων ἢ παρ' οἰκείων ἢ
 φίλων ἐκκληρονόμου ἢ ποριστὴν ἐλόμενοι βίον ἐκτήσαντο αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν. 5
 344 οἱ δ' εὐπάρυφοι καὶ σφόδρ' εὐδοκιμεῖν οἰόμενοι τρόπον ἕτερον
 τὸν σὺν ἡδονῇ μετὰ προσποιήσεως φιλικῆς ἐβλάπτοντο, πάμπολλα
 μὲν εἰς τὰς ἀκρίτους καὶ ἀτάκτους καὶ ἐξαπιναίους ἀποδημίας
 ἀναλίσκοντες, πάμπολλα δὲ εἰς τὰς ἐστιάσεις· ὅλας γὰρ οὐσίας
 ἐξανάλουν εἰς ἐνὸς δεῖνιου παρασκευήν, ὡς καὶ δανείζεσθαι· τοσαύτη 10
 345 τις ἦν ἡ πολυτέλεια. τοιγαροῦν ἀπηύχοντό τινες ἥδη τὰς δεδομένας ὑπ'
 αὐτοῦ χάριτας, ὑπολαμβάνοντες οὐκ ὠφέλειαν ἀλλὰ δέλεαρ εἶναι καὶ
 346 ἐνέδραν ἀφορήτου ζημίας. τοσαύτη μὲν οὖν τις ἡ περὶ τὸ ἥθος ἦν
 ἀνωμαλία πρὸς ἅπαντας, διαφερόντως δὲ πρὸς τὸ Ἰουδαίων γένος, ᾧ
 χαλεπῶς ἀπεχθόμενοι τὰς μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι προσευχὰς ἀπὸ 15
 τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἀρξάμενος σφετερίζεται, καταπλήσας εἰκόνων καὶ
 ἀνδριάντων τῆς ἰδίας μορφῆς — ὁ γὰρ ἐτέρων ἀνατιθέντων ἐφείς αὐτὸς
 ἰδρύετο δυνάμει —, τὸν δὲ ἐν τῇ ἱεροπόλει νεών, ὃς λοιπὸς ἦν ἄψαυστος
 ἀσυλίας ἡξιωμένος τῆς πάσης, μεθιγρμόζετο καὶ μετεσχηματίζεν εἰς
 347 οἰκεῖον ἱερόν, ἵνα Διὸς Ἐπιφανοῦς Νέου χρηματίζῃ Γαίτου. τί φῆς;
 σὺ μὲν ἄνθρωπος ὦν αἰθέρα καὶ οὐρανὸν ζητεῖς προσλαβεῖν, οὐκ ἀρ-
 κησθεὶς τῷ πληθεὶ τῶν τοσούτων ἡπείρων, νήσων, ἐθνῶν, κλιμάτων, ὧν
 ἀνήψω τὴν ἀρχήν; τὸν δὲ θεὸν οὐδενὸς τῶν ἐνταῦθα καὶ παρ' ἡμῖν
 ἀξιοῖς, οὐ χώρας, οὐ πόλεως, ἀλλὰ καὶ τὸν βραχὺν οὕτως περιβόλον
 αὐτῷ καθιερωθέντα καὶ καθοσιωθέντα χρησιμοῖς καὶ λογίοις θεσφότοις 25

1 ἀργύρου H	ἔπραττε M	1. 2 προσεκλέγων CGO: om. ceteri	3. 4 ἀλλὰ
— ὅλας] ἄλλας L	4 ὅλας οὐσίας transp. H	προσεiséφερον CGOH: προσεiséφερον M,	
προσεiséφερον A	παρ' om. M	5 ἑαυτῶν CGO: αὐτῶν AH, αὐτῶν M	
6 δὲ CGO (v)	εὐπάρυφοι καὶ MAH (prob. Mang.): om. CGO (v)		
σφόδρα CGO (v)	παρ' αὐτῶ post σφόδρα add. CGO (v), om. MAH ¹ , post εὐδοκι- μεῖν ss. H ²		
7 πάμπολα A	9 πάμπολλα MH (Mang.): πάμπολα A, πολλὰ CGO		
(Turn.) δ' H	11 ἀπηύχοντό CGOAH ² L: ἀπεύχοντό MH ¹	12 μόνον post	
ὠφέλειαν add. H (v); vel delendum vel reponendum esse μὲν censet Mang.			
13 ἡ om. Mang.	ἦν om. A	14 ἀνωμαλία C	πρὸς] εἰς M
γένος CGOM ² H (Turn.): ἔθνος M ¹ A (Mang.)		15 ἀπεχθόμενος CMA (Mang.):	
ἀπεχθανόμενος GOH (Turn.)	17 ἐφείς MH: ἀφείς CGOA (v); ἐφείς Dahl ex Eusebio		
18 δὲ CGOL: δ' ceteri	ἄψαυστος ἦν transp. A	19 ἡξιωμένος τῆς πάσης]	
ἡξίωσε καὶ M	20 οἶκον A	21 ζητεῖς CGOH ² L: ἐξήτει	
MAH ¹	23 καὶ] καὶ τῶν A; τῶν Mang.	24 ἀξιοῖς CGO: ἡξίωσας ceteri	
οὕτω CGO	25 αὐτοῦ H	καθοσιωθέντα MAH (Mang.): καθοσιωμένον	
(-ων G) CO (Turn.)			

13—20 Euseb. Hist. Eccl. II 6, 2 τοσαύτη μὲν οὖν τις ἡ τοῦ Γαίτου περὶ τὸ ἥθος — Γαίτου.

97 M. ἀφελέσθαι διανοῇ, ἔν' ἐν τῷ τῆς τοσαύτης γῆς | περιβόλῳ μὴδὲν ἔχνος
μὴδὲ ὑπόμνημα καταλειφθῇ τιμῆς καὶ εὐσεβείας τῆς εἰς τὸν ὄντως ὄντα
ἀληθῆ θεόν; καλὰς υπογράφεις τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐλπίδας· ἀγνοεῖς 348
ὅτι πηγὰς ἀνατέμνεις ἀνθρώπων κακῶν, καινουργῶν καὶ μεγαλουργῶν ἃ
5 μὴτε δρᾶν μὴτε λογίζεσθαι θέμις;

*

*

* *

(44.) Ἄξιον δὲ ἐπιμνησθῆναι καὶ ὧν εἰδομέν τε καὶ ἡκούσαμεν 349
μεταπεμφθέντες ἀγωνίσασθαι τὸν περὶ τῆς πολιτείας ἀγῶνα. εἰσελθόντες
γὰρ εὐθὺς ἔγνωμεν ἀπὸ τοῦ βλέμματος καὶ τῆς κινήσεως, ὅτι οὐ πρὸς
δικαστὴν ἀλλὰ κατήγορον ἀφίγμεθα, τῶν ἀντιτεταγμένων μᾶλλον ἔχθρον.
10 δικαστοῦ μὲν γὰρ ἔργα ταῦτα ἦν· καθίσαι μετὰ συνόδρων ἀριστίνδην 350
ἐπιλεγμένων, ἐξεταζομένης ὑποθέσεως μεγίστης ἐν τετρακοσίοις ἔτεσιν
ἡσυχασθείσης καὶ νῦν πρῶτον εἰσαγομένης ἐπὶ μυριάσι πολλαῖς τῶν
Ἀλεξανδρέων Ἰουδαίων, ἑκατέρωθεν στήναι τοὺς ἀντιδίκους μετὰ τῶν
συναγορευσόντων, ἐν μέρει μὲν ἀκοῦσαι τῆς κατηγορίας, ἐν μέρει δὲ τῆς
15 ἀπολογίας πρὸς μεμετρημένον ὕδωρ, ἀναστάντα βουλευσάσθαι μετὰ τῶν
συνόδρων, τί χρὴ φανερώς ἀποφύνασθαι γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ· τυράννου
δὲ ἀμειλίχτου δεσποτικῇ ὕφρυν ἐπανατειναμένου τὰ πραχθέντα. χωρὶς 351
γὰρ τοῦ μὴδὲν ὧν ἀρτίως εἶπον ἐργάσασθαι, μεταπεμφάμενος τοὺς δυεῖν
κῆπων ἐπιτρόπους τοῦ τε Μαικίηνα καὶ Λαμῖα — πλησίον δὲ εἰσιν
20 ἀλλήλων τε καὶ τῆς πόλεως, ἐν οἷς ἐκ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν διέτριβε·
κεῖθι γὰρ ἐπὶ παροῦσιν ἡμῖν ἢ κατὰ παντὸς τοῦ ἔθνους ἔμελλε σκηνο-
βατεῖσθαι δραματοποιία — κελεύει τὰς ἐπαύλεις αὐτῷ πάσας περιανοι-
χθῆναι· βούλεσθαι γὰρ μετὰ ἀκριβείας ἐκάστην ἰδεῖν. ἡμεῖς δὲ ὡς αὐτὸν 352
εἰσαχθέντες ἅμα τῷ θεάσασθαι μετ' αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας τῆς ἀπάσης
25 νεύοντες εἰς τοῦδαφος ἐδεξιούμεθα, Σεβαστὸν Αὐτοκράτορα προσειπόντες·

1 διανοῇ CGO: διανοήθης ceteri 2 μὴ δὲ CGO (Mang.): μὴδ' ceteri; μὴδὲν Turn.
καταλειφθῇ (coni. Mang.)] καταληφθῇ O (v), ei ex η corr. M ὄντως ὄντα CGO:
ὄντα ὄντως ceteri 3 ὑπογράφης C 4 ἀνατέμνης C 5 μὴτε δρᾶν
om. A λογίζεσθαι] νομίζεσθαι A θέμις] lacunam hic statuit Massebieau
6 δ' A ἰδομέν CGO 7 τῆς corr. ex τὴν G, om. M 9 πρὸς ante
κατήγορον add. M ἔχθρον CH²: ἐχθρῶν GOMAH¹ 10 ἔργα ταῦτα ἦν
CGO: ταῦτ' ἦν ἔργα ceteri 13 μετὰ om. C (Turn.) 14 συναγορευσόντων
CGO (Turn.): συναγορευόντων ceteri (Mang.) 18 δυεῖν CG: δυοῖν ceteri (v)

ε ἱ

19 μαικηνα G: μαικηνα O, μεκινᾶ C, μαικίνα MH, μακίνα A 20 διέτριβεν H
21 ἐπὶ] ἐπεὶ Turn. παροῦσι M 21. 22 σκηνοβατεῖσθαι G 22 δραμα-
τουργία MH αὐτῶ codd. (αὐτῶν O) 23 βουλεύσασθαι A ἐκάστης
C; ἐκάστας v ὡς] εἰς A 24 ἅμα τῷ θεάσασθαι om. A τῆς om. MA
25 προειπόντες G

19 Μαικίηνα: cf. O. Hirschfeld in Beitr. z. alten Gesch. II 57.

ὁ δὲ οὕτως ἐπεικῶς καὶ φιλανθρώπως ἀντιπροσηγόρευσεν, ὥς μὴ μόνον
 353 τὴν ὑπόθεσιν ἀλλὰ καὶ τὸ ζῆν ἀπογῶναι. σαρκάζων γὰρ ἄμα καὶ
 σεσηρῶς „ὁμεῖς“ εἶπεν „ἐστὲ οἱ θεομισεῖς, οἱ θεὸν μὴ νομίζοντες εἶναί
 με, τὸν ἤδη παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀνωμολογημένον, ἀλλὰ τὸν ἀκατονό-
 5 μαστον ὁμῖν;“ καὶ ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεφῆμιζε
 πρόσρησιν, ἣν οὐδὲ ἀκούειν θεμιτόν, οὐχ ὅτι διερμηνεύειν αὐτολεξεῖ.
 354 πόσης εὐθὺς ἀνεπλήσθησαν ἡδονῆς οἱ τῆς ἐναντίας μερίδος πρέσβεις,
 ἡδὴ κατωρθωκέναι διὰ τῆς πρώτης ἀναφθέγγεως Γαίτου τὴν πρεσβεῖαν
 νομίζοντες· ἐπεχειρονόμουν, ἀνωρχοῦντο, | τὰς θεῶν ἀπάντων ἐπωνυμίας p. 598 I
 355 ἐπεφῆμιζον αὐτῷ. (45.) γανόμενον δὲ ταῖς ὑπὲρ ἀνθρωπίνην φύσιν 10
 προσήρσεσι θεασάμενος ὁ πικρὸς συκοφάντης Ἰσίδωρος „ἔτι μᾶλλον“
 ἔφη, „δέσποτα, μισήσεις τοὺς παρόντας καὶ τοὺς ὦν εἰσιν ὁμόφυλοι, ἐὰν
 γνῶς τὴν εἰς σὲ κακόνοιαν αὐτῶν καὶ ἀσέβειαν· ἀπάντων γὰρ ἀνθρώπων
 ὑπὲρ σωτηρίας τῆς σῆς θυσίας ἀναγόντων εὐχαριστηρίους, οὐχ ὑπέμειναν
 οὗτοι μόνοι θύειν· ὅταν δὲ οὗτοι λέγω, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους 15
 356 συμπαλαμβάνω.“ ἀναβοησάντων δὲ ἡμῶν ὁμοθυμαδὸν „κύριε Γαίε,
 συκοφαντούμεθα· καὶ γὰρ ἐθύσαμεν καὶ ἐκατόμβας ἐθύσαμεν, οὐ τὸ μὲν
 αἶμα τῷ βωμῷ περισπείσαντες τὰ δὲ κρέα εἰς θοίνην καὶ εὐωχίαν οἴκαδε
 κομίσαντες, ὥς ἔθος ἐνόις ποιεῖν, ἀλλ’ ὀλοκαυτὰ τὰ ἱερεῖα παραδόντες
 τῇ ἱερᾷ φλογί, καὶ τρίς, οὐχ ἅπαξ, ἡδὴ· πρῶτον μὲν ὅτε διεδέξω τὴν 20
 ἡγεμονίαν, δεύτερον δὲ ὅτε τὴν βαρεῖαν νόσον ἐκείνην ἦν πᾶσα ἡ οἰκου-
 μένη συνενόησεν ἐξέφυγες, τρίτον δὲ κατὰ τὴν ἐλπίδα τῆς Γερμανικῆς
 357 νίκης,“ „ἔστω“ φησί „ταῦτα ἀληθῆ, τεθύκατε, ἀλλ’ ἐτέρω, κἂν
 ὑπὲρ ἐμοῦ· τί οὖν ὄφελος; οὐ γὰρ ἐμοὶ τεθύκατε.“ φρίκη βύθιος εὐθὺς
 κατέσχευεν ἡμᾶς ἐπὶ τῷ προτέρῳ καὶ τοῦτο ἀκούσαντας, ἡ καὶ μέχρι τῆς 25

1 δὲ CGO: δ' ceteri ἀνεπεικῶς καὶ ἀφιλανθρώπως conl. Mang. προσηγό-
 ρευσεν H μόνον CAH: μόνην MOL, η corr. ex o G 3 εἶπεν ὁμεῖς transp. A
 5 ἡμῖν M τὸν om. AH 6 οὐδὲ CGO: οὐδ' ceteri 7 πόσης COMA: πάσης
 GH (v) 8 κατωρθωκέναι HO, ■ corr. in ω G 9 ἐπεχειρονόμου] ἐπεὶ ἐχειρο-
 νόμουν Turn. ἀνωρχοῦντο Turn. τῶν ante θεῶν add. H (v) 10 ἀνε-
 φῆμιζον M γανόμενον C: γανόμενος O, γαννόμενον ceteri 11 μικρὸς G
 14 ἀγόντων A χαριστηρίους conl. Mang. 15 δὲ CGO: δ' ceteri 16 δ' MH
 17 alt. καὶ om. M alt. ἐθύσαμεν om. M οὐ MAH: ὦν CGO (v)
 τὸ μὲν OMAH: τὸ CG (v) 18 περισπείραντες L τὰ δὲ MAH: τὰ CGO (v)
 εἰς MAH (v): οὐκ εἰς CGO (v) 19 κομίσαντες MAH: ἐκομίσαντες CGO (v)
 ἐνόις ἔθος transp. O ἐνόις GO ὀλοκαυτώματα M τὰ om. M
 20 ὅτε CGO: ὅτε (ὅτι H) πρῶτον ceteri 21 δ' AH ἐκείνην νόσον transp.
 CGO (v) ἦν CGO (Turn.): ἡ ceteri (Mang.) 22 συνενόησεν Turn.
 23 ταῦτ' A 23. 24 ἀλλ' — τεθύκατε om. C 23 κἂν Mang.: καὶ MAH¹,
 καὶ οὐχ GOL (v), οὐχ ss. H² 24 οὐ GO: οὐδὲ ceteri (v) εὐθὺς om. GH
 25 pr. καὶ om. CGO (Turn.) τοῦτο CGO: τοῦτ' ceteri ἀκούσαντες A
 ἡ] ei G

ἐπιφανείας ἀνεχύθη. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων ἐπῆει τὰς ἐπαύλους, ἀνδρῶν-358
 νας κατανοῶν, γυναικωνίτιδας, τὰ ἐν ἐπιπέδῳ, τὰ ὑπερῶα, ἅπαντα, αἰτιώ-
 μενος ἑνίας ὡς ἔλλειπεις κατασκευάς, ἐτέρας ἐπινοῶν καὶ προσδιατάττων
 πολυτελεστέρας αὐτός. εἶτα ἡμεῖς ἐλαυνόμενοι παρηκολουθοῦμεν ἄνω359
 5 κάτω, χλευαζόμενοι καὶ κατακερτομούμενοι πρὸς τῶν ἀντιπάλων ὡς ἐν θεα-
 τρικοῖς μίμοις· καὶ γὰρ τὸ πρᾶγμα μιμεία τις ἦν· ὁ μὲν δικαστὴς ἀνελήφει
 σχῆμα κατηγόρου, οἱ δὲ κατήγοροι φαύλου δικαστοῦ πρὸς ἔχθραν ἀπο-
 βλέποντες, ἀλλ' οὐ τὴν φύσιν τῆς ἀληθείας. ὅταν δὲ αἰτιάται κρινόμενον360
 δικαστὴς καὶ τοσοῦτος, ἀνάγκη σιωπᾶν· ἔστι γὰρ πως καὶ δι' ἡσυχίας
 10 ἀπολογεῖσθαι, καὶ μάλιστα πρὸς οὐδὲν ὧν ἐπεζήτει καὶ ἐπεπόθει δυνα-
 μένους ἀποκρίνασθαι, τῶν ἐθῶν καὶ νομίμων τὴν γλῶτταν ἐπεχόντων
 καὶ τὸ στόμα κλειόντων καὶ ἀπορραπτόντων. ἐπεὶ δὲ ἕνια τῶν περὶ τὰς361
 οἰκοδομὰς διατάξαι, μέγιστον καὶ σεμνὸν ἐρώτημα ἡρώτα· „διὰ τί
 χοιρείων κρεῶν ἀπέχεσθε;“ πάλιν πρὸς τὴν πεῦσιν γέλως ἐκ τῶν ἀν-
 15 τιδικῶν κατερράγη τοσοῦτος, τῇ μὲν ἡδομένων τῇ δὲ καὶ ἐπιτηδεούντων
 ἕνεκα κολακείας ὑπὲρ τοῦ τὸ λεχθὲν δοκεῖν σὺν εὐτραπέλιᾳ καὶ χάριτι
 99 M. εἰρῆσθαι, ὡς τινα τῶν ἐπομένων αὐτῶν θεραπόντων | ἀγανακτεῖν ἐπὶ τῷ
 καταφρονητικῶς ἔχειν αὐτοκράτορος, ἐφ' οὗ καὶ τὸ μετρίως μειδιάσαι
 τοῖς μὴ πάνυ συνήθεσιν οὐκ ἀσφαλές. ἀποκριναμένων δὲ ἡμῶν, ὅτι362
 20 „νόμιμα παρ' ἐτέροις ἕτερα καὶ χρῆσις ἐνίων ὡς ἡμῖν καὶ τοῖς ἀντιδίοις
 ἀπειρήται“, καὶ φαμένου τινὸς „ὡς πολλοί γε καὶ τὰ προχειρότατα ἀρνία
 οὐ προσφέρονται“, γελάσας „εὖ γε“ εἶπεν, „ἔστι γὰρ οὐχ ἡδέα.“ τοιαῦ-363
 τα φλυαρηθέντες καὶ κατακερτομηθέντες ἐν ἀμυχάνοις ἦμεν. εἶτα ὁψέ
 ποτε παρασεσυρμένως „βουλόμεθα μαθεῖν“ ἔφη, „τίσι χρῆσθε περὶ τῆς
 25 πολιτείας δικαίους.“ ἀρξαμένων δὲ λέγειν καὶ διδάσκειν, ἀπογευσάμενος364
 τῆς δικαιολογίας καὶ συνεῖς ὡς οὐκ ἔστιν εὐκαταφρόνητος, πρὶν ἐπενεγκεῖν
 τὰ ἐχυρότερα, συγχόψας καὶ τὰ πρότερα δρομαῖος εἰς τὸν μέγαν οἶκον

1 ταῦτ' M	2 πάντα H	3 ἔλλειπεις GO	κατασκευαῖς conl. Mang.
προσδιατάττων M	4 εἶτα CGO: εἰθ' ceteri	5 χλευαζόμενοι CGO (Turn.):	
καταχλευαζόμενοι ceteri (Mang.)	καὶ κατακερτομούμενοι M: om. AH, κατακερτο-	6 μιμεία H: μιμία ceteri (v)	
μούμενοι CGO (Turn.); καὶ κερτομούμενοι Mang.		7 φαῦλοι (sic) G	7. 8 ἀποβλέποντες A
7 αἰτιῶτο τὸ A	9 πως C: που ceteri	10. 11 καὶ μάλιστα — ἀποκρίνασθαι om. A	
10 ἐπεπόθει (sic) conl. Mang.	12 ἐπεὶ δὲ CGOH: ἐπεὶ δ' A, ἐπειδὴ M		
13 οἰκοδομὰς C: οἰκοδομίας GOMH, οἰκονομίας A	διατάξαι CA: διεδέξατο GOMH		
14 ἐκ] πρὸς A	16 τὸ] τε G	17 τινα CG (Turn.): τινας ceteri (Mang.)	
19 δὲ CGO: δ' ceteri	21 πολλὰ CGO	22 ἔστιν C, ἔσται A	
23 φλυαρηθέντες] χλευασθέντες conl. Mang.	εἶτα CGO: εἰτ' ceteri	25 πολι-	
τείας] ἰσοπολιτείας conl. Mang.	27 ἐχυρότερα CGM: ὀχυρότερα OH, ὀχυρώτατα A	τὸν A: om. ceteri (v)	

8. 9 DR fol. 157v τοῦ αὐτοῦ: ὅταν αἰτιάται δικαστὴς κρινόμενου, ἀνάγκη σιωπᾶν.

εἰσεπήδησε καὶ περιελθὼν προστάττει τὰς ἐν κύκλῳ θυρίδας ἀναληφθῆναι
 τοῖς ὅλῳ λευκῇ παραπλησίως διαφανέσι λίθοις, οἳ τὸ μὲν φῶς οὐκ
 365 ἐμποδιζουσιν, ἄνεμον δὲ εἴργουσι καὶ τὸν ἀφ' ἡλίου φλογμόν. εἶτα προ-
 ελθὼν ἄνευ σπουδῆς μετριώτερον ἀνηρώτα· „τί λέγετε;“ συνείρειν δὲ
 ἀρξαμένων τὰ ἀκόλουθα, εἰστρέχει πάλιν εἰς ἕτερον οἶκον, ἐν ᾧ γραφὰς ἀρχε- 5
 366 τύπους ἀνατεθῆναι προσέταττεν. οὕτω τῶν ἡμετέρων σπαρattoμένων καὶ
 διαρτωμένων καὶ μόνον οὐ συγκαπτομένων καὶ συντριβομένων δικαίων, ἀπει-
 ρηκότες καὶ μηδὲν ἔτι σθένοντες, αἰεὶ δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ θάνατον προσδοκῶν-
 τες, οὐκέτι τὰς ψυχὰς ἐν αὐτοῖς εἴχομεν, ἀλλ' ὑπ' ἀγωνίας ἔξω προελθύ-
 θεσαν ἱκετεύειν τὸν ἀληθινὸν θεόν, ἵνα τοῦ ψευδωνύμου τὰς ὁργὰς 10
 367 ἐπίσχη. ὁ δὲ λαβὼν οἶκτον ἡμῶν τρέπει τὸν θυμὸν αὐτοῦ πρὸς ἔλεον·
 καὶ ἀνέθεις πρὸς τὸ μαλακώτερον, τοσοῦτον εἰπὼν „οὐ πονηροὶ μᾶλλον
 ἢ δυστυχεῖς εἶναι μοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι καὶ ἀνόητοι μὴ πιστεύοντες,
 ὅτι θεοῦ κεκλήρωμαι φύσιν“, ἀπαλλάττεται προστάξας καὶ ἡμῖν ἀπέρ-
 χεσθαι. 15

368 (46.) Τοιοῦτον ἀντὶ δικαστηρίου θέατρον ὁμοῦ καὶ δεσμοωτήριον
 ἐκφυγόντες — ὥς μὲν γὰρ ἐν θεάτρῳ κλωσμός συριττόντων, καταμω-
 κωμένων, ἄμετρα χλευάζοντων, ὥς δὲ ἐν εἰρκτῇ πληγαὶ κατὰ τῶν
 σπλάγχνων φερόμεναι, βάσανοι, κατατάσεις τῆς ὅλης ψυχῆς διὰ τε τῶν
 εἰς τὸ θεῖον βλασφημιῶν καὶ διὰ τῶν ἐπανατάσεων, ὡς τοσοῦτος αὐτο- 20
 κράτωρ | ἐπανατείνετο, μνησικακῶν οὐ περὶ ἑτέρου, ῥαδίως γὰρ ἂν μετέ- p. 600 M
 βαλεν, ἀλλὰ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς εἰς τὴν ἐκθέωσιν ἐπιθυμίας, ἥ μόνους
 ὁπελάμβανε μῆτε συναινεῖν Ἰουδαίους μῆτε δύνασθαι συνοπογράψασθαι
 369 — μόλις ἀνεπνεύσαμεν, οὐκ ἐπειδὴ φιλοζωοῦντες θάνατον κατεπτήχειμεν,
 ὃν ἄσμενοι καθάπερ ἀθανάσιαν εἰλόμεθα ἂν, εἰ δὴ τι τῶν νομίμων ἔμελλεν 25

1 εἰσεπήδησεν COH (v) 2 ὅλῳ CGO: ὕελω ceteri παραπλησίως διαφανέσι
 M: διαφανέσι παραπλησίως C (Turn.), παραπλησίως διαφανέσι GOA (Mang.), παραπλησίως
 ὡς διαφανέσι H 3 δ' AH 3. 4 προσελθὼν CA (Turn.): προσελθὼν GOMH
 (mavult Mang.) 4 δὲ CGO: δ' ceteri 5 τὰκόλουθα MH 6 διασπαρ-
 τομένων M, ταρattoμένων A 6. 7 καὶ διαρτωμένων om. AH 8 ἔτι] ὅτι L
 σθένοντες] στένοντες H²L δὲ CGO: δ' ceteri 9 αὐτοῖς codd. (praeferit
 Mang.): αὐταῖς v ἔσχομεν O 9. 10 προελθύθεσαν CG: προελθύθεισαν
 MAH, προελθύθειμεν O (mavult Mang.) 10 τὰς om. O ὁργὰς] ὁρμὰς A
 (mavult Mang.) 11 πρὸς] εἰς L 12 καὶ CGO: ὁ δ' ceteri τοσοῦτον
 CGO: καὶ τοσοῦτον ceteri (v) οὐ] καὶ M 13 οἱ ante ἄνθρωποι add. A
 17 ἐκφυγόντας CO, διαφυγόντες M κλωγμός A (Mang.) 18 δὲ CGOL: δ' ceteri
 τῶν om. Turn. 19 κατατάσεις] κατὰ CGO 20 διὰ om. M ἐπανατάσεων
 στ
 C: ἐπανατάσεων M, ἐπαναστάσεων GOAH τοσοῦτος MAH (praeferit Mang.): τοσοῦ-
 τον CGO (v) 21 ἐπανατείνετο (sic) C, ἐπετείνετο A 21. 22 μετέβαλεν COA:
 μετέβαλεν GMH 22 αὐτοῦ AH ἐκθέωσιν] εἰσθέωσιν M 23 ἰουδαίους G
 24 ἀνεπνεύσαμεν A 25 εἰλόμεθ' A

ἐπ' ἀνόρθωσιν ἔξαι, ἀλλ' εἰδότες ἐπ' οὐδενὶ λυσιτελεῖ παρανόμιον γεννη-
 σόμενοι μετὰ πολλῆς δυσκλείας· ἃ γὰρ ἂν πρέσβεις ὑπομένωσιν, ἐπὶ
 τοὺς πέμψαντας λαμβάνει τὴν ἀναφορὰν. τούτων μὲν δὴ χάριν ἐπὶ 370
 ποσὸν ἐδυνήθημεν ἀνακύψαι, τὰ δὲ ἄλλα ἡμᾶς ἐφόβει διεπτοημένους καὶ
 5 ἀποροῦντας, τί γινώσεται, τί ἀποφάνεῖται, ποταπὴ γένοιτ' ἂν ἡ κρίσις·
 ἤκουσε γὰρ τῆς ὑποθέσεως, ὅς πραγμάτων ἐνίων παρήκουσεν; ἐν ἡμῖν
 δὲ πάντε πρεσβευταῖς σαλεύειν τὰ τῶν πανταχοῦ πάντων Ἰουδαίων οὐ
 χαλεπόν; εἰ γὰρ χαρίζαιτο τοῖς ἡμετέροις ἐχθροῖς, τίς ἑτέρα πόλις ἤρε- 371
 μήσει; τίς οὐκ ἐπιθήσεται τοῖς συνοικοῦσι; τίς ἀπαθὴς καταλειφθήσεται
 10 προσευχῇ; ποῖον πολιτικὸν οὐκ ἀνατραπήσεται δίκαιον τοῖς κοσμοῦμένοις
 κατὰ τὰ πάτρια τῶν Ἰουδαίων; ἀνατετράψεται, ναυαγήσει, κατὰ βυθοῦ
 χωρήσει καὶ τὰ ἐξαιρέτα νόμιμα καὶ τὰ κοινὰ πρὸς ἑκάστας τῶν πόλεων
 αὐτοῖς δίκαια. τοιούτοις ὑπεραντλοὶ γενόμενοι λογισμοῖς ὑπεσυρόμεθα 372
 καταποντούμενοι· καὶ γὰρ οἱ τέως συμπράττειν ἡμῖν δοκοῦντες ἀπειρή-
 15 κεσαν· καλουμένων γοῦν, ἔνδον ὄντες οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ὑπεξῆλθον
 διὰ φόβον ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι τὸν ἥμερον, ὃ κέχρητο πρὸς τὸ νομίζεσθαι
 θεός. εἴρηται μὲν οὖν κεφαλαιωδέστερον ἡ αἰτία τῆς πρὸς ἅπαν τὸ 373
 Ἰουδαίων ἔθνος ἀπεχθείας Γαίῳ· λεκτέον δὲ καὶ τὴν παλινωδίαν.

2 ὑπομένουσιν (sic) conl. Mang. 3 τοὺς om. C 4 ἡδυνήθημεν H δὲ
 CGO: δ' ceteri ἐπτοημένους M 4. 5 διεπτοημένους καὶ ἀποροῦντας om. A
 6 ὅς C: οὗς GOMH, ἧς A 7 πάντε] πάντως A (mavult Mang.) πανταχοῦ]
 ἐν ἡμῖν M πάντων Ἰουδαίων CGO: Ἰουδαίων πάντων MH, πάντων om. A
 8 πόλεις G 9 pr. τίς] τί Turn. καταληφθήσεται L 12 ἑκάστας
 OMAH (mavult Mang.): ἑκαστα CG (v) 13 λογισμοῖς] τοῖς λογισμοῖς O
 ὑπερσυρόμεθα G, ὑπερεσυρόμεθα M 16 κέχρητο C (Turn.): κέχρηται ceteri (Mang.)
 18 ἀπεχθείας G post παλινωδίαν add. πρὸς γάϊον H (v) Φίλωνος ἀρετῶν
 πρῶτον· ὃ ἐστὶ τῆς αὐτοῦ πρεσβείας τῆς πρὸς γάϊον subscr. G

2. 3 DK fol. 82v Φίλωνος ἐκ τῆς πρὸς Γάϊον πρεσβείας DL fol. 41r et 64r DM fol. 32v
 DP fol. 16r (cf. Harris p. 78) DV p. 367 Φίλωνος DL fol. 142v: ἃ πρέσβεις ὑπομένουσιν,
 ἐπὶ τοὺς πέμψαντας λαμβάνει τὴν ἀναφορὰν.

THEOLOGY LIBRARY
 CLAREMONT, CALIF.

13720

2

29494

13720

PA
4268
A2
1896
v.6

THEOLOGY LIBRARY
SCHOOL OF THEOLOGY AT CLAREMONT
CLAREMONT, CALIFORNIA

PRINTED IN U.S.A.

23-262-002

13720

